

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

1

ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΛΑΪΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
1972

Ὁ Ἐθνικὸς Εὐεργέτης Σίμων Σίνας ἐν στολῇ πρεσβευτοῦ (1859).
Προσωπογραφία ὑπὸ Karl Rahl

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

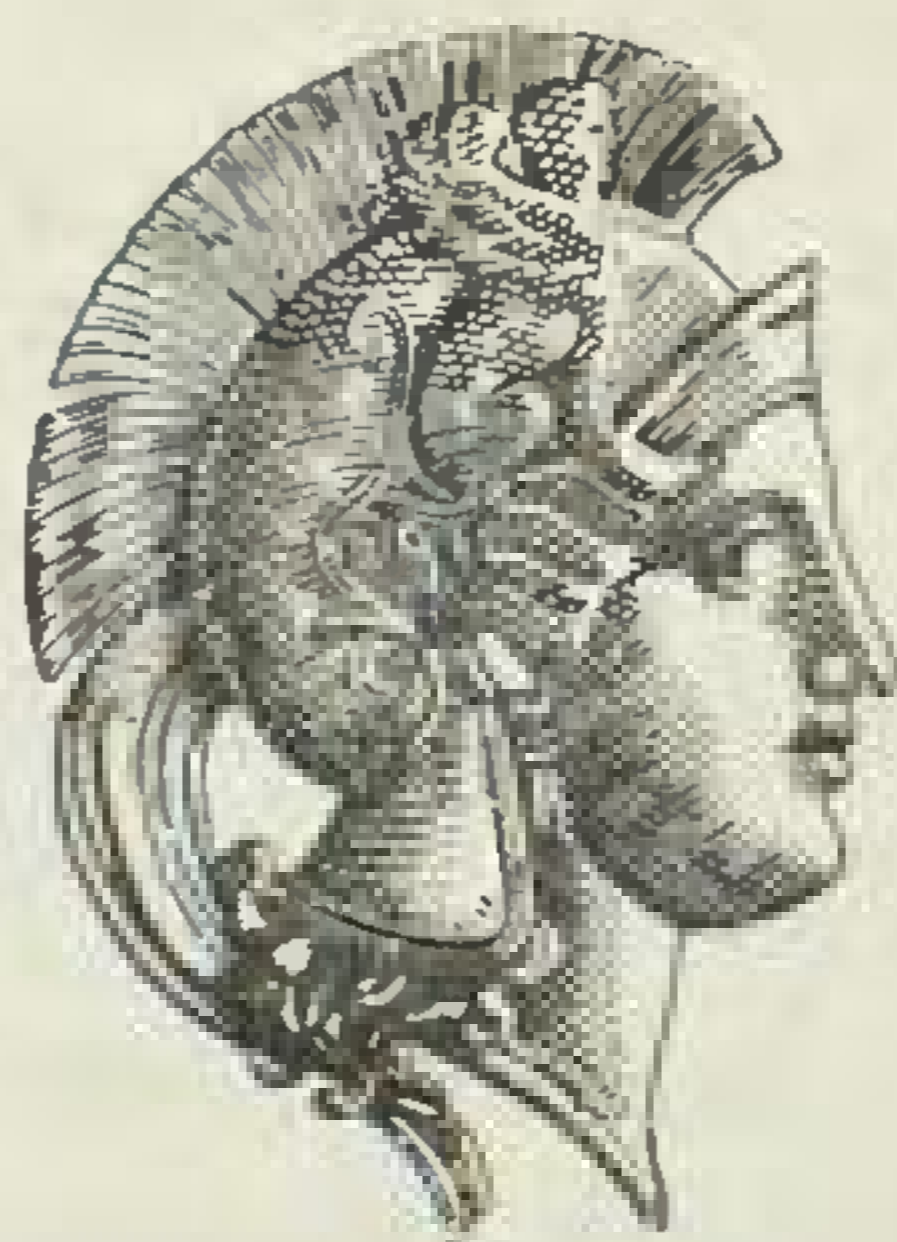
1

ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΛΑΪΟΥ

Πλοῦτος ἀρεταῖς δεδαιδαλμένος

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
1972

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	
ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ	
Α' Ἀρχεῖα. Β' Βιβλιογραφία. Γ' Περιοδικὰ καὶ ἑφημερίδες	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1. Ἡ γενέτειρα τῆς οἰκογενείας Σίνα	3
2. Γεώργιος Σίνας ὁ πρεσβύτερος, γενάρχης τῆς οἰκογενείας Σίνα.....	9
3. Ἀποδημία τῆς οἰκογενείας Σίνα	14
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ : Ο ΟΙΚΟΣ ΣΙΝΑ ΕΝ ΒΙΕΝΝῃ	17
1. Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος, ἰδρυτῆς ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν Βιέννῃ	19
2. Γεώργιος Σίνας ὁ νεώτερος, ἀπόλυτος πληρεξούσιος τοῦ πατρός του.....	26
3. Σίμων Σίνας ὁ νεώτερος : Γέννησις, ἀνατροφή καὶ σπουδαὶ αὐτοῦ	31
4. Ὁ Γεώργιος Σίνας αὐστριακὸς ὑπήκοος	33
5. Πρότασις Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου περὶ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τῆς Αὐστρίας	35
6. Ὁ Γεώργιος Σίνας μέγας δωρητῆς τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Βιέννης.....	40
7. Ὁ Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος, βαρῶνος τῆς Οὐγγαρίας.....	43
8. Θάνατος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου	53
9. Ὁ Γεώργιος Σίνας κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν:	55
α') Ἐμπόριον μετὰ τοῦ Δράμαλη	55
β') Ἐρανος τῶν Ἑλλήνων τῆς Βιέννης ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος	56
10. Οἱ ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Ἰωάννης Σίνα βαρῶνοι τῆς Αὐστρίας	60
11. Ἡ οἰκογένεια Σίνα καὶ ἡ ἐν Βιέννῃ ἑλληνικὴ παροικία	67
12. Γάμος καὶ πληρεξουσιότης τοῦ Σίμωνος Σίνα. Ἡ πρώτη διαθήκη αὐτοῦ... ..	68
13. Ὁ Γεώργιος Σίνας ὁ μεγαλύτερος γαιοκτῆμων τῆς Αὐστρουγγαρίας.....	70
14. Ὁ Γεώργιος Σίνας εἷς τῶν μεγαλυτέρων τραπεζιτῶν τῆς Αὐστρουγγαρίας	73
15. Ἡ ἔκτασις τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Γεωργίου Σίνα	75
16. Αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Γεωργίου Σίνα :	76
α') Τὰ νηματουργεῖα ἐν Pottendorf τῆς Κάτω Αὐστρίας.....	76
β') Τὸ ἐργοστάσιον χαρτοποιίας ἐν Klein-Neusiedl τῆς Κάτω Αὐστρίας... ..	78

17. Συγκοινωνιακαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Γεωργίου Σίνα :.....	79
α') Ὁ «Σιδηρόδρομος τοῦ Νότου»	80
β') Ἡ «Πρώτη Ἀτμοπλοϊκὴ Ἐταιρεία τοῦ Δουνάβεως»	85
γ') Ἡ Γέφυρα τῆς Βουδαπέστης	88
δ') Διῶρυξ μεταξύ τῶν ποταμῶν Δουνάβεως καὶ Τίσσα	97
18. Ὁ Γεώργιος Σίνας Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδρυτῆς τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν	99
19. Χαρακτηρισμὸς τοῦ Γεωργίου Σίνα. Τιμαὶ καὶ διακρίσεις αὐτοῦ	119
20. Διαθήκη καὶ θάνατος τοῦ Γεωργίου Σίνα.	121
 ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ : Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΜΑΙΚΗΝΑΣ....	127
1. Ὁ Σίμων Σίνας κληρονόμος κολοσσιαίας περιουσίας	129
2. Ἡ δευτέρα διαθήκη τοῦ Σίμωνος Σίνα	131
3. Δωρεαὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα ἐν Αὐστρία καὶ Οὐγγαρία	134
4. Ὁ Σίμων Σίνας Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ μέγας Εὐεργέτης αὐτῆς	138
5. Ἡ ἰδέα περὶ ἰδρύσεως Ἀκαδημίας ἐν τῇ Νεωτέρᾳ Ἑλλάδι	141
6. Παράσημα ἀπονεμηθέντα εἰς τὸν Σίμωνα Σίναν.....	151
7. Ὁ Σίμων Σίνας Πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ, Μονάχῳ καὶ Βερολίνῳ	154
8. Ἀνοικοδόμησις τοῦ ἐν Βιέννῃ ναοῦ τῆς «Ἀγίας Τριάδος»	166
9. Ἀνακαίνισις τῶν μεγάρων τοῦ Σίνα.....	170
10. Ὁ Σίμων Σίνας μέγας δωρητῆς τῆς Ἀκαδημίας τῆς Βουδαπέστης.....	172
11. Ὁ Σίμων Σίνας μέγας δωρητῆς τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν.....	176
12. Ἡ Σιναία Ἀκαδημία ἀπὸ τῆς θεμελιώσεώς της μέχρι τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὁθωνος	179
13. Ὁ Σίνας μετὰ τὴν ἐξωσιν τοῦ Ὁθωνος	205
14. Ἰδιοκτησίαι τοῦ Σίνα ἐν Ἑλλάδι : Οἰκία ἐν Ἀθήναις. Ὁ «Πύργος τῆς Βασιλίσσης»	208
15. Ἡ Σιναία Ἀκαδημία ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὁθωνος μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς	213
16. Ἡ Ἰφιγένεια Σίνα καὶ ἡ Σιναία Ἀκαδημία	226
17. Ἡ Σιναία Ἀκαδημία ἀπὸ τῆς παραδόσεως αὐτῆς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος μέχρι τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1887 - 1926)	239
ΕΓΓΡΑΦΑ.....	245
ZUSAMMENFASSUNG	409
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ	415
ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ	433
ΕΙΚΟΝΕΣ 1-108	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ζωὴ τοῦ βιογραφουμένου Ἐθνικοῦ Εὐεργέτου καλύπτει χρονικῶς σχεδὸν ὀλόκληρον τὴν περίοδον τῆς οἰκονομικῆς ἀκμῆς καὶ τῆς κοινωφελοῦς δράσεως τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ὅτε ὁ Σίμων Σίνας ἤλθεν εἰς τὸ φῶς (1810) ὁ ὁμώνυμος πάππος αὐτοῦ εἶχεν ἤδη ἐδραιώσει ἐν Βιέννῃ ἐμπορικὸν καὶ τραπεζιτικὸν οἶκον διεθνοῦς περιωπῆς. Ὁκταετῆς τὴν ἡλικίαν εἶδεν οὗτος τὴν οἰκογένειάν του ἀνυψουμένην εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας πάππος καὶ πατὴρ εἶχον προσφέρει εἰς τὴν Αὐστρουγαρίαν, τὴν χώραν τῆς ἐμπορικῆς τῶν δράσεως. Ἐνηλικιωθεὶς ἐγένετο οὗτος συνεργάτης τοῦ πολυπράγμονος πατρὸς του Γεωργίου Σίνα, ὅστις ἐδημιούργησε κολοσσιαίαν περιουσίαν καὶ παραλλήλως διεκρίθη εἰς ἔργα εὐποιΐας καὶ εἰς γενναίας χορηγίας ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς παιδείας. Ὁ Σίμων Σίνας ἴσως ὑπελείφθη τοῦ πατρὸς ὡς πρὸς τὸ ἐμπορικὸν καὶ ἐπιχειρηματικὸν δαιμόνιον, ἀναντιρρήτως ὅμως ὑπερέβαλεν ἐκεῖνον ὡς πρὸς τὴν μεγαλοδωρίαν, ἀναδειχθεὶς αὐτόχρονα νεώτερος Μαικήνας καὶ μέγας Εὐεργέτης ὄχι μόνον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῆς Αὐστρίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ ἄλλων χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ἀξίον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὴν ἑλληνικὴν συνείδησιν καὶ τὰ φιλογενῆ αἰσθήματα διετήρησαν ἀμείωτα ὄχι μόνον οἱ πρόγονοι τῆς οἰκογενείας Σίνα, ἦτοι ὁ γενάρχης αὐτῆς Γεώργιος Σίνας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σίμων, οἵτινες ἐγεννήθησαν ἐν Μοσχοπόλει καὶ ἀπεδήμησαν ἐξ αὐτῆς κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν φυγὴν τοῦ 1769, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες ὁμώνυμοι ἀπόγονοι αὐτῶν, οἵτινες ἐγεννήθησαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ οὐδέποτε ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ πάτριον ἔδαφος. Αὐτοὶ κατ' ἐξοχὴν ἐτίμησαν τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ πλουσιοπαρόχως εὐηργέτησαν τὴν ἑλληνικὴν Πατρίδα. Διὰ τοῦτο μία ἐμπεριστατωμένη ἔρευνα καὶ συγγραφή περὶ τῶν ἐξόχων τούτων ἐκπροσώπων τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἰδίᾳ περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, τοῦ νέου τούτου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ἀπετέλει πρὸ πολλοῦ ἐπιστημονικὴν καὶ ἔθνικὴν ὀφειλήν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὀφειλῆς ταύτης συνεγράφη, κατόπιν πολυετοῦς ἐρεῦνης, ἡ

παροῦσα ἐργασία, ἡ ὁποία ἐβραβεύθη δι' ἐπάθλου, χορηγηθέντος ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Δημητρίου Μπότσαρη καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Αἴγλης, θυγατρὸς τοῦ ἀειμνήστου Δ. Αἰγινήτου, καὶ ἀπονεμηθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κατὰ τὴν πανηγυρικὴν αὐτῆς συνεδρίαν τῆς 28^{ης} Δεκεμβρίου 1967.

Τὸ Ἀνώτατον Πνευματικὸν Ἰδρυμα τῆς Χώρας ἀπονέμον τιμὴν εἰς τὴν μνήμην πάντων τῶν μεγάλων χορηγῶν τοῦ Ἔθνους καὶ συνάμα ἀποβλέπον εἰς τὸν φρονηματιστικὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐκπληροῖ ἡ τεκμηριωμένη προβολὴ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν, προβαίνει ἀπὸ τοῦδε, κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ κ. Α' Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ χορηγίας τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, εἰς τὴν προκήρυξιν νέων ἐπάθλων καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν βραβευομένων ἐργασιῶν ἐν εἰδικῇ σειρᾷ φερούσῃ τὸν γενικὸν τίτλον « Βιογραφίαι Ἐθνικῶν Ἐυεργετῶν ». Ἐγκαινιάζεται δὲ ἡ νέα αὕτη σειρά τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἀκαδημίας διὰ τῆς προκειμένης συγγραφῆς.

Ἐνταῦθα θεωρῶ καθῆκόν μου, ὅπως ἐκφράσω θερμοτάτας εὐχαριστίας πρὸς ἅπαντας τοὺς θεματοφύλακας τῶν ἀρχείων, τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν λοιπῶν πνευματικῶν ἰδρυμάτων, χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ πρόθυμον ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁποίων συνεκέντρωσα τὸ ἀπαραίτητον ὕλικόν πρὸς συγγραφὴν καὶ εἰκονογράφησιν τοῦ πολυσχιδοῦς τούτου ἔργου.

Ἄξιοι δὲ ὅλως ἰδιαιτέρων εὐχαριστιῶν εἶναι: οἱ διευθυνταὶ καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν κρατικῶν καὶ δημοτικῶν ἀρχείων τῆς Βιέννης, ἅτινα ἀποτελοῦν τὴν κυριωτέραν πηγὴν περὶ τῆς οἰκογενείας Σίνα· ὁ διευθυντής, ἡ κυρία Dr. Wanda Lhotsky καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι τῆς Kupferstichsammlung der Akademie der bildenden Künste (Wien), ἔνθα ἀπόκειται τὸ πλουσιώτερον εἰκονογραφικὸν ὕλικόν περὶ τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας· ὁ διευθυντής καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Bildarchiv der Nationalbibliothek (Wien), ὅπου εὐρίσκονται φωτογραφίαι τῆς οἰκογενείας Σίνα· ὁ Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος Τσίτερ, ὅστις ἐπέτρεψε νὰ ἀντλήσω στοιχεῖα περὶ Σίνα ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς ἐν Βιέννῃ ἑλληνικῆς Κοινότητος τῆς « Ἀγίας Τριάδος»· ἡ οἰκογένεια τοῦ κόμιστος Wimpffen (Wien) διὰ τὴν προμήθειαν φωτογραφιῶν ἐξ αὐθεντικῶν προσωπογραφιῶν τῆς οἰκογενείας Σίνα· ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Franz καὶ Maria Kranzl (Wien) διὰ πολλαπλῆν φιλικὴν βοήθειαν κατὰ τὴν ἐν Βιέννῃ ἔρευναν· οἱ Οὐγγροὶ ἱστορικοὶ ἐρευνηταὶ καὶ

συγγραφεῖς κ. Dr. Ödön Füves καὶ κ. Dipl. Kauf. Alfred Moess διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐκ Βουδαπέστης ὄχι μόνον φωτοτυπιῶν καὶ ἀντιγράφων, ἀλλὰ καὶ μεταφράσεων εἰς τὴν γερμανικὴν οὐγγρικῶν πηγῶν καὶ βοηθημάτων, καθὼς καὶ εἰκόνων· ὁ κ. Dr. Tue Gad, διευθυντὴς τοῦ τμήματος χειρογράφων τῆς ἐν Κοπεγχάγῃ Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης, διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐν μικροφωτογραφίᾳ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ ἀρχιτέκτονος Theophil Hansen, ἣτις εἶναι ἡ κυριωτέρα καὶ πλουσιωτέρα πηγὴ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας· ὁ διευθυντὴς καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ κρατικοῦ ἀρχείου τοῦ Βερολίνου (Deutsches Zentralarchiv, Merseburg) διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐγγράφων περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα· ἡ Α.Υ. ὁ Ἀρχιδουξ Anton Günther, ὅστις ἐπέτρεψε τὴν ἀποστολὴν σχετικῶν ἐγγράφων καὶ εἰκόνων ἐκ τοῦ κρατικοῦ ἀρχείου τοῦ Oldenburg· οἱ διευθυνταὶ καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν κρατικῶν ἀρχείων καὶ τοῦ τμήματος χειρογράφων τῆς κρατικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μονάχου, ἰδιαιτέρως δὲ ὁ κ. Univ. Prof. Dr. Hans Rall, διευθυντὴς τοῦ Geheimes Hausarchiv (München)· ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως τῆς Ἑλβετίας Vevey διὰ τὴν ἀποστολὴν ἐν ἀντιγράφῳ τοῦ δωρητηρίου τοῦ Σίμωνος Σίνα πρὸς τὴν πόλιν ταύτην· οἱ διευθυνταὶ καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἐν Ἀθήναις Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους, τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, τοῦ Ἀρχείου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, τοῦ Ἀρχείου τῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μετσοβίῳ Πολυτεχνείῳ Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης, τοῦ Μπενακείου Μουσείου, τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Ἀρχειοφυλακείου τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν· αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Νικολάου Ρίζου-Ραγκαβῆ διὰ τὴν προσφορὰν σχετικῶν ἐπιστολῶν τοῦ πάππου των Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ· ἡ κυρία Λένα Δ. Παπαευστρατίου διὰ τὴν προσφορὰν εἰκόνων τοῦ πάππου τῆς Λεωνίδα Δρόση· ἡ ἐπίτιμος Γυμνασιάρχης κυρία Στεφανία Γερακάρη διὰ τὴν πολύτιμον φιλικὴν βοήθειαν κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν πηγῶν καὶ βοηθημάτων· ὁ ζωγράφος κ. Γεώργιος Μανουσάκης διὰ φιλικὰς ὑποδείξεις πρὸς κατάταξιν τῶν εἰκόνων· τέλος δὲ ὁ διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἰορδάνης Παμπούκης διὰ τὴν πολύτιμον βοήθειαν κατὰ τὴν διόρθωσιν τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων.

Ἀθήναι, 1 Ἰουνίου 1972

Γεώργιος Στ. Λαΐος

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Α' ΑΡΧΕΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

1. 'Ακαδημία 'Αθηνῶν: Κέντρον 'Ερεύνης τῆς 'Ιστορίας τοῦ Νεωτέρου 'Ελληνισμοῦ:
  - α) Theophil Hansen's Briefe an Ernst Ziller (1878 - 1890).
  - β) Κώδιξ 'Αλεξάνδρου Ρίζου - Ραγκαβῆ.
  - γ) 'Επιστολαὶ 'Αλεξάνδρου Ρίζου - Ραγκαβῆ πρὸς Κωνσταντῖνον Σχινᾶν.
2. 'Αρχεῖον Δήμου 'Αθηναίων: Πρακτικά.
3. 'Αρχεῖον 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας: Πρωτόκολλα.
4. 'Αρχαιοφυλακεῖον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου 'Αθηνῶν.
5. Γενικὰ 'Αρχεῖα τοῦ Κράτους: Πανεπιστημιακά.
6. 'Εθνικὴ Πινακοθήκη: 'Αρχεῖον Τσίλλερ.
7. 'Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν: 'Αρχεῖον.
8. 'Ιστορικὸν 'Αρχεῖον 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν.
9. Μουσεῖον Μπενάκη: 'Αρχεῖον.

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ

10. Deutsches Zentralarchiv : Auswärtiges Amt (Merseburg).

ΒΙΕΝΝΗ

11. 'Αρχεῖον τῆς ἐν Βιέννῃ 'Ελληνικῆς Κοινότητος τῆς «'Αγίας Τριάδος».
12. Akademie der bildenden Künste: Handzeichnungen, Photosammlungen.
13. Akademie der Wissenschaften: Archiv.
14. Allgemeines Verwaltungsarchiv: Adelsakten, Landrecht, Polizeihofstelle.
15. Archiv für Niederösterreich : Niederösterreichische Regierung, Stiftungen.
16. Archiv der Stadt Wien : Merkantilgericht.
17. Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien: Archiv.
18. Bildarchiv der Österreichischen Nationalbibliothek.
19. Finanzarchiv.
20. Handelsakademie : Archiv.
21. Haus-, Hof- und Staatsarchiv : Staatskanzlei (Diplomatische Korrespondenz, Politisches Archiv), Kabinettskanzlei (Vorträge), Hofkorrespondenz, Nachlass Prokesch-Osten (Griechenland).

22. Hofkammerarchiv : Kommerz, Bankalakten.
23. Kriegsarchiv : Hofkriegsrat.
24. Künstlerhaus : Archiv.
25. Parlament : Archiv.
26. Technisches Museum : Archiv.
27. Universität: Archiv (Matricula Universitatis Viennensis).
28. Verkehrsarchiv.

ΒΟΥΛΑΠΕΣΤΗ

29. Akadémiai Könyvtár (=Archiv der Akademie der Wissenschaften)¹.
30. Fővárosi Levéltár (=Hauptstädtisches Archiv).
31. Országos Levéltár (=Staatsarchiv).

ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ

32. Königliche Bibliothek, Handschriftenabteilung: Theophil Hansen's Nachlass.

ΜΟΝΑΧΟΝ

33. Bayerische Staatsbibliothek: Handschriftensammlung.
34. Geheimes Staatsarchiv.
35. Akademie der bildenden Künste : Archiv.

ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΝ

36. Niedersächsisches Staatsarchiv.

ΒΕΒΕΥ (ΕΛΒΕΤΙΑΣ)

37. Archives communales de la ville de Vevey.

Β' ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Αιγινήτης Δημήτριος*, Λόγος περί τῆς ιδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, «Πρακτικά Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», τόμ. Α' (Ἀθῆναι 1926), σ. 31-43.
2. *Ἀποστολίδης Πέτρος*, *Λεωνίδα Δρόσης...* «Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον», τόμ. ΙΘ' (Ἀθῆναι 1885), σ. 154 - 163.
3. *Βελλιανίτης Θεόδωρος*, Σίνας. «Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. 21 (Ἀθῆναι), σ. 859.

---

1. Οἱ οὐγγρικοὶ τίτλοι τῶν πηγῶν καὶ τῶν βοηθημάτων παρατίθενται καὶ ἐν γερμανικῇ μεταφράσει ἐντὸς παρενθέσεως.

4. Βελλιανίτης Θεόδωρος. Μία εξαφανισθεῖσα πόλις, ἡ Μοσχόπολις τῆς Βορείου Ἡπείρου. «Ἡμερολόγιον τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος», τόμ. Α' (Ἀθῆναι 1922), σ. 226 - 239.
5. Βοβολίνης Σπυρ. καὶ Βοβολίνης Κωνστ., «Μέγα Ἑλληνικὸν Βιογραφικὸν Λεξικόν», τόμ. Α' (Ἀθῆναι) 1958), σ. 454 - 484: Σίνας.
6. Βουρνάζος Α. Χ., Σίμων Γ. Σίνας (1810 - 1876), λόγος εἰς τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 25ης Μαρτίου 1932. «Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», τόμ. Ζ' (Ἀθῆναι 1932), σ. 47 - 55.
7. Βουτυρᾶς Σταῦρος, «Λεξικὸν Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας» (Κωνσταντινούπολις) τόμ. Α' (1869), σ. 206: Ἀκαδημία, τόμ. Ζ' (1889), σ. 587 - 593: Σίνας, τόμ. Θ' (1890), σ. 537 - 539: Χάνσεν.
8. Βῶκος Γεράσιμος, Ἡ Ἀκαδημία. «Τὸ Περιοδικὸν μας», ἔτος Α', τεῦχ. 1/1 - 3 - 1900, σ. 19 - 20.
9. Γούδας Ἀναστάσιος, Γεώργιος Σίνας. «Βίοι Παράλληλοι...», τόμ. Δ' Πλοῦτος καὶ Θυσίαι (Ἀθῆναι 1871), σ. 1 - 51.
10. Ἐθνικοὶ Εὐεργέται (ἐκδότης ἡ «ΖΩΗ», Ἀθῆναι 1954), σ. 104 - 119: Γεώργιος καὶ Σίμων Σίνας.
11. Ἐλευθερουδάκης Κ., Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν τόμ. 11 (Ἀθῆναι 1931), σ. 498: Σίνας.
12. Ζαλοκώστας Γεώργιος, Ὁ εὐεργέτης Γεώργιος Σίνας. «Τὰ Ἀπαντα» (Ἀθῆναι 1859), σ. 157 - 174.
13. Καλλιμάχος Δ., Ὁ πολιτισμὸς τῆς Μοσχοπόλεως. Περ. «Παναθήναια», τόμ. 26 (Ἀθῆναι 1913), σ. 5 - 11.
14. Κόκκινος Ἐμμανουήλ, Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 25 Ἀπριλίου 1876 ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς μητροπόλεως Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ μνημοσύνου τοῦ ἐπιμελεία τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τελεσθέντος ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Σίμωνος Σίνα (Ἀθῆναι 1876, αὐτοτελῶς) καὶ ἐφημ. «Αἰὼν» (Ἀθῆναι), ἔτος 38, ἀριθ. 3224/30-4-1876.
15. Κονιογιάννης Παντελῆς, Οἱ Ἕλληνες (Ἀθῆναι 1903), σ. 343 - 345: Μοσχόπολις, Σίνας.
16. Κοντογόνης Κωνστ., Λόγος ἐπιμνημόσυνος ὑπὲρ τοῦ Γεωργίου Σίνα,, Γενικοῦ Προξένου τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος (Ἀθῆναι 1856, αὐτοτελῶς) καὶ περ. «Πανδώρα», τόμ. Ζ' (Ἀθῆναι 1856), σ. 241 - 244.
17. Κούμας Κωνστ. Ἱστορίαι τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων (Βιέννη 1832), τόμ. 12, σ. 531: Μοσχόπολις.
18. Λάμπρος Σπυρίδων, Λόγοι καὶ ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ Βορρᾶ (Ἀθῆναι 1909) σ. 69 - 70: Σίνας.
19. Λάμπρος Σπυρ., Σελίδες ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ ἐν Οὐγγαρία καὶ Αὐστρία Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ (Ἀθῆναι 1912), σ. 40: Σίνας.

20. Λάμπρος Σπυρ., 'Η Μοσχόπολις καὶ ἡ οἰκογένεια Σίνα. Περ. «Νέος Ἑλληνομνημῶν», τόμ. 21 (Ἀθῆναι 1927), σ. 159 - 164.
21. Λιβαδάς Θεαγένης, Βαρῶν Σίμων Σίνας (Τεργέστη 1876, αὐτοτελῶς) καὶ ἔφημ. «Κλειῶ» (Τεργέστη 10/22-4-1876).
22. Μαρκεζίνης Σπυρ., Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος (Ἀθῆναι 1966), τόμ. Α', σ. 124, 157, 283, 294, τόμ. Β', σ. 38, 62, 364: Ἀκαδημία, Σίνας.
23. Μαρτινιανὸς Ἰωακείμ, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως (Ἀθῆναι 1939).
24. Μαρτινιανὸς Ἰωακείμ, Ἡ Μοσχόπολις 1330 - 1930 (Θεσσαλονίκη 1957).
25. Μέρτζιος Κωνστ., Μνημεῖα Μακεδονικῆς ἱστορίας (Θεσσαλονίκη 1947), σ. 190 - 277: Μοσχόπολις.
26. Μπάρτ & Χόρστ, «Λεξικὸν Ἑγκυκλοπαιδικὸν», τόμ. Ζ' (Ἀθῆναι 1896 - 1898), σ. 251: Σίνας.
27. Μπίρης Κώστας, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Ἥλιος», τόμ. 2 (Ἀθῆναι), σ. 52.
28. Μπίρης Κώστας, Αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τοῦ 19ου εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα (Ἀθῆναι 1966), σ. 151 - 154: Ἀκαδημία.
29. Νιάγκας Γ., Σίμωνι Γ. Σίνα ὠδῆ (Κωνσταντινούπολις 1860).
30. Παλλατίδης Ἀναστάσιος, Ὑπόμνημα ἱστορικὸν περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου καὶ τῆς σημερινῆς ἀκμῆς τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικοῦ συνοικισμοῦ... (Βιέννη 1845), σ. 22 - 32: Γεώρ. Σίνας.
31. Παπακώστας Ἀγγελος, Σίνας. Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Ἥλιος», τόμ. 16 (Ἀθῆναι), σ. 1033 - 1034.
32. Προκοπίου Ἀγγελος, Ἱστορία τῆς Τέχνης 1750 - 1950. Τόμ. Α' Νεοκλαστικισμὸς (Ἀθῆναι 1968), σ. 358 - 369: Ἀκαδημία.
33. Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος, Ἀκαδημία. «Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1887» Κωνστ. Φ. Σκόκου (Ἀθῆναι 1886), σ. 92 - 97.
34. Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος, Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία. Περ. «Ἔστια», τόμ. ΚΔ' (Ἀθῆναι, Ἰούλιος - Δεκέμβριος 1887), σ. 817 - 824.
35. Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος, Ἐπιστολιμαία διατριβὴ περὶ Ἀκαδημίας. Περ. «Ἀκαδημία» (Ἀθῆναι), ἔτος Α' τεῦχ. 4/12-1-1888, σ. 49 - 50, τεῦχ. 12/27-11-1888, σ. 169 - 171.
36. Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος, Ἀπομνημονεύματα (Ἀθῆναι), τόμ. Β' (1895) σ. 273 - 274, 389 - 395, τόμ. Γ' (1930) σ. 360, τόμ. Δ' (1930) σ. 161, 173, 181, 182, 186, 190, 335, 339, 544, 557, 558, 559: Ἀκαδημία, Σίνας.
37. Σελίδες τινὲς ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος (Ἀθῆναι 1892), σ. 122-134, 210 - 211, 230-233, 240-243: Σίνας.
38. Σκενδέρης Κωνστ., Ἱστορία τῆς ἀρχαίας καὶ συγχρόνου Μοσχοπόλεως (Ἀθῆναι 1928).

39. Στασινόπουλος Έπαμ., 'Η 'Ακαδημία 'Αθηνῶν. Μία 100ετηρίς, πού ἐπέρασεν ἀπαρά-
τῆρητος. Έφημ. «Καθημερινή» 19-7-1961.
40. Συκουτρῆς 'Ιωάν., 'Ακαδημία 'Αθηνῶν. «Μεγάλη Έλληνική Έγκυκλοπαιδεία»
τόμ. Ι' ('Αθῆναι), σ. 1027 - 1030.
41. Τερτζέτης Γεώργ., 'Ωδῆ εἰς τὴν πανήγυριν τῆς θεμελιώσεως τῆς 'Ακαδημίας
τῆς ἀνεγειρομένης ἐν 'Αθήναις παρὰ τοῦ φιλογενοῦς Κυρίου Σίμωνος Σίνα
('Αθῆναι 1859).
42. Τραυλὸς 'Ιωάννης, Νεοκλασσικὴ 'Αρχιτεκτονικὴ στὴν 'Ελλάδα (ἐκδοσις Έμπορι-
κῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος, 'Αθῆναι 1967), σ. 33, 51 - 65: 'Ακαδημία.
43. Τσίλλερ Έρνέστος, 'Η αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐν 'Αθήναις Σιναίας 'Ακα-
δημίας. Περ. «Έστία», τόμ. 6, ἀριθ. 147/22-10-1878, σ. 686 - 687.
44. Φωτιάδης Εὐάγγελος, 'Ακαδημία. Έγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «'Ηλιος» τόμ. 2
('Αθῆναι), σ. 50-52.
-
45. *Bagyó János*, Gróf Széchenyi István közlekedésügyi reformja és tevékenysége
(=Verkehrspolitische Reform und Tätigkeit des Grafen Stephan Széchenyi,
Budapest 1913), p. 88 - 90, 107, 120 - 129, 142 - 144.
46. *Barabás Miklós*, Memoiren (Budapest 1902), p. 224: Sina, Kettenbrücke.
47. *Becker M. A.*, Topographie von Niederösterreich (Wien) I (1885) p. 128, 130,
268, 363, II (1893) p. 7, III (1896) p. 445, 503, IV (1903) p. 293, 294, 804,
V (1909) p. 294, VI (1915) p. 111: Sina's Grundbesitze.
48. *Brockhaus*, Konversationslexikon (14. Auflage, Leipzig 1895), Band 14, p. 991 :
Sina.
49. *Burnouf Emile*, La Grèce en 1886. «Revue des deux mondes», tome 69 (Paris
1-2-1887) p. 554: Académie.
50. *Capidan Th.*, Macedoromâni (Bucuresti 1942), p. 195, 204, 208: Sina
51. *Castelli J. F.*, Memoiren meines Lebens (München 1914) II, p. 77, 93, 274 - 275:
Georg Sina.
52. *Chassiotis G.*, L'instruction publique chez les Grecs depuis la prise de Constanti-
nople par les Turcs jusqu'à nos jours (Paris 1881), p. 53 - 54 : Académie.
53. *Corti Egon Cesare*, Das Haus Rothschild in der Zeit seiner Blüte, 1830 - 1871
(Wien 1928), p. 30, 65, 80, 109, 112, 116, 124, 125, 180, 241, 245, 248, 256,
259, 269, 323, 381, 384 : Georg Sina.
54. *Creditanstalt - Bankverein*. Ein Jahrhundert (Wien 1957), p. 37, 53 : Sina.
55. *Dölger Franz*, Wien und Neugriechenland (Wien 1943), p. 15 : Sina.
56. *Donau - Dampfschiffahrt - Gesellschaft*, 1829 - 1954 (Wien 1954), p. 93 : Johann
Sina.

57. *Erinnerungen* eines alten Börsianers. «Wiener Journal» 27-3-1910, p. 11 : Sina.
58. *Fischer Martha*, Theophil Hansen's Leben und Frühwerke. (Dissertation, maschin-geschrieben, Graz 1946), p. 107 - 112 : Sina, Akademie.
59. *Förster B.*, Der Bau der Akademie der Wissenschaften in Athen. «Zeitschrift für bildende Kunst», Band XV (Leipzig 1880), p. 6 - 10.
60. *Fráter Jánosné*, «Nemzeti Részvét Emelte» 100 évvel ezelőtt kezdtek építeni az Akadémia palotáját. 100 years since the construction of the Hungarian Academy of sciences' building was begun. «Publicationes Bibliothecae Academiae Scientiarum Hungaricae» no 28 (Budapest 1962), p. 4 : Simon Sina.
61. *Füves Ödön*, Die bekanntesten geadelten Griechen in Ungarn. «Balkan Studies» τόμ. 5 (Thessalonike 1964), p. 303 - 308.
62. *Füves Ödön*, Οι Έλληνες της Ούγγαρίας (Έταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Θεσσαλονίκη 1965).
63. *Granichstaedten-Czerova*, Alt-Wiener Millionäre. «Wiener Zeitung» (Wien), Nr. 130 /6-6-1954, p.17 : Sina.
64. *Gräffer Franz*, Österreichische Nationalenzyklopädie, Band V (Wien 1836), p. 54 : Georg Sina.
65. *Hansen Theophil*, Die freiherrlich von Sina'sche Sternwarte in Athen. «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1846) p. 126 - 131.
66. *Hansen Theophil*, Die Umgestaltung des Pfarr- und Schulgebäudes der nicht-unirten Griechen in Wien. «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1861), p. 164 - 165.
67. *Hansen Theophil*, Restauration des Schlosses Rappoltenkirchen. «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1875), p. 11.
68. *Hansen Theophil*, Restauration des Palais Sr. Exzellenz Baron Simon von Sina am Hohen Markt in Wien. «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1876), p. 67 - 68.
69. *Harrer Paul*, Wien, seine Häuser, Menschen und Kultur. (Wien 1951 - 1957, maschin-geschrieben), Band I p. 454, 465 - 469, 474, IV p. 5, 6, 8, 12, 16, 17, 48, 50, 68, 193, 195, 197, 212, 269, 432, V p. 341, 408, VI p. 314 : Sina's Häuser.
70. *Kereskényi Gyula*, Erd és Bataaközségek történeti waslata (=Skizze der Geschichte der Ortschaften Erd und Batta, Budapest 1874), p. 37 - 38 : Simon Sina.
71. *Koimzoglu Michel*, Geschichte der griechisch-orientalischen Kirchengemeinde zum Heiligen Georg in Wien (Wien 1912), p. 18 - 20 : Sina.
72. *Kleibel Anton*, Fünfzig Jahre Wiener Handels-Akademie, 1858 - 1908. (Wien 1908), p. 114 - 121 : Simon Sina.

73. *Kohl J.*, Hundert Tage auf Reisen in den österreichischen Staaten, III. Theil (Dresden und Leipzig 1842), p. 223 - 243 : Georg Sina, Kettenbrücke.
74. *Melas Leon*, Les monuments modernes d'Athènes (Athènes 1870), p. 11, 15, 21, 32 - 34 : Sina, Académie.
75. *Nagy Iván*, Magyar nemesi családok (=Ungarische adelige Familien, Pest 1863), p. 208 - 210.
76. *Niemann Georg und Feldegg Ferdinand*, Theophilus Hansen und seine Werke (Wien 1893), p. 14, 29, 33 - 36, 44, 46, 53, 118, 122, 128 : Sina, Akademie.
77. *Odobenyák Joh. Nep.*, Gödöllő hajdán és most (=Gödöllő einst und jetzt, Budapest 1875).
78. *Pásztor Miklós*, A százötven éves Lipótvaros (=150 jährige Leopoldstadt, Budapest 1940), p. 65 - 66 : Sina.
79. *Peez A.*, Die griechischen Kaufleute in Wien (Wien 1888), p. 9, 13, 17 : Sina.
80. *Popović Dušan J.*, O Tsintsarima (Beograd 1937), p. 149 - 158 : Sina.
81. *Pressburger S.*, Österreichische Nationalbank, 1816-1966 (Wien 1966), p. 53 : Sina.
82. *Pulsky Franz*, ELETEM ÉS KOROM (=Mein Leben und Zeitalter, Pest 1880), p. 172 - 173, 244 - 247 : Sina.
83. *Russack Hans Hermann*, Deutsche beuen in Athen (Berlin 1942), p. 119 - 135 : Akademie.
84. *Sárosy Gyula*, Az én albumom (=Mein Album, Pest 1857) : Sina's Spenden.
85. *Schmidt Eduard*, Gebäude für gelehrte Gesellschaften, wissenschaftliche- und Kunstvereine. «Handbuch der Architektur», IV, 4, 2 (Stuttgart 1904), p. 139 : Akademie.
86. *Schwab Carl*, Neuer, verbesserter Häuser-Schema der Haupt- und Residenzstadt Wien mit ihren Vorstädten (Wien 1845) : Sina's Häuser.
87. *Semigothaisches* genealogisches Taschenbuch aristokratisch-jüdischer Heiraten (München 1914), p. 431 - 434 : Sina.
88. *Siebmacher J.*, Grosses und allgemeines Wappenbuch, Band IV, A Abteilung : Niederösterreichischer Adel, bearbeitet von Dr. Johann Baptist Witting in Wien (Nürnberg 1918), p. 149 - 150, Tafeln 63 - 64 : Sina.
89. *Speidel Ludwig*, Rahl's Athenischer Fries, lithographiert von Ernst Pessler (Wien 1867), p. 8, 10 : Sina, Akademie.
90. *Stark K. B.*, Nach dem griechischen Orient. Reise-Studien (Heidelberg 1874) p. 46, 301 - 303 : Akademie.
91. *Tóth Lőrincz*, Báró Sina Simon (Budapest 1876).
92. *Uhl Friedrich*, Aus meinem Leben (Stuttgart und Berlin 1908), p. 102 - 114 : Simon Sina.

93. *Vaperau G.*, Dictionnaire universel des contemporains (Paris 1858), p. 1597 : Georges Sina.
94. *Vassili Paul Comte*, La società de Vienne (Paris 1885), p. 305 - 306, 383 - 384, 422 - 424 : Simon Sina.
95. *Verhandlungen* der Reichsdeputation in Bezug auf die zwischen Ofen und Pest zu erbauende Brücke (Pest 1837 - 1839).
96. *Weigand Gustav*, Die Aromunen, Band I (Leipzig 1895), p. 96 - 111 : Moschopolis, Sina.
97. *Weimarer* historisch-genealogisches Taschenbuch des gesamten Adels jehudaischen Ursprungs (Weimar 1912), III. Abteilung : Freiherrnklasse, p. 218 - 219 : Sina.
98. *Weltausstellung* 1873 in Wien. General-Katalog (Wien 1873), p. 449, 451, 577, 582, 586 : Simon Sina.
99. *Wurzbach Constant*, Biographisches Lexikon des Kaisertums Österreich, 34. Band (Wien 1877), p. 351 - 358 : Sina.

Γ' ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Αιών,  φημ. ( θ ναι), 1841, 1857, 1858, 1859, 1869, 1870, 1872, 1884.
2.  καδημία, περ. ( θ ναι), 1888.
3. Τὸ  στυ,  φημ. ( θ ναι), 1887.
4.  θην ,  φημ. ( θ ναι), 1856, 1858.
5. Α γ ,  φημ. ( θ ναι), 1859.
6.  λλην,  φημ. ( θ ναι), 1858, 1859.
7.  λληνικὸς Τηλέγραφος,  φημ. (Βιέννη), 1818.
8.  λπίς,  φημ. ( θ ναι), 1858.
9.  στία, περ. ( θ ναι), 1878.
10.  φημερίς,  φημ. ( θ ναι), 1877.
11.  φημερίς τ ς Κυβερνήσεως, (Ναύπλιον), 1833, 1834, ( θ ναι), 1882, 1887, 1890, 1892, 1894, 1926.
12.  φημερίς τῶν συζητήσεων τ ς Βουλ ς ( θ ναι), 1868.
13.  φημερίς τῶν Φιλομαθῶν ( θ ναι), 1859.
14.  λιος,  φημ. ( θ ναι), 1856, 1857, 1858.
15.  μέρα,  φημ. (Τεργέστη), 1856, 1858.
16. Καιροί,  φημ. ( θ ναι), 1872.
17. Κλειώ,  φημ. (Τεργέστη), 1864.
18. Λόγιος  ρμ ς, περ. (Βιέννη), 1818.
19. Μέλλον,  φημ. ( θ ναι), 1867.
20. Μέριμνα,  φημ. ( θ ναι), 1859.

21. Νέα 'Ημέρα, έφημ. (Τεργέστη), 1876.
  22. Παλιγγενεσία, έφημ. ('Αθῆναι), 1876, 1878.
  23. Πανδώρα, περ. ('Αθῆναι), 1856.
  24. Φιλόπατρις, έφημ. ('Αθῆναι), 1856, 1857, 1858.
  25. Φιλόπατρις "Έλλην, έφημ. ('Αθῆναι), 1858.
-
26. Allgemeine Kunst-Chronik (Wien), 1885.
  27. Die Bombe (Wien), 1871, 1873.
  28. Erinnerungen (Prag), 1856.
  29. Fremden - Blatt (Wien), 1876.
  30. Gazdasági Lapok (Wirtschaftliche Blätter, Pest), 1864, 1865.
  31. Humorist (Wien), 1856.
  32. Humoristische Blätter (Wien), 1870, 1876.
  33. Kunst-Chronik. Beiblatt zur Zeitschrift für bildende Kunst (Leipzig), 1868, 1874, 1880, 1881.
  34. Magyar Néplap (Ungarisches Volksblatt, Pest), 1857.
  35. Magyar Sajtó (Ungarische Presse, Pest), 1857.
  36. Morgenpost (Wien), 1856.
  37. Neue Freie Presse. Morgenblatt (Wien), 1884.
  38. Neue Illustrierte Zeitung (Wien), 1876.
  39. Neuigkeiten (Brünn), 1856.
  40. Pester Lloyd (Pest), 1864, 1884.
  41. Pester Zeitung (Pest), 1849.
  42. Pesti Hirlap (Journal de Pest), 1842.
  43. Pesti Napló (Pester Tagblatt, Pest), 1841, 1842, 1847, 1848, 1872, 1875, 1876.
  44. Pesti Mérnök (Ingenieur von Pest), 1864.
  45. Prager Zeitung (Prag), 1818.
  46. Rathaus - Korrespondenz (Wien), 1956.
  47. Salon - Album (Wien), 1872.
  48. Satellit (Kronstadt), 1856.
  49. Theater-Zeitung (Wien), 1856.
  50. Vasárnapi Ujság (Sonntagszeitung, Pest), 1857, 1858, 1861, 1863, 1865, 1876.
  51. Wanderer (Wien), 1856.
  52. Wiener Börsen-Zeitung (Wien), 1856.
  53. Wiener Courier (Wien), 1856.
  54. Wiener medizinische Wochenschrift (Wien), 1856.
  55. Wiener Salonblatt (Wien), 1876.
  56. Wiener Salonbuch (Wien), 1872.
  57. Wiener Zeitung (Wien), 1815, 1822, 1954.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΙΝΑ

Γενέτειρα τῆς οἰκογενείας Σίνα ἦτο ἡ Μοσχόπολις τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὀνομασθῆ διὰ τὴν ἐμπορικὴν τῆς ἀκμὴν καὶ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀκτινοβολίαν, ἰδίᾳ κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα. Ἡ πόλις ἐκείνη, εὐρισκομένη ἐπὶ μαγευτικοῦ ὄροπεδίου μεταξὺ Κορυτσαῶς καὶ Βερατίου, κατέστη λόγῳ τῆς ἐπικαίρου θέσεώς της καὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος τῶν κατοίκων τῆς σημαντικὸν ἐμπορικὸν καὶ βιοτεχνικὸν κέντρον τῆς Βαλκανικῆς, κόμβος συγκοινωνιακὸς ἐπὶ τῆς ἐμπαιρικῆς ἀρτηρίας μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βενετίας καὶ ἀφετηρία μεγάλων ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ συναλλαγῶν μετὰ τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Ἑσπερίας καὶ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Μοσχόπολις, καλουμένη ἄλλως Βοσκόπολις, ἦτο ἀρχικῶς ποιμενικὴ πολίχνη, τῆς ὁποίας τὰ πρῶτα ἴχνη ἀνάγονται εἰς τὸν 14ον αἰῶνα¹. Ἡ πολίχνη ὅμως ἐκείνη, ἐλθοῦσα σὺν τῷ χρόνῳ εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἐμπορικῶν καὶ πνευματικῶν κέντρων τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τυχοῦσα τοῦ προνομίου, ὅπως ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριότητα καὶ προστασίαν ἄλλοτε τῆς Βαλιντέ Σουλτάνας (Βασιλομήτορος) καὶ ἄλλοτε τοῦ Σιλιχτάρ Πασᾶ (Σουλτανικοῦ ὑπασπιστοῦ), ἐξειλίχθη εἰς ἀνθηρὰν μεγαλόπολιν καὶ ἠρίθμει κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα περὶ τὰς 60.000 κατοίκων². Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν λοιπὴν ἀπολίτιστον

1. Περὶ τῆς Μοσχοπόλεως βλ. κυρίως Μαρτινιανοῦ Ἰωακείμ, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως (Ἀθῆναι 1939) καὶ τοῦ Αὐτοῦ, Ἡ Μοσχόπολις 1330 - 1930 (Θεσσαλονίκη 1957), ὅπου καὶ πλουσιωτάτη βιβλιογραφία.

2. Οἱ Δημητριάδης Φιλίππιδης Δανιήλ καὶ Κωνσταντᾶς Γρηγόριος, Γεωγραφία Νεωτερικῆ (Βιέννη 1791), σ. 262, ἀναφέρουν ὅτι ἡ Μοσχόπολις «εἶχε δώδεκα χιλιάδες σπίτια». Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνουν ὁ Hahn Johann Georg, Albanesische Studien I (Wien 1853), p. 297 καὶ ὁ Ἀραβαντινὸς Παναγ., Χρονογραφία τῆς Ἡπείρου, τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1857), σ. 35, ὅστις γράφει ὅτι ἡ Μοσχόπολις εἶχε περὶ τὰς 12.000 οἰκογενείας. Ἐπὶ τῶν μαρτυριῶν δὲ τούτων στηριζόμενοι οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν ὑπολογίζουν τὸν πληθυσμὸν τῆς Μοσχοπόλεως εἰς

περιοχήν, ἣτις ὑπέκειτο εἰς τὰς ἀύθαιρεςίας τῶν Τουρκαλβανῶν, ἡ Μοσχόπολις εἶχεν αὐτόνομον διοίκησιν καὶ συντεχνιακὴν ὀργάνωσιν, εἶχεν ἐργαστήρια ὑφαντουργίας, ταπητουργίας, χαλκευτικῆς καὶ χρυσοχοικῆς, εἶχε λαμπρὰς πλατείας καὶ ἀγορὰς μὲ σφύζουσαν ἐμπορικὴν κίνησιν, εἶχε πολυωρόφους καὶ πολυτελεῖς οἰκίας, πολλὰς καὶ περικαλλεῖς ἐκκλησίας, ὠραίαν ρυμοτομίαν, κρήνας ἀειρύτους, καμαρωτὰς γεφύρας λιθοδμήτους καὶ ἄλλα ἔργα κοινῆς ὠφελείας, διέθετεν ἰδρύματα κοινωνικῆς προνοίας (νοσοκομεῖον, γηροκομεῖον, ὀρφανοτροφεῖον), ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια¹, βιβλιοθήκας², τυπογραφεῖον — τὸ δεύτερον ἐν τῇ καθόλου ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας³—, ἐν γένει δὲ ἀπετελεῖτο ἀπὸ κοινωνίαν ἀνωτέρου βιοτικῆς καὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου⁴ καὶ παρουσίαζεν ὄψιν πόλεως εὐρωπαϊκῆς⁵. Διὸ δικαίως ἐξυμνήθη⁶ καὶ εὐστόχως ἐχαρακτηρίσθη ὡς αἱ Ἀθῆναι ἢ ὁ Μυστράς τῆς Τουρκοκρατίας ἢ τὸ Παρίσι τῆς Ρούμελης⁷.

Ἡ κυριώτερα πόλις τοῦ ἐξωτερικοῦ, μετὰ τῆς ὁποίας ἡ Μοσχόπολις ἀνεκαθεν εὐρίσκετο εἰς ἐμπορικὴν ἐπικοινωνίαν, ἦτο ἡ Βενετία⁸. Ἀλλὰ μετὰ τὰς

60.000 κατοίκων, ἐνῶ ὁ Λάμπρος Σπυρ., Ἡ Μοσχόπολις καὶ ἡ οἰκογένεια Σίνα, περ. «Νέος Ἑλληνομνήμων», τόμ. 21 (Ἀθῆναι 1927), σ. 160, ἀναβιβάζει τοῦτον εἰς 85.000!

1. Λαμπρίδου Ἰω., Περὶ τῶν ἐν Ἠπειρῷ ἀγαθοεργημάτων, Α' (Ἀθῆναι 1880), σ. 103-105: Ἡ ἐν Μοσχόπολει πνευματικὴ ἐστία, Chassiotis G., L'instruction publique chez les Grecs (Paris 1881), p. 53-54, Κουρίλα Εὐλογ., Ἡ Μοσχόπολις καὶ ἡ Νέα Ἀκαδημία αὐτῆς, περ. «Θεολογία», τόμ. 12 (Ἀθῆναι 1924), σ. 69-84, 149-161, 314-335 καὶ Εὐαγγελίδου Τρύφ., Ἡ παιδεία ἐπὶ Τουρκοκρατίας (Ἀθῆναι 1936), σ. 133-135.

2. Rouqueville F., Voyage dans la Grèce, vol. II (Paris 1820), p. 176, Weigand G., Die Aromunen, I (Leipzig 1895), p. 98 καὶ Rubin Alex., Les Roumaines de Macédoine (Bucarest 1913), p. 120.

3. Λάμπρου Παύλ., Ἱστορικὴ πραγματεία περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι μέχρι τοῦ ἔτους 1821, περ. «Χρυσάλλις», τόμ. 3 (Ἀθῆναι 1865), σ. 399.

4. «Οἱ Μοσχοπολιῖται ἀπετέλουν τὴν ἀριστοκρατίαν μετὰ τῶν Κουτσοβλάχων», γράφει ὁ Σέρβος ἱστορικὸς Poročić Dušan J., O Tsintsarima (Beograd 1937), p. 149.

5. «Ἡ Μοσχόπολις . . . ἦταν εἰς τὴν Τουρκίαν μιὰ πόλις στολισμένη μὲ δλα ἐκεῖνα, ὅπου στολίζουν μιὰ πόλις εὐρωπαϊκὴ», γράφουν οἱ Δημητριάδης Φιλιππίδης καὶ Κωνσταντᾶς, ἐνθ' ἀνωτέρω.

6. «Χαῖρε πόλις . . . Μοσχόπολις, μόσχῳ εἵκελος ἐν προδόσις», ἀναφωνεῖ ὁ Σεβαστὸς Λεοντιάδης, Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος (Μοσχόπολις 1742).

7. Καλλιμάχου Δ., Ὁ πολιτισμὸς τῆς Μοσχόπολεως, περ. «Παναθηναῖα», τόμ. 26 (Ἀθῆναι 1913), σ. 5 καὶ 11, καὶ Μιχαλοπούλου Φ., Μοσχόπολις, αἱ Ἀθῆναι τῆς Τουρκοκρατίας (Ἀθῆναι 1941).

8. Μέρτζιου Κωνστ., Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας (Θεσσαλονίκη 1947), σ. 190, 209, 216, 220-224, 228, 231, 233, 242-245, 251, 256, 257, 261, 262, 264, 269, 270, 274, 277. Βλ.

συνθήκας τοῦ Πασσάροβιτς (1718) καὶ τοῦ Βελιγραδίου (1739) τοὺς Μοσχοπολίτας ἐμπόρους ἤρχισε νὰ ἐλκύη ἡ Βιέννη. Μία ἐκθεσις τοῦ ἐν Δυρραχίῳ προξένου τῆς Βενετίας, χρονολογουμένη ἀπὸ 2-2-1761, ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς : «Ἐξ αἰτίας τῶν ναυαγίων, ποὺ συνέβησαν κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν, πολλοὶ Ἕλληνες ἔμποροι ἐκ Μοσχοπόλεως, Σιατίστης, Ἀχρίδος καὶ Μαλοβίστας κατεστράφησαν. Τώρα οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν πηγαίνουν διὰ ξηρᾶς εἰς Βελιγράδιον καὶ Γερμανίαν καὶ συναλλάσσονται μὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἐγκαταλείψαντες τὸ Δυρράχιον»¹. Ἐν τούτοις ἡ κυρία αἰτία, ἣτις ὤθησε τοὺς Μοσχοπολίτας ἐμπόρους πρὸς βορρᾶν, δὲν ἦσαν τὰ τυχαῖα ναυάγια, ἀλλ' ἡ ἀρξαμένη παρακμὴ τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας καὶ τὸ αὐξανόμενον ἐνδιαφέρον τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς. Διὰ τῆς ὑπὸ τῆς δυναστείας τῶν Ἀψβούργων ἐγκαινισθείσης μερκαντιλικῆς πολιτικῆς ἡ Βιέννη ἐγένετο κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ὄχι μόνον κέντρον ἐμπορικῆς συναλλαγῆς, ἀλλὰ καὶ ἔδρα μονίμου ἐγκαταστάσεως πολλῶν Μοσχοπολιτῶν. Τοῦτο μαρτυρεῖ, ἐκτὸς ἄλλων ἀρχειακῶν πηγῶν, καὶ ἡ κατόπιν τοῦ ἀπὸ 18-12-1766 αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος τῆς Μαρίας Θηρεσίας γενομένη ἀπογραφὴ τῶν ἐν Βιέννῃ ἐμπορευομένων Τούρκων ὑπηκόων, τὴν ὁποίαν διενήργησεν ὁ ἐξ Ἀχρίδος καταγόμενος κυβερνητικὸς σύμβουλος Κωνσταντῖνος Ἀλεξ. Φιλιππίδης von Gaya². Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν ἐκείνην ἤσκουν ἐμπόριον ἐν Αὐστρουγγαρίᾳ καὶ ἐγκατεστάθησαν μονίμως ἐν Βιέννῃ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν οἱ ἐξῆς Μοσχοπολιταί : Κῦρος Γεωρ. Πεσκάρ (ἀπὸ τοῦ ἔτους 1732), Ἀνδρέας Τύρκας (1734)³, Χατζῆ-Πατσιατζῆς (1739), Κωνσταντῖνος

καὶ Παπαχατζῆ Βαλερίου, Οἱ Μοσχοπολιταὶ καὶ τὸ μετὰ τῆς Βενετίας ἐμπόριον κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα, περ. «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά», τόμ. 9 (1934), σ. 127 κ. ἐξῆς, Rufini Mario, Un centro Aromeneo d' Albania : Moscopoli, περ. «Revista d'Albania», anno IV, Settembre 1943, p. 158 - 169 καὶ Μαρτινιανοῦ Ἰωακ., Ἡ Μοσχόπολις (Θεσσαλονίκη 1957), σ. 100 - 126.

1. Μέρτζιος, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 277.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Türkei V, Varia und Collectanea, Karton 27. Βλ. προχείρως τὴν ἐκδοσιν ὑπὸ Enp ekides Pol., Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766. Ein Konskriptionsbuch (Ἐκδοσις τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Thessalonike 1957).

3. «Δαπάνη τοῦ Ἀνδρέου Τύρκα καὶ σχεδιογραφία Θεοδώρου Σίνα Κρούνη» ἐξετυπώθη ἐν Βιέννῃ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1767 μία ξυλογραφία τῆς Μονῆς τοῦ Προδρόμου, ὅπου καὶ εἰκὼν τῆς Μοσχοπόλεως. Περὶ τῆς εἰκόνης αὐτῆς βλ. Weigand G., Die Aromunen, I, p. 103 καὶ Μαρτινιανοῦ Ἰωακ., Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως, σ. 80 - 82. Εἰκ. 1.

Ζίμποβιτς (1741), Ἀντώνιος Σταλίτσκος (1743), Ἰωάννης Ἐμμανουήλ (1743), Ἀργύρης Ἀδάμ (1746), Μιχαήλ Βρέττας Ζουπάν (1747), Κωνσταντῖνος Δάμτσιος (1748), Ἰωάννης Σεγκούνας (1759), Χατζῆ-Γεώργιος Τσεχάνης (1761) καὶ Νικόλαος Δήμου Μάλαγιτς (1764). Οἱ ἀπόδημοι ἐκεῖνοι "Ἕλληνες διετήρουν ἄρρηκτον τὸν ψυχικὸν δεσμὸν μετὰ τῆς πατρίδος καὶ συνειργάζοντο ἐμπορικῶς μετὰ τῶν ἐν τῇ γενετείρᾳ συγγενῶν καὶ συνεταίρων. Συνέρρεον δὲ τώρα εἰς τὴν Μοσχόπολιν ἐκ Βιέννης, ὡς ἄλλοτε ἐκ Βενετίας, ὄχι μόνον ὕλικά, ἀλλὰ καὶ πολιτιστικὰ ἀγαθὰ.

Ἐν Μοσχοπόλει ἐγεννήθησαν λόγιοι, οἵτινες διέλαμψαν ἐπὶ παιδείᾳ καὶ διέπρεψαν ὡς διδάσκαλοι τοῦ Γένους, κήρυκες τοῦ θείου λόγου καὶ πρόμαχοι τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τε τῇ γενετείρᾳ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ. Τοιοῦτοι δὲ ὑπῆρξαν : Ὁ φιλόσοφος καὶ θεολόγος Διονύσιος Μάντουκας¹, μητροπολίτης Καστορίας καὶ ἰδρυτῆς τῆς ἐν αὐτῇ σχολῆς, ἐνθα ὁ Μεθόδιος Ἀνθρακίτης ἐδίδαξε τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τοῦ Καρτεσίου καὶ τοῦ Malebranche· ὁ ἀριστοτελικὸς φιλόσοφος καὶ περίφημος ἱεροκήρυξ Ἰωάννης Χαλκεύς, καθηγητῆς τοῦ ἐν Βενετία Φλαγγινιανοῦ Φροντιστηρίου²· ὁ ἱατροφιλόσοφος Δημήτριος Προκοπίου (Πάμπερις), γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Νικολάου Μαυροκορδάτου καὶ συγγραφεὺς τῆς πρώτης νεοελληνικῆς γραμματολογίας (1721)³· ὁ φιλόμουσος καὶ ρέκτης ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀχρίδος Ἰωάσαφ, δι' ἐνεργειῶν καὶ δωρεῶν τοῦ ὁποίου ἀνωκοδομήθη ἡ Ἀκαδημία τῆς Μοσχοπόλεως καὶ κατέστη «ὁ ἄκρος στολισμὸς τῆς πολιτείας, ἡ εὐκοσμία τῶν ἡθῶν, τὸ φῶς τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ἐπὶ τὸ πρῶτον φῶς ἀνάγον»⁴· ὁ ὕμνογράφος, ἐπιγραμματοποιὸς καὶ τυπογράφος Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, ὅστις γενόμενος ἔπειτα μητροπολίτης Δυρραχίου μετέφρασεν εἰς τὴν ἀλβανικὴν τὴν Ἀγίαν Γραφὴν «καὶ ἔγραψεν αὐτὴν μὲ στοιχεῖα ἀλβανικά, τὰ ὅποια αὐτὸς ἐφεῦρε»⁵· ὁ Νεκτάριος Τέρπος, στήριγμα τῆς Ὀρθοδοξίας ὡς ἄλλος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς καὶ συγγρα-

1. Προκοπίου (Πάμπερι) Δημ., Ἐπιτετημένη ἀπαρίθμησις . . . λογίων Γραικῶν, ἐν τῇ «Bibliotheca Graeca» J.A. Fabricii (Ed. 2, G. Harles, Hamburg 1808), vol. XI, p. 535.

2. Προκοπίου, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 547.

3. Προκοπίου, ἐνθ' ἀνωτέρω καὶ Ζαβίρα Γεωρ., Νέα Ἑλλάς ἢ Ἑλληνικὸν Θέατρον (Ἀθῆναι 1872), σ. 264.

4. Κῶδιξ τῆς Παναγίας ἐν Μοσχοπόλει, φύλ. 34α, Λαμπρίδου Ἰωάν., Περὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἀγαθοεργημάτων, Α' (Ἀθῆναι 1880), σ. 103 καὶ Καλλιμάχος, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 7.

5. Ζαβίρας, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 236 καὶ 244.

φεύς τοῦ ἠθικοθρησκευτικοῦ ἔργου «Πίστις»¹. τέλος δὲ ὁ πανεπιστήμων Κωνσταντῖνος Τσεχάνης, ὅστις «κατακεντρούμενος ὑπὸ τοῦ τῆς παιδείας ἔρωτος» ἐγκατέλειψε τὸν κερδῶν Ἑρμῆν καὶ ἐγένετο διδάσκαλος τῶν ἐν Πέστη, Τέμεσβαρ καὶ Ζέμουν τῆς Οὐγγαρίας ἐλληνικῶν κοινοτήτων², εἶτα δὲ ἐτράπη πρὸς ἀνωτέρας σπουδὰς καὶ ἐφοίτησεν εἰς τὰ πανεπιστήμια τῶν πόλεων Halle, Göttingen, Cambridge, Leiden, Paris, Lyon. Ὁ Τσεχάνης ἐπεσκέφθη ἐπίσης τὴν Ρώμην, τὴν Βενετίαν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, περιηγήθη τὴν Βλαχίαν, τὴν Μολδαβίαν καὶ τὴν Πολωνίαν καὶ τέλος ἐγκατεστάθη ἐν Βιέννῃ, ὅπου συνέγραψε πλεῖστα ὅσα ἔργα ποιητικά³, φιλολογικά, θεολογικά, φιλοσοφικά καὶ μαθηματικά, ἐν οἷς καὶ νέαν θεωρίαν περὶ τοῦ τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου⁴.

Ἐν Μοσχοπόλει διέτριψαν καὶ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ αὐτῆς ἐδίδαξαν καὶ ἕτεροι μὴ Μοσχοπολιῖται λόγιοι, ὡς ὁ σοφὸς κληρικὸς Χρῦσανθος ὁ Ἡπειρώτης⁵, ὁ φιλόλογος καὶ κατὰ Ζαβίραν «ἀνὴρ δαιμόνιος» Θεόδωρος ὁ Καβαλλιώτης⁶, ὁ ἄριστος γραμματικὸς Νικόλαος ὁ Στίγγης ἐξ Ἰωαννίνων⁷, ὁ ἔξοχος ἐπιγραμματοποιὸς Σεβαστὸς Λεοντιάδης ἐκ Καστορίας⁸ καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος⁹. Ἐν δὲ τῷ τυπογραφείῳ τῆς πόλεως ταύτης ἐφιλοτέχνησαν ἐκδόσεις οὐχὶ ἀπλοῖ στοιχειοθέται, ἀλλὰ φιλόκαλοι καὶ πεπαιδευμένοι τυπογράφοι καὶ συγγραφεῖς, οἵτινες ἦσαν ἐνήμεροι τῆς ἐν Εὐρώπῃ, ἰδίᾳ ἐν Βενετίᾳ καὶ Βιέννῃ, συγγραφικῆς καὶ ἐκδοτικῆς κινήσεως¹⁰.

1. Ζαβίρας, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 482.

2. Βακαλοπούλου Ἀποστ., Ἱστορία τῆς Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη 1969), σ. 378.

3. Μεταξὺ τούτων καὶ μακρὸν ἠρωελεγεῖον ἀφιερωθὲν εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Ἀλεξ. Φιλιππίδην von Gaya καὶ προταχθὲν τῆς ἐν Βιέννῃ ἐκδοθείσης γραμματικῆς Μανουήλου Μοσχοπούλου (1773).

4. Ζαβίρας, σ. 394 - 397 καὶ Thunmann Johann, Untersuchungen über die Geschichte der östlichen europäischen Völker, Band I (Leipzig 1774), p. 179 - 180.

5. Προκοπίου, σ. 532 καὶ Ζαβίρας, σ. 546 - 547.

6. Ζαβίρας, σ. 319 - 320.

7. Ζαβίρας, σ. 482.

8. Ζαβίρας, σ. 530 - 531.

9. Βεντότη Γεωρ., Προσθήκη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Μελετίου (Βιέννη 1795), σ. 68, 72, 140, 146, 221 - 223. Βλ. κυρίως Κουρίλα Εὐλ., Ἡ Μοσχόπολις καὶ ἡ Νέα Ἀκαδημία αὐτῆς, περ. «Θεολογία», τόμ. 12 (1934), σ. 72, ὅπου ὀνομαστικὸς κατάλογος πάντων τῶν ἐν Μοσχοπόλει διδαξάντων.

10. Οὕτω π.χ. Κωνσταντῖνος ὁ Ἀγιοναουμίτης, Συνταγμάτιον ὀρθόδοξον (Μοσχόπολις 1746), σ. 8, πραγματευόμενος τὸ περιμάχητον περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

Δυστυχῶς ἡ ὄρασις ἐκείνη τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἣτις «ἡμιλλᾶτο νὰ γίνῃ ἕξαρχος τοῦ φωτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων»¹, ἐγένετο στόχος τῆς βουλιμίας τῶν Τουρκαλβανῶν. Πρὸ τοῦ ἐπικρεμαμένου δὲ κινδύνου τῆς λεηλασίας καὶ τῆς σφαγῆς σχεδὸν πάντες οἱ κάτοικοι αὐτῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου 1769 ἐξεπατρίσθησαν πανοικὶ καὶ διεσπάρησαν ἄλλοι μὲν εἰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ἄλλοι δὲ εἰς τὰς χώρας τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας. «Εἰς δὲ τὸ 1769 Σεπτεμβρίου 2, γράφει ὁ κῶδιξ τῆς ἐν Μοσχοπόλει Μονῆς τοῦ Προδρόμου, ἀπὸ τὸν φόβον τῶν μπορτζιλῆδων² καὶ ἀπὸ τὰ βαρεῖα δοσίματα, εἰς διάστημα τριῶν ἡμερῶν ἐχάλασεν ἡ Μοσχόπολις καὶ σκορπιζόμενοι οἱ ἄνθρωποι πανταχοῦ τῆς γῆς δὲν ἀπόμεινεν εἰς τὴν χώραν οὔτε σκυλί»³. Μετὰ τὴν θλιβερὰν ἐκείνην ἔξοδον καὶ διασπορὰν ἡ λαμπρὰ καὶ μεγάλη Μοσχόπολις περιέπεσε πάλιν εἰς πενιχρὰν βοσκόπολιν, ἣτις ἔκτοτε διετήρησε τὰ λείψανα καὶ τὴν νοσταλγίαν τῆς παλαιᾶς εὐτυχίας καὶ ἀκμῆς⁴.

ζήτημα, γράφει : «Αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς αἰτιατὸν καὶ ἐκπορευτὸν, διὰ δὲ τοῦ υἱοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστελλόμενον. Ἔτσι διαβάζομεν εἰς τοὺς τόμους τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, οἱ ὅποιοι τόμοι εὐρίσκονται εἰς τὴν Βασιλικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βιέννης, καὶ ἅς τοὺς διαβάσουν, νὰ πιστεύσουν». Περὶ τῶν ἐκδόσεων ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Μοσχοπόλεως καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ἐκδοθέντων βιβλίων δαπάναις Μοσχοπολιτῶν βλ. κυρίως L e g r a n d É m i l e, Bibliographie Hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés par les Grecs au dix-huitième siècle, tome I (Paris 1918), p. 235, 246, 249, 273, 274, 284, 285, 288, 289, 315, 316, 345, 346, 374, 455, 510, 511 καὶ tome II (Paris 1928), p. 13, 14, 22, 64, 145, 159.

1. Κ ο ὄ μ α Κ ω ν σ τ., Ἱστορίαι τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, τόμ. IB' (Βιέννη 1832), σ. 531. Βλ. καὶ Κ ο υ τ σ ο ν ῖ κ α Λ ά μ π ρ., Γενικὴ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τόμ. Α' (Ἀθήναι 1863), σ. 96 - 99.

2. Μ π ο ρ τ ζ ι λ ῆ δ ε ς = μισθοφόροι πολεμισταὶ εἰσπράττοντες ἀπὸ τοὺς Μοσχοπολίτας μπορτζι (= χρέος) διὰ νὰ προστατεύουν τὴν πόλιν τῶν ἀπὸ τῶν ληστρικῶν ἐπιδρομῶν, ἐν τῇ πραγματικότητι δμως ὄντες οἱ ἴδιοι λησταὶ καὶ ἐκβιασταί.

3. Μ α ρ τ ι ν ι α ν ο ὕ Ἰ ω α κ., Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως, σ. 79. Οἱ Φ ι λ ι π π ῖ δ η ς καὶ Κ ω ν σ τ α ν τ ᾶ ς (Γεωγραφία Νεωτερικῆ, σ. 262) γράφουν ὅτι τὰ αἷτια τῆς καταστροφῆς τῆς Μοσχοπόλεως ἦσαν «ἡ ἀχρεΐα διοίκηση τοῦ βασιλείου καὶ ἡ διχόνοια τῶν κατοίκων». Ὁ ἀνωτέρω κῶδιξ τῆς Μονῆς τοῦ Προδρόμου ἀναγράφει καὶ τὴν ἐξῆς θρηνητικὴν στιχομυθίαν, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ περ. «Πανδώρα», τόμ. ΙΗ' (Ἀθήναι 1868), σ. 318 καὶ ὑπὸ τοῦ W e i g a n d G., Die Aromunen, I, 102 :

Ἦ Μοσχόπολις, ὦ Μοσχόπολις ! ποῦ τὸ κάλλος σου ;

Ποῦ ἡ μορφὴ σου, ἦν περὶ τὸν ΙΖ' αἰῶνα εἶχες ;

Ἔχθιστοι μερόπων προὔξένησάν μοι τὸν ὄλεθρον.

Δῶή σοι ὁ Κύριος τὴν προτέραν σου μορφήν

πρεσβείαις τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ἀμήν.

4. Βλ. Θ ε σ π ρ ω τ ο ὕ Κ ο σ μ ᾶ καὶ Ψ α λ ῖ δ α Ἀ θ α ν., Γεωγραφία Ἀλβανίας καὶ Ἡπείρου, προλεγόμενα καὶ σημειώσεις Ἀ θ α ν. Χ. Π α π α χ α ρ ῖ σ η (Ἰωάννινα 1964), σ. 14-15, 40,

Τοιαύτη ἐν ὠχρᾷ σκιαγραφία ὑπῆρξεν ἡ γενέτειρα τῆς οἰκογενείας Σίνα, ἡ ὁποία κατὰ τινὰ ἐκδοχὴν κατῴκει ἐν τῇ συνοικίᾳ Σκαμνελιά ἢ Σκαμνελίτ-μαχαλά. Ἐὰν ἡ οἰκογένεια αὕτη κατήγετο ἀρχικῶς ἐκ τοῦ χωρίου τῆς Ἡ-πέιρου Σκαμνέλι, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία τῆς συνοικίας ἐκείνης, περὶ τούτου οὐδεμία θετικὴ μαρτυρία ὑπάρχει¹.

2. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ, ΓΕΝΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΙΝΑ

Λίαν πενιχρὰ καὶ συγκεχυμένα εἶναι τὰ μέχρι τοῦδε δημοσιευμένα καὶ περὶ τοῦ γενάρχου τῆς οἰκογενείας ταύτης. Μία ἐκ τῶν παλαιότερων πηγῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναφέρεται τὸ ἐπώνυμον τοῦτο, εἶναι ὁ κῶδιξ τῆς ἐν Μοσχοπόλει ἐκκλησίας τῆς Παναγίας, ὅστις ἐν τῷ φύλλῳ 44β ἀναγράφει τὰ ἀκόλουθα : «Ὁ αἰδεσιμώτατος Παπᾶ κὺρ Γεώργιος Παπακώστα Παπᾶ Σίνα ἀφιέρωσεν εἰς τὸ σχολεῖον βιβλία ἑλληνικὰ καὶ ρωμαϊκὰ κομμάτια πέντε· αἰωνία ἢ μνήμη».

Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ, ὅπως πλεῖστοι συγγραφεῖς συνδυά-σουν τὸν ἀνωτέρω δωρητὴν μετὰ τῆς ἐν λόγῳ οἰκογενείας Σίνα καὶ θεωρήσουν τοῦτον ὡς γενάρχην αὐτῆς². Ὁ ἐνθουσιώδης μάλιστα Καλλίμαχος ἐν τῇ πρα-γματείᾳ αὐτοῦ «Ὁ πολιτισμὸς τῆς Μοσχοπόλεως» (περ. «Παναθήναια», τόμ. 26 (1913), σ. 9) ἀναφωνεῖ : «Νά πῶς φαίνεται καθαρὰ ἡ κληρονομικότης, ὁ εὐγενικὸς ἀταβισμὸς τῆς ράτσας! Ὁ Παπα-Σίνας ἀφιερώνει βιβλία εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Μοσχοπόλεως καὶ οἱ ἀντάξιοι ἀπόγονοί του κληροδοτοῦν εἰς τὸ ἀναγεννηθὲν Ἔθνος μαζί μὲ τόσα ἄλλα εὐεργετήματα καὶ τὴν φερώνυμον Ἀκαδημίαν των».

Ἐν τούτοις ἐνδελεχῆς ἀρχειακὴ ἔρευνα ἤγαγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι

Κοντογιάννη Παντ., Οἱ Ἑλληνες (Ἀθήναι 1903), σ. 343-345 καὶ Κοκκίνη Σπυρ., Μοσχόπολη. Διακόσια χρόνια ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ πνευματικοῦ κέντρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Διαφωτισμοῦ, ἔφημ. «Τὸ Βῆμα» (Ἀθήναι), 3-8-1969.

1. Ὁ Λαμπρίδης Ἰωάν., Ζαγορικὰ (Ἀθήναι 1870), σ. 87, γράφει: «Σκαμνέλιον. Ἐκ τῶν κατατρεχθέντων μέρος κατέφυγεν εἰς Βοσκόπολιν, ὅπου ἐσχηματίσθη συνοικία ὑπάρχουσα καὶ ὀνομαζομένη μέχρι σήμερον Σκαμνελιά, ἐξ ἧς καὶ ὁ Βαρὼν Σίνας κατὰ τινὰς κατάγεται».

2. Οὕτω π.χ. οἱ ἐν τῇ προτασσομένη γενικῇ βιβλιογραφίᾳ ἀναγραφόμενοι ἱστορικοὶ τῆς Μοσχοπόλεως καὶ βιογράφοι τῆς οἰκογενείας Σίνα Βοβολίνης, σ. 454, Βουρνάζος, σ. 48, Μιχαλόπουλος, σ. 18, Παπακώστας, σ. 1033, Σκενδέρης, σ. 19 καὶ ἄλλοι.

γενάρχης τῶν Σίνα, καὶ δὴ πρόπαππος τοῦ μεγάλου Ἐθνικοῦ Εὐεργέτου Σίμωνος Σίνα, ἦτο ὁ ἔμπορος Γεώργιος Σίνας, ὅστις περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος ἤσκει ἐμπόριον τόσον ἐν Μοσχοπόλει ὅσον καὶ ἐν Βιέννῃ καὶ Βουδαπέστη. Στηρίζεται δὲ ἡ γνώμη αὕτη ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἐνδείξεων καὶ ἀρχαιῶν μαρτυριῶν:

1) Ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς πόλεως τῆς Βουδαπέστης ἀπόκεινται ἔγγραφα μαρτυροῦντα ὅτι ὁ τουρκικῆς ὑπηκοότητος Ἕλλην ἔμπορος Γεώργιος Σίνας κατὰ τὰ ἔτη 1762-1770 εἶχεν ἐν Αὐστρουγγαρία χρηματικὰς δοσοληψίας καὶ ἀντιδικίας μετ' ἄλλων ἐμπόρων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Μοσχοπολιτῶν. Ἀναφέρονται δὲ ὡς χρεῶσται αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1762 οἱ ἔμποροι Γεώργιος Ἀδάμ Γέργας, Γεώργιος Ἀργύρης, Γεώργιος Πατσιατζῆς, Ἰωάννης Οἰκονόμου καὶ ἄλλοι. Εἰς μίαν δὲ ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τὴν N. Ö. Justiz - Banco - Deputation (26-8-1770), διεκδικῶν οὗτος παρὰ τοῦ ἐμπόρου Βρέττα Χουδέλλα 400 πιάστρα, ὑπογράφεται Georg Sinna Popovich (δηλ. Παπαδόπουλος)¹. Τὸ πρόσθετον τοῦτο ἐπώνυμον, τὸ ὁποῖον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔφερον πολλαὶ οἰκογένειαι ἐκ Μακεδονίας², δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὁ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ κώδικι ἀναφερόμενος Παπα-Σίνας ἦτο πατὴρ ἢ πάππος τοῦ ὁμωνύμου τούτου ἐμπόρου. Τοῦτο ὅμως οὔτε χρονολογικῶς εὐοδοῦται, οὔτε ὑπότινος ἱστορικῆς πηγῆς ἐπιβεβαιοῦται. Ὁ «αἰδεσιμώτατος» δωρητὴς ἦτο πιθανώτατα συγγενὴς τῆς ἐν λόγῳ οἰκογενείας.

2) Ἐν τῇ ἀνωτέρῳ (σ. 5) μνημονευθεῖσῃ ἀπογραφῇ τῶν ἐν Βιέννῃ Ἑλλήνων ἐμπόρων τουρκικῆς ὑπηκοότητος, ἣτις ἐγένετο τῷ 1767, καὶ δὴ ἐν τῷ ὀνομαστικῷ καταλόγῳ τῶν τότε ἀπουσιαζόντων ἐκ τῆς αὐστριακῆς πρωτεύουσῃς, φέρεται καταγεγραμμένος καὶ ὁ ἔμπορος «Georg Sinna zu Woskopoly in Mazedonien»³.

3) Ἡ ἀρχαιότερα γνωστὴ ὑπογραφή τοῦ ἴδρυτοῦ τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐμπορικοῦ οἴκου Σίνα (1798) ἦτο «Σίμος Γεωργίου Σίνα»⁴. Ἐὰν οὗτος εἶχε πατέρα ἱερέα, πιθανώτατα θὰ ὑπεγράφετο «Σίμος Παπαγεωργίου Σίνας».

1. Fönárosi Levéltár. Pest városi levéltára. Rel. 88x Lit. B, 91x Lit. A. Φωτ. 1-2, ἔγγρα. 1-3.

2. Λάμπρου Σπ., Ἱστορία τοῦ ἐν Οὐγγαρία καὶ Αὐστρία Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ, περ. «Νέος Ἑλληνομνήμων», τόμ. ΙΗ' (Ἀθήναι 1911), σ. 275, σημ. 1.

3. E n e p e k i d e s P o l., Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766 (Thessalonike 1957), p. 46.

4. Βλ. κατωτέρω (σ. 21) τὴν ἀπὸ 16/27 Αὐγούστου 1798 ἐμπορικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Σίμωνος Σίνα.

Copia + 3

Mi adab patak ducen tibus recognoscantij
 = ut, hoci tunc on felvettunk gijae =
 gij hira ununk tul es az coliget
 metaxatul s 25 piaserokas
 id est piaserokas ote hozat es hozon
 ote ote, an ety elre magunkat obli-
 gationul hoci te gyuk akire tenmi-
 nant. Ezen hene paxas kevi-
 nian. minden so es per forinden
 es paxas ionettul, es hoci ha a ten
 nunk es hoci hozat az te hat ami
 okozot haza fog leni mitax cozi
 fogunk es a te hat ni, az en t aguk
 zen contra tunkat hoci legen
 ee ire, es vaginuk bezet se cik
 amalikese es hoci te tük 1762 -
 Copia ex archiva 4 x bair
 alant si karunkat hoci obligati
 obligati tti hoci obligati
 Georgij dar egerga teodora hoci obligati
 obligati tti hoci obligati
 Georgij agie obligati teodora hoci obligati
 Georgij pasiaci obligati hoci obligati
 obligati tti hoci obligati

It em. Tancos...
 az es...
 hoci...

FOVARO:
 LEVELTAR:

Φωτ. 1. Χρεωστική απόδειξις οφειλετών Γεωργίου Σίνα του πρεσβυτέρου (4-12-1762). Το αρχαιότερον ἀρχειακὸν ἔγγραφον περὶ τῆς οἰκογενείας Σίνα. Βλ. σ. 10 καὶ ἔγγρ. 1.

★

H. J. C. S. Kaiserl. Königl. N. O. Justiz-Banco
Deputation
Excellenz

Gnädig beschreibende Herrn Herrn

Gnädig hochwürdigster Herr Herr
 Georg Nicolaus Popovich
 Landeshauptmann in Wien
 in Wien am 27. August 1770
 Ich habe die Ehre zu empfangen
 dass Sie den 16. d. M. unter
 dem N. O. 1000 eine Bescheid
 wegen der Pension der 400
 Pöpperl-Priester in der
 Pöpperl-Parochie in Wien
 beifügen. Ich habe denselben
 zur Kenntnis genommen und
 durch den hiesigen Kreis-
 schreiber dem Herrn Kreis-
 schreiber in Wien
 zur Kenntnis gebracht.
 Ich habe auch den Herrn
 Kreis-Deputierten in Wien
 davon in Kenntnis gesetzt
 und bitte Ihnen für dieselben
 zu danken.

Wie ich an Ihrer Excellenz
 und Gnaden mir in
 dem Bescheid
 von dem 16. d. M.
 unter N. O. 1000
 beifügen
 habe, so habe ich
 dem Herrn Kreis-
 schreiber
 in Wien
 davon in Kenntnis
 gesetzt
 und bitte Ihnen
 für dieselben
 zu danken.

Für Excellenz und Gnaden

1770
AUGUST
27

Georg Nicolaus Popovich
 Kreis-Deputierter
 in Wien

Φωτ. 2. Αίτησις Γεωργίου Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, ὑπογραφομένου καὶ ὡς Πόποβιτς, περὶ δικαστικῆς δεσμεύσεως χρηματικοῦ ποσοῦ ὀφειλομένου εἰς αὐτόν (27-8-1770). Βλ. σ. 10 καὶ ἔγgr. 3.

4) Εἰς μίαν αἴτησιν, τὴν ὁποῖαν ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω Σίμου Σίνα, ἦτοι ὁ Γεώργιος Σίνας, υπέβαλε τῷ 1826 πρὸς τὰς αὐστριακὰς ἀρχὰς πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ ἱππότη, ἐξαίρεται ἰδιαιτέρως τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἐμπορικὸς οἶκος αὐτοῦ ὑφίστατο ἐν Βιέννῃ ἀπὸ ἐξηκονταετίας, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἰδρυσίς του ἀνάγεται ἀκριβῶς εἰς τὸ ἔτος τῆς ἀνωτέρω ἀναφερομένης ἀπογραφῆς (1767). Εἰς παρομοίαν δὲ αἴτησιν, ὑποβληθεῖσαν τῷ 1832 ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Γεωργίου Σίνα καὶ τοῦ ἑτεροθαλοῦς ἀδελφοῦ του Ἰωάννου Σίνα πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ βαρόνου τῆς Αὐστρίας, τονίζεται ὅτι ὁ οἶκος των ὑφίστατο ἤδη ἀπὸ ὀγδοηκονταετίας¹. Ἐὰν ἡ τελευταία αὕτη μαρτυρία εἶναι ἀκριβεστέρα τῆς προηγουμένης, τότε ὁ πάππος των — οὗτος δὲ ἦτο καταφανῶς ὁ Γεώργιος Σίνας τῆς ἀπογραφῆς — θὰ πρέπει νὰ μετῆρχετο τὸ ἐμπόριον ἐν Αὐστρίᾳ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1752.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω τεκμηρίων καὶ ἐνδείξεων συνάγεται ὅτι ὡς ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένος γενάρχης τῆς οἰκογενείας τῶν Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν Γεωργίου καὶ Σίμωνος Σίνα δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐπισημανθεὶς ἔμπορος Γεώργιος Σίνας ὁ πρεσβύτερος. Ὁ δραστήριος ἐκεῖνος Μοσχοπολίτης ἐταξίδευε μὲν εἰς τὴν Αὐστρουγγαρίαν δι' ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ἀλλὰ μόνιμον ἔδραν εἶχεν, ὡς φαίνεται, τὴν Μοσχόπολιν. Κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε δεδομένα οὗτος εἶχεν ἀποκτήσει δύο τέκνα, τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Σίμωνα, γεννηθέντα τῷ 1753, ἀναμφιβόλως δὲ εἶχε φροντίσει, ὅπως τοῦλάχιστον ὁ υἱὸς του φοιτήσῃ εἰς τὴν περίφημον Ἀκαδημίαν τῆς Μοσχοπόλεως καὶ τύχῃ τῆς μορφώσεως, τὴν ὁποῖαν παρεῖχε τότε ἡ πολιτισμένη γενέτειρά του.

Ἐν τούτοις καὶ περὶ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου δὲν ἐπικρατεῖ ὁμοφωνία μεταξὺ τῶν διαφόρων ἱστορικῶν. Τινὲς ἰσχυρίζονται ὅτι οὗτος ἐγεννήθη ἐν (Bosna - Serai) Σεραγέβῳ τῆς Βοσνίας καὶ ὅτι ἡ πατρικὴ οἰκογένειά του εἶχε μετοικήσει ἐκεῖ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1750². Αὐθεντικώτεραι ὁμῶς μαρτυρίαι πιστοποιοῦν ὅτι ἡ Μοσχόπολις ὑπῆρξεν ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του³ καὶ συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ οἰκογένεια

1. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakt, Nr. 17005/1660 ex 1832.

2. Brockhaus, Konversationslexikon, Bd. 14 (1895), p. 991, Granichsteden-Czeva, Alt-Wiener Millionäre, «Wiener Zeitung» (Wien), Nr. 130/6-6-1954, Popović, O Tsintsarima, p. 150, Siebmacher J.-Witting Joh., Grosses und allgemeines Wappenbuch, Bd. IV, Abt. IV (Nürnberg 1918), p. 149, Wurzbach, Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 354.

3. Οὕτω π.χ. ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» (Βιέννη 1818), σ. 216, ἀναφέρει ὅτι ὁ Σίμων Σίνας «ἐγεννήθη

Σίνα εγκατέλειψεν ὀριστικῶς τὴν γενέτειραν κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν φυγὴν τοῦ 1769.

3. ΑΠΟΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΙΝΑ

Ἡ πρώτη πόλις, εἰς τὴν ὁποίαν πιθανώτατα ἐγκατεστάθη ἡ ἀποδημήσασα οἰκογένεια Σίνα, ἦτο τὸ Μοναστήριον (τὰ Μπιτώλια). Ἐπειτα μετεκινήθη αὕτη βορειότερον καὶ βαθμηδὸν ἔφθασε καὶ ἔμεινεν εἰς τὰ Βελεσσά, κατόπιν δὲ εἰς τὴν Νίσσαν — τὴν ἱστορικὴν Ναϊσσόν —, ὁπόθεν ἤλθε καὶ πάλιν εἰς ἐμπορικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν χωρῶν τῆς Αὐστρουγγαρίας¹. Εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βουδαπέστης ὑπάρχουν στοιχεῖα βεβαιοῦντα ὅτι ὁ Γεώργιος Σίνας ὁ πρεσβύτερος εἶχεν ἐμπορικὰς δοσοληψίας ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ μετὰ τὸ 1770. Ποῦ ὁμως ἀκριβῶς διῆλθεν οὗτος τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του καὶ πότε ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, δὲν ἔχει ἀκόμη ἐξακριβωθῆ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἠνδρώθη ὁ υἱὸς του Σίμων Σίνας, ὅστις εἰς τὸν τραχὺν καὶ κινδυνώδη ἐκεῖνον ἐπαγγελματικὸν στίβον ἀνέπτυξε τὴν ἐμπορικὴν του ἰδιοφυῖαν καὶ ἀπέκτησε καταπληκτικὴν πεῖραν περὶ τῶν ἐμπορικῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀγορῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ περὶ τῶν ἐμπορικῶν ὁδῶν καὶ μεταφορῶν διὰ

καὶ ἀνετράφη» ἐν Ἑλλάδι. Τὸ πρωτόκολλον θανόντων τοῦ Δήμου τῆς Βιέννης (Totenprotokoll, Nr. 151 1822 Lit., J-Z fol. 67v) ἀναγράφει ὅτι οὗτος ἐγεννήθη ἐν Μοσχοπόλει (von Mosckopoli in Mazedonien gebürtig). Ὁμοίως ἡ ἐφημ. «Ἡλιος» (Ἀθῆναι), ἀρ. 67/26-5-1856, ὁ Γ ο ὄ δ α ς, Βίοι παράλληλοι . . ., τόμ. Δ', σ. 1, ὁ Β ο υ τ υ ρ ᾱ ς, Λεξικὸν Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας, τόμ. Ζ', σ. 587 καὶ ἄλλοι. Γενεαλογικὰ τινα βιβλία, ὡς π.χ. τὸ «Weimarer historischgenealogisches Taschenbuch des gesamten Adels jehudaischen Ursprungs», Abt. III (Weimar 1912), p. 218 καὶ ἄλλοι τινὲς συγγραφεῖς θεωροῦν τοὺς Σίνα Ἑβραίους. Βλ. καὶ «Erinnerungen eines alten Börsianers», περ. «Wiener Journal» (Wien), 2-3-1910, p. 11.

1. Ὁ Γ ο ὄ δ α ς, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 15, γράφει ὅτι ὁ Σίνας κατέφυγε κατ' ἀρχὰς εἰς Νίσσαν πρὸς διάσωσιν τῆς οἰκογενείας του, ἀλλ' ἔπειτα μετώκησε καὶ α ὕ θ ι ς εἰς Μπιτώλια. Ὁ Σ κ ε ν δ έ ρ η ς, Ἱστορία τῆς Μοσχοπόλεως, σ. 55, γράφει ὅτι «ὁ Σίνας ἀνεχώρησεν ἐκ Μοσχοπόλεως μὲ πέντε ἰδικούς του καὶ μέσῳ Πρεμετῆς καὶ Δροσοπόλεως ἔφθασαν εἰς Δροβιάνην, ὅπου ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὰ τότε πεφημισμένα κελλία τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου». Ὁ Φ ι λ ί π π ο β ι τ ς Μ., Οἱ Τσιντσάροι εἰς τὰ Βελεσσά (σερβιστί), σ. 174, γράφει ὅτι ἡ οἰκογένεια Σίνα κατέφυγε τὸ π ρ ῶ τ ο ν εἰς τὰ Βελεσσά. (Ἡ παραπομπὴ ἐκ τοῦ Ρ ο ρ ο ν ι έ, σελ. 149, σημ. 3). Ὁ Β α κ α λ ό π ο υ λ ο ς Ἀ π., Ἱστορία τῆς Μακεδονίας, σ. 444, γράφει ὅτι «μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Μοσχοπόλεως στὰ 1769 πολλοὶ κάτοικοί της κατέφυγαν . . . στὸ Μοναστήρι, στὰ Βελεσσά καὶ τὸ Βελιγράδι . . . Στὸ Μοναστήρι οἱ Μοσχοπολιῖτες ἔγιναν τὰ πιὸ ζωτικὰ μέλη τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος», παραπέμπει δὲ εἰς τὴν μελέτην Γ ε ω ρ γ ί ο υ Κ ί ζ α, Μεγάροβον, «Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον», τόμ. 3 (1910), σ. 241.

μέσου τῆς Βαλκανικῆς. Ἡ πεῖρα δὲ ἐκείνη ἔμελλε κατόπιν νὰ ἀναδείξῃ τοῦτον ὡς ἓνα τῶν μεγαλυτέρων ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἐν Νίσση εὐρισκόμενος ὁ Σίμων Σίνας ἐνυμφεύθη τῷ 1782 τὴν Εἰρήνην Τσίππη (Irene Czippe¹), ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησεν υἷον, γεννηθέντα τῇ 20ῇ Νοεμβρίου 1783 καὶ ὀνομασθέντα Γεώργιον². Λόγω ὅμως τοῦ προώρου θανάτου τῆς συζύγου του³, τὸν μὲν ἀνήλικον υἷον τοῦ ἀπέστειλεν εἰς τὰς Σέρρας παρὰ τῇ γυναικαδέλφῃ του Μαρία Βρέττα Τσεχάνη⁴, ἐκεῖνος δὲ μετώκησεν εἰς Βιέννην, ὅπου ἐγκατεστάθη πλέον ὀριστικῶς⁵.

Ἡ Βιέννη, ὀνομασθεῖσα Πύλη τῆς Βαλκανικῆς, εἶχε καταστῆ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ κυριωτέρα ἀφετηρία καὶ ἀρτηρία τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς. Τὴν διεθνῆ σημασίαν τοῦ ἐμπορίου τούτου εἶχεν ἀναπτύξει κατὰ τὸ 1771 ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς Κωνστ. Φιλιππίδης von Gaya εἰς διεξοδικὸν καὶ ἐμπεριστατωμένον ὑπόμνημά του πρὸς τὴν Μαρίαν Θηρεσίαν. Εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦτο, γράφει ὁ Φιλιππίδης, ὄφειλον ἀπὸ

1. Ὁ Γ ο ὄ δ α ς, ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 15, γράφει ὅτι ὁ Σίνας εἶχε σύζυγον τὴν Εἰρήνην Τύρκα, τὸ αὐτὸ δὲ ἐπαναλαμβάνουν καὶ πάντες οἱ μετέπειτα βιογράφοι. Ἄλλ' ὡς ἀξιόπιστος πηγὴ δέον νὰ θεωρηθῇ τὸ εἰς τὸν Σίναν ἀπονεμηθὲν δίπλωμα εὐγενείας, ὅπερ ἀναγράφει τὸ ὄνομα Czippe. Βλ. ἔγγρα. 22. Ἐν τινι ἀπογραφῇ Ἑλλήνων ἐμπόρων ἐν Βιέννῃ, γενομένη τῷ 1766, ἀναγράφεται καὶ ὁ ἔμπορος Johann Zipp, ὁ δὲ Μαρτίνιανός (Ἡ Μοσχόπολις, σ. 281) ἀναφέρει ἐπίσης τὸ ὄνομα Τσίππη, ἀλλ' εἶναι ἄγνωστον ἂν ὑπῆρχε συγγένειά τις μεταξύ αὐτῶν καὶ τῆς Εἰρήνης Τσίππη.

2. Τὴν κυριωτέραν πηγὴν περὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου γεννήσεως τοῦ Γεωργίου Σίνα ἀποτελεῖ ἐν πιστοποιητικὸν ἐνηλικιότητος, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ πατρὸς του καὶ τινων ἄλλων Ἑλλήνων ἐμπόρων τῆς Βιέννης τῷ 1811. Βλ. ἔγγρα. 14. Ὁ W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 351 καὶ 355, ἀναγράφει ὡς ἔτος γεννήσεως τὸ 1782. Ὁ V a p e r a u, Dictionnaire universel des contemporains (Paris 1858), p. 1597, γράφει ὅτι ὁ Γεώρ. Σίνας ἐγεννήθη ἐν Σέρραις, ὅπερ ἀνακριβές. Ἐξ αὐτοῦ ἴσως ἀντλήσας ὁ Κόκκινος Ἐμμ. (ἐφημ. «Αἰών», 30 - 4 - 1876) γράφει ὅτι τὸ γένος Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου «ἔλκει τὴν καταγωγὴν ἐκ Σερρῶν».

3. Κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ W u r z b a c h (Bd. 34, 355) δημοσιευθὲν γενεαλογικὸν δένδρον τῆς οἰκογενείας Σίνα, ἡ Irene Czippe ἐγεννήθη τῷ 1767 καὶ ἀπέθανε τῷ 1793.

4. Γ ο ὄ δ α, Βίοι παράλληλοι, τόμ. Δ', σ. 15.

5. Ὁ Λάμπρος Σπ., Ἡ Μοσχόπολις καὶ ἡ οἰκογένεια Σίνα («Νέος Ἑλληνομνήμων», τόμ. 21, σ. 163) γράφει ὅτι ὁ Σίμων Σίνας ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος τῆς μοσχοπολιτικῆς ἐκείνης οἰκογενείας, τὸν ὁποῖον εὐρίσκομεν μεταξὺ τῶν ἐκ τῆς γενετείας πόλεως μεταναστευσάντων εἰς Βουδαπέστην, βραδύτερον δὲ εἰς Βιέννην, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει ποῦ στηρίζει τὴν πληροφορίαν ταύτην. Τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν τῶν Μπαρτ καὶ Χίρστ (τόμ. Ζ', Ἀθῆναι 1896 - 1898, σ. 251) γράφει ὅτι ὁ Σίμων Σίνας «Ἕλληνας ἔμπορος ἐκ Μοσχόπολεως τῆς Μακεδονίας ἦλθε περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος διὰ Βοσνίας εἰς Αὐστρίαν, ἐνθα ἀποκατέστη». Ὁ P o p o v i ć, O Tsintsarima (Beograd 1937), p. 149 καὶ ὁ P á s z t o r M i h á l y, A százötven éves Lipótváros (=Die 150 jährige Leopoldstadt, Budapest 1940, p. 65) γράφουν ὅτι ἡ οἰκογένεια Σίνα μετέβη εἰς Σεράγεβον τῆς Βοσνίας καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Βιέννην.

τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀκμὴν των ἢ Γένουα καὶ ἢ Βενετία, ἐκμεταλλευθεῖσαι τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Βυζαντίου. Εἰς τὸ προσοδοφόρον τοῦτο ἐμπόριον ὀφείλουν ἐπίσης τὴν οἰκονομικὴν των ἀνῆθισιν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἢ Γαλλία, ἢ Ἀγγλία, ἢ Ὀλλανδία, ἢ Δανία καὶ ἄλλα κράτη τοῦ βορρᾶ. Ἐπομένως ἢ Αὐστριακὴ Αὐτοκρατορία, συνορεύουσα μετὰ τῆς Τουρκίας ἡμικυκλικῶς ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου, κατέχει τὴν γεωγραφικῶς εὐνοϊκωτέραν θέσιν πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου τούτου. Δεδομένου ὅμως ὅτι ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρω χωρῶν θὰ εἶναι ἰσχυρὸς, εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως συγκροτηθῆ μία μεγάλη ἐμπορικὴ ἐταιρεία, τὴν ὁποίαν δέον νὰ ἐπιχορηγῆ τὸ Κράτος καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δέον νὰ ἐγγραφοῦν ὡς μέτοχοι, εἰ δυνατόν, πάντες οἱ πολῖται. Μόνον δι' ἑνὸς ἰσχυροῦ οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ θὰ δυνηθῆ ἢ Αὐστρία νὰ συναγωνισθῆ ἐπιτυχῶς τὰς ξένας χώρας καὶ νὰ ἐπιβληθῆ εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς, ἐκ τῶν προσόδων τοῦ ὁποίου θὰ ἐξαρτηθῆ κατὰ μέγα μέρος ἢ ἐθνικὴ οἰκονομία¹.

Εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ μεγαλεπηβόλου σχεδίου τοῦ Φιλιππίδου δὲν ἀπετόλμησε τότε νὰ προβῆ ἢ αὐστριακὴ Κυβέρνησις, ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν εἰσπραξίν τῶν νομίμων τελωνειακῶν δασμῶν καὶ εἰς τὴν χορήγησιν ἰδιαιτέρων τινῶν προνομίων, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν συνθηκῶν μετὰ τῆς Τουρκίας προβλεπομένων, εἰς τοὺς διεξάγοντας τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς. Διεξῆγον δὲ τὸ ἐμπόριον τοῦτο πρὸ παντὸς Ἕλληνας² ἔχοντες ὡς συναγωνιστάς, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ συνεταίρους, Ἀρμενίους καὶ Ἑβραίους. Ἕλληνας κυρίως διωρίζοντο καὶ ὡς Warensensalen (οἶονεὶ ἀγορανόμοι) διὰ τὰ ἐκ Τουρκίας εἰς Αὐστρίαν εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, τοῦ θεσμοῦ τούτου καθιερωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 30-4-1770 αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος. Πρὸς ταχυτέραν δὲ διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων των οἱ ἐν Αὐστρίᾳ Ἕλληνας ἔμποροι τουρκικῆς ὑπηκοότητος ὑπήγοντο προνομιακῶς εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως, καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ 1768 εἰς τὴν Justiz - Banco - Deputation, ἀπὸ δὲ τοῦ 1785 εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν Εὐγενῶν (Landrecht). Εἰς αὐτὸν τὸν ἐμπορικὸν στίβον ἔμελλε νὰ σταδιοδρομήσῃ ἀπὸ τοῦδε ἢ οἰκογένεια Σίνα.

1. Hofkammerarchiv (Wien). Commerz. Litorale, Fr. 132 (rot 681), Akt 63/VII 1771, fol. 122 - 143.

2. P e e z A l e x, Die griechischen Kaufleute in Wien (Wien 1889) καὶ D ö l g e r F r a n z, Wien und Neugriechenland (Wien 1943).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ο ΟΙΚΟΣ ΣΙΝΑ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ.

1. ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ,
ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ

Ἡ μετοίκηση τοῦ Σίμωνος Σίνας ἐκ τῆς Σερβίας καὶ ἡ μετάθεσις τοῦ κέντρου τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεών του εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αὐστρίας συνέβη πιθανώτατα κατὰ τὰ ἔτη 1785 - 86, ἤτοι ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωσήφ Β' ¹. Συνάγεται δὲ τοῦτο ἐκ τῶν ἐξῆς ἐνδείξεων :

1) Τῷ 1784 ἐχορηγήθησαν εἰς ὅλους τοὺς ἐν Βιέννῃ Ἑλληνας ἐμπόρους ἀδειαι ἐξαγωγῆς αὐστριακῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὴν Τουρκίαν. Σώζεται δὲ ὀνομαστικὸς κατάλογος ὑπερδιακοσίων Ἑλλήνων ἐμπόρων, οἵτινες ἔλαβον τότε τοιαύτας ἀδείας ². Τὸ ὅτι εἰς τὸν κατάλογον ἐκεῖνον δὲν περιλαμβάνεται καὶ ὁ Σίνας εἶναι μία ἐνδείξις ὅτι οὗτος ἢ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐγκατασταθῆ ἐν Βιέννῃ ἢ, ἐὰν εἶχε προσφάτως ἐκεῖ μετοικήσει, πιθανώτατα θὰ εἰργάζετο ὡς ὑπάλληλος ἢ ὡς ἀνώνυμος συνεταῖρος ἄλλου τινὸς ἐμπορικῆς οἴκου.

2) Εἰς ἐν πιστοποιητικὸν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23-10-1802 οἱ ἐν Βιέννῃ Ἑλληνας ἐμποροὶ Σίμων Γεωργίου Σίνας, Σταῦρος Ἰωάννου, Χαρίσιος Οἰκονόμου, ἀδελφοὶ Καραγιάννη καὶ ἄλλοι βεβαιοῦν ἐνυπογράφως ὅτι ὁ ἐξ Ἰωαννίνων καταγόμενος Ρῶσος ὑπήκοος Ἀλέξιος Νικολάου διέμενεν ἐν Βιέννῃ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1786 ³. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ συνυπογράφας τὸ πιστοποιητικὸν ἐκεῖνο Σίμων Σίνας πρέπει νὰ εὐρίσκετο ἐν Βιέννῃ τοῦλάχιστον κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, καθ' ὃ ἐγκατεστάθη ὁ Νικολάου, ἂν μὴ προηγουμένως.

1. 'Ο P á s z t o r M., A százötven éves Lipótváros (= Die 150 jährige Leopoldstadt, Budapest 1940, p. 65) γράφει ὅτι ὁ Σίμων Σίνας μετόκησεν εἰς Βιέννην κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Μαρίας Θηρεσίας, ἤτοι πρὸ τοῦ 1780. Τοῦτο δὲν φαίνεται πιθανόν, διότι, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, οὗτος κατὰ τὸ ἔτος 1783 εὐρίσκετο ἀκόμη ἐν Σερβίᾳ. Τὸ κατὰ τὸ 1818 ἀπονεμηθὲν εἰς τὸν Σίναν δίπλωμα Εὐγενείας διαλαμβάνει μὲν ὅτι οὗτος ἤσκει ἐπὶ 40 περίπου ἔτη ἐμπόριον ἐν Αὐστρουγγαρία, ἤτοι σχεδὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1778, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει ρητῶς ὅτι οὗτος ἦτο ἐγκατεστημένος ἐν Βιέννῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκεῖνου.

2. Archiv für Niederösterreich (Wien). Niederösterreichische Regierung A Index 1784, 9/3.

3. Hofkammerarchiv. Ober- und Niederösterreich, Fz. 53 (rot 115). Κατὰ τὰ ἔτη 1794 - 1798 ὁ Ἀλέξιος Νικολάου διηύθυνε τὸν ἐμπορικὸν οἶκον τοῦ Σταύρου Ἰωάννου, ἀπουσιάζοντας τούτου κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ἐκ Βιέννης.

Μετὰ τὴν ἐν Βιέννῃ ὀριστικὴν ἐγκατάστασίν του ὁ Σίνας προσελήφθη ὡς ἀνώνυμος συνεταῖρος τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου «Βρέττας, Παπαναούμ καὶ Σία», ὁ ὁποῖος ὑφίστατο εἰς τὴν διεύθυνσιν auf dem Fleischmarkt Nr. 748 μέχρι τοῦ ἔτους 1792. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ ἐμπορικὸς ἐκεῖνος οἶκος ἀνεσχηματίσθη καὶ μετωνομάσθη «Παπαναούμ, Σίνα, Σαούλ καὶ Σία» (Papanaum, Sina, Saul et Co)¹. Τὸ ὅτι δὲ ὁ νέος ἐμπορικὸς οἶκος ἦτο διάδοχος τοῦ προηγουμένου μαρτυροῦν ὄχι μόνον οἱ Wiener Kommerzialschematismen (ἐμπορικοὶ κατάλογοι) τῶν τριῶν ἐπομένων ἐτῶν, οἵτινες εἰς τὴν θέσιν τοῦ παλαιοῦ τίτλου τῆς φέρμας ἀναγράφουν τὸν νέον τίτλον ὑπὸ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἀλλὰ καὶ ἀρχεϊακὰ τινὰ ἐγγράφα. Οὕτω π.χ. εἰς ἐν πιστοποιητικὸν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13-8-1792, διὰ τοῦ ὁποίου βεβαιοῦται ὅτι ὁ Γεώργιος Νικολάου Ρούστης ἐπρομήθευε εἰς τὸν συνεταιρικὸν ἐκεῖνον οἶκον ἐμπορεύματα τῆς Ἀνατολῆς ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1788 καὶ ὅτι διὰ τὰς παρασχεθείσας ἐκδουλεύσεις του εἰσέπραξεν ὡς ἐμπορικὴν προμήθειαν σημαντικὰ χρηματικὰ ποσά, συνυπογράφει καὶ ὁ Σίνας². Ἐπίσης εἰς ἕτερον πιστοποιητικὸν (14-4-1809), διὰ τοῦ ὁποίου βεβαιοῦται ὅτι ὁ Γεώργιος Κωνστ. Δάρβαρις ἦτο ὁ αὐτὸς ἔμπορος, ὅστις ἐκυκλοφόρησε τὴν ἀπὸ 15-5-1792 ἐπώνυμον ἐμπορικὴν ἐγκύκλιόν του, ὑπάρχει μετὰξὺ ἄλλων ὑπογραφῶν καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ Σίνα³.

Κατὰ τὰ ἔτη 1796 - 1798 ὁ πρῶην ἀνώνυμος καὶ κατόπιν ἐπώνυμος συνεταῖρος τοῦ ἀνωτέρω ἐμπορικοῦ οἴκου ἀνεδείχθη ὁ οὐσιαστικὸς διευθυντὴς καὶ κύριος ἐκπρόσωπος αὐτοῦ⁴. Ἐκεῖνος διηύθυνε τὰς συνεταιρικὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τὴν ταραχώδη ἐκείνην ἐποχὴν, ἣτις ἐπηκολούθησεν ἐν Εὐρώπῃ μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἐκεῖνος ἐξεπροσώπει τὴν φέρμαν πρὸ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Εὐγενῶν ἢ τοῦ Ἐμποροδικείου κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀναφυομένας ἐμπορικὰς ἀντιδικίας⁵. Ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Ναπολέων κατὰ τῆς Αὐστρίας

1. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6, Fz. 3: Verzeichnis der griechischen Firmen in Wien (11-10-1792).

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6, Fz. 3/R 48. *Εγγρ. 4.

3. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6, Fz.3/D 95.

4. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6, Fz 3/B, P 109, ὅπου ὁ Σίνας χαρακτηρίζεται «Chef und Compagnon der Firma Papanaum, Sina, Saul et Co.». Εἰς δὲ τοὺς ἐμπορικοὺς καταλόγους τῶν ἐτῶν 1796 - 1798 ἀναγράφεται : Simon G. Sina unter der Raggion Papanaum, Sina, Saul & Co, auf dem Alten Fleischmarkt Nr. 731.

5. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Landrecht 1793, 1794, 1795.

καὶ τὴν 6ην Ἀπριλίου 1797 διενηργήθη ἔρανος (ὑπὸ τύπον ἐσωτερικοῦ δανείου) πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ, ὁ Σίνας συνεισέφερεν ἐπ' ὀνόματί του 500 φλωρίνια πρὸς ἀποσόβησιν πάσης ὑποψίας περὶ φιλογαλλικῶν φρονημάτων, ὡς ἔπραξε καὶ αὐτὸς ὁ συνεργάτης τοῦ Ρήγα Εὐστράτιος Ἀργέντης καὶ ἄλλοι, 98 ἐν συνόλῳ, Ἕλληνες ἔμποροι τῆς Βιέννης¹.

Τὴν 16/27 Αὐγούστου 1798 ὁ Σίνας ἐκυκλοφόρησεν ἐμπορικὰς ἐγκυκλίους ἐλληνιστί καὶ γερμανιστί, διὰ τῶν ὁποίων ἐγνωστοποιεῖ εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰδικῶς εἰς τοὺς πελάτας του ὅτι ἡ ἐταιρεία «Παπαναούμ, Σίνα, Σαούλ καὶ Σία» διελύθη καὶ ὅτι ἰδρύθη νέα ἐταιρεία ὑπὸ τὸν τίτλον «Σίμων Γεωργίου Σίνας καὶ Σία». Ἴδου τὸ κείμενον τῆς ἐλληνικῆς ἐμπορικῆς ἐγκυκλίου :

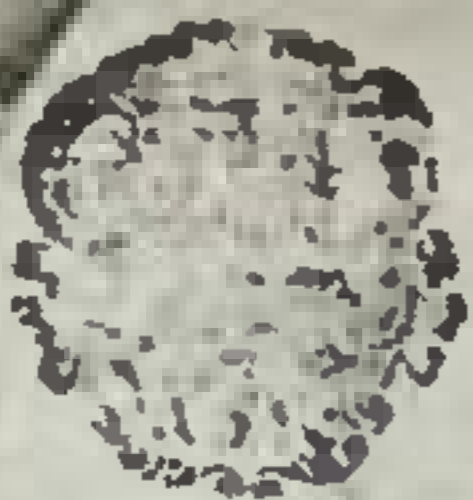
«Βιέννα 16/27 Αὐγούστου 1798. Ἡ ἐκ πολλῶν ἐτῶν μεταξύ ἡμῶν Σίμου Γεωργίου Σίνα, Ναούμ Ἀθανασίου Καρίλλα, Πέτρου Παπασαούλ καὶ Ἀναστασίου Γεωργούσιου συσταθεῖσα συντροφία καὶ ὑπὸ τὴν φέρμαν «Παπαναούμ, Σίνα, Σαούλ καὶ συντροφία» ἔλαβε τέλος. Οἱ Κύριοι Πέτρος Παπασαούλ καὶ Ἀναστάσιος Γεωργούσιου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ ἡμᾶς μὲ κάθε εὐχαρίστησιν των καὶ ἡμεῖς οἱ δύο ἀποφασίσαμεν νὰ ἐξακολουθοῦμεν κοινῶς τὰς ὑποθέσεις τῆς πραγματείας μας χωρὶς καμμίαν μεταβολὴν ὑπὸ τὴν φέρμαν «Σίμων Γεωργίου Σίνα καὶ συντροφία» ἐδῶ καὶ «Ναούμ Ἀθανασίου Καρίλλα καὶ συντροφία» εἰς τὴν Τουρκίαν. Παρακαλοῦμεν ταπεινῶς νὰ σημειώσετε ταύτας τὰς ἐδῶ νέας μας ὑπογραφάς, νὰ μὴ δώσετε πίστιν εἰς καμμίαν ἄλλην ἔξω ἀπὸ αὐτάς καὶ νὰ ἀπεράσετε τοὺς ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς τῆς παλαιᾶς μας φέρμας εἰς τὴν τωρινὴν νέαν μας. Ὑπὲρ εὐχαριστοῦμεν ὅλους τοὺς τιμιωτάτους φίλους μας διὰ τὴν ἕως τώρα χαρισθεῖσαν ἡμῖν ἐμπιστοσύνην καὶ συσταίνομεν τὸν ἑαυτὸν μας καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὴν ἀξιοτίμητον ἡμῖν φιλίαν των. Ὁ Σίμος Γεωργίου Σίνα, ὁποῦ ἕως τώρα ὑπόγραφεν «Papanaum, Sina, Saul et Co», «Παπαναούμ, Σίνα, Σαούλ καὶ Σία», διὰ τὸ ἐξῆς θέλει ὑπογράφει ἐδῶ «Simon Georg Sina et Co», «Σίμων Γεωργίου Σίνας καὶ Σία»².

1. Archiv für Niederösterreich (Wien), Nr. 21672/2940 L 26 ex 1797. Βλ. καὶ τὴν σχετικὴν πραγματείαν τοῦ Friess Ed m., Die Darlehen der Wiener Grosshändler und Niederleger, Juden und Griechen zum Wiener allgemeinen Aufgebote im Jahre 1797, περ. «Monatschrift der Heraldischen Gesellschaft Adler» IX (Wien 1923), Nr. 32 - 33, p. 105 - 112.

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, Nr. 307. Φωτ. 3. Βλ. τὴν γερμανικὴν ἐγκύκλιον ἔγγρ. 5.

Πάρισις 16/27 Αυγ. 1798

2

Πάντα τα οποία είναι, μετὰ τὴν ἐπιπέδου σου
καὶ τὴν ἀποδοσὶν καὶ τὴν ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν
καὶ τὴν ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὴν ἀποδοσὶν
καὶ τὴν ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὴν ἀποδοσὶν

ὅτι καὶ τὸ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν

καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν

καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν

Πάρισις 16/27 Αυγ. 1798

ὅτι καὶ τὸ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν

καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν
καὶ τὸ ἀποδοσὶν, ἢ ἀποδοσὶν καὶ τὸ ἀποδοσὶν

Φωτ. 3. Ἡ πρώτη ἐμπορικὴ ἐγκύκλιος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου περὶ ἰδρύσεως συνεταιρικοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν Βιέννῃ (16/27-8-1798). Βλ. σ. 21.

Ἐκ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης μανθάνομεν ἀκριβῶς τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν συνεταιρίων τοῦ Σίνα μέχρι τῆς ἰδρύσεως ἀποκλειστικῶς ἰδίας, φερωνύμου ἐταιρείας. Ἡ νέα ἐταιρεία περιελάμβανε μὲν ἄνωνύμως καὶ τὸν Καρίλλαν, καθὼς καὶ ἡ ἐν Σέρραις ἐταιρεία Καρίλλα περιελάμβανεν ἄνωνύμως καὶ τὸν Σίναν, ἀλλ' ἡ ἡμερομηνία τῆς κυκλοφορηθείσης ἐγκυκλίου δύναται πλέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ γενέθλιος ἡμέρα τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐμπορικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ οἴκου «Σίνα», ὅστις ἔκτοτε ἐσημείωσε καταπληκτικὴν οἰκονομικὴν ἀνοδὸν καὶ ἀκμὴν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1791 (κατ' ἄλλην δὲ ἐκδοχὴν τὸ 1798) ὁ Σίμων Σίνας μετεκάλεσεν ἐκ Σερρῶν τὸν υἱὸν τοῦ Γεώργιον, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ αὐστριακῇ κοσμοπόλει ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἑλληνικὴν μόρφωσίν του, νὰ ἐκμάθῃ ἐκτὸς τῆς γερμανικῆς καὶ ἄλλας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ συγχρόνως νὰ ἀσκηθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον πλησίον τοῦ πατρὸς του¹.

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἐμπορικὰς του ἐπιχειρήσεις ὁ Σίμων Σίνας ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Βιέννης, ἐκλεγείς κατὰ τὰ ἔτη 1792, 1793, 1806, 1807, 1812 μέλος τῆς «Δωδεκάδος», ἦτοι τοῦ δωδεκαμελοῦς διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Κοινότητος τοῦ «Ἁγίου Γεωργίου», καὶ ἐνισχύσας τὸν ναὸν τοῦτον διὰ δωρεῶν². Ἐπίσης ἐγένετο οὗτος συνιδρυτὴς τοῦ ἐν Βιέννῃ ἑλληνικοῦ σχολείου (10 Μαρτίου 1801), διὸ τὸ ὄνομά του εἶναι ἀναγεγραμμένον ἐπὶ τοῦ ἀναμνηστικοῦ πίνακος τῶν «Κτητόρων», ὅστις εἶναι ἀνηρτημένος ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων καὶ δεξιῶσεων τῆς Κοινότητος τῆς «Ἁγίας Τριάδος»³.

Ἡ ἐν Βιέννῃ ἑλληνικὴ παροικία, ἣτις ἐγένετο ὁ κυριώτερος φορεὺς τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας καὶ εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς αὐστριακῆς οἰκονομίας, κατέστη σὺν τῷ χρόνῳ καὶ σημαντικὸν κέντρον τοῦ ἑλληνικοῦ διαφωτισμοῦ. Ἐκεῖ ἐξετυπώθησαν πλεῖστα ὅσα ἑλληνικὰ

1. Ὁ Π α λ λ α τ ἰ δ η ς (Ἑπόμνημα ἱστορικόν, σ. 26) γράφει ὅτι ὁ Σ. Σίνας ἔφερεν εἰς τὴν Βιέννην τὸν υἱὸν τοῦ Γεώργιον «παιδίον ἔτι ὄντα». Ὁ Γ ο ὑ δ α ς (Βίοι παράλληλοι, Δ', σ. 19) γράφει ἀκριβέστερον ὅτι ὁ Σίνας «τῷ 1791 μετεπέμψατο παρ' αὐτῷ καὶ τὸν προσφιλῆ αὐτοῦ υἱὸν Γεώργιον, ὀκταετῆ ὄντα τότε». Ἡ δὲ ἐφημ. «Ἡλιος», ἔτος Β', ἀριθ. 67/26-5-1856, γράφει ὅτι ὁ Γεώργιος Σίνας μετέβη εἰς Βιέννην τῷ 1798 καὶ ὅτι ἔσχε διδάσκαλον τὸν Δημήτριον Δάρβαριν.

2. Εὐ σ τ ρ α τ ι ἄ δ ο υ Σ ω φ ρ ο ν., Ὁ ἐν Βιέννῃ ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἡ κοινότης τῶν Ἑλλήνων ὀθωμανῶν ὑπηκόων (Ἀλεξάνδρεια 1912), σ. 43, 73, 74, 87. Τῷ 1803 ὁ Σίνας προσέφερεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 400 φιορίνια.

3. «Πρακτικὰ τῆς Κοινότητος Ἁγίας Τριάδος» (10-3-1801), σ. 25. Οἱ Ἕλληνες τῆς Κοινότητος ταύτης ἦσαν αὐστριακοὶ ὑπήκοοι.

βιβλία εἰς τὰ εἰδικῶς ἰδρυθέντα ἑλληνικά τυπογραφεῖα, ἐκεῖ ἐξεδόθησαν αἱ πρῶται ἑλληνικαὶ ἑφημερίδες καὶ τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ περιοδικά¹ καὶ ἐκεῖ ἀνέπτυξαν ἔθνικὴν δρᾶσιν διδάσκαλοι τοῦ Γένους, διαφωτισταὶ καὶ ἔθνομάρτυρες, ὡς ὁ Γεώργιος Βεντότης, ὁ Ἀθανάσιος Ψαλίδας, οἱ Μαρκίδες Πούλιου, ὁ Ρήγας Βελεστινλής, ὁ Εὐστράτιος Ἀργέντης, ὁ Δημήτριος Δάρβαρις, ὁ Ἀνθιμος Γαζῆς, ὁ Νεόφυτος Δούκας, ὁ Ἀλέξανδρος Βασιλείου, ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὁ Κωνσταντῖνος Κοκκινάκης, ὁ Κωνσταντῖνος Κούμας καὶ ἄλλοι.

Τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1802 ὁ Σίμων Σίνας ἤλθεν εἰς δεύτερον γάμον, νυμφευθεὶς τὴν Αἰκατερίνην χήραν Κωνσταντίνου Τσετίρη, τὸ γένος Ἰωάννου Ἀδάμ Γύρα², γεννηθεῖσαν τῷ 1777, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησεν υἱὸν ὀνομασθέντα Ἰωάννην (1-1-1804)³.

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1802 ἡ ἑταιρεία Σίνα-Καρίλλα διελύθη κατόπιν κοινῆς συμφωνίας, ἑκάτερος δὲ τῶν συνεταίρων ἵδρυσεν ἴδιον ἐμπορικὸν οἶκον, ὁ μὲν Σίνας ἐν Βιέννῃ, ὁ δὲ Καρίλλας ἐν Σέρραις, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν σχετικῶν ἐμπορικῶν ἐγκυκλίων, αἵτινες ἐκυκλοφορήθησαν ἑλληνιστὶ καὶ γερμανιστὶ⁴. Ἡ ἑλληνικὴ ἐγκύκλιος, τὴν ὁποίαν ἐκυκλοφόρησεν ὁ Σίνας, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Βιέννα τῆ α' Σεπτεμβρίου 1802. Ἡ Συντροφία ὁποῦ κατὰ τὰς 27 Αὐγούστου 1798 εἶχαμεν συστήσει καὶ ἔτρεχεν ἐδῶ μὲν ὑπὸ τῆς δίττας Σιμεῶν Γεωργίου Σίνα καὶ συντροφία, εἰς Σέρρας δὲ ὑπὸ τῆς δίττας Ναοῦμ Ἀθανασίου Καρίλλα καὶ συντροφία ἔλαβε τέλος μὲ ἀμοιβαίαν συμφωνίαν καὶ εὐχαρίστησιν. Ἀκολουθῶς πέρνει ὁ κύρ Σιμεῶν Γεωργίου Σίνα, καθὼς καὶ ὁ κύρ Ναοῦμ Ἀθανασίου Καρίλλα ὑπὸ τὰ ἴδιά των ὀνόματα καθ' ἕνα τὸ στράλτζον τῶν δουλειῶν, ὁποῦ ἐκυβερνοῦσε, ἔχοντας νὰ κλείσῃ κάθε ἀνοικτὸν λογαριασμόν. Διὸ

1. Λ α τ ο υ Γ., Ὁ ἑλληνικὸς τύπος τῆς Βιέννης, 1784 - 1821 (Ἀθῆναι 1961).

2. Ὁ Κῶδιξ τῆς «Ἀγίας Τριάδος» τῆς Βιέννης εἰς τὸ τμήμα «Στεφανώματα» γράφει τὰ ἐξῆς: «6 Φεβρουαρίου 1802. Σίμων Γεωργίου Σίνας μὲ τὴν Αἰκατερίνα Ἰωάννου Ἀδάμη Γύρα, ἀμφότεροι εἰς δεύτερον γάμον». Συμφώνως πρὸς τὸν αὐτὸν κώδικα (τμήμα «Βαπτίσματα») ἀμφότεροι ἐγένοντο κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνάδοχοι, καὶ δὴ ὁ μὲν Σίμων Σίνας τοῦ Ἀδάμ Ἰω. Γύρα (6-1-1802), ἡ δὲ σύζυγός του Αἰκατερίνη τῆς Ἐλισάβετ Ἰω. Σπίδα (18-10-1802).

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω, τμήμα «Βαπτίσματα». Ἐπίσης ὁ Κῶδιξ τοῦ «Ἀγίου Γεωργίου» τῆς Βιέννης γράφει: «1804 Ἰανουαρίου α': ἐγεννήθη υἱὸς τῷ κυρίῳ Σίμωνι Σίνα καὶ τῇ νομίμῳ αὐτοῦ γυνῇ κυρίῳ Αἰκατερίνῃ, ὃν ἀνεδέξατο ἀπὸ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας Δημήτριος ὁ Τσετήρης, ὀνομάσας αὐτὸν Ἰωάννην. Ἰανουαρίου 7».

4. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, Nr. 307.

Η Γραμματεία ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἔχουσα Κοινοτ. καὶ
 ἐπεὶ ἐπί τῆς εὐχολογίας τοῦ ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἐκ τῆς
 24. αὐγ. 1802. ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802.
 ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802.
 ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802. ἰδίου οὐκ ἐκ τῆς 24. αὐγ. 1802.

ὁ Δαδὲς
 Συμφωνία Σίνα. εἰς.
 Αὐτῶν ἐπὶ τῆς

Σίνα με Σίνα

ὁ Δαδὲς
 Σίνα με Σίνα

Σίνα με Σίνα

Φωτ. 4. Ἡ πρώτη ἐμπορικὴ ἐγκύκλιος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου περὶ ἰδρύσεως ἰδίου ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν Βιέννῃ (1-9-1802). Βλ. σ. 24.

σᾶς εὐχαριστοῦμεν μὲ ὑποχρέωσιν διὰ τὴν εἰς ἡμᾶς μέχρι τοῦδε φιλίαν, ὅπου
ἐδείξατε, καὶ μένομεν μὲ σέβας

ὁ ταπεινὸς Δουῖλος σας

Σιμεὼν Γεωργ. Σίνα ἐδῶ ὑπέγραφεν ἕως τώρα Σιμεὼν Γεωρ. Σίνα καὶ Σία

ὁ ὑποκλινῆς Δουῖλος σας

Ναοῦμ Ἀθ. Καρίλλα εἰς Σέρρας ὑπέγραφεν ἕως τὴν σήμερον Ναοῦμ Ἀθ.
Καρίλλα καὶ Σία»¹.

Ἐκτοτε ὁ ἐμπορικὸς οἶκος Σίνα κατέστη ἐντελῶς αὐτοτελής, τὸ δὲ ὄνομα
τοῦ ἴδρυτοῦ παρέμεινεν ὡς τίτλος τῆς φερωνύμου φήρμας ἐπὶ μίαν ὀγδοηκοντα-
ετίαν περίπου, ἥτοι μέχρις ἐκλείψεως καὶ τοῦ τελευταίου ἄρρενος γόνου τῆς
οἰκογενείας ταύτης καὶ μέχρις ὀριστικῆς διαλύσεως τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου
οἴκου.

2. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ, ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΟΥ

Τὴν 19ην Σεπτεμβρίου 1803 ὁ Σίμων Σίνας, προτιθέμενος νὰ ταξιδεύσῃ
δι' ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, κατέστησε τὸν υἱὸν του Γεώργιον, εἰκοσαετῆ ὄντα,
ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του, παραχωρήσας εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα, ὅπως προ-
βαίνη εἰς ἀγοράς καὶ πωλήσεις, διεξάγη οἰασδῆποτε ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις
καὶ συναλλαγὰς, ἐκδίδη ἢ ἀποδέχεται συναλλαγματικάς, ὑπογράφη μὲ τὸ ὄ-
νομα τοῦ πατρός του, ἥτοι μὲ τὴν ὑπογραφήν τῆς φήρμας, καὶ ἐν ἐνδεχομένῃ
περιστάσει μεταβιβάσῃ πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα εἰς τρίτον². Ἐκτοτε ἤρ-
ξατο ἐκδηλούμενον τὸ ἐμπορικὸν δαιμόνιον τοῦ Γεωργίου Σίνα, ὅστις ἀνέπτυ-
ξεν ἐξαιρετικὴν πρωτοβουλίαν καὶ πολυμέρειαν εἰς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανι-
κὰς ἐπιχειρήσεις καὶ συντόμως ἀπεδείχθη ἔμπορος καὶ τραπεζίτης ἀντάξιος
τοῦ πατρός του.

Ὁ Σίμων Σίνας διεξῆγε χονδρικὸν ἐμπόριον, εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγι-
κόν, ἢ διενήργει μεταφορὰς ἐμπορευμάτων διὰ λογαριασμὸν ἄλλων. Ἐκ τῆς
Τουρκίας εἰσῆγεν εἰς τὴν Αὐστρουγγαρίαν κυρίως πρώτας ὕλας (βάμβακα,

1. Φωτ. 4. Βλ. τὴν γερμανικὴν ἐγκύκλιον ἔγγρ. 6. Τὴν 1ην Μαΐου 1803 ἐκυκλοφόρησεν ἐν Βιέννῃ
καὶ ὁ Καρίλλας ἰδίαν ἐμπορικὴν ἐγκύκλιον ἐλληνιστὶ περὶ διαλύσεως τοῦ μετὰ τοῦ Σίνα συνεταιρισμοῦ του
καὶ περὶ ἰδρύσεως ἰδίου ἐμπορικοῦ οἴκου. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, Nr. 163.

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, Nr. 307. Ἔγγρ. 7.

ἔρια, δέρματα, καπνὸν καὶ ἄλλα εἶδη τῆς Ἀνατολῆς), ἐκ δὲ τῆς Αὐστρίας ἐξῆ-
γεν εἰς τὴν Τουρκίαν κυρίως βιομηχανικὰ προϊόντα (ὑφάσματα, ὑαλικά, με-
ταλλουργικὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη), καθὼς καὶ τὰλληρα τῆς Μαρίας Θηρεσίας.
Γνώστης τῶν πηγῶν τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν κέντρων
καὶ ἀγορῶν, ἰδρυτῆς καὶ χρηματοδότης βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων¹, ἰδίᾳ τοῦ
ἐργοστασίου νηματουργίας ἐν Pottendorf τῆς Κάτω Αὐστρίας, καὶ ἐνίοτε
ρυθμιστῆς τῶν κυμαινομένων τιμῶν κατὰ τὴν ἀνώμαλον ἐκείνην ἐποχὴν τῶν
ναπολεοντείων πολέμων, προέβαινε εἰς ἐπικερδεῖς ἀγοραπωλησίας καὶ οὕτω
κατάρθωσεν ἐν βραχεῖ διαστήματι νὰ καταστῇ εἰς τῶν πλουσιωτέρων μεγα-
λεμπόρων καὶ τραπεζιτῶν τῆς Αὐστρουγγαρίας.

Τῷ 1803 ὁ Σίμων Σίνας ἐπεχείρησε νὰ ἀγοράσῃ ἀκίνητα ἐν Βιέννῃ πρὸς
τοποθέτησιν μέρους τῶν κεφαλαίων του. Ὅτε ὁμως ἤλθεν εἰς συμφωνίαν μετὰ
τοῦ βαρῶνου Spielmann πρὸς ἀγορὰν τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Landstrasse-Haupt-
strasse οἰκίας αὐτοῦ, τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς Βιέννης ἀπεφάνθη κατὰ
πλειοψηφίαν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς ξένον ὑπήκοον ἢ ἀπόκτησις ἀκινήτου,
ἐκτὸς ἐὰν εἰδικοί λόγοι ἐπέτρεπον ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς Τούρκους ὑπηκόους. Ἐπὶ
τοῦ ζητήματος τούτου ἐζητήθη ἡ γνώμη τῆς Διοικήσεως Κάτω Αὐστρίας
(Niederösterreichische Regierung) ὡς ἀνωτέρας διοικητικῆς ἀρχῆς. Αὕτη
δὲ γενικεύσασα τὸ ἐρώτημα ἐτόνισεν εἰς τὴν ἀπὸ 6-12-1803 σχετικὴν πρὸς
τὴν Hofkammer (= Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν) εἰσήγησίν της τὰ ἐξῆς :

«Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ εἰς Τούρκους ὑπηκόους τὸ δικαίωμα κτήσεως
οἰκιῶν καὶ ἐμπορικῶν ἀποθηκῶν ὄχι μόνον ἐν Τεργέστη καὶ ὅπου ἄλλαχοῦ
ὑπάρχουν ἐλεύθεροι λιμένες τῆς αὐστριακῆς ἐπικρατείας, ἀλλὰ καὶ ἐν Βιέννῃ,
Πέστη, Πράγα, Brody, Κρακοβία κλπ., τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσχύῃ ἡ ἀρχὴ τῆς
ἀμοιβαιότητος καὶ ἀντιστοίχως νὰ δοθῇ ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης εἰς τοὺς ἐν
Τουρκίᾳ ἐμπορευομένους καισαροβασιλικούς ὑπηκόους τὸ δικαίωμα κτήσεως
τοιούτων ἀκινήτων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Θεσσαλονίκῃ, Βαγδάτῃ, Βασόρα,
Χαλεπίῳ κλπ.»². Κατόπιν τῆς εἰσηγήσεως ταύτης ἡ ἀπόφασις τῆς Hofkam-

1. Wurzbach Constant, Biographisches Lexikon, Band 34 (Wien 1877), p. 351,
Peez A., Die griechischen Kaufleute in Wien (Wien 1888), p. 7, 9 καὶ πρὸ παντὸς τὸ κατωτέρω
(σ. 40-41) παρατιθέμενον κείμενον τοῦ εἰς τὸν Σίναν ἀπονεμηθέντος διπλώματος εὐγενείας (1818).

2. Hofkammerarchiv (Wien). Kommerz. Niederösterreich, Fz. 53 (115), 34/VIII 1806,
fol. 2 - 5. Ἔγγρ. 8.

mer (28-7-1806) υπῆρξεν ἀρνητικὴ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀγορὰ τῆς οἰκίας τοῦ βαρώνου Spielmann ὑπὸ τοῦ Σίνα ἐματαιώθη. Ἡ ἀπόφασις ὅμως ἐκείνη ἦτο ἔμμεσος ὑπόδειξις ἢ μᾶλλον ἔμμεσος ἐκβιασμός, ὅπως ὁ Σίνας γίνῃ αὐστριακὸς ὑπήκοος.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Σίμων Σίνας ἦτο ἐγκατεστημένος ἐν Βιέννῃ ἤδη ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ οὐδέποτε πλέον ἐσκόπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν δεινοπαθήσασαν γενέτειράν του. Ἐν τούτοις ἐπροτίμησε νὰ διατηρήσῃ τὴν τουρκικὴν ὑπηκοότητα, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι οὕτω ἠσθάνετο ἑαυτὸν περισσότερον συνδεδεμένον πρὸς τὸ πάτριον ἔδαφος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι τοῦτο ὑπηγόρευον τὰ ἐμπορικὰ του συμφέροντα. Δυνάμει τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας, αἵτινες ἠκολούθησαν εἰς τὰς συνθήκας τοῦ Πασάροβιτς (1718), τοῦ Βελιγραδίου (1739) καὶ τοῦ Σιστόβ (1791), οἱ ἐν τῇ αὐστριακῇ μοναρχίᾳ ἐμπορευόμενοι Τοῦρκοι ὑπήκοοι ἐτύγγανον ἰδιαιτέρων δασμολογικῶν προνομίων ὡς πρὸς τὸ χονδρικὸν ἐμπόριον καταβάλλοντες τελωνειακὸν δασμὸν μόνον 3%. Ἐὰν δέ τις συνειργάζετο ἐμπορικῶς μετ' αὐστριακοῦ ὑπηκόου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὁ Σίμων Σίνας ἐπέτυχε δι' εὐφυοῦς συνδυασμοῦ, ἀφοῦ ὁ υἱὸς του, ὡς θὰ λεχθῇ κατωτέρω, ἐγένετο αὐστριακὸς ὑπήκοος, τότε ὁ συνδυασμὸς οὗτος ἀπέβαινε λίαν ἐπικερδής, διότι οὕτω παρεκάμπτοντο αἱ διὰ τοὺς ξένους ὑπηκόους ἰσχύουσαι ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις ὡς πρὸς τὸ λιανικὸν ἐμπόριον.

Τῷ 1806 ὁ Σίμων Σίνας εἰσήγαγε βάμβακα ἐκ Μακεδονίας, καταβαλὼν τὸν νόμιμον τελωνειακὸν δασμὸν εἰς τὰ σύνορα τῆς Τρανσυλβανίας. Μὴ δηλώσας ὅμως ὅτι τὸ ἐμπόρευμα ἐκεῖνο προωρίζετο διὰ τὴν Βιέννην, ὑπεχρεώθη νὰ καταβάλλῃ ἕτερον δασμὸν εἰσαγωγῆς ἐκ Τρανσυλβανίας εἰς Αὐστρίαν, ἂν καὶ ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας¹. Τῷ 1808 ἐπιχειρήσας οὗτος νὰ ἀποστείλῃ ὑφάσματα τῆς Αὐστρίας μέσῳ Τεργέστης εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἠναγκάσθη λόγῳ τῆς πολεμικῆς καταστάσεως νὰ ἐπαναφέρῃ ταῦτα εἰς τὴν Βιέννην πρὸς ἀποστολὴν διὰ ξηρᾶς. Λόγῳ ἀλλαγῆς τῆς συσκευασίας ἐγεννήθη ἡ ὑποψία ἐκ μέρους τῆς τελωνειακῆς ὑπηρεσίας, μὴ τυχὸν ἐπρόκειτο περὶ ὑφασμάτων ἔξωθεν εἰσαχθέντων. Ἀπηλλάγη δὲ οὗτος τοῦ διαμετακομιστικοῦ δασμοῦ, ἀφοῦ ἀπέδειξεν ὅτι ἐπρόκειτο πράγματι περὶ προϊόντων τῆς αὐστριακῆς ὑφαντουργίας². Τῷ 1810 ὁ Σίνας ἐπεδίωξε δι' αἰτήσεώς του, ὅπως θεωρηθῇ

1. Hofkammerarchiv. Bankal - Akten, Fz. 688 (1793) 1807, fol. 722 - 734.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Fz. 636 (1794) 1808, fol. 744 - 745.

φερέγγυος ἔμπορος καὶ τοῦ ἐπιτραπῆ ἢ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων ἐπὶ τελωνειακῇ πιστώσει. Τὸ κεντρικὸν τελωνεῖον τῆς Βιέννης ἀπέρριψε τὴν αἴτησίν του, γνωματεῦσαν ὅτι οὗτος ὡς Τοῦρκος ὑπήκοος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ μόνιμος κάτοικος τῆς Βιέννης, μολονότι δὲ χαίρει φήμης ἀξιοπίστου ἐμπόρου, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἱκανὴν ἐγγύησιν, δεδομένου ὅτι καὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἔμποροι, ἐπίσης ἐπὶ μακρὸν διαμείναντες ἐν Αὐστρίᾳ, διωχέτευσαν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὴν περιουσίαν των εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ κατόπιν λάθρα ἐπανέκαμψαν εἰς τὴν πατρίδα των¹. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1810) ὁ Σίνας ἐζήτησεν, ὅπως ἐπιστραφοῦν εἰς αὐτὸν 5318 φλωρίνια, τὰ ὅποια οὗτος εἶχε καταβάλει τὸ προηγούμενον ἔτος δι' ἐξαγωγὴν δεμάτων βάμβακος εἰς Augsburg, μὴ πραγματοποιηθεῖσαν ὅμως λόγῳ τῆς προελάσεως τοῦ Ναπολέοντος. Ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία παρεδέχθη μὲν ὅτι λόγῳ τῆς διασαλεύσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀνωμαλίας τῆς συγκοινωνίας ἦτο δυσχερὴς ἡ ἀποστολὴ ὀγκώδους ἐμπορεύματος, οἷος ὁ βάμβαξ, ἐν τούτοις ὅμως ἀπέρριψε τὰς ἐπανειλημμένας αἰτήσεις τοῦ Σίνα, διότι δὲν ἀπεδείχθη ἐπαρκῶς ὅτι τὸ ἐμπόρευμα ἐκεῖνο διετέθη ἐντὸς τῆς Αὐστρίας². Ἐτέρα αἴτησίς του, ὅπως ἐξαγάγῃ ἐξ Οὐγγαρίας μεγάλην ποσότητα ποτάσης, ἐπίσης ἀπερρίφθη³.

Ἐν τούτοις ὁ τολμηρὸς καὶ προσαρμοστικὸς Σίνας οὐδέποτε ἐκάμφθη, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν ἐμπορευόμενος μὲ πᾶν ἐμπορεύσιμον εἶδος καὶ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Μὲ τοὺς Γάλλους εἶχεν ἐμπορικὰς συναλλαγὰς καὶ εὕρισκετο εἰς φιλικὰς σχέσεις. Τεκμήριον τούτων ἀποτελεῖ ἐν δῶρον ἐκ 205 λίτρων διαφόρων γαλλικῶν οἴνων, τὸ ὅποion ἔλαβεν ἐκ Γαλλίας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1810⁴. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπέστειλεν οὗτος ἐν κιβώτιον ἀσημικῶν πρὸς τὸν Τοῦρκον Ρετζέπ-Ἀγᾶν εἰς Νέαν Ὁρσοβαν⁵. Κατὰ χρονικὰ διαστήματα εἰσῆγεν ἐκ Τουρκίας ἱκανὰς ποσότητας καφέ, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἐπρόκειτο

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Fz. 188 (1855) 1810, fol. 528 - 532. Κατὰ μίαν ἐκθεσιν τοῦ συνοριακοῦ σταθμοῦ τῆς Νέας Ὁρσοβας ὁ Σίνας ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1809 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1810 διεβίβασεν ἐκεῖθεν ἐμπορεύματα ἀξίας ἐνὸς ἑκατομμυρίου φλωρινίων. Allgemeines Verwaltungsarchiv. Polizeihofstelle, Nr. 1755/1811.

2. Hofkammerarchiv. Bankal - Akten, Fz. 298 (1856) 1810, fol. 505 - 508, Fz. 539 (1857) 1810, fol. 346 - 352, Fz. 5 (1859) 1811, fol. 529 - 531, Fz. 186 (1859) 1811, fol. 584.

3. Hofkammerarchiv. Kommerz. Niederösterreich, Fz. 47 (105), fol. 1.

4. Hofkammerarchiv. Bankal-Akten, Fz. 138 (1558) 1810, fol 678, Fz. 480 (2442), fol. 1.

5. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Fz. 46 (2442), fol. 1 - 2.

περί είδους πρὸς ἰδίαν χρῆσιν¹, ἀλλ' ὁ υἱὸς του Γεώργιος Σίνας ἐξῆγε μεγάλας ποσότητας καφὲ εἰς τὴν Γερμανίαν.

Ἡ αὐξήσις τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Σίνα ἐπέβαλε τὴν αὐξήσιν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐμπορικοῦ του οἴκου. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Μοσχοπολιται καὶ κυρίως μέλη τῶν συγγενικῶν του οἰκογενειῶν Κιοπέκα καὶ Τσεχάνη.

Τῇ 10-7-1810 ἡ ἀδελφὴ τοῦ Σίμωνος Σίνα Μαρία Χατζῆ ἐταξίδευσεν ἐκ Σερρών εἰς Βιέννην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀδελφοῦ της. Κατὰ τὴν ἀφίξιν της δὲν ἐδήλωσεν εἰς τὸ τελωνεῖον ὅτι κατεῖχε τρεῖς πέπλους καὶ ἑννέα πήχεις μεταξωτοῦ ὑφάσματος, συνολικῆς ἀξίας 109 φλωρινίων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀνεκαλύφθη κατὰ τὸν γενόμενον ἔλεγχον καὶ ἀπεδόθη εἰς πρόθεσιν λαθραίας εἰσαγωγῆς ἐμπορεύματος. Τῇ μεσολαβήσει τοῦ Σίνα, καταβαλόντος μικρόν τι πρόστιμον, διευθετήθη τὸ ζήτημα ἐκεῖνο, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ παραβάτις, μὴ γνωρίζουσα τὴν γερμανικὴν, δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τὰς τελωνειακὰς διατάξεις καὶ ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐμπορεύματος, ἀλλὰ περὶ δώρου, τὸ ὁποῖον ἡ Μαρία Χατζῆ προώριζε διὰ τὴν νύμφην της, ἦτοι τὴν σύζυγον τοῦ Σίνα. Ἡ τελωνειακὴ αὕτη ὑπόθεσις, ἀσήμαντος αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, μνημονεύεται ἐνταῦθα, διότι τὰ σχετικὰ ἀρχεϊακὰ ἔγγραφα ἀποτελοῦν τὴν μόνην αὐθεντικὴν πηγὴν, ἐξ ἧς πληροφοροῦμεθα περὶ τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς ἀκόμη μέλους τῆς οἰκογενείας Σίνα².

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1810 ὁ Γεώργιος Σίνας ἐταξίδευσεν μέσῳ Στρασβούργου εἰς Παρισίους. Τὸ εἰς αὐτὸν χορηγηθὲν διαβατήριον (18-12-1810), ὅπερ ἀναγράφει τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἀκριβέστερον ἢ αἱ μέχρι τοῦδε σχετικαὶ ἑλληνικαὶ βιογραφίαι, ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς ἐξῆς : «Ὁ ἐπιδεικνύων τὸ παρὸν Γεώργιος Σίνας, Ἕλληγν ἔμπορος καὶ Τοῦρκος ὑπήκοος, καταγόμενος ἐκ Μακεδονίας, εἶναι ἡλικίας 28 ἐτῶν, μετρίου ἀναστήματος, μὲ πρόσωπον ὠοειδές, κόμην καστανήν, ὀφθαλμοὺς καστανοὺς καὶ ρῖνα μικράν, ἐνδεδυμένος κατὰ τρόπον γερμανικόν, καὶ ἐπιχειρεῖ ταξίδιον εἰς Παρισίους μέσῳ Στρασβούργου μετ' ἐπιστροφῆς. Τὸ εἰς αὐτὸν χορηγηθὲν παρὸν διαβατήριον εἶναι ἰσχύος ἐξ μηνῶν, παρακαλεῖται δὲ πᾶσα πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἀρχή, ὅπως παράσχῃ εἰς τὸν ἐν λόγῳ Γεώργιον Σίναν οὐχὶ μόνον ἐλευθέραν καὶ ἀκώλυτον

1. Ἐνθ' ἀνωτέρῳ, Fz. 285 (1860) 1811, fol. 194, Fz. 404 (1865) 1812, fol. 297.

2. Hofkammerarchiv (Wien). Bankal - Akten, Fz. 4, 2 (rot Nr. 1986), 102/IX 1810, fol. 2 - 3.

διάβασιν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐπιστροφήν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν δυνατὴν ἐκδούλευσιν»¹.

3. ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ: ΓΕΝΝΗΣΙΣ, ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙ ΑΥΤΟΥ

Τὴν 11ην Μαΐου 1809 ὁ Γεώργιος Σίνας ἐνυμφεύθη ἐν Βουδαπέστη τὴν Αἰκατερίνην Ναοῦμ Δέρρα φὸν Μόροδα (Katherine Derra von Moroda), Ἑλληνίδα γεννηθεῖσαν ἐν Οὐγγαρία (24-7-1792)². Ἐκ τοῦ γάμου δὲ ἐκείνου ἐγεννήθη ἐν Βιέννῃ τῇ 15ῃ Αὐγούστου 1810 ὁ Σίμων Σίνας ὁ νεώτερος, ὁ μέλλον Ἐθνικὸς Εὐεργέτης³.

Ὁ Σίμων Σίνας ἔτυχεν ἐπιμελεστάτης ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως. Διακεκριμένοι παιδαγωγοὶ καὶ οἰκοδιδάσκαλοι ἀνέλαβον τὴν ἀγωγήν καὶ τὴν μόρφωσίν του, συνοδεύοντες αὐτὸν καὶ εἰς τὰς ἐξοχικὰς ἐπαύλεις τοῦ πατρός του. Διέμενε δὲ ὁ Σίμων κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν συνήθως ἐν Rappoltenkirchen τῆς Κάτω Αὐστρίας, κατὰ δὲ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἐν Tolna τῆς Οὐγγαρίας, ὅπου εἶχε διδάσκαλον καὶ συνοδὸν τὸν Οὐγγρον παιδαγωγὸν Sigismund Jozsa⁴. Ἐν Βιέννῃ ἐφοίτησεν εἰς τὸ κλασσικὸν Γυμνάσιον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐνεγράφη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὅπου ἐσπούδασε Φιλοσοφίαν, Ἱστορίαν καὶ Πολιτικὴν Οἰκονομίαν⁵. Εἰς τὴν Φιλοσοφίαν ἐγένετο ἀκροατῆς καὶ θαυμαστῆς τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ Ludwig Rembold (1785-1844), ὅστις λόγῳ τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν του καὶ τῆς παρρησίας του κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παντοδυναμίας τοῦ Μέττερνιχ ἀπελύθη ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης καὶ ἔνεκα τῆς σκληρᾶς βιοπάλης ἀπέθανε προώρως⁶.

1. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, S 267. Ἔγγρ. 9. Ἡ ἐφημ. «Ἡλιος» (Ἀθήναι), ἀριθ. 67/26-5-1856, γράφει ὅτι ὁ Γεώργιος Σίνας ἦτο «μέγας τὸ ἀνάστημα», τὸ αὐτὸ δὲ ἐπαναλαμβάνουν οἱ μετέπειτα βιογράφοι αὐτοῦ Γούδας (σ. 45), Βουτυράς (σ. 592), Βοβολίνης (σ. 465) κ.ἄ.

2. Ἡ οἰκογένεια Δέρρα κατήγετο ἐκ Μοσχοπόλεως, ἀπεδήμησεν εἰς Οὐγγαρίαν τῷ 1741 καὶ κατόπιν ἀνυψώθη εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν τῆς Οὐγγαρίας. Βλ. F ü n e s Ö d ö n, Die bekanntesten geadelten Griechen in Ungarn, περ. «Balkan Studies», τόμ. 5 (Θεσσαλονίκη 1964), p. 305.

3. W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 355. Κατὰ τὸν Κώδικα τοῦ ναοῦ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» τῆς Βιέννης ἀνάδοχος Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου ἐγένετο ἡ Ζωὴ Ἀδὰμ Γύρα.

4. T ó t h, Báró Sina Simon (Budapest 1876), p. 11.

5. Archiv der Universität Wien. Matricula, Band XI (1799 - 1833). Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης ἐσπούδασεν ἐπίσης καὶ ὁ Ἰωάννης Σίνας.

6. Ὁ Rembold ἐτάφη ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Penzing, προαστίου τῆς Βιέννης. Ἐκεῖ δὲ ἀνη-

Ὁ Σίμων Σίνας ἦτο λίαν γλωσσομαθής. Ἐκτὸς τῶν ἐν χρήσει γλωσσῶν τοῦ οἰκογενειακοῦ του περιβάλλοντος, ἦτοι τῆς ἑλληνικῆς, τῆς οὐγγρικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς, ἐξέμαθεν οὗτος τὴν ἰταλικήν, τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἀγγλικήν, πρὸς διεύρυσιν δὲ τῶν γνώσεών του ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ὡς Μέντορα καὶ συνοδὸν τὸν Ἑλληνα ἔμπορον καὶ λόγιον Ζηνόβιον Πώπ¹.

Ὁ νεώτερος Σίνας ἀνεπτύχθη εἰς μίαν πόλιν ἐξαιρετικῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας. Ἦδη κατὰ τὴν ἐφηβικὴν του ἡλικίαν ηὔτύχησε νὰ ἀκούσῃ τοὺς μεγάλους μουσουργοὺς Ludwig van Beethoven καὶ Franz Schubert ἐκτελοῦντας τὰς θεσπεσίας συμφωνίας των καὶ νὰ ἴδῃ παιζόμενα τὰ κλασσικὰ ἔργα τοῦ μεγάλου δραματουργοῦ τῆς Αὐστρίας Franz Grillparzer. Γενικῶς ἡ τροχιά τῆς ζωῆς τοῦ βιογραφουμένου ἀνδρὸς συμπίπτει μὲ μίαν ἐποχὴν συνταρακτικῶν πολεμικῶν συγκρούσεων, κοινωνικῶν ζυμώσεων, τεχνικῶν ἐφευρέσεων καὶ οἰκονομικῶν ἐξελίξεων, ἀναλόγως δὲ ἔντονα ὑπῆρξαν καὶ τὰ βιώματα αὐτοῦ ἤδη ἀπὸ τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς του ἡλικίας. Ἀρκεῖ νὰ μνημονευθοῦν οἱ ναπολεόντειοι πόλεμοι, τὸ Συνέδριον τῆς Βιέννης, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1821, ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1848, ἡ οἰκονομικὴ παρακμὴ τῆς φεουδαρχίας καὶ ἡ ἀνοδος τῆς ἀστικῆς τάξεως, ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀτμοῦ εἰς τὴν συγκοινωνίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ἠλεκτρομαγνητικοῦ τηλεγράφου, ἡ ἐφεύρεσις τῆς φωτογραφίας κλπ. Κατὰ τὴν τρικυμιώδη ἐκείνην ἐποχὴν ὁ πάππος του καὶ ὁ πατήρ του ἀπεδείχθησαν τολμηροὶ καὶ ἐπιδέξιοι πηδαλιούχοι τῆς ζωῆς καὶ ἐδημιούργησαν ἐμπορικὸν καὶ τραπεζιτικὸν οἶκον διεθνοῦς περιωπῆς. Ὁ νεώτερος Σίμων Σίνας ὄχι μόνον δὲν ἐδοκίμασε τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους διέτρεξαν οἱ ἄμεσοι πρόγονοί του, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς τὴν ζωὴν εὔρε πάππον ἐν πλήρει δράσει, νέον πατέρα, ἐξορμῶντα πρὸς μεγάλας ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, οἰκογενειακὴν κυψέλην μετ' ἀνέσεων καὶ ὑψηλῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον ἀνωτέρου πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς καὶ τῆς σταδιοδρο-

γέρθη πρὸς τιμὴν αὐτοῦ δαπάναις τοῦ Σίνα μνημεῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐχαράχθη ἐπίγραμμα ἀντάξιον τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀνδρός, συντεθὲν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Johann Gabriel Seidl. Βλ. Wurzbach, Biographisches Lexikon, Bd. 25, p. 274.

1. Νιὰ γκα Γ., Σίμωνι Γ. Σίνα φῶδῃ (Κωνσταντινούπολις 1860), σ. 10 καὶ Λιβαδᾶ Θεαγ., Βαρῶν Σίμων Σίνας (1876), σ. 4.

μίας τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκονομικῆς ἀκμῆς καὶ τῆς κοινωφελοῦς δράσεως τῆς ὅλης οἰκογενείας Σίνα.

4. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΣ ΥΠΗΚΟΟΣ

Τὴν 9ην Μαρτίου 1811 ὁ Γεώργιος Σίνας υπέβαλεν αἴτησιν εἰς τὴν Διοίκησιν Κάτω Αὐστρίας (Niederösterreichische Landesregierung) πρὸς ἀπόκτησιν τῆς αὐστριακῆς ὑπηκοότητος. Ἡ αἴτησίς του ἐγένετο ἀμέσως ἀποδεκτή, ἡ δὲ πρόσληψίς του εἰς τοὺς καισαροβασιλικούς ὑπηκόους ἐκοινοποιήθη εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν Εὐγενῶν (Niederösterreichisches Landrecht) καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Ἐμποροδικεῖον (Merkantil- und Wechselgericht) πρὸς διαγραφὴν του ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Τούρκων ὑπηκόων καὶ ἐγγραφὴν του εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς ὑπηκόους¹. Ἀμέσως μετὰ τὴν αὐστριακὴν πολιτογράφησίν του ὁ Γ. Σίνας ἐπεδίωξεν, ὅπως ἰδρύσῃ ἴδιον ἐμπορικὸν οἶκον. Ἐν τῇ ἀπὸ 18 Μαρτίου 1811 αἰτήσει του ἀναφέρει ὅτι ἀπὸ ὀκταετίας ἀσκεῖ ἐμπόριον ἐν Βιέννῃ μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας, ὥστε διαθέτει κεφάλαιον κατὰ πολὺ μεγαλύτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένου πρὸς ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀδείας² καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον κατέχει ἐπὶ τῆς κεντρικῆς ἀγορᾶς, καὶ δὴ am Hohen Markt Nr. 511, οἰκίαν ἀνήκουσαν πρότερον εἰς τὸν βαρῶνον von Fellner³. Διὸ παρακαλεῖ, ὅπως χορηγηθοῦν εἰς αὐτὸν τὰ διὰ τοὺς αὐστριακοὺς μεγαλεμπόρους προνόμια, ὅχι μόνον ἵνα διατηρήσῃ τὴν ἐν τῇ καισαροβασιλικῇ ἐπικρατείᾳ διὰ τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῆς Τουρκίας ἀποκτηθεῖσαν περιουσίαν του, ἀλλὰ καὶ ἵνα συντελέσῃ εἰς τὴν περαιτέρω προαγωγὴν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας καὶ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς μοναρχίας⁴. Μετὰ τῆς ἀνωτέρω αἰτήσεώς του ὁ Γ. Σίνας υπέβαλε συνημμένως καὶ ἔνορκον πιστοποιητικόν, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν οἴκων τῆς Βιέννης Arnstein & Eskeles, Geymüller & Co, Fries & Co, Schuller & Co, Steiner & Co, Johann Georg v. Scheidling καὶ Ἀδελφῶν Οἰκονόμου καὶ

1. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. A 6/307. *Εγγρ. 10.

2. Τὸ κατώτατον βασικὸν κεφάλαιον, ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νὰ κατέχῃ ὁ αἰτούμενος ἄδειαν ἀσκήσεως χονδρικοῦ ἐμπορίου ἐν Αὐστρίᾳ, ἦτο τότε 50.000 φλωρίνια. *Εγγρ. 13.

3. Τοῦτο σημαίνει ὅτι παρὰ τὰς πρὸ ὀκταετίας διατυπωθείσας ἀντιρρήσεις τῶν τοπικῶν ἀρχῶν οἱ Σίνα κατάρθωσαν νὰ ἀγοράσουν ἀκίνητα ἐν Βιέννῃ.

4. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, S 267. *Εγγρ. 12.

Zeugnis

Das Zeugnis istet von Georg S. Sina,
 Sohn des H^{rn} Simon G. Sina, gebohrnen Handeltmann
 und Ländlichen Urtheilshen allhier, wirklich auf
 Wisa, in der Häubach geböhrlich, und Sechsen und
 Zwanzig Jahre alt sey, bezügender vier Vater,
 fünfzigte, die wir ihn von Kindheit kennen, somit
 der Lebenszeit zur Wahrung seines unsers wegen,
 fündig Urtheilshen und Zeugnis.
 Wien d^{en} 18ten July 1811.

Simon G. Sina, Vater
 bestätigter Zeugnis

Nicolaus Dima Doros

Gebürtler hat v. Zetawitz

Demeter Micho Lasz

Christo Mamo

Mikael Demeter Corti

vertatur

Φωτ. 5. Πιστοποιητικόν περί τοῦ τόπου γεννήσεως καί τῆς ἡλικίας Γεωργίου Σίνα τοῦ νεωτέρου (1811). Βλ. σ. 35 καί ἔγγρ. 14.

ἐξαῖρον τὰς ἐμπορικὰς του γνώσεις καὶ ἰκανότητας¹. Παρόμοιον πιστοποιητικὸν ἐξέδωσε περὶ αὐτοῦ καὶ τὸ Σωματεῖον Μεγαλεμπόρων τῆς Βιέννης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Γ. Σίνας δὲν εἶχε πιστοποιητικὸν τι γεννήσεως ἢ βαπτίσεως, ἐβεβαίωσαν ἐνυπογράφως τὴν ἐνηλικιότητά του ὁ πατήρ του καὶ οἱ ἔμποροι Νικόλαος Δημοδώρας, Ἀδελφοὶ Τσετίρη, Δημήτριος Μιχ. Λάζος, Χριστομᾶνος, Μιχαήλ Δημ. Κούρτης, Ναοῦμ Νίττας, Δημήτριος Ζουπᾶνος καὶ Κ. Νίκολιτς². Γενομένου ἐλέγχου καὶ διαπιστωθέντος τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένου βασικοῦ ἐμπορικοῦ κεφαλαίου, ἐχορηγήθη εἰς τὸν Γ. Σίναν ἡ ἄδεια ἰδρύσεως ἰδίου ἐμπορικοῦ οἴκου καὶ οὕτω ἐπὶ τινὰ ἔτη ὁ οἶκος Σίνα κατέστη, οὕτως εἰπεῖν, διφυῆς, ἀπολαύων τῶν ἐμπορικῶν προνομίων διὰ τοὺς Τούρκους ὑπηκόους χάριν τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἐμπορικῶν προνομίων διὰ τοὺς Αὐστριακοὺς ὑπηκόους χάριν τοῦ υἱοῦ.

5. ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΣΙΜΩΝΟΣ ΣΙΝΑ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΙΣΤΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Ἰδιαιτέραν δραστηριότητα παρουσιάζει κατὰ τὸ ἔτος 1811 καὶ ὁ ὁμώνυμος πάππος Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου. Μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ λεγομένου ἡπειρωτικοῦ ἀποκλεισμοῦ τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον μεταξὺ Ἑσπερίας καὶ Ἀνατολῆς διεξήγετο κυρίως διὰ μέσου τῆς Βαλκανικῆς. Παλαιαὶ ἐμπορικαὶ ὁδοὶ ἐπεσκευάζοντο, νέα διηνοίγοντο καὶ νέα ἐταιρεῖαι μεταφορῶν ἀνεφύοντο πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀύξανομένων ἐμπορικῶν ἀναγκῶν. Μία τῶν ἐταιρειῶν ἐκείνων ἦτο καὶ ἡ ἐν Κοσταϊνίτσα τῆς Κροατίας ἀρτισύστατος τότε ἐταιρεία τοῦ Paul Bitrok. Οὗτος γνωρίζων ὅτι ὁ Σίμων Σίνας ἐπρομηθεύετο μεγάλας ποσότητας βάμβακος ἐκ Μακεδονίας ἀπευθύνει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν γερμανιστὶ (28-4-1811), διὰ τῆς ὁποίας τὸν πληροφορεῖ ὅτι ἀναλαμβάνει μεταφορὰς βάμβακος διὰ τῆς ἐμπορικῆς ὁδοῦ Σερρῶν - Θεσσαλονίκης - Σκοπίων - Σεραγιέβου - Λουμπλιάνας - Τεργέστης - Βενετίας - Μιλάνου καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς ἐταιρείας μεταφορῶν τῶν ἀδελφῶν Saressi μέχρι τῆς Γαλλίας. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ ὁ Bitrok παρέχει ἐνδιαφερούσας πληροφορίες περὶ τῆς

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω. Ἔγγρ. 11.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω. Εἰς τὸ πιστοποιητικὸν ἐκεῖνο ἀναγράφεται ὅτι ὁ Γ. Σίνας ἐγεννήθη ἐν Νίσσα καὶ ἦγεν ἡλικίαν 27 ἐτῶν. Φωτ. 5, ἔγγρ. 14 - 14α.

διαρκείας τῆς μεταφορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων ἀναλόγως τοῦ τόπου τῆς ἀφετηρίας, περὶ τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, περὶ τῆς ἀμοιβῆς, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχη τοῖς μετρητοῖς, καὶ δὴ εἰς τάλληρα τῆς Μαρίας Θηρεσίας, καὶ παρακαλεῖ τὸν Σίνα, ὅπως συστήσῃ αὐτὸν καὶ εἰς ἄλλους ἐμπόρους. Ἐν ὑστερογράφῳ δὲ προσθέτει ὅτι ἀλληλογραφεῖ καὶ εἰς τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν καὶ ὅτι προσεχῶς θὰ ἀλληλογραφεῖ καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν¹.

Ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου μία συνέντευξις τοῦ Σίνα μετὰ τοῦ ἀνωτέρου οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου Bernhard Anders ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς αὐτόν, ὅπως ὑποβάλῃ εἰς τὰς αὐστριακὰς ἀρχὰς ἐμπεριστατωμένον ὑπόμνημα (15-5-1811) περὶ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας καὶ ὅπως συστήσῃ ὡς συμφερωτέραν ὁδὸν τὴν διερχομένην διὰ τῆς πόλεως Ὁρσοβας τοῦ Βανάτου τῆς Οὐγγαρίας.

Εἶναι γνωστόν, γράφει ὁ Σίνας εἰς τὸ ὑπόμνημά του, ὅτι τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον ὄχι μόνον ἀποφέρει εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καθαρὸν καὶ σημαντικὸν εἰσόδημα, ἀλλὰ παρέχει τὰ μέσα διατροφῆς καὶ εἰς πολλὰς χιλιάδας κατοίκων, καὶ δὴ ὑπαλλήλων, ἐμπόρων, μεταφορέων, ἀχθοφόρων, πανδοχέων καὶ ἀγροτῶν. Ἀφοῦ δὲ λόγῳ τοῦ ἐπικρατοῦντος λιμενικοῦ ἀποκλεισμοῦ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς, τὸ τοσοῦτῳ σημαντικὸν καὶ προσοδοφόρον διὰ τὰς χώρας τῆς καισαροβασιλικῆς μοναρχίας, διεξάγεται μόνον διὰ ξηρᾶς, τότε θὰ πρέπει νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα προσοχὴ εἰς τοὺς συνοριακοὺς σταθμοὺς, διὰ τῶν ὁποίων διέρχονται αἱ ἐμπορικαὶ ὁδοί, καὶ νὰ ληφθοῦν μέτρα τάξεως καὶ ἀσφαλείας πρὸς προστασίαν καὶ ἀναζωογόνησιν τοῦ ἐμπορίου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπογραφόμενος, συνεχίζει ὁ Σίνας, γνωρίζει ἐκ προσωπικῆς πείρας τὰς συνοριακὰς πόλεις μεταξὺ Αὐστρουγγαρίας καὶ Τουρκίας, διότι ἐπὶ 30 καὶ πλέον ἔτη ἀσκεῖ οὗτος ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἀνατολῆς² καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπισκέπτεται τὰς πόλεις ταύτας πρὸς παρακολούθησιν τῶν ἐμπορικῶν του ἐργασιῶν, θεωρεῖ σκόπιμον νὰ ἐκθέσῃ τὰ πορίσματα τῆς μακροχρονίου πείρας του, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὡς ἐξῆς : Ἐξ ὅλων τῶν συνοριακῶν πόλεων τρεῖς εἶναι κατὰ τὴν γνώμην του αἱ σπουδαιότεραι : ἡ Ὁρσοβα τῆς Οὐγγαρίας, τὸ Σεμλῖνον τῆς Σερβίας καὶ τὸ Brod τῆς Σλαβονίας. Ἐξ αὐτῶν τὸ μὲν Σεμλῖνον λόγῳ τῶν

1. Kriegsarchiv (Wien). Hofkriegsrat 1811, B1 22/24. *Εγγρ. 15.

2. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀθένητικὴν μαρτυρίαν ὅτι ὁ Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος ἤσκει ἐμπόριον ἐν τῇ Βαλκανικῇ πρὸ τοῦ 1781, ὅτε εὕρισκετο ἀκόμη ἐν Σερβίᾳ.

σερβικῶν ταραχῶν εἶναι ἄχρηστον, μολονότι ἡ δι' αὐτοῦ διερχομένη ὁδὸς εἶναι ὀμαλωτέρα τῶν ἄλλων, τὸ δὲ Brod εἶναι ἀσύμφορον, διότι ἡ ἐκεῖθεν διερχομένη ὁδὸς εἶναι ὀρεινὴ καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν μόνον φορτηγὰ ζῶα, οὐχὶ δὲ καὶ ἅμαξαι. Ἐπομένως πλεονεκτικωτέρα, λέγει, εἶναι ἡ παραδουνάβιος Ὁρσοβα, ἡ ὁποία ἐπὶ πλεον εὐρίσκεται πλησιέστερον καὶ πρὸς τὴν Μολδοβλαχίαν καὶ πρὸς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς τοῦ βάμβακος, ἥτοι τὴν Μακεδονίαν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σίνας ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἐπικαίρου ταύτης θέσεως. Προτείνει δέ, ὅπως ληφθοῦν τὰ ἑξῆς μέτρα :

1) Νὰ διορισθῇ εἰς τὴν Ὁρσοβαν εἷς διπλωματικὸς ὑπάλληλος, ὅστις νὰ εἶναι τέλειος γνώστης τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας, αὐστηρὸς ἐπόπτης τῶν τελωνειακῶν ὑπηρεσιῶν καὶ προστάτης τῶν ἐμπορικῶν δικαιωμάτων τῶν Τούρκων ὑπηκόων.

2) Νὰ διορισθῇ παρόμοιος διπλωματικὸς ὑπάλληλος εἰς τὸ Βιδίνιον, ἵνα προστατεύῃ τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα τῶν καισαροβασιλικῶν ὑπηκόων ἀπὸ τῶν ἀρπακτικῶν διαθέσεων τῶν Σέρβων καὶ ἀπὸ τῶν αὐθαιρέτων δασμολογικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Πασᾶ τοῦ Βιδινίου, τοῦ Πασᾶ τῆς Νέας Ὁρσοβας καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκεῖ εὐρισκομένων Ρώσων.

3) Νὰ ἀντικατασταθῇ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Ὁρσοβα ὑγειονομικοῦ ἐλέγχου, ὁ ὁποῖος λόγῳ τῆς ἀπειρίας του, τῆς ὀλιγωρίας του καὶ τῆς ἀδικαιολογήτου κατακρατήσεως τῶν ἐμπορευμάτων ἐπὶ 10-14 ἡμέρας ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως γίνεται πρόξενος μεγάλης φθορᾶς εἰς αὐτὰ καὶ μεγάλης ζημίας εἰς τὸ ἐμπόριον.

4) Νὰ συγκεντρωθοῦν αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ συνοριακοῦ ἐκείνου τομέως εἰς τὴν Ὁρσοβαν, ὥστε νὰ διενεργῆται ταχύτερον ὁ ἔλεγχος καὶ οὕτως ἀποσοβῆται πᾶσα ἄσκοπος καὶ ἐπιζημία καθυστέρησις.

Ὁ Σίνας βεβαιοῖ ἐπίσης ὅτι, ἐὰν ἐξασφαλισθῇ ἡ τάξις, ἕκαστος ἔμπορος θὰ εἶναι πρόθυμος νὰ καταβάλλῃ μεγαλύτερον δασμόν, ἐν ὑστερογράφῳ δὲ ἀναφέρει ὅτι ἀποβλέπων εἰς τὸ κρατικὸν συμφέρον δὲν ἀπεδέχθη τὰς δελεαστικὰς προσφορὰς τῆς Ἐταιρείας Bitrok πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων του μὲ ἡλαττωμένους δασμοὺς μέχρις Ἰταλίας καὶ Γαλλίας¹.

1. Ἔγγρ. 16.

Τὸ ὑπόμνημα καὶ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐπρότεινε ὁ Σίνας, ἐλήφθησαν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων αὐστριακῶν ἀρχῶν. Ὁ Bernhard Anders εἰς τὴν ἀπὸ 18-5-1811 διεξοδικὴν εἰσήγησίν του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐπεσήμανε τὸν οἰκονομικὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον θὰ διέτρεχεν ἡ Αὐστρία, ἐὰν τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς, διενεργούμενον διὰ τῆς ἐμπορικῆς ὁδοῦ Ἰλλυρίας - Ἰταλίας, περιήρχετο εἰς χεῖρας τῶν Γάλλων, συνηγόρησεν ὑπὲρ τῶν προτάσεων τοῦ Σίνα καὶ ἐξῆρε τὴν ἀφιλοκερδῆ στάσιν αὐτοῦ, ὅστις δὲν ἐδελεάσθη ὑπὸ τῶν εὐνοϊκῶν γαλλικῶν τελωνειακῶν δασμῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὀμιλεῖ ἡ ἀνωτέρω ἐπιστολὴ τοῦ Bitrok. Ἐπηκολούθησε πυκνὴ ἀλληλογραφία κατ' ἀρχὰς μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν (Hofkammer), τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν (Hofkriegsrat) καὶ τῆς κρατικῆς Καγκελλαρίας (Staatskanzlei) καὶ ἐν συνεχείᾳ μεταξὺ τῶν κεντρικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν συνοριακῶν οἰκονομικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐν τέλει δὲ ἐβελτιώθησαν αἱ συνθήκαι τῆς μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων διὰ μέσου τῆς παραδουναβίου Ὀρσοβας¹. Τοῦτο ἀναφέρεται ρητῶς καὶ εἰς τὸ μετὰ τινα ἔτη ἀπονεμηθὲν εἰς τὸν Σίναν δίπλωμα Εὐγενείας.

Τὸν κίνδυνον τῆς ἐπικρατήσεως τῶν Γάλλων εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς διὰ τῆς νέας ἐμπορικῆς ὁδοῦ μέσῳ Ἰλλυρίας - Τεργέστης ἐπεσήμαναν καὶ ἄλλοι. Εἷς ἔμπορος μὴ Αὐστριακός, ἀλλ' ἔμπιστος τῆς αὐστριακῆς ἀστυνομίας, διαμένων ἀπὸ μακροῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀναφέρει εἰς μίαν ἔκθεσίν του (14-6-1812), ὅτι τὰ αἷτια τῆς ἐλαττωθείσης ζητήσεως καὶ καταναλώσεως αὐστριακῶν προϊόντων ἐν Τουρκίᾳ ἦσαν ἡ διείσδυσις τῶν Γάλλων ἐμπόρων, ἡ εἰσαγωγὴ ἀγγλικῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα ἦσαν οἰκονομικώτερα καὶ ποιοτικῶς ἀνώτερα, ἡ αὐξήσις τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Σμύρνη ὑφαντουργείων, χρησιμοποιοῦντων ἀγγλικὰ νήματα, καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν παραγωγὴ κοινῆς μουσελίνης, ἡ ὁποία πρότερον εἰσήγετο κατὰ μεγάλας ποσότητας ἐξ Αὐστρίας. Ὁ ἀνωτέρω ἔμπορος ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι διὰ τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα ἐξήγετο ἐκ Τουρκίας συνάλλαγμα εἰς μεγάλας ποσότητας, ὅτι τὰ κυριώτερα νομίσματα τῆς ἐμπορικῆς συναλλαγῆς ἦσαν ἰσπανικὰ κολονᾶτα καὶ τάλληρα τῆς

1. Ὁ Σίνας ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ὀρσοβαν συντόμως, τὴν δὲ 22αν Μαΐου 1811 εὕρισκετο εἰς τὸ Temesvar, ὡς γνωρίζει καλῶς ἡ ἀστυνομία, ἣτις τὸν παρηκολούθει, διότι εἶχε τὴν ὑπόψιν ὅτι οὗτος εὕρισκετο εἰς ἐπαφὴν μετὰ τινος Ρώσου κατασκόπου ὀνόματι Michael German, Σέρβου τὴν καταγωγὴν. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Polizeihofstelle, Nr. 1755/1811.

Μαρίας Θηρεσίας καὶ ὅτι τὸ κυριώτερον προϊόν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς ἐξαγωγήν ἦτο ὁ βάμβαξ. Κατόπιν οὗτος συνιστᾶ, ὅπως ἐπισκευασθοῦν αἱ πρὸς τὴν Βαλκανικὴν ἄγουσαι ἐμπορικαὶ ὁδοὶ τῆς αὐστριακῆς ἐπικρατείας¹, ἰδίᾳ ἢ διὰ μέσου τοῦ Brod διερχομένη, ἀνεγερθοῦν εἰς τοὺς συνοριακοὺς σταθμοὺς μεγάλαι ἀποθῆκαι πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἐμπορευμάτων, ἐπιβληθῆ πρόσθετός τις δασμὸς πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν, τὸν ὁποῖον οἱ ἔμποροι εὐχαρίστως θὰ καταβάλουν, καὶ ἐν γένει ληφθοῦν δραστικὰ κρατικὰ μέτρα πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἀνατολῆς, τῆς προσοδοφόρου ταύτης πηγῆς διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Ὁ ἔμπορος οὗτος δράττεται τῆς εὐκαιρίας, ὅπως ἐκφρασθῆ δυσμενῶς διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἑβραίους ὁμοτέχνους του, ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ συμφωνοῦν ἐν πολλοῖς πρὸς τὰς προτάσεις τοῦ Σίνα².

Ἐτέρα πρᾶξις τοῦ Σίμωνος Σίνα, θεωρηθεῖσα ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὴν αὐστριακὴν οἰκονομίαν καὶ ὅτι ἀντέπραπτεν εἰς τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον ἐν τῇ Βαλκανικῇ, ἦτο ἡ ἴδρυσις ὑποκαταστήματος τραπέζης ἐν Bosna-Serai (Σεραγιέβω τῆς Βοσνίας)³. Εἶναι βεβαίως εὐνόητον ὅτι ὁ Σίνας ὡς ἔμπορος δὲν ἀπέστεργεν ἐμπορικὰς δοσοληψίας μεθ' οἵασδήποτε χώρας, ἐπομένως καὶ μετὰ τῆς Γαλλίας. Εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βιέννης ὑπάρχουν μάλιστα ἔγγραφα, ὅπου γίνεται λόγος περὶ λαθραίας ἐξαγωγῆς συναλλάγματος ὑπὸ τοῦ Σίνα καὶ περὶ κατασκοπευτικῆς δράσεως αὐτοῦ ἄλλοτε ὑπὲρ τῶν Γάλλων⁴ καὶ ἄλλοτε ὑπὲρ τῶν Ρώσων⁵, καθὼς καὶ περὶ μυστικῶν τινων ταξιδίων αὐτοῦ⁶. Ἀλλὰ τὰς κατ' αὐτοῦ ὑποψίας ἐφρόντιζεν ὁ Σίνας νὰ ἐξουδετερώνη διὰ γενναίας τινὸς χειρονομίας ὑπὲρ τῆς καισαροβασιλικῆς μοναρχίας. Οὕτω π.χ. κατὰ τὸ 1815 προσέφερον οὗτος 7.000 φλωρίνια ὑπὲρ τῶν ἀναπήρων πολέμου καὶ 75 κάδους οἴνου χάριν τοῦ ἐκ τῶν ναπολεοντείων πολέμων ἐπανελθόντος αὐστριακοῦ στρατοῦ,

1. Περὶ τῶν ἐμπορικῶν ὁδῶν τῆς Βαλκανικῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας βλ. M e h l a n A r n o, Die Handelsstrassen des Balkans während der Türkenzeit, περ. «Südostdeutsche Forschungen», Bd. 4 (München 1939), p. 243 - 296 καὶ Β α κ α λ ο π ο ὐ λ ο υ ᾽ Α π ο σ τ., Ἱστορία τῆς Μακεδονίας, 1354 - 1833 (Θεσσαλονίκη 1969), σ. 349 - 355.

2. Hofkammerarchiv. Kommerz. Litorale, Fz. rot 683 ad Akt 1/VIII 1812, fol. 1418 - 1420.

3. Βλ. κατωτέρω (σ. 47) τὸ εἰς τὸν Σίναν ἀπονεμηθὲν δίπλωμα Εὐγενείας καὶ W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 351.

4. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Polizeihofstelle. Zettelkatalog Nr. 455 B, 4490 α/1809.

5. Allgemeines Verwaltungesarchiv (Wien). Polizeihofstelle, Nr. 1755/1811.

6. Hofkammerarchiv (Wien). Bankale, Fz. 4, 2, Nr. 528/Nov. 1811, fol. 3.

ἡ δωρεὰ δὲ ἐκείνη μνημονεύεται μεταξὺ ἄλλων εἰς τὸ μετὰ τέσσαρα ἔτη ἀπονεμηθὲν εἰς αὐτὸν δίπλωμα Εὐγενείας.

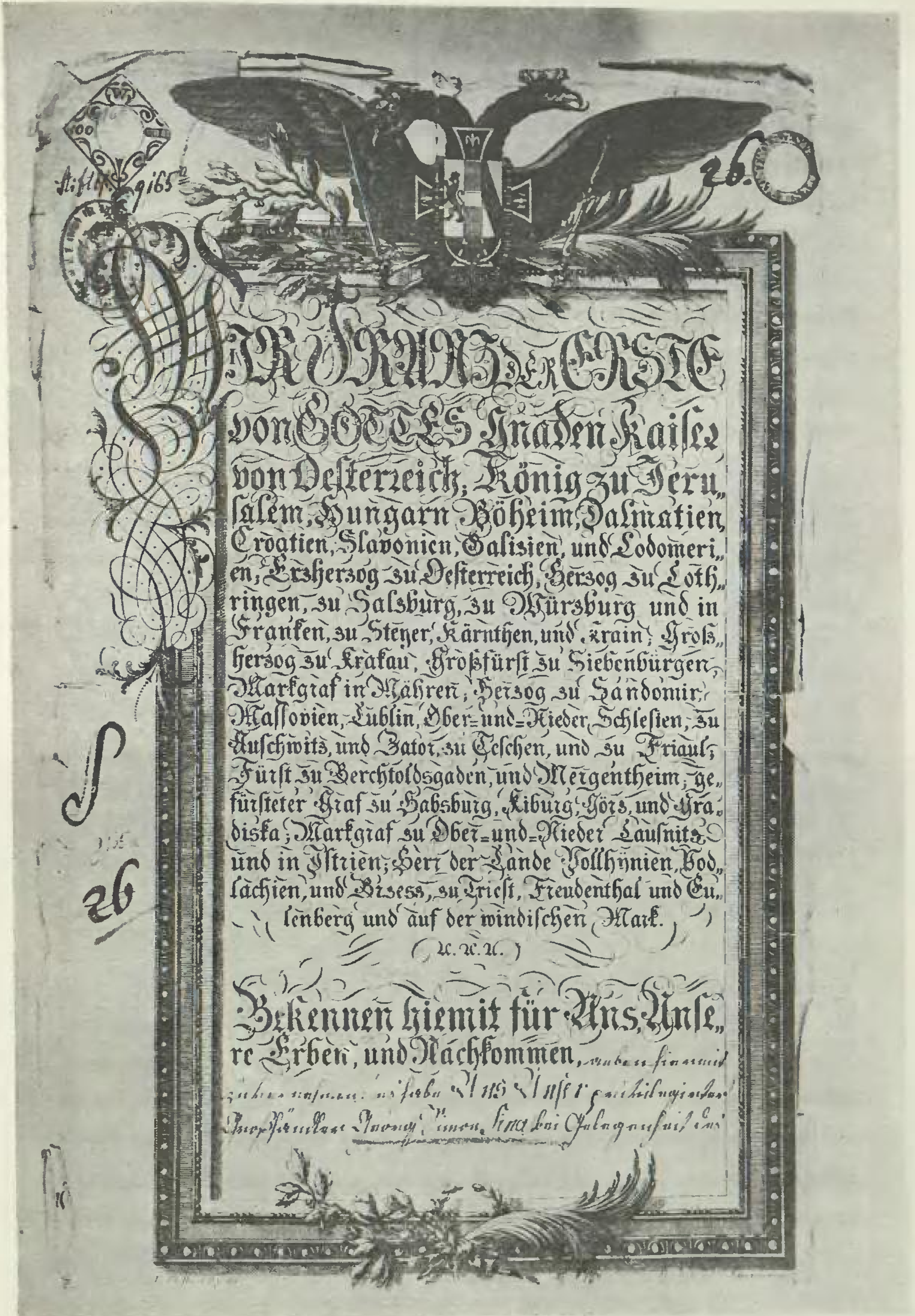
6. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ ΜΕΓΑΣ ΔΩΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

Λόγω τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας κατὰ τὴν ἐμπόλεμον ἐκείνην ἐποχὴν ὁ Γεώργιος Σίνας ἤρξατο προβαίνων εἰς ἀγορὰς γαιοκτησιῶν, οἰκιῶν καὶ οἰκοπέδων ἐν Οὐγγαρία καὶ Αὐστρία. Τῷ 1814 ἠγόρασε τὰς γαιοκτησίας Terplicza καὶ Besztércze ἐν τῇ κομητείᾳ Trencsin τῆς Οὐγγαρίας, τὰς γαιοκτησίας Rappoltkirchen καὶ Sieghartkirchen ἐν Κάτῳ Αὐστρία καὶ τὸ μέγαρον τοῦ κόμητος Lose ἐν Βιέννῃ. Συγχρόνως ὅμως ἤρξατο οὗτος προσφέρων μεγάλας δωρεὰς δι' εὐγενεῖς καὶ κοινωφελεῖς σκοπούς.

Διαρκοῦντος τοῦ περιφήμου Συνεδρίου τῆς Βιέννης ιδρύθη τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς πόλεως ταύτης. Πρῶτος δὲ εὐεργέτης τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἴδρυματος ἐγένετο ὁ Γεώργιος Σίνας παραχωρήσας ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθὲν μέγαρον Lose μετὰ τοῦ περιβόλου αὐτοῦ πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ κτηρίου καὶ ἐπὶ πλέον προικοδοτήσας τὸ ἴδρυμα διὰ δωρεᾶς ἐξ 20.000 φλωρινίων (23-2-1815)¹. Ἡ εἰσφορὰ ἐκείνη, τῆς ὁποίας οἱ τόκοι προωρίζοντο διὰ τὴν ἐτησίαν συντήρησιν τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Βιέννης, καταχωρώθη διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπογραφέντος δωρητηρίου τῆς 24-4-1815, τὸ ὁποῖον ἐν ἐλευθέρᾳ μεταφράσει ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Ἡμεῖς Φραγκῖσκος Α', ἐλέω Θεοῦ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, Ἀποστολικὸς Βασιλεὺς Ἱεροσολύμων, Οὐγγαρίας, Βοημίας, Δαλματίας, Κροατίας, Σλαβονίας, Γαλικίας, Λοδομερίας (ἀκολουθοῦν καὶ πολλοὶ ἄλλοι τίτλοι), ὁμολογοῦμεν δι' Ἡμᾶς, διὰ τοὺς κληρονόμους Ἡμῶν καὶ διὰ τοὺς ἀπογόνους Ἡμῶν καὶ καθιστῶμεν διὰ τοῦ παρόντος γνωστὰ τὰ ἐξῆς : Ὁ μεγαλέμπορος Γεώργιος Σίμωνος Σίνας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον πωλουμένου κτηρίου ἐπὶ τοῦ Wieden ἐδήλωσεν Ἡμῖν ὅτι, πεποιθῶς εἰς τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, ἣτις θὰ προκύψῃ ἐκ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου διὰ τῆς προόδου τῶν Καλῶν Τεχνῶν, τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου ἐν ταῖς χώραις Ἡμῶν,

1. «Wiener Zeitung», Nr. 311/7 - 11 - 1815, p. 1233. Exner Wilhelm Franz, Das K.K. Polytechnische Institut in Wien (Wien 1861), p. 23.

Φωτ. 6. Ἡ πρώτη σελὶς τοῦ δωρητηρίου τοῦ Γεωργίου Σίνα ὑπὲρ τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Βιέννης (1815).
βλ. σ. 40 καὶ ἐγγρ. 17.

πραγμα τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται καὶ εἰς τοὺς πατρικοὺς Ἑμῶν σκοποὺς, καὶ κινούμενος ἐξ αὐθορμητῶν πατριωτικῶν ἐλατηρίων, ὅπως καὶ οὗτος συντελέσῃ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῆς κοινῆς εὐημερίας, ἀφιερώνει κεφάλαιον ἐξ εἴκοσι χιλιάδων φλωρινίων ὑπὸ μορφὴν τραπεζιτικῶν ὁμολογιῶν τῆς πόλεως Βιέννης ὡς δωρεὰν διὰ τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ προσφέρει τοῦτο, ἵνα μείνῃ εἰς τὸ ἐξῆς ὡς ἰδρυτικὸν κεφάλαιον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Δωρεὰ Γεωργίου Σίμωνος Σίνα», τοῦ ὁποῖου οἱ τόκοι δέον νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ διὰ τὰ ἐτήσια ἔξοδα τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου. Ἐφοῦ λοιπὸν ὁ ἐν λόγῳ Γεώργιος Σίμωνος Σίνας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82382/23-2-1815 ὁμολογίας κατέθεσε τὰς 20.000 φλωρινίων ἐπὶ τόκῳ 2,5 % εἰς τὸ Ἑμέτερον ταμεῖον τῆς Κάτω Αὐστρίας . . ., εὐδοκοῦμεν νὰ πιστοποιήσωμεν τὴν μνημονευθεῖσαν ἰδρυτικὴν δωρεὰν μετὰ μεγάλης εὐαρεσκείας καὶ δι' ἡγεμονικῆς πληρεξουσιότητος.

Ἐπιθυμοῦμεν λοιπὸν καὶ διατάσσομεν, ὅπως ἡ δωρεὰ Γεωργίου Σίμωνος Σίνα παραμείνῃ σταθερὰ καὶ ἀκεραία, οἱ ἐξ αὐτῆς τόκοι χρησιμοποιῶνται διὰ τὰς ἐτησίας ἀνάγκας τοῦ Πολυτεχνείου, τοῦ σκοποῦ τῆς δωρεᾶς ἐκπληρουμένου οὕτω συμφώνως πρὸς τὴν Ἑμετέραν καὶ τὴν τοῦ Δωρητοῦ θέλησιν, καὶ ὅπως εἰς οὐδένα κατ' οὐδένα τρόπον ἐπιτραπῆ νὰ ἐνεργήσῃ ἀντιθέτως.

Πρὸς μείζονα ἰσχὺν ἐκδίδομεν τὸ παρὸν δωρητήριον εἰς δύο ἀκριβῆ ἀντίγραφα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐν δέον νὰ κατατεθῆ εἰς τὴν Διοίκησιν Κάτω Αὐστρίας πρὸς φύλαξιν, τὸ δὲ ἕτερον νὰ παραδοθῆ εἰς χεῖρας τοῦ Ἑμετέρου προνομιοῦχου μεγαλεμπόρου Γεωργίου Σίμωνος Σίνα.

Ἐπεγράφη καὶ ἐσφραγίσθη ἐν τῇ Ἑμετέρᾳ Αὐστριακῇ Αὐτοκρατορικῇ Πρωτεύουσῃ καὶ Ἐδρᾷ, τῇ πόλει Βιέννῃ, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους καὶ τῷ εἰκοστῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς Ἑμετέρας κληρονομικῆς Βασιλείας.

Φραγκῖσκος ἰ.χ.»¹.

Διὰ τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης χειρονομίας καὶ τῆς ἐκφρασθείσης αὐτοκρατορικῆς εὐαρεσκείας ὁ οἶκος Σίνα εἴλκυσε τὴν προσοχὴν ὄχι μόνον τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας τῆς Αὐστρίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐξοχωτέρων ἐκπροσώπων τοῦ πνεύματος ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης, οἱ ὁποῖοι εἶχον προσέλθει εἰς τὸ Συνέδριον τῆς

1. Archiv für Niederösterreich (Wien). Stiftbrief 9165a. Ἐγγρ. 17.

Βιέννης. Ἐθνικὴν δὲ ὑπερηφάνειαν θὰ ἤσθάνθησαν διὰ τὸ γεγονὸς τόσον οἱ ὁμογενεῖς τῆς ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Βιέννης, ὅσον καὶ ὁ Μητροπολίτης Ἰγνάτιος, ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καὶ ὅσοι ἄλλοι περίβλεπτοι τοῦ Γένους παρευρέθησαν εἰς τὸ διεθνὲς ἐκεῖνο Συνέδριον. Τοὺς ὑψηλοὺς ἐκείνους ἐπισκέπτας ἀναμφιβόλως ἐδεξιώθη ὁ Γεώργιος Σίνας εἰς τὸ μέγαρόν του καὶ ἐκ τῆς ἀμέσου ἐπαφῆς καὶ γνωριμίας βαθεῖαι πρέπει νὰ ἐχαράχθησαν αἱ ἐντυπώσεις εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πενταετοῦς υἱοῦ του Σίμωνος.

7. Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ, ΒΑΡΩΝΟΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Ὁ τελικὸς σκοπός, τὸν ὁποῖον ἔταξε καὶ ἐπέτυχεν ὁ Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος, ἦτο ἡ ἀνύψωσις αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν τάξιν τῆς ἀριστοκρατίας. Ἡ τάξις αὕτη ἐξηκολούθει μὲν ἄρχουσα, ἀλλὰ περιελθοῦσα εἰς οἰκονομικὴν παρακμὴν ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ ἐκποιῇ γαιοκτησίας εἰς μεγαπλοῦτους τῆς ἀστικῆς τάξεως καὶ νὰ παραχωρῇ εἰς αὐτοὺς προνομίας ἀνηκούσας πρότερον ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτήν. Τοιαύτην περίστασιν ἐξεμεταλλεύθη ὁ Σίνας, ἀλλ' ἡ ἀπόκτησις τίτλου Εὐγενείας προσέκρουεν εἰς πολλὰς τυπικὰς δυσχερείας. Ἐκτὸς τούτου ἡ καταπληκτικὴ οἰκονομικὴ ἄνοδός του, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συνετέλεσαν καὶ ἐπιτυχεῖς καιροσκοπικοὶ χειρισμοί, φαίνεται ὅτι ἐπέσυρεν ὄχι μόνον τῶν ἀντιτέχνων τὴν ἀντιζηλίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν φθόνον τῆς αὐστριακῆς ἀστυνομίας.

Ὅτε λοιπὸν ὁ Σίνας ἤρξατο καταβάλλων ἐνεργείας πρὸς ἀπόκτησιν τίτλου Εὐγενείας, ἡ ἀστυνομία τῆς Βιέννης συνέταξε περὶ αὐτοῦ μίαν οὐχὶ κολακευτικὴν ἐκθεσιν (21-10-1817)¹. Ἴδου ἀπόσπασμα ἐν μεταφράσει ἐκ τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης : «Ὁ περιβόητος διὰ τὸν πλοῦτόν του Ἕλλην Σίνας μετῆλθεν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πᾶν τέχνασμα, ὅπως γίνῃ Οὐγγρος γαιοκτῆμων καὶ οὕτω ἀποκτήσῃ τὸν τίτλον τοῦ Εὐγενοῦς, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπέτυχε. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἡ πρὸ πολλοῦ ἀναμενομένη πολυπόθητος εὐκαιρία. Ὁ στρατάρχης von Schwarzenberg² ἠθέλησε νὰ ἐκποιήσῃ δύο χωρία ἐκ τῆς ἐν Βα-

1. Allgemeines Verwaltungsarchiv. Polizeihofstelle, Nr. 8690/1817. Ἔγγρ. 18.

2. Πρόκειται περὶ τοῦ Αὐστριακοῦ στρατάρχου Karl von Schwarzenberg, ὅστις ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐν Λειψία νικηφόρον «Μάχην τῶν Ἐθνῶν» κατὰ τοῦ Ναπολέοντος (16 - 19 Ὀκτωβρίου 1813).

νάτω γαιοκτησίας, τὴν ὁποίαν πρό τινος τοῦ ἐδώρησεν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης¹, ὁ δὲ Σίνας ἐπροθυμοποιήθη νὰ ἀποκτήσῃ τὰ χωρία ταῦτα εἰς οἵανδήποτε τιμὴν μὲ τὸν σκοπόν, ὅπως δι' ἑνὸς τόσον ἰσχυροῦ προστάτου μεταβιβασθῇ εἰς αὐτὸν ἡ βασιλικὴ δωρεὰ καὶ ἡ πολιτογράφησις. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του ὁ πονηρὸς Ἕλλην ἐσκηνοθέτησε τὸ ζήτημα λίαν τεχνηέντως. Ἡ συμφωνία τῆς ἀγοραπωλησίας ἐκλείσθη, ὁ ἀγοραστὴς ὑπεχρεώθη νὰ καταβάλῃ 380.000 φλωρίνια νομισματικῆς ἀξίας τῆς Βιέννης — ἄλλοι λέγουν 400.000 φλωρίνια —, ὁ δὲ πωλητὴς ὑπεχρεώθη νὰ ἐπιτύχῃ ἰδίους ἐξόδους τὴν ἑκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορος ἔγκρισιν πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος εἰς τὸν Σίναν καὶ κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς αἰτήσεώς του ἔλαβε μάλιστα τὴν συγκατάθεσιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος».

Ἡ ἀνωτέρω ἐκθεσις τῆς ἀστυνομίας ἀναφέρει ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἡ αὐτοκρατορικὴ ἀπόφασις ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν ἀρχιδούκα Reiner, ἀντιβασιλέα τῆς Οὐγγαρίας, ὅτι ἡ οὐγγρικὴ Καγκελλαρία ἐδιπλασίασε τὰ καθωρισμένα τέλη διὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ οὐγγρικοῦ τίτλου Εὐγενείας καὶ ὅτι πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ἀπονομῆς ταύτης ἐπεβάλλετο νὰ καταβληθοῦν καὶ ἕτερα ἕκτακτα χρηματικὰ ποσά, ὑπὸ τύπον ἐθελουσίων φιλανθρωπικῶν εἰσφορῶν, ἀνερχόμενα εἰς 100.000 φλωρίνια, τὰ ὁποῖα μάλιστα, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ προέδρου τῆς Hofkammer κόμιτος Joseph Wallis, θὰ ἔπρεπε νὰ διπλασιασθοῦν. Πάντα ὅμως τὰ ἔξοδα ταῦτα, ἐπιλέγει τὸ δηκτικὸν ἀστυνομικὸν ἔγγραφον, πρέπει συμφώνως πρὸς τὸ τέχνασμα τοῦ Σίνα νὰ τὰ ἐπωμισθῇ ὁ πρίγκιψ-στρατάρχης, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπολείπεται ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ ἰκετεύσῃ ὑποκλινέστατα τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, ὅπως συγκατανεύσῃ δι' ἔκπτωσίν τινα, διότι ἄλλως αὐτός, ὁ ὁποῖος ἠλπιζε διὰ μιᾶς τόσον ἐπωφελοῦς πωλήσεως νὰ βελτιώσῃ τὴν οἰκονομικὴν του κατάστασιν, τώρα περιπίπτει εἰς τὴν θλιβεράν θέσιν, ὥστε νὰ θυσιάσῃ σχεδὸν ἀμφοτέρας τὰς ἐν Οὐγγαρία γαιοκτησίας του, διὰ νὰ γίνῃ βαρῶνος ὁ Σίνας!

Πράγματι ὁ στρατάρχης Schwarzenberg ζητήσας ἀκρόασιν ἐξέθεσεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Φραγκῖσκον Α' τὰ τῆς ὅλης ὑποθέσεως καὶ διεμαρτυρήθη διὰ τὰς ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις τῶν κρατικῶν ἀρχῶν, εἰς δὲ τὴν ἀπὸ 23-12-1817 γραπτὴν αἴτησίν του ἀνέφερον ὅτι ὁ Σίνας ὄχι μόνον ἠγόρασε τὰ ἐν

1. Ἡ δωρεὰ ἐκείνη ἐγένετο τῷ 1814.

Βανάτω τῆς Ούγγαρίας χωρία Hodos καὶ Kisdia εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῆς πραγματικῆς των ἀξίας, ἀλλ' ἦτο διατεθειμένος νὰ κάμῃ καὶ μίαν δωρεὰν ἐξ 70.000 φλωρινίων, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος θὰ προσέθετεν ἑτέρας 10.000, καὶ ἐτόνισεν ὅτι μία εἰσφορὰ ἐξ 80.000 φλωρινίων ἦτο τὸ μέγιστον ποσόν, τὸ ὁποῖον κατεβλήθη ποτὲ πρὸς ἀπόκτησιν οὐγγρικοῦ τίτλου Εὐγενείας¹. Τὴν αἴτησιν τοῦ Schwarzenberg ἀπέστειλεν ὁ Αὐτοκράτωρ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κόμητα Johann Philipp von Stadion μὲ γραπτὸν σημείωμα, ὅπως ὑποβληθῆ εἰς αὐτὸν σχετικὴ εἰσήγησις². Ὁ Stadion διεβίβασε τὴν αἴτησιν καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐντολὴν εἰς τὴν οὐγγρικὴν Καγκελλαρίαν ὡς ἀρμοδιωτέραν ἀρχήν, ἡ δὲ οὐγγρικὴ Καγκελαρία, ἡ συντάξασα τὴν εἰσήγησιν ἐκείνην (29-12-1817), ἐξέφρασε μὲν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ζητηθεῖσα εἰσφορὰ ἐξ 100.000 φλωρινίων δὲν ἦτο δυσανάλογος πρὸς τὴν μεγάλην περιουσίαν τοῦ Σίνα καὶ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ ἦτο μία ἀνακούφισις διὰ τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο εἰς στενόχωρον θέσιν, ἐν τούτοις ὅμως συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς αἰτήσεως τοῦ Schwarzenberg καὶ ἐδέχθη νὰ καταβληθῆ ἡ προταθεῖσα εἰσφορὰ τῶν 80.000 φλωρινίων. Ἐν συνεχείᾳ ἡ οὐγγρικὴ Καγκελαρία ὑπέμνησεν ὅτι ἤδη ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωσήφ Β' ἐπήλυδες τουρκικῆς ὑπηκοότητος ἀπέκτησαν τίτλους Εὐγενείας δι' ἀγορᾶς γαιοκτησιῶν ἐν Οὐγγαρία καὶ προσέθεσεν ὅτι τὸ κρατικὸν συμφέρον ἐπέβαλλεν, ὅπως διὰ μιᾶς εὐμενοῦς χειρονομίας δεσμευθῆ ὁ μέγας πλοῦτος Σίνας ἐν τῇ καισαροβασιλικῇ ἐπικρατείᾳ, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει οὗτος, ποιούμενος χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του ὡς Τούρκου ὑπηκόου, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Τουρκίαν συναποκομίζων τὴν μεγάλην περιουσίαν του³.

Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω εἰσηγήσεως ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Α' ἐνέκρινε τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Σίμωνος Σίνα καὶ τῶν ἀπογόνων του εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν, τὴν δὲ 3ην Ἀπριλίου 1818 ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν ὁ οὐγγρικὸς τίτλος τοῦ βαρῶνου μὲ τὴν ἐπωνυμίαν De Hodos et Kisdia. Τὸ χορηγηθὲν δίπλωμα συνταχθὲν εἰς τὴν τότε ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Οὐγγαρίας, τὴν λατινικὴν, περιέχει ὀλίγα μὲν, ἀλλ' ἀκριβῆ γενεαλογικὰ στοιχεῖα περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα καὶ τῶν δύο υἱῶν του Γεωργίου καὶ Ἰωάννου, ἀπαριθμεῖ τὰς

1. Finanzarchiv (Wien), Nr. 4901/M/Dezember 1817. *Εγγρ. 19.

2. *Ενθ. ἀνωτέρω. *Εγγρ. 20.

3. *Ενθ' ἀνωτέρω. *Εγγρ. 21.

πολλὰς πρὸς τὴν καισαροβασιλικὴν μοναρχίαν δωρεὰς καὶ ὑπηρεσίας του καὶ περιγράφει τὸν ἐπ' αὐτοῦ εἰκονιζόμενον θυρεόν¹. Ἴδου ἐν ἐλευθέρᾳ μεταφράσει τὰ κύρια σημεῖα τοῦ ἀπονεμηθέντος εἰς τὸν Σίμωνα Σίνα διπλώματος τοῦ Εὐγενοῦς τῆς Οὐγγαρίας :

«Ἡμεῖς Φραγκῖσκος Α', ἐλέω Θεοῦ Αὐτοκράτωρ Αὐστρίας, Ἀποστολικὸς Βασιλεὺς Ἱεροσολύμων, Οὐγγαρίας, Βοημίας, Δαλματίας, Κροατίας, Σλαβονίας, Γαλικίας καὶ Λοδομερίας, Ράμας, Σερβίας, Κουμανίας καὶ Βουλγαρίας, Ἀρχιδουξ Αὐστρίας, Λοθαριγγίας, Σαλτσβούργου καὶ Βυρτσβούργου, Δουξ ἐν Φραγκονίᾳ, Δουξ Στυρίας, Καρινθίας καὶ Καρνιόλης, Μέγας Δουξ Κρακοβίας, Μέγας Πρίγκιψ Τρανσυλβανίας, Μαρκήσιος Μοραβίας, Δουξ Σανδομιρίας, Μασσοβίας, Λουβλίνου, Ἄνω καὶ Κάτω Σιλεσίας, Ὀσβεκινίας καὶ Ζατορίας, Τεσχίνης καὶ Φριούλης κλπ., Πρίγκιψ Βέρχτολσγάδεν καὶ Μεργενθεμίου, Κόμισ Ἀφβούργου, Κιβούργου, Γοριτίας καὶ Γραδίσκης, Μαρκήσιος Ἄνω καὶ Κάτω Λουσατίας, ὡς καὶ Ἰστρίας, Χωροδεσπότης Βολυνίας, Ποδλαχίας καὶ Βερέστης, Τεργέστης, ἐν Φρόϊντενταλ, Ὀϊλενμπεργκ καὶ τῆς Σλαβονικῆς Μαρκιωνίας κλπ. κλπ.

Παραδίδομεν διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου εἰς τὸ διηνεκές, δηλοποιοῦντες εἰς πάντας ὅσους ἀφορᾷ, ὅτι πρὸς τὴν Ἡμετέραν Μεγαλειότητα ὑπεβλήθη εὐπειθεστάτη αἴτησις καὶ ὑπὲρ αὐτῆς συνηγορία ἐκ μέρους τινῶν τῶν Ἡμετέρων πιστῶν, ἀλλ' ἔχομεν καὶ ἄμεσον ἀντίληψιν περὶ τῆς ἀποδεδειγμένης πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως καὶ περὶ τῶν πιστῶν καὶ χρησίμων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἡμετέρου ἀξίου καὶ πιστοῦ ὑπηκόου Σίμωνος Γεωργίου Σίνα, Βιενναίου μεγαλεμπόρου, τὰς ὁποίας οὗτος ἐν διαστήματι περίπου τεσσαράκοντα ἐτῶν προσέφερε διὰ τῶν μετ' ἄκρας ἐπιμελείας καὶ ἐπιδεξιότητος προσπαθειῶν του πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου καὶ δι' ἄλλων ἀξιεπαίνων κοινωφελῶν πράξεων καὶ θυσιῶν. Οὗτος δηλαδή, ἀφ' ὅτου μετενάστευσεν ἐκ Τουρκίας, τῆς ὁποίας ἦτο τέως ὑπήκοος, καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐπικράτειαν, διεξήγαγεν ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις τοσαύτης ἐκτάσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰσάγων ἐκ Τουρκίας βάμβακα καὶ ἄλλα εἶδη εἰς τὰς Ἡμετέρας χώρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ

1. Fővárosi Levéltár (=Hauptstädtisches Archiv, Budapest), Libri regii καὶ Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakt, Nr. 4100/1818. Eik. 82. Περὶ τοῦ θυρεοῦ βλ. καὶ Siebmacher J., Grosses und allgemeines Wappenbuch. Band IV, Abteil. IV: Niederösterreichischer Adel, bearbeitet von Johann Baptist Witting in Wien (Nürnberg 1918), 149-150, Taf. 63-64.

ἐξάγων εἰς τὴν Τουρκίαν βιομηχανικά προϊόντα τῶν Ἡμετέρων χωρῶν, καὶ δὴ ὑφάσματα καὶ προϊόντα μεταλλουργίας καὶ ὑαλουργίας, καὶ συνετέλεσε τοσοῦτον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, ὥστε ὁ ἐμπορικὸς οἶκος αὐτοῦ εἶναι ἄξιός νὰ λογίζεται μεταξὺ τῶν πρώτων. Χωρὶς δὲ οὗτος διὰ φοροδιαφυγῆς ἢ τελωνειακῆς καταδολιεύσεως ἢ ἄλλης τινὸς παραβάσεως νὰ ἀμαυρώσῃ τὴν τιμιότητά του καὶ τὴν ἀξιοπιστίαν του, ἐπολλαπλασίασε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐμπορικὸν τομέα, διότι, ὅτε κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους τὸ Γαλλικὸν Κράτος ἐπεχείρησε νὰ διεξαγάγῃ τὸ ἐξ Ἀνατολῆς διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον διὰ μέσου τῶν Ἰλλυρικῶν ἐπαρχιῶν, οὗτος ὄχι μόνον ὑπέβαλε πρὸς τὸ καισαροβασιλικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διάφορα σωτήρια σχέδια, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀκαμάτου ἐργατικότητός του ἵδρυσεν ἐν Σεραγιέβῳ ὑποκατάστημα τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου του καὶ ἐπέτυχεν, ὅπως τὸ διαμετακομιστικὸν τοῦτο ἐμπόριον διεξάγεται κατὰ μέγα μέρος διὰ μέσου τῆς Ὀρσοβας πρὸς ὄφελος τοῦ κοινοῦ καὶ αὐξήσιν τῶν δημοσίων προσόδων ἐκ τῶν τελωνειακῶν δασμῶν. Προσέτι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν ἔτει 1815 αἰσίας ἐπανόδου Ἡμῶν ἐκ Παρισίων διένειμεν οὗτος εἰς τὸν Ἡμέτερον στρατὸν 2.000 φλωρίνια καὶ 75 κάδους οἴνου, προσέφερεν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον Ἀναπήρων 5.000 φλωρίνια καὶ ἐπὶ πλέον, ὅτε ἰδρύθη ὑφ' Ἡμῶν ἐν Βιέννῃ Πολυτεχνεῖον, οὗτος ὄχι μόνον παρεχώρησεν ἀσμένως ἐπὶ εὐτελεῖ τιμῇ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθὲν καὶ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις του λίαν ἀπαραίτητον οἰκοδόμημα, ἀλλὰ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1815 δωρητηρίου προσέφερε καὶ δωρεὰν ἐξ 20.000 φλωρινίων¹, ἔνεκα δὲ τοῦ ἀποδεδειγμένου ζήλου καὶ τῆς αὐθορμήτου προθυμίας του χάριν τῆς κοινῆς ὠφελείας ἐξεφράσθη εἰς αὐτὸν ἢ Ἡμετέρα εὐαρέσκεια καὶ ἰκανοποιήσις.

Ἐκτὸς ὅμως τούτων ὁ Σίνας ἀπεδείχθη κοινωφελῆς καὶ ὡς ἰδιοκτῆτης πολλῶν κτημάτων τόσον ἐν Βιέννῃ ὅσον καὶ ἐν τῷ Ἡμετέρῳ Βασιλείῳ τῆς Οὐγγαρίας. Ἀφ' ὅτου δυνάμει τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1814 συμβολαίου μετὰ τοῦ Βαρώνου Franz Brentano - Cimariolli μετεβιβάσθησαν εἰς τὴν κυριότητά του αἱ εἰς τὴν κομιτείαν Trencsin ὑπαγόμεναι γαιοκτησίαι Terlicza καὶ Besztércze, οὗτος πρὸς μὲν τοὺς ὑπηκόους τῶν γαιοκτησιῶν τούτων

1. Ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω (σ. 40 - 42), ἡ ὑπὲρ τοῦ Πολυτεχνείου δωρεὰ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Σίνα, ἀλλ' ἡ στενὴ συνεργασία πατρὸς καὶ υἱοῦ παρεῖχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πᾶσα ἐπιχείρησις τῆ κοινωφελῆς ἐκδήλωσις ἑκατέρου προήρχετο ἐξ ἀμφοτέρων.

ἔδειχθη πρᾶος καὶ γενναιόδωρος, μετὰ δὲ τῶν γειτονικῶν κατοίκων διαβιοῖ εἰρηνικῶς καὶ ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ. Ἀφοῦ δὲ ἀναλόγως τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου καὶ τῶν περιστάσεων ἔδειχθη οὗτος σταθερῶς ἐπωφελῆς πρὸς τὸ Ἱερὸν Στέμμα τοῦ Ἡμετέρου Βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας καὶ πρὸς τὸν Αὐτοκρατορικὸν Οἶκον τῆς Αὐστρίας, τρέφομεν ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν ὅτι παρομοίαν πίστιν καὶ σταθερότητα θέλει δείξει καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Ὅθεν Ἡμεῖς τόσον ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων κινούμενοι, ὅσον καὶ ἐκ τῆς Ἡμετέρας καισαροβασιλικῆς εὐμενείας καὶ γενναιοδωρίας, τὴν ὁποίαν δεικνύομεν εἰς πάντας ἐκείνους, οἵτινες προσφέρουν ὑπηρεσίας εἰς Ἡμᾶς καὶ εἰς τὸν Ἡμέτερον Αὐτοκρατορικὸν Οἶκον καὶ μετὰ ζήλου θεραπεύουν τὰς ἀρετάς, ἀπονέμοντες εἰς αὐτούς, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ παράδειγμα τῶν ἀοιδίμων Ἡμῶν προκατόχων, τῶν βασιλέων τῆς Οὐγγαρίας, ἐνθύμια τῶν ἑαυτῶν ἀρετῶν, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ παρορμήσουν αὐτούς καὶ εἰς ἄλλα, ἔτι μεγαλύτερα ἔργα, ἀποφασίζομεν:

Τὸν Σίμωνα Γεωργίου Σίναν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Γεώργιον, γεννηθέντα ἐκ τῆς πρώτης συζύγου αὐτοῦ Εἰρήνης, τὸ γένος Czirpe, καὶ Ἰωάννην, γεννηθέντα ἐκ τῆς δευτέρας συζύγου αὐτοῦ Αἰκατερίνης, τὸ γένος Γύρα, καθὼς καὶ πάντας τοὺς νομίμους αὐτοῦ κληρονόμους καὶ ἀπογόνους ἑκατέρου φύλου, οἵτινες θείᾳ εὐδοκίᾳ μέλλουσι νὰ γεννηθῶσι νομίμως, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν τῷ Ἡμετέρῳ Βασιλικῷ Δικαιώματι ἐκδιδόμενον χαριστήριον δίπλωμα κυριότητος ἐφ' ὀλοκλήρων τῶν ἐν τῇ κομιτείᾳ Temes ὑπαγομένων γαιοκτησιῶν Hodos καὶ Kisdia, αἵτινες ἐπωλήθησαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἑξαδέλφου, τοῦ ἀγαπητοῦ Ἡμῶν Πρίγκιπος Καρόλου φὸν Schwarzenberg, συγκαταλέγομεν, προσθέτομεν καὶ καταγράφομεν εἰς τὴν κοινότητα καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀληθῶν, παλαιῶν καὶ ἀναμφισβητήτων Εὐγενῶν τοῦ Βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῶν συμφώνως πρὸς τὸν τέταρτον τίτλον, μέρος πρῶτον, γειτονικῶν χωρῶν αὐτῆς. Στέργομεν καὶ συναινοῦμεν ἐν πλήρει ἐπιγνώσει καὶ στοχασμῷ, ὅπως οὗτος ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δύναται καὶ δικαιουῖται εἰς τὸ διηνεκὲς νὰ ποιῆται χρῆσιν, ἀπολαύη καὶ χαίρῃ πασῶν τῶν εὐνοιῶν, τιμῶν, ἐπιεικειῶν, προνομίων, ἐλευθεριῶν, δικαιωμάτων, πρωτείων καὶ ἀτελειῶν, τῶν ὁποίων μέχρι τοῦδε καθ' οἷονδῆποτε τρόπον δικαίῳ ἢ παλαιῷ ἐθίμῳ ἀπέλαυον καὶ ἔχαιρον ἢ ἀκόμη καὶ σήμερον ἀπολαύουν καὶ χαίρουν οἱ λοιποὶ ἀληθεῖς, παλαιοὶ καὶ ἀναμφισβήτητοι Εὐγενεῖς τοῦ προμνημο-

νευθέντος Ἡμετέρου Βασιλείου τῆς Ούγγαρίας καὶ τῶν αὐτῶ προσηρτημένων χωρῶν, ὁμοίως δὲ δικαιοῦνται καὶ δύνανται νὰ ἀπολαύουν καὶ χαίρουν τούτων ἅπαντες οἱ κληρονόμοι καὶ ἀπόγονοι τούτου ἑκατέρου φύλου.

Ὡς τεκμήριον τῆς Ἡμετέρας εὐνοίας, εὐμενείας καὶ γενναιοδωρίας καὶ ὡς σημεῖον τοῦ ἀληθοῦς καὶ ἀναμφισβητήτου τίτλου Εὐγενείας ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀπονεύωμεν καὶ χορηγήσωμεν εἰς τὸν Σίμωνα Γεωργίου Σίναν, εἰς τοὺς προμνημονευθέντας υἱοὺς αὐτοῦ Γεώργιον καὶ Ἰωάννην καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς κληρονόμους καὶ ἀπογόνους αὐτοῦ ἑκατέρου φύλου τὸ ἀκόλουθον οἰκόσημον ἢ ἔμβλημα Εὐγενείας, ὅπερ εἶναι : Ἀσπίς ὀρθία, κάτω ἀμφίκυρτος, ἄνω ὀρθογωνία, ἢ ἐπιφάνεια τῆς ὁποίας εἶναι τριμερής. Ἡ μεσαία ἐπιφάνεια εἶναι κωνοειδής, ἀμφίκοιλος καὶ χρώματος κυανοῦ, εἰς δὲ τὴν βάσιν αὐτῆς εἰκονίζεται θάλασσα τεταραγμένη, ἐκ τοῦ βάθους τῆς ὁποίας ἀνυψοῦται βράχος μέλας, ἀπόκρημνος, πυραμιδοειδής. Ὑπεράνω τῆς αἰχμῆς τοῦ βράχου αἰωρεῖται μηνίσκος χρώματος κιτρίνου, ἐστραμμένος πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς ἀσπίδος. Αἱ ἑκατέρωθεν δύο ὀρθογωνικαὶ ἐπιφάνειαι κατερχόμεναι ἐκ τῆς ἄνω πλευρᾶς τῆς ἀσπίδος καὶ ἀφιστάμεναι ἀλλήλων δίκην διανοιγομένου παραπετάσματος φέρουσι τὰς ἐξῆς παραστάσεις : Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας, ἣτις εἶναι ἐρυθρά, εἰκονίζεται λέων χρυσοῦς, ἠνωρθωμένος, ἐστραμμένος πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἀνυψῶν διὰ τῶν ὀνύχων τοῦ δεξιοῦ ποδὸς τρίκλωνον κλάδον βαμβακέας, φέροντα ἐφ' ἑκάστου κλώνου μικρὰν τολύπην βάμβακος. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς ἐπιφανείας, ἣτις εἶναι χρυσῆ, εἰκονίζεται μέλας ἀετὸς κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐστραμμένος πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἔχων ἀνεωγμένην τὴν δεξιὰν πτέρυγα καὶ φέρων στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἐπὶ τῶν δύο ἄνω γωνιῶν τῆς ἀσπίδος κεῖνται δύο σιδηρόφρακτοι θώρακες μὲ κράνη, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν δεξιὸς πλαισιοῦται δι' ἀργυροῦ κυματοειδοῦς ὑφάσματος, ἔχοντος ἐρυθρὰ ἀνθέμια, καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ κράνου χρυσοῦν στέμμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὀρθοῦται χρυσοῦς λέων ἐστραμμένος πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ὑψῶνων ἀπειλητικῶς διὰ τοῦ ἐμπροσθίου δεξιοῦ ποδὸς σπάθην, ὁ δὲ ἀριστερὸς πλαισιοῦται διὰ χρυσοῦ κυματοειδοῦς ὑφάσματος, ἔχοντος μέλανα ἀνθέμια, καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ κράνου χρυσοῦν στέμμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὀρθοῦται μέλας δικέφαλος ἀετὸς μὲ τὰς πτέρυγας ἀνεωγμένας (εἰκ. 82).

Τὸ οἰκόσημον τοῦτο, καταλλήλως ἀπεικονιζόμενον ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος διπλώματος διὰ τῆς ἠσκημένης χειρὸς ζωγράφου, δύναται ὁ Σίμων Γεωργίου Σίνας, οἱ προμνημονευθέντες υἱοὶ αὐτοῦ Γεώργιος καὶ Ἰωάννης καὶ πάν-

τες οἱ κληρονόμοι καὶ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἑκατέρου φύλου νὰ χρησιμοποιῶσι παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὰς προελάσεις, τοὺς ἀγῶνας, τὰς μάχας, τὰς κονταρομαχίας, τὰς ἵππομαχίας, τὰς μονομαχίας καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἀγωνίσματα τῶν Εὐγενῶν καὶ τῶν Ἰπποτῶν, οὐχ ἤττον δὲ καὶ εἰς τὰς σφραγιδας, τὰ ἰστία, τὰ παραπετάσματα, τὰς αὐλαίας, τοὺς δακτυλίους, τὰς σημαίας, τὰς ἀσπίδας, τὰς σκηνάς, τὰς οἰκίας καὶ τὰ ἐπιτύμβια μνημεῖα καὶ γενικῶς εἰς πᾶσαν πράξιν καὶ ἐπιχείρησιν, καὶ μὲ τὸν τίτλον τοῦτον τοῦ ἀμιγοῦς, ἀληθοῦς, γνησίου, παλαιοῦ καὶ ἀναμφισβητήτου Εὐγενοῦς ἐπαρασημοφορήσαμεν καὶ ἐκοσμήσαμεν τοῦτον πρὸς διάκρισιν ἀπὸ παντὸς ἄλλου οἰασδήποτε τάξεως, βαθμοῦ, ἀξιώματος, τιμῆς καὶ προνομίου.

Εἰς ἀνάμνησιν τῆς πράξεως ταύτης καὶ πρὸς διαρκῆ ἰσχὺν αὐτῆς ἠυδοκήσαμεν νὰ χορηγήσωμεν καὶ ἀπονεύωμεν εἰς τὸν Σίμωνα Γεωργίου Σίνα καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τοὺς προμνημονευθέντας υἱοὺς αὐτοῦ Γεώργιον καὶ Ἰωάννην, καθὼς καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς νομίμους αὐτοῦ κληρονόμους καὶ ἀπογόνους, τὸ παρὸν προνομιακὸν δίπλωμα Εὐγενείας, ἐφωδιασμένον διὰ τῆς ἀνηρτημένης Ἡμετέρας μεγάλης μυστικῆς σφραγιδος, τὴν ὁποίαν Ἡμεῖς χρησιμοποιοῦμεν ὡς Ἀποστολικὸς Βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας.

Ἐξεδόθη διὰ χειρὸς τοῦ Ἡμετέρου ἐξαδέλφου, τοῦ εἰλικρινῶς ἀγαπητοῦ Ἡμῶν ἐκλαμπροτάτου Πρίγκιπος Φραγκίσκου Κοχάρυ... ἐν τῇ Ἡμετέρᾳ αὐτοκρατορικῇ πόλει Βιέννη τῆς Αὐστρίας τῇ 3 Ἀπριλίου 1818, τῷ 27ῳ ἔτει τῆς Ἡμετέρας Βασιλείας . . .

Φραγκῖσκος ἱ.χ.

Πρίγκιψ Φραγκῖσκος Κοχάρυ ἱ.χ.

Κόμισ Φραγκῖσκος τοῦ Νάδας ἱ.χ.»¹.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην τελετὴν καὶ πανηγυρικὴν ὑποδοχὴν τοῦ Σίμωνος Σίνα εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν τῆς Οὐγγαρίας ἀσφαλῶς παρευρέθησαν καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ὀκταετῆς ὁμῶνυμος ἔγγονός του.

Ἡ ἄνοδος τοῦ Σίνα εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν ἀνηγγέλθη διὰ τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ τοῦ ξένου τύπου². Ὁ «Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος» (Βιέννη, Ζ', 14-4-1818,

1. Βλ. φωτ. 7 καὶ τὸ πλήρες λατινικὸν κείμενον ἔγγρα. 22. Βλ. καὶ F ü v e s Ö d ö n, Die bekanntesten geadelten Griechen in Ungarn, περ. «Balkan Studies», 5 (1964), p. 307.

2. «Prager Zeitung», Nr. 46/17-4-1818, p. 472 καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες τῆς Αὐστρουγγαρίας.

σ. 189) γράφει : «Ἡ Κ. Β. Μεγαλειότης, ὁ σεβαστὸς Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ηὐδόκησεν εὐμενέστατα νὰ προβιάσῃ τὸν ἑνταῦθα μεγαλέμπορον, ἄνδρα φιλέλληνα καὶ φιλόμουσον, κύριον Σίμωνα Γεωργίου Σίναν καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ ἀπογόνους διὰ τὰς μεγάλας του πρὸς τὴν μοναρχίαν καὶ τὸ ἐγγύριον ἐμπόριον ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν ἀξίαν καὶ τὰ δικαιώματα ἑνὸς εὐγενοῦς τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας καὶ ἐν ταύτῳ νὰ τῷ χαρίσῃ τὴν ἐπωνυμίαν τῶν δύο ὑποστατικῶν Χόδος καὶ Κισδία, τὰ ὅποια ἠγόρασεν ἡ εὐγενεία του διὰ βασιλικῆς συγκατανεύσεως εἰς τὸ Κομιτᾶτον τοῦ Τεμεσβάρ». Ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» (Βιέννη, ἀριθ. 9/1-5-1818, σ. 216), δημοσιεύων τὴν σχετικὴν ἀγγελίαν, προσθέτει καὶ τὴν ἔμμεσον ὑπόδειξιν, ὅπως ὁ Σίνας ἐκτείνῃ ἀγαθοεργὸν χεῖρα καὶ πρὸς τὴν πατρίδα του, τὴν Ἑλλάδα. Ἴδου ἡ ἀγγελία ἐκείνη : «Κύριον ἔργον τοῦ Λ.Ε. εἶναι νὰ ἀναγγέλλῃ ὅσα ἀποβλέπουσι τὴν παιδείαν καὶ τὰς εἰς αὐτὴν προόδους τοῦ Γένους. Δὲν παραιτεῖται ὅμως ἐνίοτε καὶ ὅσα δύνανται ἐμμέσως νὰ συντελέσωσιν εἰς αὐτὴν. Ὁ πλοῦτος καὶ ὁ εἰς εὐγενεῖς βαθμοὺς προβιβασμὸς τῶν ὁμογενῶν μας γίνονται ἀναμφιβόλως ὄργανα φωτισμοῦ εἰς χεῖρας ἀνδρῶν, οἵτινες ἔχουσι πρὸς τοῦτο ἀγαθὴν προαίρεσιν. Μὲ τοιαύτας ἐλπίδας ἀναγγέλλομεν εἰς τὸ Γένος, ὅτι ὁ ἑνταῦθα τὰς διατριβάς ποιούμενος μεγαλέμπορος κύριος Σίμων Γεωργίου Σίνας διὰ τὰς πολλὰς πρὸς τὴν θεοφρούρητον ταύτην μοναρχίαν ὑπουργίας ἀπέκτησεν εὐγενῆ καὶ ἔντιμον βαθμὸν καὶ δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς ἀπογόνους του, διότι ὁ σεβαστὸς Αὐτοκράτωρ Αὐστρίας ηὐδόκησεν εὐμενέστατα νὰ τὸν ἀνυψώσῃ εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Εὐγενείας τῆς Οὐγγρικῆς βασιλείας καὶ νὰ τὸν ἐπονομάσῃ ἐκ τῶν δύο ὑποστατικῶν του Χόδον καὶ Κισδίαν, τὰ ὅποια ἠγόρασεν ἡ εὐγενεία του διὰ βασιλικῆς συγκατανεύσεως εἰς τὸ Κωμητᾶτον τοῦ Τεμισβαρίου. Ἐλπίζομεν ὅτι θέλει ἀποδείξῃ ἐμπράκτως ὁ εὐγενέστατος κύριος Σίμων Γεωργίου Σίνας, ὅτι ἡ ἀληθινὴ εὐγένεια στηρίζεται εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν, καὶ μάλιστα εἰς ὠφέλειαν τῆς Πατρίδος του Ἑλλάδος, ὅπου ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη».

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος δὲν διεκρίθη διὰ γενναιοδωρίας μεγάλης ἐθνικῆς σημασίας, ἀλλ' ἐν τῇ παροικίᾳ τῆς Βιέννης ἔδρασεν ἐπωφελῶς, ὑποστηρίξας οὐχὶ μόνον τὰς δύο ἑλληνικὰς κοινότητας, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς καὶ λογίους¹.

1. Οὕτω π.χ. εἰς τὸν κατάλογον τῶν συνδρομητῶν τοῦ Ζήση Δαούτη, Μεγάλα συμβεβηκό-

Διὰ τῆς ἀπονομῆς εἰς τὸν Σίναν τοῦ οὐγγρικοῦ τίτλου Εὐγενείας ἀπενεμήθη αὐτομάτως εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ καισαροβασιλικοῦ ὑπηκόου. Ὁ ἐμπορικὸς οἶκος αὐτοῦ διεγράφη μὲν ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων τουρκικῆς ὑπηκοότητος, ἀλλ' ἐξηκολούθει ἀκμάζων ὑπὸ τὴν αὐστριακὴν ἰδιότητα καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ υἱοῦ του Γεωργίου. Τὴν 15-11-1820 ὁ Σίμων Σίνας ἀνεκηρύχθη ἐπίσης ἐπίτιμος δημότης τῆς Βουδαπέστης.

8. ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΙΜΩΝΟΣ ΣΙΝΑ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ

Τὴν περιπετειώδη σταδιοδρομίαν του ἐτερμάτισεν ὁ Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἐπὶ πλέον ηὐτύχησεν οὗτος νὰ δοκιμάσῃ καὶ αἰσθήματα ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, διότι τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του συμπίπτουν μὲ τὰ δύο πρῶτα καὶ ἔνδοξα ἔτη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνεγερσίας. Τὴν συμπάθειάν του πρὸς τοὺς μετασχόντας εἰς τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα μαρτυρεῖ καὶ μία αἴτησίς του κατὰ Μάϊον τοῦ 1822 πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς αὐστριακῆς ἀστυνομίας Joseph Sedlnitzky, ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αὐστριακὴν ἐπικράτειαν σπουδαστῶν τινων, οἵτινες ἔφθασαν ἐξ Ἑλλάδος εἰς Τεργέστην μετὰ τοῦ Γεωργίου Κοζάκη Τυπάλδου, τοῦ γνωστοῦ συμπολεμιστοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου καὶ συντάκτου τῆς προκηρύξεως « Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος»¹.

Τὴν 23ην Ἰουλίου / 3ην Αὐγούστου 1822 ὁ Σίμων Σίνας ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν. Ὁ Κῶδιξ τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς « Ἀγίας Τριάδος » (σ. 187) σημειώνει ὅτι ὁ θάνατός του προῆλθεν « ἔνεκα κρυολογήματος », ἀλλὰ τὸ « Πρωτόκολλον θανόντων » τοῦ Δήμου τῆς Βιέννης ἀναγράφει ἀναλυτικώτερον τὰ ἐξῆς: « Am 3. August 1822 ist Herr Sina von Hodos und Kisdia, wohledlergeborener, Hungarischer Edelmann, verheurath, griechisch nicht unirter Religion, von Moscopoli in Mazedonien gebürtig, in eigenem Hause Nr. 511, an einer Übersetzung des Giftstoffes an das Ge-

τα . . . (Βιέννη 1819), ἀναγράφεται : « Ὁ εὐγενέστατος ἄρχων κύριος Σίμων Γεωργίου Σίνας ἀπὸ Χίδοσι σώματα 3 ».

1. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Polizeihofstelle, Nr. 191/1822, ὅπου καὶ σχετικὴ ἀναφορὰ (12-5-1822) τοῦ ἐν Τεργέστη ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ Cattanei πρὸς τὸν Sedlnitzky. Ἡ αἴτησις τοῦ Σίνα ἀπερρίφθη.

hirn, alt 69 Jahre, Nachmittag 3 ³/₄ Uhr gestorben», ἤτοι: « Τὴν 3ην Αὐγούστου 1822 περὶ ὥραν 3.45' μετὰ μεσημβρίαν ἀπεβίωσεν ὁ εὐγενέστατος κύριος Σίνας φὸν Χόδος καὶ Κίσδια ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ ἀριθ. 511, ἡλικίας 69 ἐτῶν, Οὐγγρος Εὐγενής, ἐγγαμος, ὀρθόδοξος τὸ θρήσκευμα, οὐχὶ οὐνίτης, γεννηθεὶς ἐν Μοσχοπόλει τῆς Μακεδονίας, ἔνεκα συμφορήσεως»¹.

Γραπτὴν διαθήκην δὲν ἀφῆκεν ὁ Σίνας. Τοῦτο ἀναφέρεται ρητῶς εἰς τὴν ἀπὸ 13-9-1822 διὰ τοῦ τύπου δημοσιευθεῖσαν κοινοποίησιν, καθ' ἣν πᾶς κληρονόμος ἢ πιστωτὴς ἢ ἄλλος τις, ἔχων δικαίωμά τι ἐπὶ τῆς περιουσίας του, ὄφειλε νὰ ἐμφανισθῆ εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν Εὐγενῶν τὴν 6-11-1822, ἡμέραν κατακυρώσεως τῆς περιουσίας εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους « τοῦ ἄνευ διαθήκης ἀποθανόντος Σίμωνος Σίνας»². Ἦσαν δὲ κληρονόμοι αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος υἱὸς του Γεώργιος³, ἡ δευτέρα σύζυγός του Αἰκατερίνη καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς υἱὸς του Ἰωάννης.

Ὁ Γεώργιος Σίνας τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς του μετωνόμασε τὴν ἰδίαν ἐμπορικὴν φέρμαν μὲ τὸ ὄνομα ἐκείνου. Τὴν 23-8-1822 ὑπέβαλεν οὗτος πρὸς τὴν Διοίκησιν Κάτω Αὐστρίας σχετικὴν αἴτησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι ὁ πατὴρ του εἶχε διαλύσει τὴν ἐπώνυμον φέρμαν του τῷ 1818, μετὰ δὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς αἰτήσεώς του κατέθεσεν εἰς τὸ Ἐμποροδικεῖον γραπτὴν δήλωσιν ἔχουσαν ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς: « Ἐγὼ ὁ Γεώργιος Σίμωνος Σίνας θὰ χρησιμοποιοῦ εἰς τὸ μέλλον ὡς ὑπογραφὴν τῆς φέρμας μου τὸ ὄνομα Σίμων Γεωργίου Σίνας»⁴. Ἐπίσης εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς προσέφεραν ὁ εὐγνώμων υἱὸς καὶ διαφόρους δωρεάς, μεταξύ τῶν ὁποίων μνημονευτέα καὶ ἡ ἐκ 4.000 φλωρινίων δωρεὰ ὑπὲρ τοῦ σχολείου τῆς ἐν Βιέννῃ ἑλληνικῆς παροικίας (26-1-1824)⁵.

1. Archiv der Stadt Wien. Totenprotokoll, Nr. 151/1822, Lit. J.-Z, fol. 67v.

2. «Allgemeines Intelligenzblatt zur . . .Wiener Zeitung», Nr. 229/4-10-1822, p. 674.

3. Τὸ πλεῖστον τῆς ἀκινήτου περιουσίας του ὁ Σίμων Σίνας εἶχεν ἤδη ἐκχωρήσει διὰ πωλητηρίων εἰς τὸν υἱὸν του Γεώργιον.

4. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fr. 3, S 367. Ἔγγρ. 23 - 23a. Ἡ ἐμπορικὴ ὑπογραφή τοῦ Γεωργίου Σίνας ἐγένετο ἀφορμὴ, ὥστε νὰ νομίσουν ἱστορικοὶ τινες ὅτι ὁ Σίμων Σίνας ἔζη καὶ μετὰ τὸ 1822.

5. Archiv für Niederösterreich (Wien). Stiftbrief 6202/26-1-1824.

9. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Α'. ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΛΗ

Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὁ Γεώργιος Σίνας δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐκδηλωθῇ ἀναφανδὸν ὑπὲρ αὐτῆς. Τοιαύτη ἐκδήλωσις θὰ ἐπέφερεν ὄχι μόνον τὴν διακοπὴν τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ συναλλαγῶν τοῦ μετὰ τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ καὶ ἄμεσον προσωπικὸν κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ Μέττερνιχ, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ διατάξῃ τὴν φυλάκισίν του, ὅπως διέταξε τὴν πολύμηνον φυλάκισιν τοῦ Πανταλέοντος Βλαστοῦ, τοῦ Κωνσταντίνου Κοκκινάκη, τοῦ Κωνσταντίνου Κούμα καὶ τοῦ Θεοδώρου Μανούση¹ καὶ τὴν πολυετῆ ἐγκάθειρξιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου. Κατὰ τὴν ἐθνικὴν ἐκείνην ἐξέγερσιν ὁ Γ. Σίνας ἐτήρησε στάσιν ἐπιφυλακτικὴν καὶ συνέχισε τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις του, ὡς καὶ πρότερον².

Τὸν Μάϊον τοῦ 1821 ὁ Πασᾶς τῆς Δράμας Μαχμούτ, ὁ ἐπιλεγόμενος Δράμαλης, ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν πρὸς αὐτόν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναγγέλλει ὅτι τοῦ ἀποστέλλει 900 φορτία βάμβακος πρὸς πώλησιν καὶ ἐν συνεχείᾳ γράφει ὅτι λόγω τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας, ἣ ὁποία τοὺς συνδέει, ἀφήνει εἰς τὴν διάθεσίν του, ὅπως οὗτος καθορίσῃ τὴν τιμὴν τῆς πωλήσεως, τὸ δὲ εἰσπραχθησόμενον ποσὸν ἀποστείλῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἢ καταθέσῃ εἰς τὴν τράπεζάν του³. Μέχρι τοῦ ἐπομένου ἔτους ὁ Σίνας παρέλαβεν 184.893 ὀκάδας βάμβακος ἀξίας 335.500 τουρκικῶν πιάστρων. Ὅτε ὅμως ὁ Δράμαλης μετὰ τὴν πανωλεθρίαν του εἰς τὰ Δερβενάκια ἀπέθανεν ἐν Κορίνθῳ (26-10-1822), ἣ δὲ περιουσία του ἐδημεύθη, τότε ὁ Σίνας εὐρέθη ὀφειλέτης τοῦ Σουλτάνου. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀπηύθυνεν ἔγγραφον πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐστριακὸν πρεσβευτὴν (Internuntius) von Ottenfels (18-3-1823), ὅστις ἀπέστειλε τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο μετὰ σχετικῆς ἐκθέσεως πρὸς τὴν κρατικὴν Καγκελλαρίαν τῆς Βιέννης⁴. Ὁ Μέττερνιχ παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας Sednitzky (15-10-1823)⁵, ὅστις

1. Λατοῦ Γ., Ἀνέκδοτες ἐπιστολὰς καὶ ἔγγραφα τοῦ 1821 (Ἀθῆναι 1958), σ. 19 - 21, 66, 180 - 181, 193.

2. Ἡ ἔφημερίς «Neuigkeiten» (Brünn), Nr. 142/24-5-1856, γράφει ὅτι ὁ Γ. Σίνας εἶχεν ἐμπορικὰς συναλλαγὰς καὶ μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων.

3. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei. Türkei VII, Karton 33. Ἔγγρ. 24.

4. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Karton 18. Ἔγγρ. 25 - 26.

5. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Polizeihofstelle, Zl. 8661/1823.

ἀνακρίνας τὸν Γ. Σίναν ἀνέφερον ὅτι οὗτος ἀναγνωρίζει τὸ χρέος του πρὸς τὸν ἀποθανόντα Δράμαλην, νῦν δὲ πρὸς τὸν Σουλτάνον (22-12-1823)¹. Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ὠρισμένων διατυπώσεων καὶ τὴν περαιτέρω ἀλληλογραφίαν, ἣτις διήρκεσε μέχρι τοῦ ἔτους 1826, ὁ Γ. Σίνας κατέβαλε τὸ ποσὸν τῶν 335.500 τουρκικῶν πιάστρων εἰς τὸ ἀκέραιον, παραιτηθεὶς τῆς εἰς 10.059 πιάστρα ἀνερχομένης ἐμπορικῆς προμηθείας, τῆς ὁποίας ἐδικαιοῦτο². Ἡ αὐστριακὴ Καγκελλαρία ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν ἐγγράφως τὴν ἱκανοποίησίν της διὰ τὴν ἔντιμον στάσιν του εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην καὶ διὰ τὴν γενναιόδωρον χειρονομίαν του πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην³. Ἀργότερον δὲ ὁ Σουλτάνος ἀπένειμεν εἰς τὸν Γεώργιον Σίναν καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην τὸ παράσημον Nischan - Iftichar⁴.

Β'. ΕΡΑΝΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ
ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ὁ ἐν τῷ μεταξύ ἔφηβος γενόμενος Σίμων Σίνας ὁ νεώτερος δὲν θὰ ἐπεδοκίμασε τὴν ἐφεκτικὴν στάσιν τοῦ πατρός του καὶ τὴν μετὰ τοῦ Δράμαλη ἐμπορικὴν συναλλαγὴν, καθ' ἣν ἐποχὴν πᾶσα ἑλληνικὴ καρδιά ἐδονεῖτο ἐξ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ μετ' ἀγωνίας παρηκολούθει τὸν ἄνισον ἀγῶνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ κραταιοῦ κυριάρχου. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα ἡ ψυχὴ ἦτο ἀναμφισβητήτως ἐστραμμένη πρὸς τὴν ἀγωνιζομένην καὶ δεινοπαθοῦσαν πατρίδα. Ἀναμφιβόλως δὲ τῇ ὑποκινήσει ἐκείνου συνετάγη ἡ ἀνωτέρω (σ. 53) μνημονευθεῖσα αἴτησις τοῦ πατρός του πρὸς τὴν αὐστριακὴν ἀστυνομίαν (1822), ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν αὐστριακὴν ἐπικράτειαν τῶν ἐξ Ἑλλάδος καταπλευσάντων εἰς Τεργέστην Ἑλλήνων σπουδαστῶν.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1827 ὁ Μητροπολίτης Ἰγνάτιος ἀπηύθυνεν ἐκ Πίζης τῆς Ἰταλίας ἐκκλησίαν πρὸς τὸν Γεώργιον Σίναν καὶ πρὸς τὸν Δημήτριον Ποστολάκαν, ὅπως οὗτοι διενεργήσουν ἔρανον μετὰ τῶν Ἑλλήνων

1. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei. Noten von der Polizeihofstelle, Fz. 47. *Eγγρ. 27.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Staatskanzlei. Türkei VII, Karton 22.

3. Allgemeines Verwaltungsarchiv. Adelsakt, Copia ad 17005/1660 ex 1832.

4. Allgemeines Verwaltungsarchiv. Hofkanzlei, Nr. 31381/4837 ex 1838.

ἀμφοτέρων τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Βιέννης πρὸς ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων καὶ ἀνακούφισιν πασχόντων γερόντων, γυναικῶν καὶ παιδῶν ἐν Ἑλλάδι. Ὁ νομοταγῆς Ποστολάκας ἐθεώρησε σκόπιμον, ὅπως ἐπιδείξῃ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἰγνατίου εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας Sedlnitzky. Οὗτος, ἀφοῦ ἐκάλεσε τὸν Σίναν πρὸς ἀνάκρισιν, ἐπέτρεψε μὲν τὴν διενέργειαν ἐράνου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ὁ ἔρανος ἐκεῖνος θὰ προωρίζετο μόνον διὰ σκοπὸν φιλανθρωπικόν¹. Ἐν τούτοις τὸ ἐκ τοῦ διενεργηθέντος ἐράνου μεταξὺ τῶν ἑλλήνων αὐστριακῆς ὑπηκοότητος συγκεντρωθὲν ποσὸν ἐκ 4.055 φλωρινίων, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Metternich καὶ ἀνταλλαγῆς σχετικῶν ἐγγράφων μετὰ τοῦ Sedlnitzky (13-4-1827² καὶ 6-11-1827), κατεκρατήθη ἐπὶ δύο ἔτη εἰς τὴν ἀστυνομίαν τῆς Βιέννης μὲ τὸ αἰτιολογικὸν ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν χρημάτων ἐκ τοιούτων ἐράνων διετίθετο πρὸς συντήρησιν τῶν ἐπαναστατῶν καὶ αὔξησιν τῶν μέσων πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἑλληνικῆς ἀνταρσίας ἐναντίον τῆς Πύλης. Ὅτε ὅμως ὑπεγράφη ἡ συνθήκη τῆς Ἀδριανουπόλεως (14-9-1829) καὶ ἀπεφασίσθη πλέον ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος, τότε ἐπεστράφησαν τὰ χρήματα ἐκεῖνα εἰς τὸν Γ. Σίναν (8-10-1829)³, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀπεστάλησαν μέσῳ τοῦ ἐν Κερκύρα ἐμπόρου Ἀναστασίου Κόνιαρη εἰς τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννην Καποδίστριαν καὶ διετέθησαν ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου τῆς Αἰγίνης. Ἴδου ἡ διαμειφθεῖσα σχετικὴ ἀλληλογραφία μεταξὺ Γεωργ. Σίνα καὶ Ἰω. Καποδιστρίου, δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν «Γενικὴν Ἐφημερίδα τῆς Ἑλλάδος» (ἔτος Ε', ἀρ. 41/28 Μαΐου 1830, σ. 165 - 166) : «Ἐξοχώτατε Κυβερνήτα ! Πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ ἤδη ἡ ἡμετέρα κοινότης τῶν ἐν Βιέννη κατοίκων ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ ὑπηκόων τῆς Ἀουστρίας, ἐλέει κινουμένη πρὸς τοὺς δεινὰ παθόντας ὁμοπίστους ἐν Ἑλλάδι συναδελφούς καὶ λαβοῦσα πρὸς τοῦτο καὶ τῆς Διοικήσεώς μας τὴν ἄδειαν, ἐσύναξε παρὰ τῶν φιλευσπλάγχχνων ἐδῶ ὁμοθρήσκων μίαν ποσότητα φιορινίων, ἣτις μεταβληθεῖσα εἰς τάλληρα 2.007 ⁹⁹/₁₀₀ ἐστάλη δι' ἐμοῦ πρὸς τὸν ἐν Κερκύρα Κύριον Ἀναστάσιον Ι. Κόνιαρην κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος χειμῶνος, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ

1. Τὰ αὐτὰ ἀνεκοίνωσεν ὁ διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας Alois Persa καὶ πρὸς τὸν Δημ. Ποστολάκην. Βλ. «Πρακτικὰ τοῦ Βαρόνου Κ. Μπέλλιου συλλεγέντα ὑπὸ Δ. καὶ Ν. Ἀργυριδῶν» (Βιέννη 1838, σ. 81 - 82). Ὁ Μπέλλιος προσέφερε διὰ τὸν ἔρανον ἐκεῖνον 200 φλωρίνια.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei. Noten von der Polizeihofstelle, Fz. 48 (1827), fol. 51 - 52. *Εγγρ. 28.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Fz. 50 (1829) καὶ Noten an die Polizeihofstelle, Fz. 14 (1829). *Εγγρ. 29-30.

πρὸς βοήθειαν τῶν εἰς τὴν Ἐπτάνησον καταφυγόντων ἐνδεῶν Γραικῶν, γερόντων, γυναικῶν καὶ ὀρφανῶν. Ἀργά, πλὴν ἔφθασεν ἐκεῖ ἡ μικρὰ τούτη συνδρομή μας· ἐπειδὴ ἡ θεία πρόνοια εἶχε βοηθήσει πλέον τοὺς ὁμοπίστους διὰ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς τῆς Ἐξοχότητός της, ὡς ἑτέρου σωτῆρος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐποχὴν οἱ ὅπουδήποτε διεσπαρμένοι φυγάδες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια καὶ ζῶσιν ὑπὸ τὴν πατρικὴν αὐτῆς αἰγίδα εἰς τρόπον ὁποῦ, κατὰ τὸ γράφειν τοῦ Κυρίου Κόνιαρη, οὔτε εἷς ἐξ αὐτῶν εὐρίσκεται πλέον ἐν τῇ Ἐπτανήσῳ διὰ τὰ λάβη αὐτῆς μέρος. Οὕτως οὖν ἐχόντων τῶν πραγμάτων, κοινῇ ἀπάντων τῶν συνεισφερόντων γνώμη καὶ συναινέσει τῆς ἡμῶν Διοικήσεως, ἀπεφασίσθη αὐτὰ τὰ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν τοῦ Γένους μετρητὰ τὰ περάσωσιν εἰς χεῖρας τῆς Ἐξοχότητός της, ἣτις ἐν ὀνόματι πάντων παρακαλεῖται ταπεινῶς δι' ἐμοῦ, τὰ ἤθελε τὰ καταθέσει ὡς πρῶτον λίθον θεμελίων πρὸς σύστασιν τινος κοινωφελοῦς καὶ διὰ τῆς ἐτησίου τῶν τόκων διανομῆς διηνεκῶς χρησίμου τοῖς ἐν Ἑλλάδι ὁμογενέσιν ἰνστιτούτου, οἶον ὀρφανοτροφείου, νοσοκομείου κτλ. Τούτη εἶναι μὲν ἡ ἐδική μας ἐπιθυμία· ἀρκεῖ δὲ βέβαια ἄνευ τῆς ἡμετέρας ὁδηγίας ἢ φιλόπατρις καὶ φιλανθρωποτάτη φρόνησις τῆς Ἐξοχότητός της, διὰ τὰ ἐκλέξῃ τὸ συμφερότερον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ παρ' ἡμῶν ποθουμένου, ἐνῶ οὐδεὶς γνωρίζει, ὡς αὐτῇ, τὰς ἀνάγκας καὶ ἐλλείψεις τοῦ Ἔθνους. Παρακαλεῖται δὲ μόνον ἡ Ἐξοχότης της, τὸ μέλλον τοῦτο σύστημα τὰ γένη ἐν ὀνόματι τῆς ἐδῶ Κοινότητος τῶν ἐντοπίων ὀρθοδόξων Γραικοβλάχων, καὶ τὰ μοὶ δοθῇ τοῦ ἀποβάντος εἵδησις καὶ ἀπόδειξις πρὸς πληροφορίαν καὶ ἀπολογίαν μου ἐνώπιον τῶν μετεχόντων ἀπάντων. Διορίζω συγχρόνως τῷ ἐν Κερκύρᾳ Κυρίῳ Ἀναστασίῳ Ι. Κόνιαρη τὰ ἤθελε περάσει τὰ αὐτὰ τάλληρα 2.007⁹⁹/₁₀₀ ἀκωλύτως καὶ κατὰ τὸν ἀσφαλέστερον τρόπον τῇ Ἐξοχότητί της. Ἐν ὀνόματι δὲ πάντων ἡμῶν εὐχομαι αὐτῇ θεόθεν ὑγείαν καὶ μακροημερίαν. Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν λαβὼν εἰς τοιαύτην εὐκαιρίαν τὴν χάριν καὶ τιμὴν τὰ τῇ προσφέρω τὸ παρὸν ταπεινόν μου, δὲν λείπω τοῦ τὰ βεβαιώσω καὶ μερικῶς τὸ βαθύτατον σέβας μου, καὶ ὅτι εἶμαι καὶ ἔσομαι πάντοτε διόλου ἀφιερωμένος εἰς τὰς προσταγὰς, ὧν ἤθελε καταδεχθῆ τὰ μ' ἀξιῶση. Μένω δὲ εἰς ἀείποτε τῆς Ἐξοχότητός της

Βιέννα, τὴν 15/27 Μαρτίου 1830

Ἐποκλινέστατος δοῦλος
Σίμων Γεωρ. Σίνας¹.

1. Προφανῶς ὁ Γεώργιος Σίνας ἐχρησιμοποίησε τὴν ὑπογραφήν τῆς φέρμας του, ἐντεῦθεν δὲ ἡ

«Ἑλληνικὴ Πολιτεία. Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.

Ἄριθ. 766

Πρὸς τὸν Κύριον Σίμωνα Γ. Σίναν.

Ἐδέχθημεν μετὰ πολλῆς εὐγνωμοσύνης τὴν ποσότητα τῶν 2.007 ⁹⁹/₁₀₀ διστήλων, τὰ ὁποῖα μετὰ τῶν ἐν Βιέννῃ συμπολιτῶν σας Γραικο-Βλάχων προσφέρετε δωρεὰν εἰς τὰ δημόσια τῆς Ἑλλάδος καταστήματα. Νομίζοντες δὲ καὶ συμφερότερον καὶ πρὸ πάντων εὐάρεστον εἰς τοὺς δωρητὰς ν' ἀφιερωθῶσιν εἰς ὄφελος τοῦ Ὁρφανοτροφείου οἱ ἐτήσιοι τόκοι τῶν κεφαλαίων τούτων, ἀσφαλισθέντων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, διετάξαμεν τὴν ἐπὶ ταύτης Ἐπιτροπὴν νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν ἐν Κερκύρα Κύριον Ἀναστάσιον Ι. Κόνιαρην· ἅμα δὲ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν διαληφθεῖσαν ποσότητα, θέλει σᾶς εἰδοποιήσει. Εἰς τὸ Ὁρφανοτροφεῖον παιδεύονται ἤδη 500 ὄρφανά, καὶ οἱ ἐξεληθόντες μέχρι τοῦδε ἀπὸ τὸ κατάστημα τοῦτο κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν κλίσιν καὶ ἰκανότητα ἕκαστος ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὰς τέχνας καὶ ἐργόχειρα, ἢ διδάσκονται εἰς τὰ ἐν Αἰγίνῃ δύο Τυπικὰ σχολεῖα τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς καὶ τῶν ἀνωτέρων μαθημάτων. Ἐὰν καὶ ἄλλοι ὁμογενεῖς συνδράμωσι μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλληνοπαίδων, τῶν ὁποίων γέμουσιν οἱ Ἑλληνικοὶ τόποι, καὶ μάλιστα αἱ ἐπαρχίαι, ὅπου ὑπῆρχόν ποτε πόλεις, τότε καὶ τὰ διδασκτικὰ καταστήματα θέλουν στερεωθῆ καὶ ἡ ἐπομένη γενεὰ θέλει λάβῃ ἀγωγὴν ἀξίαν τῆς μελλούσης τύχης, εἰς τὴν ὁποῖαν προσεκλήθη παρὰ τῆς θείας προνοίας. Εἶθε τὸ ἰδικόν σας παράδειγμα καὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ Ἑλλήνων, ὅσοι συνεισέφερον φιλοτίμως ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, νὰ ἐγείρῃ καὶ τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχοντες τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν Πατρίδα αἰσθήματα δὲν ἔδειξαν εἰσέτι διὰ τῶν ἔργων τοὺς ὁποίους τρέφουσιν ὑπὲρ αὐτῆς ἀγαθοὺς σκοπούς.

Ἐκφράζομεν πρὸς σέ, Κύριε, καὶ διὰ σοῦ πρὸς τοὺς συμπολίτας σου Γραικο-Βλάχους πολλὴν εὐγνωμοσύνην ἐκ μέρους τῶν ὀρφανῶν, καὶ παρ' ἡμῶν τὴν ἐξαίρετον ὑπόληψιν καὶ τιμὴν.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 16 Μαΐου 1830

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. Α. Καποδίστριας

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Παιδείσεως Γραμματεὺς
Ν. Χρυσόγελος».

παρὰνόησις ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ πατρὸς του. Βλ. π.χ. Διαμάντη Κωνστ., Οἱ Θραῖκες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος, περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ . . . Ἰησαυροῦ», τόμ. 25 (Ἀθῆναι 1960), σ. 86.

10. ΟΙ ΕΤΕΡΟΘΑΛΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΙΝΑ ΒΑΡΩΝΟΙ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Γεώργιος Σίνας ἐπεδίωξε νὰ ἀποκτήσῃ καὶ αὐστριακοὺς τίτλους εὐγενείας. Τὴν 2αν Ἀπριλίου 1826 περιελήφθη κατόπιν αἰτήσεώς του εἰς τὴν τάξιν τῶν Ἱπποτῶν Κάτω Αὐστρίας. Τὸ σχετικὸν δίπλωμα, ἀπονεμηθὲν εἰς αὐτὸν ἐν γενικῇ συνελεύσει τοῦ Ἀδελφάτου τῶν Ἱπποτῶν, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς : Ἡ διαφορὰ θρησκευάτος τοῦ αἰτουμένου, κατόπιν τῆς ἀπὸ 13-3-1826 αὐτοκρατορικῆς ἀποφάσεως, δὲν ἀποτελεῖ πλέον ἐμπόδιον. Ὁ αἰτούμενος διευθύνει τὸν ἀπὸ 60 ἐτῶν ὑφιστάμενον καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς του παραληφθέντα ἐμπορικὸν οἶκον, οὐδεμίαν εὐκαιρίαν παρέλειψε πρὸς προαγωγὴν τοῦ εἰσαγωγικοῦ, ἐξαγωγικοῦ καὶ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου, ὅπερ ἀπέφερον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τελωνειακοὺς δασμοὺς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου φλωρινίων καὶ ἀπέκτησε τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε ἐξελέγη διοικητικὸν μέλος τοῦ Σωματείου τῶν Μεγαλεμπόρων τῆς Βιέννης καὶ τέλος διευθυντῆς τῆς Αὐστριακῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει τὸ αἰτιολογικὸν τοῦ διπλώματος ὅτι ὄχι μόνον ὁ πατὴρ τοῦ αἰτουμένου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος συνεισέφερε σημαντικὰ χρηματικὰ ποσὰ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, εἰς τὰ Ἰδρύματα κωφάλαων καὶ τυφλῶν, εἰς τὸ Ταμεῖον ἀναπήρων πολέμου, εἰς τὴν Πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν καὶ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν Σιδηροδρόμων. Τὸ δίπλωμα δὲν παραλείπει νὰ τονίσῃ ἐπίσης ὅτι ὁ Γεώρ. Σίνας, κατέχων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1814 τὰς γαιοκτησίας Rappoltenkirchen καὶ Sieghartskirchen ἐν Κάτω Αὐστρίᾳ, ἐβοήθησε τοὺς κατοίκους αὐτῶν οἰκονομικῶς, πρὸ παντὸς κατὰ τὰ ἔτη ἀφορίας καὶ σιτοδείας, καὶ διεμόρφωσεν, ἀνέπτυξε καὶ ἐξυγίανε τὰς κοινότητας αὐτὰς διὰ τῆς κατασκευῆς ὁδῶν, διὰ τῆς ἰδρύσεως δύο νοσοκομείων, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως σχολείου, ἐκκλησίας καὶ κωδωνοστασίου, διὰ τῆς ἀγορᾶς νέων κωδῶνων, διὰ τῆς τοποθετήσεως ἐπὶ πύργου κοινοτικοῦ ὥρολογίου κλπ.¹

Τὴν 21-5-1827 ὁ Γεώργιος Σίνας κατέστησε γενικὸν διευθυντὴν τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου του τὸν ἐξάδελφόν του Μιχαὴλ Κιοπέκαν, παραχωρήσας εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα ὑπογραφῆς ἐμπορικῶν πράξεων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπου-

1. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakt, Nr. 17005/1660 ex 1832. Ἔγγρ. 33.

σίας του, τὴν δὲ 16-3-1829 κατέστησεν ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του τὸν εἰκοσιπενταετῆ ἑτεροθαλῆ ἀδελφόν του Ἰωάννην Σίναν¹.

Τὸ 1832 οἱ ἀδελφοὶ Σίνα ὑπέβαλον αἴτησιν καὶ διεξοδικὸν ὑπόμνημα πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ βαρώνου τῆς Αὐστρίας². Εἰς τὸ ὑπόμνημα ἐκεῖνο ἀναφέρεται ὅτι ὁ ἐμπορικὸς οἶκος Σίνα εὕρισκετο εἰς τὰς καισαροβασιλικὰς χώρας ἤδη, ἀπὸ ὀγδοηκονταετίας³, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο διεκρίθη διὰ τὰς πολλαπλᾶς ὑπὲρ τοῦ Κράτους καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ὑπηρεσίας, αἵτινες κατατάσσονται εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας : α') Ὑπηρεσίαι πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν κρατικὴν οἰκονομίαν τῆς Αὐστρίας, β') Κοινωφελῆ ἔργα καὶ οἰκονομικαὶ ἀρωγαὶ πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν ἐν τῇ αὐστριακῇ μοναρχίᾳ γαιοκτησιῶν των, γ') Διάφοροι δωρεαὶ καὶ εὐεργεσίαι καὶ δ') Δάνεια ὑπὸ συμφέροντος ὅρους πρὸς τὸ Αὐστριακὸν Κράτος καὶ πρὸς τὸν Δῆμον τῆς Βιέννης.

Ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρω αἰτήσεως συνηγόρησεν ὁ πρόεδρος τῆς Hofkammer, ἦτοι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, κόμισ Franz von Klebelsberg, ὅστις εἰς τὴν ἀπὸ 2-3-1832 εἰσήγησίν του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Α' ἀναφέρει τὰ ἐξῆς :

« Μεγαλειότατε !

Ἦδη ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κάτω Αὐστρίας εἶχον διαπιστώσει ὅτι ὁ ἐνταῦθα τραπεζίτης Γεώργιος Σίνας ὑπεστήριξε μετὰ προθυμίας καὶ πάσῃ δυνάμει τὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας καὶ πᾶσαν ἄλλην κοινωφελῆ ἐκδήλωσιν καὶ προσπάθειαν. Συχνάκις ἐπίσης ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσω τὴν νομιμοφροσύνην καὶ τὴν ἰδιαιτέραν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μεγαλειότητά σας. Ὡς γνωστὸν δέ, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ Σίνας ἐνίσχυσε τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους διὰ τῆς παροχῆς σημαντικοῦ δανείου ὑπὸ

1. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, S 267. *Εγγρ. 31 - 32. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ ἀνύψωσεν ὁ Γεώργιος Σίνας καὶ τὸν λογιστὴν του Νικόλαον Μαντζουράνην (10-8-1831).

2. Finanzarchiv (Wien), Nr. 1220/1133, PP/1832. *Εγγρ. 34.

3. Ὡς ἤδη παρατηρήθη (σ. 13), ἡ μαρτυρία τοῦ 1826, καθ' ἣν ὁ οἶκος Σίνα ὑφίστατο πρὸ 60 ἐτῶν, συμφωνεῖ πλήρως πρὸς τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1766/67, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὁμώνυμος πάππος τοῦ Γεωργίου Σίνας ἤσκει τότε ἐμπόριον ἐν Βιέννῃ. Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐν τῷ ὑπομνήματι τοῦ 1832 μαρτυρία, τότε ὁ Γεώργιος Σίνας ὁ πρεσβύτερος πρέπει νὰ ἤσκει ἐμπόριον ἐν Αὐστρουγγαρία ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1752.

εὐνοϊκούς ὄρους. Οὗτος προΐσταται ἐνὸς τῶν πλουσιωτέρων τραπεζιτικῶν οἰκων τῆς Αὐστριακῆς Μοναρχίας, εἶναι ἰδιοκτῆτης μεγάλων γαιοκτησιῶν ἐν Οὐγγαρία καὶ πολλῶν οἰκιῶν ἐν Βιέννῃ καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κατέχει τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Αὐστρίας. Διὰ πάντα ταῦτα εἰσηγοῦμαι τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Γεωργίου Σίνα καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τοῦ βαρῶνου τῆς Αὐστρίας τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον εἰς πάντας τοὺς πρώτης τάξεως τραπεζίτας, ὡς εἶναι ὁ Rothschild, ὁ Eskeles, ὁ Geymüller καὶ διάφοροι ἄλλοι, ἔχει ἀπονεμηθῆ ἡ τιμὴ αὕτη, χωρὶς οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ ἔχη προσφέρει εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ἔχει προσφέρει ὁ Σίνας»¹.

Κατόπιν τῆς εἰσηγήσεως ταύτης ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Α' ἐνέκρινεν, ὅπως ἀπονεμηθῆ εἰς τοὺς ἀδελφούς Σίνα καὶ ὁ τίτλος τοῦ αὐστριακοῦ βαρῶνου (8-3-1832)².

Νέος θυρεὸς ἐφιλοτεχνήθη συμπληρώνων τὴν συμβολικὴν παράστασιν τοῦ προηγουμένου ἄνωθεν μὲν διὰ τρίτου κράνους μετὰ λοφίου, ἐκατέρωθεν διὰ δύο χρυσῶν λεόντων καὶ κάτωθεν διὰ κυματοειδοῦς ταινίας, φερούσης τὸ ρητὸν «servare intaminatum» (=τηρεῖν ἀκηλίδωτον)³. Τὸ νέον δίπλωμα Εὐγενείας, ἐν ᾧ μνημονεύονται συνοπτικῶς αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ διπλώματι ἀναγραφόμεναι ὑπηρεσίαι Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐκτίθενται αἱ περαιτέρω ὑπηρεσίαι καὶ εὐεργεσίαι τῶν υἱῶν αὐτοῦ Γεωργίου καὶ Ἰωάννου, ἀπενεμήθη εἰς αὐτοὺς τῇ 26ῃ Ἰουλίου 1832, ἔχει δὲ ἐν ἐλευθέρα μεταφράσει ὡς ἐξῆς :

«Ἡμεῖς Φραγκῖσκος Α', ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τῶν Ἡμετέρων ἐκλαμπροτάτων προγόνων καὶ κυβερνητῶν τῆς Αὐστρίας, θεωροῦμεν πάντοτε ὡς ἐν τῶν οὐσιωδεστέρων καθηκόντων Ἡμῶν καὶ συγχρόνως ὡς ἐν ἐκ τῶν ὠραιότερων δικαιωμάτων τῆς Ἡμετέρας ἡγεμονικῆς ἰσχύος, ὅπως εἰς πάντα, ὅστις διεκρίθη διὰ τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸ Κράτος, τὸν Θρόνον, τὸ πρόσωπον καὶ τὴν οἰκογένειαν Ἡμῶν καὶ διέπρεψεν εἰς ἠθικάς πράξεις, πολεμικάς ὑπηρεσίας, δημοσίας θέσεις, ἐπιστήμας ἢ ἄλλως συνέβαλεν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς γενικῆς εὐημερίας, δίδωμεν δημοσίᾳ δείγματα

1. Finanzarchiv (Wien), Nr. 1220/1133, PP/1832. *Εγγρ. 35, εἰκ. 2.

2. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakt 5044/728 ex 1832. *Εγγρ. 36.

3. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakt 17005/1660 ex 1832. *Εγγρ. 37.

τῆς Ἡμετέρας εὐνοίας καὶ ἀνταμείβωμεν αὐτὸν διὰ τῆς ἀνυψώσεως εἰς ἀνωτέρας τιμητικὰς βαθμίδας, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου παρορμῶμεν καὶ ἄλλους πρὸς τὸν ἀξιέπαινον ζῆλον διὰ τὴν προσφορὰν κοινωφελῶν ὑπηρεσιῶν, πρὸ παντὸς ὅμως ἵνα εἰς τοὺς ἀπογόνους, οἵτινες κληρονομοῦν τὴν τιμητικὴν ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν προγόνων των, ὑπενθυμίζεται τὸ καθῆκον, ὅπως καὶ οὗτοι, μιμούμενοι ἐκείνους, ἀποδειχθῶσιν ἄξιοι τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς των.

Ἦλθε λοιπὸν εἰς γνῶσιν Ἡμῶν, ὅτι ὁ οἶκος Σίμωνος Γεωργίου Σίνα ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὅτε οὗτος ἐγκατεστάθη ἐν ταῖς Ἡμετέραις χώραις, διεκρίθη διὰ τὴν ἐντιμότητά του, διὰ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐμπορικῶν του ἐπιχειρήσεων, διὰ τὴν εὐεργετικὴν ὑποστήριξιν τῶν πτωχῶν καὶ διὰ τὸν ἀκραιφνῆ αὐτοῦ πατριωτισμόν. Λαβόντες λοιπὸν ὑπ' ὄψιν τὰς πολλαπλᾶς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν ὁ οἶκος οὗτος (ἐνταῦθα δὲ μνημονεύονται ἐν συντόμῳ αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ διπλώματι Εὐγενείας ἀναφερόμεναι ὑπηρεσίαι), ἀνυψώσαμεν Ἡμεῖς ὡς Βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας τὴν 3ην Ἀπριλίου 1818 τὸν πατέρα Σίμονα Γεωργίου Σίναν καὶ δι' αὐτοῦ τοὺς νομίμους αὐτοῦ υἱοὺς Γεώργιον καὶ Ἰωάννην εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν τῆς Οὐγγαρίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ του προήγαγον ἔτι περισσότερον τὸν ἐμπορικὸν των οἶκον καὶ οὕτως ἐξωογόνησαν τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν, ἔστρεψαν ἄγρυπνον τὸ ἐνδιαφέρον των πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐργοστασιῶν, ὡς τοῦτο συνέβη εἰς τὸ ἐν Pottendorf σημαντικώτατον νηματουργεῖον, τοῦ ὁποίου εἶναι ἀντιπρόσωποι καὶ μέτοχοι, καὶ ὑπεστήριξαν διὰ κεφαλαίων πολλὰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις, ὡς τὴν πρώτην αὐστριακὴν Πυροσβεστικὴν Ἀσφαλιστικὴν Ἐταιρείαν, τὴν Ἐταιρείαν τοῦ Σιδηροδρόμου μεταξὺ Enns καὶ Budweis καὶ τὴν Ἀτμοπλοικὴν Ἐταιρείαν τοῦ Δουνάβεως. Ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς Γεώργιος Σίμωνος Σίνας, πρότερον τιμητῆς, εἶναι διευθυντῆς τῆς Αὐστριακῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἀπὸ τοῦ 1823 εἶναι ἐπίτροπος τοῦ ἐνταῦθα Σωματείου Μεγαλεμπόρων, ἀποδειχθεὶς λίαν ὠφέλιμος ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, καὶ ἀνηγορεύθη δικαστικὸς Πάρεδρος τῶν κομιτειῶν τῆς Οὐγγαρίας Trensin, Temes, Tolna, ὅπου εὐρίσκονται αἱ γαιοκτησίαι του Pistrica, Teplitz, Simontornya, Hodos καὶ Kisdia. Τὸ ἔτος 1826 ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ παρητήθησαν ὑπὲρ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ταμείου τοῦ Σουλτάνου μιᾶς ἀπαιτήσεως ἐκ 10.059 πιάστρων. Ὡς

κτήτορες τῶν γαιοκτησιῶν Rappolttenkirchen καὶ Sieghartskirchen ἐν Αὐστρία διεκρίθησαν διὰ τὴν εἰς πᾶσαν περίστασιν ὑποστήριξιν τῶν ὑπηκόων των. Διὰ τὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν φημίζονται καὶ ὡς πρὸς τὰς γαιοκτησίας των ἐν Οὐγγαρία, καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν εἰσφορὰν σημαντικοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ διὰ τὸ κτήριον τῆς κομιτείας τοῦ Szexard καὶ διὰ τὴν ἐνεργὸν ὑποστήριξιν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ σιδηροδρόμου ἐν τῇ κομιτεία τῆς Πέστης. Ἐπίσης ἐν Βιέννῃ συνεισέφεραν σημαντικὰ ποσὰ εἰς τὸ Ἰδρυμα τῶν τυφλῶν, 2.000 φλωρίνια κατὰ τὸν δριμὺν χειμῶνα τοῦ ἔτους 1830 ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, 7.500 φλωρίνια ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν¹, 3.600 φλωρίνια κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τῆς χολέρας, ὅποτε ἐξεφράσθη εἰς αὐτοὺς ἡ Ἡμετέρα ὑψίστη εὐαρέσκεια, καὶ τέλος προσέφεραν δάνειον εἰς τὴν πόλιν τῆς Βιέννης πρὸς κάλυψιν τῶν ἐπείγουσῶν ἀναγκῶν αὐτῆς τὸ ποσὸν τῶν 70.000 φλωρινίων πρὸς 5%. Οὗτοι κατέβαλον πάντοτε προσπαθείας πρὸς προώθησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, ἀφ' ἑνὸς διὰ προκαταβολῶν πρὸς εἰσπραξιν ἐκ τῶν ἐν τοῖς ταμείοις τῆς Λομβαρδίας καὶ τῆς Βενετίας κατατεθειμένων χρημάτων, ἀφ' ἑτέρου διὰ συμμετοχῆς τοῦ οἴκου των εἰς τὰ ἐσχάτως συναφθέντα κρατικὰ δάνεια μὲ τὸ ποσὸν τῶν 53.653.000 φλωρινίων, ἐξ οὗ ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἐκφράσωμεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν Ἡμῶν. Τέλος ἐγένοντο συνεγγυηταὶ διὰ τὸ ποσὸν τῶν 12.000.000 φλωρινίων χάριν τοῦ κρατικοῦ θησαυροφυλακίου καὶ προκατέβαλον διὰ τὴν δημοσίαν οἰκονομίαν τὸ ποσὸν τῶν 2.900.000 φλωρινίων ἀτόκως.

Ὅθεν, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἰδιαιτέρων τούτων ὑπηρεσιῶν, ἀνυψοῦμεν τὸν Γεώργιον Σίμωνος Σίνα, γεννηθέντα ἐκ τοῦ γάμου τοῦ Σίμωνος Γεωργίου Σίνα μετὰ τῆς Εἰρήνης, τὸ γένος Τσίππη, καὶ τὸν Ἰωάννην Σίμωνος Σίνα, γεννηθέντα ἐκ τοῦ γάμου τοῦ Σίμωνος Γεωργίου Σίνα μετὰ τῆς Αἰκατερίνης Γύρα, καθὼς καὶ τοὺς νομίμους ἀπογόνους τούτων, εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν τῆς Αὐστρίας. Ὅρίζομεν ὅπως οἱ ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Ἰωάννης Σίνα καὶ οἱ νόμιμοι ἀπόγονοί των ἑκατέρου φύλου θεωρῶνται ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς πᾶσαν πρᾶξιν δικαίου ἢ θεσμοῦ Εὐγενείας ὡς ἀλη-

1. Περὶ τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον διέτρεξεν ἡ Βιέννη ἐκ τῆς πλημμύρας τοῦ 1830, καὶ περὶ τῶν φιλανθρωπικῶν δωρεῶν βλ. Sartori Franz, Wiens Tage der Gefahr und die Retter aus der Noth. Authentische Beschreibung der unerhörten Überschwemmung im Jahre 1830 (Wien 1830).

θεῖς Εὐγενεῖς τῆς Αὐστρίας, ὅπως τιμῶνται ὡς τοιοῦτοι καὶ ὅπως μετέχουν πάντων τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, ἅτινα ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν. Ὡς τεκμήριον ἐσαεὶ τῆς Ἡμετέρας ταύτης εὐνοίας καὶ τῆς ἀνυψώσεως εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν χορηγοῦμεν εἰς τοὺς βαρώνους Γεώργιον καὶ Ἰωάννην Σίνα τὸ ἀκόλουθον οἰκόσημον : (Ἐπεταὶ ἡ περιγραφή τῆς ἀσπίδος, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια φέρει παρομοίαν πρὸς τὸ οἰκόσημον τοῦ πατρός των Σίμωνος Σίνα παραστάσεις).

Ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κεῖται τὸ βαρωνικὸν στέμμα, ἄνωθεν δὲ αὐτοῦ ὑπάρχουν τρία κράνη, ἐφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων ἐπικάθηται χρυσοῦν στέμμα. Ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ στέμματος ὀρθοῦται μέλας δικέφαλος ἀετὸς μὲ ἀνοικτὰς πτέρυγας, ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὀρθοῦται χρυσοῦς λέων, ἐστραμμένος πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἀνυψῶν διὰ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς ἀπειλητικὴν σπάθην, ἐπὶ δὲ τοῦ μεσαίου ἀνέρχεται λοφίον μὲ τρεῖς θυσάνους, ἓνα λευκὸν εἰς τὸ μέσον καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ δύο ἐρυθροῦς. Τὴν ἀσπίδα βαστάζουν διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν ἑκατέρωθεν δύο ὀρθιοὶ χρυσοὶ λέοντες, ἀντιμέτωποι μὲν, ἀλλ' ἔχοντες τὰς κεφαλὰς ἐστραμμένας πρὸς τὰ ἔξω καὶ πατοῦντες διὰ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἐπὶ κυματοειδοῦς κυανῆς ταινίας, ἀποτελούσης τὴν βάσιν τοῦ ὅλου οἰκοσήμου καὶ φερούσης ἀργυροῖς γράμμασιν ἐπιγεγραμμένον τὸ ρητὸν « *servare intactaminatum* » (βλ. εἰκ. 83).

Τοὺς βαρώνους Γεώργιον καὶ Ἰωάννην Σίνα καὶ τοὺς νομίμους αὐτῶν κληρονόμους ἑκατέρου φύλου ἐξουσιοδοτοῦμεν ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ὅπως χρησιμοποιοῦν τὸ ἀνωτέρω περιγραφέν οἰκόσημον — ἐννοεῖται ἄνευ βλάβης τοῦ δικαιώματος ἄλλων, οἵτινες τυχὸν ἔχουν παρόμοιον οἰκόσημον — εἰς πᾶσαν πρᾶξιν δικαίου καὶ θεσμοῦ Εὐγενείας καὶ ὅπουδῆποτε οὗτοι νομίζουσι ὅτι θὰ τοὺς ἐξυπηρετήσῃ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των. Ἐν τέλει διατάσσομεν πάντας καὶ ἕκαστον ἐκ τῶν Ἡμετέρων ὑπηκόων, τόσον τοὺς κληρικούς ὅσον καὶ τοὺς λαϊκοὺς, νὰ θεωροῦν τὸν Γεώργιον καὶ Ἰωάννην Σίνα καὶ τοὺς ἀπογόνους τούτων ὡς γνησίους βαρώνους, νὰ τοὺς τιμοῦν ὡς τοιοῦτους, νὰ μὴ τοὺς ἐμποδίζουσι οὔτε νὰ ἐπιτρέπουσι εἰς ἄλλον τινὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, ὥστε οὗτοι ἡσύχως καὶ ἀνενοχλήτως νὰ χρησιμοποιοῦν τὸν τίτλον τοῦτον, ἐκεῖνοι δὲ οἵτινες ἀντενεργοῦν πρὸς τὴν Ἡμετέραν διαταγὴν θὰ ὑποπέσουν εἰς τὴν Ἡμετέραν δυσμένειαν καὶ θὰ ὑποστοῦν τὴν δέουσαν τιμωρίαν.

Εἰς τὸ δίπλωμα τοῦτο δίδομεν ἐπίσημον ἰσχὺν διὰ τῆς Ἡμετέρας ἰδιοχειροῦ ὑπογραφῆς καὶ τῆς ἀνηρτημένης μεγάλης μυστικῆς αὐτοκρατορικῆς σφραγιδος καὶ διατάσσομεν νὰ παραδοθῆ τοῦτο εἰς τοὺς βαρῶνους Γεώργιον καὶ Ἰωάννην Σίνα.

Ἐξεδόθη τῇ 8ῃ Μαρτίου 1832 καὶ ἐξετελέσθη διὰ τοῦ πιστοῦ καὶ ἀγαπητοῦ Ἡμῶν κόμιτος Anton Friedrich Mitrowsky τῇ 26ῃ Ἰουλίου 1832 καὶ τῷ 41ῷ ἔτει τῆς Ἡμετέρας Βασιλείας.

Φραγκῖσκος ἰ.χ.»¹⁾».

Μετὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ αὐστριακῶν τίτλων Εὐγενείας, τοὺς ὁποίους αὐτομάτως ἀπέκτησε καὶ ὁ Σίμων Σίνας ὁ νεώτερος, ἡ αἰγλή τῆς οἰκογενείας Σίνα κατέστη ἔτι λαμπρότερα, ἡ δὲ παρουσία αὐτῆς εἰς τὰς ἐκάστοτε συγκεντρώσεις καὶ ἐσπερίδας τῆς ἀριστοκρατίας τῆς Βιέννης ἐσημειοῦτο ἰδιαιτέρως εἰς τὰς κοσμικὰς στήλας τοῦ ἡμερησίου τύπου².

Τὸν Φεβρουάριον 1834 ὁ Ἰωάννης Σίνας καὶ ὁ Σίμων Σίνας ἐταξίδευσαν εἰς Παρισίους, ἡ δὲ αὐστριακὴ Καγκελλαρία ἔγραψε συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐκεῖ πρεσβευτὴν κόμιτα Anton von Apponyi, ὅπως παράσχη εἰς αὐτοὺς πᾶσαν ἐκδούλευσιν³.

Τῷ 1835 ὁ Γεώργιος Σίνας καὶ ὁ Ἰωάννης Σίνας ὑπέβαλον αἴτησιν πρὸς ἀπόκτησιν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων γαιοκτημόνων ἐν Βοημία, Μοραβία καὶ Σιλεσία. Αἱ Κυβερνήσεις τῶν χωρῶν τούτων ὑπεστήριξαν τὴν αἴτησιν τῶν ἀδελφῶν Σίνα (28-12-1835), κατόπιν δὲ εὐνοϊκῆς εἰσηγήσεως καὶ τῆς αὐλικῆς Καγκελλαρίας (21-1-1836) ὁ Αὐτοκράτωρ Φερδινάνδος Α΄ ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς τὸ λεγόμενον *Incolat* τῶν ἀνωτέρω χωρῶν (27-2-1836)⁴.

1. *Eγγρ. 38.

2. Ὁ «δημοσιογραφικὸς κάλαμος τῆς Εὐρώπης» Genz εἶχεν ἤδη τὴν 8 Ἰανουαρίου 1829 σημειώσει εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ὅτι ἐγευμάτισε παρὰ τῆ κυρία Neuwall μὲ μίαν συντροφίαν τραπεζιτῶν, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν οἱ Rothschild, Sina, Arnstein, Löwenthal, Liebenberg καὶ ἄλλοι. «Tagebücher von Friedrich von Genz 1829-1831, herausgegeben von August Fournier und Arnold Winkler (Zürich - Leipzig - Wien 1920), p. 23.

3. Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Staatskanzlei. Frankreich, Weisung an Apponyi 20-2-34.

4. Verwaltungsarchiv. Adelsakt, No 1847/293 ex 1836. *Eγγρ. 39.

11. Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΙΝΑ ΚΑΙ Η ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΟΙΚΙΑ

Ἡ οἰκογένεια Σίνα παρὰ τὴν ἀνύψωσίν της εἰς τὴν τάξιν τῆς ἀριστοκρατίας διετήρησεν ἀμείωτα τὰ φιλογενῆ καὶ φιλορθόδοξα αἰσθήματά της καὶ οὐδέποτε παρέλειψεν εὐκαιρίαν, ὅπως ἐκδηλώνη ἐνεργὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐν Βιέννῃ ἑλληνικὴν παροικίαν, μεριμνᾷ διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου καὶ δαπανᾷ διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὸν ἐξωραϊσμόν τῶν ἱερῶν ναῶν ἀμφοτέρων τῶν κοινοτήτων. Οὕτω, προκειμένου νὰ μεταβῆ εἰς Βιέννην καὶ προσληφθῆ ὡς διδάσκαλος τοῦ σχολείου ὁ Νικόλαος Καλούδης, πρὸς τὸν Γεώργιον Σίναν ἀπηύθυνεν ἐκ Τεργέστης συστατικὴν δι' αὐτὸν ἐπιστολὴν ὁ Κωνσταντῖνος Τριγῶνης. Εἰς τὸν Γεώργιον Σίναν ἀφιέρωσεν ὁ πρωτοψάλτης Ἰωάννης Χαβιαρᾶς τὸ βιβλίον του « Ὑμνοὶ τῆς θείας Λειτουργίας », μελοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς τῆς Βιέννης B. Randhartinger. Ὅτε τῷ 1833 διενηργήθη ἔρανος πρὸς ἀνακαίνισιν τοῦ ναοῦ τῆς « Ἀγίας Τριάδος », τὸ μεγαλύτερον χρηματικὸν ποσὸν προσέφεραν οἱ ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Ἰωάννης Σίνα¹. Συγγραφεῖς καὶ ἐκδόται ἑλληνικῶν βιβλίων ἔτυχον πάντοτε τῆς συνδρομῆς τοῦ οἴκου Σίνα. Εἰς τὴν ὑποστήριξιν δὲ τοῦ οἴκου τούτου ὤφειλον τὴν εὐδοκίμησίν των καὶ οὐκ ὀλίγοι Ἕλληνες ἔμποροι. « Πολλοὶ ἐμπορικοὶ οἴκοι τῶν ἐν Βιέννῃ ὁμογενῶν, γράφει ὁ Παλλατίδης (Ὑπόμνημα ἱστορικόν, σ. 29), τὴν θάλλουσαν καὶ ὑγιᾶ κατὰστάσιν των . . . χρεωστοῦσι τῷ Σιναϊκῷ οἴκῳ μόνῳ ».

Τοὺς δεσμοὺς τῆς οἰκογενείας Σίνα πρὸς τοὺς ἐν Βιέννῃ ὁμογενεῖς μαρτυροῦν καὶ αἱ πνευματικαὶ συγγένειαι αὐτῆς. Οὕτως ἀνεδέχθησαν ἐκ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας ὁ μὲν Γεώργιος Σίνας τὴν Αἰκατερίνην Γεωρ. Καραγιάννη (10-10-1807), Σωτήραν Ἀλεξ. Μαντζαρλῆ (17-8-1817), Αἰκατερίνην Ἀναστ. Νικαρούση (3-4-1818), Μαρίαν Ἀλεξ. Μαντζαρλῆ (8-1-1820), Πέτρον Γεωρ. Γκιλάνην (11-6-1823), Νικόλαον Πέτρου δὲ Νάδος (11-9-1824), Μαρίαν Ἀναστ. Καζάση (15-2-1840), Ἀναστάσιον Κωνστ. Χρηστομᾶνον (24-2-1841) καὶ Αἰκατερίνην Κωνστ. Χρηστομάνου (28-9-1842), ἡ δὲ σύζυγός του Αἰκατερίνη Σίνα τὴν Ἄνναν Σαργάνη (23-9-1812), Λεωνίδα Νικ. Γκιόκαν (6-10-1823) καὶ Ἀναστασίαν Νικ. δὲ Γκιόκα (26-8-1826). Ὁ Ἰωάννης Σίνας ἐγένετο ἀνάδοχος πολλῶν τέκνων τῶν οἰ-

1. Ἀρχεῖον τῆς ἐν Βιέννῃ ἑλληνικῆς Κοινότητος τῆς « Ἀγίας Τριάδος », φάκ. Αα, ἀριθ. 48/1833.

κογενειῶν Θεμιστοκλέους Μεταξᾶ καὶ Ἀλεξάνδρου Οἰκονόμου. Ἐστεφάνωσαν δὲ ὁ μὲν Γεώργιος Σίνας καὶ ἡ σύζυγός του τὸν Μιχαὴλ Κιοπέκαν μετὰ τῆς Ἐλισάβετ Ἀναστ. Μαργαρίτη (15-5-1822), τὸν Βασίλειον Μαντζουράνην μετὰ τῆς Ἐλένης Νικ. Ἀργέντη (17/29-5-1831) καὶ τὸν Κωνσταντῖνον Ἀναστ. Χρηστομᾶνον μετὰ τῆς Μαρίας Ἀναστ. Καζάση (18-2-1840), ὁ δὲ Σίμων Σίνας τὸν Νικόλαον Ἰωάν. Μαρίκαν μετὰ τῆς Ἐλισάβετ Νικ. Ἀργέντη (18/30-8-1834), τὸν Κῦρον Κωνστ. Γύραν μετὰ τῆς Αἰκατερίνης Γεωρ. Τσεχάνη (24-9-1857) κλπ.¹

12. ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΣΙΝΑ. Η ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΥΤΟΥ

Τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1835 ὁ Σίμων Σίνας ἐνυμφεύθη τὴν Ἰφιγένειαν Γκίκα von Deszalfalva², Ἑλληνίδα γεννηθεῖσαν ἐν Οὐγγαρία τὴν 20-8-1815. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐνυμφεύθη καὶ ὁ θεῖός του Ἰωάννης Σίνας τὴν Μαρίαν Νικαρούση, γεννηθεῖσαν ἐν Βιέννῃ τὴν 6-4-1818. Ἐκ τοῦ γάμου τοῦ Σίμωνος Σίνα ἐγεννήθησαν ἕξ τέκνα, ἡ Αἰκατερίνη καὶ ὁ Γεώργιος, ἅτινα ἀπέθανον ἐν βρεφικῇ ἡλικίᾳ³, κατόπιν δὲ ἡ Ἀναστασία (8-10-1838), ἡ Εἰρήνη (4-8-1843), ἡ Ἐλένη (12-3-1845) καὶ ἡ Ἰφιγένεια (1-7-1846). Ὁ Ἰωάννης Σίνας ἔμεινεν ἄτεκνος⁴.

Τὴν 22αν Μαΐου 1835 ὁ Γεώργιος Σίνας κατέστησε τὸν υἱὸν του Σίμωνα ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του, παραχωρήσας εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιῇ διὰ πᾶσαν ἐμπορικὴν πράξιν τὴν ὑπογραφήν του, ἡ ὁποία συνεπιπτε μὲ τὴν ὑπογραφήν τῆς φέρμας. Ἴδου ἐν μεταφράσει ἡ σχετικὴ αἴτησίς του πρὸς τὸ Ἐμποροδικεῖον : « Ἐπειδὴ ὁ υἱός μου Σίμων Γεωργίου Σίνας

1. Κώδικες τῶν ἐν Βιέννῃ ἐλληνικῶν Κοινοτήτων τοῦ « Ἁγίου Γεωργίου » καὶ τῆς « Ἁγίας Τριάδος ».

2. Ὁ Ἐμμανουὴλ Κωνστ. Γκίκας κατήγετο ἐξ Ἰωαννίνων, ἦτο ἔμπορος γουναρικῶν καὶ εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἐν Οὐγγαρία, ὅπου ἀπέκτησε τίτλον Εὐγενείας. Βλ. F ü n e s Ö d ö n, Die bekanntesten geadelten Griechen in Ungarn, περ. « Balkan Studies », τόμ. 5 (Θεσσαλονίκη 1964), σ. 305.

3. Ὁ Κῶδιξ τοῦ ἐν Βιέννῃ ναοῦ τῆς « Ἁγίας Τριάδος » ἀναγράφει μόνον τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου : « 1838, Μαρτίου 8 (νέου ἡμερολογίου) ἀπέθανε τὸ βρέφος Γεώργιος Σίμωνος Σίνα, Βαρῶνος, 8 περίπου μηνῶν τὴν ἡλικίαν, ἀπὸ σπασμούς ».

4. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω Κώδικα, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰωάννου Σίνα Αἰκατερίνη, ἦτοι ἡ δευτέρα σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, ἀπέθανε τὴν 1ην Μαΐου 1843.

ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἔχει ἀσκηθῆ εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας πρὸς πλήρη εὐχαρίστησίν μου καὶ ἔχει ἀποκτήσει τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην μου, παραχωρῶ εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐμπορικοῦ μου οἴκου καὶ παρακαλῶ, ὅπως πρωτοκολληθῆ ἢ κατωτέρω ὑπογραφή του : 'Ο βαρῶνος Σίμων Γ. Σίνας ὁ νεώτερος, ὅστις ἤδη εἶναι ἐνήλικος, θὰ ὑπογράψῃ Σίμων Γ. Σίνας»¹.

Ἄφ' ὅτου ὁ υἱὸς ἐγένετο καὶ ἐπίσημος ἐκπρόσωπος καὶ συνεργάτης τοῦ πατρός, ἡ κοινωφελὴς δραῖσις καὶ ἡ κοινωνικὴ περιωπὴ τοῦ οἴκου Σίνα ἠύξανε παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνοδὸν τῆς οἰκονομικῆς του ἀκμῆς. Ὁφείλετο δὲ τοῦτο εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ συναισθηματικὴν φύσιν Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου.

Τὰ οἰκογενειακὰ συναισθήματα καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἀγάπην καὶ εὐγνωμοσύνην τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἀνδρὸς πρὸς τὴν ἀφωσιωμένην σύζυγόν του Ἰφιγένειαν, καθὼς καὶ τὴν πίστιν του εἰς τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν, φανερώνει καὶ ἡ πρώτη διαθήκη αὐτοῦ, συνταχθεῖσα κατὰ τὸ 34ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἔχουσα ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς :

« Ἡ τελευταία μου θέλησις : Ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζει εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου σύζυγον τὸ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων μας συνταχθὲν προικοσύμφωνον, κληροδοτῶ εἰς αὐτὴν ὀλόκληρον τὴν περιουσίαν μου, συνισταμένην ἐκ 400.000 φλωρινίων, καὶ ὅλην τὴν ἐπίπλωσιν, ὡς αὕτη εἶναι καὶ εὐρίσκεται, καὶ ἔχω τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ ὁ πατήρ μου μετὰ τὸν θάνατόν μου ἀσφαλῶς θὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν ὀλόκληρον τὸ εἰς ἐμὲ ἀνήκον κληρονομικὸν μερίδιον. Εἰς τὰ προσφιλῆ τέκνα μου κληροδοτῶ κατ' ἰσομοιρίαν τὸ ἐλπιζόμενον πατρικὸν καὶ μητρικὸν κληρονομικὸν μερίδιόν μου μετὰ τῆς ἐγκαρδίου ἀγάπης μου καὶ τῆς εὐχῆς μου, ὅπως ταῦτα ζήσουν αἰωνίως εὐτυχῆ. Τὴν ἀγαπητὴν μου σύζυγον εὐχαριστῶ διὰ τὴν πιστὴν ἀγάπην, ἣτις μὲ κατέστησε πλήρως εὐτυχῆ, καὶ εὐχομαι εἰς αὐτὴν νὰ ζήσῃ εἰς τὸ ἑξῆς εὐτυχῆς, μέχρις ὅτου συναντηθῶμεν πάλιν ἐπάνω εἰς τὸν ἄλλον, τὸν καλύτερον κόσμον. Ταῦτα ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα ἰδιοχείρως ἐν πλήρει ὑγείᾳ καὶ διαυγεῖ συνειδήσει.

Ἐν Βιέννῃ τῇ 14ῃ Μαρτίου 1844. Σίμων Σίνας»².

1. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3/S 267. *Εγγρ. 40. Εἰκ. 8.

2. Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv, Sina's Testamente. *Εγγρ. 41. Εἰκ. 11.

13. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΓΑΙΟΚΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Ὡς ἤδη ἐλέχθη (σ. 40), ὁ Γεώργιος Σίνας διέθεσε μέγα μέρος τῶν κεφαλαίων του πρὸς ἀγορὰν ἀκινήτων, γενόμενος οὕτως ὁ μεγαλύτερος γαιοκτῆμων καὶ ἰδιοκτῆτης ἀρχοντικῶν οἰκιῶν ἐν τῇ αὐστριακῇ ἐπικρατείᾳ. « Τριάκοντα χωρία μεγάλα, γράφει ὁ Παλλατίδης εἰς τὸ « Ἱστορικὸν ὑπόμνημά » του (σ. 25), κείμενα ἐν ταῖς διαφόροις ἐπαρχίαις τοῦ Αὐστριακοῦ κράτους καὶ τιμώμενα ἐν πρὸς τὸ ἄλλο ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν περίπου, εἰσὶ κτῆμα ἀκίνητον καὶ ἀναλλοίωτον τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐμπορικοῦ οἴκου. Πρόσθετες τούτοις πολλάς μεγάλας καὶ λαμπράς οἰκοδομὰς τῆς μητροπόλεως Βιέννης καὶ τινῶν ἄλλων πόλεων τοῦ κράτους, αἵτινες εἰς τὸν ἀκίνητον πλοῦτον τοῦ οἴκου τούτου ὑπάγονται, καὶ ἐξάγεις ἄλλο κεφάλαιον χρηματικὸν ὀλίγον καταδεέστερον τοῦ πρώτου». Ταῦτα ἐδημοσίευσεν ὁ Παλλατίδης τῷ 1845. Ἄλλ' αἱ γαιοκτησίαι τοῦ Σίνα, προστιθεμένων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη ἀγορασθεισῶν, ἀνῆλθον εἰς πενήκοντα περίπου τὸν ἀριθμὸν, ἀνῆκον δὲ πρότερον εἰς βαρώνους, κόμιτας καὶ πρίγκιπας. Ἴδου τὰ ὀνόματα τῶν περιοχῶν, ὅπου εὕρισκοντο αἱ πλεῖσται τῶν ἐν λόγῳ ἰδιοκτησιῶν : Κάτω Αὐστρία¹: Rappoltkirchen, γαιοκτησία μετὰ μεγάρου ἀποκτηθεῖσα τῷ 1814, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Γεώργ. Σίνας ἀνήγειρε τῷ 1854 διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Θεοφίλου Χάνσεν μικρὸν ναὸν καὶ οἰκογενειακὸν κοιμητήριον. Εἰς τὸ ὑπέρθυρον τοῦ ναοῦ εἶναι κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή : « Τὸ ἱερὸν τοῦτο παρεκκλήσιον σὺν τῷ κοιμητηρίῳ ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ Εὐγενοῦς Βαρόνου Γεωργίου Σίνα εἰς μνημόσυνον αἵδιον αὐτοῦ τε καὶ ἀπάσης τῆς Σιναϊκῆς οἰκογενείας ἐν ἔτει ,αωνδ' ». Mauerbach, γαιοκτησία τὴν ὁποίαν ὁ Γ. Σίνας ἠγόρασε τὴν 24-8-1833 καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνήγειρεν ἐπίσης διὰ τοῦ Χάνσεν ἑτέραν ἑπαυλιν². Ἡ γαιοκτησία αὕτη ἐκληροδοτήθη ἀργότερον εἰς τὴν Εἰρήνην Σίμωνος Σίνα, σύζυγον Γεωρ. Μαυροκορδάτου. Σώζονται δὲ μέχρι σήμερον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἐκεῖ Δημο-

1. Becker M. A., Topographie von Niederösterreich (Wien), Band I (1885), p. 128, 130, 268, 363, Band II (1893), p. 7, Band III (1896), p. 445, 503, Band IV (1903), p. 293, 294, 804, Band V (1909), p. 294, Band VI (1915), p. 111.

2. Calvi Primo, Darstellung des politischen Bezirkes Hietzing Umgebung (Wien 1901), p. 230. Βλ. εἰκ. 34.

τικοῦ σχολείου ἐντοιχισμένοι ἐν ἀναγλύφῳ οἱ θυρεοὶ τῶν οἴκων Σίνα καὶ Μαυροκορδάτου μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς : Wappen der Barone Sina und der Fürsten Maurokordato. Ἑτεραι γαιοκτησίαι τοῦ Σίνα ἔκειντο ἐν Dross, Gföhl, Imbach, Fahrafeld, Gadenweid, Leopoldsdorf, Rechberg, Untermayerhof. Βοημία : Podiebrad, Chlimetz, Königstadt. Μοραβία : Brumow, Botottin, Eichhorn, Hrottowitz, Slatina, Wellehrad¹. Οὐγγαρία : Gödöllö, Hatvan, Érd², Ercsi, Simontornya, Tolna, Kajmád, Simongat, Magyaratad, Libickosma, Belatinc, Ban, Trenčsin, Besztércze (Bestricz), Sempte, Teplicska (Teplitz), Szentmiklos-Lébény, Öttevény, Ráró. Βανᾶτον : Hodos und Kisdia, ἐξ ὧν καὶ ὁ βαρωνικὸς τίτλος τῆς οἰκογενείας Σίνα, Végvár, Torontáloroszi, Valkany und Beba, Orczidorf und Kalátsa³, Székesut und Nagufalu, Kevermes. Βλαχία : Duesti.

Ἐκτὸς τῶν ἐν ταῖς γαιοκτησίαις οἰκιῶν καὶ ἐπαύλεων ὁ Γεώργιος Σίνας ἀπέκτησεν ἀρχοντικὰς καὶ προσοδοφόρους οἰκίας εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς αὐστριακῆς ἐπικρατείας. Ἐν Βιέννῃ ἐκτὸς τοῦ μεγάρου τοῦ βαρώνου Fellner (am Hohen Markt No 511), ὅπερ ἀπὸ τοῦ 1811 κατέστη ἡ μόνιμος κατοικία καὶ ἔδρα τοῦ οἴκου Σίνα, ἠγόρασεν οὗτος τὸ Palais Palavicini παρὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, τὸ ἐπὶ τῆς Annagasse μέγαρον τοῦ Ἀρχιδουκὸς Καρόλου καὶ πολλὰς μεγάλας οἰκίας εἰς τὴν Rotenthurmstrasse, am Fleischmarkt⁴ καὶ εἰς ἄλλας κεντρικὰς ὁδοὺς τῆς αὐστριακῆς πρωτευούσης⁵. Ἑτέρας οἰκίας κατεῖχεν ὁ Σίνας ἐν Pressburg, πρωτευούσῃ

1. Finanzarchiv (Wien), No 2946 P.P./11-5-1837.

2. Kereskényi Gyula, Erd... (Budapest 1874), p. 37 - 38.

3. Αἱ γαιοκτησίαι αὗται περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Γεωργίου καὶ τοῦ Ἰωάννου Σίνα κατόπιν τῆς ἀπὸ 10 - 11 - 1835 ἀποφάσεως τοῦ Αὐτοκράτορος Φερδινάνδου Α'. Finanzarchiv (Wien), No 7160 P.P./12 - 11 - 1835.

4. Ἐν τῇ am Fleischmarkt No 689-693 οἰκία τοῦ Σίνα ἐλειτουργεῖ ἐπὶ ἔτη τὸ Χρηματιστήριον τῆς Βιέννης. Finanzarchiv, No 7949 P.P./12 - 12 - 1835, 1387 P.P./12 - 3 - 1840, 5183 P.P./29 - 8 - 1840.

5. Schwab Karl, Neuer verbesserter Häuser - Schema... (Wien 1845). Kisch Wilhelm, Die alten Strassen und Plätze Wiens und ihre historischen Häuser (Wien 1883), p. 51, 356, 386, 633. Groner Rich., Wien, wie es war (Wien 1934), p. 455-456. Harrer Paul, Wien und seine Häuser, Menschen und Kultur (Wien 1951 - 1957, maschingeschrieben), I. 454, 465 - 469, 474, IV. 5, 6, 8, 12, 16, 17, 48, 58, 68, 193, 195, 197, 212, 269, 432, V. 341, 408, VI. 314.

τῆς Σλοβακίας, ἐν Πέστη¹ καὶ Szegedin² τῆς Ούγγαρίας, ἐν Arad τοῦ Βανάτου, ἐν Neu-Becse τῆς Βοϊβοδίνης καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω οἰκιῶν καὶ γαιοκτησιῶν ἄλλαι ἦσαν κρατικαὶ καὶ ἠγοράσθησαν κατόπιν πλειστηριασμοῦ, ἄλλαι δὲ ἰδιωτικάι, ἀγορασθεῖσαι εἰς τιμὰς εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας οὐχὶ σπανίως παρέσχεν ἡ σπάταλος εὐζωΐα τῶν Εὐγενῶν τῆς Αὐστρουγγαρίας³.

Συνιδιοκτῆτης γαιοκτησιῶν τινων ἦτο καὶ ὁ Ἰωάννης Σίνας, ὅστις εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Szent-Miklos τῆς Ούγγαρίας ἴδρυσεν ἐν ἓκ τῶν καλυτέρων ἐργοστασιῶν παραγωγῆς σακχάρεως. Ἄλλ' ἡ ἐπιχειρήσεις ἐκείνη δὲν ηὐδοκίμησεν, ὁ δὲ λαὸς τῆς Βιέννης συγκρίνων τὸν ἀτυχήσαντα Ἰωάννην Σίναν πρὸς τὸν ζάπλουτον ἀδελφόν του καὶ χαιρεκάκως ἀστεϊζόμενος ἀπεκάλει αὐτὸν «Πτωχο-Σίναν», ἂν καὶ οὗτος εἶχεν ἄλλοθεν ἱκανὰ εἰσοδήματα, ἀνερχόμενα ἑτησίως εἰς 60.000 φλωρίνια⁴.

Αἱ πόλεις καὶ αἱ περιοχαί, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Γεώργ. Σίνας εἶχεν ἰδιοκτησίας εὐηργετήθησαν ὑπ' αὐτοῦ ποικιλοτρόπως. Ἄλλ' ἡ ἰδιαιτέρα συμπάθεια αὐτοῦ πρὸς τὸν λαὸν τῆς Ούγγαρίας, πρὸς τὸν ὁποῖον συνέδεον αὐτὸν οὐχὶ μόνον κτήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ καὶ δεσμοὶ συγγενείας, ἦτο ἐκδηλος. Γενναία ὑπῆρξεν ἡ ἀρωγὴ αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν τῆς Βουδαπέστης τῷ 1838 καὶ ἐπίσης γενναία ἡ εἰσφορὰ αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἐν Πέστη Ἰδρύματος τῶν τυφλῶν. Μεγάλως ὑπεστήριξεν ὁ Γ. Σίνας τὸν «Σύλλογον ἰδιοκτητῶν τῶν ἐν Ούγγαρία ἀνθρακωρυχείων», ὁ ὁποῖος εἶχε περιέλθει εἰς οἰκονομικὴν κρίσιν⁵. Σημαντικὰς δωρεὰς προσέφερεν οὗτος ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ἐν Bestricz καὶ Teplitz γαιοκτησιῶν του, ἕτερα δὲ γενναῖα ποσὰ πρὸς ἀνέγερσιν ναοῦ ἐν Hodos, πρὸς ἀνέγερσιν οἰκίας χάριν τῆς ἐν Gerard κομιτείας, πρὸς ἀποξήρανσιν ἐλῶν τῆς ἐν Simontornya γαιοκτησίας καὶ

1. P á s z t o r M i k l o s, A százötven éves Lipótvaros (= Die 150 jährige Leopoldstadt, Budapest 1940), p. 65 - 66. F ü v e s Ö d ö n, Pesti görök háztulajdonosok (=Griechische Hausbesitzer in Pest, Budapest 1970), p. 53 - 54.

2. R e i z n e r J á n o s, Szeged története (= Die Geschichte von Szeged, Budapest 1884), II. 50 - 51.

3. Ἐφημ. «Neuigkeiten» (Brünn), Nr. 146/1856. Κατάλογον τῶν οἰκιῶν καὶ γαιοκτησιῶν μετὰ τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς αὐτῶν περιέχει καὶ ἡ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γ. Σίνα δήλωσις κληρονομίας τοῦ υἱοῦ του Σίμωνος Σίν. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3/267. *Εγγρ. 57.

4. W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34, 354.

5. «Der Satellit» (Kronstadt), Nr. 19/26-5-1856.

δι' ἄλλα ἔργα κοινῆς ὠφελείας¹. Γενναιόδωρος ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων του ὑπῆρξε καὶ ὁ Ἰωάννης Σίνας, διὸ ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ ἀνεκηρύχθησαν ἐπίτιμοι πολῖται τῆς Πέστης, τοῦ Szegedin², τοῦ Arad καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Οὐγγαρίας.

Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἐπίσης ἡ οἰκονομικὴ ἀρωγή, τὴν ὁποίαν ὁ Γ. Σίνας προσέφερε πρὸς τὴν ἐν Πέστη ἐλληνικὴν ἐκκλησιαστικὴν Κοινότητα, δανείσας αὐτὴν ἐπὶ μετριωτάτῳ τόκῳ 150.000 φράγκα πρὸς ἀνέγερσιν τριωρόφου προσοδοφόρου οἰκίας³.

14. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ

ΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Αὐστρίας κόμισ Franz von Klebelsberg εἰς τὴν ἀπὸ 2-3-1832 εἰσήγησίν του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Α' (σ. 62) κατέταξε τὸν Γεώργιον Σίναν εἰς τοὺς πρώτης τάξεως τραπεζίτας. Ὁ Παλλατίδης (Ἑπόμνημα ἱστορικόν . . . σ. 23 - 24) θεωρεῖ τοῦτον ἀνώτερον τῶν Fugger⁴ καὶ τῶν Rothschild⁵, ὁ δὲ Σπυρ. Λάμπρος χαρακτηρίζει τοῦτον « Πυθίαν τοῦ χρηματιστηρίου τῆς Βιέννης»⁶. Πράγματι ὁ Σίνας ἦτο τραπεζίτης διεθνοῦς περιωπῆς. Ἐγένετο δὲ οὗτος ὄχι μόνον πιστωτῆς καὶ χρηματοδότης μεγάλων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ καὶ δανειστῆς κυβερνήσεων καὶ αὐτοκρατοριῶν. Ὅτε π.χ. τῷ 1829 ἡ Ἑψηλὴ Πύλη ἐπρόκειτο νὰ συνάψῃ δάνειον, ὁ Σίνας καὶ ὁ

1. Wurzbach, Biographisches Lexikon, Bd. 34, 352.

2. Reizner, ἐνθ' ἀνωτέρω, II. p. 50 - 51.

3. Γώγου Γρηγ., Ἡ ἐν Πέστη Ἑλληνικὴ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησία, περ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», τόμ. Δ' (Κωνσταντινούπολις 1883 - 1884), σ. 341 καὶ περ. «Ἐσπερος» (Λειψία 1884 - 1885), σ. 147.

4. Περὶ τοῦ οἴκου ἐκείνου βλ. κυρίως Brandt, Die Fugger. Geschichte eines deutschen Handelshauses (1928).

5. Περὶ τοῦ οἴκου ἐκείνου βλ. κυρίως Corti Egon C., Das Haus Rothschild in der Zeit seiner Blüte (Wien 1928).

6. Λάμπρου Σπυρ., Σελίδες ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ (Ἀθῆναι 1912), σ. 40. Τὸ αὐτὸ ἐπανλαμβάνει καὶ ὁ Dölger Franz, Wien und Neugriechenland (Wien 1943), p. 15.

Rothschild προσέφερον εἰς αὐτὴν 10.000.000 δουκάτα¹. Ὅτε ἡ Κυβέρνησις τῆς Βλαχίας ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν « Ταχυδρόμον » τοῦ Βουκουρεστίου (ἀριθ. 21/21-6-1833) ὅτι ἐζήτει δάνειον, ὁ Σίνας ἐδήλωσε δι' ἐπιστολῆς του, διαβιβασθείσης διὰ τοῦ Μέττερνιχ πρὸς τὸν ἐν Βουκουρεστίῳ Αὐστριακὸν Πρόξενον, ὅτι ἀναλαμβάνει ἐξ ὀλοκλήρου τὸ ζητούμενον δάνειον². Ὁ οἶκος Σίνα, ὡς ἀναφέρει τὸ δίπλωμα Εὐγενείας τοῦ 1832 (σ. 64), μετέσχεν εἰς τὸ τότε προσφάτως συναφθὲν κρατικὸν δάνειον τῆς Αὐστρίας μὲ τὸ ποσὸν τῶν 53.653.000 φλωρινίων, εἰς τὸ ἕτερον δὲ κρατικὸν δάνειον τοῦ ἔτους 1835 ἐκ 40.000.000 φλωρινίων μετέσχεν ἐπίσης μετὰ τῶν τραπεζιτικῶν οἴκων Arnstein & Eskeles, Geymüller καὶ Rothschild³. Τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους τῆς Αὐστρίας ἐνίσχυσεν ὁ Σίνας καὶ διὰ προεξοφλήσεων τῶν δημοσίων ἐσόδων ἐκ τῶν χωρῶν τῆς Λομβαρδίας καὶ τῆς Βενετίας. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πόλιν τῆς Βιέννης προσῆλθεν οὗτος ἀρωγὸς ἄλλοτε διὰ δωρεῶν καὶ ἄλλοτε διὰ δανείων πρὸς κάλυψιν ἐπείγουσῶν ἀναγκῶν ἢ κατασκευὴν ὑδραγωγείων⁴ καὶ ἐκτέλεσιν ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων.

Τὸ δίκτυον τῶν τραπεζικῶν συναλλαγῶν τοῦ οἴκου Σίνα ἦτο εὐρύτατον, οἱ δὲ ἐφωδιασμένοι ὑπ' αὐτοῦ διὰ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν ἠδύναντο νὰ ἀποσύρουν χρηματικὰ ποσὰ παρ' οἵασδήποτε τραπεζῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ. Οὕτω π.χ. ἐξυπηρετήθησαν ὁ Ἀρχιδουξ Ἰωάννης ἐπιστρέψας ἐξ Ὀδησοῦ καὶ συνεχίσας τὸ ταξίδιον του εἰς Τεργέστην καὶ Ἀθήνας (1837)⁵, ἡ κόμισσα von Habsburg εὐρισκομένη ἐν Modena (1841),⁶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ Ἀρχιδουκῆς Φερδινάνδος καὶ Κάρολος κατὰ τὸ ταξίδιον των διὰ μέσου Τεργέστης πρὸς Ἀθήνας καὶ Σμύρνην (1850)⁷ καὶ πλεῖστα ἄλλα ὑψηλὰ πρόσωπα κατὰ διαφόρους περιστάσεις.

1. Prokesch-Osten Anton, Geschichte des Abfalls der Griechen vom Türkischen Reiche . . . (Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, μεταφρ. Γ. Ἀντωνιάδου, Ἀθῆναι 1886), τόμ. Β', σ. 411.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei. Moldau - Walachei, Karton 51 (1833).

3. Hofkammerarchiv, No 6709 P.P./22 - 10 - 1835.

4. Hofkammerarchiv, No 3795 P.P./1839, No 646 P.P./1839, No 1046 P.P./1840, No 5039 P.P./1843.

5. Ἐνθ' ἄνωτέρω, No 6100 P.P./1837, No 6868 P.P./1837.

6. Ἐνθ' ἄνωτέρω, No 2322 P.P./1841.

7. Finanzarchiv, No 12145 Fm/1850.

Ὁ Γεώργιος Σίνας λόγῳ τῆς ἐμπορικῆς καὶ τραπεζικῆς ἰδιοφυΐας του ἐξελέγη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1825 πρῶτος ἐκ τῶν δέκα Διευθυντῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Αὐστρίας, διετήρησε δὲ τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ μίαν εἰκοσιπενταετίαν περίπου¹. Ὅτε δὲ τῷ 1849 ἐπρόκειτο νὰ προταθοῦν τρεῖς ὑποψήφιοι πρὸς ἐπιλογὴν τοῦ Ἀναπληρωτοῦ - Διοικητοῦ τῆς ἐν λόγῳ Τραπεζῆς, ἅπαντες οἱ Διευθυνταί, ἀναγνωρίζοντες τὴν σπανίαν πεῖραν, τὴν ὁποίαν ἐκέκτητο ὁ Σίνας, τὰς ἐξαιρετικὰς πνευματικὰς ἰκανότητάς του καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατεῖχεν ὁ οἶκός του ἐν τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ, παρητήθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ. «Ὁ Γ. Σίνας ἔχει μίαν τόσον συντριπτικὴν ὑπεροχὴν ἐναντι τῶν λοιπῶν Διευθυντῶν, ὥστε δύναται νὰ παραμερισθῇ ἢ διάταξις τῆς τριπλῆς προτάσεως », γράφει ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Philipp Krauss εἰς τὴν ἀπὸ 8-4-1849 εἰσήγησίν του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Ἰωσήφ².

15. Η ΕΚΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΝΑ

Τὸ κύριον εἶδος, μὲ τὸ ὁποῖον ἐμπορεύετο καὶ ἐπλούτισεν ὁ οἶκος Σίνα, ἦτο ὁ βάμβαξ. Διὸ εὐλόγως ἀπεικονίσθη ἐπὶ τοῦ θυρεοῦ τοῦ οἴκου τούτου κλάδος βαμβακέας. Μετέφερε δὲ ὁ Γεώργ. Σίνας μεγάλας ποσότητας βάμβακος ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς Ἰνδίας³. Ἀπὸ τὰς αὐτὰς χώρας, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν, ἐπρομηθεύετο οὔτος καὶ ἔριον, διωχέτευε δὲ ἀμφοτέρωθεν τὰ εἶδη εἰς τὰ νηματουργεῖα τῆς Αὐστρίας καὶ ἄλλων χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐτερον προσοδοφόρον εἶδος ἦτο ὁ καπνός. Μὴ ἀρκούμενος ὅμως ὁ ρέκτης ἐκεῖνος ἐπιχειρηματίας εἰς τὴν ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰσαγωγὴν καὶ θέλων νὰ ἐνισχύσῃ διὰ νέου προϊόντος τὴν ἐγχώριον γεωργικὴν παραγωγὴν, εἰσήγαγε καὶ ἐβελτίωσε τὴν καλλιέργειαν καπνοῦ εἰς τὴν Οὐγγαρίαν. Ὅτε π.χ. τῷ 1846 ὁ Σίνας προσέφερεν εἰς τὸ αὐστριακὸν Κράτος 120.000 (Zent-

1. Hofkammerarchiv, No 679 P.P./1847. Βλ. καὶ Pressburger S., Österreichische Notenbank 1816 - 1966 (Wien 1966), p. 53.

2. Finanzarchiv, No 3414 G.P./1849. Περὶ τοῦ Γεωρ. Σίνα ὡς τραπεζίτου βλ. καὶ Schef-fer Egon, Das Bankwesen in Österreich (Wien 1924), p. 98, 115, 124.

3. Ρορονιέ, Ο Tsintsarima, p. 151.

per) στατῆρας¹ φύλλων καπνοῦ ἐκ τῶν ἐν Szegedin τῆς Οὐγγαρίας καπνοφυτειῶν του, ὁ διευθυντῆς τῆς αὐστριακῆς καπνοβιομηχανίας ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ καπνὸς ἐκεῖνος ἦτο ποιοτικῶς ἀνώτερος τοῦ καπνοῦ, τὸν ὁποῖον εἶχε προσφέρει ὁ ἐπίσης μεγαλέμπορος Wodianer, καὶ ἐπομένως ἄξιος τῆς ὑπὸ τοῦ Σίνα καθορισθείσης τιμῆς τῶν 9,30 φλωρινίων κατὰ στατῆρα². Τὸ εἶδος τοῦτο ἐπρομήθευεν ὁ Σίνας καὶ εἰς ἄλλας χώρας, καὶ δὴ εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν³.

Γενικῶς αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ συναλλαγαὶ τοῦ Σίνα ἐξετείνοντο ἀπὸ Βιέννης μέχρι Ρώμης, Γενεύης, Μασσαλίας, Παρισίων, Λονδίνου, Ἀμβούργου, Βερολίνου, Βαρσοβίας, Λεμβέργης, Βουκουρεστίου, Ὀδησοῦ, Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης, Ἀλεξανδρείας, Καΐρου καὶ Ἰνδιῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ ὅλων τῶν ἐνδιαμέσων ἐμπορικῶν κέντρων καὶ σταθμῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀνατολῆς.

16. ΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΝΑ

Α'. ΤΑ ΝΗΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΕΝ ΡΟΤΤΕΝΔΟΡΦ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ οἴκου Σίνα εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῶν χωρῶν τῆς αὐστριακῆς μοναρχίας. Γενέτειρα τῆς βιομηχανίας κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ Ἀγγλία. Ὅπως εἰς ἄλλους βιομηχανικοὺς κλάδους οὕτω καὶ εἰς τὴν βιομηχανικὴν νηματουργίαν ἡ Ἀγγλία διεκρίθη, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς κλωστικῆς μηχανῆς ὑπὸ τοῦ Richard Arkwright (1772) καὶ τοῦ μηχανικοῦ ἀργαλειοῦ ὑπὸ τοῦ Edmund Cartwright (1784), καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκμετάλλευσιν διὰ νόμου ἀπαγορεύοντος ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὴν ἐξαγωγὴν εἰς ἄλλας χώρας νηματουργικῶν μηχανῶν ἢ σχεδίων κατασκευῆς αὐτῶν, καθὼς καὶ τὴν ἀποδημίαν εἰδικευμένων μηχανικῶν⁴.

Ἐν Αὐστρίᾳ ὑπῆρχον μὲν αἱ πολιτικαὶ προϋποθέσεις ἤδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Μαρίας Θηρεσίας καὶ τοῦ Ἰωσήφ Β' πρὸς δημιουργίαν βιομηχανίας, οὐχὶ

1. Zentner (στατῆρ) = 50 χιλιόγραμμα.

2. Hofkammerarchiv, 6728 P.P./24-6-1846.

3. Hofkammerarchiv. Bankalakten, Fz. 3/4, Nr. 884/1846, 786/1847, 780/1848.

4. Ὁ νόμος ἐκεῖνος ἤρθη μόλις τῷ 1842.

ὅμως καὶ αἱ τεχνικαί. Τὸ ἐν Pottendorf τῆς Κάτω Αὐστρίας ἐργοστάσιον νημάτων καὶ λινῶν ὑφασμάτων, λειτουργοῦν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰῶνος, περιελθὸν δὲ κατόπιν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν Konstantin Reyer καὶ Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, ἦτο χειροτεχνικόν. Ἡ βιομηχανικὴ νηματουργία εἰσήχθη εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἀφ' ὅτου ὁ Ἄγγλος John Thornton, ἄλλοτε διευθυντῆς τοῦ νηματουργείου τοῦ Manchester, μετεκλήθη ἐξ Ἀμβούργου, ἔνθα εἶχεν ἰδρύσει ἐργοστάσιον βαμβακερῶν νημάτων¹.

Τὴν 28-1-1801 οἱ διευθύνται τῆς ἐν Βιέννῃ Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς κόμισ Colloredo Mansfeld καὶ πρίγκιψ Joseph Schwarzenberg ὑπέγραψαν συμβόλαιον μετὰ τοῦ Thornton πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν Pottendorf μηχανοκινήτου νηματουργείου ἀγγλικοῦ τύπου. Τὴν τεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐργοστασίου ἐκείνου ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος ὁ Thornton, χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν κίνησιν αὐτοῦ τὸ ὕδωρ τῶν ποταμῶν Fischa καὶ Leitha. Τὰ παραχθέντα νήματα ὑπῆρξαν ἐφάμιλλα τῶν ἀγγλικῶν, ἀνάλογος δὲ ὑπῆρξε καὶ ἡ ζήτησις αὐτῶν. Κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ νηματουργείου τοῦ Pottendorf ἰδρύθησαν καὶ ἄλλα μηχανοκίνητα νηματουργεῖα ἐν Κάτω Αὐστρίᾳ. Ὁ Thornton κατεδικάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ ἐρήμην εἰς θάνατον, ἀλλὰ ἐν Αὐστρίᾳ ἀνυψώθη εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐγενῶν.

Πρὸς χρηματοδότησιν τοῦ νηματουργείου τοῦ Pottendorf συνεκροτήθη τὴν 1-5-1802 μετοχικὴ ἐταιρεία, τῆς ὁποίας μετέσχον ὁ πρίγκιψ Joseph Schwarzenberg, ὁ πρίγκιψ Nikolaus Esterházy, ὁ κόμισ Franz Joseph Wartenberg, ὁ Σίμων Σίνας ὁ πρεσβύτερος καὶ ἄλλοι. Τὸ 1824 ὁ Γεώργιος Σίνας ἠγόρασε τὸ μερίδιον τοῦ πρίγκιπος Esterházy καὶ κατόπιν τὰ μερίδια καὶ ἄλλων συνεταίρων, γενόμενος δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1831 ὁ κυριώτερος μέτοχος καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐν λόγῳ νηματουργείου ἠῤῥξῆσεν αἰσθητῶς τὴν παραγωγὴν αὐτοῦ².

Τὴν 3-12-1839 ὁ Γεώργιος Σίνας καὶ οἱ συνδιευθύνται τοῦ νηματουργείου Thaddäus Berger καὶ Johann Bruchmann συνῆψαν μετὰ τοῦ Thornton συμβόλαιον περὶ ἰδρύσεως νέου μηχανοκινήτου ἐργοστασίου λινῶν νημάτων, τὸ ὁποῖον ἀργότερον περιῆλθεν ἐξ ἡμισείας εἰς τὴν κυριότητα τῶν

1. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ John Thornton διεπέρασε τὴν Μάγχην μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του κολυμβῶν καὶ μεταφέρων ἐντὸς βυτίου σχέδια νηματουργικῶν μηχανῶν.

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, Lit. P. 399.

οίκων Γεωργίου Σίνα και Franz Reyer¹. Τὴν 10-11-1843 ὁ Γ. Σίνας προσέλαβεν ὡς συνδιευθυντὴν τοῦ νηματουργείου τοῦ Pottendorf τὸν Ζηνόβιον Κ. Πώπ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀργότερον (15-3-1851) ἐπώλησε τὸ ἥμισυ τῶν μετοχῶν του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γ. Σίνα ὁ υἱὸς του Σίμων Σίνας ἀνέθεσε τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκείνης ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸν Πώπ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1857 ἐγένετο γενικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ οἴκου Σίνα ἐν τῷ νηματουργεῖῳ τοῦ Pottendorf². Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεποιήθη τὸ ἕτερον ἐργοστάσιον παραγωγῆς λινῶν νημάτων.

Β'. ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
ΕΝ ΚΛΕΙΝ - ΝΕΥΣΙΕΔΛ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Ἑτέρα βιομηχανικὴ ἐπιχειρήσις, τὴν ὁποίαν ἐχρηματοδότησεν ὁ οἶκος Σίνα, ἦτο ἡ χαρτοποιία ἐν Klein - Neusiedl τῆς Κάτω Αὐστρίας.

Μύλοι κατασκευῆς χάρτου ἐν Κάτω Αὐστρία ὑπῆρχον ἤδη ἀπὸ τοῦ 15ου αἰῶνος. Ἀλλὰ μεγάλην πρόοδον ἐσημείωσεν ἡ βιομηχανία αὕτη ἐπὶ Μαρίας Θηρεσίας, ὅποτε ὁ ρέκτης τυπογράφος Johann Thomas Trattner (1717 - 1798), ἐπιχειρήσας εἰδικὰ ταξίδια εἰς Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ πρὸ παντὸς εἰς Ὀλλανδίαν, ἵδρυσεν τῷ 1767 ἐν Franzensthal παρὰ τὸ Ebergassing τῆς Κάτω Αὐστρίας ἄρτιον ἐργοστάσιον χαρτοποιίας.

Ἐτι μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν ἔλαβεν ἡ χαρτοποιία ἐν Αὐστρία, ὅτε ὁ Ignaz Theodor Pachner (1760 - 1814) ἵδρυσεν ἐν Klein - Neusiedl (παρὰ τὸ Fischament) ἐργοστάσιον ἐπίσης κατὰ ὀλλανδικὸν τρόπον, ὅπως καὶ ὁ Trattner, ἀλλὰ μὲ τελειότερα μηχανήματα (1793-1797). Μετὰ μίαν τεσσαρακονταετίαν ὁ υἱὸς τοῦ ἱδρυτοῦ μὴ δυνηθεὶς, λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀπαι-

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Fz. 3, Lit. P. 553.

2. Περὶ τοῦ νηματουργείου τοῦ Pottendorf, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀρχειακῶν πηγῶν, βλ. Knolz, Joseph Joh. Darstellung der Verfassung und Einrichtung der Baumvollspinnfabriken in Niederösterreich (Wien 1843), «Pottendorfer Fabrik» (Wien 1890), Czech Rudolf, Chronik der Marktgemeinde Pottendorf (Wien 1955), p. 33 - 40. Τὸ νηματουργεῖον τοῦ Pottendorf ὑφίσταται μέχρι σήμερον. Εἰς δὲ τὰ ἐν Βιέννῃ κεντρικὰ γραφεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης διαφυλάσσεται ἐν παλαιῶν βιβλίον ἐπισκεπτῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτὸς τῶν ὑπογραφῶν τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Α' καὶ ἄλλων ἐπισήμων ὑπάρχουν καὶ αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου καὶ πολλῶν ἄλλων μελῶν καὶ συγγενῶν τῆς οἰκογενείας Σίνα.

τουμένων κεφαλαίων, ὅπως προσαρμόσῃ τὸ ἐργοστάσιον ἐκεῖνο πρὸς τὰς ἐπελθούσας τεχνικὰς ἐξελίξεις, τὸ ἐπώλησε τὴν 2-4-1837 εἰς τὸν μεγαλέμπορον Georg Borckenstein. Οὗτος μετὰ τῶν φίλων του Ludwig Faber καὶ Georg Heinrich Theurer συνέστησε μεγάλην μετοχικὴν ἐταιρείαν, τῆς ὁποίας εἷς ἐκ τῶν κυριωτέρων μετόχων ἐγένετο ὁ Γεώργιος Σίνας. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἐταιρείας (16-2-1839) τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον ηὐξήθη καὶ ἠγοράσθησαν καὶ ἄλλαι μηχαναί, ὁ δὲ παραγόμενος χάρτης κατέστη ἐφάμιλλος τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ τοῦ ὀλλανδικοῦ. Τῷ 1845 ἀπενεμήθη εἰς τὴν χαρτοποιίαν τοῦ Klein - Neusiedl τὸ χρυσοῦν μετάλλιον. Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Friedrich Gottlob Keller ἐχρησιμοποίησε τὸ ξύλον ὡς πρώτην ὕλην, διότι τὰ ράκη, ἡ μέχρι τοῦδε χρησιμοποιουμένη πρώτη ὕλη, δὲν ἐπῆρ-
κουν πλέον, οὕτω δὲ ηὐξήθη ἡ παραγωγὴ χάρτου. Μέχρι τοῦ 1848 τὸ Klein - Neusiedl ἐθεωρεῖτο τὸ τεχνικῶς τελειότερον ἐργοστάσιον χαρτοποιίας¹.

Ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἐταιρείας (16-2-1839) τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον ηὐξήθη καὶ ἠγοράσθησαν καὶ ἄλλαι μηχαναί, ὁ δὲ παραγόμενος χάρτης κατέστη ἐφάμιλλος τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ τοῦ ὀλλανδικοῦ. Τῷ 1845 ἀπενεμήθη εἰς τὴν χαρτοποιίαν τοῦ Klein - Neusiedl τὸ χρυσοῦν μετάλλιον. Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Friedrich Gottlob Keller ἐχρησιμοποίησε τὸ ξύλον ὡς πρώτην ὕλην, διότι τὰ ράκη, ἡ μέχρι τοῦδε χρησιμοποιουμένη πρώτη ὕλη, δὲν ἐπῆρ-
κουν πλέον, οὕτω δὲ ηὐξήθη ἡ παραγωγὴ χάρτου. Μέχρι τοῦ 1848 τὸ Klein - Neusiedl ἐθεωρεῖτο τὸ τεχνικῶς τελειότερον ἐργοστάσιον χαρτοποιίας¹.

Ἄπο τοῦ ἔτους 1850 τὸ ἐργοστάσιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μέχρι τότε ἐκινεῖτο διὰ τοῦ ρεύματος τοῦ ποταμοῦ Fischa, ἤρξατο ἐφοδιαζόμενον μὲ ἀτμομηχανάς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου Σίνα (1856) μέτοχος ἐγένετο ὁ ἀδελφός του Ἰωάννης Σίνας. Τῷ 1865 ἡ ἐπιχείρησις ἐκείνη ἐπεξετάθη, ἀγοράσασα καὶ τὸ ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Trattner ἰδρυθὲν ἐργοστάσιον χαρτοποιίας, ἔκτοτε δὲ ἐπρομηθεύοντο χάρτην ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τοῦ Klein - Neusiedl ὄχι μόνον αἱ χῶραι τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ τὰ Βαλκάνια, ἡ Ἀνατολή, ἡ Γερμανία, ἡ Σκανδιναβία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Νότιος Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία².

17. ΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΝΑ

Ἐπι μεγαλύτεραι καὶ τολμηρότεραι ὑπῆρξαν αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ Γεωργίου Σίνα εἰς τὸν τομέα τῆς συγκοινωνίας. Οὗτος, ὡς παρατηρεῖ ὁ Α. Παλ-

1. «Im Vormärz konnte Klein - Neusiedl bereits als Muster einer technisch gut ausgestatteten Papierfabrik gelten», γράφει ὁ Zöllner, Geschichte Österreichs (1962), p. 368.

2. Ἀρχεῖα ἐγγραφα περὶ τοῦ ἐργοστασίου τούτου, τὸ ὁποῖον ὑφίσταται μέχρι σήμερον, ὑπάρχουν ἐν τῷ Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, Lit. B 509. Ἐκ δὲ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας βλ. κυρίως Linhart Emil, Aus der Geschichte der Neusiedler Aktiengesellschaft für Papierfabrikation (Wien 1953), ἐξ οὗ ἡ εἰκ. 86.

λατίδης (Ἑπόμνημα ἱστορικόν ... σ. 31), «κτίζει μεγάλους σιδηροῦς δρόμους, οἰκοδομεῖ γεφύρας ἐπὶ τῶν ρευμάτων τῶν μεγίστων ποταμῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ πρῶτος μετὰ Τραϊανόν, τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων, δοκιμάζει νὰ συζεύξη τὰς δύο μακρὰν διεστώσας ἀπ' ἀλλήλων ὄχθας τοῦ καταπληκτικοῦ Ἰστρου».

Α'. Ο «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ»

Τὴν πρώτην ιδέαν κατασκευῆς σιδηροδρόμου, συρομένου δι' ἵππων, συνέλαβεν ὁ Franz Gerstner, καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς τεχνικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πράγας. Εἰς μίαν ἐκθεσίν του πρὸς τὴν «Ἑδροτεχνικὴν Ἑταιρείαν τῆς Βοημίας» (31-12-1807) ἀπεδείκνυεν οὗτος ὅτι ἡ διὰ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς σύνδεσις τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Μολδάβα ἦτο εὐχερεστέρα καὶ οἰκονομικώτερα τῆς ἀπὸ μακροῦ μελετωμένης διανοίξεως διώρυγος μεταξὺ τῶν δύο τούτων ποταμῶν. Τὸ σχέδιον τοῦ Gerstner ἐπραγματοποίησεν ὁ υἱὸς του Franz Anton Gerstner, καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Βιέννης, ὅστις τὴν 7-9-1824 ἔλαβε τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον κατασκευῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς συνδεούσης τοὺς δύο ποταμοὺς παρὰ τὰς πόλεις Mauthausen καὶ Budweis. Εἰδικὴ σιδηροδρομικὴ ἐταιρεία, τὴν ὁποίαν, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω (σ. 60 καὶ 63), ὑπεστήριξεν οἰκονομικῶς ὁ Γεώργ. Σίνας, ἔφερεν εἰς πέρας τὸ ἔργον ἐκεῖνο (1825-1832). Ὑπῆρξε δὲ ὁ ἵπποκίνητος ἐκεῖνος σιδηρόδρομος ὁ πρῶτος σιδηρόδρομος ὄχι μόνον τῆς Αὐστρίας, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς Εὐρώπης.

Ἡ κινητήριος ὄμως δύναμις, ἡ ὁποία κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπέφερεν ἐπανάστασιν καὶ καταπληκτικὴν πρόοδον εἰς τὴν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν συγκοινωνίαν, ἦτο ὁ ἀτμός. Ἡ ὑπὸ τοῦ George Stephenson ἐφεύρεσις τῆς ἀτμομηχανῆς καὶ ἡ ἐπιτυχὴς ἐφαρμογὴ αὐτῆς διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου ἀτμοκινήτου σιδηροδρόμου ἐν Ἀγγλίᾳ (1830) διεδόθη καὶ εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Αὐστρίαν. Πρῶτος ὁ ἐν Βιέννῃ τραπεζίτης Salomon Rothschild ἐπέτυχεν νὰ λάβῃ αὐτοκρατορικὸν προνόμιον κατασκευῆς σιδηροδρόμου, κατευθυνομένου πρὸς βορρᾶν τῆς Βιέννης (4-3-1836). Ἐλαβε δὲ ὁ «Σιδηρόδρομος ἐκεῖνος τοῦ Βορρᾶ» τὸ ὄνομα τοῦ Αὐτοκράτορος Φερδινάνδου (Kaiser Ferdinand Nordbahn).

Πρὶν ὅμως ἀκόμη ἀποκτήσῃ ὁ Rothschild τὸ προνόμιον τοῦ «Σιδηροδρόμου τοῦ Βορρᾶ» (Nordbahn), ἔσπευσεν ὁ ἰσχυρὸς ἀνταγωνιστὴς αὐτοῦ Γεώργιος Σίνας νὰ ἀποκτήσῃ τὸ προνόμιον κατασκευῆς σιδηροδρομικοῦ ἀντίποδος, ἤτοι τοῦ «Σιδηροδρόμου τοῦ Νότου» (Südbahn). Σχετικὰς αἰτήσεις ὑπέβαλεν οὗτος τὸσον πρὸς τὴν αὐλικὴν καὶ τὴν οὐγγρικὴν Καγκελλαρίαν (17-2-1836), ὅσον καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Αὐτοκράτορα (3-3-1836) καὶ ἐζήτησεν τὴν χορήγησιν προνομίου κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἀπὸ Βιέννης μέχρι Raab τῆς Οὐγγαρίας μὲ προοπτικὴν ἐκατέρωθεν ἐπεκτάσεως δι' ὠρισμένων διακλαδώσεων καὶ προεκτάσεως μέχρι Τεργέστης. Παρὰ τὰς διατυπωθείσας ἐπιφυλάξεις ἔνεκα τῆς δυσχερείας τοῦ ἔργου, ὁ Αὐτοκράτωρ λόγῳ τῶν ἀνεγνωρισμένων ἐπιχειρηματικῶν ἱκανοτήτων τοῦ Σίνα ἐνέκρινεν, ὅπως γίνῃ ἡ ἔναρξις τῶν προεργασιῶν (3-8-1836). Ὁ Ἰωάννης Σίνας, ὁ ὁποῖος ἦτο ἤδη μέτοχος καὶ μάλιστα μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἐταιρείας τοῦ Nordbahn, ἔδωκεν εὐσχήμως τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τῆς ἐταιρείας ἐκείνης (11-10-1836).

Ἡ χάραξις τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἀνετέθη εἰς τὸν μηχανικὸν Matthias Schönerer, εἰδικευθέντα πρὸ ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ πρό τινος ἀποπερατώσαντα τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν μεταξὺ Budweis καὶ Gmund. Ὁ Γ. Σίνας εἰς νέαν, διεξοδικὴν αἴτησίν του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα (7-3-1837), ἀφοῦ ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐν λόγῳ σιδηρόδρομος ἐπρόκειτο νὰ προεκταθῇ ἀνατολικῶς μὲν μέχρι Pressburg τῆς Σλοβακίας καὶ Debreczin τῆς Οὐγγαρίας, νοτίως δὲ μέχρι τῶν λιμένων τῆς Ἀδριατικῆς, ἐξαίρει τὰ πλεονεκτήματα τούτου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν «Σιδηρόδρομον τοῦ Βορρᾶ» καὶ τονίζει ὅτι ἐξ αὐτοῦ θὰ προκύψῃ νέα ζωὴ καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ, εὐκολωτέρα καὶ ταχύτερα ἐπικοινωνία μεταξὺ τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, ἐπικράτησις τῆς Αὐστρίας εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐπομένως τεραστία αὐξήσις τῶν οἰκονομικῶν τῆς Αὐτοκρατορίας.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα προσετέθη καὶ ἡ ἐνθερμος ὑποστήριξις τοῦ Ἀρχιδουκὸς Ἰωάννου, ἐνδιαφερομένου ἰδιαίτερος διὰ τὴν Στυρίαν, καὶ οὕτω τὴν 2-1-1838 ἐχορηγήθη εἰς τὸν Σίναν τὸ προνόμιον κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἀπὸ Βιέννης μέχρι Raab, ὠνομάσθη δὲ ἡ συσταθεῖσα μετοχικὴ ἐταιρεία «Wien-Raaber-Eisenbahngesellschaft». Ἰθύνων νοῦς τῆς ὅλης

ἐπιχειρήσεως ἦτο ὁ Γ. Σίνας, ὅστις συνέστησε προσωρινὴν διοικητικὴν ἐπιτροπὴν, εἰς τὴν ὁποίαν μετεῖχον ὁ Ἰωάννης Σίνας, ὁ Σίμων Σίνας καί, κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ Ἀρχιδουκὸς Ἰωάννου, ὁ συνταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ Camillo Vacani. Ἡ ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη μὲ τὴν σύνταξιν τοῦ καταστατικοῦ, τὴν ἐγγραφὴν μετόχων καὶ ἄλλας προεργασίας. Τὸ βασικὸν κεφάλαιον τῆς ἐταιρείας ὑπελογίσθη εἰς 12.500.000 φλωρίνια, ἐξεδόθησαν δὲ πρὸς κάλυψιν αὐτοῦ 25.000 μετοχαί, ἐκάστη ἀξίας 500 φλωρινίων.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Γ. Σίνας ἀπέστειλε τὸν μηχανικὸν Schönerer εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, διότι ὁ ἐκεῖ μηχανικὸς William Norris εἶχεν ἐπιτύχει ἐν Φιλαδελφείᾳ τὴν κατασκευὴν τελειότερας ἀτμομηχανῆς. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπεστάλη ἐπίσης καὶ ὁ μηχανικὸς Kraft.

Ἡ πρώτη ἐτησίᾳ συνέλευσις τῶν μετόχων ἐγένετο τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1838. Κατ' αὐτὴν ὁ Γ. Σίνας ἀρχόμενος τοῦ λόγου εἶπε τὰ ἑξῆς : «Διὰ τῆς κατασκευῆς σιδηροδρόμων ἀρχίζει μία νέα ἐποχὴ εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐμπορίου. Διὰ τῶν σιδηροδρόμων ἡ ζωὴ τῶν λαῶν γίνεται δραστηριωτέρα, ἡ δύναμις των σταθερωτέρα, ἡ ἐπικοινωνία των συχνωτέρα». Ἐν συνεχείᾳ ἀνέφερον οὗτος εἰς τὴν ἔκθεσιν του ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ ἀτμομηχανὴ ἦτο ἀπλουστέρα τῆς ἀγγλικῆς, ἀπῆτει ὀλιγωτέρας ἐπανορθώσεις, ἐπετύγχανε μεγαλυτέρας ἀναβάσεις καὶ ἀποτόμους στροφάς, δὲν ἐξετίνασσε διαπύρους ἄνθρακας, καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Schönerer μετέφερον ἤδη τὰ ἐξαρτήματα μιᾶς τοιαύτης μηχανῆς ἐξ Ἀμερικῆς καὶ εἰδικούς τεχνίτας πρὸς συναρμολόγησιν αὐτῆς καὶ πρὸς ἐγκατάστασιν ἀναλόγου σιδηροδρομικοῦ μηχανοστασίου ἐν Αὐστρίᾳ. Ἡ πρώτη ἐκείνη ἀτμομηχανὴ ὠνομάσθη Philadelphia¹. Ὁ λαός, συμφώνως πρὸς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Σίνα, ὑπεδέχθη τὸ ἔργον μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κτημάτων, διὰ τῶν ὁποίων θὰ διήρχετο ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ, ἐδέχθησαν ἐλαχίστας ἀποζημιώσεις. Ὁ σιδηρόδρομος ἔμελλε νὰ ἔχη ὡς ἀφετηρίαν τὸ Belvedere τῆς Βιέννης, νὰ διέρχεται διὰ τοῦ Baden, νὰ διακλαδοῦται πρὸς τὸ Laxenburg καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ καταλήγῃ εἰς τὴν Wiener - Neustadt.

1. Ἐκ τῆς ὀνομασίας τῆς ἀτμομηχανῆς ἐκείνης ὀνομάζεται μέχρι σήμερον ἡ ἐν Meidling τῆς Βιέννης τοποθεσίᾳ «Philadelphia - Brücke».

Φωτ. 8. Ἡ πρώτη σελίς τῶν αὐτοκρατορικῶν προνομίων τῆς ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Σίνα ἰδρυθείσης σιδηροδρομικῆς ἐταιρείας (1846). Βλ. σ. 84 καὶ ἔγγρα. 42.

Συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικόν, ὅπερ ἐνεκρίθη τὴν 6-5-1839, τὴν τεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἔργου ἀνέλαβεν ὁ Schönerer, τὴν δὲ οἰκονομικὴν διεύθυνσιν δεκαμελὲς διοικητικὸν συμβούλιον. Οἱ μέτοχοι μὲ δικαίωμα ψήφου ἀνῆρχοντο εἰς 100, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἦσαν καὶ οἱ Ἕλληνες ἔμποροι Μ. Δούμπας, Κ. Γύρας, Μ. Κιοπέκας, Στέργιος Νικολαΐδης-Πίνδος, Ζηνόβιος Πώπ, Ζώης Χαραμῆς καὶ ἄλλοι.

Διάφοροι ἀντιδράσεις ἠμπόδισαν τὴν πραγματοποίησιν ὀλοκλήρου τοῦ μεγαλεπηβόλου σιδηροδρομικοῦ σχεδίου τοῦ Γ. Σίνα. Τὸ προνόμιον κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἐν Οὐγγαρία ἔλαβεν ὁ τραπεζίτης Moritz Ullmann, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Rothschild. Τελευτῶντος τοῦ ἔτους 1842 ὁ Σίνας ἠναγκάσθη νὰ περιορίσῃ τὴν ἔκτασιν τοῦ προσχεδιασθέντος ἔργου, μετωνόμασε τὴν ἐταιρείαν εἰς Wien-Gloggnitzer-Eisenbahngesellschaft, λαβοῦσαν ἴδια προνόμια (1845 καὶ 1846), καὶ ἐπραγματοποίησε τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου μεταξὺ Βιέννης καὶ Gloggnitz μὲ διακλαδώσεις πρὸς τὸ Laxenburg καὶ τὸ Katzelsdorf¹.

Αἱ ἰδιωτικαὶ ἐκεῖναι σιδηροδρομικαὶ ἐπιχειρήσεις ἤρξαντο σὺν τῷ χρόνῳ περιερχόμεναι εἰς τὸ αὐστριακὸν Κράτος. Τὴν αὐτὴν τύχην ἔσχεν ἀπὸ τῆς 30-8-1853 καὶ ἡ σιδηροδρομικὴ ἐταιρεία τοῦ Γ. Σίνα, ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε λάβει πάλιν τὴν ἀρχικὴν τῆς ὀνομασίαν (Wien-Raaber-Eisenbahngesellschaft)². Ἡ πρώτη ἀτμομηχανὴ τοῦ «Σιδηροδρόμου τοῦ Νότου» διαφυλάσσεται μέχρι σήμερον εἰς τὸ Technisches Museum (Τεχνικὸν Μουσεῖον) τῆς Βιέννης. Ἡ ἀτμομηχανὴ ἐκείνη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχή, ἡ Βιέννη ἡ ἀφετηρία καὶ ὁ Γεώργιος Σίνας ὁ πατὴρ τῶν σιδηροδρόμων τῶν πρὸς νότον τοῦ Δουνάβεως χωρῶν καὶ ὀλοκλήρου τῆς Βαλκανικῆς³.

1. Φωτ. 8, ἔγγρ. 42 - 43 καὶ εἰκ. 4 καὶ 28.

2. Ἔγγρ. 43α.

3. Πλούσιον ἀρχεῖακὸν ὕλικὸν διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν σιδηροδρόμων τῆς Αὐστρίας περιέχουν τὰ ἀρχεῖα τῆς Βιέννης Verkehrsarchiv, Finanzarchiv, Kriegsarchiv, Technisches Museum, Haus-, Hof- und Staatsarchiv κ.ἄ. Ἐκ δὲ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας μνημονευτέα : K o h n I g n., Österreichisches Eisenbahn - Jahrbuch, I. Jahrgang (Wien 1868), 51 - 95, S t r a c h H., Die ersten Privatbahnen, in der «Geschichte der Eisenbahnen der Österreichisch-Ungarischen Monarchie», I. Band, I. Theil (Wien - Teschen - Leipzig 1898), 160 - 180, «Beschreibender Katalog des K.K. historischen Museums der Österreichischen Eisenbahnen (Wien 1902), 54-61, O d e r, Österreichische Eisenbahnen, in der «Enzyklopädie des Eisenbahnwesens» herausgegeben von R ö l l, 7. Band

Β'. Η «ΠΡΩΤΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΟΥΝΑΒΕΩΣ»

Ἐνέκαθεν ὁ Δούναβις ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν συγκοινωνίαν καὶ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ ἐνέκαθεν καθίστατο αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη ναυπηγήσεως καταλλήλων ποταμοπλοίων. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς ὑγρᾶς αὐτῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν Ἄνατολὴν ἐξεδόθη τὴν 11-8-1777 σχετικὸν διάταγμα ὑπὸ τῆς Μαρίας Θηρεσίας¹, τὸ δὲ 1782 ἰδρύθη ἐν Βιέννῃ καὶ ὁ εἰδικὸς οἶκος μεταφορῶν Willeshofer & Co. Διαλυθέντος ὅμως τοῦ οἴκου ἐκείνου μετὰ δύο ἔτη ὁ πρῶτος διευθυντὴς του Ignaz Rutter συνέστησε τὴν 10-5-1784 ἐν Βιέννῃ τὴν ὀνομασθεῖσαν «Ἐταιρείαν τοῦ Δουνάβεως καὶ τῆς Θαλάσσης» (Donau- und Seehandlungsgesellschaft von Wien), ἡ ὁποία συμφώνως πρὸς τὴν κυκλοφορηθεῖσαν ἐγκύκλιον αὐτῆς διέθετεν ἴδια πλοῖα διὰ ταξίδια καὶ μεταφορὰς μέχρι Χερσῶνος καὶ Κωνσταντινουπόλεως².

Μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς κινητηρίου δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ διὰ τὴν ναυσιπλοΐαν³ καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν ποταμοπλοΐαν ὁ Ludwig Christian Schäfer λαβὼν τὸ προνόμιον ναυπηγήσεως ἀτμοπλοίων ἵδρυσε μετὰ τοῦ Philipp Heinrich von Girard, ἐφευρέτου νέας ἀτμοκινήτου συσκευῆς, τὴν πρώτην μετοχικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἐταιρείαν τοῦ Δουνάβεως (14-4-1823). Ἡ ἐταιρεία ἐκείνη ἐξέδωκε 250 μετοχάς, ἀξίας 1.000 φλωρινίων ἑκάστην, καὶ ἔδαπάνησε 12.000 φλωρινίων διὰ τὸ πρῶτον ναυπηγηθὲν ἀτμόπλοιον τοῦ Δουνάβεως μὲ προοπτικὴν περαιτέρω ναυπηγήσεως δέκα ἐν συνόλῳ ἀτμοπλοίων. Παραδόξως ὅμως μετὰ ἕξ ἔτη οἱ ἱδρυταί, ἐγκαταλείψαντες τὴν Βιέννην, ἐγκατεστάθησαν ἐν Βαρσοβίᾳ, ὅποτε ἡ ἐταιρεία ἐκείνη διελύθη⁴.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἦτοι τὸ 1829, συνεστήθη νέα μετοχικὴ ἐταιρεία

(Berlin - Wien 1915), 426-433. Περὶ τοῦ «Σιδηροδρόμου τοῦ Βορρᾶ» βλ. «Die ersten fünfzig Jahre der Kaiser Ferdinand-Nordbahn 1836-1886» (Wien 1886), περὶ δὲ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ Σίνα καὶ Rothschild βλ. Corti E. C., Das Haus Rothschild II (Wien 1928), 115 - 382.

1. Joseph Marx Freiherr von Lichtenstein, Über die vorzüglichsten Beförderungsmittel des österreichischen Handels (Wien 1812), p. 21.

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fr. 3, Lit. D 32.

3. Διὰ τὴν ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τῆς Μεσογείου ἰδρύθη ἀργότερον ἐν Τεργέστη ἡ ἐταιρεία «Ἀυστριακὸς Λόυδ» (Lloyd Austriaco). Βλ. περὶ αὐτοῦ «Fünfzig Jahre Triester Lloyd» (Triest 1911).

4. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, Lit. D. 168.

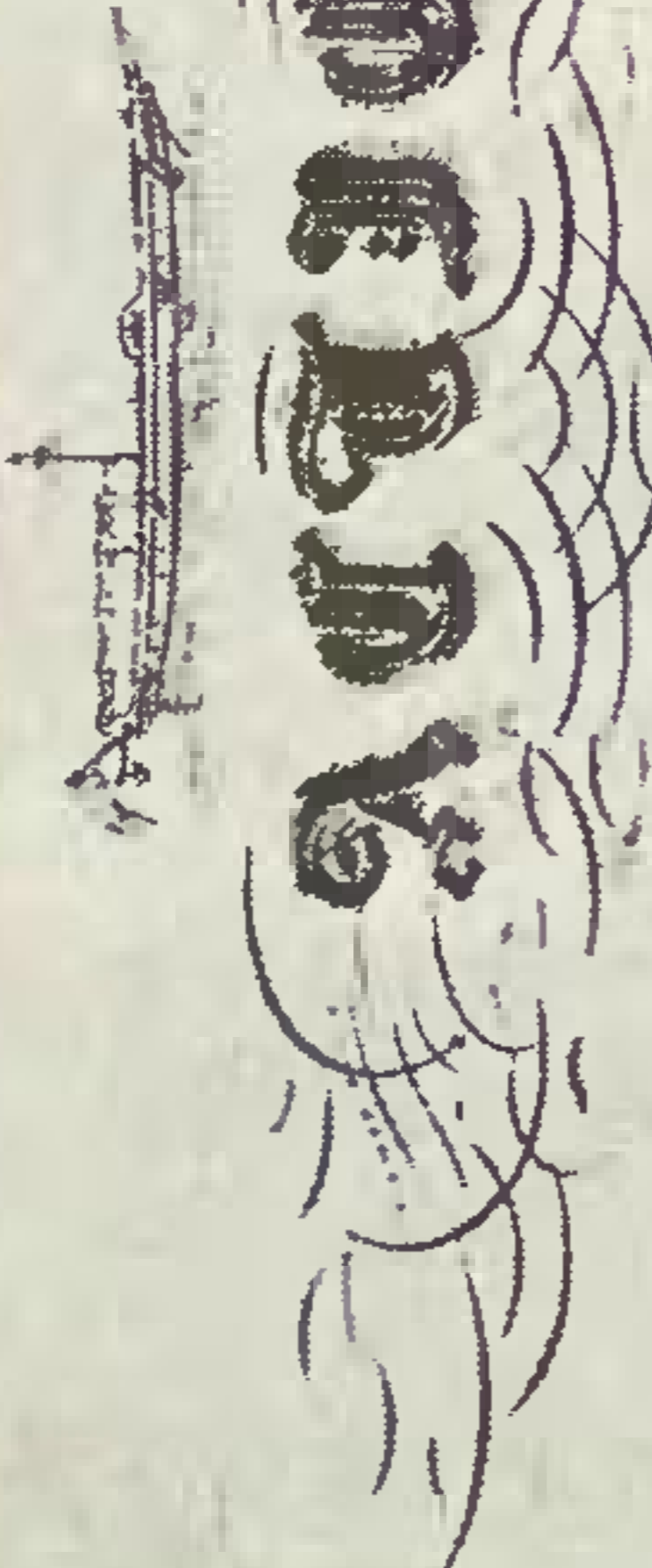

DONAU-DAMPF-SCHIFFFAHRTS

K. K. PRIVILEGIUM

GESELLSCHAFT

pro Formulare / pro Formulare

der k.k. priv. ersten Donau-Dampf-Schiffahrts Gesellschaft

Die Administration der k.k. priv. ersten Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft erklärt hiermit, dass
über jede rechtmässige Subskription dieser Aktien in Folge der gebotenen statut. vorläufigen Einlage
von Fünf Hundert Gulden Einverleibung, aus welcher in eine Zahlung statt haben kann,
Eigentümer der Aktien, welche ~~erhalten~~ geworden ist, und daher an allen Dividenden und Dividenden
Theil zu nehmen hat, die der Gesellschaft vermöge des Allerhöchsten Privilegiums und der geschw.
ten Statuten zustehen, und zustehen werden. Wien den 1ten März 1830.

Die Administration der ersten Donau Dampfschiffahrts Gesellschaft

Joseph v. Süssner, Direktor

Φωτ. 9. Μετοχή της «Πρώτης Ατμοπλοϊκής Εταιρείας του Δουνάβεως» (1830). Βλ. σ. 87.

ὑπὸ τὸν τίτλον Erste Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft (Πρώτη Ἀτμοπλοϊκὴ Ἑταιρεία τοῦ Δουνάβεως). Μεγάλως δὲ συνέβαλον εἰς τὴν εὐόδωσιν τῆς ἑταιρείας ταύτης τὸ ἐνεργὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Οὐγγρου πολιτικοῦ Stephan Széchenyi¹ καὶ τὰ κεφάλαια τοῦ Γεωργίου Σίνα. Τὸ καταστατικὸν τῆς ἑταιρείας ὑπεγράφη τὴν 22-1-1830, τὸ δὲ διοικητικὸν συμβούλιον αὐτῆς ἀπετέλεσαν ὁ Johann Puthon, ὁ Johann Geymüller καὶ ὁ Ἰωάννης Σίνας.

Ἡ ἑταιρεία αὕτη ἐξέδωκεν ἐν συνόλῳ 1.120 μετοχάς, ἀξίας 500 φλωρινίων ἐκάστην², καὶ συνεβλήθη μετὰ τῶν Ἀγγλων ναυπηγῶν John Andrews καὶ Joseph Pritchard, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε χορηγηθῆ προνόμιον ναυσιπλοΐας τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ. Οὗτοι ἐναυπήγησαν τὸ πρῶτον τεχνικῶς τελειότερον ἀτμόπλοιον τοῦ Δουνάβεως (1830), εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Α' (Franz I). Τὸ δεύτερον ἀτμόπλοιον, ναυπηγηθὲν τῷ 1837, ὠνομάσθη «Ἀργώ». Κατὰ τὸ 1850 ἡ ἑταιρεία αὕτη διέθετεν ὑπὲρ τὰ πενήκοντα ἀτμόπλοια³ καὶ ἐξετέλει συγκοινωνίαν μεταξὺ Linz, Βιέννης, Βουδαπέστης, Σεμλίνου, Γαλατσίου, Βάρνας, Τραπεζοῦντος, Κωνσταντινουπόλεως, Θεσσαλονίκης, Σμύρνης, Ρόδου, Συρίας καὶ Ἀλεξανδρείας.

Πρῶτος διευθυντὴς τῆς «Πρώτης Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρείας τοῦ Δουνάβεως» ἐγένετο ὁ Johann Puthon (1829-1840), μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου διετέλεσε διευθυντὴς αὐτῆς ἐπὶ 26 συναπτὰ ἔτη (1840-1866) ὁ Ἰωάννης Σίνας⁴. Ἡ ἑταιρεία αὕτη ὑφίσταται μέχρι σήμερον⁵.

1. Széchenyi Stephan, Über die Donauschiffahrt. Aus dem Ungarischen von Michael v. Paziazi (Ofen 1836).

2. Βλ. φωτ. 9.

3. Zöllner Erich, Geschichte Österreichs (Wien 1962), p. 373.

4. Βλ. εἰκ. 6 καὶ 7.

5. Ἐγγράφα περὶ τῆς ἑταιρείας ταύτης ἀπόκεινται ἐν τῷ Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3, Lit. D, 200, ἐν τῷ Verkehrsarchiv καὶ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς αὐτῆς ἑταιρείας. Ἐκ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας βλ. κυρίως «Denkschrift der Ersten Donau-Dampfschiffahrtsgesellschaft zur Erinnerung ihres 50 jährigen Bestandes» (Wien 1881), Korwik Otto, Die Anfänge der Dampfschiffahrt auf der österreichischen Donau, ausgegeben anlässlich der Feier des 100 jährigen Bestehens der DDSG in Österreich (Wien 1937) καὶ «125 Jahre Erste Donau-Dampfschiffahrtsgesellschaft» (Wien 1954).

Γ'. Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ

Ἔργον τοῦ τολμηροῦ ἐπιχειρηματίου Γεωργίου Σίνα ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ περίφημος (Kettenbrücke) κρεμαστή γέφυρα τῆς Βουδαπέστης¹. Ἡ ἀνάγκη τῆς συνδέσεως τῶν δύο πόλεων Βούδας καὶ Πέστης διὰ μιᾶς σταθερᾶς γεφύρας ἦτο ἀνεκάθεν αἰσθητή, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς γεφύρας τοῦ Τραϊανοῦ παρὰ τὴν Ὀρσοβαν αἱ ὄχθαι τοῦ μέσου καὶ κάτω Δουνάβεως δὲν εἶχον πλέον συζευχθῆ δι' ἀναλόγου ἔργου. Μέχρι τοῦ 1767 αἱ δύο πόλεις Βούδα καὶ Πέστη συνεδέοντο διὰ πλωτῆς γεφύρας. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο κατεσκευάσθη μία ξυλίνη γέφυρα, ἡ ὁποία ἀνενεοῦτο μὲν κατὰ καιρούς, ἀλλ' ἦτο στενὴ καὶ οὐχὶ ἀρκούντως στερεά, κατὰ δὲ τοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος συνήθως καθίστατο ἄχρηστος. Ἡ ἐπικοινωνία καὶ αἱ μεταφοραὶ μεταξὺ Βούδας καὶ Πέστης ἐγίνοντο κυρίως διὰ πλοιαρίων, λέμβων καὶ φορτηγίδων.

Τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς στερεᾶς καὶ ὠραίας γεφύρας ἔσχεν ὁ κόμισ Stephan von Széchenyi (1791-1860)², ὁ «μέγας Οὔγγρος», ὡς οὗτος ἀποκαλεῖται ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ πολιτιστικῇ ἱστορίᾳ τῆς Οὔγγαρίας. Πρὸς πραγματοποιήσιν δὲ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σκοποῦ ἤρξατο ἐργαζόμενος ὁ ρέκτης ἐκεῖνος πατριώτης καὶ πολιτικὸς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830³. Τὸ ἔτος 1832 ἐταξίδευσεν μετὰ τοῦ κόμιτος Georg Apponyi εἰς τὴν Ἀγγλίαν, συνέζητησε τὸ ζήτημα μὲ Ἀγγλοὺς ἀρχιτέκτονας, ἰδίᾳ μὲ τὸν διακεκριμένον γεφυροποιὸν William Tierney Clark, ἐπανελθὼν δὲ ἀπηύθυνεν ἐμπεριστατω-

1. Πλούσιον ἀρχεῖακὸν ὑλικὸν περὶ τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης εὐρίσκεται εἰς τὰ κρατικὰ ἀρχεῖα τῆς Βιέννης Haus-, Hof-, und Staatsarchiv, Kriegsarchiv καὶ Hofkammer und Finanzarchiv καὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βουδαπέστης Országos Levéltár (=Staatsarchiv) καὶ Fővárosi Levéltár (=Hauptstädtisches Archiv). Αὐθεντικὴν πηγὴν ἀποτελεῖ ἐπίσης ἡ μεταξὺ Széchenyi καὶ Γ. Σίνα σχετικὴ ἀλληλογραφία, ἐκ τῆς ὁποίας 101 ἐπιστολαὶ τοῦ Széchenyi ἔχουν δημοσιευθῆ εἰς τὸ ἔργον Gróf Széchenyi István, Levelei (=Ἐπιστολαί), II - III (Budapest 1890), 70 δὲ ἐπιστολαὶ τοῦ Σίνα τῶν ἐτῶν 1838 - 1841 εὐρίσκονται ἀνέκδοτοι ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς ἐν Βουδαπέστη Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Ἐντυπὸν πηγὴν ἀποτελοῦν ἐπίσης τρία τεύχη τῶν «Verhandlungen der Reichsdeputation in Bezug auf die zwischen Ofen und Pesth zu erbauende Brücke» I (Pest 1837), p. 1-68, II (1838), p. 1 - 116 καὶ III (1838), p. 1 - 116. Βλ. ἐπίσης Kohl J., Hundert Tage auf Reisen in den österreichischen Staaten, III. Theil (Dresden und Leipzig 1842), p. 233-253 καὶ Bagyó János, Gróf Széchenyi István... (Budapest 1913), 88 - 90, 107, 120 - 129, 142 - 144.

2. Εἰκ. 5.

3. «Ἀπὸ 8 ἐτῶν παρκαλοῦθῶ τὸ ζήτημα τῆς γεφύρας ὡς τέκνον προσφιλές», γράφει ὁ Széchenyi εἰς τὴν ἀπὸ 27 - 3 - 1838 ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Γ. Σίναν. Βλ. καὶ κατωτέρω (σ. 93) τὴν ἀπὸ 17 - 10 - 1839 ἐπιστολὴν του.

μένην «Ἐκθεσιν πρὸς τὸν Σύλλογον κατασκευῆς γεφύρας μεταξὺ Βούδας καὶ Πέστης, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν κομίτων Georg Apponyi καὶ Stephan Széchenyi μετὰ τὴν ἐπάνοδόν των ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ» (οὐγγριστί, Pressburg 1833). Ἀφοῦ ὁ Széchenyi ἐκέρδισε τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν συμπαράστασιν τοῦ Παλατίνου τῆς Οὐγγαρίας Ἀρχιδουκὸς Ἰωσήφ, ὑπέβαλε πρότασιν εἰς τὴν οὐγγρικὴν Βουλὴν καὶ ἐπέτυχε τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26/1836 νόμου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπεφασίζετο ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας, συνεκροτεῖτο μία εἰδικὴ κρατικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς προώθησιν τοῦ ζητήματος καὶ ἐπετρέπετο ἡ σύστασις μιᾶς μετοχικῆς ἐταιρείας πρὸς χρηματοδότησιν τοῦ ἔργου.

Ἡ γέφυρα τῆς Βουδαπέστης προεκάλεσε γενικὸν ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ πολλὰς συζητήσεις καὶ σφοδρὰς ἀντιδράσεις. Ἡ Οὐγγαρία, χώρα πλουσία εἰς γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα, ἀλλὰ διατελοῦσα ἀκόμη ὑπὸ σύστημα φεουδαρχικόν, δὲν διέθετε οὔτε μεγάλους ἐπιχειρηματίας, οὔτε τὸ ἀπαιτούμενον ρευστὸν χρῆμα μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 500.000 λιρῶν στερλινῶν, ὡς προὑπελογίζετο ἡ δαπάνη τῆς γεφύρας. Διὸ ὁ Széchenyi ἐστράφη πρὸς τοὺς κεφαλαιούχους τῆς Βιέννης, καὶ εἰδικῶς πρὸς τὸν φίλον του Γεώργιον Σίναν. Μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν ἐπηκολούθησε συχνὴ ἀλληλογραφία, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκδηλοῦται ἀμοιβαία ἐκτίμησις καὶ ἀμοιβαῖος θαυμασμός. Τὴν 10-6-1836 ὁ Széchenyi ἐκυκλοφόρησε προκήρυξιν διαγωνισμοῦ, δημοσιευθεῖσαν εἰς οὐγγρικὰς ἐφημερίδας καὶ ἐν πιστῇ μεταφράσει εἰς γερμανικάς, ἰταλικὰς, γαλλικάς καὶ ἀγγλικὰς, καὶ ἐκάλεσε τὸν Σίναν νὰ ἀποστείλῃ ἐν τάχει προσφορὰν, περιέχουσαν τοὺς ὅρους ἀναλήψεως καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου. Κατὰ βάθος ὁ Széchenyi δὲν ἐπεθύμει νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ γιγάντιον τοῦτον ἔργον κατόπιν μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ, διὸ τὴν 25-2-1837 ἔγραφε πρὸς τὸν Σίναν: «Ἀπὸ μίαν δημοπρασίαν δύναται νὰ προέλθῃ ἢ μία ἀθλία γέφυρα ἢ τίποτε», διὰ τοῦτο «ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω δοῦναι - λαβεῖν μόνον μαζί σας εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην». «Σεῖς ἢ, ἂν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ εἶπω, ἡμεῖς οἱ δύο δὲν πρέπει νὰ ἀφήσωμεν νὰ διαφύγῃ τῶν χειρῶν μας τὸ ἔργον τοῦτο», ἐτόνιζεν εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν καὶ παρακινῶν τὸν Σίναν ἐκ νέου, ὅπως ἐξαγγείλῃ τὴν προσφορὰν του, κατέληγεν: «Ἐκπυρσοκροτήσατε τὸ πυροβόλον σας ἄνευ ἀναβολῆς καὶ ἐνδοιασμοῦ». Ὁ ἀνυπόμονος Széchenyi δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὰς δι' ἀλληλογραφίας συνεννοήσεις μετὰ τοῦ Σίνα, διὸ ἔγραφε πρὸς αὐτὸν (9-3-1837): «Γνωρίζετε πῶς ἔφερον εἰς πέρας τὰς διαφόρους ὑποθέσεις των

ὁ Ναπολέον καὶ ὁ Μέττερνιχ ; "Ὡρίζον δι' ἐκάστην ἐργασίαν ἓνα ὑπεύθυνον. Κάμετε καὶ σεῖς τὸ ἴδιον. Ἀποστείλατε ἓνα ἄνθρωπόν σας ἐδῶ, μὲ τὸν ὁποῖον νὰ δύναμαι νὰ συζητήσω τὴν ὅλην ὑπόθεσιν (per longum et latum) κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος, καὶ θὰ ἰδῆτε πόσον ταχέως θὰ καταλήξωμεν εἰς αἴσιον ἀποτέλεσμα».

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1837 ὁ Σίνας ὑπέβαλε τὴν προσφορὰν του μετὰ τῶν σχεδίων τῆς γεφύρας, τὰ ὁποῖα ἐξεπόνησεν ὁ Ἕλληνας μηχανικὸς William Tierney Clark. Ὡς ἀνταγωνιστὴς του δὲ ἐνεφανίσθη ὁ μεγαλέμπορος καὶ τραπεζίτης Samuel Wodianer ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Moritz Ullmann, κόμιστος Albert Stáray, βαρῶνου Georg Orczy καὶ ἄλλων, ὅστις ὑπέβαλεν ἑτέραν προσφορὰν καὶ σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐξεπόνησεν ὁ ἐπίσης διακεκριμένος Ἕλληνας μηχανικὸς George Rennié.

Ἄλλ' ὁ Széchenyi ἠγρύπνει καὶ ἐβεβαίωνε τὸν Σίναν ὅτι ὁ Παλατῖνος, ἡ Κυβέρνησις, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς γεφύρας ἦσαν μὲ τὸ μέρος του, ὁ δὲ ὑπὸ τὸν Wodianer συνασπισμὸς εἶχεν ὡς σκοπὸν οὐχὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ οἰκονομικῶς καὶ τεχνικῶς δυσχεροῦς τούτου ἔργου, ἀλλὰ μόνον τὴν κωλυσιεργίαν, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἐξουδετερωθῆ. Συνιστῶν δὲ εἰς τὸν Σίναν, ὅπως προσλάβῃ ὡς συνεταῖρόν του τὸν Salomon Rothschild, γράφει (16-8-1837): «Ἀφήσατέ τον νὰ λάβῃ μέρος καὶ νὰ ἔχῃ τὴν τιμὴν νὰ εἶναι παρὰ τὸ πλευρόν σας. Τὰ ὀνόματα Σίνα καὶ Rothschild εἰς τὴν κορυφὴν μιᾶς μετοχικῆς ἐταιρείας προξενοῦν ὠραιότατην ἐντύπωσιν καὶ ἐπὶ πλεόν δίδουν τελειωτικὸν κτύπημα εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν». Ὁ Σίνας δὲν προσέλαβε μὲν τὸν Rothschild ὡς συνεταῖρον, κατάρθωσεν ὅμως δι' ἐνεργειῶν τοῦ Széchenyi νὰ διασπάσῃ τὴν ἀντίπαλον παράταξιν καὶ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς τὸ μέρος του τὴν ψυχὴν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τὸν Wodianer¹!

Κατόπιν συστάσεων τοῦ Széchenyi ὁ Σίνας συνεκέντρωσε πληροφορίας σχετικὰς μὲ ἄλλας μεγάλας γεφύρας, ὡς ἡ Taborbrücke, ἡ γέφυρα τοῦ Horn καὶ ἡ γέφυρα τοῦ Graz τῆς Αὐστρίας, ἡ γέφυρα τοῦ Satz τῆς Βοημίας, ἡ γέφυρα τῆς Buffalosa τῆς Λομβαρδίας καὶ ἄλλαι γέφυραι τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ἀπέστειλε τὸν μηχανικὸν Schönerer εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἵνα μελετήσῃ καὶ τὰς ἐκεῖ γεφύρας, μετεκάλεσεν ἐξ Ἀγγλίας

1. B a g y ó J., Gróf Széchenyi István . . . (Budapest 1913).

τὸν Clark, ὅπως ἐκλέξῃ τὰς καταλλήλους θέσεις μεταξύ Βούδας καὶ Πέστης, καὶ ἐπελήφθη τῶν ἀπαιτουμένων προετοιμασιῶν πρὸς προμήθειαν τῶν ὑλικῶν, καὶ δὴ ξυλείας, ἀσβεστολίθου καὶ γρανίτου – ὁ σίδηρος ἐπρόκειτο νὰ μεταφερθῆ ἔξ Ἀγγλίας –, διὰ τὴν ἐπένδυσιν καὶ στερέωσιν τῶν ἐκατέρωθεν ὄχθων καὶ διὰ τὴν θεμελίωσιν καὶ ἀνέγερσιν τῶν δύο μεγάλων λιθοκτίστων πεσσῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Széchenyi βλέπων ὅτι αἱ προετοιμασίαι ἔβαινον μετὰ τινος βραδύτητος δὲν ἀπέκρυπτε τὴν ἀνησυχίαν του, ἐν τούτοις ἔγραφε κολακευτικῶς ὅτι, ὅ,τι ἐκεῖνος προσεπάθει νὰ ἐπιτύχῃ ἐπὶ ἔτη ὡς ὁ μύρμηξ, ὁ Σίνας τὸ ἐπετύγγανεν ὡς ἀετὸς ἐν πτήσει!

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1838 ἡ Πέστη λόγῳ πλημμύρας τοῦ Δουνάβεως ἔπαθε μεγάλην καταστροφὴν. Ὁ Σίνας ἔσπευσε νὰ προσφέρῃ δωρεὰν ἐκ 40.000 φλωρινίων ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν, ὁ δὲ Széchenyi ἔγραψε πρὸς αὐτὸν (21-3-1838) : « Ἡ εὐεργετικὴ χειρονομία σας ἔκαμε θαύματα. Ὅχι μόνον ἔλαμψεν ὡς εὐγενὲς παράδειγμα, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἠνώρθωσε τὸ ἠθικὸν τοῦ λαοῦ».

Τὴν 27-9-1838 ὑπεγράφη μεταξύ τοῦ Παλατίνου τῆς Οὐγγαρίας Ἀρχιδουκὸς Ἰωσήφ καὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα τὸ σύμφωνον τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης, ἀποτελούμενον ἐξ 23 ἄρθρων, ὁλοκληρωθὲν τὴν 8-5-1840 διὰ συμπληρωματικοῦ ἄρθρου καὶ κατοχυρωθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 39/1840 εἰδικοῦ νόμου. Κατὰ τὸ σύμφωνον ἐκεῖνο, ὁ Σίνας ὑπεχρεοῦτο νὰ κατασκευάσῃ κρεμαστὴν γέφυραν συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ W. T. Clark καὶ δι' ἐξόδων τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του συγκροτουμένης μετοχικῆς ἐταιρείας, νὰ καταβάλλῃ εἰς τὰς πόλεις Βούδαν καὶ Πέστην ἀποζημίωσιν ἀντίστοιχον πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττόμενα διόδια, νὰ καταθέσῃ κεφάλαιον ἐξ 100.000 φλωρινίων πρὸς συντήρησιν τῆς γεφύρας ταύτης καὶ νὰ διαθέσῃ τὸ ἥμισυ τῶν ἐκδοθησομένων μετοχῶν, παρέχων προθεσμίαν ἐξ μηνῶν, εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Οὐγγαρίας, τὸ δὲ τρίτον τῶν μετοχῶν αὐτῶν εἰς τὸν Wodianer καὶ τοὺς συνεταίρους του.

Ἐναντι τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ἡ μετοχικὴ ἐταιρεία ἀπέκτα τὸ δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως τῆς γεφύρας ἐπὶ 97 ἔτη, τὰ ὁποῖα ὁ Σίνας διὰ τοῦ συμπληρωματικοῦ ἄρθρου ἐμείωσεν εἰς 87. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ συμφώνου καθορίζονται λεπτομερῶς τὰ τέλη διαβάσεως καὶ μεταφορᾶς τῶν πεζῶν, τῶν ἀχθοφόρων, τῶν ὑποζυγίων, τῶν παντὸς εἴδους ἀμαξῶν καὶ μεταφορικῶν

μέσων, τῶν ἰππέων, τῶν ζώων, τῶν σφαγίων κλπ. Ἡ δικαιοδοσία τῆς μετοχικῆς ἐταιρείας τῆς γεφύρας ἐξετείνετο μέχρι τῶν ἐκατέρωθεν ἀκραίων συνόρων τῆς Βούδας καὶ τῆς Πέστης, ἄνευ δὲ ἀδείας τῆς ἐταιρείας ταύτης ἀπηγορεύετο ἢ ἐπ' ἀμοιβῇ μετάβασις ἢ μεταφορὰ ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης εἰς τὴν ἄλλην διὰ πλοίων ἢ φορτηγίδων. Ἀτελής ἦτο ἡ χρῆσις ἰδιοκτητῶν πλωτῶν μέσων πρὸς διάβασιν ἢ μεταφορὰν ἰδίων ἀντικειμένων, ἢ φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις πλοίων, καθὼς καὶ ἡ διάβασις ἐπὶ τοῦ παγωμένου Δουνάβεως, ὡσάκις ὁ πάγος συνέδεεν ἐν εἴδει φυσικῆς γεφύρας τὰς δύο πόλεις¹.

Τὸ ἀνωτέρω σύμφωνον προεκάλεσε θύελλαν διαμαρτυριῶν καὶ ἀντιδράσεων ὅχι μόνον ἐκ μέρους τῶν ἀνταγωνιστῶν τοῦ Σίνα, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους πολλῶν Εὐγενῶν τῆς Οὐγγαρίας, οἱ ὅποιοι, συνηθισμένοι νὰ ἔχουν τὸ προνόμιον τῆς ἀτελοῦς διελεύσεως, ἔβλεπον θιγόμενον τὸ γόητρόν των καὶ πρὸ παντὸς τὸ βαλάντιόν των. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σύμφωνον ἐλάμβανεν ἰσχὺν μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ ἀγὼν μετετέθη εἰς τὴν Βιέννην. Πληροφορημένος ὁ Széchenyi καὶ περὶ τῶν ἐκεῖ σκευωριῶν ἔγραφεν ἐκ Βουδαπέστης εἰς τὸν Σίναν (14-12-1838) : « Εἰς τὸ σαλόνι τοῦ Μέττερνιχ ἐφλυάρησαν πολὺ ἐναντίον τῆς γεφύρας . . . Ἄλλ' ὁ Ἀρχιδούξ Ludwig καὶ ὁ Collowrat εἶναι μὲ τὸ μέρος σας . . . Μὴ ἐπαναπαύεσθε, πρὶν κερδηθῆ ὀριστικῶς ἡ μάχη. Ἡμεῖς οἱ Εὐγενεῖς τῆς Οὐγγαρίας, ὅταν πρόκειται περὶ συμφέροντος, ὅταν χάνωμεν τὸ προνόμιον τῆς μὴ πληρωμῆς, ἐγείρομεν τρομερὸν θόρυβον».

Τὸν Αὐγούστον τοῦ 1839 ἐγένετο μὲν ἡ ἐπικύρωσις τοῦ συμφώνου ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Φερδινάνδου, ἀλλ' ὑπῆρχον τόσαι ἐκκρεμότητες ἀκόμη, ὡς ὁ τελικὸς καθορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν δύο πόλεων, ἢ ἐκ μέρους τοῦ Hofkriegsrat (= Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν) ἔκδοσις ἀδείας περὶ κατεδαφίσεως τῶν ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Βούδας στρατιωτικῶν ἀποθηκῶν, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ στηθῆ τὸ ἐν σκέλος τῆς γεφύρας, ἢ ἐκ μέρους τῆς Hofkammer (= Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν) ἔκδοσις ἀδείας περὶ ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς τῶν ἐξ Ἀγγλίας προερχομένων σιδηρῶν ἐξαρτημάτων τῆς γεφύρας, ἢ προμήθεια τῶν λοιπῶν ὑλικῶν, ἢ ἐξεύρεσις εἰδικευμένων τεχνιτῶν κλπ., ὥστε ὁ Széchenyi, βλέπων τὸν Σίναν βαίνοντα λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ἀσχολιῶν του

1. *Εγγρ. 44 - 45.

μετὰ βραδύτητος καὶ μὴ ἐπαρκῶς προητοιμασμένον διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔργου, ἔχασε τὴν ὑπομονὴν του καὶ ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν εἰς ἀσυνήθως ἔντονον ὕφος (17-10-1839) : «Σκέπτομαι, ἔγραφε, νυχθημερὸν τὸ ζήτημα τῆς γεφύρας, τὸ ὁποῖον μὲ ἀπασχολεῖ ἐπὶ 9 ὁλόκληρα ἔτη. Ἔχω ὅμως περὶ αὐτοῦ ὠρισμένους ἐνδοιασμούς, α΄) διότι σεῖς, ὁ ὁποῖος εἴσθε ἡ ψυχὴ τῆς ὅλης ὑποθέσεως, θεωρεῖτε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου εὐκολωτέραν ἀπὸ ὅ,τι πράγματι εἶναι καὶ β΄) διότι ἡ ἔναρξις τόσον πολυπλόκων ἐργασιῶν, ὅσον ἡ παροῦσα, δὲν ἐκτελεῖται μὲ γενικὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ὅλου ἔργου, μὲ συντονισμὸν ἐνεργειῶν καὶ εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον. Σᾶς ἐξορκίζω! Μὴ ἐξαπατᾶσθε οὔτε ἀπὸ ἄλλους, οὔτε ἀπὸ τὴν αἰσιόδοξον κοσμοθεωρίαν σας, ἀλλὰ ἀκούσατε τὴν προειδοποίησίν μου, ὅσον εἶναι ἀκόμη καιρός. Τὴν ἐρχομένην ἀνοιξιν πρέπει νὰ τελειώσουν αἱ ἐργασίαι τῶν ὀχθῶν. Θεωρεῖτε τὸ ὅλον ζήτημα πολὺ εὐκόλον, ἐνῶ ἐγὼ τὸ θεωρῶ πολὺ δύσκολον. Ἄλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθῇ ἡ συνεργασία μας. Διατί ὑπάρχουν τοσαῦται δυσκολίαι, τοσαῦται ἐλλείψεις; Διότι σεῖς δὲν εὐρίσκεσθε ἐπὶ τόπου! Ἐδῶ δὲν γνωρίζει κανεὶς, ποῖος εἶναι ὁ μάγειρος καὶ ποῖος ὁ σερβιτόρος! Ὅλα συμβαίνουν, ὅπως εἰς τουρκικὴν μάχην! Δηλαδή μερικαὶ ἀναλαμπαί, ἀλλ' οὐδὲν τὸ συστηματικὸν καὶ τὸ συντονισμένον. Ἡ μήπως δὲν σκοπεύετε νὰ ἀρχίσετε τὴν ἐρχομένην ἀνοιξιν; Ἄλλὰ τότε πρέπει νὰ μὲ κερνᾶτε ἀνόθευτο κρασί... Ἡ δὲν ἔχετε συλλάβει τὸ ὅλον ἔργον ἀπὸ τὸ Α μέχρι τὸ Ω ἢ ἔχετε τὸ σχέδιόν σας, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀνακοινώνετε εἰς ἐμέ, διότι θέλετε νὰ μὲ παραμερίσετε. Ἄν ἀρχίσωμεν τὰς ἐργασίας τὸ ἔτος 1841, ἔχει καλῶς, ἂν ὅμως ἀρχίσωμεν τὸ 1840, θὰ ἔχωμεν πλήρη ἀποτυχίαν καὶ τότε θὰ γίνωμεν ὁ περίγελως τῶν Stáray & Co, Ullmann & Co καὶ ἄλλων. Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχουν ὁ Lechner, ὁ Vásárhelyi καὶ ὁ Adam Clark, ἀλλ' οὐδεὶς τολμᾷ νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ μὲ αὐτὴν τὴν παρρησίαν ὅπως ἐγώ»¹.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπικρίσεις τοῦ Széchenyi ἀπαντῶν ὁ Σίνας (22-10-1839) διαβεβαιοῖ αὐτὸν ὅτι διατηρεῖ σταθερὰν τὴν ἀπόφασιν περὶ προσεχοῦς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν, ὅτι ἔλαβεν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα περὶ προμηθείας τῶν ὑλικῶν, ὅτι τὸν λυπεῖ καὶ ἡ ἀπλῆ ἐκ μέρους του ὑποψία περὶ παραμερι-

1. Ἔγγρ. 46.

σμοῦ καὶ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ πάντοτε τὰς συμβουλὰς του καὶ τὴν συνεργασίαν του¹.

Τὴν 1-5-1840 ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς γεφύρας. Μετεφέρθησαν δὲ ἀσβεστόλιθος ἀπὸ τὰ λατομεῖα τοῦ Vác-Waizen τῆς Οὐγγαρίας, ἐνοικιασθέντα ὑπὸ τοῦ Σίνα, γρανίτης ἀπὸ τὰ λατομεῖα τοῦ Mauthausen τῆς Ἄνω Αὐστρίας καὶ ξυλεία — 7.000 μεγάλοι κορμοὶ δένδρων — ἀπὸ τὰ δάση τῆς Βαυαρίας, τῆς Σλαβονίας καὶ τοῦ Podiebrad τῆς Βοημίας, γαιοκτησίας τοῦ Σίνα. Τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἔργου ἀνέλαβεν ὁ Adam Clark, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ William T. Clark, διὰ δὲ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐχρησιμοποιήθησαν εἰδικευμένοι Ἄγγλοι τεχνῖται, καθὼς καὶ Ἴταλοί, βοηθούμενοι ὑπὸ ἄλλων τεχνικῶν καὶ ἐργατῶν Οὐγγρων, Σλάβων καὶ Γερμανῶν. Πληρεξούσιοι τοῦ Σίνα πρὸς παρακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν καὶ διενέργειαν τῶν πληρωμῶν ἦσαν ὁ γυναικάδελφός του Κωνστ. Δέρρας καὶ ὁ Κωνστ. Γύρας.

Τῷ 1841 συνεκροτήθη εἰδικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς διανομὴν τῶν μετοχῶν, εἰς τὴν ὁποίαν μετεῖχε καὶ ὁ Széchenyi. Ἀφοῦ ἐπερατώθησαν αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι, ὡς ἡ στερέωσις τῶν ἐκατέρωθεν ὀχθῶν, ἡ ἀνέγερσις τῶν δύο μεγάλων πεσσῶν καὶ ἡ κατασκευὴ παγοθραύστου, τὴν 24-8-1842 ἐτελέσθη πανηγυρικῶς ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου². Παρέστησαν δὲ κατ' αὐτὴν ὁ Ἀρχιδουῆξ Κάρολος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Αὐτοκράτορος Φερδινάνδου, ὁ Παλατῖνος τῆς Οὐγγαρίας Ἀρχιδουῆξ Ἰωσήφ, πρίγκιπες, πριγκίπισσαι καὶ Εὐγενεῖς τῆς Οὐγγαρίας, ἐνδεδυμένοι τὴν ἐθνικὴν των στολὴν, αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς Βούδας καὶ τῆς Πέστης, ὁ κόμισ Széchenyi, ὁ βαρῶνος Σίνας, ὁ μηχανικὸς Clark καὶ πλῆθος κόσμου. Κατὰ τὴν τελετὴν ὁ νομομαθὴς Antal Tasner, ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας, ἀνέγνωσεν ἐπίσημον ἔγγραφον, περιέχον ἐν συντομίᾳ τὸ ἱστορικὸν τῆς γενέσεως τῆς γεφύρας. Τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο, ὑπογραφὸν ὑπὸ τῶν παρισταμένων ἐπισήμων, ἐτέθη ἐντὸς θήκης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐρρίφθησαν καὶ διάφορα ἐν κυκλοφορίᾳ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα, καὶ ἐσφραγίσθη ἐντὸς ὀπῆς τοῦ θεμελίου λίθου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν στρατιωτικὴ μουσικὴ ἐπαιάνισε τὸν ὕμνον «Ὁ Θεὸς φυλάττει τὸν Βασιλέα», τὰ δὲ πυροβολεῖα

1. Βλ. φωτ. 10 καὶ ἔγγρ. 47.

2. Τὴν 26 - 6 - 1842 (π. ἡ.), ἤτοι πρὸ δύο μηνῶν, ἐτελέσθη ἐν Ἀθήναις ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν, ὅπερ ἀνηγέρθη τῇ χορηγίᾳ τοῦ Γεωργίου Σίνα.

ἐχαιρέτισαν τὸ γεγονός διὰ κανονιοβολισμῶν¹. Ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ κοινωφελοῦς ἐκείνου ἔργου ἐχαιρετίσθη καὶ ὡς σύμβολον τῆς ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων πάντων τῶν πολιτῶν τῆς Οὐγγαρίας ἀδιακρίτως κοινωνικῆς τάξεως².

Ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς (1840) μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως διήρκεσε περίπου δέκα ἔτη. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 ἡ γέφυρα διέτρεξε κίνδυνον καταστροφῆς ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν, ἐσώθη δὲ χάρις εἰς τὴν σθεναρὰν ἀντίστασιν τοῦ Adam Clark. Τὸ ἐπόμενον ἔτος τὸ ἔργον ἤχθη εἰς πέρας. Ἀναμνηστικὴ δὲ πλάξ, φέρουσα ἐγκεχαραγμένα τὰ ὀνόματα τῶν δημιουργῶν τῆς γεφύρας Széchenyi καὶ Σίνα, ἐνετοιχίσθη ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Πέστης. Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1849. Κατὰ τὴν τελετὴν, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθη καὶ ὁ Σίνας, τμήματα πεζικοῦ καὶ ἵππικοῦ ἦσαν παρατεταγμένα ἐκατέρωθεν τῶν ἀντιστοιχῶν εἰσόδων πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν εἰς τοὺς ἐπισήμους. Ἀρχιδούκες³, Εὐγενεῖς καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι διέβησαν πρῶτοι τὴν γέφυραν ἀπὸ Πέστης μέχρι Βούδας καὶ ἀντιστρόφως ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς καὶ τὰς ἐπευφημίας τοῦ λαοῦ. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τελετῆς τὸ πλῆθος ὤρμησε πρὸς τὴν γέφυραν. Εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐγκαινίων ὁ Γεώρ. Σίνας παρεχώρησε δωρεὰν τὴν διάβασιν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν⁴.

Ἡ γέφυρα τῆς Βουδαπέστης ἐχαρακτηρίσθη ὡς «τὸ θαυμασιώτατον κόσμημα τοῦ Δουνάβεως»⁵ καὶ ἐθεωρήθη ἐν Οὐγγαρίᾳ ἔργον ἐθνικόν. Διὰ τὸ γιγάντιον τοῦτο ἔργον ἐδαπανήθησαν «πέντε ἑκατομμύρια ἀργυρᾶ αὐστριακὰ φιορίνια, τούτέστι πεντακόσiai χιλιάδες ἀγγλικῶν λιρῶν»⁶.

1. «Pesti Hiriar» (28 - 8 - 1842). Ἡ πανηγυρικὴ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης ἀπηθανατίσθη ἀργότερον ἐπὶ μεγάλου πίνακος ὑπὸ τοῦ Οὐγγρου ζωγράφου Miklós Barabás, ὅστις εἰργάσθη ἐπὶ πέντε ἔτη (1860 - 1865). Ἐγένετο δὲ τὸ ἔργον ἐντολῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ Σίμωνος Σίνα. Βλ. Barabás Miklós, Memoiren (1902), p. 224.

2. Ὁ Kohl J., Hundert Tage auf Reisen . . . (1842, p. 242) γράφει : «Εὐλογημένος ὁ θεμέλιος οὔτος λίθος, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι συνάμα ὁ θεμέλιος λίθος τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος ἐν Οὐγγαρίᾳ».

3. Ὁ Ἀρχιδούξ Ἰωσήφ, ὁ ὑποστηρικτῆς τοῦ ἔργου τῆς γεφύρας, εἶχεν ἀποθάνει τῷ 1847, διὰ τὴν ἀνέγερσιν δὲ μνημείου πρὸς τιμὴν τούτου ὁ Γ. Σίνας προσέφερε 2.000 φλωρίνια.

4. «Pester Zeitung» (21 - 11 - 1849). Βλ. εἰκ. 37.

5. Ὡς «κόσμημα» ἐχαρακτήρισεν αὐτὴν ἤδη πρὸ τῆς κατασκευῆς ὁ μηχανικὸς W. T. Clark. «Diese herrliche Zierde des ganzen Donaustromes», ἔγραψε περὶ αὐτῆς ἡ ἐφημ. «Satellit» (Kronstadt), Nr. 19/26 - 5- 1856 καὶ ἐπανάλαβεν ὁ W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 352.

6. Γ ο ὄ δ α ς, Βίοι παράλληλοι . . . , τόμ. Δ', σ. 32. Οἱ Σίνας, Rothschild καὶ Wodianer

Δ') ΔΙΩΡΥΞ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΔΟΥΝΑΒΕΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣΣΑ

Ἐνῶ συνετελοῦντο ἀκόμη αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γέφυρας τῆς Βουδαπέστης, συνῆλθον τὴν 13-8-1839 πρωτοβουλία τοῦ Széchenyi Οὐγγροὶ πατριῶται, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὁ βαρῶνος Miklós Véczey, καὶ συνεσκέφθησαν περὶ τῆς διανοίξεως πλωτῆς διώρυγος μεταξύ Δουνάβεως καὶ Τίσσα (Tisza, Theiss), τοῦ μεγαλυτέρου τῶν παραποτάμων αὐτοῦ. Ἡ διώρυξ ἐκείνη ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μεταξύ τῶν πόλεων Πέστης καὶ Debreczin. Ἀκολουθῶς ὁ Véczey ἐκάλεσε τὸν Γεώρ. Σίναν, ὅπως τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἔργου. Ὁ Σίνας ἀπεδέχθη τὴν γενομένην πρότασιν, ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅπως συγκροτηθῆ μία ὑπεύθυνος ἐπιτροπή, καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν εἰδικῆς μετοχικῆς ἐταιρείας, τεθείσης ὑπὸ τὴν κρατικὴν προστασίαν διὰ τοῦ νόμου 1839/40 : 38¹. Ἐν τούτοις ὁ Σίνας λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ἐπιχειρήσεών του δὲν ἐπελήφθη ἀμέσως τοῦ σχεδιασθέντος ἔργου.

Τὴν 5-4-1845 ὁ Βαυαρὸς ἀρχιτέκτων καὶ ἄλλοτε πολεοδόμος τῶν Ἀθηνῶν Leo von Klenze ἀπηύθυνε πρὸς τὸν ἐν Μονάχῳ φίλον τοῦ Σίνα βαρῶνον A. E. von Eichthal ἐπιστολήν, ἐν τῇ ὁποίᾳ γράφει ὅτι εἶναι διατεθειμένος, ὅπως μεταβῆ εἰς Οὐγγαρίαν μετὰ τοῦ εἰδικευμένου μηχανικοῦ Eckemayer, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐκτελέσει τὴν διώρυγα μεταξύ τῶν ποταμῶν Δουνάβεως καὶ Main, μελετήσῃ τὰς ἐκεῖ τοπικὰς συνθήκας καὶ ἀποφανθῆ περὶ τοῦ μελετωμένου ἔργου ἄνευ ἰδιαιτέρας τινὸς ἀμοιβῆς, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων ταξιδίου αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀνωτέρω μηχανικοῦ. Κατόπιν τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης ὁ Σίνας μετεκάλεσε τὸν Klenze ἐκ Μονάχου εἰς Οὐγγαρίαν (22-4-1845) καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτόν : 1) ὅπως ἀποφανθῆ ἂν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις ἑνὸς τοιούτου ἔργου, 2) ὅπως ἐλέγξῃ ἂν τὰ ἤδη ὑπάρχοντα σχέδια εἶναι τὰ ἐνδεδειγμένα καὶ 3) ὅπως καταρτίσῃ, εἰ δυνατόν, ἀκριβῆ προὔπολογισμὸν τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Klenze ἐπρόκειτο νὰ ταξιδεύσῃ εἰς Πετρούπολιν, ὁ Σίνας συνιστᾷ, ὅπως ἡ ἔλευσίς του εἰς Οὐγγαρίαν πραγματοποιηθῆ πρὸ τοῦ ταξιδίου ἐκείνου².

εἰς μίαν αἴτησίν των πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Αὐστρίας (2 - 7 - 1851) ἀναφέρουν ὅτι ἡ γέφυρα ἐστοίχισε 6.500.000 φλωρίνια.

1. Bagyó János, Graf Széchenyi . . . , p. 142.

2. Staatsbibliothek (München). Handschriftensammlung, Klenzeana III 17. *Εγγρ. 48.

Μετὰ ἐπιτόπιον μελέτην, ἣτις ἐγένετο τὸν Μάϊον τοῦ 1845, ὁ Klenze συνέταξε (21-6-1845) διεξοδικὴν ἔκθεσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναφέρει καὶ τὸ ἱστορικὸν τῆς ἰδέας πρὸς σύνδεσιν διὰ διώρυγος τῶν ποταμῶν Δουνάβεως καὶ Τίσσα. Ἐκτὸς δύο παλαιότερων σχεδίων, γράφει ὁ Klenze, πρὸς σύνδεσιν δύο θαλασσῶν διὰ πλωτῆς διώρυγος, τὰ ὁποῖα εἶχε συλλάβει Κάρολος ὁ Μέγας, καὶ ἐνὸς σχεδίου τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' τῆς Γαλλίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὀνομασθέντος «Canal du midi» πρὸς σύνδεσιν τοῦ Ἀτλαντικοῦ μετὰ τῆς Μεσογείου — ἡ σύνδεσις τῆς Βορείου Θαλάσσης μετὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐπετεύχθη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου Α' τῆς Βαυαρίας διὰ τῆς διώρυγος μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Main —, ἡ ἰδέα τῆς διὰ διώρυγος συνδέσεως τῶν ποταμῶν Δουνάβεως καὶ Τίσσα εἶναι ἡ ἀρχαιοτέρα. Ἦδη τὸ 1723 ἀπεφασίσθη αὕτη διὰ νόμου, ὡς συντομωτέρα δὲ ἐθεωρήθη ἡ μεταξὺ Πέστης καὶ Szolnok ἀπόστασις. Σχετικὸν σχέδιον ὑπεβλήθη τὸ 1789 ὑπὸ τοῦ βαρῶνου von Schönstein εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Ἰωσήφ Β'. Ἐτέραν σχετικὴν μελέτην ἐξετέλεσε τὸ 1791 ὁ μηχανικὸς Balta καὶ ἕτερον σχέδιον ἐξέπōνησε τὸ 1805 ὁ στρατηγὸς von Maillard, συγγραφεὺς κατασκευῆς πλωτῶν διωρύγων. Ἐκ τῶν συγχρόνων σχεδίων τὸ ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ Besgèdes ἐκπονηθὲν προέβλεπε διώρυγα συνδέουσαν τὰς πόλεις Πέστην καὶ Szegegin, τὸ κυριώτερον ἐμπορεῖον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τίσσα. Ἀφοῦ ὁ Klenze ἀνέφερε καὶ τὰς περὶ τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης ἐκτιμήσεις τοῦ Besgèdes, τοῦ W. T. Clark καὶ ἄλλων μηχανικῶν, ὑπελόγησεν ὅτι ἡ συνολικὴ δαπάνη τῆς μεταξὺ Δουνάβεως καὶ Τίσσα διώρυγος ἔμελλε νὰ ἀνέλθῃ εἰς 11.751.998 φλωρίνια¹.

Τὸ ἔργον ἐκεῖνο δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ὁ Σίνας μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Klenze ἐκ Πετροπόλεως ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν βοηθόν του μηχανικὸν ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ταξιδίου των καὶ ἰδιαιτέραν ἀμοιβήν².

Τὸ ἐπόμενον ἔτος (1846) ὁ Széchenyi, πρόεδρος εἰδικῶς συσταθείσης ἐπιτροπῆς δι' ἔργα συγκοινωνίας ἐν Οὐγγαρία, ἐπεδόθη μετὰ διαπύρου ζήλου εἰς τὴν ἐξεύρεσιν μέσων πρὸς διευθέτησιν τοῦ ποταμοῦ Theiss. Πρὸς τοῦτο

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Leo v. Klenze, Gutachten über das Unternehmen die Donau von Pesth an mit der Theiss durch einen Kanal zu verbinden, 21-6-1845.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω, ἐπιστολὴ Σίνας πρὸς Klenze, 4-9-1845. Ἔγγρ. 49.

μετέβη εις Βιέννην και ἐζήτησε δάνειον 400.000 φλωρινίων ἀπὸ τοὺς οἴκους Arnstein & Eskeles, Rothschild και Σίνα διὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ ἀντιπλημμυρικοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου ἡ συνολικὴ δαπάνη προϋπελογίσθη εἰς 6.000.000 φλωρίνια. Εἰς τὴν ἀπὸ 27-6-1846 ἐπιστολὴν του πρὸς τοὺς τραπεζίτας τούτους ὁ Széchenyi γράφει ὅτι ἐσκόπει νὰ περιοδεύσῃ προσεχῶς τὴν κοιλάδα τοῦ Theiss τῆ συνοδείᾳ τεχνικῶν και οἰκονομικῶν ἐμπειρογνωμόνων, ἤθελεν ὅμως νὰ ἐκκινήσῃ οὐχὶ μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, ἀλλὰ μὲ μίαν βάσιν οἰκονομικὴν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα ἐμφυσήσῃ περισσοτέραν ἐνεργητικότητα εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν πρόοδον τῆς χώρας συμπολίτας του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα ἀνακουφίσῃ τοὺς κινδυνεύοντας ἀπὸ τὰς πλημμύρας κατοίκους και συγκρατήσῃ αὐτοὺς ἀπὸ ἐνδεχομένης μεταναστεύσεις.

Οἱ ἀνωτέρω τραπεζίται ἀπήντησαν αὐθημερόν εἰς τὸν Széchenyi ὅτι παρέχουν τὸ ζητηθὲν δάνειον ἐπὶ τόκῳ 5%, ἀλλ' ἐζήτησαν ἐτησίαν ἐγγύησιν 100.000 φλωρινίων ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ πλειστηριασμοῦ τοῦ ἄλατος, σχετικὴν ἐγκρισιν τοῦ Αὐτοκράτορος και τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ προτιμηθοῦν διὰ τυχὸν περαιτέρω δάνειον μέχρις 6-7.000.000 φλωρινίων. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1847 ὁ οἶκος Arnstein & Eskeles παρητήθη ὑπὲρ τῶν οἴκων Σίνα και Rothschild, οὗτοι δὲ ἐξηκολούθησαν χρηματοδοτοῦντες τὸ ἔργον τῆς ἀντιπλημμυρικῆς διευθετήσεως τοῦ Theiss μέχρι τοῦ ἔτους 1850¹.

18. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Πολλὰς και πολυτίμους ὑπηρεσίας προσέφερεν ἡ οἰκογένεια Σίνα και πρὸς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα εὐθὺς μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ὅτε ἡ Αὐστρία συνῆψε διπλωματικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Α', τῆ εἰσηγήσει τοῦ Μέττερνιχ, ἀπέστειλεν ὡς πρεσβευτὴν τὸν Prokesch-Osten (1833), τότε ὁ Βασιλεὺς Ὁθων, τῆ εἰσηγήσει τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Σπυρίδωνος Τρικούπη, διώρισε τὸν Γεώργιον Σίναν πρόξενον τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ (24 Αὐγούστου/5 Σεπτεμβρίου 1833)². Ὁ διορισμὸς ἐκοινοποιήθη εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ ἐν Μονά-

1. Finanzarchiv, No 8270/620 ad 391/fm/1850 και ad 880/p.m./1850.

2. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1833, φάκ. 37/3.

χω πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος Κωνστ. Καρατζᾶ, πρὸς τὸν ὁποῖον ὅμως ὁ Σίνας ἀπέστειλε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν :

«Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητα, τὸν Πρίγκιπα Κωνστ. Καρατζᾶν.

Εἶχον τὴν τιμὴν νὰ τῆς γράψω τῇ 29ῃ τοῦ λήξαντος καὶ μὴ ἀμφιβάλλων εἰς τὴν περιλαβὴν ἐκείνης μου τῆς ἐπιστολῆς, ἀφορᾷ ἢ παροῦσά μου νὰ τῆς εἰδοποιήσω χρεωστικῶς ὅτι εὐοδωθεὶς ὁ κύριος Βαρῶνος De Cetto, Βαυαρικὸς Πρέσβυς, μοὶ ἐνεχείρησε σῶα τὸ δίπλωμα καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦ ἰδίου εἶχε τὴν καλωσύνην ἢ Ἐκλαμπρότης της νὰ μοὶ πέμψη, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν εἶδον ὅτι τῷ ὄντι ἢ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἀπλοῦν μόνον πρόξενόν της μὲ ὠνόμασε, καὶ τοῦτο μὲ ἀπορίαν μου, διότι ἐνόμιζον νὰ λάβω τὸ δίπλωμα τοῦ Γενικοῦ Προξένου, ὡς ἐξ ἀρχῆς μοὶ ἐπροβλήθη διὰ τοῦ αὐτοῦ κυρίου Βαρῶνου Eichthal, ὅστις εἰς τὰς 27 Μαΐου τοῦ παρόντος ἔτους ἀπὸ Παρίσιον μοὶ ἐφανέρωσεν ὅτι ἐπεφορτίσθη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Διοίκησιν νὰ μοὶ ἀναγγείλῃ προὔπαρχόντως τὴν ὀνομασίαν τοῦ Γενικοῦ Προξένου καὶ ὅτι ἐπομένως ἤθελε μοὶ ἔλθει ἢ εἶδῃσις ἐπισήμως, ἐπὶ τούτου δέ, ἀφοῦ ὡς αὐστριακὸς ὑπήκοος ἔλαβα τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς Α.Υ. τοῦ Πρίγκιπος Μέττερνιχ καὶ τὴν βεβαίωσιν ὅτι θέλει μὲ ἀναγνωρίσει ὡς Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος, ἐδέχθην τὸ πρόβλημα.

Ἐδῶ, Ἐκλαμπρότατε Πρίγκιψ, ὑπάρχουν τρεῖς Πρόξενοι, ὁ τῆς Δανίας, Σβεκίας καὶ ἐκεῖθεν τῆς Ἀρκτώας Ἀμερικῆς καὶ τοῦτοι Γενικοί, διότι, ὡς γνωστόν τινες, εἰς μίαν πρωτεύουσαν ὅπου εἶναι ἢ Αὐτοκρατορικὴ ἢ Βασιλικὴ Ἀρχὴ στέλλονται τοῦλάχιστον Γενικοὶ Πρόξενοι πρὸς ἐξαίρεσιν τῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, θαλασσίους πόλεις καὶ λιμένας εὐρισκομένων ἀπλῶν Προξένων. Ὅθεν καθ' ὃν τρόπον ὠνομάσθην ἐγώ, ἤθελεν ἔχει μόνη ἢ Ἑλλάς εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Αὐστριακῆς Αὐλῆς ἀπλοῦν Πρόξενον, ἐνῶ ἢ Αὐστρία πρὸ πολλοῦ ὠνόμασε Πρέσβυν της εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν κύριον Prokesch, καὶ τοῦτο καθ' ὅλους τοὺς λόγους δὲν ἀρμόζει οὔτε διὰ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, οὔτε διὰ τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, οὔτε διὰ τὴν ἰδικήν μου θέσιν.

Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, Ἐκλαμπρότατε Πρίγκιψ, μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ φαντασθῶ βαθμούς, προτιμῶ καὶ ἐπιθυμῶ ὡς Ἕλληνα νὰ γίνω τὸ κατὰ δύναμιν ὠφέλιμος εἰς τὸ Γένος μου, ὅθεν καὶ ἀδιαφορῶ διὰ τὸν ἕνα ἢ διὰ τὸν ἄλλον τρόπον τῆς ὀνομασίας μου, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ μείνω ἀδιάφορος παρασταί-

νων τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν ἐναντίον τῆς ἰδίας ὑπολήψεώς της εἰς θέσιν κατωτέραν μερικῶν ἄλλων, καὶ νὰ εἶμαι ὁ μόνος ἀπλοῦς Πρόξενος εἰς τὴν καθέδραν ταύτην. Αὐτοὶ οἱ λόγοι μὲ ἐμπόδισαν νὰ παρρησιάσω τὸ δίπλωμα, τὸ ὁποῖον εἶμαι πρόθυμος πάντοτε νὰ δεχθῶ, εἰς τὴν Α.Υ. τὸν Πρίγκιπα Μέττερνιχ καὶ διὰ τοὺς ἰδίους, ὡς ἐπληροφορήθην, δὲν ἤθελε μοὶ δοθῶσι τὰ ἐκτελεστήρια. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει ἕτερον ἐμπόδιον ἐλλειπὸν ἀπὸ τὸ Δίπλωμα, τὸ κυριώτερον, δηλ. τὸ βαπτιστικόν μου ὄνομα, ὡς ὑποσημειοῦμαι, καὶ ἄνευ τούτου δὲν δίδει ἡ Α.Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ κατὰ τὰς διατάξεις καὶ νόμους τὰ ἐκτελεστήρια.

Ταῦτα ἐκθέτω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα γράψας τὰ αὐτὰ καὶ τῷ Βαρώνῳ d' Eichthal, διὰ τοῦ ὁποίου μοὶ ἐγίνε κατ' ἀρχὰς τὸ πρόβλημα, τὴν παρακαλῶ δὲ τώρα, ὅπου γνωρίζει τὸ πρᾶγμα, νὰ καλοθελήσῃ καὶ νὰ παραστήσῃ τὴν ὑπόθεσιν, ὅπου ἀνήκει, ἵνα ἀλλαχθῇ τὸ δίπλωμα καθ' ὃν τρόπον κριθῇ εὐλόγον.

Βιέννα τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου 1833

Γεώργιος Σίνας»¹.

Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Σίνας εὐσχήμως ἀπεποιεῖτο τὸν γενόμενον διορισμὸν καὶ συγχρόνως ἔδιδεν εἰς τὴν ὀθωνικὴν Ἀντιβασιλείαν δίδαγμα συμπεριφορᾶς, διωρίσθη οὗτος – ἐννοεῖται ἀμισθί – Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Αὐστριακῇ Μοναρχίᾳ καὶ ἀκολούθως ἔλαβε τὰς δεούσας ὁδηγίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν προξενικῶν του καθηκόντων (1/13-3-1834)². Ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἄρχεται ἡ πολιτικὴ δρᾶσις τῆς οἰκογενείας Σίνα καὶ ἡ ὑπ' αὐτῆς πολιτικὴ ἐκπροσώπησις τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ, διότι, ὡς συνάγεται ἀπὸ τὴν ἐπακολουθήσαν ἀλληλογραφίαν, τὰ ἀποστελλόμενα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἔγγραφα δὲν περιωρίζοντο εἰς ὑποθέσεις καθαρῶς προξενικάς, ἀλλὰ περιελάμβανον πληροφορίας ἢ κρίσεις αὐτόχρημα πολιτικάς. Οὕτω π.χ. ὁ Γ. Σίνας ἀπαντῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν (17-7-1834) ὅτι ἔλαβε τὸν διορισμὸν του ὡς Γενικοῦ Προξένου προσθέτει : «Σπεύδω νὰ σᾶς φανερώσω ὅτι ταχυδρόμος ἀναχωρήσας ἀπὸ Λονδίνου τῇ 8ῃ τούτου ἔφερε σήμερον ἐδῶ τὴν ἐπίσημον

1. Ἐνθ. ἀνωτέρω, 1833, φάκ. 37/33, ἀριθ. 458.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω, 1834, φάκ. 37/3, ἀριθ. 898. Ἐγγρ. 50 - 51.

εΐδησιν, ὅτι ἐκείνην τὴν ἐσπέραν ὁ Ὑπουργὸς Grey παραιτήθη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον. Τὰ περιστατικὰ αὐτοῦ τοῦ συμβάντος δὲν γνωρίζονται ἀκόμη... Τὴν παραίτησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Grey ἐδέχθη ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας»¹. Τὰ νέα ταῦτα καθήκοντα ἔδωκαν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Σίμωνα Σίναν, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἐγένετο ὁ κύριος σύμβουλος καὶ συμπαραστάτης τοῦ πατρὸς του, ὅπως παρακολουθῆ ἐπιμελῶς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ ἐξέλιξιν τόσον τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης.

Παρὰ τὴν πολύπλευρον οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν δραστηριότητά του ὁ Γεώρ. Σίνας δὲν ὑστέρησεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προξενικῶν του καθηκόντων. Εὐθὺς μετὰ τὸν διορισμὸν του ὡς Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἀνέθεσεν εἰς τὸν ὑπάλληλόν του Νικόλαον Μαντζουράνην τὴν διεκπεραίωσιν τῆς προξενικῆς ἀλληλογραφίας διαθέσας πρὸς τοῦτο εἰδικὸν χῶρον. Οὕτω τὸ πρῶτον ἐν Βιέννῃ Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος ἐστεγάσθη ἐν τῷ τραπεζιτικῷ οἴκῳ Σίνα am Hohen Markt Nr. 511.

Κατὰ τὴν σύναψιν ἐμπορικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας (20-2-1835), τὴν ὁποίαν ὑπέγραψαν ὡς πληρεξούσιοι τῶν χωρῶν τούτων ἀφ' ἑνὸς ὁ Prokesch-Osten καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Σίνας, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπρότεινεν, ὅπως παρεμβληθῆ εἰδικὸν ἄρθρον, διαλαμβάνον τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐκ 10% τελωνειακοῦ δασμοῦ διὰ τὸ εἰς τὰς αὐστριακὰς χώρας εἰσαγόμενον ἑλληνικὸν ἔλαιον. Ἄλλ' ὁ Σίνας παρατήρησεν εἰς σχετικὴν ἀπάντησίν του (19/31-3-1835) ὅτι τοιαύτη προσθήκη θὰ ἐδημιούργει δυσχερείας εἰς ἄλλας χώρας, καὶ δὴ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἡ ὁποία εἰσῆγε παρόμοιον προϊόν εἰς τὴν Αὐστρίαν, καὶ ἐπομένως δυσκόλως θὰ ἐγένετο ἀποδεκτὸν τοιοῦτον ἄρθρον ὑπὸ τοῦ συμβαλλομένου αὐστριακοῦ Κράτους. «Καθ' ὅσον γνωρίζω, γράφει ὁ Σίνας, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις φροντίζει παντοίοις τρόποις καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν διατήρησιν τῶν σχέσεών της μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅθεν καὶ δὲν κάμνει δυσκολίας εἰς ὅσα δύνανται νὰ συμβάλουν εἰς τὸ ἀμοιβαῖον συμφέρον ἀμφοτέρων τῶν ὑπηκόων, πρέπει ὅμως εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν νὰ πιστεύσω ὅτι δὲν θέλει ἢμπορέσει νὰ παραχωρήσῃ εἰς μίαν φίλην δύναμιν τοιαύτας εὐκολίας, διὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπαντήσῃ προσκόμματα εἰς τὰς σχέσεις πολλῶν ἄλλων». Εἰς τὸ αὐτὸ ἔγγραφον ἀπαντῶν ὁ

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, ἀριθ. 1919/27 - 7 - 1834 (ἡμερομηνία λήψεως τοῦ ἐγγράφου.).

Σίνας ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς εἰσαγωγῆς ξυλείας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Τρανσυλβανίας διὰ τοῦ Δουνάβεως παρατηρεῖ ὅτι «τὰ δάση ἐκείνων τῶν τόπων δὲν δίδουν τοιαύτην ποσότητα ξύλων, διὰ τὴν ἀρκέσῃ καὶ εἰς ἐξαγωγήν καὶ τὴν ἀποκαταστήσῃ ἐμπόριον ἄξιον τῆς πάσης προσοχῆς»¹. Δι' ἑτέρου ἐγγράφου (13/25-4-1835) ὁ Σίνας ἀποστέλλει ἀντίγραφον ἄρθρου, διαλαμβάνοντος περὶ τῶν ἀμοιβαίων λιμενικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν μεταξὺ τῶν ὑπηκόων Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας, καὶ τονίζει ὅτι οἱ ἐν τῇ αὐστριακῇ ἐπικρατείᾳ ἐμπορευόμενοι ἢ ἐγκαθιστάμενοι Ἕλληνες θὰ τύχουν πάσης διευκολύνσεως καὶ προστασίας ἐκ μέρους τοῦ Γενικοῦ Προξενείου².

Ἀμέριστον ἦτο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Σίνα καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων του καὶ συνεργατῶν του. Ἴδου π.χ. ἔγγραφόν του πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν Κ. Ζωγράφον, διὰ τοῦ ὁποίου οὗτος προτείνει τὴν προαγωγήν τοῦ Γραμματέως τοῦ Προξενείου Νικολάου Μαντζουράνη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιτίμου ὑποπροξένου : «Ἀφορᾷ ἢ παροῦσά μου τὴν βαρύνω τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα μὲ τὴν ἀκόλουθον παράκλησιν : Ἐπειδὴ ὁ κύριος Νικόλαος Μαντζουράνης, ἀφ' οὗ καιροῦ ἐσυστήθη τὸ ἐδῶ Ἑλληνικὸν Γενικὸν Προξενεῖον, ὑπηρέτησε καὶ ὑπηρετεῖ εἰς τὸ ἴδιον ἄνευ τῆς παραμικρᾶς ἀπολαύσεως οὔτε μισθοῦ οὔτε ἄλλων δικαιωμάτων (διότι ἐκ τούτων τὸ Προξενεῖον παντελῶς δὲν λαμβάνει) ὡς Γραμματεὺς, καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γραφείου καὶ λοιπῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Προξενικὴν ὑπηρεσίαν μοὶ εἶναι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀναγκαῖος, ἐγκρίνω καὶ παρακαλῶ τὴν δόξην ὁ βαθμὸς τοῦ ἐπιτίμου Ὑποπροξένου καὶ διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου τοῦ ἐνταῦθα Γενικοῦ Προξενείου...

Βιέννη τῇ 13/25 Σεπτεμβρίου 1839»³.

Ἀλλὰ τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ὁ Γεώρ. Σίνας προσέφερεν εἰς τὸ Ἔθνος, ὑπηγόρευσαν εἰς αὐτὸν οὐχὶ τόσον τὰ προξενικά του καθήκοντα ὅσον τὰ φιλογενῆ αἰσθήματά του. Μετὰ τὴν ἀνάκτῃσιν τῆς πολιτικῆς του ἀνεξαρτησίας τὸ Ἔθνος ἤρχισε νὰ καταβάλλῃ μεγάλας προσπάθειας διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνόρθωσίν του. Κατὰ τὰς πρώτας ἐκείνας προσπάθειας ἡ Ἑλλάς ἀνέμενε τὴν συμπαράστασιν καὶ τῶν ἀποδήμων Ἑλ-

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1835, φάκ. 37/3, ἀριθ. 9. Ἔγγρ. 52.

2. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1835, φάκ. 37/3, ἀριθ. 19.

3. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, φάκ. 37/3, ἀριθ. 191/1839.

λήνων, ιδιαιτέρως δὲ προσέβλεψεν εἰς τὸν Σίνα. Εἰς τὴν οἰκονομικὴν συμπαράστασιν τοῦ Σίνα ἤλπισεν ἐπίσης ὁ Rudhart καὶ διὰ τοῦτο, ὅτε τῷ 1837 κατήρχετο οὗτος εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς διάδοχος τοῦ Armansperg, διῆλθεν ἐπιτηδες ἐκ Βιέννης, ἵνα τὸν προτρέψῃ ὅπως συστήσῃ τράπεζαν χρηματιστικὴν¹. Ἴδου δὲ χαρακτηριστικὸν ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Αὐστριακοῦ πρεσβευτοῦ Prokesch-Osten πρὸς τὸν Σίνα, ὅτε κατεβάλλοντο αἱ πρῶται προσπάθειαι πρὸς ἴδρυσιν Ἐθνικῆς τραπέζης² : « Ἀθῆναι 27 Ἀπριλίου 1839. . . Τὸ ὄνομά σας, ἀξιοσέβαστε Βαρῶνε, εἶναι φήμης εὐρωπαϊκῆς. Σεῖς ἴστασθε ἐπὶ κεφαλῆς ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ὅσον καὶ ἂν εἴσθε ἐπίσης Αὐστριακός, θὰ πρέπει νὰ θεωρήσητε εὐνόητον τὸ ὅτι εἰς τὸ ἀρτιγέννητον Ἑλληνικὸν Κράτος. . . Βασιλεὺς καὶ λαὸς πρὸς σᾶς ἀτενίζουν. Ἐκ τῆς Ρωσίας, ἐκ τῶν παραδουναβίων Ἡγεμονιῶν, ἐξ ὅλων τῶν περιοχῶν τῆς Αὐστρίας, ἐξ αὐτῆς τῆς Βιέννης ἔρχονται ἀποδείξεις αὐτοῦ τοῦ αἰσθήματος, τὸ ὁποῖον εἶναι κοινὸν εἰς τὸν Βασιλέα καὶ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Ἡ θέσις σας ἐν τῷ κόσμῳ ἐγένετο ὁ ρυθμιστὴς τῶν ἐλπίδων των. Ὁ Βασιλεὺς ἤλπιζεν εἰς τὴν βαρύτητα τῆς θελήσεώς σας καὶ τοῦ ὀνόματός σας, τοῦτο δὲ μόνον θὰ ἦτο ἤδη ἀρκετόν, ὅπως φέρῃ εἰς τὴν ζωὴν ἓνα τραπεζιτικὸν ὄργανισμὸν μὲ ἑλληνικὰ στελέχη. Τὸ ὄνομά σας, ἀξιοσέβαστε Βαρῶνε, εἶναι δύναμις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων. Στοχασθῆτε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐστὲ δίκαιος ἔναντι τοῦ εὐγενοῦς νεαροῦ Βασιλέως, ὅστις ἀφιερώνει πάσας τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματά του εἰς τὴν Ἑλλάδα» (μετάφρασις ἐκ τοῦ γερμανικοῦ)³.

Ὅ,τι ἀνέμενεν ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τὸν Γεώργιον Σίνα ἐπραγματοποιήθη ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Εὐνάρδον καὶ τὸν Γεώργιον Σταῦρον⁴. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σίνας, ὅστις συνεδέετο μὲ τὸν Σταῦρον διὰ φιλίας, ὑπεστήριξε τὸ πρῶτον ἐκεῖνο πιστωτικὸν ἴδρυμα ὄχι ἀπλῶς ὡς Γενικὸς Πρόξενος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ὡς μεγαλέμ-

1. Δ ρ α γ ο ὑ μ η Ν ι κ., Ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις, τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1925), σ. 39.

2. Τὸ πρῶτον διάταγμα περὶ συστάσεως Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐδημοσιεύθη ἤδη ἐν τῇ «Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως», ἀρ. 2/25-1-1836, σ. 2 - 4, ἀλλ' οὐδὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα ἐπετεύχθη.

3. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Nachlass Prokesch-Osten, Griechenland, Bd. V, p. 148 - 151. Ἔγγρ. 53.

4. Τὸ πρῶτον Βασ. Διάταγμα περὶ ἰδρύσεως τῆς μέχρι σήμερον ὑφισταμένης Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως», ἀριθ. 6 καὶ 7/30 - 3 - 1841. Βλ. Ζ ω γ ρ ά φ ο υ Δ., Ἱστορία τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐθν. Τραπέζης, Α' (Ἀθῆναι 1925) καὶ Κομινοῦ Ἀχιλ. Ὁ Ὄθων καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἀνάτυπον ἐκ τοῦ 19ου τόμου τοῦ ΔΙΕΕΕ (Ἀθῆναι 1969).

πορος καὶ τραπεζίτης εὐρωπαϊκοῦ κύρους. Ἴδου δὲ τί γράφει πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν Α. Πάϊκον : «Τὸ περὶ συστάσεως Ἐθνικῆς Τραπεζῆς πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης μὲ ἔγγραφόν της ὑπ' ἀριθ. 341 μοὶ ἔπεμψε, ἐκοινοποίησα πρὸς τοὺς εἰς Τεργέστην καὶ Βενετίαν κυρίους Ἑλληνας Προξένους, ὅπως φροντίσωσι τὴν δημοσίευσίν του διὰ τῶν ἐφημερίδων. Ἡ ἐνταῦθα ἐφημερίς ὁ «Αὐστριακὸς Παρατηρητῆς» κατεχώρησε τὴν εἶδησιν εἰς τὸ φύλλον της ὑπ' ἀριθ. 64 καὶ 66 καὶ ἡ Αὐλικὴ Ἐφημερίς τῆς Βιέννης θέλει κοινοποιήσῃ τὸ πρόγραμμα εἰς τὴν πρώτην εὐκαιρίαν καὶ δὲν θέλει λείψω νὰ πέμψω τὸ φύλλον πρὸς τὴν Σεβαστὴν Γραμματεῖαν. Διὰ τῶν ἐμπορικῶν μου σχέσεων ἐπαρακάλεσα τοὺς ἐν Βερολίῳ, Βρεσλαβίᾳ, Λειψία, Καρλσρούη καὶ Στουττγάρτη φίλους μου, νὰ μεταδώσουν εἰς τὸ κοινὸν διὰ τῶν ἐφημερίδων τὸ εἰρημένον πρόγραμμα, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς ἐκτελέσεως. Βιέννη τῆ 15/27 Μαρτίου 1841»¹. Ἡ ἐφημ. «Αἰὼν» (1841) ἐξαίρουσα τὴν σημασίαν τῆς συστάσεως τοῦ ἐθνικοῦ τούτου πιστωτικοῦ ἰδρύματος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Σίνα τὴν ἐξῆς ἀνοικτὴν ἐπιστολήν : «Φιλότιμε καὶ φιλογενέστατε κύριε Σίνα! Ἀφ' οὗ ἔδειξας προθυμίαν ἐπὶ τοσοῦτον ἀξιέπαινον ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου Πανεπιστημίου «ὁ Ὄθων», αἰτίαν δὲν ἔχομεν τοῦ νὰ φέρωμεν ἐνώπιόν σου τοὺς λόγους ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τοὺς εὐαισθητοὺς τῶν Ἑλλήνων. Ὡς Ἕλλην καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν, ὡς φιλόκαλος καὶ ζηλότυπος ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν ὁμογενῶν, μὴ καταδεχθῆς τὸ νὰ μένης ὕστερος εἰς μίαν ἐποχὴν, ἣτις προὐρίσται νὰ λαμπρύνῃ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον ἐπὶ τοῦ πολέμου ἐδόξασεν ὁ Ἄρης ἐκεῖνο τῶν ἡρώων. Ἡ πατρίς εἶχεν ἀνάγκην ἄλλοτε ξίφους· ἡ πατρίς ἔχει ἀνάγκην τώρα κεφαλαίων. Οἱ πολῖται ἀτενίζουσι πρὸς σὲ τὸν πλουσιώτερον τῶν ὁμογενῶν των καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν σου καρδίαν στηρίζουσι ἐλπίδας μεγάλας ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ πιστωτικοῦ καταστήματός των. Ὅποιαν δύνασαι, ὡς Ἕλλην φιλότιμος, νὰ δράξῃς εἰς σεαυτὸν δόξαν μεγαλυτέραν καὶ εὐγνωμοσύνην ἐθνικωτέραν;»

Ὁ Σίνας φαίνεται ὅτι δὲν ἐπίστευεν ἀπολύτως εἰς τὴν οἰκονομικὴν σταθερότητα τοῦ Ὄθωνικοῦ καθεστῶτος καὶ διὰ τοῦτο παρέμεινε μόνον ἔμμεσος ἄρωγός τοῦ ἀνωτέρω πιστωτικοῦ ἰδρύματος. Ἀντιθέτως προσῆλθεν αὐθόρ-

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1841, φάκ. 37/3, ἀρ. 233.

μητος καὶ γενναῖος χορηγὸς ὑπὲρ τῶν τότε φιλανθρωπικῶν καὶ πνευματικῶν ἰδρυμάτων τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς ὑποδούλου πατρίδος. Ἐν τῇ γενετείρᾳ τῶν πατέρων του, ἦτοι ἐν Μοσχοπόλει, ἀνήγειρε τῷ 1840 τὸ κτήριον τῆς νέας σχολῆς μεγαλοπρεπὲς καὶ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀλληλοδιδασκτικοῦ συστήματος τῆς τότε ἐποχῆς¹. Εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις ἐκπαιδευτικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα καὶ σωματεῖα, ὡς ἦσαν τὸ Ἀρσάκειον², τὸ Πανεπιστήμιον³, τὸ Ὀφθαλμιατρεῖον, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία καὶ ἄλλα, ἀπέστειλε γενναίας δωρεάς, ποικιλοτρόπως δὲ ἐνίσχυσεν Ἑλληνας σπουδαστάς, ἀποσταλέντας ὡς κρατικούς ὑποτρόφους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Γερμανίαν. Εἰς τὰς γενναιοδώρους ἐκείνας χειρονομίας οὐκ ὀλίγον συνετέλεσε καὶ ὁ Σίμων Σίνας. Οὕτως ἐξηγεῖται τὸ ὅτι διὰ τὰς δωρεάς τοῦ πατρὸς ἐπαρασημοφορήθη καὶ ὁ υἱός, ὡς δηλοῖ τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον : «Θεωροῦντες τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἡμετέρου Γενικοῦ Προξένου Βαρώνου Κου Γεωργίου Σίνα καὶ τὸν πραγματικῶς ἀποδειχθέντα ζῆλόν του εἰς τὸ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀξιέπαινον σπουδὴν, ἣν κατέδειξεν ἐν τούτῳ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὡσαύτως εὐηρεστήθημεν νὰ ἀπονείμωμεν εἰς τὸν τελευταῖον τὸν ἀργυροῦν Σταυρὸν τῶν Ἴπποτῶν τοῦ Ἡμετέρου Τάγματος τοῦ Σωτῆρος... Ἐν Ἀθήναις τὴν 13/25 Ἰουλίου 1840. Ὁθων»⁴.

Ὁ ζῆλος τῶν Σίνα, πατρὸς καὶ υἱοῦ, διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστήμης ἐξεδηλώθη ποικιλοτρόπως. Οὗτοι δὲν ἤρκοῦντο ἀπλῶς εἰς τὴν καταβολὴν χρηματικῶν εἰσφορῶν, ἀλλὰ κατέβαλλον ἰδιαιτέρας προσπάθειας πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν καταλλήλων ἐπιστημονικῶν μέσων καὶ ὀργάνων καὶ πρὸς ἐφοδιασμὸν δι' αὐτῶν τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδαστηρίων καὶ σχολῶν. Τεκμήριον τοιαύτης προσπάθειας ἀποτελεῖ π.χ. τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον, δι' οὗ ὁ Γ. Σίνας ἀναγγέλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τὴν ἀποστολὴν ἀνατομικοπαθολογικῶν σκελετῶν πρὸς τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν : «Βιέννη 29 Ἀπριλίου/11 Μαΐου 1844. Προλαβόντως ἡ Σε-

1. Σακελλαρίδης Κ., Περὶ Μοσχοπόλεως, περ. «Πανδώρα», τόμ. Θ' (Ἀθήναι 1859, σ. 45) καὶ Μαρτινιανοῦ Ἰωακείμ, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως, σελ. 26, σημ.

2. Δωρητὴς τοῦ Ἀρσακείου ὑπῆρξεν ὁ Γ. Σίνας ἤδη ἀπὸ τοὺς ἔτους 1837. Βλ. «Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας», σελ. 47.

3. Βλ. ἔφημ. «Αἰών», ἀριθ. 232 - 233/9 - 2 - 1841, σελ. 2.

4. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1840, φάκ. 37/3, ἀριθ. 2351.

βαστή Γραμματεία τῶν Ἐξωτερικῶν μοι εἶχε παραγγείλει τρία κρανία πρὸς χρῆσιν τῶν ἀνατομικῶν σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐξ αὐτῶν εἶχα πέμψει αὐτοῦ δύο, ἐπειδὴ τόσα ἐδυνήθην μόνον νὰ προμηθευθῶ ὡς εὐχρηστα κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδημόνων. Ἀκολούθως ἐπέτυχα νὰ εὔρω καὶ ἕτερα δύο κρανία βρεφῶν, ὡσαύτως καὶ ἓνα σκελετὸν ἀξιόλογον 5 ποδῶν καὶ 8 δακτύλων μεγέθους, τὰ ὁποῖα εἰς ἓν κιβώτιον μὲ σημεῖον S, ἀριθ. 2 ἔπεμψα μὲ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Σεβαστοῦ Ἰπουργείου διὰ τοῦ ἐν Τεργέστη κυρίου Ἀμβροσίου Σ. Ράλλη, καὶ παρακαλῶ νὰ δοθῶσιν αἱ ἀνήκουσαι διαταγαὶ τῆς παραλαβῆς καὶ τῆς περαιτέρω διαβιβάσεως εἰς τὸν κύριον Πρύτανιν τοῦ Βασιλικοῦ Πανεπιστημίου. Εἰς τὸν σκελετὸν ἐλλείπουσι δύο πλευρά, τὰ ὁποῖα οὔτε ἀφηρέθησαν οὔτε συνετρίβησαν, ἀλλ' ἡ φύσις δὲν τὰ ἔδωσε, καὶ παρακαλῶ νὰ γίνῃ κατὰ τοῦτο προσεκτικὸς ὁ κύριος Πρύτανις. Ὁ εἰρημένος σκελετὸς ἤρесе τόσον εἰς τοὺς ἐνταῦθα καθηγητὰς τῆς Ἀνατομίας, ὥστε ἐπέμενον νὰ μὴ τὸν λάβω, ὑπερίσχυσά ὅμως καὶ χαίρω ὅτι θέλει ἔχει τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἐν ἀντικείμενον χρησιμώτατον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ἀνατομίας»¹.

Ἄλλ' ἡ αὐτόχρομα ἐθνικὴ εὐεργεσία καὶ ἡ μεγίστη δωρεὰ τοῦ Γεωργίου Σίνα πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην ὑπῆρξεν ἡ ἴδρυσις ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν τοῦ Ἀστροσκοπείου Ἀθηνῶν. Τὴν φροντίδα διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὠραίου τούτου οὐρανοσκοπείου ἀνέλαβον ὁ Δανὸς ἀρχιτέκτων Θεόφιλος Χάνσεν, ὁ πρῶτος καθηγητὴς τῆς Ἀστρονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Γεώργιος Βούρης καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις Αὐστριακὸς πρεσβευτὴς Anton Prokesch-Osten, μετὰ τοῦ ὁποίου ὁ Σίνας συνεδέετο διὰ φιλίας.

Ἡ τελετὴ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου ἐγένετο τὴν πρῶταν τῆς 26ης Ἰουλίου 1842 (π. ἡ.), καθ' ἣν στιγμὴν συνέβαινε ἐκλειψις ἡλίου. Παρουσία τοῦ Βασιλέως, τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων ἐπισήμων ὁ Βούρης ἐξεφώνησεν ἐμπνευσμένον λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τῆς Ἀστρονομίας, «τῆς ὑψηλοτέρας πασῶν τῶν ἐπιστημῶν». Ἡ ἐπιστήμη αὕτη, εἶπε, ἀποτελοῦσα «τὸ καύχημα τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς καὶ παρέχουσα τὴν γνῶσιν τῶν ἀληθῶν σχέσεων καὶ συναρμογῶν, αἱ ὁποῖαι συνδέουσι τὴν μικρὰν γῆν μας μὲ τὸ σύ-

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, 1844, φάκ. 37/3, ἀριθ. 27. Βλ. καὶ Πανταζίδου Ἰω., Χρονικὸν τῆς πρώτης πεντηκονταετίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου (Ἀθῆναι 1889), σ. 49.

στημα τοῦ Παντός . . . , ὑψώνει τὸ πνεῦμά μας ὑπεράνω τῶν ἐπιγείων καὶ μᾶς ἀποσπᾶ ἀπὸ πολλά, τὰ ὁποῖα δεσμεύουσι τὴν καρδίαν ἡμῶν εἰς τὴν γῆν καὶ μᾶς παρουσιάζονται ἐπὶ τοῦ μικροῦ τούτου πλανήτου ὡς μεγάλα καὶ σπουδαῖα». Ὁ ὁμιλητὴς ἀφοῦ ἀνέφερεν ἐπίσης ὅτι τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν ἀνεγείρεται πλησίον τῆς Πνυκός, ὅπου εἶχε τὸ «ἡλιοτρόπιόν» τοῦ ὀ περίφημος ἀστρονόμος τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν Μέτων, ἐτελείωσε τὸν λόγον τοῦ συγχρόνως μὲ τὴν λῆξιν τῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου. Ἀκολούθως κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη μαρμαρίνη πλάξ ἔχουσα ἐγκεχαραγμένην τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν : «Ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ,αωμβ' μηνὸς Ἰουνίου κς', σκηπτουχοῦντος Ὁθωνος, τοῦ πρώτου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἀνεγειρομένου φιλοτίμῳ μὲν δαπάνῃ τοῦ ἐν Βιέννῃ ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξένου Βαρῶνος Γ. Σίνα, συνεργείᾳ δὲ τοῦ Ἰππότου Α. Πρόκεσχ-Ὁστεν, πρέσβεως τῆς Αὐστρίας, ἐπιμελείᾳ δὲ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Γ. Κ. Βούρη».

Ἡ ἀνέγερσις τῆς οἰκοδομῆς, ἀρξάμενη ἐντὸς ὀλίγου, διεκόπη μετὰ ἐν ἔτος λόγῳ τῶν πολιτικῶν γεγονότων τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843, συνεχίσθη δὲ αὕτη κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Σίνα, ὅστις τὴν 11/23 Μαΐου 1844 ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν τότε ὑπουργὸν τῆς Παιδείας Σπυρίδωνα Τρικούπην ἔγραψε τὰ ἐξῆς : «Ἐξοχώτατε! Τὸ ὑπὸ τὴν Ὑμετέραν διεύθυνσιν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως μοὶ ἔπεμψε τὸ ἀπερασμένον ἔτος μὲ ἐντιμον ἐγγραφὸν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2231 τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἀρχιτέκτονος κυρίου Θεοφίλου Χάνσεν τῆς μέχρι ἐκείνου τοῦ καιροῦ πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου δαπάνης ἀπὸ δραχμᾶς 27.794 ²⁰/₁₀₀, ἐν ταῦτῳ δὲ καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἰδίου τεχνίτου διὰ τὴν ποσότητα, ἣτις ἀκόμη ἀπαιτεῖται πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς, ἀναβαίνουσιν εἰς περίπου δραχ. 32.600, προσκαλῶν με νὰ συνεισφέρω καὶ ταύτην τὴν ποσότητα, ὅπως ἔλθῃ εἰς πέρας τὸ ἀρξάμενον ἔργον. Αἱ πολιτικαὶ περιστάσεις τῆς πρωτεύουσας σὰς δέν μοι ἐπέτρεπον εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν νὰ ἐπιφορτίσω τὸν Αὐστριακὸν Πρέσβυν Κύριον Πρόκες, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν φροντίδα τῆς περαιτέρω οἰκοδομῆς, ὅθεν καὶ ἔμεινεν ἄχρι τοῦδε τὸ ἔργον ἀτελές. Ἀφ' οὗ ὁμως ἐπανῆλθεν ἡ προτέρα τάξις, ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω ἀποπερατωμένον τὸ δι' ἐξόδων μου ἀρξάμενον οἰκοδόμημα τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὅθεν καὶ ἔγραψα σήμερον πρὸς τὸν εἰρημένον Κύριον Πρέσβυν παρακαλῶν αὐτὸν νὰ διατάξῃ

ἀμέσως τὰς περαιτέρω ἐργασίας τῆς οἰκοδομῆς, ὅπως τελειοποιηθῆ κατὰ τὸ σχέδιον, καὶ ἐδιόρισα τὸν Κύριον Θεόδωρον Ράλλην, νὰ κάμῃ τὰς ἀναγκαίας πληρωμὰς μέχρι τῆς ἀνωτέρω ποσότητος τῶν δρχ. 32.600 περίπου. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ ἡμέτερος Σεβαστὸς Βασιλεὺς καὶ Κύριος, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου ἤρχισε καὶ ἐπροόδευσεν ἡ οἰκοδομὴ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ καὶ τὰ περὶ τῆς ἀποπερατώσεως ληφθέντα μέσα, ὅθεν παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα νὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, τὰ ὅσα ἔχω τὴν τιμὴν ἤδη νὰ σᾶς ἐκθέσω. Τὰ δύο μεγάλα ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα διὰ λογαριασμόν μου κατασκευάζονται ἐνταῦθα, θέλει εἶναι, ὡς πληροφοροῦμαι, ἐν τάχει ἔτοιμα διὰ νὰ σταλῶσιν αὐτοῦ»¹.

Πράγματι ὁ Γ. Σίνας ἐδαπάνησε τὸ ἀπαιτηθὲν ποσὸν οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτηρίου τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἐφοδιασμόν αὐτοῦ διὰ καταλλήλων μετεωρολογικῶν καὶ ἀστρονομικῶν ὀργάνων, τὸ πρῶτον δὲ τηλεσκόπιον, κατασκευασθὲν ἐν Βιέννῃ τῷ 1844, ἀφιέρωσεν οὗτος «τῇ Ἑλληνικῇ Νεολαίᾳ», ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐπὶ τοῦ προσοφθαλμίου ἐγκεχαραγμένη ἐπιγραφή². Ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν ὡς δεῖγμα τῆς εὐαρεσκείας του «διὰ τὰς προσφοράς του ὑπὲρ τοῦ καταστήματος τοῦ Ἀστεροσκοπείου» τὸν Μεγαλόσταυρον τῶν Ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος³. Ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ Ἀστεροσκοπείου συνετελέσθη κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1845, ἡ δὲ παραλαβὴ αὐτοῦ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας – παραδόξως ἐντελῶς τυπικὴ καὶ ἀνεπίσημος – τὸν Ἰανουάριον 1846⁴. Πρῶτος διευθυντὴς τοῦ πρώτου οὐρανοσκοπείου τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος ἐγένετο ὁ Βούρης, ὅστις διὰ τῶν ἀστρονομικῶν καὶ μετεωρολογικῶν ἐρευνῶν καὶ ἀνακοινώσεών του κατέστησε τὸ ἴδρυμα τοῦτο γνωστὸν εἰς τὸν τότε διεθνῆ ἐπιστημονικὸν κόσμον⁵. Ὑμνησε δὲ ἀρ-

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, 1844, φάκ. 37/3, ἀριθ. 28.

2. Τὸ τηλεσκόπιον ἐκεῖνο σώζεται ἀκόμη ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ Ἀθηνῶν, φωτ. 11. Ἡ ἐφημ. «Ἀθηνᾶ», τόμ. ΙΑ', ἀριθ. 927/27 - 6 - 1842, ἀνέγραψεν ἤδη ὅτι ὁ Σίνας ἐφρόντισε νὰ προμηθεύσῃ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἀστρονομίαν ἐργαλεῖα, ὡς ἐφρόντισεν ἤδη καὶ περὶ τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ κατασκευασθέντος εἰς Μόναχον ἀπὸ τὸν καλύτερον τεχνίτην τῆς Εὐρώπης».

3. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1844, φάκ. 37/3.

4. Εἰκ. 87 καὶ 88. Μετὰ δύο μῆνας ὁ Θεόφιλος Χάνσεν ἀνεχώρησε διὰ Βιέννην. Ἐγγρ. 54.

5. Εἰκ. 16. Περὶ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν βλ. Hansen Th., Die freiherrlich von

Φωτ. 11. Τὸ ἐνεπίγραφον προσοφθάλμιον τοῦ πρώτου τηλεσκοπίου, ὅπερ ἐδώρησεν ὁ Γεώργιος Σίνας εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν (1844).

γότερον τὸν ἰδρυτὴν ὁ ποιητὴς Γεώργιος Ζαλοκώστας διὰ μακρᾶς ὁδῆς, ἣτις περιέχει καὶ τὴν ἐξῆς στροφήν :

*Κι' εἰς τῆς Πνυκὸς τὴν κορυφὴν προέκυπτεν, εἰς μνήμην
τοῦ ἰδρυτοῦ παντοεινῆν,
ναὸς διδάσκων τὴν κλεινὴν
τῶν ἄστρον ἐπιστήμην¹.*

Τῷ 1845 ὁ Γεώργιος Σίνας, ἐπηρεασθεὶς ἐκ τῆς αὐστριακῆς πολιτικῆς, συμπαθῶς διακειμένης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ἰωάννου Κωλέττη, ἀπηύθυνε φιλικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν τραπεζίτην Θεόδωρον Ράλλη (26-7-1845), ἐν τῇ ὁποίᾳ, ὡς γράφει, τοῦ ὁμιλεῖ «οὐχὶ ὡς συνάδελφος τραπεζίτης, ἀλλ' ὡς Ἕλληνα» καὶ ποιούμενος ἔκκλησιν εἰς τὸν πατριωτισμὸν τοῦ συνιστᾶ εἰς αὐτόν, ὅπως χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς Ἑλλάδος ἀποσυρθῆ ἐκ τῆς ἀντιπολιτευομένης καὶ ἐχθρικῆς πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν διακειμένης μερίδος. Ἀπαντῶν δὲ ὁ Ράλλης τονίζει ὅτι οὐχὶ ὡς πολιτικός, ἀλλ' ὡς Ἕλληνα καὶ ὡς χριστιανὸς ἀποκρούει τὸ «σύστημα Κωλέττη» καὶ ὅτι τὴν αὐτὴν στάσιν θὰ ἐτήρει καὶ αὐτὸς ὁ Σίνας, ἐὰν εὕρισκετο ἐν Ἑλλάδι καὶ ἔβλεπεν ἐκ τοῦ σύγγυς τὰ πράγματα².

Μετὰ τρία ἔτη ἐξερράγη τὸ γνωστὸν κοινωνικὸν κίνημα τοῦ 1848. Περὶ τῶν ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ διαδραματισθέντων γεγονότων λίαν δια-

Sina'sche Sternwarte bei Athen, περ. «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1846, p. 126 - 131), A. G., Sur l'Observatoire d'Athènes et sur les extrêmes de température observés dans cette ville par M. Bouris, περ. «Archives des sciences physiques», tome 24 (Genève 1853), p. 253 - 259 καὶ «George Constantin Bouris» (Biographie), περ. «Wochenschrift für Astronomie, Meteorologie und Geographie», herausgegeben von Eduard Heis, I (Halle 1858), N. 18 und 20, p. 137 - 139, 156 - 159. Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐργασιῶν βλ. Λατῆου Γ., Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν (Ἀθῆναι 1962) καὶ Κυριαζοπούλου Βασ., Ἀστρονομία καὶ Μετεωρολογία ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος (Ἀθῆναι 1969), ἀνάτυπον ἐκ τοῦ 19ου τόμου τοῦ «Δελτίου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος».

1. Ζαλοκώστας Γεωργ., Τὰ ἅπαντα (Ἀθῆναι 1859), σ. 172. Καὶ ὁ Πατάρχης Μ., τὸ Σύμπαν (Κωνσταντινούπολις 1866), προτάσσει τοῦ συγγραμμάτος του ἐγκωμιστικὴν ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Γεώργιον Σίναν.

2. Ἐμπιστευτικὴ ἐκθεσις τοῦ ἐν Ἀθῆναις Ἀγγλοῦ πρεσβευτοῦ E. Lyons πρὸς τὸν Lord Aberdeen, No 62/8 - 8 - 1845. Public Record Office, Foreign Office 32/137. Τὴν πληροφορίαν ὀφείλω εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἐλευθέριον Πρεβελάκη, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

φωτιστικάι εἶναι αἱ διεξοδικαἱ ἐκθέσεις, τὰς ὁποίας ἐντολῇ τοῦ Γ. Σίνα ἀπέστειλεν ὁ ὑποπρόξενος Νικόλαος Μαντζουράνης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ 16/28 Μαΐου 1848 ἐκθέσει ἀναφέρεται ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια ἀφίχθησαν εἰς Innsbruck τῇ 19ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὅτι ἐκεῖθεν ἐξεδόθησαν προκήρυξις καὶ τηλεγραφήματα, δημοσιευθέντα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 55 συνημμένον φύλλον τῆς «Γενικῆς Αὐστριακῆς Ἐφημερίδος», καὶ ὅτι «ἡ ἀντενεργοῦσα ἀριστοκρατία, ἡ ὁποία παντοῦ ἀκολουθεῖ τὸν Αὐτοκράτορα διὰ τῶν καταχθονίων συμβουλῶν της καὶ ἡ ὁποία τὸν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν, ἐδοκίμασε νὰ βάλῃ εἰς ἐνέργειαν τῇ 13/25 τούτου ἐν σχέδιόν της, πλὴν ἀπέτυχεν». Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Λεγεῶνος Colloredo ἐξέδωκε διαταγὴν, ὅπως τὸ σῶμα τῶν φοιτητῶν διαλυθῇ ἐντὸς 24 ὥρῶν καὶ παραδώσῃ τὰ ὅπλα καὶ ὅπως κλεισθῇ τὸ Πανεπιστήμιον, ὅτι οὗτος ἔφερε πολλὰ στρατεύματα ἐκ τῆς φρουρᾶς, κατέλαβε τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ τὰς κυριωτέρας φυλακὰς καὶ ἐπετέθη μὲ τούς στρατιώτας κατὰ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' εὐρῶν ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν φοιτητῶν, τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν ἐργατῶν ἀπεσύρθη εἰς τοὺς στρατῶνας τῶν προαστίων. Ἡ ἐκθεσις αὕτη καταλήγει ὡς ἐξῆς : «Ὁ ἐνθουσιασμὸς εἶναι μέγας. Ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ εὐταξία ἀπαραδειγμάτιστος. Ἡ Βιέννη εἶναι στρατόπεδον. Ὁ λαὸς ζητεῖ : 1) νὰ ἐπιστρέψῃ ἐντὸς 14 ἡμερῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὁ Αὐτοκράτωρ ἢ νὰ στείλῃ ἀντιπρόσωπόν του καὶ 2) νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰς παραχωρήσεις τῆς 3/15 Μαΐου. Ἡ κατάστασις τῆς πολιτείας μας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ ἴδια, μὲ τάπειας (Barricaden) καὶ διακεκομμέναις κανονιαῖς ἕως τὴν σήμερον τῇ 16/28 κατὰ τὴν 10ῃν ὥραν π.μ., καθ' ἣν σᾶς γράφω»¹.

Ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρουσαι καὶ κατατοπιστικάι εἶναι αἱ ἐπόμεναι ἐκθέσεις. Ἐν τῇ ἀπὸ 23 Μαΐου/4 Ἰουνίου 1848 ἐκθέσει ἀναφέρεται ὅτι πλησίον τοῦ λιμένος τῆς Τεργέστης εὐρίσκοντο ἐχθρικοὶ στόλοι, ὅτι οἱ Τσέχοι ἐπανεστάτησαν καὶ ἐν Πράγα ἐσχηματίσθη προσωρινὴ Κυβέρνησις, ὅτι πολλοὶ τῶν ξένων πρέσβειων ἀνεχώρησαν ἐκ Βιέννης διὰ Innsbruck καὶ ὅτι τὴν 26ῃν Μαΐου ἡ ἀριστοκρατία, ἐπιχειρήσασα νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς ἐργάτας κατὰ τῶν πολιτῶν, τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν φοιτητῶν, δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ της καὶ

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1848, φάκ. 37/3.

υπέστη τὴν μεγαλυτέραν ἤτταν. Ἐν τῇ ἀπὸ 8/10 Ἰουνίου 1848 ἐκθέσει δίδονται ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν Βιέννῃ ἐπαναστατικῶν σωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν ἐθνοφυλακὴ ἠρίθμει 45.000, τὸ δὲ σῶμα τῶν σπουδαστῶν 10.000, ἡ δὲ πολιτοφυλακὴ (*alte Bürger-Garde*) 2.000. Ἐκ τῶν σωμάτων τούτων ἐσχηματίσθη προσωρινὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς τάξεως τῆς πρωτεύουσας καὶ τὴν υπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ γίνεται λόγος περὶ ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Κροατίαν, τὴν Σλοβενίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν καὶ προστίθεται ὅτι ἡ ἀποστασία τῆς Βοημίας καὶ τῆς Κροατίας ἀποδίδεται εἰς τὸ πολωνικὸν κόμμα ἢ κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν ὑπεκινήθη ὑπὸ τῶν Ρώσων. Ἐν τέλει συνιστᾶται νὰ μὴ δίδεται πίστις εἰς ὅσα ἀναγράφει ἡ (*Allgemeine Zeitung*) «Γενικὴ Ἐφημερίς» τῆς Αὐγούστης περὶ τῶν ἐν Βιέννῃ διατρεχόντων, διότι αὕτη λαμβάνει τὰς πληροφορίες τῆς ἐξ ἀνταποκριτῶν ἐχθρικοῦ κόμματος, οἵτινες παραμορφώνουν τὰ πράγματα¹.

Τὸ περιεχόμενον τῶν προξενικῶν ἐκθέσεων περὶ τῶν γεγονότων τοῦ 1848 συνεπληροῦτο διὰ τῶν συνημμένως ἀποστελλομένων σχετικῶν φύλλων τῶν αὐστριακῶν ἐφημερίδων, ὡς ἦσαν ἡ «*Allgemeine Österreichische Zeitung*», ἡ «*Journal des Österreichischen Lloyd*» καὶ ἄλλαι. Φύλλον τῆς τελευταίας, ἐκθέτον τὰ περιστατικὰ τῆς πολιορκίας τῆς Βιέννης ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, ἀπεστάλη μετὰ τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου/10 Νοεμβρίου 1848 ἐκθέσεως, ἡ ὁποία μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει τὰ ἐξῆς : Ὁ Αὐτοκράτωρ μεθ' ὅλης τῆς Αὐλῆς ἀνεχώρησε διὰ τὴν πόλιν Olmütz τῆς Μοραβίας καὶ ἀπεφάσισε νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἐπανάστασιν διὰ στρατιωτικῶν δυνάμεων. Ἐκτελεστὴν τῆς ἀποφάσεώς του διώρισε τὸν στρατηγὸν πρίγκιπα Windischgrätz, ὅστις ἐν διαστήματι 15 ἡμερῶν συνεχέντρωσε στρατὸν ἐξ 106.000, ἐπολιόρκησε δι' αὐτοῦ τὴν Βιέννην τὴν 23ην Ὀκτωβρίου καὶ τὴν 31ην τοῦ αὐτοῦ περὶ τὸ ἑσπέρας ἐκυρίευσεν αὐτὴν «μὲ μεγάλην χύσιν αἵματος». Πολλαὶ οἰκίαι, πολλὰ καταστήματα καὶ πολλὰ ἐργοστάσια ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Ἐπίσης ἐπυρπολήθησαν «τὸ περίφημον Ὠδεῖον ... καὶ αἱ στέγαι τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ καταστήματος, ὅπου ὑπάρχει ἡ συλλογὴ τῆς Φυσικῆς». Μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς Βιέννης ὁ ἀρχι-

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω.

στράτηγος Windischgrätz απέστειλε μέγα μέρος τῶν στρατευμάτων του ἐναντίον τῆς Πέστης, κατὰ τῆς ὁποίας ἠτοιμάζετο νὰ ἐπέλθῃ ἐκ Γαλικίας καὶ ὁ στρατηγὸς Hammerstein. Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ὁ Οὐγγρος ἀρχιεπαναστάτης Kossuth ἐξήγειρε καὶ τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην εἰς ἐπανάστασιν, τὴν ὁποίαν κατέστειλεν ὁ Hammerstein. «Ἡ ἐθνοφυλακὴ, καταλήγει ἡ ἐκθεσις, τόσον εἰς τὴν Βιέννην ὅσον καὶ εἰς Λεμβέργ ἀπεδοκίμαζε πάντοτε τὰ κινήματα τῶν ἐπαναστάσεων, δὲν εἶχεν ὅμως τὴν ἀνήκουσαν δύναμιν διὰ νὰ τὰ ἀπομακρύνῃ, ἐπειδὴ ὁ ὄχλος ἦτο ἤδη ὠπλισμένος καὶ παρεσύρετο ἀπὸ τὰς ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις τῶν δημαγωγῶν καὶ ξένων ταραχοποιῶν. Ἄχρι τῆς ὥρας πολλοὶ κορυφαῖοι τῆς ἐπαναστάσεως συνελήφθησαν καὶ πολλοὶ ἐτυφεκίσθησαν»¹.

Ἄν καὶ ἡ οἰκογένεια Σίνα ἤδη ἀπὸ τριακονταετίας ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῆς ἀριστοκρατίας, οὐσιαστικῶς αὕτη ἦτο οἰκογένεια ἀστική καὶ ἀνάλογοι ὑπῆρξαν αἱ διαθέσεις αὐτῆς ἐναντι τοῦ κινήματος τοῦ 1848. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προξενικῶν ἐκθέσεων, τὰς ὁποίας ἔγραφε μὲν καὶ ὑπέγραφεν ὁ Νικ. Μαντζουράνης, ἀλλ' ἀσφαλῶς ὑπηγόρευεν ὁ Γεώρ. Σίνας, διαφαίνεται ὅτι οὗτος ἐπρόσκειτο μὲν πρὸς τὴν μοναρχίαν, ἀλλ' οὐχὶ πρὸς τὴν φεουδαρχικὴν ἀπολυταρχίαν. Ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Γεώρ. Σίνας ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸν Μέττερνιχ καὶ τὸ ἀντιδραστικὸν καθεστῶς του², ὁ δὲ υἱὸς του Σίμων Σίνας δὲν ἦτο μὲν ὀπαδὸς τοῦ ἐν Οὐγγαρία ἀρχηγοῦ τῶν ἄκρων ἐπαναστατῶν Ludwig Kossuth, ἦτο ὅμως ἐπιστήθιος φίλος καὶ ὀπαδὸς τοῦ φιλελευθέρου καὶ μετριοπαθεστέρου ἐπαναστάτου Franz Deák³.

Μετὰ ἐν ἔτος (6/18 Νοεμβρίου 1849) ἀπέθανεν ὁ ὑποπρόξενος Νικ. Μαντζουράνης, ὁ δὲ Γ. Σίνας ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Βασίλειον Μαντζουράνην τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Προξενείου. Εἰς τὸ ἀπὸ 1/13 Δεκεμβρίου 1849 σχετικὸν ἔγγραφόν του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέφερον ἐπίσης ὅτι εἰς τὸν Στέφανον Σταυρινάκη, ὁ ὁποῖος

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω.

2. Τὸ ὅτι αἱ σχέσεις μεταξύ Μέττερνιχ καὶ Σίνα δὲν ὑπῆρξαν ἀγαθαί, φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Αὐστριακοῦ καγκελλαρίου μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Karl Friedr. Kübeck von Kübau. Βλ. «Metternich und Kübeck, ein Briefwechsel» (Wien 1910), p. 3, 6, 8, 200.

3. Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν εἶχε μεταβῆ, ὅπως βοηθήσῃ τοὺς ἐπαναστάτας καὶ ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. «Ἀπὸ τὴν περιπέτεια δμως τούτη, ὡς γράφει ὁ Ἀριστος Καμπάνης (Ἱστορία τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας, Ἀθῆναι 1925, σ. 119), τὸν προφύλαξε ὁ Σίνας, ὁ ὁποῖος τὸν ξανάστειλε στὴ Βενετία.»

είχεν ἀποσταλῆ εἰς Βιέννην ἐπὶ ἕξ μῆνας ὡς ὑπότροφος τοῦ Κράτους πρὸς συλλογὴν ἀνατομικοπαθολογικῶν παρασκευασμάτων, θὰ κατέβαλλε τὴν ἐξ 100 δραχμῶν μηνιαίαν ὑποτροφίαν εἰς λογαριασμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως¹. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Προξενείου ἐξηκολούθησαν διεξαγόμεναι ὁμαλῶς καὶ αἱ πιστώσεις χάριν τῶν ἐν Γερμανίᾳ σπουδαζόντων Ἑλλήνων κρατικῶν ὑποτρόφων ἐξηκολούθησαν παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ Σίνα ὄχι μόνον ἀφιλοκερδῶς, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπὶ ζημίᾳ αὐτοῦ «ὡς ἐκ τῆς ἀστασίας τοῦ συναλλάγματος»².

Ἐν τούτοις τῷ 1853 ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀνδρόνικος Πάϊκος ἐμέμφθη τὸν Γεώργιον Σίναν, ὅτι οὗτος δὲν ἐξεπλήρου δεόντως τὰ καθήκοντά του. «Μὲ ἀπορίαν μας παρατηροῦμεν, γράφει τὸ ἀπὸ 6 Μαρτίου 1853 ἔγγραφον, ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου τὸ Γενικὸν Προξενεῖον οὐδεμίαν διαβιβάζει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἴδησιν τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ διαδιδομένων εἰδήσεων καὶ πληροφοριῶν. Ὅπερ δὲ ἐπαυξάνει δυσἀρέστως τὴν ἀπορίαν μας ταύτην εἶναι ὅτι οὔτε λέξιν μᾶς ἐγράψατε περὶ τοῦ τόσον σπουδαιοτάτου περιστατικοῦ τῆς κατὰ τοῦ Μεγαλειοτάτου Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας ἀποπειραθείσης ἐσχάτως δολοφονίας. Ἐνῶ δὲ ἰδιωτικαὶ ἐπιστολαὶ καὶ ἔντυπα γράμματα ἐκυκλοφόρουν εἰς Ἀθήνας περὶ τοῦ ἀπευκαταίου αὐτοῦ συμβάντος, μόνον τὸ Ὑπουργεῖον εὕρισκετο εἰς ἄγνοιαν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ συμβάντος, μένον εἰς ἔκστασιν ἀπέναντι τῶν εἰς αὐτὸ ἀπευθυνομένων ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ πληροφορηθῶσιν ἐκ πηγῆς ἐπισήμου τὴν ἀλήθειαν. Κρίνομεν ἐπομένως ἀναγκαῖον, κ. Γενικὲ Πρόξενε, νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μέρους αὐτοῦ τῶν καθήκοντων σας καὶ νὰ σᾶς προσκαλέσω μόνον νὰ μᾶς ἀναφέρετε τοῦ λοιποῦ ἀκριβῶς καὶ τακτικῶς πᾶσαν σπουδαίαν ὁπωσοῦν εἴδησιν ἐκ τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ σας διατρεχουσῶν, ὡσάκις αὕτη παρουσιάζει πιθανότητα ἀληθείας. Ὁ Ὑπουργὸς Α. Πάϊκος»³. Ἐτέρα μομφὴ ἐξεφράσθη εἰς τὸν Γ. Σίναν, ὅτι ἢ ἐκ μέρους του ὑποδοχὴ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, ἣτις τότε ἐταξίδευσεν εἰς

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 1849, φάκ. 37/3, ἀριθ. 21. Βλ. καὶ Πανταζίδου Ι., Χρονικὸν τῆς πρώτης πεντηκονταετίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου (Ἀθῆναι 1889), σ. 118.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω, 1853, φάκ. 37/3, ἀριθ. 25 (25 Μαρτίου/6 Ἀπριλίου 1853).

3. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, φάκ. 37/3, ἀριθ. 2784/6 - 3 - 1853.

Βιέννην, δὲν ἦτο ἡ ἐνδεδειγμένη καὶ ὅτι ἡ ἀναφορά περὶ τῆς ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος δὲν ἦτο λεπτομερῆς.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιτιμήσεις ἀπαντῶν ὁ Βασ. Μαντζουράνης (27 Μαΐου/8 Ἰουνίου 1853) ἀναφέρει ὅτι οὗτος ὡς γραμματεὺς καὶ διευθυντῆς τοῦ Προξενείου ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὰς γενομένας «παραδρομάς, αἵτινες ἔλαβον χώραν ὄχι ἀπὸ ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ περιστάσιν». Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δολοφονικῆς ἀποπείρας τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ (6/18 Φεβρουαρίου 1853) ἦτο, λέγει, ἀσθενῆς καί, ἐλπίζων ὅτι ὁ ἐν Τεργέστη Ἕλλην πρόξενος θὰ ἐπληροφορήθη τηλεγραφικῶς αὐθημερόν τὰ τοῦ συμβάντος καὶ θὰ μετέδωκεν ἀμέσως τὴν εἶδησιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, παρέλειψε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν εἰς τὸν Σίναν, ὅπως ἀναθέσῃ εἰς ἕτερον ὑπάλληλόν του τὴν ἀποστολὴν τῆς σπουδαίας ταύτης πληροφορίας. Ὡς πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, ἀναφέρει ὁ Μαντζουράνης, ὅτι ὁ Γ. Σίνας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ πρὸς προϋπάντησίν της μέχρι τῶν συνόρων τῆς Στυρίας ἔνεκα βαρείας ἀσθενείας μιᾶς ἐκ τῶν ἐγγονῶν του καὶ ὅτι ἀνέθεσεν εἰς τοῦτον νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσῃ, οὗτος δὲ μετὰ τοῦ ὑποναυάρχου Σαχίνη ἐξετέλεσε πλήρως τὴν ἐντολὴν ταύτην. Κατὰ τὴν διήμερον διαμονὴν τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας ἐν Βιέννῃ ἐτέθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, παρευρισκόμενος εἰς τὸ διαμέρισμά της, διὸ δὲν τοῦ ἐδόθη καιρὸς, ὅπως ἀναφέρῃ ἀμέσως καὶ λεπτομερῶς τὰ τῆς ὑποδοχῆς, τῆς διαμονῆς κλπ. Ἀφοῦ ὁ Μαντζουράνης ζητεῖ συγγνώμην διὰ τὰς σημειωθείσας παραλείψεις, δράττεται τῆς εὐκαιρίας, ὅπως ὑπενθυμίσῃ — ἀσφαλῶς καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Σίνα — τὰς προθύμως προσφερομένας ἐκδουλεύσεις καὶ ὑπηρεσίας τοῦ Προξενείου, αἱ ὁποῖαι ἐν συνόψει ἔχουν ὡς ἐξῆς : 1) τὸ Γενικὸν Προξενεῖον ἐπεφορτίζετο μὲ τὰς μισθοδοσίας τῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ὑποτρόφων τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους μὲ πᾶσαν προθυμίαν, ὑφιστάμενον μάλιστα ζημίαν ἔνεκα τῆς διαφορᾶς τοῦ συναλλάγματος, 2) ἐφρόντιζε διὰ τὴν προμήθειαν ὑφάσματος (τσόχας) διὰ τὸν ἑλληνικὸν Στρατὸν κατ' εὐθειᾶν ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν πλέον εὐθηνὴν τιμὴν τοῦ ἐργοστασίου «ἄνευ παραμικροτάτης ὠφελείας, ὅ ἐστι τῶν ἐμπορικῶν δικαιωμάτων», 3) ὑπεδέχετο καὶ προθύμως ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους ὑπηκόους Ἕλληνας, παρέχον εἰς αὐτοὺς πᾶσαν πληροφορίαν, θεωροῦν τὰ διαβατήριά των καὶ ἐκδίδον νέα ἄνευ

παραμικρᾶς καθυστερήσεως, καὶ 4) περιέθαλπε καὶ ἐνίσχυε χρηματικῶς τοὺς ἐκάστοτε παρουσιαζομένους ἐνδεεῖς Ἑλληνας¹.

Ἡ παρακολούθησις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Βιέννῃ Γενικοῦ Προξενείου ὑπὸ τοῦ Γ. Σίνα καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπλήρωσις τῶν προξενικῶν του καθηκόντων πιθανόν, λόγῳ τῶν πολλαπλῶν του ἀσχολιῶν, νὰ ἤτόνισε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀλλὰ τὸ αὐστηρῶς ὑπηρεσιακὸν ὕφος, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ ὑπουργὸς Πάϊκος ἔναντι τοῦ Σίνα, ἦτο ἀνάρμοστον, δεδομένου ὅτι ἐπρόκειτο περὶ διακεκριμένου Γενικοῦ Προξένου, ὅστις ἦτο συνάμα καὶ Ἐθνικὸς Εὐεργέτης².

Μετὰ θερμότερου ὅμως ἐνδιαφέροντος παρηκολούθει τὰ ἐκάστοτε διατρέχοντα πολιτικὰ καὶ πολεμικὰ γεγονότα ἐν Ἑλλάδι ὁ Σίμων Σίνας, ὅστις πολλάκις ἀντικαθίστα τὸν πατέρα του, προβαίνων μάλιστα εἰς πολιτικὰς ἐνεργείας καὶ παραστάσεις ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Λίαν χαρακτηριστικὰ εἶναι ὅσα ἀφηγεῖται περὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1854 ὁ συγγραφεὺς τῶν ἀπομνημονευμάτων «Σελίδες τινὲς τῆς ἱστορίας τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος» (ἐκδότης Κάρολος Μπέκ, Ἀθῆναι 1898)³. «Ὁ Σίνας, γράφει ὁ ἀνώνυμος συγγραφεὺς, συνειθισμένος εἰς τὸ ἡρεμὸν καθεστῶς τῆς Αὐστρίας, εὕρισκετο εἰς αἰφνίδιον ταραχὴν κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ταχυδρομείου τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐὰν ἀφυπνίζετο ἀπὸ κακοῦ ὄνειρου... Πολλάκις δὲν ἐκρατεῖτο καὶ βία ἀσθμαίνων ἔφθανε κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Νικολάου Λιδωρίκη, ὅπου ἐγνώριζεν ὅτι συναζόμεθα οἱ Ἑλληγες καὶ οἱ δύο ἱερεῖς τῆς Κοινότητος, ὁ γέρον πάτερ Κοσμᾶς⁴ καὶ ὁ νεώτερος πάτερ Ἀντώ-

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω, 1853, φάκ. 37/3.

2. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο (1853) ὁ Γεώρ. Σίνας προσέφερεν ἐπὶ τῇ διασώσει τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ δωρεὰν ἐκ 10.000 φλωρινίων, ὅπως ἐκ τῶν τόκων ἀναπέμπεται κατ' ἔτος εὐχαριστήριος δέησις ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Βιέννης καὶ διανεμονται βοηθήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς πόλεως. Archiv der Pfarrgemeinde St. Peter (Wien). Stiftbrief, Nr. 18639, Sth. Zl. 7480. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προσέφερεν οὗτος 1.000 φλωρίνια ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τῆς ἐν Βιέννῃ ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς «Ἁγίας Τριάδος» εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Αἰκατερίνης, ἀποθανούσης τῷ 1851. Περὶ τοῦ θανάτου δὲ αὐτῆς γράφει ὁ Κῶδιξ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» τὰ ἐξῆς: «1851, Ἰουλίου 10, νέου. Ἐτελεύτησεν ἡ εὐγενὴς Βαρωνέσσα Αἰκατερίνη, σύζυγος τοῦ εὐγενοῦς Ἀρχοντος Βαρώνου Γεωργίου Σίνα, γεννημένη Δέρρα ἐκ Πέστης, καὶ ἐτάφη τὴν 14 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὸ τῆς οἰκογενείας νεκροταφεῖον Ραπόλτενκίρχεν, ἕγγαμος, ἐτῶν 59, ἀπὸ αἱμορραγίαν».

3. Τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα ἀναφέρονται κυρίως εἰς τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Νικολάου Ἀθαν. Λιδωρίκη, ἐπὶ μακρὸν διατελέσαντος γραμματέως τοῦ Σίμωνος Σίνα.

4. Πρόκειται περὶ τοῦ ἱερέως Κοσμᾶ Λιβεροπούλου.

νιος ὁ Χαριάτης» (σ. 125-126). "Ὅτε ἡ ἀδελφὴ τοῦ Νικολάου Λιδωρίκη, ἡ ὁποία ἦτο κυρία τῆς τιμῆς, ἔγραψεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς ὅτι ἐπρόκειτο μετὰ μιᾶς συναδέλφου τῆς καὶ δύο ὑπασπιστῶν νὰ συνοδεύσωσιν ἔφιπποι τὸν "Ὀθωνα καὶ τὴν Ἀμαλίαν, σκοπεύοντας νὰ ἀναχωρήσωσιν ἐξ Ἀθηνῶν νύκτωρ καὶ ἐν πλήρει μυστικότητι, διότι «τὸ σχέδιον τοῦ Βασιλέως εἶνε νὰ εὔρεθῃ αἰφνιδίως καὶ ἄνευ στρατοῦ εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ὅπως φέρῃ γενικὴν ἐξέγερσιν τῶν ὑποδούλων» (σ. 128-129), τότε πάντες οἱ ἀκροαταὶ τῆς ἐπιστολῆς ἔμειναν ἐμβρόντητοι. Ἐν τούτοις ἡ ἄφωνος καὶ κατηφὴς ἀτμόσφαιρα μετεβλήθη τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο εἰς γενικὴν θυμηδίαν, εὐθύς ὡς ὁ πάτερ Ἀντώνιος ἐξεφώνησε μὲ τὰ ζακυνθινά του: «μὰ τζὴ κοπέλλες, τί τοῖς θέλουν μαζί γιαμά;», ὁ δὲ Σίνας ἐν συνεχείᾳ: «μὲ ταῖς τσοῦπρες στὴ Θεσσαλία, δὲν τὸ χωράει ὁ νοῦς μου!» (σ. 132)¹. Τὴν ἐπομένην ὁ Λιδωρίκης ἔσπευσε πρὸς συνάντησιν τοῦ Σίνας, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συνεννοηθοῦν περὶ τοῦ πρακτέου καὶ προσπαθήσωσι νὰ μάθωσι, τί ἐσκέπτετο ἡ αὐστριακὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία διέκειτο τότε δυσμενῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τοῦ τύπου διαδίδοντος «ὅτι ὁ "Ὀθων αὐστριακίζει, ἡ δὲ Ἀμαλία ρωσσίζει» (σ. 133). Ὁ Σίνας ἐπεσκέφθη τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν Karl Ferd. Buol-Schauenstein, ὅστις μετὰ τὰς πρώτας φιλοφρονήσεις ἔκαμε τὴν ἐξῆς σύστασιν: «Mais dites donc, mon cher Baron, à votre Grèce de ne pas se donner tant de mouvement». Εἰς τὴν σύστασιν ἐκείνην ἔδωκεν ὁ Σίνας τὴν ἐξῆς εὐστοχὸν ἀπάντησιν: «Que voulez-vous, Excellence, elle est tellement serrée dans son corset que ses trois modistes lui ont confectionné!» Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἐτοιμολογίαν τοῦ ὁ Σίνας δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τίποτε περιπλέον, ἐπιλέγει ὁ συγγραφεὺς, τοῦ ὑπουργοῦ ἔχοντος «τὸ στόμα serré, ὅπως τὸ corset τῆς Ἑλλάδος!» (σ. 134).

1. Ὡς γράφει ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (σ. 125 - 126), «ὁ Σίνας δταν εὕρισκετο μεταξύ Ἑλλήνων ἀποκλειστικῶς, ἠὺχαριστεῖτο νὰ ὁμιλῇ ἑλληνικά, ἀλλ' ἀτυχῶς μὴ σπουδάσας τὴν γλῶσσαν, ἐξηκολούθει νὰ ὁμιλῇ ὅπως ἡ γραῖα τροφὸς του ἐκ Μακεδονίας».

19. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΝΑ. ΤΙΜΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΥΤΟΥ

Μετά τὸν διορισμὸν τοῦ Κωνστ. Σχινᾶ ὡς πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ, ὁ Γεώργιος Σίνας, προβεβηκῶς τὴν ἡλικίαν, περιωρίσθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθαρῶς προξενικῶν του καθηκόντων. Ἐν τούτοις ἐξηκολούθησεν οὗτος ἀμείωτον τὴν ἐμπορικὴν καὶ τραπεζιτικὴν δραστηριότητά του. Ἴδου μία χαρακτηριστικὴ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν δίδει περὶ αὐτοῦ ὁ Wurzbach (Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 353-356) : «Εἰσερχόμενός τις εἰς τὸν ἐμπορικὸν οἶκον τοῦ Σίνα, ἔβλεπε τοῦτον νὰ εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν του καὶ ὅτε ἀκόμη ἐγένετο ἐβδομηκονταετής, νὰ παρακολουθῇ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἐσπέρας τὰς ἐργασίας του, νὰ ὑποδέχεται μετὰ τῆς αὐτῆς εὐπροσηγορίας καὶ νὰ ἀκούῃ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος τόσον τὸν πλούσιον τραπεζίτην, ὅστις τὸν ἐπεσκέφθη διὰ νὰ τοῦ ἀναπτύξῃ μέγα τι οἰκονομικὸν σχέδιον, ὅσον καὶ τὸν ἀπλοῦν ἔμπορον, ὅστις ἐπῆγε διὰ νὰ τοῦ προτείνῃ μικροεμπόριόν τι. Ὁ Σίνας ἦτο γεννημένος ἔμπορος. Ἡ ἐμπορικὴ του δραστηριότης ἀπετέλει δι' αὐτὸν οὐχὶ μέσον, οὐχὶ σκοπὸν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ περιεχόμενον τῆς ζωῆς του. Μόνον διὰ τοῦ ἐμπορίου εὐρίσκετο ὁ Σίνας εἰς τὸ στοιχεῖόν του... Γνωστός τις συναντήσας τὸν Σίναν ἐν Βιέννῃ ἐν μέσῳ τοῦ θέρους, τὸν ἠρώτησεν ἀπορῶν : *Κύριε Βαρῶνε, δὲν ἐπήγατε εἰς τὴν ἐξοχὴν;* Ὁ Σίνας ἀπήντησε : *Δὲν μοῦ μένει καιρός*».

Παραλλήλως πρὸς τὴν καταπληκτικὴν ἐργατικότητά φαίνεται ὅτι τὸν Σίναν διέκρινε καὶ πνεῦμα οἰκονομίας. Ὁ βιογράφος Wurzbach ἀναφέρει τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ ἀνέκδοτα, τὰ ὁποῖα ἐκυκλοφοροῦντο περὶ αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ τῆς Βιέννης. Ἀμαξηλάτης μετέφερεν ἡμέραν τινὰ τὸν Σίναν ἐκ τοῦ προαστίου Hietzing εἰς τὴν Βιέννην, θέλων δὲ ἐκτὸς τοῦ ἀγωγίου νὰ ἐπιτύχῃ καὶ φιλοδώρημά τι ἐπὶ πλεόν, παρετήρησε : «Κύριε Βαρῶνε, ὁ υἱός σας μοῦ δίδει διπλάσια». «Ὁ υἱός μου εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ κάμῃ, διότι ἔχει πλούσιον πατέρα» (mein Sohn kann das leisten, denn er hat einen reichen Vater), ὑπῆρξεν ἡ εὐστροφος ἀπάντησις τοῦ Σίνα. Ὅτε δὲ ὁ ὑπηρέτης του ἀνεκοίνωσεν ἡμέραν τινὰ, ὅτι ἐχρειάζετο νὰ ἀγοράσῃ νέον κλεῖθρον, διότι τὸ παλαιὸν εἶχε φθαρῆ, ὁ Σίνας τοῦ ὑπέ-

δειξε νὰ ἀναβῆ εἰς τὸ ὑπερῶν, ὅπου ὑπῆρχον ἄλλα κλειῖθρα παλαιὰ μὲν, ἀλλ' ἀκόμη χρησιμοποίησιμα¹.

Τὰ ἀνωτέρω ἀνέκδοτα παριστάνουν τὸν βαθύπλουτον Ἕλληνα τραπεζίτην λίαν φειδωλὸν εἰς τὰς δαπάνας. Ἐν τούτοις δικαιότερα εἶναι ἢ περὶ αὐτοῦ κρίσις καὶ πιστοτέρα ἢ περὶ αὐτοῦ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχε δώσει ὁ Ἄναστ. Παλλατίδης εἰς τὸ γνωστὸν ἱστορικὸν «Ἑπόμνημά» του περὶ τῆς ἐν Βιέννῃ ἑλληνικῆς παροικίας (1845). Ὁ συγγραφεὺς συγκρίνων τὸν οἶκον Σίνα πρὸς τὸν ἄλλοτε μέγαν ἐμπορικὸν οἶκον τῶν Fugger καὶ πρὸς τὸν σύγχρονον τραπεζιτικὸν οἶκον τῶν Rothschild διαπιστώνει ραγδαίαν τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον καὶ ἀκμὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου, ὁμιλῶν δὲ περὶ τοῦ κυρίου δημιουργοῦ τοῦ οἰκονομικοῦ τούτου κολοσσοῦ, ἦτοι περὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα, ἐξαίρει ὄχι μόνον τὸ μεγαλοφυὲς ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξόχους κοινωνικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν μετριοφροσύνην αὐτοῦ. «Κατὰ δὲ τὸν κοινωνικὸν καὶ δημόσιον βίον του, γράφει ὁ Παλλατίδης (Ἑπόμνημα... σ. 28), ἀπλοῦς, ἐπιεικὴς καὶ μετριοφρων δι' ὅλου παρουσιάζεται ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνὴρ· ἀποφεύγει τὸν στόμφον καὶ πᾶσαν γελοίαν ἐπίδειξιν πλούτου, μισεῖ τὰς πολυτελεῖς τραπέζας, καταφρονεῖ τὴν ἀβρὰν δίαιταν καὶ τὸν ἄλλον συβαριτικὸν βίον τοῦ Γαῦμυλλέρου (Geymüller). Κατ' οὐδένα τρόπον καὶ μηδαμῶς συγκατατίθεται νὰ συγκαταβῆ εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ εἰς τὸ ἀβροδίαιτον τῶν ἐνταῦθα πλουσίων καὶ εὐγενῶν, ἀποκρούων τὰς εἰς τοῦτο προτροπὰς τῶν παρασίτων φίλων του, ἐνῶ εἰς τὰς δολερὰς εἰσηγήσεις αὐτῶν ἀποκρίνεται λέγων : «Ἐγὼ μὲν εἰμὶ ἀπλοῦς ἔμπορος, ὁ δὲ οἶκός μου οἶκος ἐμπορικὸς καὶ οὐχὶ πριγκιπικὸς. Ὅθεν ἢ λαμπρότης καὶ ὁ λοιπὸς βίος τῶν εὐγενῶν ἀνοίκεια εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅστις ὀφείλω νὰ τηρήσω ἀκριβῶς τοὺς ὅρους τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεώς μου». Ἄλλ' οἱ ἀντίζηλοι καὶ ἀντίπαλοι αὐτοῦ θέλουσιν εἰπεῖν ἴσως, ὅτι ὅλη ἢ ἐγκράτεια καὶ ἢ μετριοφροσύνη αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς φειδωλίας καὶ τῆς ἄκρας φιλοχρηματίας τοῦ ἀνδρός. Τοῦτο δὲν μοι φαίνεται πιθανόν, ὥστε τοιαύτην μομφὴν ἀδικον κρίνω· διότι ὁ ἡμέτερος συμπατριώτης δὲν φείδεται παντελῶς νὰ δαπανᾷ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὅταν δεῖ καὶ ὅπου δεῖ». Πρά-

1. Πάντα τὰ ἀνωτέρω φαίνεται ὅτι ἤντησεν ὁ Wurzbach ἐκ τῆς περὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα νεκρολογίας, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν ἢ ἐφημ. «Neuigkeiten» (Brünn 1856), Nr. 146.

γματι ὁ Γ. Σίνας ὑπῆρξε τίμιος καὶ ἀκριβῆς εἰς τὰς ἐμπορικὰς του συναλλαγὰς καὶ φειδωλὸς εἰς τὰς καθημερινὰς δαπάνας τῆς ἰδιωτικῆς του ζωῆς, ἀλλ' ἀφειδῆς ἀρωγὸς τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ὑπῆρξεν ἐπίσης θετικὸς πολιτικὸς νοῦς καὶ «ὑπέροχος προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν» (ein hervorragender Förderer der Künste und der Wissenschaften), κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Θεοφίλου Χάνσεν¹. Διὸ δικαίως οὗτος ἐτιμήθη διὰ πολλαπλῶν τίτλων καὶ παρασῆμων².

Ἐκτὸς τῶν τίτλων τοῦ βαρόνου τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Αὐστρίας ὁ Γ. Σίνας ἔλαβε τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἀδαμαντοκόλλητον σταυρὸν τοῦ Τάγματος τῆς Ἁγίας Ἄννης 2ας τάξεως τῆς Ρωσίας, τὸ παράσημον τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος 2ας τάξεως τῆς Αὐστρίας καὶ τὸ Νισὰν Ἰφτιχάρ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Ὁ Σίνας ἐγένετο ἐπίσης μέλος τῆς Διαιτήτης τῆς Κάτω Αὐστρίας, τῆς Βοημίας, τῆς Μοραβίας καὶ τῆς Σιλεσίας, Δικαστικὸς Πάρεδρος (Gerichtstafel-Beisitzer) πολλῶν κομειῶν τῆς Οὐγγαρίας, ἐπίτιμος πολίτης τῶν πόλεων Πέστης, Arad καὶ Szegedin, Πρόεδρος τοῦ Σωματείου Μεγαλεμπόρων τῆς Αὐστρίας, Ἀναπληρωτῆς-Διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Αὐστρίας, Διευθυντῆς διαφόρων βιομηχανικῶν ἐταιρειῶν κλπ.

20. ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΝΑ

Εὐγενῆ αἰσθήματα φιλάνθρωπίας καὶ φιλογενείας μαρτυρεῖ καὶ ἡ διαθήκη τοῦ Γεωργίου Σίνα, τὴν ὁποίαν οὗτος συνέταξε γερμανιστὶ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκπνοῆς του. Ἡ διαθήκη ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποία γίνεται μνηεὶα καὶ ἄλλων, ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν, συγγενῶν, ὑπαλλήλων καὶ συνεργατῶν του, ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς :

1. H a n s e n T h., Restauration des Palais Sr. Exzellenz Baron Simon v. Sina am Hohen Markt in Wien, περ. «Allgemeine Bauzeitung» (1876), p. 67.

2. Τοὺς εἰς τὸν Γ. Σίναν ἀπονειμηθέντας τίτλους καὶ τὰ παράσημα ἀπαριθμοῦν αἱ ἐφημερίδες «Neuigkeiten» (Brünn), Nr. 142/24 - 5 - 1856, «Der Satellit» (Kronstadt), Nr. 19/26 - 5 - 1856, ὁ Γ ο ὄ δ α ς, Βίοι παράλληλοι . . . τόμ. Δ' (Ἀθῆναι 1871), σ. 41, ὁ W u r z b a c h, Biogr. Lexikon, Bd. 34 (Wien 1877), p. 353, ὁ Β ο β ο λ ί ν η ς, Μέγα Ἑλληνικὸν Βιογραφικὸν Λεξικόν, Α' (Ἀθῆναι 1958), σ. 463 καὶ ἄλλοι.

ΔΙΑΘΗΚΗ

«Διὰ τῆς παρούσης ἐκφράζω τὴν τελευταίαν θέλησίν μου ὡς ἀκολουθῶς:

1. Τὸν πολυαγαπημένον υἱόν μου βαρῶνον Σίμωνα Σίναν καθιστῶ γενικὸν κληρονόμον τῆς περιουσίας μου.

2. Εἰς τὴν ἀκριβῆ μου νύμφην Ἰφιγένειαν κληροδοτῶ ὡς ἀπόδειξιν τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης καὶ συμπαθείας μου εἰς ἀνάμνησιν 100.000 φλωρίνια.

3. Εἰς τὰς πολυαγαπημένας ἐγγονάς μου κληροδοτῶ εἰς ἀνάμνησιν τὰ ἐξῆς :

α') Εἰς τὴν Ἀναστασίαν τὴν ἐν Βιέννῃ ὑπ' ἀρ. 768 οἰκίαν μου καὶ τὴν ἐν Fahrpfeld γαιοκτησίαν μου.

β') Εἰς τὴν Εἰρήνην τὴν ἐν Βιέννῃ ὑπ' ἀριθ. 769-771 οἰκίαν μου ἐπὶ τῆς Wollzeile καὶ τὴν ἐν Mauerbach γαιοκτησίαν μου.

γ') Εἰς τὴν Ἑλένην τὴν ἐν Βιέννῃ ὑπ' ἀριθ. 689-693 οἰκίαν μου am Alten Fleischmarkt καὶ τὴν ἐν Eichhorn τῆς Μοραβίας γαιοκτησίαν μου.

δ') Εἰς τὴν Ἰφιγένειαν τὰς ἐν Βιέννῃ ὑπ' ἀριθ. 733 καὶ 739 οἰκίας μου καὶ τὴν ἐν Wellehrad τῆς Μοραβίας γαιοκτησίαν μου.

Σχετικῶς ὅμως πρὸς πάσας τὰς κληροδοσίας ταύτας ὀρίζω, ὅπως ὁ υἱός μου Σίμων μέχρι τῆς ἐκάστοτε ἐνηλικιώσεως ἢ τοῦ γάμου τῶν ἀνωτέρω ἐγγονῶν μου ἔχῃ τὴν πλήρη καὶ ἀπεριόριστον ἐπικαρπίαν ὅλων τῶν οἰκιῶν καὶ γαιοκτησιῶν, μόνος αὐτὸς διαχειρίζεται ταύτας ἐλευθέρως, χωρὶς οὐδέποτε εἰς οὐδένα νὰ δίδῃ λογαριασμὸν διὰ τὰ ἔσοδα καὶ διὰ τὴν διαχείρισιν, καὶ ἐπομένως οὐδεμία ἀρχὴ ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν ἢ τῶν κηδεμονιῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναμειχθῇ εἰς τὰς ὑποθέσεις ταύτας, αἵτινες ἐπαφίενται εἰς τὴν ἐντελῶς ἐλευθέραν βούλησιν τοῦ υἱοῦ μου. Μόνον μετὰ τὸν γάμον ἢ τὴν ἐνηλικιότητα ἀποκτᾷ ἐκάστη ἐγγονή μου τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τῆς ἀπολύτου διαθέσεως τοῦ εἰς αὐτὴν ἐλευθέρου παντὸς χρέους ἀνήκοντος κληροδοτήματος.

4. Κληροδοτῶ περαιτέρω εἰς τοὺς συγγενεῖς μου, τὴν κυρίαν Ἀναστασίαν Τσεχάνη δι' ἑαυτὴν, καθὼς καὶ εἰς ἕκαστον τῶν τέκνων της, ἥτοι εἰς τοὺς Δημήτριον, Πέτρον, Σίμωνα, Ναούμ, Αἰκατερίνην καὶ Ἐλισάβετ, τὸ ποσὸν τῶν 15.000 φλωρινίων κατὰ κεφαλὴν, ἀλλ' εἰς μὲν τὰς θυγατέρας της Αἰκατερίνην καὶ Ἐλισάβετ ὀρίζω νὰ καταβληθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο εὐθὺς

κατὰ τὸν γάμον των ἢ τὴν ἐνηλικίωσίν των, εἰς δὲ τοὺς υἱοὺς τῆς εὐθὺς μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν των, μέχρι τότε δὲ νὰ τοκισθοῦν ὑπὸ τοῦ γενικοῦ κληρονόμου ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 5%.

5. Εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου γυναικαδέλφην κυρίαν Ἑλένην φὸν Μαλενίτσα κληροδοτῶ 10.000 φλωρίνια καὶ εἰς τὴν κυρίαν Μαρίαν Δέρρα ἐν Πέστη ἐν ἐτήσιον ποσὸν ἐκ 1.000 φλωρινίων, ὑπ' οὐδενὸς προσβαλλόμενον, πρὸς συντήρησίν τῆς ἐφ' ὄρου ζωῆς.

6. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Τραπεζῆς μου κληροδοτῶ τὰ ἑξῆς : Εἰς τὸν κύριον Θεμιστοκλῆν Μεταξᾶν 60.000 φλωρίνια, τὰ ὅποια ὀρίζω νὰ καταβληθοῦν εἰς αὐτὸν μετὰ πενταετῆ συνεχῆ πιστὴν καὶ ἐπιμελῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ καταστήματι τοῦ οἴκου μου, μέχρι τότε δὲ νὰ τοκισθοῦν ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 5%. Εἰς τὸν κύριον Adalbert Riedlechner 24.000 φλωρίνια μετὰ τριετῆ ὁμοίαν ὑπηρεσίαν καὶ μέχρι τότε ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 5%. Εἰς τὸν Βασίλειον Μαντζουράνην 15.000 φλωρίνια, εἰς τὸν Johann Baptist Soyer 10.000 φλωρίνια, εἰς τοὺς Josef Fleischhacker, Josef Reichel καὶ Friedrich Lotz 10.000 φλωρίνια εἰς ἕκαστον, εἰς τοὺς Alois Saal καὶ Martin Herzmansky 5.000 φλωρίνια εἰς ἕκαστον, εἰς τὸν Ferdinand Breton 3.000 φλωρίνια καὶ εἰς τὸν Mathias Kralitschek 2.000 φλωρίνια, πᾶσαι δὲ αἱ κληροδοσίαι αὗται ὀρίζω νὰ καταβληθοῦν μετὰ τριετῆ ὑπηρεσίαν, μέχρι τότε δὲ νὰ τοκισθοῦν ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 5%. Εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς Τραπεζῆς μου καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ τμήματος συναλλαγῶν καὶ προεξοφλήσεων κληροδοτῶ εἰς ἕκαστον τοὺς μισθοὺς ἑνὸς ὀλοκλήρου ἔτους.

7. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν γραφείων τῶν οἰκονομικῶν μου ἐπιχειρήσεων κληροδοτῶ τὰ ἑξῆς : Εἰς τὸν Josef Jellinek 5.000 φλωρίνια καὶ εἰς τὸν Karl Crispin 4.000 φλωρίνια. Εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ οἰκονομικοῦ τμήματος τὸν μισθὸν ἑνὸς ὀλοκλήρου ἔτους. Εἰς τὸν ὑπρέτην μου Georg Reiter κληροδοτῶ διὰ τὴν πιστὴν ἀφοσίωσίν του 1.000 φλωρίνια καὶ μίαν ἰσόβιον σύνταξιν ἐκ 30 φλωρινίων μηνιαίως, εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῆς ἐν Βιέννῃ οἰκίας μου ἕνα ἐτήσιον μισθόν. Τέλος εἰς τὸν ἱατρὸν Leopold Mayer διὰ τὴν μετ' αὐταπαρνήσεως περιποίησίν του κατὰ τὴν ἀσθένειάν μου κληροδοτῶ 3.000 φλωρίνια.

8. Ἐκτὸς τῶν νομίμων εὐσεβῶν εἰσφορῶν κληροδοτῶ :

α') Εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν τῆς «Ἀγίας Τριάδος» κεφάλαιον ἕξ

20.000 φλωρινίων εἰς ὁμολογίας τοῦ Κρατικοῦ Δανείου ἐπὶ τόκῳ 5%, τοῦ ὁποίου οἱ ἐτήσιοι τόκοι νὰ διατίθενται πρὸς συντήρησιν τῆς ἐκκλησίας ἄνευ ἀποδόσεως λογαριασμοῦ.

β') Ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος τῆς «Ἁγίας Τριάδος», καθὼς καὶ ὑπὲρ τοῦ σχολείου τῆς κοινότητος ταύτης ἀνὰ 10.000 φλωρίνια εἰς ὁμολογίας τοῦ Κρατικοῦ Δανείου ἐπὶ τόκῳ 5%, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ἐτήσιοι τόκοι νὰ διατίθενται ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ σχολείου.

γ') Εἰς τὴν ἐνταῦθα ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν τοῦ «Ἁγίου Γεωργίου» 5.000 φλωρίνια εἰς ὁμολογίας τοῦ Κρατικοῦ Δανείου ἐπὶ τόκῳ 5% καὶ τέλος εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην κύριον Κοσμᾶν Λιβερόπουλον εἰς φιλικὴν ἀνάμνησιν 3.000 φλωρίνια.

9. Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω κληροδοσίαι δέον νὰ πραγματοποιηθοῦν ἐλεύθεραι παντὸς τέλους.

Πρὸς πιστοποίησιν τούτου τίθεται ἐνταῦθα ἡ ἰδιόχειρος ὑπογραφή μου μετὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν τριῶν παρόντων μαρτύρων τῆς διαθήκης μου.

Ἐν Βιέννῃ τῇ 9ῃ Μαΐου 1856

Βαρῶνος Γεώργιος Σίνας

Οἱ μάρτυρες τῆς διαθήκης :

Daniel Bernhard Freiherr von Eskeles ἰ.χ.

Karl Henneberg ἰ.χ.

Dr. Andreas Ritter von Gredler ἰ.χ.»¹.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας, καὶ δὴ τὴν 6/18ην Μαΐου 1856, ὁ Γεώργιος Σίνας ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 73 ἐτῶν λόγῳ ἐξαντλήσεως². Παρὰ τὴν τελευταίαν θέλησίν του, ὅπως ταφῆ ἄνευ ἐπιδεικτικότητος, ἡ κηδεῖα αὐτοῦ ἐγένετο μεγαλοπρεπῆς. Ὑπὲρ τὰς 5.000 προσκλήσεις ἐστάλησαν πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὴν νεκρώσιμον πομπήν, πολλαὶ δὲ χιλιάδες λαμπάδων διενεμήθησαν εἰς τὸ παρευρεθὲν κοινὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας (21-5-1856). Τετρακόσiai ἄμαξαι, φέρουσαι ὑπουργούς, πρέσβεις καὶ πάντας τοὺς ἐν τέλει, συνώδευσαν

1. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 6/S 76, *Eγγρ. 55.

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 6/S 72/1856, fol. 17. Ὁ Κῶδιξ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» ἀναγράφει : «18 Μαΐου 1856. Ἐτελεύτησεν ὁ Γεώργιος Σίνας, Μεγαλέμπορος καὶ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐκ Μακεδονίας. Ἐτάφη ἐν Ραπόλτενκίρχεν τὴν 27 Μαΐου, 72 ἐτῶν, χῆρος, ἀδυναμία γήρατος».

τὸν νεκρὸν μέχρις ἀποστάσεώς τινος ἔξω τῆς πόλεως, ὀγδοήκοντα δὲ καὶ μέχρι τοῦ τέσσαρας ὥρας ἀπέχοντος γαιοκτήματος ἐν Rappoltenkirchen, ὅπου ὁ Σίνας ἐτάφη ἐν τῷ οἰκογενειακῷ του νεκροταφείῳ. « Ἡ Βιέννη εἶδε νὰ συνοδεύεται εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν ὁ μεγαλύτερος ἐκ τῶν ἑκατομμυριούχων τῆς », γράφει ἡ ἔφημερίς « Theaterzeitung » (Wien, Nr. 117/22-6-1856, p. 466). Ἡ τότε ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐτέλεσε πρὸς τιμὴν του ἐπίσημον μνημόσυνον, ἐξεφώνησε δὲ τὸν ἐπιμνημόσυνον λόγον ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας Κωνστ. Κοντογόνης¹. Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Γεωργίου Σίνα ἐξέλιπεν ὁ πλουσιώτερος Ἕλλην μεγαλέμπορος, τραπεζίτης καὶ γαιοκτήμων τῆς Αὐστρουγγαρίας, ὁ ὁποῖος συνάμα ὑπῆρξε καὶ εἰς ἐκ τῶν μεγάλων Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν τῆς Αὐστρίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Ἑλλάδος².

1. Συμφώνως πρὸς τὴν πρυτανικὴν λογοδοσίαν τοῦ Κωνστ. Ἀσωπίου, γενομένην τῇ 29 - 9 - 1857, ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τὸ μνημόσυνον ἐκεῖνο 438 δραχμαί.

2. Νεκρολογίας περὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα ἐδημοσίευσαν αἱ ἔφημερίδες : «Bohemia» (Prag 1856, p. 704), «Humorist» (Wien), Nr. 136/21 - 5 - 1856, p. 362: Ein Cypressenblatt auf das Grab des Herrn Georg Freiherr von Sina, Gedicht von M. G. S a p h i r, «Morgenpost» (Wien 1856), Nr. 137 καὶ 138, «Neuigkeiten» (Brünn 1856), Nr. 142 καὶ 146, «Der Satellit» (Kronstadt 1856), Nr. 19, «Wanderer» (Wien 1856), Nr. 235, «Wiener Courier» (Wien), Nr. 121, «Wiener Medizinische Wochenschrift» (Wien 1856), Nr. 21, «Ἡλιος» (Ἀθῆναι), ἀριθ. 67/26 - 5 - 1856 κ.ἄ. Αὐθεντικὴ προσωπογραφία τοῦ Γεωργίου Σίνα εὑρίσκεται παρὰ τῇ οἰκογενεῖᾳ Victor Wimpffen ἐν Βιέννῃ, βλ. εἰκ. 2. Ἐτέρα δὲ προσωπογραφία, εὑρισκομένη ἐν τῇ καισαροβασιλικῇ Familien-Fideicommiss-Bibliothek, ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Geschichte der Eisenbahnen der Österreichischen - Ungarischen Monarchie», Band I, Theil I (Wien - Leipzig 1898, p. 165), βλ. εἰκ. 4. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ρ ο ρ ο ν ι ἔ D. (O Tsintsarima, Beograd 1937, p. 155) δημοσιευθεῖσα εἰκὼν οὐδόλως ἀποδίδει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐν λόγῳ Γεωργίου Σίνα. Ὁρειχάλκινον ἀγαλμάτιον, λίαν ἐπιτυχές, ἔργον τοῦ διασήμου γλύπτου τῆς Βιέννης Anton Fernkorn, εὑρίσκεται παρὰ τῷ κ. Dr. Hubert Adolph ἐν Βιέννῃ, μαρμάρινος δὲ προτομή, ἐπίσης λίαν ἐπιτυχής, ἔχει στηθῆ ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ Ἀθηνῶν, βλ. εἰκ. 3.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΜΑΙΚΗΝΑΣ

1. Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΚΟΛΟΣΣΙΑΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Γενικός κληρονόμος τῆς κολοσσιαίας περιουσίας, τὴν ὁποίαν κατέλιπεν ὁ Γεώργιος Σίνας, κατέστη συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω διαθήκην ὁ υἱὸς του Σίμων Σίνας, ὅστις τότε εἶχεν ἤδη ὑπερβῆ τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἔχαιρε φήμην πραγματικοῦ ἀριστοκράτου ὄχι τόσον διὰ τοὺς πολλαπλοῦς τίτλους εὐγενείας καὶ τὰς μεγάλας ἰδιοκτησίας, ὅσον διὰ τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων, τὴν ἐλευθεριότητα καὶ τὸν ἀνθρωπισμὸν καὶ τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν περὶ τοῦ κοινωνικοῦ προορισμοῦ τοῦ πλούτου. Ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ πάππου του καὶ τοῦ πατρὸς του ὁ πλοῦτος τῆς οἰκογενείας Σίνα εἶχε κατὰ κανόνα κεντρομόλον κατεύθυνσιν, διὰ τοῦ Σίμωνος Σίνα ἔλαβεν οὗτος φυγόκεντρον καὶ ἀκτινοβόλον φοράν. Ἐφ' ὅσον ὁ Σίμων Σίνας ἔζη ἀκόμη ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ πατρὸς του, ἡ οἰκογένειά του κατετάσσετο κυρίως εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ χρήματος. Ἀφ' ὅτου ὅμως ἐγένετο οὗτος ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας καὶ κάτοχος πολυταλάντου περιουσίας, τότε τὴν πατρικὴν ὀλιγάρκειαν διεδέχθη ἡ ἐλευθεριότης καὶ ἡ μεγαλοδωρία, ἡ δὲ οἰκογένεια Σίνα ἠύρυνε τὰς σχέσεις τῆς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους κοσμικοὺς κύκλους, ἀνέπτυξεν ἐξαιρετικὴν κοινωνικὴν δραστηρίαν καὶ ἀπέκτησεν αἰγλήν καὶ περιωπὴν οἰκογενείας αὐτόχρημα ἀρχοντικῆς.

Δυνάμει τῆς διαθήκης τοῦ Γεωργίου Σίνα καὶ κατόπιν τοῦ ἀπὸ 21-5-1856 διατάγματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ὁ ἐμπορικὸς καὶ τραπεζιτικὸς οἶκος περιῆλθεν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Σίμωνος Σίνα, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα συνέπιπτε πλήρως πρὸς τὸν ἤδη χρησιμοποιούμενον τίτλον καὶ τὴν ἐπίσημον ὑπογραφήν τῆς φέρμας ἐκείνης. Περαιτέρω ὁ Σίμων Σίνας δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὸ Ἐμποροδικεῖον (28-5-1856) κατέστησεν ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του τὸν θεῖόν του Ἰωάννην Σίναν, ἀντιπροσώπους δὲ τοὺς ὑπαλλήλους του Θεμιστοκλῆν Μεταξᾶν, Βασίλειον Μαντζουράνην, Adalbert Riedlechner καὶ

Josef Fleischhacker ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅπως εἰς τὰς διαφόρους ἐμπορικὰς πράξεις θέτουν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ὑπογραφήν των δύο ἐξ αὐτῶν¹.

Ἡ ἀξία τῆς εἰς τὸν Σίμωνα Σίνα κληροδοτηθείσης περιουσίας, ἰδίᾳ τῆς ἀκινήτου, ἐξετιμήθη διαφόρως ὑπὸ τῶν διαφόρων ἱστορικῶν. Ὁ Γούδας (Βίοι παράλληλοι ... τόμ. Δ', σ. 47), συμφώνως πρὸς πληροφῶριαν, τὰς ὁποίας συνέλεξεν ἐπὶ τόπου, προφανῶς ὅμως ἀντλῶν καὶ ἐκ τοῦ Παλλατίδου (Ἐπόμνημα ἱστορικόν ... σ. 25), ἀναβιβάζει τὴν ἀξίαν αὐτῆς εἰς 120.000.000 αὐστριακὰ φλωρίνια, «τούτέστιν εἰς 450.000.000 περίπου δραχμῶν ἑλληνικῶν», καὶ προσθέτει: «Μέγα δὲ μέρος τῆς περιουσίας ταύτης ἐξετιμήθη οὐχὶ κατὰ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχικῶς δαπανηθεῖσαν πρὸς ἀπόκτησιν τῶν κτημάτων τούτων, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπωλήθησαν ταῦτα ἀναγκαστικῶς ἐν πλειστηριασμῶ. Τὴν πληροφῶριαν ταύτην θεωροῦμεν κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον πιθανήν, καθ' ὅσον ἐπιτοπίως ἐπίσης ἐμάθομεν ὅτι ἡ κτηματικὴ αὕτη περιουσία τοῦ Σίνα τότε παρεῖχεν εἰσόδημα ἐνιαύσιον ἐννέα ἑκατομμύρια αὐστριακῶν φιορινίων, τούτέστιν εἰκοσιπέντε περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν». Ὁ τύπος τῆς Βιέννης, ὡς π.χ. ἡ ἐφημ. «Morgenpost» ἀριθ. 137/20-5-1856 (σελ. 2, στήλη 2), ἀναγράφει ὅτι ἡ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος Γεωργίου Σίνα ὑπελογίζετο εἰς 80.000.000 φλωρίνια. Συμφώνως ὅμως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος Σίνα κατατεθεῖσαν ἐνορκον δήλωσιν κληρονομίας (20-11-1856) ἡ ὅλη περιουσία ὑπελογίσθη εἰς 28.072.888 φλωρίνια, ἐξ ὧν τὰ 24.856.670 φλωρίνια ἀπετέλουν τὴν συνολικὴν ἀξίαν τῶν ἐν Κάτω Αὐστρία, Βοημία, Μοραβία, Οὐγγαρία καὶ Βανάτῳ γαιοκτησιῶν καὶ τῶν ἐν Βιέννῃ, Βουδαπέστη καὶ ἀλλαχοῦ οἰκιῶν, ἐκάστης οἰκίας ἢ γαιοκτησίας ἀναγραφομένης ἰδιαιτέρως μετὰ τῆς ἀντιστοίχου αὐτῆς ἀξίας ἐν τῇ σχετικῇ δηλώσει κληρονομίας².

Ἐκ τινος σωζομένου διαχειριστικοῦ καταστίχου, ὅπερ ἀναγράφει τὴν ἐπαγγελματικὴν εἰδικότητα καὶ τὸν ἀντίστοιχον συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1856-1857 ὑπηρετούντων ἐν ταῖς γαιοκτησίαις τοῦ Σίνα, συνάγεται ὅτι τὸ προσωπικὸν ἐκεῖνο ἀνήρχετο συνολικῶς εἰς 4989 ἄτομα³. Ὁ Σίμων

1. Archiv der Stadt Wien. Handelsgericht, Fz. 3/S 212. *Εγγρ. 56.

2. Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. 3/S 267. *Εγγρ. 57.

3. Τὸ ἀνωτέρω κατάστιχον σώζεται ἐν Βιέννῃ παρὰ τῇ κυρία Leopoldine Hannak, εἰς πρόγονος τῆς ὁποίας ἦτο διαχειριστὴς εἰς τὰ κτήματα τοῦ Σίνα, ἐτέθη δὲ ὑπ' ὄψιν μου ὑπὸ τοῦ τμηματάρχου τῆς Βι-

Σίνας, εὐθὺς ὡς ἐγένετο κύριος τῆς μεγάλης ἐκείνης περιουσίας, ἠύξησε τοὺς μισθοὺς ὀλοκλήρου τοῦ ὑπ' αὐτὸν προσωπικοῦ.

Ὁ Σίνας δὲν ἐπεξέτεινε περαιτέρω τὰς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ πατρός του, ἀνέπτυξεν ὅμως πρωτοβουλίαν καὶ ἐπέφερε μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας. Εἰς τὰς μεγάλας γαιοκτησίας του εἰσήγαγε νέας μεθόδους, νέα μηχανήματα καὶ νέα εἶδη καλλιέργειας καὶ μετέφερεν ἐξ ἄλλων χωρῶν οἰκιακὰ ζῶα ἐξηυγενισμένου εἴδους¹. Οὕτω ἐβελτίωσεν αἰσθητῶς καὶ ἠύξησε σημαντικῶς τὰ γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα τῶν γαιοκτησιῶν του καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀγρονομικὰς ἐκθέσεις ἐν Οὐγγαρία τὰ ἐκθέματα Σίνα ἐλάμβανον τὰ πρῶτα βραβεῖα².

2. Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΣΙΝΑ

Ὁ σεβασμὸς, τὸν ὁποῖον ὁ Σίμων Σίνας ἠσθάνετο πρὸς τὸν πατέρα του, ἤγγιζε τὰ ὅρια τῆς εὐλαβείας. Αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν ἀπεκόμισεν ἕκ τινος ἐπισκέψεως αὐτοῦ ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἀστυνομίας Johann Kempren, ὅστις κατέχωρῃσεν εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του τὰ ἐξῆς : «24 Μαΐου 1856. Τὸ ἀπόγευμα μὲ ἐπεσκέφθη ὁ Βαρῶνος Σίμων Σίνας καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ ὑποστηρίξω διαφόρους ἐπιθυμίας του. Ὁμίλησε μετὰ μεγάλης εὐλαβείας περὶ τοῦ ἀποθανόντος πατρός του. Μοῦ ἤρесе δὲ ὁ ἀνὴρ, διότι φαίνεται ὅτι εἶναι ἄνθρωπος μὲ συναίσθημα»³.

Ἡ αὐξήσις τῆς περιουσίας τοῦ Σίμωνος Σίνα καὶ ὁ συναισθηματικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ, ὅστις ἀσφαλῶς ἐπηρεάσθη ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, ὤθησαν τοῦτον πρὸς σύνταξιν ἐτέρας διαθήκης. Ἡ διαθήκη αὕτη, δευτέρα

βιβλιοθήκης τοῦ Δήμου τῆς Βιέννης κ. Dr. Ferdinand Wernigg, τὸν ὁποῖον καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης θερμῶς εὐχαριστῶ. Καὶ ὁ Β ο υ ρ ν ἄ ζ ο ς Α., εἰς τὸν λόγον του περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα (« Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. Ζ' (1932), σ. 51), γράφει ὅτι εἰς τὰ μέγαρα καὶ κτήματα τοῦ Σίνα ἠσχολοῦντο περὶ τοὺς τετρακισχιλίους θεράποντες καὶ ἐργάται.

1. Ἐφημ. «Sonntagszeitung» (Pest), Nr. 50/13 - 12 - 1857.

2. Ἐφημ. «Magyar Sajtó», 18 - 6 - 1857, «Vasárnapi Ujság», 5-12-1858, «Gazdasági Lapok», 14 - 6 - 1865, 21 - 6 - 1865.

3. K e m p r e n J o h., Das Tagebuch des Polizeiministers, 1848 - 1859 (Wien 1931).

χρονολογικῶς ἐν τῇ σειρᾷ τῶν διαθηκῶν καὶ κωδικέλλων τοῦ Σίνα, ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς :

«Ἐν πλήρει συνειδήσει καὶ πνευματικῇ διαυγείᾳ δηλῶ ἐνταῦθα ἐγὼ ὁ Σίμων Σίνας, βαρῶνος τῶν Hodos καὶ Kizdia, τὴν ἐλευθέραν καὶ σοβαρὰν τελευταίαν θέλησίν μου, ἣ ὁποῖα δεόν νὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβῶς καθ' ὅλα τὰ ἀκόλουθα σημεῖα :

1. Ὡς νόμιμον κηδεμόνα τῶν ἀγαπημένων θυγατέρων μου Ἀναστασίας, Εἰρήνης, Ἐλένης καὶ Ἰφιγενείας, βαρωνίδων φὸν Σίνα, καὶ πάντων τῶν ἐκ τοῦ ἡμετέρου γάμου μελλοντικῶν ἀπογόνων ὀρίζω τὴν σύζυγόν μου Ἰφιγένειαν, βαρωνίδα φὸν Σίνα, τὸ γένος Γκίκα, καὶ ἀφήνω εἰς τὴν διάθεσίν της, ὅπως ἐκλέξῃ ἐλευθέρως ἓνα συγκηδεμόνα.

2. Ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ ἀκριβὰ μου παιδιά, εἰς τὰ ὁποῖα εἶθε ὁ παντοδύναμος Θεὸς νὰ χαρίσῃ πληρέστατα τὴν πατρικὴν μου εὐχὴν, μοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἐλπίζω ὅτι ταῦτα θὰ δεικνύουν πρὸς τὴν μητέρα των τὰ τρυφερώτερα αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ ὅτι θὰ ἀκολουθοῦν τὰς συμβουλὰς της, διὰ τοῦτο συνιστῶ εἰς αὐτὰ ὡς τελευταίαν πατρικὴν μου ἐπιθυμίαν, ὅπως εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πατρός των ἐκδηλωθῇ ὁ σεβασμὸς οὗτος ὡς ὑψίστη φροντίς διὰ τὴν μητέρα των.

3. Εἰς τὴν μετὰ τρυφερότητος ἀγαπημένην σύζυγόν μου, βαρωνίδα φὸν Σίνα, ἣ ὁποῖα μετ' ἀφοσιώσεως καὶ αὐτοθυσίας συνεμερίσθη μετ' ἐμοῦ τὰς ἰδιοτροπίας τῆς τύχης μου εἰς εὐθύμους καὶ χαλεπὰς στιγμὰς καὶ ἣ ὁποῖα, παρὰ τὰ ἐλαττώματά μου, διὰ τῆς ἀλησμονήτου πραότητός της καὶ τῆς οἰκτίρμονος ἐπιεικειᾶς της ἀπεδείχθη πιστὴ σύντροφος εἰς πᾶσαν στιγμὴν τῆς συζυγικῆς μας ζωῆς, ἐκφράζω, διὰ τὸν εἰς αὐτὴν ὀφειλόμενον ἐράσμιον ἔξωραϊσμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς μου, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς τελευτῆς μου τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην μου ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἐκ νέου αἰωνίου ἐνώσεώς μας.

4. Ὀρίζω ὡς κληρονόμους μου τὰς θυγατέρας μου Ἀναστασίαν, Εἰρήνην, Ἐλένην καὶ Ἰφιγένειαν, βαρωνίδας φὸν Σίνα, καθὼς καὶ πάντας τοὺς ἐκ τοῦ ἡμετέρου γάμου ἀπογόνους, κατ' ἰσομοιρίαν.

5. Κληροδοτῶ εἰς τὴν σύζυγόν μου Ἰφιγένειαν, τὸ γένος Γκίκα, τὸ ποσὸν τοῦ 1.000.000 φλωρινίων εἰς μετρητὰ καὶ τὴν ἐν Penzing ἔπαυλίν μου ἀριθ. 162 μετὰ τοῦ παρακειμένου πάρκου.

6. Ἐπειδὴ ἕκαστον οἰκιακὸν ἀντικείμενον θὰ ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ εἰς

τὴν ἀβρόφρονα σύζυγόν μου Ἰφιγένειαν, βαρωνίδα φόν Σίνα, εὐχάριστον ἀνάμνησιν, διὰ τοῦτο κληροδοτῶ εἰς αὐτὴν πᾶν ὅ,τι πολύτιμον ἀντικείμενον ἔχω, καθὼς καὶ πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὰς ἐν Βιέννη καὶ ἐν Penzing οἰκίας μου, ἤτοι τὰ ἀργυρᾶ μαγειρικά καὶ ἐπιτραπέζια σκεύη, τὸν ἱματισμόν, τὰ ἐπιπλα, τὰς ἀμάξας μου καὶ τοὺς ἵππους μου μετὰ τῶν ἵπποσκευῶν.

7. Περαιτέρω ὀρίζω διὰ τὴν ἐρίτιμον σύζυγόν μου Ἰφιγένειαν, βαρωνίδα φόν Σίνα, ὡς ἐφ' ὅρου ζωῆς ἐτήσιον εἰσόδημα χηρείας τὸ ποσὸν τῶν 30.000 φλωρινίων, πληρωτέων εἰς τέσσαρας προκαταβαλλομένας δόσεις ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου μου, καθὼς καὶ ἐν χειμερινὸν καὶ ἐν θερινὸν διαμέρισμα πρὸς διαμονὴν συμφώνως πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῆς μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης καυσίμου ξυλείας καὶ μίαν ἀμάξαν μετὰ λιβρέας.

8. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μου μετὰ τῆς εὐγενοῦς δεσποινίδος Ἰφιγενείας Γκίκα συνῆψα γραπτὸν προικοσύμφωνον, δηλῶ ὅτι ὅλαι αἱ ἐν αὐτῷ διατάξεις, αἵτινες καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἀντίκεινται πρὸς τὴν παροῦσαν θέλησίν μου καὶ παρέχουν περιορισμὸν τινα εἰς τὴν σύζυγόν μου, αἴρονται καὶ ἀνακαλοῦνται, καὶ ὅτι παραιτοῦμαι ὑπὲρ τῆς συζύγου μου Ἰφιγενείας πάντων τῶν ἐκ τοῦ προικοσυμφώνου ἐκείνου ἀπορρεόντων δικαιωμάτων μου.

9. Ἐκφράζων τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν διὰ τὴν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν, ἣτις ἔλαχεν εἰς τὸν οἶκόν μου, κληροδοτῶ εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς Βιέννης τὸ ποσὸν τῶν 30.000 φλωρινίων εἰς μετρητά, τὸ ὁποῖον δέον οἱ κληρονόμοι μου νὰ κατανεῖμουν κατὰ τὴν κρίσιν των εἰς ὅλα τὰ πτωχοκομεῖα τῆς Βιέννης καὶ τῶν προαστίων αὐτῆς. Ἐπίσης κληροδοτῶ 5.000 φλωρίνια εἰς τὸ ἐν Rappoltenkirchen πτωχοκομεῖον. Ἀμφότεραι αἱ κληροδοσίαι δέον νὰ κατατεθοῦν ἐντόκως, οἱ δὲ τόκοι νὰ χρησιμοποιῶνται κατ' ἔτος διὰ τοὺς πτωχοὺς εἰς τὸ διηνεκές.

10. Καθιστῶ τοὺς κληρονόμους μου ὑπευθύνους, ὅπως μετὰ τὸν θάνατόν μου ἐκπληρώσουν τὴν ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1848 ὑποχρεωτικὴν δι' ἐμὲ καὶ δι' αὐτοὺς δήλωσιν, καθ' ἣν δικαιοῦνται νὰ εἰσπράττουν ἀμετακλήτως ἀπὸ ἐμὲ ὡς ἐτησίαν σύνταξιν καὶ ἐφ' ὅρου ζωῆς ὁ ἐν Sieghartskirchen Dr. Leopold Mayer 800 φλωρίνια, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἡ χήρα σύζυγός του 400 φλωρίνια, τὰ δὲ μετὰ τὸν θάνατον ἀμφοτέρων καταλειφθησόμενα τέκνα 400 φλωρίνια μέχρι πλήρους ἐνηλικιώσεως καὶ αὐτοσυντηρήσεώς των.

11. Κληροδοτῶ εἰς τὸν ἐν Rappoltenkirchen ἱερέα κύριον Franz Xavier Schütz ὡς ἀναγνώρισιν τῆς πρὸς ἐμὲ πιστῆς ἀφοσιώσεώς του μίαν ἐφ' ὄρου ζωῆς ἐτησίαν σύνταξιν ἐξ 600 φλωρινίων, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν του Anna Schütz ἀπὸ κοινοῦ ἐτησίως καὶ ἐφ' ὄρου ζωῆς ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀντικαταστάσει, 300 φλωρίνια. Ἡ κληροδοσία αὕτη δέον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου μου νὰ καταβάλλεται εἰς δόσεις προπληρωτέας κατὰ τὸ τέταρτον τῆς συντάξεως.

12. Ἄπασαι αἱ ἐν τῇ διαθήκῃ ταύτῃ ὀριζόμεναι κληροδοσίαι δέον νὰ εἶναι ἐλεύθεραι παντὸς δασμοῦ καὶ ἐπιβαρύνσεως.

13. Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης θελήσεώς μου δηλῶ ὅτι ἅπασαι αἱ προηγούμεναι διαθῆκαί μου ἀνακαλοῦνται καὶ δέον νὰ θεωροῦνται ἄκυροι.

14. Ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης μου ταύτης, φροντιστὴν τῆς ὅλης διαδικασίας περὶ τῆς καταλειφθείσης περιουσίας καὶ ἐπίτροπον τῆς περιουσίας τῶν ἀνηλίκων τέκνων μου ὀρίζω τὸν καισαροβασιλικὸν συμβολαιογράφον κύριον Ludwig Preiss, διαμένοντα ἐν Schwechat.

Αὕτη εἶναι ἡ τελευταία θέλησίς μου, διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῆς ὁποίας παρακαλεῖται νὰ φροντίσῃ ἡ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν ἀρμοδία ἀρχή.

Ἐν Βιέννῃ τῇ 10ῃ Ἰουνίου 1856 Βαρῶνος Σίμων Σίνας ἱ.χ.

Ludwig Preiss ἱ.χ. ὡς μάρτυς τῆς διαθήκης

Friedrich August Lotz ἱ.χ. ὡς μάρτυς τῆς διαθήκης

Adrian Lenay ἱ.χ. ὡς μάρτυς τῆς διαθήκης»¹.

3. ΔΩΡΕΑΙ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΣΙΝΑ ΕΝ ΑΥΣΤΡΙΑ ΚΑΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Γεωργίου Σίνα ὁ Σίμων Σίνας προέβη εἰς πλείστας ὄσας δωρεὰς καὶ ἀγαθοεργίας, ἐξαγγελθείσας διὰ τοῦ τύπου τόσον ἐν Αὐστρουγγαρία ὅσον καὶ ἐν Ἑλλάδι. Θέλων δὲ ὁ φιλόστοργος υἱὸς νὰ ἐξυψώσῃ ἔτι περισσότερον τὴν ὑστεροφημίαν τοῦ πατρὸς δὲν παρέλειπε νὰ προσθέτῃ ὅτι διὰ τῶν ἐξαγγελτομένων δωρεῶν ἐπραγματοποιεῖ ἐπιθυμίας καὶ προθέσεις ἐκείνου, γινόμενος οὕτω «ἐκτελεστῆς τῆς τελευταίας θελήσεώς του»².

1. Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv, Sina's Testamente. *Εγγρ. 58.

2. «Vollstrecker der von seinem Vater im letzten Willen unausgesprochenen Intentionen» ὀνομάζει αὐτὸν ὁ Wurzbach, Biogr. Lexikon . . ., Bd. 34, 357. Ἐπίσης ἡ ἐφημ. «Ἀθηνα», ἀριθ. 2424/

Ἡ φιλόανθρωπος καὶ φιλογενῆς διάθεσις τοῦ Σίμωνος Σίνα εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἤδη ζῶντος τοῦ πατρός του. Ἀφ' ὅτου ὁμως οὗτος ἐγένετο ἀπόλυτος κύριος τῆς πατρικῆς περιουσίας, ἤρξατο δαψιλῶς εὐεργετῶν τὰς χώρας, μετὰ τῶν ὁποίων συνεδέετο δι' οἰκογενειακῶν, οἰκονομικῶν ἢ συναισθηματικῶν δεσμῶν. Ἦσαν δὲ αὐταὶ κυρίως ἡ Αὐστρία, ἡ Οὐγγαρία καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ἐκ τῶν πρώτων δωρεῶν, αἵτινες ἐξηγγέλθησαν τῷ 1856 ὑπὲρ τῆς Αὐστρίας σημειοῦμεν τὰς ἐξῆς : Ἡ ἐφημ. «Morgenpost» (Nr. 137/20-5-1856 καὶ 138/21-5-1856) ἀναγράφει ὅτι ἐκτὸς τῶν 10.000 φλωρινίων, τὰ ὁποῖα δυνάμει τῆς διαθήκης τοῦ Γεωργίου Σίνα προωρίζοντο διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς ἐλληνικῆς κοινότητος τῆς «Ἀγίας Τριάδος», ὁ Σίμων Σίνας προσέφερε διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς Βιέννης ἑτέρας 40.000 φλωρινίων, καὶ δὴ 30.000 διὰ τοὺς Καθολικοὺς, 6.000 διὰ τοὺς Προτεστάντας καὶ 4.000 διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἡ δωρεὰ αὕτη καὶ μόνη ἀποτελεῖ ἱκανὸν τεκμήριον τῆς ἀνεξιθρησκείας τοῦ Σίνα. Αἱ ἐφημερίδες «Wanderer» (Abendblatt, Nr. 237/24-5-1856), «Wiener Medizinische Wochenschrift» (Nr. 21/24-5-1856), «Morgenpost» (Nr. 142/25-5-1856) καὶ «Bohemia» (26-5-1856) ἀναγράφουν ὅτι ὁ Ἕλλην «Κροῖσος» Γεώργιος Σίνας ἐσχόπει νὰ ἰδρύσῃ ἐν Βιέννῃ νοσοκομεῖον καὶ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπρόκειτο νὰ πραγματοποιήσῃ ὁ Σίμων Σίνας.

Πολλαπλαῖ ἦσαν καὶ αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1857 γενναιόδωροι χειρονομίαι τοῦ Σίνα πρὸς τὴν Αὐστρίαν. Τῆς ἐν Βιέννῃ Ἐμπορικῆς Σχολῆς (Handelsakademie) ὑπῆρξεν οὗτος συνιδρυτῆς καὶ γενναῖος δωρητῆς, χορηγήσας εἰς αὐτὴν κατ' ἀρχὰς 10.000 φλωρινίων καὶ κατόπιν κατὰ διαστήματα ἑτέρας 15.000 φλωρινίων¹. Ἐτέρας χρηματικὰς συνδρομὰς προσέφερεν εἰς τὴν «Ἐταιρείαν τῶν φίλων τῆς Μουσικῆς» (Gesellschaft der Musikfreunde)², εἰς τὸν «Οἶκον τῶν Καλλιτεχνῶν» (Künstlerhaus)³, εἰς τὸν «Σύνδεσμον τῶν Κηπουρῶν τῆς Βιέννης» (Wiener Gärtnerverband), καθὼς καὶ εἰς τὴν «Σχο-

9 - 6 - 1865, ἀγγέλλει ὅτι ὁ «Σίμων Σίνας . . . ἐπακολουθῶν εἰς τὴν προαίρεσιν τοῦ πατρός, ἐδωρήσατο κλπ.» καὶ κατωτέρω, ἀριθ. 2434/3 - 7 - 1856, ὅτι «Ὁ Βασιλεὺς Σίνας εἶπεν ὅτι προσφέρων ταῦτα οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν διάθεσιν τοῦ Πατρός του, τὴν ὁποίαν ὁ θάνατος τὸν ἠμπόδισε νὰ ἐκτελέσῃ».

1. Kleibel Anton, Fünfzig Jahre Wiener Handelsakademie 1858 - 1908 (Wien 1908), p. 114, 121.

2. Perger Richard und Hirschfeld Robert, Geschichte der K.K. Gesellschaft der Musikfreunde in Wien (1912), p. 115.

3. Schmidt Rudolf, Das Wiener Künstlerhaus (Wien 1951), p. 52.

λὴν Δασονόμων» (Forstschule) ἐν Aussee τῆς Στυρίας¹. Ἐπ' εὐκαιρία δὲ ἐπισκέψεως τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ εἰς τὸ ἐν Gödöllö τῆς Οὐγγαρίας μέγαρον τοῦ Σίνα, οὗτος προσέφερε 10.000 φλωρινίων, τὰ ὅποια ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρχιδουκὸς Albrecht διὰ κοινωφελεῖς σκοπούς².

Ἐπὶ τοῦ λόφου Hohen Lindkogel (Eisernes Tor) τῆς περιοχῆς τῆς λουτροπόλεως Baden bei Wien ὁ Σίνας ἀνήγειρεν ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸν λεγόμενον Πύργον τοῦ Albrecht (Albrechtsturn, 1856 - 1857). Ἄνωθεν τῆς εἰσόδου ὑπάρχει ἐντοιχισμένη πλάξ, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν «Dem Vergnügen des Publikums, Freiherr von Sina, ἤτοι «Πρὸς τέρψιν τοῦ κοινοῦ, Βαρῶνος Σίνας»³. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ πύργου, ὀπόθεν ἡ θεὰ τῆς περιοχῆς, ὑπάρχει ἐπιπλωμένη αἶθουσα ἀναψυχῆς, ἔχουσα ἐπὶ τῶν τοίχων ἐνεπιγράφους πλάκας μερῆτὰ τῶν ποιητῶν Goethe, Schiller, Zedlitz, Grillparzer, Lenau, Halm, Seidl καὶ Anastasius Grün. Ὁ «Πύργος τοῦ Albrecht» ἐστοίχισεν ὑπὲρ τὰς 9.000 φλωρινίων. Διὰ τὸ δῶρημα δὲ τοῦτο ἡ πόλις τοῦ Baden ἀνεκήρυξε τὸν Σίναν ἐπίτιμον αὐτῆς δημότην⁴. Τῷ 1858 ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ διαδόχου τοῦ αὐστριακοῦ θρόνου Ροδόλφου ὁ Σίνας προσέφερε 30.000 φλωρινίων πρὸς διανομὴν εἰς τὰ βρεφοκομεῖα καὶ τὰ νοσοκομεῖα παίδων τῆς Βιέννης⁵.

Μακρὸς εἶναι ὁ κατάλογος καὶ τῶν πρὸς τὴν Οὐγγαρίαν εὐεργεσιῶν τοῦ Σίνα⁶. Ἐκ τῶν πρώτων δωρεῶν αὐτοῦ (1856) μνημονευτέαι ἡ ἐκ 15.000 φλωρινίων χορηγία ὑπὲρ τῶν νοσοκομείων τῆς Βουδαπέστης, ἡ διὰ 5.000 φλωρινίων ἐνίσχυσις τοῦ «Σωματείου τῆς Οὐγγρικῆς Οἰκονομίας», ἡ ἐκ 1.500 φλωρινίων εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἡ ἐκ 1.000 φλωρινίων εἰσ-

1. T ó t h L., Báró Simon Sina (Pest 1876), p. 20.

2. «Magyar Sajtó» (Pest), 9-9-1857.

3. Βλ. εἰκ. 29.

4. Archiv für Niederösterreich. Baden (Albrechtsturm). Ebenführer Emrich, Stadt und Bezirk Baden in Niederösterreich (Baden 1881), p. 146, «Panorama vom Hohen Lindkogel nächst Baden bei Wien», aufgenommen von Carl Haas und J. Ritter von Siegl, Text von Hermann Rollett (Wien), p. 2-3 καὶ Rollett Hermann, Beiträge zur Chronik der Stadt Baden bei Wien (Baden 1900), p. 17.

5. T ó t h, Báró Simon Sina (1876), p. 18.

6. Βλ. «Pesti Napló» (15-3-1875), T ó t h, Báró Simon Sina (1876), p. 17-20 καὶ W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34 (1877), p. 357.

φορὰ εἰς ἕκαστον τῶν σχολείων τῶν Εὐαγγελιστῶν, τῶν Μεταρρυθμιστῶν κ.ἄ. Οἶονεὶ ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1857 δωρεῶν τοῦ Σίνα πρὸς τὴν Οὐγγαρίαν περιέχει ἡ ἔφημερίς τῆς Βουδαπέστης «Sonntagszeitung» (Nr. 50/13-12-1857, σ. 395-396), ἣτις γράφει : «Δὲν ἀποσκοποῦμεν νὰ δώσωμεν βιογραφίαν τοῦ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον οὔτε ὁ Πλούταρχος οὔτε ὁ Macaulay θὰ ἠδύναντο νὰ περιγράψουν, καθὼς τὸν περιγράφει αὐτὴ ἡ ζωὴ του, ἣτις συνίσταται ἀπὸ μίαν λαμπρὰν σειρὰν εὐεργεσιῶν . . . Ἐν Οὐγγαρία δὲν παρέρχεται ἡμέρα, χωρὶς οὗτος νὰ προσφέρῃ δωρεὰς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἰνστιτούτου. Ἀρχομένου τοῦ ἔτους τούτου ἐχορήγησεν οὗτος 40.000 φλωρινίων εἰς διάφορα δημόσια ἰδρύματα, καὶ δὴ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον, εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, εἰς τὴν Σχολὴν Ἀμπελουργικῆς κλπ. Εἰς τὴν Σχολὴν Κηπουρικῆς τοῦ Fr. Entz ἔστειλεν ἰδίᾳ δαπάνη πέντε νέους, ὅπως ἐκπαιδευθοῦν ὡς κηπουροί. Εἰς τὸν Σύλλογον Ἀγρονομίας προσέφερε 10.000 φλωρινίων, ἑτέρας δὲ 4.000 φλωρινίων διέθεσε πρὸς βράβευσιν ἐργασιῶν σχετικῶν πρὸς ζητήματα τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας¹. Ὅτε δὲ μία ἐπιτροπὴ τοῦ ἀνωτέρω ἀγρονομικοῦ Συλλόγου παρουσιάσθη εἰς τὸν Σίνα, ὅπως εὐχαριστήσῃ τοῦτον διὰ τὰς δωρεὰς του, οὗτος ἀπήντησεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις εὐχαριστιῶν, ἐλπίζει ὅμως μετὰ δέκα ἔτη. Εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσεῖου August von Kubinyi, τὸν ὁποῖον ὁ Σίνας συνήντησεν ἐν Scheveningen τῆς Ὀλλανδίας (πλησίον τῆς Χάγης), προσέφερε 1.000 φλωρίνια πρὸς ἀγορὰν ἐκθεμάτων Φυσικῆς Ἱστορίας διὰ τὸ Μουσεῖον. Τὰ σχολεῖα τῶν γαιοκτησιῶν του ἐπροικοδότησε μὲ γαίας, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν οἰκονομικὴν των ἐπάρκειαν καὶ τὴν λειτουργίαν των διὰ τὸ μέλλον². Ὁ Σίνας ἐκάλυψε τὰ ἔξοδα τοῦ πολυδαπάνου ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Buda-pesti Szemle», ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Esengeri, εἰς δὲ τὸ ἐν Gödöllö μέγαρόν του ἤνοιξε πινακοθήκην, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ περιλάβῃ πίνακας μόνον Οὐγγρων ζωγράφων». Τὴν 20-7-1857 ὁ Σίνας εὕρισκόμενος ἐν Gödöllö ἔγραψε πρὸς τὸν ἐπόπτην τῆς ἐν Trensceén γαιοκτησίας του, ὅπως οὗτος φιλοξενήσῃ

1. Βλ. καὶ «Vasárnapi Ujság», 23-4-1876.

2. Ἡ ἔφημ. «Ἡλιος» (Ἀθήναι), ἀριθ. 144/13-12-1857, σ. 4, γράφει : «Ὁ Βαρὼν Σίμων Σίνας κατέβαλε 4.129 φλωρίνια, ὅπως χρησιμεύσουν εἰς διδασκάλους καὶ μαθητάς, ἄνευ διακρίσεως θρησκείας, καὶ πρὸς προμήθειαν βιβλίων διὰ τοὺς κατοίκους τῶν ἐκτεταμένων κτημάτων αὐτοῦ κειμένων πλησίον τῆς Πέστης. Ἐπαινετέος ὁ τιμῶν τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα Βαρὼν Σίνας».

τούς φυσιοδίφας Ferenc Kulinyi καὶ Gyula Kováts, θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν των ἀμάξας διὰ τὰς ἐπιστημονικάς των ἐκδρομὰς καὶ παράσχη εἰς αὐτοὺς πᾶσαν ἐκδούλευσιν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιστημονικοῦ των σκοποῦ¹.

Συμπαθῶς διέκειτο ὁ Σίμων Σίνας καὶ πρὸς τοὺς Ρουμάνους καὶ πολλὰς ὑπεστήριξεν αὐτοὺς ζῶντος ἀκόμη τοῦ πατρός του (1848-1860). Διὸ ἢ ἐν Blaj (Blasendorf) ρουμανικὴ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἔκαμεν εὐφημον μνεῖαν τοῦ οἴκου Σίνα διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, τὸ δὲ ρουμανικὸν Ἐθνικὸν Κομιτᾶτον ἐπεδίωξε διὰ τοῦ ἐν Hermanstadt ὀρθοδόξου Μητροπολίτου Ἀνδρέου Șaguna², ὅπως ὁ Σίμων Σίνας γίνῃ «προστάτης τοῦ Ρουμανικοῦ Ἔθνους». Εἰς τὴν προστασίαν τοῦ γενναιοδώρου καὶ φιλορθόξου τούτου ἀνδρὸς κατέφευγε καὶ κατ' ἰδίαν ὁ ρέκτης ἐκεῖνος ἱεράρχης, ὁσάκις ἀπέστελλεν εἰς τὴν Ἑσπερίαν νέους δι' εὐρυτέρας θεολογικάς σπουδὰς ἢ ὁσάκις ἐχρειάζετο δάνειον πρὸς βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Μητροπόλεώς του ἢ ὁσάκις ἀντιμετώπιζε τὴν πολεμικὴν, τὴν ὁποῖαν ἐνίστε ἤσκει ὁ τύπος τῶν Καθολικῶν τῆς Αὐστρουγγαρίας κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ἐπικρατείας του³.

4. Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΑΥΤΗΣ

Τὸν ἀποθανόντα πατέρα του διεδέχθη ὁ Σίμων Σίνας καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος. Προτάσει τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀλεξάνδρου Ρίζου - Ραγκαβῆ ὁ Ὅθων ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν (17/29 Μαΐου 1856), ὁ δὲ Ραγκαβῆς κοινοποιῶν αὐτὸν ἀμέσως τὴν ἐπομένην εἰς τὸν Σίναν ἔγραψε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς : «Ἡ Α.Μ. ἀποβλέπουσα εἰς τὰ διακρίνοντα ὑμᾶς πατριωτικὰ αἰσθήματα ἠυδόκησε νὰ σᾶς διορίσῃ Γενικὸν Αὐτῆς

1. Ungarisches Nationalmuseum. Manuskript, Nr. 1960/107.

2. Αἱ οἰκογένειαι Șaguna καὶ Σίνα ἦσαν συγγενεῖς ἐξ ἀγχιστείας.

3. B o d o g a e T., Neue Angaben hinsichtlich der Beziehungen des Metropolitens Andreas Șaguna zu Baron Sina, περ. «Revue des Études Sud-Est Européennes», tome IX, No 1 (Bucarest 1971), p. 121-130, ὅπου καὶ τέσσαρες ἐπιστολαὶ μεταξὺ Șaguna καὶ Σίνα (1856-1859). Τὴν πραγματείαν ταύτην μοῦ ὑπέδειξεν ὁ διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Λέανδρος Βρανούσης, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

Πρόξενον ἐν Βιέννη ἀντὶ τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς ὑμῶν κ. Γεωργίου Σίνα. Συγχαίροντες ὑμᾶς ἐπὶ τῷ διορισμῷ οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε προθυμοποιηθῆ νὰ δικαιώσετε πληρέστατα τὴν ὑπηρεσιακὴν ὑμῶν ἐκλογὴν τῆς Α.Μ. διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῶν προσπαθειῶν σας ὑπὲρ τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων»¹. Μετὰ τὰς ἐν Βιέννη σχετικὰς διατυπώσεις, ἤτοι τὴν εἰσήγησιν τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τὴν ἐγκρισιν τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ (22-6-1856)² πρὸς ἐκδοσιν τῶν ἐκτελεστηρίων ὑπὸ τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, ὁ Σίνας ἔδωκε τὸν νενομισμένον ὄρκον ἐνώπιον τοῦ ἐν Βιέννη πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος Κωνσταντίνου Σχινᾶ³.

Πράγματι ὁ Σίνας ἐδικαίωσε πληρέστατα τὴν ἐκλογὴν του, διότι εὐθὺς μετ' ὀλίγον (27 Ἰουνίου / 9 Ἰουλίου 1856) δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸν Σχινᾶν ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ ὀργανώσῃ καλύτερον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Γενικοῦ Προξενείου, πρὸς τοῦτο δὲ ἐπρότεινεν, ὅπως ἐγκριθοῦν — ἐννοεῖται ἀμισθὶ — ἡ προαγωγὴ τοῦ γραμματέως Βασ. Μαντζουράνη εἰς ὑποπρόξενον καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ μὲν Ἀλεξάνδρου Κύρου εἰς γραμματέα, τοῦ δὲ Adrian Lenay εἰς γραμματέα β' τάξεως. Διαβιβάζων ὁ Σχινᾶς τὴν ἀναφορὰν τοῦ Σίνα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν παρετήρησεν εἰς τὴν ἀπὸ 30 Ἰουνίου / 12 Ἰουλίου 1856 εἰσήγησίν του ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχουν δύο τινὲς δυσχέρειαι, μία λεξιλογικὴ, προκειμένου νὰ ἀποδοθῆ καταλλήλως εἰς τὴν ἐλληνικὴν ὁ ὄρος *Chancelier* ἢ *Kanzler*, καὶ μία νομολογικὴ, ἢ καὶ σοβαρωτέρα, δεδομένου ὅτι τὸ γ' ἐδάφιον τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν ΣΕΒ' Νόμου (Ἐφημ. Κυβερν. ἀρ. 46 / 1853) ὀρίζει, ὅπως οἱ γραμματεῖς τῶν Προξενείων ἐν γένει εἶναι Ἑλληνες πολῖται καὶ ἔχωσι τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των συμπεπληρωμένον. Ἡ δυσχέρεια ὅμως αὕτη, εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸν Lenay, δέον νὰ παρακαμφθῆ, παρατηρεῖ ὁ Σχινᾶς, αἰδίως κατὰ τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ φιλόκαλος Κοσ Σίνας δεικνύει μεγίστην ἔφεσιν, ἵνα ἀναπτύξῃ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1856, φάκ. 37/3.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettsarchiv, Vorträge, Ministerconferenzkanzlei, M.C.Z. 2133/1856, K.Z. 2134/1856.

3. Ὁ Κ. Σχινᾶς ἦτο πρεσβευτὴς ἐν Βιέννη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1854. Περὶ αὐτοῦ βλ. Gollwitzer Heinz, Konstantin Demetrius Schinas und die «ottonische» Ära Griechenlands. «Festschrift für Max Spindler zum 75. Geburtstag» (München, Beck, 1969, p. 709 - 742). Τὴν ἀξιόλογον ταύτην πραγματείαν ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν μου ὁ ἐν Μονάχῳ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Dr. Hans Rall, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκφράζω καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης θερμὰς εὐχαριστίας.

Γεν. Προξενείου καὶ καταστήσῃ ἀξιοπρεπὲς τὸ Προξενικὸν Γραφεῖον... Ἐὰν δὲ ὁ Σίνας, ἀναπτυσσομένης οὕτω τῆς ὑπηρεσίας, λάβῃ κλίσιν εἰς αὐτήν, πάντως αὐξήσῃ καὶ ἡ διάθεσις τοῦ ἀνδρὸς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἣν ἐξοικειωθήσεται ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, ἐνῶ ὁ μακαρίτης αὐτοῦ πατὴρ ἦν ὀνόματι μόνον Γενικὸς Πρόξενος»¹.

Αἱ εὐεργετικαὶ διαθέσεις τοῦ Σίμωνος Σίνα ὑπὲρ τῆς προγονικῆς πατρίδος ἦσαν ἤδη πρὸ πολλοῦ γνωσταί, ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε ἤρξαντο ἐκδηλούμεναι κατὰ τρόπον αὐτόχρημα γενναῖον. Ὡς ἀναγράφει ἡ ἐφημ. «Ἡλιος» (ἀρ. 69/8-6-1856), ὁ Σίνας ἀπέστειλεν 90.000 δραχμῶν εἰς τὸν Ὄθωνα καὶ ἑτέρας 90.000 εἰς τὴν Ἀμαλίαν «πρὸς χρῆσιν αὐτῶν εἰς ἃ οἱ βασιλεῖς ἐγκρίνουσι δημόσια ἔργα» καὶ δι' ἐπιστολῆς του ἐδήλωσεν ὅτι «ἐπιφυλάσσεται, ἵνα ἐμβάσῃ ὅσον οὕπω καὶ τετραπλασίας ἄλλας, ἤτοι 800.000 δραχμῶν πρὸς κοινωφελῆ ἔργα ἐν Ἑλλάδι». Παρομοίαν εἶδησιν ἐδημοσίευσαν ὁ «Φιλόπατρις» (ἀρ. 56/16-6-1856), ἡ «Ἀθηναῖα» (ἀρ. 2434/3-7-1856) καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες. Ὅτε δὲ ἡ ἐφημ. «Ἐλπίς» ἠμφεσβήτησε τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐξαγγελθεισῶν δωρεῶν, τότε ὁ «Ἡλιος» (ἀρ. 71/22-6-1856) ἐδημοσίευσεν ἀναλυτικώτερον πίνακα τῶν πρώτων δωρεῶν τοῦ Σίνα, ὅστις προσέφερεν «60.000 δραχμῶν εἰς τὸ Ἀμαλήϊον Ὀρφανοτροφεῖον κορασίδων², 60.000 δραχμῶν πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ τῆς Μητροπόλεως, 30.000 δραχμῶν εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ Τυφλοκομείου (Ὀφθαλμιατρείου)³, 30.000 δραχμῶν εἰς τοὺς ἀπόρους γενομένους Ἑλληνας διὰ τὴν χολόρροϊαν (χολέραν)» κ.ἄ. Ἀργότερον ὁ Σίνας προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Ἀμαλιεῖου Ὀρφανοτροφείου ἑτέρας 40.000 δραχμῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ ναοῦ τῆς Μητροπόλεως ἑτέρας 24.000. Ἄλλ' ἡ μεγίστη δωρεά, ἣτις ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ὑψίστην πνευματικὴν ἀνάγκην τοῦ Ἑθνους, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν πολλῶν Ἑλλήνων λογίων, ἦτο ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν σύστασιν Ἀκαδημίας καὶ τὴν ἀνέγερσιν ἀνταξίου μεγάρου αὐτῆς.

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1856, φάκ. 37/3. Ἡ πρότασις τοῦ Σίνα ὡς πρὸς τὸν Μαντζουράνην καὶ τὸν Κῦρον ἐνεκρίθη τῇ 18-6-1858.

2. Παγαυέλη Σπ., Τὸ Ἀμαλιεῖον Ὀρφανοτροφεῖον, περ. «Ἐστία», τόμ. ΙΗ' (Ἀθῆναι 1884), σ. 525 κέ., Μαρκεζίνη Σπ., Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος, τόμ. Α' (Ἀθῆναι 1966), σ. 283 - 284 καὶ Μπίρη Κ., Αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τοῦ 19ου εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα (Ἀθῆναι 1966), σ. 148 - 149.

3. Τὸ Ὀφθαλμιατρεῖον ἐκτίσθη τῷ 1843. Ἐπὶ δὲ τῆς μαρμαρίνης στήλης τῶν εὐεργετῶν τοῦ ιδρύματος τούτου εἶναι ἐγκεχαραγμένα εὐθὺς μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος τὰ ὀνόματα τοῦ Γεωργίου Σίνα καὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα.

5. Η ΙΔΕΑ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΝΕΩΤΕΡΑ ΕΛΛΑΔΙ

Ἐπισκοποῦντες ἱστορικῶς τὰς σκέψεις καὶ προσπάθειας πρὸς ἴδρυσιν τοῦ Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Ἰδρύματος ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι, ἔχομεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν συντόμῳ τὰ ἑξῆς :

Ἡ πρώτη ἰδέα καὶ σοβαρὰ προσπάθεια πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας ἐγεννήθη, ὅτε ἀνεγεννᾶτο ἡ ἑλληνικὴ ἐλευθερία ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Τὴν 10ην Ἀπριλίου 1824 τριάκοντα καὶ εἷς λόγιοι καὶ ἀγωνισταὶ συνέταξαν καὶ ὑπέγραψαν ἐν Ἀργεῖ «Σχέδιον περὶ Ἀκαδημαϊκοῦ τινος καταστήματος», ὅπερ ὑπεβλήθη εἰς τὸ «Βουλευτικόν» σῶμα πρὸς ψήφισιν¹. Τὸ ἰδρυτικὸν ἐκεῖνο «Σχέδιον» συνετάγη κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταστατικοῦ καὶ ὀργανισμοῦ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Σώζεται δὲ τὸ γραπτὸν τεκμήριον τῆς εὐγενοῦς καὶ τολμηρᾶς ἐκείνης ἀποφάσεως, ἥτις λόγῳ τῶν περιπετειῶν τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἐν τῇ συλλογῇ τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης².

Ἡ δευτέρα σοβαρὰ σκέψις πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας ἐν Ἑλλάδι ἐγένετο τῷ 1831 ὑπὸ τοῦ Βαυαροῦ κλασσικοῦ φιλολόγου καὶ φιλέλληνος Friedrich Thiersch, ὅτε οὗτος ἐπὶ Καποδιστρίου κατῆλθεν ἐκ Μονάχου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ κατόπιν ἐπιτοπίου μελέτης ἐπρότεινε τὰ μέσα διὰ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἀναγέννησιν³.

Τὰ πρῶτα ἐκπαιδευτικὰ διατάγματα ἐπὶ τῆς Ἀντιβασιλείας ὁμιλοῦν περὶ συστάσεως «ἐνὸς Πανεπιστημίου καὶ μιᾶς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν»⁴, ὁ

1. «Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας», τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1862), σ. 359, 360, 365, 367, 371. Περὶ τῆς ἐν Ἀργεῖ Ἀκαδημίας ὁμιλεῖ καὶ ἐπιστολὴ τοῦ Γρηγορίου Κωνσταντᾶ πρὸς τὸν Pecchio. Βλ. Emerson et Pecchio, Tableau de la Grèce en 1825 (Paris 1826), p. 416. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως ἐκείνης ὁ Κωνστ. Πολυχρονιάδης εἰς μίαν ἐπιστολὴν τοῦ ἐκ Πίζης (5-1-1822) πρὸς τὸν Δημ. εἶναι περιττή... Ἀντ' αὐτῆς συστήσατε φιλολογικὴν ἐταιρείαν ἢ Ἀκαδημίαν». Βλ. Μπουμπουλίδου Φαίδ., Εἰδήσεις καὶ κρίσεις περὶ τοῦ Ἀγῶνος 1821-1824, περ. «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας», τόμ. ΙΒ' (Ἀθῆναι 1958), σ. 31.

2. Τὸ πολύτιμον τοῦτο χειρόγραφον ἔχει ἤδη ἀξιοποιηθῆ, δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Κουγέα Σωκρ. ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ τῆς κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν σχεδισθείσης Ἀκαδημίας» εἰς τὰ «Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», τόμ. Θ' (Ἀθῆναι 1934), σσ. (15) - (22).

3. Thiersch Friedr., De l'état actuel de la Grèce, vol. II (1833), p. 175.

4. «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως», ἀρ. 14/13-4-1833, ἀρθρ. Β', ἐδ. 2, παρ. α' καὶ ἀρ. 22/16-6-1834, ἀρθρ. Γ'.

δὲ Georg Maurer, ὅστις εἶχε συντάξει καὶ εἰδικὸν πρὸς τοῦτο κανονισμόν, ἐσκόπει νὰ τελέσῃ τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων του (2-11-1834). Ἀλλ' ἡ ἀνάκλησίς του ἐξ Ἑλλάδος ἐματαίωσε τὴν ἐλπίδα ἐκείνην¹. Ὁμοίως καὶ τὰ πρῶτα πολεοδομικὰ σχέδια τῶν Ἀθηνῶν καθορίζουν τὴν θέσιν τῆς ἰδρυθησομένης Ἀκαδημίας, καὶ δὴ τὸ μὲν σχέδιον τῶν Schaubert καὶ Κλεάνθους (1833) παρὰ τὴν Πλατεῖαν Συντάγματος, τὸ δὲ τοῦ Klenze (1834) εἰς τὸν ὀπισθεν τοῦ Πανεπιστημίου χῶρον, ὅπου ἡ ὁδὸς Ἀκαδημίας καὶ τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον². Τὸ ἄρθρον 6 τῶν ἀπὸ 31-12-1836 καὶ 12-1-1837 Βασιλικῶν Διαταγμάτων περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου διαλαμβάνει, ὅτι τὸ ἴδρυμα τοῦτο ἐμελλε νὰ ἀναπληροῖ προσωρινῶς καὶ τὴν μέλλουσαν νὰ ἰδρυθῇ Ἀκαδημίαν.

Μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1837) ἐξεφράσθη ἐπανειλημμένως ὑπὸ διαφόρων λογίων ἢ εὐχῆ, ὅπως πραγματοποιηθῇ καὶ ἡ ἴδρυσις Ἀκαδημίας. Τοιαύτην εὐχὴν ἐξέφρασε π.χ. ὁ ποιητῆς Παναγιώτης Σοῦτσος ἐν τῇ ἀφιερῶσει εἰς τὸν Ὀθωνα τῆς τραγωδίας του «Ὁ Γεώργιος Καραϊσκάκης» (1842, σ. 85-86). Ἐνταῦθα προτείνεται ἡ ἴδρυσις Ἀκαδημίας, ἣτις δέον νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὴν σύνταξιν λεξικοῦ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἐκκαθάρισιν αὐτῆς ἀπὸ τῶν ξενισμῶν, «διότι οἱ μὲν τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας Μακεδόνες βασιλεῖς, ἑλληνίζοντες τὴν φωνήν, ἐνέπλησαν τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον ἐβραϊσμῶν, οἱ δὲ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ρωμαϊκῶν λέξεων, οἱ δὲ διαβάται Φράγκοι καὶ δορυκτῆτορες Ἐνετοὶ γαλατικῶν καὶ ἰταλικῶν ἰδιωμάτων». Ἐτέραν πρότασιν πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας, διαλαμβάνουσαν ἀναλυτικώτερον περὶ τοῦ ἔργου αὐτῆς, ἐδημοσίευσεν ὁ αὐτὸς Π. Σοῦτσος εἰς τὴν ἐφημερίδα του «Ἡλιος» (ἀρ. 46/1-1-1856) ὑπὸ τύπον ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς καὶ οἶονεὶ δῶρον ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους πρὸς τὸν τότε ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ φίλον του Χαράλαμπον Χριστόπουλον. «Προτείνω, γράφει ὁ Σοῦτσος, ἵνα ἡ Ἀκαδημία διαιρῆται εἰς πέντε τμήματα: 1) Τμῆμα ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ καθαρᾶς φιλολογίας. 2) Τμῆμα ἀρχαιολογίας καὶ ἱστορίας. 3) Τμῆμα ἐπιστημῶν ἠθικῶν, πολιτικῶν καὶ νομικῶν. 4) Τμῆμα ἐπιστημῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν. 5) Τμῆμα τῶν ὠραίων τεχνῶν. Ταῦτα τὰ τμήματα, συνερχόμενα ἕκαστον ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος: α') ἢ ἀκούσουσι τῆς ἀναγνώσεως ὑπομνημάτων

1. Maurer Georg, Das griechische Volk. Bd. II (Heidelberg 1835), p. 215-216.

2. Βλ. εἰκ. 38 καὶ 39.

τῶν μελῶν, β') ἢ δικάσουσι βιβλία, ἐκδιδόμενα ἐπ' ἀμοιβῇ, γ') ἢ δώσουσι θέματα λόγου ἠθικά, πολιτικά καὶ ἐπιστημονικά ἐπὶ βραβείοις εἰς τὸν ἄριστα περὶ τούτων διαπραγματευθησόμενον... Ἡ ἑλληνικὴ Ἀκαδημία, συγκειμένη παρὰ τῶν ἐξοχωτέρων λογίων, ἔξει ἀντεπιστέλλοντα μέλη τοὺς ἐξοχωτέρους ἄνδρας τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας καὶ ἀπάσης τῆς ὑψηλίου καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, καθὼς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῶν πρέσβων αὐτῆς συνεννοῦται μετὰ τῶν ἄλλων κυβερνήσεων, ἡ Ἑλλάς διὰ τῶν λογίων τῆς Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας συνενωθήσεται μετὰ τῶν λογίων τῆς ὑψηλίου»¹.

Ἐτερος ἀνεκάθεν ὑπέρμαχος τῆς ἰδέας πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας ἦτο ὁ Ἀλέξανδρος Ρίζος - Ραγκαβῆς. Οὗτος τῷ 1844, «γραμματεὺς ὢν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ βλέπων ταύτην φθίνουσαν», ἐπρότεινεν ὅπως αὕτη ἀναδιοργανωθῆ καὶ συνενωθῆ μετὰ τῆς Φυσικοῖστορικῆς Ἐταιρείας, «ἵνα... καὶ τῶν δύο ἢ ἔνωσις ἀποτελέσῃ τῆς Ἀκαδημίας τὸν βέβαιον λίθον»². Τῷ 1850 διελθὼν ὁ Ραγκαβῆς ἐκ Μονάχου καὶ προσκληθεὶς εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας, καθ' ἣν ὁ πρόεδρος αὐτῆς Εἰρηναῖος Θεῖρσιος (Friedrich Thiersch) ἐξέφρασε θερμὴν εὐχὴν, ὅπως ἰδρυθῆ Ἀκαδημία ἐν Ἑλλάδι, ἔσπευσεν οὗτος νὰ δηλώσῃ ὅτι «ἡ Ἑλλάς ἐπρόλαβεν ἤδη τὰς εὐχὰς τοῦ σοφοῦ σώματος καὶ ἃς ἐκέκτητο ἤδη ἐπιστημονικὰς ἑταιρείας μετωργάνωσεν οὕτως ὥστε τὰ βουλευόμενα αὐτῶν μέλη ἐντὸς μικροῦ ἔσονται ἡ Ἀκαδημία»³. Τὸν Μάϊον τοῦ 1851 ὁ Ραγκαβῆς λαβὼν τὸν λόγον ἐν συνεδριάσει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἐτόνισε καὶ πάλιν ὅτι αὕτη θὰ ἔπρεπε «νὰ λάβῃ χαρακτῆρα Ἀκαδημίας»⁴.

Ἡ ἰδέα λοιπὸν τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας εἶχε καλλιεργηθῆ ἐν Ἑλλάδι πολὺ πρὸ τῆς ἐξαγγελθείσης σχετικῆς δωρεᾶς τοῦ Σίνα. Ὅτε ὅμως ὁ «Ἥλιος» (ἀρ. 70/15-6-1856) ἐδημοσίευσεν ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη ὑπεβλήθη εἰς τὸν Σίναν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ μέσου τοῦ Παύλου Τζιτζίνια, τότε ὁ Σίνας διέψευσε τὴν διά-

1. Τὰς ἀνωτέρω σκέψεις καὶ προτάσεις του πρὸς τὸν Ὅθωνα καὶ πρὸς τὸν Χαρ. Χριστόπουλον ἀνεδημοσίευσεν ὁ Π. Σοῦτσος εἰς τὸν «Ἥλιον», ἀρ. 70/15-6-1856.

2. Ρ α γ κ α β ῆ Ἀ λ ε ξ. Ρ., Ἀκαδημία. «Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1887» Κωνστ. Φ. Σκόκου (Ἀθῆναι 1886), σ. 93.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω.

4. Ρ α γ κ α β ῆ Α. Ρ., Ἀπομνημονεύματα, τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1895), σ. 273.

δοσιν ταύτην διὰ τῆς ἀπὸ 4/16-7-1856 ἐπιστολῆς του, ἐν τῇ ὁποία μεταξὺ ἄλλων λέγει τὰ ἐξῆς : «Οὐδ' ὁ κ. Τζιτζίνιας, οὐδ' ἄλλος τις ἐξ Ἀθηνῶν μοι εἶπέ τι ἢ μοι ἔγραψε περὶ καταβολῶν χρηματικῶν, οὐδὲ περὶ οἰκοδομῆς Ἀκαδημίας. Ἡ περὶ τοιούτου καθιδρύματος ἰδέα συνελήφθη ἐνταῦθα, ἐν Βιέννῃ, καὶ πρὸς καταβολὴν χρημάτων ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἤμην αὐθόρμητος»¹. Ἐπίσης οὗτος εἰς τὴν ἀπὸ 2-7-1856 ἐπιστολὴν του πρὸς τὴν Βασίλισσαν Ἀμαλίαν, ἐνθα ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ παρασήμου τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος, προσθέτει : «Ὅ,τι ἔπραξα ἄχρι τοῦδε ὑπὲρ κοινωφελῶν ἐν Ἑλλάδι ἔργων, τὸ ἔπραξα εἰς μνήμην μὲν τοῦ μακαρίτου Πατρός μου, ἐξ ἀγάπης δὲ πρὸς τὴν φιλόστοργον Πατρίδα. Τὰ δὲ αἰσθήματα ταῦτα ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ εὐημερίας τῆς Ἑλλάδος θέλω διατηρήσει ἀμετάβλητα»².

Εὐθὺς ὡς ἀνηγγέλθη διὰ τοῦ τύπου ἢ περὶ Ἀκαδημίας δωρεά, ἐπηκολούθησαν διάφοροι ἀπόψεις, ὑποδείξεις καὶ προτάσεις. Ὁ Π. Σοῦτσος ἐπρότεινε διὰ τῆς ἐφημερίδος του «Ἡλιος» (ἀρ. 71/22-6-1856), ὅπως τὸ ἀνεγερθησόμενον μέγαρον κατασκευασθῇ διώροφον εἰς σχῆμα ὀρθογώνιον καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὄροφος, ἔχων «στήλας ἐκ μαρμάρου λευκοῦ τῆς Πάρου ἢ τῆς Πεντέλης», χρησιμοποίηθῃ ὡς Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, ὁ δὲ δεύτερος, ἔχων «στήλας ἐκ τοῦ ἐρυθροῦ μαρμάρου τῆς Λακωνίας», χρησιμοποίηθῃ ὡς Ἀκαδημία, ἵνα οὕτω ἐξυπηρετηθοῦν ἀμφοτέραι αἱ ἀνάγκαι τοῦ Ἔθνους.

Πολὺ διεξοδικώτερος εἶναι ὁ ὑπὸ τὸ γράμμα Κ. συντάκτης τοῦ ἄρθρου «Περὶ Ἀκαδημίας» ἐν τῇ ἐφημερίδι «Φιλόπατρις»³ (ἀρ. 59/6-7-1856), ὅστις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἔλαβε θέσιν διάφορον ἢ ὁ Σοῦτσος καὶ ὁ Ραγκαβῆς. Κατ' ἀρχὰς οὗτος ὀρίζει τὴν Ἀκαδημίαν ὡς «σύλλογον ἀνδρῶν ἐξόχων κατὰ τὴν ἐπιστήμην», ἀπαριθμεῖ τὰ κύρια ἔργα αὐτῆς, ἀναφέρει ὅτι κύριος σκοπὸς αὐτῆς εἶναι «ἢ τῆς ὅλης ἐπιστήμης προαγωγὴ» καί, διαστέλλων ταύτην τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων ἐκπαιδευτηρίων τῆς χώρας, τονίζει ὅτι «κατὰ τὸ παρόν... ἀνάγκην ἔχομεν μᾶλλον ἄλλοίων διδακτικῶν καθιδρυμάτων ἢ καὶ τελειοποιήσεως τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, οὐχὶ δὲ Ἀκαδημίας». Ἐν συνεχείᾳ ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου

1. Ἐφημ. «Ἡλιος», ἀρ. 74/13-7-1856.

2. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1856, φάκ. 33/1.

3. Ἡ ἐφημερίς αὕτη ἐξεδίδετο ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ἀγγελοπούλου.

θέτει τὰ ἐξῆς δύο ἐρωτήματα: α') «Ἐχομεν τοὺς ἱκανοὺς τοιοῦτου συλλόγου ἄνδρας ;» καὶ β') ἐὰν ὑπάρχουν τοιοῦτοι, — ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ἐκφράζει πολλοὺς ἐνδοιασμούς, — «ἔχομεν, λέγει, τὴν γενναιότητα τοῦ νὰ μὴ διορίσωμεν μέλη τῆς Ἀκαδημίας ἀνθρώπους μηδαμινούς τὰς γνώσεις ἢ ὀκνηροὺς ἢ ἀδιαφόρους, ἵνα μὴ παραγεμισθῇ ὁ ἱερὸς σύλλογος ἐκ βεβήλων καὶ ἀνικάνων, οἵτινες συνήθως καὶ τοὺς ἱκανοὺς διὰ μόνης τῆς νωθρᾶς παρουσίας των ἀποναρκοῦσι;». Καὶ ἀπαντᾷ: «Πολλήν, νομίζομεν, γενναιότητα δὲν ἔχομεν εἰς ἐκλογήν ὀλίγων καὶ ἀρίστων, ἀλλὰ μάλιστα ἐξ ἀνθρωπαρεσκείας κινούμενοι πολλοὺς θὰ ἐμβάλλωμεν εἰς τὸν μεγαλώνυμον σύλλογον, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰς χεῖρας ἐκτείνοντες». Ἀναζητῶν κατόπιν ὁ συντάκτης τοὺς λόγους τῆς παρατηρουμένης σπουδῆς «πρὸς τὴν πλάσιν Ἀκαδημίας», εὕρισκει ὅτι οὗτοι εἶναι: α') «Ἡ φιλοτιμία καὶ φιλοδοξία», ἡ διακρίνουσα τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας, β') ἡ διαπίστωσις ὅτι αἱ διάφοροι ἐπιστημονικαὶ ἐταιρεῖαι οὐδὲν τὸ ἄξιον λόγου ἐπετέλεσαν μέχρι τοῦδε, ὕπερ ὧθησέ τις — ἐνταῦθα δὲ νοεῖται ὁ Ραγκαβῆς —, ὅπως προτείνουν τὴν συνένωσίν των εἰς Ἀκαδημίαν, καὶ γ') ἡ ἀνάγκη τῆς ρυθμίσεως τῆς γραφομένης ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ Ἀκαδημίας, «καθὼς τοῦτο ἐγένετο δι' Ἀκαδημιῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ». Τέλος ὁ ἀρθρογράφος ἐξετάζων τὸ ζήτημα τῆς «συντηρήσεως τῆς Ἀκαδημίας διὰ τῶν τοῦ Σίνα κεφαλαίων», ἀναγράφει ἀναλυτικῶς τὰ ἀπαιτούμενα ἐτήσια ἔξοδα διὰ μισθοὺς τῶν μελῶν, τῶν γραφείων, τῶν κλητῆρων κλπ., συνιστᾷ ὅπως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀκαδημαϊκῶν μὴ ὑπερβῇ τοὺς εἴκοσι πέντε, διότι δὲν θὰ ἐπαρκῆ ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς, καὶ ἐπιλέγει: «Ἄλλοι ἄς κρίνωσι τὰ λεχθέντα καὶ ἄς προτείνωσιν ἄλλα τυχὸν ὀρθότερα. Ἄλλ' ἄς πράξωσι τοῦτο ταχέως, ἐν ὧσφ εἶναι καιρὸς, διότι βέβαια οὐδεὶς νοστιμεύεται νὰ ἐξημερωθῇ μίαν ἡμέραν ἕξαφνα μὲ ἔτοιμον ἰδρύσεως καὶ διορισμῶν διάταγμα, τοῦ ὁποίου καὶ ἡ ἐπίκρισις θὰ εἶναι δυσχερῆς καὶ ἀπεχθῆς διὰ τὰ προσωπικὰ καὶ ἡ μεταρρυθμίσις ἴσως πλέον ἀδύνατος».

Ἡ χορηγία τοῦ Σίνα ἀνέφλεξε τὸν παλαιὸν πόθον τοῦ λογίου, τότε δὲ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, Ἀλεξάνδρου Ρίζου - Ραγκαβῆ, ὅστις διὰ τῆς ἀπὸ 23-7-1856 ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν φίλον του Κωνσταντῖνον Σχιναῦν ζητεῖ τὴν γνώμην του περὶ τῶν αἰρετέων ἀκαδημαϊκῶν, καθορίζει τὸ «ἡλιαστικόν» ἢ ἄλλως «droit de présence» ἐκάστου ἀκαδημαϊκοῦ εἰς 300 δραχμάς καὶ συνιστᾷ, ὅπως ὁ Σίνας δαπανήσῃ μόνον 300.000 δραχμῶν διὰ τὸ οἰκοδόμημα, τὰς

δὲ ἄλλας 500.000 καταθέσῃ ἐντόκως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν πρὸς συντήρησιν τῆς Ἀκαδημίας. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ἀναφέρει ὁ Ραγκαβῆς ὅτι ἡ ἐγκύκλιός του περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ὁδοποιίας καὶ ἀποξηράνσεως ἐν Ἑλλάδι ἦλθεν εἰς γνῶσιν τοῦ ἐν Μονάχῳ τραπεζίτου φὸν Eichtal, ὅστις ἔγραψε σχετικῶς καὶ εἰς τὸν Σίναν. «Ἐννοεῖται, προσθέτει ὁ Ραγκαβῆς, ὅτι μεθ' ὅσας ἐδαψίλευσεν εὐεργεσίας εἰς τὴν Πατρίδα, ἄλλαι θυσίαι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τῷ ζητηθῶσιν. Ἄλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεων ἐπικερδῶν, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, ἢ τοῦλάχιστον ὄχι ἐπιζημίων, καὶ ὁ κ. Σίνας δύναται διὰ λόγου καὶ παραδείγματος νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς διστάζοντας ἂν πρέπη νὰ ἐμπιστεύωνται τὰ κεφάλαιά των ἐν Ἑλλάδι»¹.

Ὁ Σίνας δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τὴν ἐξαγγελίαν τῆς ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας χορηγίας του, ἀλλ' ἐζήτησεν ὁδηγίας παρὰ τοῦ ἐν Μονάχῳ καθηγητοῦ καὶ ἀκαδημαϊκοῦ Friedrich Thiersch, ὅστις προθύμως ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν γραπτὰς συμβουλὰς καὶ ὑποδείξεις περὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἰδρύματος καὶ ὑπεσχέθη πᾶσαν περαιτέρω ὑποστήριξιν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ εὐγενοῦς τούτου σκοποῦ. Εἰς τὴν ἀπὸ 29-6-1856 ἐπιστολὴν τοῦ Thiersch, ἣτις ἦτο συνάμα καὶ συλλυπητήριον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Γεωργίου Σίνα, ἀπήντησεν ὁ Σίμων Σίνας δι' εὐχαριστηρίου ἐπιστολῆς (8-8-1856), ἐν τῇ ὁποίᾳ μεταξὺ ἄλλων γράφει : «Διὰ τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδος θὰ λάβω τὸ θάρρος καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ κάμω χρῆσιν τῆς πείρας σας καὶ τῶν σοφῶν συμβουλῶν σας, καθὼς καὶ τῆς μεγάλης νοημοσύνης σας καὶ γενικῶς τῆς μορφώσεώς σας»².

Συγχρόνως ὁ Σίνας ἐστράφη καὶ πρὸς τὸν κατάλληλον ἀρχιτέκτονα. Ἦτο δὲ οὗτος ὁ Θεόφιλος Χάνσεν, ὅστις συνέλαβεν ἀμέσως τὴν ἰδέαν τοῦ νεοκλασσικοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐξεπόνησε τὸ πρῶτον σχέδιον μὲ πλήρη τὸν γλυπτὸν καὶ γραφικὸν διάκοσμον αὐτῆς (εἰκ. 44 καὶ 45). Τὸ σχέδιον ἐκεῖνο ἀπέστειλεν ὁ Χάνσεν πρὸς τὸν Ed. Schaubert, τὸν ἄλλοτε ἐν Ἀθήναις καθηγητὴν του καὶ φίλον του, διαμένοντα τότε ἐν Breslau, καὶ τὸν προσεκά-

1. Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Κέντρον Ἑρεῦνης Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Ἐπιστολὴ Α. Ρ. Ραγκαβῆ πρὸς Κωνστ. Σχινᾶν 23-7-1856. Ὁ «Ἥλιος» (ἀριθ. 71/22-6-1856) γράφει ὅτι 540.000 δραχμῶν προωρίζοντο διὰ τὴν ἀνέγερσιν μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομῆς καὶ 300.000 δραχμῶν διὰ τὴν συντήρησιν τῆς Ἀκαδημίας.

2. Staatsbibliothek (München). Handschriftensammlung: Autograph von Sina. Φωτ. 12 καὶ Ἔγγρ. 59. Βλ. καὶ Thiersch Fr., Verhältnis der Akademie zur Schule. «Sitzung. der Münchner Akademie der Wissenschaften am 27-3-1858», p. 8, Anm. 6.

Hochw. d. H. v. Thiersch

Es ist mir sehr angenehm zu erfahren
dass Sie am 29 Juni, durch Ihren vortrefflichen Sohn
Joseph am 3 Juli mir übergeben, sehr wohl
behalten - was für Sie mich höchst dankbar
machen. So ist es sehr gut, dass Sie
Verehrbarkeit nicht minder bezeugt, welche ich
von Allen für Ihre freundliche Theilnahme
wegen der sehr angenehmen Wartezeit, die ich
durch den Tod meines guten Vaters verlor,
für mich überlassen wünschte!
Ich erwarte Sie sehr gerne.

Hochw. d. H. v. Thiersch
Königl. Bayer. Geheimrath
Vorstand der k. Academie der
Wissenschaften
Ritter
m. h. v.
etc. etc.

München

Autogr. Sina

Φωτ. 12. Ἐπιστολή τοῦ Σίμωνος Σίνα πρὸς τὸν Friedrich Thiersch περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἰδρυθη-
σομένης Ἀκαδημίας (1856). Βλ. σ. 146 καὶ ἔγγρ. 59.

erhöhltesten Dank sowohl für die über,
sandten Obsequien, die Errichtung einer
Academie der Wissenschaften in Athen
betreffend, als auch für Ihre gesälligen
Anerbieten, dieselbe Akademien weiter,
für unterstützen zu wollen.
Ich werde mich so sehr freuen, wenn
Ihre Casuarium und Spinn weiser Rathe
diesfalls im Interesse Wissenschaft, sowie
der menschlichen Fortbildung und Bildung
im Allgemeinen, vortrefflich Gebrauch zu
machen.
Das ist mit der aufrichtigsten Hoch-
achtung

Ihrer Hochachtung

Simon Sina

Wien, 8 Aug. 1856.

Autogr. Sina

λεσε νὰ συνταξιδεύσουν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Συγκεκρινημένος ὁ Schaubert ἀπαντᾷ (29-11-1856), ὅτι λόγῳ τοῦ χειμῶνος ἀδυνατεῖ νὰ μετάσχη τοῦ ταξιδίου, ἐκφράζει τὴν χαρὰν του διὰ τὸ ὠραῖον, τὸ «καθαρῶς ἑλληνικὸν σχέδιον», ἀλλὰ δὲν ἀποκρύπτει τὴν ἀπορίαν του «διατί ἡ Ἀθηνᾶ παρίσταται ἀπειλητικῇ, μὲ προτεταμένον τὸ δόρυ καὶ οὐχὶ εἰρηνικῇ»¹.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1857 ὁ «Ἡλιος» (ἀρ. 98/1-1-1857, σ. 3) ἀνήγγειλεν ὅτι «ἦλθεν ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀρχιτέκτων τῆς Αὐστρίας κύριος Χάντσης (Hansen) πρὸς ἀρχὴν τῆς οἰκοδομήσεως τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μακεδόνοσ Σίνα, ὁ αὐτὸς δὲ ποιήσει τὸ σχέδιον τοῦ μεγάρου τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ἡπειρώτου Ζάππα». Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ «Φιλόπατρις» (ἀρ. 84/1-1-1857, σ. 3) ἐξέφρασε τὴν ἐκπληξίν του, διότι ἐξηκολούθει νὰ γίνεται λόγος περὶ συστάσεως Ἀκαδημίας, δεδομένου ὅτι ἡ ὑφισταμένη Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία δὲν διέθετεν οὔτε χῶρόν τινα πρὸς συνεδρίασιν, «ἀφοῦ τῆς ἐκλείσθη ὁ συνήθης τόπος τῶν συνεδριάσεών της, τὸ Πανεπιστήμιον». Ἐν τούτοις ἀνεζητεῖτο ἤδη κατάλληλος θέσις πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας, ὡς τοιαύτη δὲ ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, συμφώνως πρὸς τὴν ἀγγελίαν καὶ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ «Ἡλίου» (ἀρ. 102/2-2-1857), ἡ μεταξὺ τοῦ Θησείου καὶ τοῦ Ἡρώου τοῦ Χαλκόδοντος θέσις, ἔνθα ὁ ναὸς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, τοῦ ἐπικαλουμένου Χαλκούρη. «Ἡ προσδιορισθεῖσα αὕτη θέσις, γράφει ὁ «Ἡλιος», ἐπιφανῆς οὔσα κεῖται πρὸς τὸ βόρειον τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν, . . . ἀπέχει δὲ τριακόσια περίπου μέτρα τοῦ Θησείου καὶ τοῦ Ἡρώου τοῦ Χαλκόδοντος καὶ πεντακόσια τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Ἐνταῦθά εἰσι νῦν ἀλώνια καὶ ἀγροὶ ἰδιωτικοί. Ἡ γῆ ἐστὶ βραχώδης καὶ ἀσφαλεστάτη. Τὸ οἰκοδόμημα ἔσεται εὖοπτον διὰ τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἀναβαίνοντας καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἀναχωροῦντας εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα κλπ.».

Θέσιν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀποψιν τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις εἶχε πολὺ πρὸ τοῦ ἀνωτέρω δημοσιεύματος τοῦ «Ἡλίου» διαδοθῆ, ἔλαβεν ὁ «Φιλόπατρις» (ἀριθ. 86/12-1-1857). Τὸ μέγα καὶ ἀδιόρ-

1. Königliche Bibliothek (Kopenhagen). Handschriftenabteilung: Hansen - Nachlass, Schaubert an Hansen, 29-11-1856. Φωτ. 13, ἔγγρ. 60 καὶ εἰκ. 44 - 45. Ἐκ τῆς παρατηρήσεως τοῦ Schaubert πιθανώτατα ἐπηρεασθεὶς ὁ Hansen ἐσχέδιασε κατόπιν τὴν Ἀθηνᾶν πάνοπλον μὲν, ἀλλ' ἐν ἡρέμῳ καὶ μεγαλοπρεπεῖ στήσει.

Anstellung in Gießen zu befragen
war, und dass er in Wien, bei der
soligen Universität meine Pläne
gibt, erwiderte, dass er, nach
meinem Tode, die Pläne, die
meine Pläne in Gießen befragen
von allen Umständen und
nicht die Pläne nicht mehr
die nicht mehr zu finden
Zeit mitzugeben. Ich dankte
sehr, lieber Herr, für die
meine Pläne und für die
Ihre sehr und ich
dankte Ihnen

Breslau 29. Nov. 56.

Ihrer
Eduard Schaubert

Ich habe mich mit Herrn
gefasst, die Pläne zu
alle Pläne, die königliche
oder nicht mehr zu finden
Kontrollen besichtigt; einige
meine von dem besten
nicht besichtigt, und
das meine Pläne

Φωτ. 13. Ἡ τελευταία σελὶς ἐπιστολῆς τοῦ Eduard Schaubert πρὸς τὸν Theophil Hansen περὶ τοῦ ἀνεγερθησομένου μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας (1856). Βλ. σ. 149 καὶ ἔγγρ. 60.

θωτον ἀμάρτημα, γράφει εἰς τὸ διεξοδικὸν ἄρθρον του, νὰ κτίζωνται αἱ νέα Ἀθῆναι ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν ἀρχαίων, πρέπει νὰ σταματήσῃ. Μία δὲ φρόνιμος καὶ προνοητικὴ Κυβέρνησις θὰ ἔπρεπε «ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς σήμερον νὰ τείνῃ πρὸς παντελεῖ ἑλευθέρωσιν ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ὅλου ἐκείνου τοῦ μέρους, ἐνθα ἔκειτο τὸ κέντρον τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, δηλ. τὸ χωριζόμενον ὑπὸ τῶν ὁδῶν Ἑρμοῦ καὶ Αἰόλου, ἐγκλεῖον τὴν ἀγορὰν καὶ ἐκτεινόμενον μέχρι τοῦ Θησείου». Ἐκτὸς τοῦ καθαρῶς ἀρχαιολογικοῦ τούτου λόγου, συνεχίζει ὁ «Φιλόπατρις», ἡ θέσις αὕτη εἶναι κάθυγρος λόγῳ τῶν ἐκ τῶν περίξ λόφων συσσωρευομένων ὑδάτων, οὐχὶ εὐάερος καὶ ἐπομένως ἀνθυγιεινὴ λόγῳ τῆς ἐκεῖ ἀθλίας καὶ ἄνευ κανονικῆς ρυμοτομίας κτισθείσης συνοικίας, ἣτις προξενεῖ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Σμύρνῃ ἑβραϊκῶν συνοικιῶν, καὶ ὑπόκειται εὐκολώτερον εἰς ἐπιδημίας, ὡς τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν ἐνσκήψασαν χολέραν τοῦ 1854, ἣτις ἐπροξένησεν ἐκεῖ τὴν μεγαλυτέραν θραῦσιν. Ἐξ ἄλλου, ὅσονδήποτε ἐντεχνον καὶ ἂν ἀνεγερθῇ τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἀκαδημίας, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ αὐτοῦ ἀξία θὰ μειωθῇ, ὅταν τοῦτο εὔρεθῇ πλησίον τῶν καλλιτεχνημάτων τῆς κλασσικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐκτὸς τούτου ἡ θέσις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνέτως προσιτὴ διὰ τοὺς μέλλοντας ἀκαδημαϊκοὺς. Διὰ πάντας τοὺς ἀνωτέρω λόγους ὁ «Φιλόπατρις» προτείνει ὡς μᾶλλον κατάλληλον θέσιν τὴν περὶ τὸ Πανεπιστήμιον, «τὸ ἐγκλεῖον καὶ τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην καὶ πάσας τὰς ἐπιστημονικὰς συλλογὰς, ὧν τοσοῦτον προσδεήσονται οἱ μέλλοντες ἀκαδημαϊκοί, ἂν πρόκειται νὰ ὦσι φερόνυμοι». Ἡ γνώμη αὕτη ὑπερίσχυσεν ἐν τέλει, διότι συνεφώνει καὶ πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ Hansen. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ εἶχεν ἀρχίσει ἀλληλογραφία μεταξὺ τῶν Ὑπουργείων Παιδείας, Ἐσωτερικῶν, Ἐξωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν περὶ χωροσταθμῆσεως τοῦ τόπου, ἐνθα ἐπρόκειτο νὰ ἀνεγερθῇ τὸ μέγαρον τῆς Ἀκαδημίας¹.

6. ΠΑΡΑΣΗΜΑ ΑΠΟΝΕΜΗΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΙΜΩΝΑ ΣΙΝΑΝ

Τὰ φιλογενῆ αἰσθήματά του ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν ὁ Σίνας νὰ ἐκφράσῃ καὶ διὰ ζώσης πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος Ὁθωνα, ὅτε οὗτος κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1856 ἐπεχείρησε ταξίδιον εἰς τὴν Βιέννην διὰ μέσου τῆς Τεργέστης. Λε-

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Παιδείας, Πρωτόκολλον 1857, ἀριθ. 74, 1071, 1210, 1525, 2289, 3355. Βλ. καὶ εἰκ. 40 καὶ 41.

πτομερείας περί τοῦ ταξιδίου ἐκείνου ἐδημοσίευσεν ὁ σύγχρονος τύπος καὶ ἰ-
 διαιτέτως ἡ «Ἡμέρα» τῆς Τεργέστης (15/27-6-1856), ἣτις ἀναφέρει ὅτι ἐκεῖ
 ὑπεδέχθησαν τὸν Βασιλέα σύμπαντες οἱ ὁμογενεῖς τῆς ἐλληνικῆς παροικίας,
 ἐκ δὲ τῶν ἐπισήμων ὁ ἀρχιδούξ τῆς Αὐστρίας Ἰωάννης καὶ ὁ πρεσβευτῆς
 Κωνστ. Σχινᾶς, ἐλθόντες ἐπίτηδες ἐκ Βιέννης, οἱ ἐν Τεργέστη πρόξενοι τῆς
 Γαλλίας, τῆς Βαυαρίας, τοῦ Ὀλδεμβούργου, τῆς Ἑσσης, τοῦ Δάρμστατ καὶ
 ἄλλοι. Ὁ Σίνας, γράφει ἡ αὐτὴ ἐφημερίς, ὑπεδέχθη τὸν Ὄθωνα ἐν Laibach,
 παρέθεσεν ἐν Graz γεῦμα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ καὶ διέθεσεν εἰδικὸν σιδηροδρομι-
 κὸν συρμόν, «ἵνα μετὰ τὴν τράπεζαν ἐξακολουθήσῃ ἡ Α.Μ. μετὰ τῆς συνοδείας
 τῆς τὴν πρὸς Βιέννην ὁδόν».

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπενεμήθησαν εἰς τὸν Σίναν διάφοροι τιμαὶ καὶ δια-
 κρίσεις. Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ 8-6-1856 Βασ. Διατάγματος ἐτιμήθη οὗτος μὲ τὸν
 Σταυρὸν τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος¹ καὶ διὰ τοῦ
 ἀπὸ 12-10-1856 Β.Δ. ἐπετράπη εἰς αὐτὸν «νὰ φέρῃ κατ' ἐξαίρεσιν καὶ τὴν
 μεγάλην στολὴν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ
 τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου»². Ὑπὸ δὲ τῶν ξένων Αὐλῶν ἀπενεμήθησαν
 εἰς αὐτὸν τὸ γαλλικὸν παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, τὸ ρωσικὸν παρά-
 σημον τῆς Ἀγίας Ἄννης Β' τάξεως καὶ τὸ βαυαρικὸν παράσημον τοῦ Ἀγίου
 Μιχαήλ³.

Τοιαύτας τιμὰς καὶ διακρίσεις φαίνεται ὅτι οὐδόλως ἀπέστεργεν ὁ Σίνας.
 Τῷ 1857, ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Ἰωσήφ ἐπρόκειτο νὰ ἀπονείμῃ
 παράσημα ἐν Οὐγγαρία, ἐπεσκέφθη οὗτος τὸν ὑπουργὸν τῆς Ἀστυνομίας
 Kempen (26-5-1857) καὶ τοῦ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως λάβῃ τὸ παρά-
 σημον τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος δευτέρας τάξεως καὶ οὐχὶ τρίτης. Ὅτε δὲ
 μετὰ τινα χρόνον ἔλαβε καὶ τὸ παράσημον τοῦ Λεοπόλδου, ὁ δὲ ὑπουργὸς
 τῶν Ἐσωτερικῶν Alex. Bach τοῦ εἶπε : «Σᾶς συγχαίρω, Κύριε Βαρῶνε,
 πλὴν ὅμως τὸ παράσημον ἐγένετο πολὺ μικρόν», ὁ Σίνας ἀπήντησε μεθ' ἑτοι-

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1856, φάκ. 33/1. Βλ. καὶ ἐφημ. «Ἀθηνα», ἀριθ. 2433/30-6-1856.

2. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1856, φάκ. 29/2.

3. Hauptstaatsarchiv (München). Allgemeines Staatsarchiv. Ordensakten, Nr. 14539. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Min. des Innern. Präs. Zl. 18566/1520, 24072/1872, 27858/2130 ex 1856. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettsarchiv. Kabinettskanzlei, Volträge K.Z./M.C.Z. 2314/2133, 2616/2406, 3507/3318, 4077/3748 ex 1856.

μόττητος : «Διατί, Κύριε Ὑπουργέ, δὲν τὸ ἐκάματε μεγαλύτερον;»¹. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπενεμήθησαν εἰς τὸν Σίναν ὑπὸ μὲν τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Μετζήτ τὸ παράσημον Μετζητιέ τρίτης τάξεως², ὑπὸ δὲ τοῦ ἀρχιδουκικοῦ Οἴκου τοῦ Ὀλδεμβούργου τὸ παράσημον τοῦ Σταυροῦ τοῦ Τάγματος καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ Μεγαλόσταυρος τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς³.

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1857, καὶ δὴ ἀπὸ 10ης Ἰουνίου μέχρις 21ης Ἰουλίου, ὁ Σίνας διέμεινε μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὸ πολυτελὲς μέγαρον τῆς ἐν Gödöllő τῆς Οὐγγαρίας γαιοκτησίας του. Ἐκεῖ ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν διακεκριμένοι ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτείας, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης πρὸς ἐκδήλωσιν τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν νεώτερον Μαϊκήναν, ἅπαντες δὲ ἐφιλοξενήθησαν ὑπ' αὐτοῦ πλουσιοπαρόχως. Παροιμιώδης ἐγένετο ἐπίσης ἡ εὐγένεια καὶ ἡ εὐπροσηγορία ὀλοκλήρου τῆς οἰκογενείας του πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς γαιοκτησίας καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὰς λαϊκὰς διασκεδάσεις. Γενικῶς τὰ ταξίδια τοῦ Σίνα εἰς τὴν Οὐγγαρίαν ἐγίνοντο ἀφορμὴ διὰ φιλανθρωπικὰς χειρονομίας ἢ γενναίας χορηγίας, διὸ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῶν γαιοκτησιῶν του ὠργανώνοντο ἑορταστικαὶ ὑποδοχαὶ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ⁴. Ἐκ τῶν Οὐγγρων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἔτυχον τότε τῆς συνδρομῆς καὶ τῆς προστασίας τοῦ Σίνα, μνημονευτέοι ὁ προσωπογράφος αὐτοῦ Νικόλαος Βαραβάς καὶ ὁ γλύπτης Νικόλαος Izso⁵. Εἰς αὐτὸν δὲ ἀφιέρωσαν τὰ ἔργα των καὶ πλεῖστοι ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντες Οὐγγροι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς.

Λαβὼν τὴν εἶδησιν ὁ Σίνας ὅτι ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία ἐπραγματοποιεῖ ταξίδιον πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Αὐλῆς τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν λοιπῶν μεγάλων Αὐλῶν τῆς Εὐρώπης⁶, ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βιέννην, ἵνα ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς τὴν πόλιν Graz πρὸς προϋπάντησιν αὐτῆς. Τὸ ἑσπέρας τῆς 9/21 Ἰουλίου

1. K e m p e n J o h., Das Tagebuch des Polizeiministers, 1848-1859 (Wien 1931).

2. Ὁ Ἰωάννης Σίνας ἔλαβε τότε τὸ παράσημον Μετζητιέ τετάρτης τάξεως.

3. Allgemeines Verwaltungsarchiv Wien. Ministerium des Innern. Präs. Zl. 11583/774, 19945/1278 ex 1857. Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Kabinettskanzlei. Vorträge K.Z./M.C.Z. 4 III/3621 ex 1858.

4. «Magyar Sajtó», 29-7-1857.

5. T ó t h L., Báró Simon Sina (1876), p. 22.

6. Περὶ τοῦ ταξιδίου ἐκείνου τῆς Ἀμαλίας εἰς τὴν Βιέννην βλ. καὶ «Σελίδες τινὲς ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Ὀθωνος», σ. 152-154.

1857 ἐπεσικέφθη τὸν πρεσβευτὴν Σχινᾶν, μετὰ τοῦ ὁποίου συνωμίλησε μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, «ἀφήσας αὐτὸν εὐθυμον καὶ ζωηρόν». Ἐν τούτοις μετὰ μίαν ὥραν ὁ Σχινᾶς ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας¹. Τὴν Ἀμαλίαν ὑπεδέχθη ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἐν Αὐστρία μόνος ὁ Σίνας. Διὰ τοῦτο ἐθεώρησεν οὗτος σοβαρὰν παράλειψιν τὸ ὅτι δὲν προσεκλήθη εἰς τὸ ἐπίσημον γεῦμα τὸ παρατεθὲν πρὸς τιμὴν τῆς Βασιλίσσης εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν ἔπαυλιν τοῦ Laxenburg. Ἐξέφρασε δὲ τοῦτο καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Ἀστυνομίας Kempen (29-7-1857), εἰς τὸν ὁποῖον ἐπρότεινεν, ὅπως ὁ ὑπασπιστὴς τῆς Ἀμαλίας Δημήτριος Μπότσαρης, υἱὸς τοῦ ἥρωος Μάρκου Μπότσαρη, τιμηθῆ διὰ τινος αὐτοκρατορικοῦ παρασήμου².

Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1857 ὁ Σίνας ἐταξίδευσεν εἰς Παρισίους μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ μετ' ἀκολουθίας, ἀποτελουμένης ἐκ 3 ἰατρῶν, 3 γραμματέων καὶ 20 θαλαμηπόλων. Ἐγκατασταθεὶς εἰς πολυτελὲς μέγαρον ἔζη ἐν λαμπρότητι Οὐγγρου μεγιστᾶνος³. Ἡ μεγαλυτέρα ὅμως λαμπρότης τοῦ Σίνα, τονίζει ἡ ἐφημ. «Magyar Sajtó» (22-10-1857), ἦτο ἡ ἄκρα ἐλευθεριότης αὐτοῦ, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν οἱ παρ' αὐτῷ ἢ ἐν ταῖς γαιοκτησίαις αὐτοῦ ὑπηρετοῦντες, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους, ἦσαν αὐτόχρομα αὐθένται! Τότε ὁ Σίνας προσέφερεν ὑπὲρ τῆς ἐν Παρισίοις σπουδαζούσης ἑλληνικῆς νεολαίας δωρεὰν ἐκ 3.000 φράγκων. Ἐσπούδαζον δὲ ἐκεῖ μετὰ λαμπρᾶς ἐπιδόσεως οἱ γλύπται Ἰωάννης Κόσσος καὶ Περικλῆς Σκιαδόπουλος, ὁ φυσικοχημικὸς Μιχαὴλ Κουτσούδης καὶ ἄλλοι, περὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐφημερὶς «Opinion de Midi» (22-11-1857) ἔγραψε λίαν ἐπαινετικὸν ἄρθρον, ἀναδημοσιευθὲν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος «Ἡλιος» (ἀρ. 145/20-12-1857, σ. 3).

7. Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ

ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΝ ΒΙΕΝΝῃ, ΜΟΝΑΧῶ ΚΑΙ ΒΕΡΟΛΙΝῶ

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σχινᾶ ἐγεννήθη ζήτημα ἐκλογῆς τοῦ καταλλήλου προσώπου διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἐν Βιέννῃ πρεσβευτοῦ. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξω-

1. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1857, φάκ. 37/3, ὅπου σχετικαὶ ἀναφοραὶ τοῦ Σίνα γαλλιστὶ καὶ τοῦ Ν. Λιδωρίκη ἑλληνιστὶ (10/22-7-1857).

2. K e m p e n, Das Tagebuch des Polizeiministers, 1848-1859 (Wien 1931).

3. Εἰκ. 10.

τερικῶν Ἀλέξ. Ρίζος - Ραγκαβῆς ἐπρότεινε τὸν Σίναν διὰ τὴν θέσιν ταύτην, ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ συνηγόρησε καὶ ὁ Π. Σοῦτσος, γράψας εἰς τὸν «Ἡλιον» (ἀριθ. 124/25-7-1857), ὅτι ἡ Ἑλλάς ὀφείλει πᾶσαν τιμὴν εἰς αὐτόν, ὅτι ἐκ τοῦ χρυσίου καὶ ἀργυρίου του, ἀνερχομένου εἰς 450.000.000 δραχμῶν, ἡ πρεσβεία ὄχι μόνον δὲν «μολύνεται», ἀλλ' ἀντιθέτως τιμᾶται καὶ ὅτι ὁ Σίνας, «ὁ μέγας Ταξιάρχης τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος καὶ πρῶτος τῶν μὴ ἀγωνιστῶν Ἑλλήνων δύναται νὰ γίνῃ πρέσβυς», διότι «οἱ τύποι τῶν Κυβερνήσεων πίπτουσιν ἐνώπιον τοιούτων ἐξαιρέσεων». Ὁ Ὄθων ἔμενε πρὸς τὸ παρὸν ἀναποφάσιτος, διότι, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις Αὐστριακὸς πρεσβευτῆς Brenner πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν Buol, ἀνέμενε τὴν ἐπάνοδον τῆς Βασιλίσσης ἐκ τοῦ ταξιδίου της¹. Ὅτε ἐπανῆλθεν ἡ Ἀμαλία, ὁ Σίνας ἐκρίθη τὸ καταλληλότερον πρόσωπον, ὅπως ἐκπροσωπήσῃ τὴν Ἑλλάδα ἐν Βιέννῃ καὶ ὁ διορισμὸς του ἐφαίνετο προσεχῆς², ἀλλὰ προηγουμένως ἔπρεπε νὰ ἀρθῇ τὸ κώλυμα τῆς ἑτεροχθονίας !

Ἡ ἀντίθεσις καὶ ἀντιζηλία μεταξὺ τῶν λεγομένων αὐτοχθόνων καὶ ἑτεροχθόνων εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1828. Αὐτὸς ὁ Καποδίστριας, ἂν καὶ ἑτερόχθων, ἐκλινεν ὑπὲρ τῶν αὐτοχθόνων καὶ μόνον κατ' ἐξαιρέσιν προσέλαβεν εἰς τὸ κυβερνητικὸν συμβούλιον, τὸ «Πανελλήνιον», ἑτερόχθονας, οἵτινες «ἔδωσαν δείγματα εὐγενῶν αἰσθημάτων ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς κοινῆς Πατρίδος»³. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνεκινήθη καὶ πάλιν τῷ 1832, ὅτε ἡ ἔφημ. «Ἀθηναῖς» (ἀριθ. 20, 30, 31) ἐδημοσίευσεν ἐπιστολάς διαφόρων κατὰ καὶ ὑπὲρ τῶν νεηλύδων Φαναριωτῶν, τῶν ἐπιδιωκόντων δημόσια ὑπουργήματα. «Ὅσοι ἦλθον μετὰ τὸ 1828. . . δὲν πρέπει νὰ ἔχουν τὰ αὐτὰ δικαιώματα», ἔγραφεν ἐπιστολογράφος τις («Ἀθηναῖς», ἀρ. 31, σ. 121), ἕτερος δὲ εὔρισκε τὴν γνώμην ταύτην ἄδικον καὶ ἐθνικῶς ἐπιζήμιον. Διεξοδικώτερον καὶ ἀντικειμενικώτερον ἐκθέτει τὰ πράγματα ἡ ἐν τῷ ἀριθ. 33 (σ. 131-132) τῆς αὐτῆς ἔφημερίδος δημοσιευθεῖσα ἐπιστολὴ τοῦ Μ.Σ., ὅστις παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς: 1) «Τὸ ἀγωνιζόμενον Ἔθνος καὶ αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις του ἀδιαφόρως ἐδέχθησαν ὅλους τοὺς Ἑλληνας». 2) «Ὁ ὅρος ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἰκανότητος

1. Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Staatskanzlei. Diplomatische Korrespondenz Fz. 21, Konv. 1, Nr. 35/3-10-1857.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Nr. 44/12-12-1857.

3. Κοκκίνοῦ Διον., Ἱστορία τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος (Ἀθήναι 1970) τόμ. Α', σ. 270.

πρέπει να προσαρμόζεται όχι εις τους ἐπήλυδας μόνον, ἀλλὰ καὶ εις τοὺς αὐτόχθονας... καὶ πάλιν, ἴσων ὄντων κατ' ἀμφοτέραν τὴν ἱκανότητα, προτιμητέος ὁ αὐτόχθων». 3) «Πολλοὶ τῶν ἐπηλύδων, τότε δὲ ἐν Εὐρώπῃ διατριβόντων, ὁμογενῶν συνέπραξαν ὄχι μετρίως ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς τῶν κοινῶν ἐκβάσεως..., ὅτε ἐκίνησαν τὴν σύστασιν τῶν φιλελλήνων ἐταιρειῶν». 4) «Καὶ οἱ Φαναριῶται, καθὼς καὶ ὅλου τοῦ κόσμου οἱ ἄνθρωποι διαιροῦνται εἰς εἰλικρινεῖς καὶ δολίους, νοήμονας καὶ ἀνοήτους, γραμματισμένους καὶ ἡμιμαθεῖς... καὶ οὔτε ἡ κακία μόνη, οὔτε ἡ ἀρετὴ μόνη εἶναι ἀδιάσπαστα κολλημένη εἰς τὸ ὄνομά των». Ἡ κατὰ τῶν Φαναριωτῶν ἀντίδρασις συνεχίσθη καὶ μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ὁθωνος, μολονότι ἀνεγνωρίζετο ὅτι μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκοντο «ἄνθρωποι μὲ καρδίαν καὶ φρόνημα ὅλως διόλου ἑλληνικόν, καθὼς ὑπῆρχον καὶ Ἑλληνες μὲ καρδίαν καὶ φρόνημα ὅλως διόλου φαναριωτικόν»¹.

Ἀληθῆ σάλον προεκάλεσε τὸ ζήτημα τῶν αὐτοχθόνων καὶ ἑτεροχθόνων μετὰ τὸ κίνημα τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843, διότι εἰς τοὺς ἰδιαιτέρως εὐνοουμένους ἑτερόχθονας εἶχον ἤδη ἀπὸ δεκαετίας προστεθῆ καὶ οἱ ἄλλοεθνεῖς Βαυαροί. Ἐναντίον αὐτῶν καὶ τινων καιροσκοπῶν Φαναριωτῶν ἐστρέφετο κυρίως τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844, τὸ ὁποῖον διελάμβανεν ὅτι «μόνοι οἱ Ἑλληνες πολῖται εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα». Διὰ τοῦ ἁρθρου ὅμως ἐκείνου Ἑλληνες πολῖται ἐθεωροῦντο οἱ καταγόμενοι ἐκ τῶν νοτίως τῶν Ἀγράφων καὶ τῆς Ὁθρουοῦς ἐλευθέρων περιοχῶν καὶ ἀπεκλείοντο ἐκ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν πάντες οἱ ὁμογενεῖς, οἱ προερχόμενοι ἐκ τοῦ τότε ὑποδούλου καὶ τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, ὅστις ἦτο πολυαριθμότερος. Ἐναντίον τῆς ἀπόψεως ταύτης ὠμίλησαν κατὰ τὴν θυελλώδη ἐκείνην Ἐθνοσυνέλευσιν μετ' εὐφραδείας καὶ σοβαρᾶς ἐπιχειρηματολογίας οἱ πληρεξούσιοι Ἀθανάσιος Πετσάλης, Ἰωάννης Κωλέττης, Χριστόφορος Περραιβὸς καὶ ἄλλοι. Τότε, ὡς γνωστόν, ἠγέρθη ὁ βουλγαρόφωνος ἥρωας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως Χατζηχρήστος, ὅστις ἀναμιμνησκόμενος τῶν ἠρωϊκῶς πεσόντων συμπολεμιστῶν του, ἀνεφώνησε μετὰ λυγμῶν : «Ποῦ εἶναι ἐμένα ἐκεῖνο Παπάζογλου, ποῦ εἶναι ἐμένα ἐκεῖνο Χατζηζορμπᾶ!», ὅποτε ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἀνελύθη εἰς δάκρυα. Ἐν τούτοις οὔτε ἡ εὐφράδεια τοῦ Κωλέττη, οὔτε οἱ λυγμοὶ τοῦ Χατζηχρήστου κατῴρθωσαν νὰ κάμψουν τοὺς «αὐτόχθονας» καὶ νὰ

1. Ἐφημ. «Σωτήρ» (Ναύπλιον), ἀριθ. 71, 11/23-10-1834.

ματαιώσουν τὸ ἐθνοκτόνον ἄρθρον. Διό, ὅτε τὴν 7-2-1844 ὁ Ὅθων καὶ ἡ Ἀμαλία προσῆλθον εἰς τὴν παλλαϊκὴν ἐορτὴν τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας παρὰ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ὑψώθησαν πρὸ αὐτῶν ὑπὸ τῶν θεωρηθέντων «έτεροχθόνων» δύο σημαῖαι, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν «οἱ ξενι-λατούμενοι Μακεδόνες», ἡ δὲ ἑτέρα «οἱ ἀδικηθέντες Κρῆτες».

Ὅσακις λοιπὸν παρουσιάζετο ἀφορμὴ καὶ ἀνεξέετο ἡ πληγὴ τῆς ἑτεροχθονίας, ὡς τοῦτο συνέβη πάλιν τῷ 1857, τότε ἐπηκολούθει ἔκρηξις ἐντόνου ἀγανακτήσεως καὶ διαμαρτυρίας. Τοιαύτην ἔκρηξιν ἀποτελεῖ τὸ ἄρθρον «Τί σᾶς ἔπταισαν οἱ πένθ' ἔξ ἐπήλυδες ;», τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσεν ὁ «Φιλόπατρις» (ἀριθ. 127/21-7-1857, σ. 2-3). Τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο καταλήγει ὡς ἐξῆς: «Δὲν μᾶς θέλετε τοὺς πένθ' ἔξ; Φεύγομεν! Δότε μας τὸ αἷμά μας, δότε τὰς περιουσίας μας, δότε μας τοὺς Ρήγας, τοὺς Ὑψηλάντας, τοὺς Καντακουζηνούς, δότε μας τοὺς Βοτσάρεις, τοὺς Καραϊσκούς, δότε μας τοὺς Χατζηχρήστους, τοὺς Καρατάσους καὶ Περραιβούς, δότε μας τοὺς μεγάλους καλαμαράδες μας, τοὺς Κοραεῖς καὶ τοὺς Κωνσταντᾶς καὶ Γαζῆς καὶ Κλεοβούλους καὶ Βαρδαλάχους, δότε μας τοὺς Μεταξᾶς καὶ Μαυροκορδάτους καὶ τοὺς Κωλέττας, δότε μας ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸν Κυβερνήτην, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐδολοφονήσατε, ἀφετέ μας νὰ διασχίσωμεν τὰς ἑλληνικὰς δάφνας, νὰ καταρρίψωμεν τὰ τρόπαια τοῦ Ἀγῶνος, ὅσα ἀνηγείραμεν πάντες ὁμοῦ, ἀφετε, τί λέγω, συμβοηθήσατε ἡμῖν (σεῖς κάλλιον ἡμῶν τὰ γνωρίζετε) ν' ἀνασκάψωμεν τὰ κόκαλα τῶν πατέρων μας, ὅσα κεῖνται ἀπανταχοῦ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος καὶ δι' αὐτῶν ὡς μαρτυρίων, ὅτι εἴμεθα ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, θέλομεν ζητήσαι ἀπὸ τὸν βραχίονά μας καὶ τὴν Εὐρώπην ἐλευθέραν πατρίδα! Ἴδου εἰς τί σπρώχνουν τὴν Ἑλλάδα οἱ μεγάλοι πατριῶται τῆς «Ἐθνικῆς», οἱ ἐνσαρκωμένην φέροντες ἐν ἑαυτοῖς τὴν μαύρην ἀχαριστίαν. Θέλουν νὰ κρατήσουν τὴν γωνίαν ταύτην, οἷα εἶναι καὶ ὑπάρχει, γωνία εὐτελής, θέλουν νὰ ἀποστρέψουν τὰ ὄμματα καὶ τὰς εὐχὰς τῶν δούλων Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, θέλουν νὰ τρέψουν αὐτοὺς ἀλλαχόσε καὶ δὲν βλέπουν οἱ στενοκέφαλοι καὶ μωροὶ καὶ τυφλοὶ, ὅτι οἱ πένθ' ἔξ αὐτοὶ εἶναι ὁ σύνδεσμος τῆς μικρᾶς πρὸς τὴν μεγάλην Ἑλλάδα. Ἄλλ' εἰς τὸ πείσμα τῶν προστατῶν τῆς «Ἐθνικῆς» ἡ Ἑλλάς θὰ ὑπάρξῃ μία καὶ ἀδιαίρετος. Καὶ σὺ, γλυκερὰ Πατρίς, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην»¹.

1. Περὶ τοῦ ζητήματος τῶν χυτοχθόνων καὶ ἑτεροχθόνων βλ. Κυριακίδου Ἐπαμ., Ἱστορία

Τοῦ διορισμοῦ τοῦ Σίνα ὡς πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἔπρεπε βεβαίως νὰ προηγηθῆ ἡ πολιτογράφησις αὐτοῦ ὡς Ἑλληνοσ πολίτου. Τοῦτο δὲ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ δι' ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας κατόπιν τῆς τροπολογίας, τὴν ὁποίαν τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Ἀστικοῦ Νόμου ἐπέφερεν εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, τὸ ὀρίζον ὅτι πᾶς ὁ θέλων νὰ πολιτογραφηθῆ ἔπρεπε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν μὲν ἦτο ὁμογενής, ἐπὶ δύο ἔτη, ἐὰν δὲ ἦτο ἀλλογενής, ἐπὶ τρία ἔτη. Τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 5-12-1857 καὶ ἐψηφίσθη ὑπ' αὐτῆς, κατόπιν δὲ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Γερουσίαν (3-1-1858) ἐνεκρίθη καὶ ὑπ' ἐκείνης (14-1-1858)¹. Οὕτω, τόσον οἱ ὁμογενεῖς, ὅσον καὶ οἱ ἀλλογενεῖς ἠδύνατο νὰ πολιτογραφηθῶσιν ὡς Ἑλληνες πολῖται καὶ ἄνευ ὑποχρεωτικῆς κατοικήσεως ἐν Ἑλλάδι, ἐὰν ἐπλήρουν ὅρον τινὰ τοῦ ἁρθρου 22 τοῦ Ἀστικοῦ Νόμου.

Κατόπιν τούτου ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἀκόλουθος εἰσῆγησις :

«Κύριοι! Ὁ ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ὁμογενής ἡμῶν κύριος Σίμων Σίνας, υἱὸς τοῦ ἰδία δαπάνῃ οἰκοδομήσαντος καὶ καθιδρύσαντος τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπεῖον, ἐκληρονόμησε καὶ τὴν φιλογένειαν ἐκείνου, προσδιορίσας κεφάλαιον ἑκατὸν χιλιάδων φιορινίων αὐστριακῶν πρὸς σύστασιν Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἢ καὶ τῶν Τεχνῶν, διὰ τῶν τόκων τοῦ ὁποίου νὰ συντηρῆται τὸ εἰρημένον κατάστημα, καὶ ἐπαγγελθεὶς ν' ἀνεγείρῃ ἰδία δαπάνῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν οἰκοδομήν, κομψὴν καὶ ἀξίαν τοῦ ἐν αὐτῇ συνεδριάσοντος σοφοῦ συλλόγου. Ἐκτὸς τῆς πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν τοιούτου κοινωφελοῦς καταστήματος γενναίας ταύτης προσφορᾶς, ὁ ἀληθῶς φιλογενής ἀνὴρ οὗτος ἀδρᾶς προσήνεγκε χρηματικὰς συνδρομὰς καὶ ὑπὲρ ἄλλων ὑπαρχόντων ἤδη ἀγαθοεργῶν καταστημάτων, ὡς φέρ' εἰπεῖν, εἰκοσάκις χίλια αὐστριακὰ φιορίνια ὑπὲρ τοῦ Ἀμαλιείου Ὀρφανοτροφείου, δεκάκις χίλια δὲ ὑπὲρ τοῦ νοσοκομείου τῶν ὀφθαλμιῶντων καὶ εἰκοσάκις χίλια πρὸς καλλωπισμὸν διαφόρων

τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ, τόμ. Α' (Ἀθῆναι 1892), σ. 487-505. «Σελίδες τινὲς τῆς ἱστορίας τοῦ Ὀθωνος» (Ἀθῆναι 1898), σ. 102-108, Λυκούδη Ἐμμ., Αὐτόχθονες καὶ Ἐτερόχθονες, περ. «Παναθηναϊα», τόμ. Α' (Ἀθῆναι 1900 - 1901), σ. 302-306 καὶ 325-330, Πετρακάκου Δημ., Κοινοβουλευτικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1946), σ. 405-416, Καίροφύλλα Ἴω., Τὸ ζήτημα αὐτοχθόνων καὶ ἑτεροχθόνων εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τοῦ 1843 (Ἀθῆναι 1948), Ἀγγελόματῃ Χρ., Ἑλληνικὰ ρωμαντικὰ χρόνια (Ἀθῆναι), σ. 67-70 καὶ Μαρκεζίνη Σπυρ., Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος, τόμ. Α' (Ἀθῆναι 1966), σ. 197-198.

1. Ἐφημ. «Ὁ Ἕλληνας» (ἐκδιδόμενη ὑπὸ Κ. Παπαρρηγοπούλου, Ἀθῆναι), ἀρ. 2/17-1-1858.

ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν ἢ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομικοῦ κεφαλαίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως. Πρὸς δὲ φιλανθρωπῶς προέβη καὶ εἰς γενναίαν συνδρομὴν τῶν ἐκ περιστάσεων εἰς δυστυχήματα περιπεσόντων συμπολιτῶν μας, προσδιορίσας μὲν δεκάκις χίλια αὐστριακὰ φιορίνια πρὸς διανομὴν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ τῶν θυμάτων τῆς πρὸς τριετίας ἐνσκηψάσης εἰς τὴν Πατρίδα ἐπαράτου χολέρας ἢ τοιούτων ἄλλων μεγάλων δυστυχημάτων, ὑποστηρίζων δὲ γενναίως τοὺς ἐν Βιέννῃ παρεπιδημοῦντας συνδημότας ἡμῶν σπουδαστὰς καὶ ἄλλους τῆς ὑποστηρίξεως ταύτης χρήζοντας. Αἱ πράξεις αὗται τοῦ κυρίου Σίμωνος Σίνα ἀποτελοῦσι μεγάλην ἐκδούλευσιν. Εἶναι δὲ δίκαιον ν' ἀπονεμηθῇ ἐπὶ ταύταις αὐτῶ τὸ τοσοῦτον εἰς τὰ ἑλληνικὰ αἰσθήματα αὐτοῦ προσῆκον δικαίωμα τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας. "Ὅθεν ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ διὰ τοῦ ΥΛΗ' νόμου τῆς 16 Ἰανουαρίου 1858 τροποποιηθὲν ἄρθρον τοῦ ἀστικοῦ νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου τοῦ 1856, καθ' ὃ οἱ ἐν Ἑλλάδι καθιδρύνοντες κοινωφελῆ καταστήματα καὶ οἱ μεγάλας πρὸς αὐτὴν προσενεγκόντες ἐκδουλεύσεις δύνανται νὰ πολιτογραφηθῶσι διὰ νόμου, συνέταξα νομοσχέδιον, δι' οὗ διατάσσεται ἡ πολιτογράφησις τοῦ κυρίου Σίμωνος Σίνα ὡς Ἑλληνοσ. Λαβὼν δὲ τὴν ἄδειαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω εἰς ὑμᾶς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ νὰ προκαλέσω τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ψήφον σας.

Ἀθήνησι, τὴν 17 Φεβρουαρίου 1858

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς

Κ. Προβελέγγιος»¹.

Ἐν συνεχείᾳ ἀνεγνώσθησαν αἱ εἰσηγήσεις περὶ πολιτογράφησεως καὶ τῶν ἐθνικῶν εὐεργετῶν Ἀποστόλου Ἀρσάκη καὶ Δημητρίου Βερναρδάκη, ἐπηκολούθησε καὶ ἑτέρα εἰσήγησις κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 22-2-1858 ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ὀρισθείσης ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς Θρασ. Α. Ζαΐμη καὶ μετὰ τὴν παμψηφεὶ ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 10-3-1858 ὁ Σίνας ἐπολιτογραφήθη Ἑλληὴν πολίτης καὶ διωρίσθη πρε-

1. «Πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς» (Ἀθῆναι, 1857-1858), σ. 313-314, 322, 369, καὶ 375. Βλ. καὶ ἐφημ. «Ἡλιος», 21-2-1858, 1-3-1858, «Φιλόπατρις», 22-2-1858, «Αἰών», 24-2-1858, «Ἡμέρα» (Τεργέστη), 28-2/12-3-1857 καὶ «Ὁ Ἑλληὴν», 14-3-1858.

σβευτής παρά ταῖς Αὐλαῖς τῆς Βιέννης¹, τοῦ Μονάχου² καὶ τοῦ Βερολίνου³.

Ἐπαντῶν ὁ Σίνας (27 Μαρτίου / 8 Ἀπριλίου 1858) εἰς τὴν περὶ πολιτογραφίσεώς του κοινοποίησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀλεξ. Ρίζου - Ραγκαβῆ ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν τὴν χαρὰν του καὶ τὴν πρὸς τὸν Βασιλέα εὐγνωμοσύνην του, ὑπεσχέθη νὰ φανῆ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς «ζηλωτῆς ἔνθερμος τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων» καὶ ἀνέφερεν ὅτι ἔδωκεν ἤδη τὸν νενομισμένον ὄρκον τοῦ Ἑλληνοσ πολίτου ἐνώπιον τοῦ διευθύνοντος τὰ τῆς ἐν Βιέννῃ ἐλληνικῆς Πρεσβείας Νικ. Λιδωρίκη⁴. Ἐκφράζων δὲ τὰς εὐχαριστίας του (28-4-1858) καὶ πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργὸν Ἀθανάσιον Μιαούλην, υἱὸν τοῦ Ἀνδρέου Μιαούλη, διὰ τὸν διορισμὸν του ὡς πρεσβευτοῦ παρά ταῖς γερμανικαῖς Αὐλαῖς, δράττεται τῆς εὐκαιρίας νὰ τονίσῃ ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν διττῶς εὐτυχῆ, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι τίθεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μιᾶς χώρας, εἰς τὴν ὁποίαν μεθ' ὑπερηφανείας ἀνήκει καὶ ἐκ καταγωγῆς καὶ ἐξ αἰσθημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐκπροσωπεῖ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Κυβέρνησιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀξίου τούτου υἱοῦ τοῦ ἐνδόξου ναυάρχου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἔχει χαραχθῆ ἀνεξίτηλον εἰς τὴν μνήμην ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων⁵.

Ἐν τούτοις ὁ Τιμολέων Φιλήμων, ὅστις ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους (1857) εἶχεν ἀναλάβει τὴν διεύθυνσιν τῆς ὑπὸ τοῦ πατρός του ἰδρυθείσης ἐφημερίδος «Αἰών», ἤρξατο σφοδρὰ νὰ ἐκτοξεύῃ πυρὰ κατὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Σίνα ὡς πρεσβευτοῦ, πρὶν ἢ τελειώσῃ ἡ διαδικασία τῆς πολιτογραφίσεως. Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 1605 / 3-3-1858 φύλλῳ καὶ εἰς μακρὸν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ παράδοξος πρεσβεία», λέγει περίπου τὰ ἐξῆς: Ὁ Σίνας δὲν δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τοὺς μεγάλους εὐεργέτας τοῦ Γένους, οἳ εἶναι οἱ Ζωσιμάδαι, ὁ Καπλάνης, ὁ Βαρβάκης, ὁ Ριζάρης, ὁ Δομπόλης, ὁ Πλατυγένης, ὁ Ἀρσάκης. «Ἐὰν οὗτος ἐξ ἀκραιφνοῦς φιλογενείας ἢ πρὸς δευτερεύοντα σκοπὸν προσήνεγκε τὰ δωρήματα αὐτοῦ, ἐξαγοράζων δι' αὐτῶν παράσημα καὶ θέσεις», τοῦτο μόνον ὁ Θεὸς καὶ ἡ συνείδησίς του τὸ γνωρίζουν! Ἐὰν εἶναι ἄξιος ἀμοιβῆς τινος διὰ τὰς χρηματικὰς του δωρεάς, ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν δυνατὴν νὰ τοῦ

1. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Hofkorrespondenz 1858.

2. Geheimes Staatsarchiv (München). Abt. II M.A. 1921, A.V.N. 194.

3. Deutsches Zentralarchiv (Merseburg). Politisches Archiv, Band I. Griechenland.

4. Ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 1858, φάκ. 37/3. *Ἐγγρ. 61.

5. Μουσεῖον Μπενάκη, Ἀρχεῖον Ἀθαν. Μιαούλη, ἀριθ. 53/11. *Ἐγγρ. 62.

ἐκφράση τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς καὶ νὰ τοῦ ἀπονεύμῃ παράσημα, δὲν ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ ἀπονεύμῃ διπλωματικὸν ὑποῦργημα, διὰ τὸ ὅποῖον ἀπαιτοῦνται ἱκανότης καὶ πείρα. «Πότε ὁ κ. Σίνας εἰργάσθη ὡς ἀπλοῦς καὶ ἀκόλουθος ἐν Πρεσβείᾳ τινί;» ἐρωτᾷ ὁ ἀρθρογράφος. Ἐπομένως δυοῖν θάτερον συμβαίνει : «Ὁ Πρέσβυς ἢ ἀντιπροσωπεύει τὸν Ἡγεμόνα ἐκάστης ἐπικρατείας καὶ τὰ συμφέροντα τὰ ἔξοχα τοῦ Κράτους ἢ ὑπάρχει ἀπλῶς πρόσωπον προωρισμένον εἰς ἐπίδειξιν, εἰς τέλεσιν ἐορτῶν καὶ χορῶν». Ὁ Σίνας, λέγει, εἶναι ἀναμφισβητήτως ἱκανὸς ἔμπορος καὶ φιλογενῆς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἀλλ' ἢ φιλογένεια, ἢ ἐμπορικὴ ἱκανότης καὶ ἢ ἀγαθὴ καρδιά δὲν ἀρκοῦν, ὅπως οὗτος διευθύνη ἐπιτυχῶς μίαν διαπραγματεύσιν πολιτικὴν μετ' ἀνδρῶν γηρασάντων ἐν τῇ πολιτικῇ, μετ' ἀνδρῶν δεδοκιμασμένης ἱκανότητος καὶ ἐξόχου παιδείας, ὅποιοι ὑπάρχουσιν οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ διπλωμάται τῆς Γερμανίας, καὶ ἰδίως τῆς πολυμηχάνου Αὐστρίας. Ἐκτὸς τούτου ἡ κολοσσιαία περιουσία τοῦ Σίνα εὐρίσκεται ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς αὐστριακῆς Μοναρχίας καὶ ἐπομένως τὰ συμφέροντά του εἶναι στενωῶς καὶ κατ' ἀνάγκην συνδεδεμένα πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Αὐστρίας, τὰ ὅποια ὅμως ἀνέκαθεν ἀπεδείχθησαν ἀντίθετα καὶ πολέμια πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος. Ἐρωτᾶται λοιπόν, θέλει δυνηθῆ ὁ Σίνας νὰ ὑπερασπίσῃ ἐν δεδομένῃ στιγμῇ τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια ἀναποσπάστως συνδέονται πρὸς τὴν ἐξασθένησιν τῆς Τουρκίας; Πρὸ δύο ἐτῶν, λέγει ἐν συνεχείᾳ ὁ συντάκτης τοῦ ἀρθρου, συνέστη μία Ἑλληνικὴ Ἀτμοπλοϊκὴ Ἐταιρεία, ὁ δὲ Σίνας δὲν ἔλαβεν «οὐδὲ λεπτοῦ μετοχὴν», διότι ὑπῆρχε φόβος μήπως ἡ Ἐταιρεία αὕτη ἀποβῆ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐπικίνδυνος ἀνταγωνιστῆς τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ. Ἐπίσης ἐγένετο πρότασις εἰς αὐτόν, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν προεδρίαν ἄλλης ἑταιρείας πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων ἐν Ἑλλάδι, «καὶ ὅμως μετὰ λύπης παρετήρησεν ὅτι ἀδυνατεῖ πρὸς τὸ τοιοῦτον. . . , ἐπειδὴ ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις δὲν τὸ θέλει. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις. Ὁ κ. Σίνας ἠγόρασε προχθὲς ἔτι ἐν Βενετίᾳ περίφημα ἀνάκτορα¹ καὶ πολυτελῶς κοσμεῖ αὐτὰ σήμερον. Ἐρωτῶμεν, ἠγόρασε καὶ σπιθαμὴν γῆς ἐν Ἑλλάδι; συνέδεσε τὰ ὑλικά συμφέροντα αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἑλλάδος;». Τοιοῦτος ὅμως διορισμὸς ἔμελλε νὰ ἔχη (κατὰ τὸν ἀρθρογράφον) καὶ ἄλλα ἐπιζήμια ἐπακόλουθα. Ὅταν ὁ νέος ὑπάλληλος βλέπῃ, ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρας θέσεις δὲν προάγεται

1. Ἐννοεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ Σίνα ἀγορασθὲν Palazzo Grassi.

ὁ διαθέτων ζῆλον, τιμιότητα καὶ ἰκανότητα, ἀλλ' ὁ κληρονομῶν περιουσίαν σημαντικὴν καὶ διαθέτων ποσόν τι πρὸς ἐξαγορὰν τῆς θέσεως, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ ὄνειρον τῆς φιλοδοξίας ἐκάστου ὑπαλλήλου, τότε οὗτος ἀπελπίζεται καὶ παραιτεῖται πάσης περαιτέρω προσπαθείας, ὁπότε γεννᾶται τὸ ἐρώτημα : « Πῶς θὰ ἀποκτήσωμεν διπλωματικούς ὑπαλλήλους, οἷους ἔχουσιν αἱ ἄλλαι ἐπικράτειαι ; » Ἄλλὰ τὸ χεῖριστον πάντων εἶναι ὅτι ὁ διορισμὸς οὗτος δύναται νὰ γίνῃ κακὸν προηγούμενον καὶ οὐδὲν τὸ παράδοξον ἐὰν ἴδωμεν μεθαύριον Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος τὸν κ. Μάουρερ ἢ ἄλλον τινὰ Γερμανὸν ἢ Γάλλον ἢ Ἄγγλον ἢ Ρῶσον, ἀποκτήσαντα τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, ὁπότε ἰδοὺ πάλιν ἡ ξενοκρατία ἐπανερχομένη εἰς τὴν Πατρίδα. Ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς Κυβερνήσεως, καταλήγει ὁ ἀρθρογράφος, προσβάλλει καιρίως τὴν Ἐθνικὴν φιλοτιμίαν ἐξωτερικῶς καὶ ἐμπαίζει τιμαλφές δικαίωμα, ἀποκτηθὲν διὰ τόσων αἱμάτων καὶ θυσιῶν, δηλ. τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, « ἣς στεροῦνται σήμερον τὰ μέλη τῆς δοξασάσης τὴν Ἑλλάδα οἰκογενείας τῶν Ὑψηλάντων ! ».

Εἰς τὸ ἀνωτέρω δριμὺ ἄρθρον τοῦ Φιλήμονος πρῶτος ἀπήντησεν ἐκτενῶς ὁ Κωνστ. Λεβίδης διὰ τῆς ἐφημερίδος του « Ἐλπίς » (ἀριθ. 942 / 7-3-1858), ὅστις μετὰ νηφαλιότητος καὶ εὐθυκρισίας ἀνεσκέυασε τὰς ἐκτοξευθείσας κατηγορίας, εἰπὼν ὅτι ὁ Σίνας ἔδειξε τὴν φιλογενεϊάν του καὶ πρὶν ἢ γεννηθῆ ζήτημα διαδοχῆς ἐν τῇ ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ τῆς Βιέννης, ὅτι ἡ τιμὴ καὶ τὸ κῦρος, τὰ ὁποῖα οὗτος ἔχει παρὰ τῇ αὐστριακῇ Αὐλῇ καὶ τῇ αὐστριακῇ κοινωνίᾳ, τὸν ἔχουν ἤδη καταστήσει οὐσιαστικὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι οὐχὶ ἰδιοκτησία τις ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ἡ ἐθνικὸν παλμὸν πάλλουσα καρδιά του τὸν συνδέει πρὸς τὴν πατρίδα, ὅτι πολλάκις καὶ πεπειραμένοι πολιτικοὶ ἀπέτυχον ὡς πρεσβευταί, ὡς π.χ. ὁ Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος ἐν Παρισίοις, καὶ ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἤρχοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰδικευμένοι τινὲς ξένοι, διότι αὐτῶν ἀκριβῶς ἔχει ἔλλειψιν ἡ πατρίς, καὶ ἐνταῦθα ἔγκειται τὸ « μυστήριον » τῆς κακοδαιμονίας παρὰ τὴν φυσικὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ζωτικότητα τῶν κατοίκων της. Συμφωνῶν δὲ ὁ Λεβίδης πρὸς τὴν γνώμην ὅτι εἰς τὴν ἱστορικὴν οἰκογένειαν τῶν Ὑψηλάντων ἀνήκει πᾶσα τιμὴ, ὑπενθυμίζει γενομένην πρότασιν του καὶ προτείνει καὶ πάλιν, ὅπως ἢ ἐν Παρισίοις πρεσβεῖα ἀνατεθῆ εἰς τὸν Γρηγόριον Ὑψηλάντην.

Ὑπὲρ τοῦ Σίνα καὶ ἐναντίον τοῦ « Αἰῶνος » ἐξεφράσθη καὶ ὁ Κωνστ. Παπαρρηγόπουλος διὰ τῆς ἐφημερίδος του « Ὁ Ἕλληνας » (ἀριθ. 9 / 7-3-1858), εἰ-

πών μεταξύ άλλων ότι «όσάκις υπάρχει διάστασις συμφερόντων μεταξύ δύο επικρατειῶν, ἀκόμη καὶ ὁ μεγαλοφυέστερος διπλωμάτης δὲν θέλει κατορθώσει νὰ πείσῃ τὴν Αὐλήν, παρ' ἧ διατελεῖ, νὰ θυσιάσῃ τὸ συμφέρον τῆς πρὸς χάριν τοῦ τόπου, ὃν ἐκπροσωπεῖ ὁ πρέσβυς». Ἐκ δευτέρου δὲ κατέκρινε τὴν στάσιν τοῦ «Αἰῶνος» εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 10/14-3-1858 φύλλον τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος.

Εἰς ὀξύτερον τόνον ἀντέκρουσε τὴν κατὰ τοῦ Σίνα ἐπίθεσιν ὁ Π. Σοῦτσος διὰ τοῦ ἐκτενοῦς ἀρθρου του «Ὁ Βαρὼν Σίμων Σίνας καὶ ἡ πρεσβεία αὐτοῦ» (ἐφημ. «Ἡλιος», ἀριθμ. 155/7-3-1858), εἰπὼν ὅτι ἡ θερμὴ φιλοπατρία τοῦ ἀνδρὸς εἶναι γνωστὴ εἰς ὅσους τὸν ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς του, ὅτι ἡ ἄκρατος φιλογένειά του φαίνεται καὶ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε δωρεῶν του καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν του πρὸς τὸν Γεώργιον Σταύρου, εἰς μίαν ἐκ τῶν ὁποίων γράφει ὅτι αἰσθάνεται ἀγαλλίασιν, ὅταν οἱ ἐν Ἀθήναις φίλοι του τὸν ἐγγράφουν ἄνευ προειδοποιήσεως ὡς μεγαλύτερον συνδρομητὴν πάσης ἐπιχειρήσεως ἀφορώσης εἰς τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὁ Σίνας ἔχει τοιαύτην μόρφωσιν καὶ θέσιν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ κοινωνίᾳ, ὥστε ὄχι μόνον θὰ κοσμηθῇ διὰ τῆς πρεσβείας, ἀλλὰ καὶ θὰ κοσμήσῃ αὐτὴν διὰ τῆς προσωπικότητός του καὶ ὅτι οὐδεὶς γνωρίζει «τίνων ἔργων κολοσσιαίων εἰσὶν ἐργάται αὐτοσχέδιοι τοιοῦτοι ἄνδρες, γίγαντες τὴν καρδίαν». Εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον ὁ «Ἡλιος» ἐδημοσίευσεν ὅτι ὁ Σίνας προσέφερε 30.000 δραχμῶν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Κορίνθου¹, εἰς δὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 156/15-3-1858 φύλλον ἐδημοσίευσεν «Καὶ πάλιν περὶ Βαρῶνος Σίνα δύο λόγους πρὸς τὸν Αἰῶνα», ὅπου ἐν τέλει ἐκφράζει τὴν παράκλησιν, ὅπως ὁ ἐθνικὸς εὐεργέτης «μὴ ψυχρανθῇ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, σκεπτόμενος ὅτι καὶ ἡ Γερουσία γνωρίζουσα τὸν μέλλοντα διορισμὸν αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ καὶ μετὰ τὴν διατριβὴν τοῦ «Αἰῶνος» τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν πρεσβείαν πολιτογράφησιν».

Εἰς τὰς ἐπικρίσεις τῆς «Ἐλπίδος», τοῦ «Ἑλληνοσ» καὶ τοῦ «Ἡλίου» ἀ-

1. Τὴν αὐτὴν εἶδησιν ἐδημοσίευσεν ἡ «Ἀθηνα», ἀριθ. 2646/8-3-1858, καθὼς καὶ ὁ «Αἰών», ἀριθ. 1607/10-3-1858, ὅστις ὁμῶς προσέθεσε τὸ ἐξῆς σχόλιον : «Ὅταν ὁ κ. Σίνας προσήνεγκεν ἀνάλογον ποσὴν καὶ διὰ τοὺς ἐν Ἰνδία καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς τῶν Παρισίων καὶ διὰ τοὺς ἐκ τῆς πλημμύρας τοῦ 1856 παθόντας ἐν Γαλλίᾳ καὶ μεγαλύτερα ἔτι ποσὰ διὰ τοὺς ἐν Οὐγγαρία καὶ Αὐστρία, ἐννοεῖται ὅτι τοιαύτη συνέχεια ἀγαθοεργιῶν μαρτυρεῖ πνεῦμα φιλόφρονον. Ἀλλὰ τοιαῦται πράξεις εἰσὶ πόρρω τῆς ἱκανότητος καὶ τοῦ καταλλήλου τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ εἰς διεύθυνσιν Πρεσβείας κλπ.».

πήντησεν ὁ «Αἰὼν» (ἀριθ. 1609/17-3-1858 καὶ ἀριθ. 1611/27-3-1858) ἔτι ὀξύτερον καὶ διεξοδικώτερον ἢ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ προσθέσας μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη «τῶν γιγάντων τὴν καρδίαν» οὐδὲ ὀβολὸν προσέφερε κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ ὅτι «αἱ πράξεις τοῦ κ. Σίνα ὄγκον ἔχουσι μόνον, οὐσίαν δὲ ἐλαχίστην, κοινότατον δεικνύουσαι αἴσθημα καὶ οὐδὲν μέγα προοιωνίζουσαι»· καὶ ἐπιλέγει: «Καὶ τί θέλει χρησιμεύσει εἰς ἡμᾶς ἡ Ἀκαδημία; Νομίζομεν ἄρα γε ὅτι διὰ τῆς Ἀκαδημίας, ἀπομιμήσεως γελοίας τῶν ἐν Εὐρώπῃ — διότι Κύριος οἶδεν ὅποιοι θέλουσι καθήσει εἰς τὰ θρανία αὐτῆς — διὰ τῆς Ἀκαδημίας θέλομεν ἄρα γε ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολὴν ἡμῶν; Οὐδὲ πλοῖον, οὐδὲ στρατόν, οὐδὲ ὁδοὺς ἔχομεν, καὶ ὅμως μετ' ὀλίγον θέλομεν ἔχει Ἀκαδημίαν! Τρέμε Τουρκία! Χαῖρε ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία! Ἡ Ἀκαδημία ἀνεγείρεται»¹.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα τοῦ «Αἰῶνος» ἀνταπήντησεν ἡ «Ἐλπίς» (1-4-1858), ἐπανῆλθεν ὁ «Αἰὼν» (ἀριθ. 1614/7-4-1858 καὶ 1616/14-4-1858) καὶ ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τοῦ Σίνα κατὰ τὸν δημοσιογραφικὸν ἐκεῖνον διαξιφισμὸν ὁ «Φιλόπατρις» (ἀριθ. 162/15-3-1858 καὶ 165/5-4-1858), ὁ «Φιλόπατρις Ἑλλην» (ἀριθ. 185/2-4-1858) καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες.

Ὁ ἐν Παρισίοις φιλόλογος Μηνᾶς Μινωΐδης ἐξέδωκε τῇ 20-4-1858 εἰδικὸν φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐλεγχος τῶν κατηγορῶν τῆς εἰς πρεσβείαν ἀξιώσεως τοῦ Κυρίου Σίνα, ἐν ᾧ καὶ περὶ ἑτεροχθονίας καὶ συστάσεως σχολείων ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος πόλεσι» (Ἐν Παρισίῳ, ἰωνη', σ. 19). Ὁ συγγραφεὺς στηλιτεύει τὸν νέον ἐφημεριδογράφον — ὁ Τιμολέων Φιλήμων ἦτο τότε εἰκοσιπενταετῆς — καὶ «τοὺς ὑπὸ τὸ ὄργανον αὐτοῦ κρυπτομένους», ἀνασκευάζει μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀδίκους κατηγορίας καὶ ἐάν, λέγει, ἔβλεπε τὸν Σίναν, θὰ τοῦ ἔλεγε: «Δεῦρ' ἀνάβηθι κάτω· νῦν γὰρ ἄνω κατέβης» (σ. 9)².

Εἶναι ἀληθές ὅτι, ὅτε ὁ Φιλήμων ἔγραφε τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα, ἔζη μὲν ἀκό-

1. Τὴν ἀνέγερσιν Ἀκαδημίας ἐθεώρησεν «ὡς μὴ ἔγκαιρον πρὸς τὸ παρὸν» καὶ ὁ γερουσιαστὴς Γ. Ψύλλας («Ἀθηνᾶ», ἀρ. 2654/9-4-1858).

2. Ἐγκώμιον τοῦ Σίνα ἀποτελεῖ καὶ τὸ προσφωνητικὸν προοίμιον, ὅπερ ὁ Μινωΐδης προέταξε τοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1858) ἐν Παρισίοις ἐκδοθέντος βιβλίου του περὶ τοῦ Γεωργίου Σχολαρίου ἢ Γενναδίου, εἰς τὸν Σίναν δὲ ἀφιέρωσεν ἐπίσης καὶ τὸ βιβλίον του «Φιλοστράτου περὶ Γυμναστικῆς», ἐκδοθὲν ἐπίσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν Παρισίοις.

μη ὁ Μέττερνιχ, ἀλλ' οὗτος δὲν ἦτο πλέον ὁ διπλωματικὸς «ἡνίοχος τῆς Εὐρώπης», οὔτε ἡ Αὐστρία ἐξηκολούθει νὰ τηρῇ τὴν ἀνθελληνικὴν στάσιν καὶ πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν ἐτήρησε κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Εἶναι ἐπίσης ἀληθές ὅτι ἡ οἰκογένεια Σίνα δὲν μετέσχε ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ὡς, φέρ' εἰπεῖν, ἡ οἰκογένεια τῶν Ὑψηλάντων, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἐπιρρίπτεται εὐθύνη εἰς τὸν ἐν λόγῳ Σίμωνα Σίναν, ὅστις τότε ἦτο ἐνδεκαετῆς τὴν ἡλικίαν. Γενικῶς οἱ φόβοι τοῦ Φιλήμονος περὶ δυσμενῶν διαθέσεων τῆς Αὐστρίας ἔναντι τῆς Ἑλλάδος ἦσαν ὑπερβολικοί, αἱ ἔναντιον τοῦ Σίνα ἐπιθέσεις του ἄδικοι καὶ ἐπομένως αἱ παρατηρήσεις τῶν ἐπικριτῶν του δίκαιαι.

Θέλων ὁ Σίνας νὰ ἐπιμελῆται καλύτερον τῶν γαιοκτησιῶν του καὶ πρὸ παντὸς νὰ ἐκπληροῖ ἀπερίσπαστος τὰ πρεσβευτικὰ του καθήκοντα καὶ νὰ ἐπιδίδεται ἔτι περισσότερον εἰς κοινωνικὴν καὶ πολιτιστικὴν δρᾶσιν, παρέδωκε τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐμπορικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ οἴκου του εἰς τὸν θεῖόν του Ἰωάννην Σίναν, ἐκεῖνος δὲ παρέμεινε «σιωπηρὸς συνεταῖρος» (stiller Gesellschafter), ὡς ἀναγράφει ἡ πρὸς τὸ Ἐμποροδικεῖον αἴτησίς του (8-4-1858)¹. Ἀφοῦ δὲ ἐπέδωκε τὰ διαπιστευτήριά του ὡς πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ, ἐταξίδευσεν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὸ Μόναχον καὶ εἰς τὸ Βερολῖνον, κατόπιν δὲ μετέβη εἰς Nevey τῆς Ἑλβετίας, παρὰ τὴν λίμνην τῆς Γενεύης, ἔνθα ἔμεινε πλέον τῶν δύο ἐτῶν μετὰ τινων διακοπῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς κλονισθείσης ὑγείας τῆς θυγατρὸς του Εἰρήνης. Ἐκεῖθεν ἔστειλεν ἐκθέσεις εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁδηγίας πρὸς τὸν γραμματέα τῆς ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας Νικ. Λιδωρίκη καὶ παρηκολούθει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δι' ἀλληλογραφίας τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Θεόφιλον Χάνσεν.

Ἐξ ἀφορμῆς καυστικοῦ σχολίου, τὸ ὁποῖον ἐξετόξευσε καὶ πάλιν ὁ «Αἰὼν» (ἀριθ. 1654/25-8-1858) ἔναντιον τοῦ Σίνα, ὁ «Ἥλιος» (ἀριθ. 178/29-8-1858) ἐδημοσίευσεν κατάλογον τῶν ἀπὸ τινων μηνῶν ἐξαγγελθεισῶν δωρεῶν καὶ συνδρομῶν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου εὐεργέτου, αἵτινες ἀνῆλθον εἰς τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν 250.000 δραχμῶν. Ἐξ αὐτῶν 100.000 διετέθησαν πρὸς ἀγορὰν μετοχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρείας ὁ «Φοῖνιξ», 50.000 πρὸς

1. Archiv der Stadt Wien. Handelsgericht, Fz. 3/S 291.

ἀγοράν μετοχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἐταιρείας, 20.000 πρὸς ἀγοράν μετοχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰνοποιίας, 30.000 ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων Κορινθίων, 36.000 ὑπὲρ τῶν ὑποτρόφων πρὸς σπουδὴν τῆς Ἀστρονομίας καὶ ἕτερον μὴ καθοριζόμενον ποσὸν πρὸς ἀγοράν μηχανῶν. Ἐν τούτοις ὁ «Αἰὼν» τὴν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀτμοπλοικὴν Ἐταιρείαν συνδρομὴν ἔκρινε λίαν φειδωλήν, διὸ ὁ «Φιλόπατρις» (ἀριθ. 186/30-8-1858) παρετήρησεν, ὅτι οὐδεὶς διώρισε τὸν αἰώνιον ἐπικριτὴν διαχειριστὴν τῆς περιουσίας τοῦ Σίνα, συνέστησε δὲ «αἰδῶ καὶ φρόνησιν» εἰς τοὺς ἐπικριτὰς τοῦ «Αἰῶνος».

8. ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΒΙΕΝΝῆ ΝΑΟΥ ΤΗΣ «ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ»

Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ Β΄ χορήγησιν ἰδίων προνομίων εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ Κοινότητα τῆς «Ἀγίας Τριάδος» (5-10-1787), ἣτις περιελάμβανε τοὺς Ἑλληνας αὐστριακῆς ὑπηκοότητος, ἠγοράσθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Fleischmarkt Nr. 14 ἰδιωτικὴ οἰκία, ἣτις ἐσωτερικῶς μετεσκευάσθη εἰς ναόν. Μέχρι τοῦ 1857 ὁ ἱερός οὗτος οἶκος εἶχεν ὄψιν ἰδιωτικοῦ κτηρίου, μόνον δὲ τὸ εἰς τὸ βάθος ὑπὲρ τὴν στέγην ἐξέχον κωδωνοστάσιον μετὰ σταυροῦ ἐδήλου ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ναοῦ¹. Τότε ὁ Σίνας ἀπεφάσισε τὴν ἐκ θεμελίων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει νέων σχεδίων ἀνοικοδόμησιν καὶ λαμπρὰν διακόσμησιν τοῦ ναοῦ τούτου, ἀνέθεσε δὲ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τὴν γενικὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ὅλου ἔργου εἰς τὸν Χάνσεν².

Ἡ Ἐξάς, ἣτοι ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος, εὐγνωμονοῦσα ἀπηύθυνε πρὸς τὸν μέγαν δωρητὴν τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν : «Εὐγενέστατε Ἄρχον Βαρῶνε ! Ἡ πρὸς τὴν ἡμετέραν κοινότητα ἐν τῇ γενικῇ αὐτῆς συνελεύσει κατὰ τὴν κδ' τοῦ παρελθόντος διευθυνθεῖσα διακοίνωσις περὶ τῆς γενναίφρονος καὶ μεγαλοπρεποῦς ἀποφάσεώς της, ἀναφορικῶς εἰς τὴν ἰδίῳις ἀναλώμασιν ἀνακαίνισιν καὶ τὸν ἀνάλογον καλλωπισμὸν τοῦ οἴκου τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν, ἐνέπλησε χαρᾶς καὶ ἀκιβδήλου ἐνθουσιασμοῦ τὰς καρδίας ἀπάντων τῶν μελῶν τῆς κοινότητος, διὸ σπεύδοντες ὅπως καθυποβάλωμεν τῇ Ἑμετέρᾳ Εὐγενείᾳ

1. Εἰκ. 30.

2. Ἦδη κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος (1856) ἡ Κοινότης εἶχεν ἀποφασίσει νὰ προβῆ εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ, προσέφερε δὲ τότε ὁ Σίνας 12.000 φλωρινίων.

τάς εἰλικρινεῖς ἐκφράσεις τῆς βαθείας ἡμῶν καὶ ἀπάντων τῶν συναδελφῶν εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ ἕξοχον τοῦτο πρὸς τὴν κοινότητα καὶ τὸν ἱερὸν Ναὸν εὐεργέτημα, διαβεβαιοῦμεν συγχρόνως Ὑμᾶς, Ἄρχον Βαρῶνε, ὅτι θέλουν διατηρηθῆ ἀκριβέστατα αἱ παρ' αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπισκευῆς διαταχθεῖσαι τροπολογίαι. Ἡ κοινότης ἀναγνωρίζει καὶ ἀποδέχεται τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐπισκευῆς κατὰ τὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐκ διαταγῆς τῆς συνέταξεν ὁ ἀρχιτέκτων κύριος Χάνσεν, ὅστις καὶ ἐπεφορτίσθη παρὰ τῆς Ὑμετέρας Εὐγενείας μὲ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν ὅλων τῶν ἐργασιῶν, ἡ δὲ παρὰ τῆς κοινότητος ὀνομασθεῖσα ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἀπὸ τοὺς κυρίους Μ. Κ. Κούρτην, Ζ. Πῶππ καὶ Δημ. Τύρκαν θέλει προθυμοποιηθῆ διευκολύνουσα καθ' ὅλα τὸν κύριον ἀρχιτέκτονα πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου, διὸ καὶ ἐλήφθησαν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἄμεσον ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν. Δεχθῆτε, Σεβαστὲ Ἄρχον Βαρῶνε, μετὰ τῶν ἐγκαρδίων εὐχαριστιῶν τῆς κοινότητος τὰς εἰλικρινεῖς ἡμῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἀμεταπτώτου διατηρήσεως τῆς πολυτίμου Ὑμῶν ὑγείας καὶ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Σεβαστῆς αὐτῆς οἰκογενείας, καθὼς καὶ τὰς ἐπανειλημμένας διαβεβαιώσεις τῆς ἀπεράντου ἀφοσιώσεως καὶ σεβασμοῦ μεθ' ὧν ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποφαινώμεθα.

Ἐν Βιέννῃ τῇ 2 Ἰουνίου 1857.

Ὑποκλινεῖς Δοῦλοι

Ἡ Ἐξὰς τῆς Κοινότητος τῆς Ἀγίας Τριάδος τῶν Γραικο-Βλάχων Κ. Β. Ὑπηκόων ἐν Βιέννῃ»¹.

Ὁ Χάνσεν διερρύθμισε τὸν ὅλον χῶρον εὐφυῶς, ἀνήγειρεν εἰς τὸ βάθος εὐρύχωρον καὶ καλλιτεχνικὸν ναόν, περιέλαβεν εἰς τὸν ὑπὲρ τὸν νάρθηκα ὄροφον τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων καὶ δεξιῶσεων τῆς Κοινότητος, τὴν κατοικίαν τοῦ ἱερέως καὶ τὸ σχολεῖον τῆς παροικίας² καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν πρόσοψιν μορφήν ναοῦ νεοβυζαντινοῦ ρυθμοῦ³. Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ⁴ ἀνετέθη εἰς τὸν Βαυαρὸν ζωγράφον Ludwig Thiersch, υἱὸν τοῦ κλασσικοῦ φιλολόγου Friedrich Thiersch, αἱ δὲ λοιπαὶ ἱεραὶ παραστάσεις ἐπὶ τῶν παραθύρων εἶναι ἔργα τοῦ διασήμου Βιενναίου ζωγράφου Karl Rahl

1. Ἀρχεῖον τῆς ἐν Βιέννῃ Κοινότητος τῆς «Ἀγίας Τριάδος», Νο 133/1857.

2. Μέχρι τότε τὸ σχολεῖον ἐστεγάζετο εἰς ἰδιωτικὸν κτήριον. Βλ. εἰκ. 31.

3. Εἰκ. 32.

4. Εἰκ. 33.

καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Eduard Bitterlich καὶ August Eisenmenger. Ἐπὶ τῶν παραθύρων τῆς προσόψεως ἄνωθεν τῆς εἰσόδου εἰκονίζονται ἡ Ἁγία Τριάς, ἡ Ἁγία Αἰκατερίνη, ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Ἅγιος Συμεὼν καὶ ἡ Παναγία κρατοῦσα τὸν Χριστόν.

Τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1858 ἐωρτάσθη ὑπὸ τῆς παροικίας τῆς Βιέννης ἡ 25ῃ ἐπέτειος τῆς Βασιλείας τοῦ Ὁθωνος, πρὸς τιμὴν δὲ αὐτοῦ καὶ τῆς Βασιλείσσης Ἀμαλίας ἐξετυπώθη πρωτοβουλία καὶ δαπάνη τοῦ Σίνα «Ἕμνος», μελοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρχιμουσικοῦ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς τῆς Βιέννης B. Randhartinger¹.

Διαρκούσης τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ναοῦ, ἡ Ἐξὰς ἀπηύθυνε πρωτοβουλία τοῦ Ζηνοβίου Πῶπ τὴν παράκλησιν πρὸς τὸν κλασσικὸν φιλόλογον Φίλιππον Ἰωάννου, ὅπως οὗτος συνθέσῃ κατάλληλον ἐπίγραμμα. Ἐποίησε δὲ ὁ νεοκλασσικὸς ἐκεῖνος ἐπιγραμματοποιὸς τὸ ἐξῆς ἐξάστιχον ἐλεγεῖον :

*Τόνδε Σίμων Σίνας ἀναλώμασιν οἷοις πανάρχου
Κόσμησε Τριάδος νηὸν ὁμοσθενέος,
Ἐψιπαγῆ τύρσιν χαλκόκτυπον, ἠδὲ καὶ ἄλλα
Πόλλ' ἐπιδειμάμενος πάντα τ' ἀγλαΐσας.
Τῷ ῥ' αὐτῷ τε, Τριάς, καὶ ἀγαγλυτῷ οἴκῳ ἅπαντι
Μισθὸν αἰεὶ παρέχεις ἄξιον εὐσεβείης.*

Ἀθήνησι ,ΑΩΝΗ' ².

Τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὸ ἀνωτέρω ἐπίγραμμα ἐξέφρασεν ὁ Σίνας πρὸς τὴν Ἐξάδα διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς : « Ἀξιότιμοι Κύριοι ! Ὁ κύριος Πῶπ μοὶ διεβίβασεν ἀντίτυπον τοῦ κατ' ἐντολὴν Ἕμνων ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Φιλίππου Ἰωάννου συνταχθέντος ἐπιγράμματος, μέλλοντος δὲ χαραχθῆναι κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς ἀνακαινιζομένης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐν Βιέννῃ. Ἡ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου εὐμενὴς πρὸς ἐμὲ καὶ τὴν ἐμὴν οἰκογένειαν ἔννοια,

1. Μικροφωτογραφίαν τοῦ «Ἕμνου» τούτου μοὶ ἀπέστειλεν ἐκ τοῦ ἀντιτύπου τῆς ἐν Χίῳ βιβλιοθήκης ὁ κ. Στέφ. Καββάδας, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

2. Ὁ Φίλιππος Ἰωάννου ἔγραψε καὶ ἕτερα τρία τετράστιχα «Ἐπιγράμματα εἰς τὸν ἐν Οὐϊδοβόνη (=Βιέννῃ) ναὸν τῶν Ὁρθοδόξων», δημοσιευθέντα εἰς τὰ «Φιλολογικὰ πάρεργα» αὐτοῦ (Ἀθῆναι 1874), σ. 594.

μοὶ ὑπαγορεύει τὸ καθήκον, ἵνα εὐχαριστήσω μὲν Ὑμᾶς ὡς παρασχόντας μοι καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην νέον δεῖγμα τῶν Ὑμετέρων αἰσθημάτων, ἐκφράσω δὲ συνάμα καὶ τὴν ἦν συνήσθη ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ συντάξει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπιγράμματος, φέροντος τὸν καθαρόν τύπον τῆς πατρώας ἡμῶν γλώσσης καὶ διακρινομένου διὰ τε τὴν γλαφυρότητα καὶ τὴν ἀφέλειαν τῆς συνθέσεως καὶ τῶν ὀνομάτων τὴν ἐκλογὴν. Δέξασθε, Κύριοι, ἐπανειλημμένως τὰς εὐχαριστίας μου καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς Ὑμᾶς ἐξόχου ὑπολήψεώς μου.

Βιέννη 12/24 Μαΐου 1858.

Σίμων Σίνας»¹.

Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίγραμμα μετὰ γερμανικῆς μεταφράσεως, ποιηθείσης ὑπὸ τῆς Εὐγενίας Bolza-Πώπ, ἐχαράχθη χρυσοῖς γράμμασιν ἐπὶ μαρμαρίνης πλακός, φερούσης ἄνωθεν ἀνάγλυφον τὸν θυρεὸν τῆς οἰκογενείας Σίνα καὶ ἐντοιχισθείσης ἐν τῷ νάρθηκι ἀριστερᾷ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὸν κυρίως ναόν.

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Ὄθων ἐταξίδευσεν εἰς Βιέννην. Ἡ παρουσία τοῦ Βασιλέως, ὡς ἀναφέρει ὁ Σίνας εἰς τὰς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐκθέσεις του (ἀριθ. 1528 καὶ 1529 τῆς 3/15-7-1858), πανηγυρισθεῖσα ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ λαμπρότητος, προδιέθεσεν εὐμενῶς τοὺς ἐπισήμους κύκλους καὶ τὴν κοινὴν γνώμην ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων καὶ αἱ ἐγκυρότεραι ἐφημερίδες, ὡς π.χ. ἡ «Österreichische Zeitung» καὶ ἡ «Ost-Deutsche Post», ἀπέφευγον μὲν νὰ κάμουν λόγον περὶ τοῦ φλέγοντος ζητήματος τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἐλληνικῶν συνόρων, ἐξῆρρον ὅμως τὰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἑλλάδος συντελεσθείσας προόδους². Τὴν 1/13 Ἰουλίου ὁ Ὄθων ἐπεσκέφθη καὶ τὴν ἀνακαινιζομένην ἐκκλησίαν τῆς «Ἀγίας Τριάδος».

Τελευτῶντος τοῦ ἔτους 1858 ἀπεπερατώθη ὁ νεοβυζαντινὸς οὗτος ναός, τοῦ ὁποίου ἡ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς 70.000 φλωρίνια. Τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1858/2 Ἰανουαρίου 1859 ἐτελέσθη πανηγυρικὴ ἱερούργια, κατὰ τὴν ὁποίαν παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Αὐλῆς καὶ τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐξεφωνήθησαν ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι διὰ τὸν καλλιτέχνην καὶ τὸν εὐεργέτην.

1. Ἀρχεῖον τῆς ἐν Βιέννη Κοινότητος τῆς «Ἀγίας Τριάδος», Νο 133/1858.

2. Ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 1858, φάκ. 15/1.

Τῷ 1859 ἀπηθανατίσθη ἡ μορφή καὶ τὸ παράστημα τοῦ Σίνα ἐν στολῇ πρεσβευτοῦ διὰ τοῦ χρωστῆρος τοῦ Karl Rahl, ἀνηρτήθη δὲ ἡ μεγαλοπρεπῆς ἐκείνη προσωπογραφία ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων καὶ δεξιῶσεων, ἐνθα εὐρίσκεται μέχρι σήμερον¹. Ὁ Δῆμος τῆς Βιέννης ἔχει κατατάξει τὸν νεοβυζαντινὸν τοῦτον ναὸν τῆς «Ἀγίας Τριάδος» εἰς τὰ μνημεῖα τῆς πόλεως².

9. ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΡΩΝ ΤΟΥ ΣΙΝΑ

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ὁ Σίμων Σίνας ἤρξατο προβαίνων εἰς ἀνακαίνισιν καὶ διακόσμησιν πολλῶν ἐκ τῶν μεγάρων καὶ τῶν ἐπαύλεών του. Οὕτω τῷ 1858 ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Franz Kreuter τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐν Βιέννῃ (am Hohen Markt) μεγάρου του. τὴν προσθήκην ἐν τῷ ἐσωτερικῷ οἰκογενειακοῦ ναΐσκου καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς προσόψεως. Μετὰ ἐν ἔτος ὅμως διεπιστώθη ὅτι ὁ Kreuter δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὸν ταχθέντα σκοπόν, λόγῳ δὲ καὶ οἰκονομικῆς φύσεως διαφωνιῶν ὁ Σίνας ἤρην ἀπ' ἐκείνου τὴν ἐντολὴν καὶ ἀνέθεσε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου εἰς τὸν Θεόφιλον Χάνσεν. Ὁ ἐπιδέξιος οὗτος ἀρχιτέκτων, διαρρυθμίσας καὶ ἐνταῦθα ἐντέχνως τὸν χῶρον, χρησιμοποίησας διὰ τοὺς ἐξώστας ὡς κίονας Ἑρμᾶς καὶ Καρυατίδας καὶ ἐν γένει ἐφαρμόσας μέσα πλήρη καλαισθησίας, ἔδωκεν εἰς τὸ μέγαρον ἐπιβλητικὴν μεγαλοπρέπειαν³.

Ἀνάλογος ὑπῆρξε καὶ ὁ γραφικὸς διάκοσμος, ὅστις ἀνετέθη εἰς τὸν Karl Rahl καὶ τοὺς μαθητάς του Eisenmenger καὶ Griepenkerl. Εἰκονίζοντο δὲ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μεγάρου, τὴν αἴθουσαν τῶν δεξιῶσεων καὶ τὴν τραπεζαρίαν ἢ θυσία τῆς Ἰφιγενείας, τὰ τέσσαρα γενεσιουργὰ στοιχεῖα (γῆ, ἀήρ, ὕδωρ καὶ πῦρ) καὶ ἄλλαι παραστάσεις, τὰς ὁποίας ὁ Rahl ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς μυθολογίας. Ἡ ἀνακαίνισις τοῦ

1. Βλ. εἰκόνα ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου.

2. Τὴν κυριωτέραν πηγὴν περὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ τῆς «Ἀγίας Τριάδος» ἀποτελοῦν τὸ ἀρχεῖον τῆς ἐν λόγῳ Κοινότητος καὶ ἡ πραγματεία τοῦ Hanssen Th., Die Umgestaltung des Pfarr- und Schulgebäudes der nicht-unirten Griechen in Wien, «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1861), p. 164-165.

3. Εἰκ. 84.

am Hohen Markt μεγάρου ἐπερατώθη τῷ 1860, ἔλαβε δὲ τοῦτο ὡς προῖκα ἡ Ἀναστασία Σίνα¹.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἤρξατο ἡ ἀνακαίνισις τῆς ἐν Fahrafeld ἐπαύλεως, τῆς ὁποίας τὸ ἐσωτερικὸν ἐλάμπρυνε διὰ τοιχογραφιῶν ἐπίσης ὁ χρωστήρ τοῦ Rahl. Εἰκονίζοντο δὲ καὶ ἐνταῦθα σκηναὶ ἐκ τῆς μυθικῆς ἀρχαιότητος, ὡς ἡ ἀρπαγὴ τοῦ χρυσομάλλου δέρατος ὑπὸ τοῦ Ἰάσονος (1861), ἡ ἀπαγωγὴ τῆς ὠραίας Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος (1862) καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἀνδρομέδας ὑπὸ τοῦ Περσέως (1863)². Ἡ ἐν Fahrafeld ἐπαυλις μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν γαιοκτησίας εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1856 κληροδοτηθῆ εἰς τὴν Ἀναστασίαν Σίνα.

Ἡ γαιοκτησία, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Σίνας διέμενε κατὰ προτίμησιν ἤδη ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ἦτο τὸ Rappoltenkirchen. Διὸ δὲν ἐπεθύμει τὴν ἀλλαγὴν τοῦ μεγάρου, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεδέοντο αἱ πλεῖσται ἀναμνήσεις τῆς νεότητός του. Ἡ αὔξησις ὅμως τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ ἡ ἔλλειψις ἐπαρκῶν χώρων πρὸς φιλοξενίαν ὑψηλῶν ἐπισκεπτῶν ἠνάγκασαν τὸν Σίναν νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν Χάνσεν τὴν ἐπέκτασιν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀνακαίνισιν καὶ τοῦ μεγάρου τούτου³. Ἀργότερον τὸ Rappoltenkirchen ἐκληροδοτήθη εἰς τὴν θυγατέρα του Ἑλένην.

Ἀρχομένου τοῦ 1858 ὁ Σίνας ἠγγόρασε τὸ ἐν Βενετίᾳ Palazzo Grassi, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπισκευὴν ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἀνωτέρω μνημονευθέντα ἀρχιτέκτονα Franz Kreuter⁴. Μὴ ἱκανοποιηθεὶς ὅμως ἐκ τῆς γενομένης ἐργασίας ἀπέστει-

1. Περὶ τοῦ μεγάρου τούτου βλ. Hansen Th., *Restauration des Palais Simon Sina am Hohen Markt in Wien*, περ. «Allgemeine Bauzeitung» (Wien 1876), p. 67-68, Boetticher Friedrich, *Malerwerke des 19. Jahrhunderts*, Band II (Dresden 1898-1901), p. 348 καὶ Grünstein Leo, *Das Wiener Antlitz* (Wien 1931). Τὸ μέγαρον τοῦτο κατεστράφη τὸ 1944-45 ἐκ βομβαρδισμῶν, εἰς τὴν θέσιν του δὲ ἀνηγέρθη ἕτερον, οἰκοδομηθὲν κατὰ τὸν σύγχρονον ἀρχιτεκτονικὸν ρυθμὸν. Ἡ θέσις αὕτη εἶναι ἱστορικὴ. Ἐκεῖ εὐρίσκετο ἡ ρωμαϊκὴ ἀγορὰ τῆς ἀρχαίας Βιέννης (Windobonna), ἐκεῖ τὸ στρατηγεῖον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν λεγεῶνων τῶν παραδουναβίων συνόρων τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐκεῖ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐξέπνευσεν ὁ Ρωμαῖος φιλόσοφος-αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος. Διὸ ὁ Δῆμος τῆς Βιέννης ἐνετοίχισεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην σχετικὴν ἀναμνηστικὴν πλάκα. Βλ. Groner Richard, *Wien wie es war* (Wien 1934), p. 456.

2. Boetticher, ἐνθ' ἀνωτέρω, p. 348.

3. Hansen Th., *Restauration des Schlosses Rappoltenkirchen*, περ. «Allgemeine Bauzeitung» (1875), p. 11. Βλ. εἰκ. 85.

4. Hansen's Nachlass. Kreuter an Sina, 7-1-1860.

λε καὶ ἐκεῖ τὸν ἀκάματον Χάνσεν πρὸς ἀνακαίνισιν τοῦ μεγάρου, ἀργότερον δὲ τὸν ζωγράφον Griepenkerl διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διακόσμησίν του. Ἐκ τῶν γραφικῶν παραστάσεων μνημονευτέα ἡ γαμήλιος πομπὴ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης. Ἡ ἀξία τοῦ μεγάρου ὑπελογίσθη εἰς 100.000 φλωρίνια, ἐκκληροδότησε δὲ τοῦτο ὁ Σίνας, καθὼς καὶ μύλον ἐν Βιενετία ἀξίας 60.000 φλωρινίων, εἰς τὴν σύζυγόν του Ἰφιγένειαν¹.

10. Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ

ΜΕΓΑΣ ΔΩΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ

Ἡ Ἀκαδημία τῆς Βουδαπέστης, ἰδρυθεῖσα τῷ 1825 ὑπὸ τοῦ μεγάλου συγγραφέως καὶ πολιτικοῦ τῆς Οὔγγαρίας István Széchenyi «πρὸς καλλιέργειαν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης», παρέμενεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἄνευ ἰδίου κτηρίου. Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1857 ὁ τότε πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Emil Dessewffy ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν κίνησιν πρὸς ἀνέγερσιν εἰδικοῦ μεγάρου καὶ κατήρτισεν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη διενήργησεν ἔρανον μεταξὺ ὅλων τῶν τάξεων τοῦ οὔγγρικοῦ λαοῦ. Εἰς τὸν ἔρανον ἐκεῖνον, ὅστις ἐγένετο «νόμος τιμῆς καὶ ἱπποτικῆς χειρονομίας» δι' ἕκαστον Οὔγγρον, προσέφερον τὸν ὀβολόν των καὶ οἱ βιοπαλαισταί. Ἐν τῇ σειρᾷ ὁμως τῶν μεγάλων δωρητῶν κορυφαῖος ὑπῆρξεν ὁ Σίνας. Ἴδου ἐν μεταφράσει τὸ δωρητήριον, ὅπερ οὗτος συνέταξεν οὔγγριστι καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἰδρυτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας :

«Ἐπιθυμῶν νὰ ἀποδείξω καὶ ἐμπράκτως τὴν θερμὴν συμμετοχὴν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν γραμμάτων τῆς Οὔγγαρίας, καθὼς καὶ διὰ τὴν Οὔγγρικὴν Ἀκαδημίαν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀπο-

1. Τὸ Palazzo Grassi, ἐν ἑκ τῶν μνημειωδῶν μεγάρων τῆς Βενετίας, ἔχει ἀπεικονισθῆ πολλάκις. Βλ. κυρίως «Le Fabbriche e i Monumenti cospicui di Venezia, illustrati da L. Cicognara, da A. Diedo e da G. A. Sevva. Editione con copiose note ed aggiunte di Francesco Zanozzo», vol. II (Venezia MDCCCLVIII), p. 129-130, εἰκὼν 219, ἐνθα ἀναγράφεται : «Palazzo Grassi, ora Be de Sina sul Gran Canale a S. Samuele» καὶ «Venezia monumentale pittoresca, o sessanta fra i palazzi... illustrati da Gianjacopo nobile Fontana Veneziano» (Venezia 1845-1846), No 7, ἐξ οὗ ἡ κατωτέρω εἰκ. 35. Τὴν παραπομπὴν εἰς τὰ ἀνωτέρω βιβλία καὶ τὴν προμήθειαν τῆς εἰκόνης ὀφείλω εἰς τὸν κ. Παναγιώτην Μαστροδημήτην, δ. Φ., τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

στολήν τὴν προαγωγὴν τῶν ἱερῶν τούτων σκοπῶν, καὶ ὀρμώμενος ἐκ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ μήτηρ αὕτη τῆς οὐγγρικῆς ἐπιστήμης δεόν νὰ ἔχῃ ἰδίαν μόνιμον ἔδραν, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ δύναται νὰ ἐπιδίδεται ἀνέτως εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτῆς δραστηριότητα καὶ νὰ στεγάζῃ ἀσφαλῶς τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτῆς συλλογὰς, προσφέρω τὴν ἐξῆς δωρεάν :

1) Διὰ τοῦ παρόντος ἐντάσσομαι εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἰδρυτῶν μὲ τὸ ποσὸν τῶν 80.000 φλωρινίων κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καταβάλω τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀκαδημίας κατὰ δόσεις ἐτησίας ἐκ 10.000 φλωρινίων ἐκάστην.

2) Ἡ πρώτη δόσις θὰ καταβληθῇ ὑπ' ἐμοῦ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1858, τὴν αὐτὴν δὲ ἡμερομηνίαν ἐκάστου τῶν ἐπομένων ἑπτὰ ἐτῶν θὰ καταβάλλωνται αἰ περαιτέρω δόσεις, μέχρις ὅτου συμπληρωθῇ τὸ κεφάλαιον τῶν 80.000 φλωρινίων.

3) Διὰ τὰς καθυστερημένας δόσεις θὰ πληρώνω τόκον 5%.

4) Ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι, ὅπως ἡ δωρεὰ αὕτη μετὰ τῶν τόκων αὐτῆς χρησιμοποιηθῇ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ οἰκοδομήματος τῆς Ἀκαδημίας. Ὁ διακαὴς δὲ πόθος μου εἶναι, ὅπως ἐν τῷ οἰκοδομήματι τούτῳ ἡ Ἀκαδημία ἀκμάζῃ ἔσαι καὶ ἀνταποκρίνηται μετὰ ὀλονὲν μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας εἰς τὸν εὐγενῆ αὐτῆς προορισμόν.

Βιέννη, 14 Αὐγούστου 1858.

Βαρῶνος Σίμων Σίνας¹.

Ἡ ἀνωτέρω δωρεὰ ἀνεκοινώθη ἐπισήμως τὴν 15-12-1858, ἥτοι κατὰ τὴν πρώτην πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας, ἣτις συνεκλήθη μετὰ δεκαετῆ διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς². Τὰ σχέδια τοῦ μεγάρου ἐξεπόνησεν ὁ Γερμανὸς ἀρχιτέκτων A. Friedrich Stüler, ἡ δὲ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου ἀρξαμένη τῷ 1862 διήρκεσεν ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη. Ἐπὶ τῆς προσόψεως ἐνετοιχίσθη ἡ ἐπιγραφή : « Ἡγέρθη διὰ συνεισφορῶν τοῦ Ἔθνους », τὴν δὲ 9ην Δεκεμβρίου 1865 ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ μεγάρου, εἰς τὰ ὁποῖα παρέστη καὶ ὁ Σίνας³. Τῷ 1867 προσέφερεν οὗτος ἕτερα 1.000 φλωρίνια διὰ τὴν γραφικὴν διακόσμησιν τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν, ἡ δὲ ἰδρυτικὴ δωρεὰ, ἀύξηθεῖσα ὄχι μόνον

1. Φωτ. 14 καὶ ἔγγρ. 63.

2. «Vasarnapi Ujság» (Pest), Nr. 51/17-12-1858.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Nr. 51/17-12-1865. Βλ. εἰκ. 36.

Alapító-levél.

Azron meleg részvétemet, melylyel a magyar nemzeti műveltség s tudományosság ügye, is az ezen szent célok előmozdítására hivatott magyar akadémia iránt viseltem, teltleg is bebizonyítani ohajtván, s kiindulva aron szempontból, miszerint kívánatos, hogy az említett magyar tudományos anya-intézet saját állandó lakhelylyel bírjen, hol nemcsak munkálkodásait, könyvtárasait folytathassa s gyűjteményeit károsan elhelyezhesse: következő alábbi pontványt teszek:

1, Ezzel az alapítóknak sorába léppek nyolczvan ezer pengő forinttal, úgy hogy ezen összeget nyolc éven át, évenként tíz tíz ezer pengő forintjával fogom az akadémia pénztárába befizetni.

2, Az első tíz ezer forintnyi részlet le fog fizettetni általam folyó 1858. évi november 1ⁿ, s a többi részlet az arutván következő hét éven keresztül szintén évenként november 1ⁿ mindaddig míg a nyolczvan ezer forint teljes részre lesz.

3, A hitráló részletekét szétlő
ötös kamatot fogok fűteni.

4, Hiváram pedig, hogy ezen alapít.
ványom kamataival együtt kizárólag
az akadémia épületére fordítsák,
melyben hogy az akadémia sokáig
virágozzék és nemcsak rendeltetésének
mind inkább és sikeresen megföld.
jen, hanem legbiztosabb vágyainak egyi.
ke.

Bécs Augusztus 14^{én} 1858.

Baron Sándor

διὰ τῶν τόκων, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων εἰσφορῶν, ἀνῆλθεν εἰς 100.000 φλωρινίων. Ἡ Σύγκλητος τῆς Οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας ἐξέλεξε τὸν μέγαν δωρητὴν διοικητικὸν μέλος αὐτῆς καὶ ἀνήρτησε τὴν προσωπογραφίαν αὐτοῦ εἰς περίοπτον θέσιν¹.

11. Ο ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ ΜΕΓΑΣ ΔΩΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν ἀσφαλῶς συνετέλεσε καὶ ὁ Σίμων Σίνας, ἀλλ' αὐτόχρομα προστάτης τοῦ ἰδρύματος τούτου ἐγένετο οὗτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ πρῶτος διευθυντὴς τοῦ πρώτου οὐρανοσκοπεῖου τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος Γεώργιος Βούρης, ἐργασθεὶς ἐπὶ δεκαετίαν μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιδόσεως, ἀνεχώρησεν ἔνεκα ἐπισφαλοῦς ὑγείας καὶ ἄλλων λόγων εἰς Βιέννην (1855), ἀνέλαβε δὲ τότε προσωρινῶς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἰδρύματος ὁ καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Ἰωάννης Παπαδάκης. Ἐπί τινα χρόνον τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἐλειτούργησε πλημμελῶς, διότι οὔτε τὰ ἐπιστημονικὰ ὄργανα αὐτοῦ ἦσαν ἐπαρκῆ, οὔτε τὰ ἐπιστημονικὰ ἐφόδια τοῦ νέου διευθυντοῦ ἦσαν ἐφάμιλλα τῶν τοῦ προκατόχου του.

Τὴν 16-4-1857 ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Χαράλαμπος Χριστόπουλος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ φιλογενὴς Σίνας, συμφώνως πρὸς σχετικὴν ἐπιστολὴν του, ἀπέστειλε πολλὰ καὶ πολυδάπανα ὄργανα εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον καὶ ἦτο πρόθυμος νὰ ἀναλάβῃ τὰ ἔξοδα τόσοσιν διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν τοῦ Παπαδάκη εἰς τὰ ἀστεροσκοπεῖα τῆς Εὐρώπης, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δύο νέων εὐφυῶν, ὅπως σπουδάσωσι τὴν ἀστρονομικὴν ἐπιστήμην καὶ κατόπιν χρησιμοποιηθῶσιν ὡς συνεργάται καὶ διάδοχοι τοῦ τότε διευθυντοῦ².

Μετὰ ἓν ἔτος ὁ Χάνσεν κατελθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ τὰς προεργασίας περὶ

1. Περὶ τῆς ἀνωτέρω δωρεᾶς τοῦ Σίνα βλ. καὶ «Pesti Napló» 15-3-1875, T ó t h L., Báró Simon Sina, p. 17-20 καὶ W u r z b a c h, Biographisches Lexikon, Bd. 34, p. 357. Περὶ δὲ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μεγάρου τῆς ἀνωτέρω Ἀκαδημίας, βλ. τὴν πραγματείαν τῆς F r á t e r J á n o s n é, «Nemzeti Részvét Emelte», 100 évvel ezelőtt kezdtek építeni az Akadémia palotáját, 100 years since the construction of the Hungarian Academy of sciences' building was begun. («Publicationes Bibliothecae Academiae Scientiarum Hungaricae, No 28, Budapest 1962), ὅπου ἐν σελ. 4 δημοσιεύεται καὶ τὸ δωρητήριον τοῦ Σίνα.

2. Ἐφημ. «Ἡλιος», ἀριθ. 112/20-4-1857.

τῆς μελλούσης οἰκοδομῆς τῆς Ἀκαδημίας, προσέλαβε κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Σίνα καὶ εἰδικὸν μηχανικὸν «ἵνα οὗτος ἐξετάσῃ τὰ διάφορα ὄργανα τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐπιδιορθώσεως τῶν τυχόν βεβλαμμένων καὶ τῆς ἀναπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων»¹.

Τὴν 7ην Μαΐου 1858 ὁ ὑπουργὸς Χριστόπουλος προεκήρυξε τὴν ὑποτροφίαν Σίνα καὶ ἐδημοσίευσε διὰ τοῦ τύπου τὸν κανονισμὸν τοῦ διαγωνισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ 1ον ἄρθρον ἔχει ὡς ἐξῆς : «Τὴν εἰκοστὴν τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου (1858) ἄρχεται ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ συναγωνισμὸς πρὸς διανομὴν δύο ὑποτροφιῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὧν ἐκάστη ἐπὶ ἕξ ἔτη καὶ ἐπὶ μηνιαία χορηγία φράγκων γαλλικῶν διακοσίων πενήκοντα (250)»². Μετὰ τὸν διενεργηθέντα διαγωνισμὸν προεκρίθησαν ὁ Δημήτριος Κοκκίδης, Ἀθηναῖος, καὶ ὁ Ἀντώνιος Δαμασκηνός, Τήνιος, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἀπεστάλη εἰς Βερολίνον, ὁ δὲ δεύτερος εἰς Παρισίους. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Σίνας περισκοπῶν τὸν ἐπιστημονικὸν ὀρίζοντα ἀνεῦρε τὸν κατάλληλον διευθυντὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νέου, ἀλλὰ διακεκριμένου Γερμανοῦ ἀστρονόμου Johann Friedrich Julius Schmidt (1825-1884), τὸν ὁποῖον τελευτῶντος τοῦ ἔτους 1858 ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας³. Ὁ Σίνας καθώρισε διὰ τὸν Schmidt μηνιαίαν ἀμοιβὴν ἐκ 1.000 δραχμῶν, ἣτοι ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν μισθὸν σχεδὸν τριπλάσιον τοῦ τότε μισθοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

Τῷ 1859 ἐγένετο ἐπισκευή, διακόσμησις καὶ ἐπίπλωσις τοῦ Ἀστεροσκοπείου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἀρχιτέκτονος B. Treiber συμφώνως πρὸς ὁδηγίας δοθείσας ὑπὸ τοῦ Χάνσεν. Ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον ἔδειξεν ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ πέριξ χώρου εἰς κῆπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφυτεύθησαν εἰδικὰ φυτὰ ὑπὸ τοῦ βοτανολόγου M. Bayer. Ἡ δαπάνη τῆς ἐπισκευῆς ἀνῆλθεν εἰς 22.034 δραχμάς, τὰς ὁποίας ὁ Σίνας ὄχι μόνον ἐνέκρινεν, ἀλλ' ἐπίσης ἠρώτησε τὸν Χάνσεν, ἂν ἐκ τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἦτο δυνατόν νὰ ἐκτίζετο καὶ μία οἰκία διὰ τὸν νέον διευθυντὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου⁴.

1. «Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν», ἀριθ. 251/20-3-1858, σ. 411, καὶ «Ἐλπίς», ἀριθ. 994/21-3-1858, σ. 3828.

2. «Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν», ἀριθ. 258/8-5-1858.

3. Εἰκ. 17, 18, 19.

4. Hansen's Nachlass (Kopenhagen) : Schmidt an Hansen, 14-10-1859, Bayer an Hansen, 8-12-1859, Treiber an Hansen, 18-12-1859.

Ὁ Schmidt, προμηθευθεὶς καὶ νέα ἐπιστημονικὰ ὄργανα, προέβη εἰς ἐνδελεχεῖς ἐρεῦνας καὶ ἀκριβεῖς μετρήσεις καὶ παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ἤρξατο δημοσιεύων εἰς δύο σειράς, ἀστρονομικὰς καὶ μετεωρολογικὰς, ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Publications de l'Observatoire d'Athènes». Ἡ ἔναρξις τῶν δημοσιεύσεων ἐγένετο διὰ τῆς δευτέρας σειρᾶς, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος τόμος ὑπὸ τὸν τίτλον «Beiträge zur physikalischen Geographie von Griechenland» (Athen 1861) εἶναι ἀφιερωμένος εἰς τὸν Βαρῶνον Σίνα «μὲ εὐγνώμονα σεβασμὸν» (in dankbarer Verehrung). Περιέχει δὲ τὸ ἔργον τοῦτο διετεῖς παρατηρήσεις καὶ ὑψομετρήσεις (1859 καὶ 1860), αἵτινες ἀποδίδουν τὸν μετεωρολογικὸν χαρακτῆρα τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐπεκτείνονται ἀφ' ἑνὸς μέχρι Θηβῶν, Χαλκίδος καὶ Κύμης καὶ ἀφ' ἑτέρου μέχρι Κορίνθου, Σαλαμῖνος, Αἰγίνης καὶ Σύρου. Ὁ πρῶτος τόμος τῆς πρώτης σειρᾶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Astronomische Beobachtungen über Cometen» (Athen 1863) ἐδημοσιεύθη ἐπίσης δαπάναις τοῦ Σίνα. Ποιεῖται δὲ ἐν αὐτῷ ὁ Schmidt εὐφημον μνεῖαν τοῦ προκατόχου του Γεωργίου Βούρη. Ἀλλὰ καὶ τὰ πορίσματα τῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων τῶν ἐτῶν 1861 καὶ 1862 ἦσαν ἔτοιμα πρὸς ἐκτύπωσιν. «Ὁ χρόνος ὅμως τῆς δημοσιεύσεώς των, ἔγραφεν ὁ Schmidt, θὰ καθορισθῆ, ὅταν μετὰ τὴν καταιγίδα τῆς ἐπαναστάσεως ἐπικρατήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡσυχία καὶ τάξις»¹.

Κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη ἐπηκολούθησαν πολλαὶ ἀστρονομικαί, μετεωρολογικαί, σεισμολογικαὶ καὶ ἄλλαι δημοσιεύσεις. Ἀλλὰ τὸ κορύφωμα τούτων ἀπέτελεσεν ὁ τοπογραφικὸς χάρτης τῆς Σελήνης (1875), ὅστις περιλαμβάνει 30.000 κρατῆρας καὶ ἰσάριθμα ὄρη. Εἰς τὴν ἀστρονομικὴν ἰδιοφυΐαν τοῦ Schmidt, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ διασημότερος σεληνοσκόπος καὶ σεληνογράφος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, καὶ εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Σίνα ὀφείλεται ἡ δευτέρα λαμπρὰ περίοδος τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν, ἣτις διήρκεσεν ἐπὶ μίαν εἰκοσιπενταετίαν².

1. Πρόλογος τοῦ δευτέρου τόμου τῶν «Beiträge zur physikalischen Geographie von Griechenland» (Athen 1864). Βεβαίως ἐννοεῖται ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1862, ἣτις ἐπέφερε τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὁθωνος.

2. Λ α τ ο υ Γ., Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν, σ. 19-34.

12. Η ΣΙΝΑΙΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ

Τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἀκτινοβολίαν ἐξέπεμπεν ὁ Σίνας καὶ καθ' ὃν χρόνον οὗτος διέτριβεν ἐν Vevey τῆς Ἑλβετίας. Τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1859 ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίζου - Ραγκαβῆ ἐπληροφόρει αὐτὸν ὅτι θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ συγγραφέως Μαρίνου Παπαδοπούλου - Βρετοῦ¹, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἔχει λάβει πολυαρίθμους παρομοίας αἰτήσεις καὶ πρέπει νὰ καλύψῃ ἄλλας δαπάνας, ὡς π.χ. τὴν δαπάνην τῆς κατασκευῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον². Ἡ εὐχή, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ὁ Ραγκαβῆς, ὅπως ἴδῃ τὸν Σίναν ἐρχόμενον εἰς τὸ ἔδαφος τῆς προσφιλοῦς πατρίδος, ἀπετέλει καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου εὐσεβῆ πόθον. «Ἐν πάσῃ περιπτώσει, γράφει ὁ Σίνας ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ, σᾶς ὑπόσχομαι νὰ παραστῶ εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ προσφέρω εἰς τὰς Αὐτῶν Μεγαλειότητας καὶ εἰς τὴν ἔνδοξον Πατρίδα μας. Τοῦτο θὰ εἶναι δι' ἐμέ διπλῆ ἑορτὴ καὶ ἡ ὠραιότερα στιγμὴ τῆς ζωῆς μου»³.

Λόγω τῆς ἀσθενείας τῆς θυγατρὸς τοῦ Εἰρήνης ὁ Σίνας ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἑλβετίᾳ, τῆς ἀδείας ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς ἐν Βιέννῃ ἑδρας τοῦ ἀνανεωθείσης κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τοῦ Ὁθωνος. Ἀντικαταστάτης τοῦ ἐν τῇ Πρεσβείᾳ ἐγένετο ὁ Νικόλαος Ἀθαν. Λιδωρίκης, ὅστις, ὡς γράφει ὁ Σίνας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν (7-4-1859), ἦτο ἄξιος πάσης ἐμπιστοσύνης καὶ παρηκολούθει ἀγρύπνως τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ θρόνου καὶ τῆς «ἀγαπητῆς Πατρίδος». Ὁ Λιδωρίκης εἰς τὴν ἀπὸ 29-4-1859 ἐκθεσίν του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἀναφέρει ὅτι θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἐντολήν, ὅπως μεταβῆ εἰς τὸ Βερολῖνον, καὶ ὅτι θὰ μεταβῆ ἐκεῖ καὶ ὁ Σίνας, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἵνα

1. Πρὸ δύο ἐτῶν ὁ Σίνας εἶχε συνδράμει διὰ 500 δραχμῶν τὸν πατέρα τοῦ ἀνωτέρω συγγραφέως Ἀνδρέαν Παπαδόπουλον - Βρετὸν πρὸς ἐκδοσιν τοῦ Β' τόμου τῆς «Νεοελληνικῆς Φιλολογίας» (Ἀθῆναι 1857, σελ. ιε' - ις'), ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους τούτου ἐνεγράφη τακτικὸς συνδρομητὴς εἰς τὸ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενον «Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον» τοῦ Μαρίνου Παπαδοπούλου - Βρετοῦ. Βλ. τὴν ἀπὸ 25-12-1863 ἐπιστολὴν τοῦ ἐκδότου ἐν τῷ Γ' τόμῳ τοῦ «Ἡμερολογίου», δημοσιευθεῖσαν καὶ ἐν τῇ ἐφημ. «Ἐλπίς», ἀριθ. 1231 / 1-1-1864.

2. Περὶ τῆς ὁδοῦ Ἀστεροσκοπεῖου βλ. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἀρ. 11/24-3-1859, σ. 91.

3. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 1859, φάκ. 37/3 καὶ ἐγγρ. 64.

συντελέση εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τῶν διαπραγματεύσεων «διὰ τῆς προσωπικῆς του βαρύτητος», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα γνωρίσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ πρόσωπα τῆς νέας πρωσικῆς Κυβερνήσεως, καὶ γενικῶς διότι θεωρεῖ «ὠφέλιμον τὴν ἄπαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ παρουσίαν τῆς Πρεσβείας παρὰ ταῖς Αὐλαῖς Μονάχου καὶ Βερολίνου». Ὁ Λιδωρίκης ζητεῖ ἐπίσης, ὅπως ἀποσταλοῦν εἰς αὐτὸν καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιχειρήματα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσι διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἑλληνικῶν ἀξιώσεων πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ τῆς ἐξ Ἑλλάδος εἰς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην εἰσαγομένης σταφίδος¹.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐξέλεξε τὸν Σίναν ἐπίτιμον ἀντιπρόεδρον αὐτῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ — ἐπίτιμοι πρόεδροι ἐγίνοντο μόνον βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες —, ὁ δὲ Σίνας ἀποδεχθεὶς τὸν τίτλον ἀπέστειλε χιλίας (1.000) δραχμὰς ὑπὲρ ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν καὶ ὑπεσχέθη καὶ εἰς τὸ μέλλον γενναίαν συνδρομήν².

Ἀρχομένης τῆς ἀνοιξέως τοῦ ἔτους τούτου (1859) οἱ δύο καλλιτέχναι Hansen καὶ Rahl κατῆλθον ἐκ Βιέννης εἰς τὰς Ἀθήνας³. Ἐκ τῆς τακτικῆς ἀλληλογραφίας⁴, τὴν ὁποίαν ἀντήλλαξαν τότε ὁ Χάνσεν καὶ ὁ Σίνας, προκύπτουν τὰ ἐξῆς : Ὡς πρὸς τὴν ἀγορὰν οἰκοπέδου ἐν Ἀθήναις ὁ Σίνας συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην τοῦ Χάνσεν ὅτι ἡ τιμὴ τῶν 192.500 δραχμῶν, τὴν ὁποίαν ἐζήτει ὁ πωλῶν τὸ ἀπέναντι τῶν Ἀνακτόρων οἰκόπεδον, ἦτο ὑπερβολικὴ καὶ ὅτι, ἐὰν ἐπρόκειτο ἡ πόλις νὰ ἐπεκταθῆ πρὸς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ νὰ κτισθῆ ἐκεῖ ἡ Ἀκαδημία, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναζητηθῆ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἕτερον οἰκόπεδον, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ἦτο κατὰ πολὺ εὐθηνότερον. Ἡ γνώμη τοῦ Σίνα ἦτο νὰ ἀνεγείρῃ ἐν Ἀθήναις οὐχὶ μεγάλην καὶ πολυτελεῆ οἰκίαν, ἀλλὰ μίαν κομψὴν κατοικίαν, περιβαλλομένην ὑπὸ κήπου, συνολικῆς

1. Ἐνθ' ἄνωτέρω, φάκ. 81/1.

2. Κ α σ τ ὀ ρ χ η Ε ὑ θ υ μ., Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῶν πράξεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ 20-6-1858 μέχρι 24-5-1859.

3. Εἰκ. 20 καὶ 21.

4. Theophil Hansen's Nachlass (Königliche Bibliothek in Kopenhagen. Handschriftenabteilung). Briefwechsel zwischen Sina und Hansen. Ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ Σίνα καὶ Χάνσεν πρὸς ταχύτεραν συνεννόησιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἐν Βιέννῃ, Βενετία καὶ Ἀθήναις οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν ἐγίνετο καὶ τηλεγραφικῶς. Ἐστοίχισαν δὲ μόνον τὰ τηλεγραφήματα, ὡς ἀναγράφει ἡ ἐφημ. «Pester Lloyd» (1-5-1864), περὶ τὰ 17.000 φλωρίνια!

ἀξίας 100.000 δραχμῶν, κατόπιν ὅμως προτάσεως τοῦ Hansen ἐδέχθη νὰ ἐξευρεθῆ μεγαλύτερον οἰκόπεδον ἀξίας 156.500 δραχμῶν. Ἐν τούτοις λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως ἀνεβλήθη ἡ ἀγορὰ δι' ἄλλην, καταλληλοτέραν ἐποχὴν¹.

Ὡς πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἤλθε πάλιν ἐπὶ σκηνῆς σχετικῶς πρὸς τὴν θέσιν τῆς οἰκοδομῆς «ἡ παλαιὰ κωμῳδία» τῆς φιλονικίας προερχομένη, ὡς ἐπληροφόρηθη ὁ Σίνας, ἐκ τινων καιροσκόπων οἰκοπεδούχων καὶ ἐκ τινων ἀνικάνων ἀρχιτεκτόνων, μὴ προτιμηθέντων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης ἀποστολῆς. Διὸ ὁ Σίνας συνιστᾷ εἰς τὸν Χάνσεν νὰ δείξῃ θάρρος, ἐνεργητικότητα καὶ ἐπιδεξιότητα πρὸς ὑπερνίκησιν τῶν δυσκολιῶν, νὰ ζητήσῃ εἰδικὴν ἀκρόασιν παρὰ τῷ Βασιλεῖ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ νὰ κοινοποιήσῃ εἰς αὐτὸν τηλεγραφικῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀκροάσεως.

Ὅτε ὁ Σίνας ἔμαθεν ὅτι ὡς τόπος ἀνεγέρσεως τοῦ κτηρίου ὠρίσθη ἐν τέλει ἡ λεγομένη πλατεῖα τοῦ Πανεπιστημίου², ὠρίσε διὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ ποσὸν τῶν 100.000 δραχμῶν πρὸς ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν καὶ μίαν ἐφ' ἅπαζ δωρεάν ἐκ 30.000 δραχμῶν εἰς ἀνάμνησιν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου. Ἐξ αὐτῶν 6.000 δραχμᾶς προώρισε διὰ τὴν κατασκευὴν δύο μεγάλων μαρμαρίνων ἀγγείων πρὸς τοποθέτησιν αὐτῶν πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ὁθωνοῦ³, τὰς δὲ 24.000 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καλλιτεχνικοῦ τινος ἔργου πρὸς καλλωπισμὸν τῶν Ἀθηνῶν⁴. Ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Hansen, Βούρου καὶ Wendland ἀπεφάσισεν, ὅπως διατεθῆ τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ τὴν σύνθεσιν ὑπὸ τοῦ Rahl μιᾶς γραφικῆς παραστάσεως ἐπὶ τῆς στοᾶς τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐσχεδίασε δὲ ὁ νεοκλασσικὸς ἐκεῖνος ζωγράφος ἐν ὑδατογραφίᾳ τὴν μεγάλην τοιχογραφίαν, ἣτις παριστάνει τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀπὸ τοῦ πυρφόρου Προμηθέως μέχρι τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν τοῦ ἀποκαλύψαντος εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὸν ἄγνωστον Θεόν⁵. Ἐντολῆ καὶ δαπάνῃ τοῦ Σίνα ὁ Rahl ἐφιλοτέχνησεν ἐπίσης προσωπογραφίαν τοῦ Ὁθωνοῦ

1. Ὁ «Ἡλιος» (ἀρ. 222/25-7-1859) ἔγραψεν ὅτι ὁ Σίνας ἠγόρασε τὸ ἀπέναντι τῶν Ἀνακτόρων οἰκόπεδον ἀντὶ 250.000 δραχμῶν.

2. Ἔγγρ. 65.

3. Εἰκ. 42 - 43.

4. Ἔγγρ. 66.

5. Τὸ πρωτότυπον τῆς ὑδατογραφίας ἐκείνης τοῦ Rahl σώζεται ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Καλῶν Τεχνῶν

καὶ τῆς Ἀμαλίας¹. Ἀντίγραφα δὲ αὐτῶν, ἐπίσης ἔργα τοῦ Rahl, ἀνήρτησεν ὁ Σίνας εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν δεξιῶσεων τοῦ ἐν Βιέννῃ μεγάρου του.

Ὁ Χάνσεν, ὅστις δὲν ἦτο μόνον μέγας ἀρχιτέκτων ἀλλὰ καὶ ἐξαίρετος ζωγράφος, συνέλαβε καὶ παρέστησεν ἐπὶ ὕδατογραφίας τὸ ὑπὸ ἀνέγερσιν οἰκοδόμημα ὡς ὀργανικὸν μέλος ἀρχιτεκτονικῆς τριλογίας. Ἡ ὕδατογραφία αὐτῆ περιλαμβάνει τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ Μουσεῖον καὶ Ἀκαδημίαν, ἅπαντα νεοκλασσικοῦ ρυθμοῦ, ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἀνακτόρων μεγαλοπρεπῆ χριστιανικὸν ναὸν καὶ ἄλλα οἰκοδομήματα². Ὁ Σίνας γράφων ἐξ Ἑλβετίας πρὸς τὸν Χάνσεν καταλήγει εἰς τὴν ἀπὸ 15-6-1859 ἐπιστολὴν του ὡς ἐξῆς : « Ἀγαπητέ μου Χάνσεν, ἀγαπητέ μου Rahl, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ σᾶς ». Σχετικῶς ὅμως πρὸς τὸν γλύπτην Δρόσιν δὲν δύναται, λέγει, νὰ δώσῃ πληροφορίαν τινά, ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσῃ περὶ αὐτοῦ τὸν ἐν Μονάχῳ πρόξενον καὶ αὐλικὸν σύμβουλον φὸν Schauss³. Ὁ Σίνας, ἐπιθυμῶν νὰ ἀκούσῃ καὶ διὰ ζώσης τὰ ἐν Ἀθήναις ἐπιτελεσθέντα, συνιστᾷ εἰς τὸν Χάνσεν κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του νὰ διέλθῃ ἐξ Ἑλβετίας. « Ἐάν, γράφει, ὅταν θὰ ἐπιστρέψετε, προτιμήσετε τὴν ὁδὸν διὰ μέσου Μασσαλίας, τότε ἐξακολουθήσατε τὴν ὁδὸν διὰ μέσου Γενεύης, Βέρνης, Ζυρίχης μέχρι τὸ Hof-Ragatz ». Καὶ προσθέτει : « Διὰ σᾶς δὲν ἔχω κανένα φόβον νὰ ταξιδεύσετε διὰ μέσου Γαλλίας, ἀλλὰ διὰ τὸν Rahl ἀνησυχῶ πολὺ καὶ θὰ ἐπροτίμων νὰ ἀκολουθήσῃ ἄλλον δρόμον πρὸς ἐπιστροφὴν »⁴.

Τὸ οἰκόπεδον πρὸς ἀνέγερσιν τῆς Ἀκαδημίας, ὅπερ ἔχει ἐπιφάνειαν 9.900 τετραγ. μέτρων, παρεχώρησεν ὁ Δῆμος Ἀθηναίων, κατόπιν δωρεᾶς καὶ τῆς Μονῆς Πετράκη, εἰς ἣν ἀνήκεν ἐν μέρει⁵. Ἔχει δὲ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ

τῆς Βιέννης (Akademie der Bildenden Künste, Wien), περιγραφὴν δὲ τῆς συνθέσεως ἐδημοσίευσεν ὁ S p e i d e l L., Rahl's Athenischer Fries (Wien 1867). Εἰκ. 94α - 94β.

1. Εἰκ. 90 καὶ 91.

2. Τῆς ὕδατογραφίας ἐκείνης ὑπάρχουν δύο ἀντίτυπα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐν εὐρίσκεται ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βιέννης, τὸ δὲ ἕτερον ἐν τῇ πινακοθήκῃ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων (εἰκ. 46 καὶ 95α - 95β).

3. Ὁ Δρόσης ἐνεγράφη τὴν 15-11-1856 εἰς τὴν Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Μονάχου καὶ μετεξεπαιδεύθη εἰς τὴν γλυπτικὴν ἐπὶ τριετίαν. Matrikel der bild. Künste in München, Nr. 1390. Ἐκεῖ δὲ ἐφιλοτεχνήθη ὑπὸ τινος συμφοιτητρίας του ζωγράφου προσωπογραφία αὐτοῦ ἐν ἑλληνικῇ ἐθνικῇ στολῇ, βλ. εἰκ. 89.

4. Th. Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Ἐπιστολὴ τοῦ Σίνα ἀπὸ 11-7-1859 ἐκ Ragatz (τοῦ καντονίου St. Gallen τῆς Ἑλβετίας), τόπου πρὸς ἀνάρρωσιν καὶ λουτροθεραπείαν.

5. Βλ. ἀπόφασιν καὶ σχετικὸν ἔγγραφο τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον

Δημοτικοῦ Συμβουλίου ὡς ἐξῆς : «Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον θεωροῦν ὅτι ἡ ἀνεγερθησομένη ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀκαδημία μεγίστης ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὠφελείας πρόξενος θέλει καταστῆ εἰς τε τὸν Δῆμον καὶ τὸ Ἔθνος, ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως ἢ οἰκοδομῆ τοῦ ιδρύματος τούτου τὰ μέγιστα θέλει συντελέσει καὶ ὅτι ἴδιον θεωρεῖ τοῦ ὁποίου ἀντιπροσωπεύει Δήμου τὴν διὰ πάσης θυσίας ὑποστήριξιν παντὸς ἔργου συντελοῦντος εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν τοῦ Ἔθνους ἀνάπτυξιν. Διὰ ταῦτα καὶ ἰδὼν τὸ ἄρθρον 50 τοῦ περὶ Δήμου Νόμου 21 ἀποφαίνεται παμψηφεία α) Παραχωρεῖ καὶ δωρεῖται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὸ ἐπὶ τῆς δημοτικῆς Πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου γήπεδον, ὅπερ πρόκειται νὰ καταλάβῃ ἡ οἰκοδομῆ τῆς ἀνεγερθησομένης Ἀκαδημίας χωρὶς ποτὲ νὰ ἔχῃ ὁ Δῆμος οὐδὲν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ γηπέδου τούτου καὶ β) Ἡ παροῦσα πρᾶξις νὰ κοινοποιηθῇ ἀρμοδίως εἰς τὴν Βασ. Κυβέρνησιν, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Κύριον Δήμαρχον ἐν ἀνάγκῃ νὰ ὑπογράψῃ καὶ τὸ δωρητήριον ἔγγραφον, ἐὰν ἀπαιτῆται κατὰ νόμον τοιοῦτον. Ὁ Πρόεδρος καὶ ἀντ' αὐτοῦ ὁ Α' Δημοτικὸς Σύμβουλος : Σπυρ. Βενιζέλος. Τὰ Μέλη: Ν. Δραγούμης, Α. Καλλιφρονᾶς, Α. Χαιρέτης, Στέφος Γεωργούλας, Σταῦρος Βλαντζῆς, Ν. Κωστῆς, Ν. Βριζάκης, Β. Κρασσᾶς, Α. Κατρῆς, Μ. Ν. Βοζίκης. Ὁ Πρωτοκολλητῆς Π. Σ. Κυριακός»¹.

Ὁ Σίνας, λόγῳ τῆς παραταθείσης ἀσθενείας τῆς θυγατρὸς του Εἰρήνης, δὲν ἠδυνήθη νὰ κατέλθῃ εἰς Ἀθήνας, ἵνα παραστῆ, ὡς ὑπεσχέθη, εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ἀκαδημίας. Ἐτελέσθη δὲ αὕτη πανηγυρικῶς τῇ 2ᾳ Αὐγούστου 1859 ἡμέρᾳ Κυριακῇ, παρουσίᾳ τοῦ Ὁθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας, ἐνδεδυμένων τὰς ἐθνικὰς στολάς, τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ λοιπῶν ἐπισήμων². Ἐπὶ τοῦ θεμελίου λίθου ἐχαράχθη τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου :

Παιδείας (ἔγγρ. 67), ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5287/1887 συμβόλιον παραδόσεως τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος (ἔγγρ. 100). Ὁ «Αἰὼν» (ἀριθ. 1764/30-7-1859, σ. 3) γράφει ὅτι εἰς τὸ ποσὸν τῶν 30.000 δραχμῶν «περιλαμβάνονται καὶ αἱ προσδιορισθεῖσαι δαπάναι διὰ τὴν τελετὴν τῆς θέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ἀκαδημίας, δι' ἣν ἐπερατώθησαν ἤδη αἱ προετοιμασίαι» καὶ ὅτι τὸ παράπηγμα «ἀπομιμεῖται σταθμὸν σιδηροδρόμου».

1. Ἀρχεῖον Δήμου Ἀθηναίων. Πρακτικὰ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἀρ. 67/29 Ἰουλίου 1859. Βλ. καὶ ἐφημ. «Ἐλπίς» (ἀρ. 1014/3-8-1859) καὶ Παρασκευοπούλου Γ., Οἱ Δήμαρχοι τῶν Ἀθηνῶν (Ἀθῆναι 1907), σ. 226.

2. Βλ. φωτ. 15.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΕΛΕΤΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1859

ΚΑΤΑΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΕΛΙΟΥ ΛΙΘΟΥ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ.

Τὴν προσεχῆ δευτέραν Αὐγούστου, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν ὀγδόην καὶ ἡμίσειαν πρὸ μεσημέριος αἱ Α. Α. Μ. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασιλισσα, θέλουσι μεταβῆ εἰς τὴν θέσιν, ἐφ' ἧς θέλει ἀνεγερθῆ ἡ οἰκοδομὴ τῆς Ἀκαδημίας.

Ἐκεῖ ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἐνδεδυμένος τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱερέων, ἐν ἱερατικῇ ὠσπύτως στολῇ, θέλει τελῆσαι ἀγιασμὸν, μετ' ὃ αἱ Α. Α. Μεγαλειότητες θέλουσι καταβάλλει τὸν θεμελίον λίθον.

Μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ λίθου ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσσεως ὑπουργὸς κύριος Θ. Α. Ζαΐμης θέλει ἐκφωνήσῃ σύντομον λογιόδιον.

Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην θέλουσι παρευρεθῆ:

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ οἱ λοιποὶ Ἰπουργοὶ τοῦ Κράτους.
2. Οἱ παρόντες Βουλευταὶ καὶ Γερουσιασταί.
3. Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ τοῦ παρ' αὐτῇ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ εὐρισκομένων ἀρχιερέων.
4. Οἱ Γεν. Γραμματεῖς, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γεν. Λογιστηρίου, οἱ Τμηματάρχαι καὶ λοιποὶ ἰσοβάθμοι αὐτῶν ὑπάλληλοι τῶν ὑπουργείων.
5. Ὁ Στρατηγός, ὁ Ἀναστράτηγος, ὁ Ἀντιναύαρχος, οἱ Ὑποστράτηγοι καὶ οἱ Ὑποναύαρχοι.
6. Ὁ Πρόεδρος, ὁ Ἀντιπρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ δικάσταί τοῦ Ἀρείου Πάγου.
7. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁ Ἀντιπρόεδρος, ὁ Γεν. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας, οἱ Ἐλεγκταὶ καὶ οἱ Πάρεδροι.
8. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῶν Κοσμητῶρων τῶν τεσσαρῶν σχολῶν καὶ λοιπῶν Καθηγητῶν.
9. Ὁ Φρούραρχος Ἀθηνῶν μετ' ὄλων τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τῶν ἰσοβάθμων αὐτῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ὑπαλλήλων.
10. Ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ δικάσταί τοῦ Ἐφετερίου.
11. Ὁ Νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.
12. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.
13. Ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ.
14. Ὁ Ἐφορὸς τῆς δημοσίας καὶ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκης.
15. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἰατροσυνεδρίου.
16. Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων καὶ ὁ Ὑποδιευθυντής.
17. Ὁ Κεντρικὸς Ταμίης.
18. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.
19. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου.
20. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνικοῦ σχολείου.
21. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ τε Β. Νομισματοκοπείου καὶ τοῦ Τυπογραφείου.
22. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου.
23. Ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ δικάσταί τοῦ Πρωτοδικείου.
24. Οἱ Γυμνασιάρχαι.
25. Ὁ Γενικὸς Ἐφορὸς τῶν ἀρχαιοτήτων.
26. Ὁ Ἐφορὸς τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου καὶ τοῦ Βασιλικοῦ δειρκομείου.
27. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.
28. Ὁ Δήμαρχος καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηνῶν.
29. Ὅσοι οἱ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι.

Τὸ Αὐλικὸν πένθος διακόπτεται κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 31 Ἰουλίου 1859.

Φωτ. 15. Πρόσκλησις τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Συναίας Ἀκαδημίας. Βλ. σ. 183.

ΩΔΗ

Εἰς τὴν ποιήθησιν τῆς θεμελιώσεως τῆς Ἀκαδημίας τῆς
ἐπιμετρούσης ἐν Ἀθήναις παρὰ τοῦ φιλογενοῦς
Κυρίου Σ. ΣΙΝΑ.

Οὐράνη εὐγενεῖ· Ἐπιστήμη θεία,
Ἐσὺ εἰς τὸ πᾶν τοῦ Σωτήρος ἔσοι,
Ὅταν τοῦ κόσμου ἐκέρξῃς τὰ κάλλη
Θεὸς Σοφός.

Ἐπερίχρησε με ἄστρα τὴν αἴθερα,
Νομοθετεῖ τὴν θαυμαστὴν βυθὸν τοῦ
Ἰμνολογοῦν τὴν χάριν τοῦ αἰωνίως
Γῆ κ' Οὐρανό.

Κατ' εἰκόνα τοῦ πλάττει τοὺς ἀνθρώπους,
Ἄκτινα τῶν ἀκτίων τοῦ τοῦ χύνει,
Γενναῖοι νὰ ζῶσι, νὰ χιρίωνται τῆς κτίσει
Τέχνη Θεοῦ,

Κ' ὅταν θανάτου κοιμηθῶν τὸν ὕπνο
Νὰ ξυπνήσῃς εἰς τὰ ἀθάνατα λημέρια,
Ἥλιους νὰ ἰδοῦν, καὶ φωτεινὸς ἀστέρων
Ἄλλου Οὐρανοῦ.

Θεῖα Ἐπιστήμη! οἰκοδομεῖ ναὸν Σου
Φιλόμνηστος πολίτης τῆς Ἑλλάδος·
Ταῖς παλαιαῖς ταῖς δόξαις ν' ἀναστήσῃ
Ἔχει βουλῆ.

Πρόνοια τοῦ Ἰψίστου, καὶ ψυχαῖς Ἑλλήνων,
Κάτοικοι παλαιοὶ τῶν Ἥλυσιων,
Συνδράμετε τὴν εὐμορρη πατρίδα,
Φίλοι πιστοί.

Κάμετε, τὰ μυστήρια τῆς σοφίας
Νὰ ἐκσυρῶσιν εἰς τὸν Νεὸν τοῦ Σίνα
Καλοὶ ἱερεῖς· πάλαι ἡ φυλὴ μας νᾶναι
Δόξῃ τῆς Γῆς.

Δέξου, ὦ καλε, τὸν Σαπφικὸν μου ὕμνον,
Τῆς ἀρετῆς σου ἰμνολογεῖ τὸ κάλλος
Νὰ τὸν δεχθῆς κ' ὡς πρωτομάδῃ γένειο
Τῆς νέας φωνῆς.

Ἐν Ἀθήναις,
τὴν 2 Αὐγούστου 1859.

Γ. ΤΕΡΤΖΕΤΗΣ
ἀρχιμοφύλαξ τῆς Βουλῆς

Τὸ μίμηρον κατὰ τὸν ἄρθρον τῆς Ὁδῆς
ἢ Ποιητικῶν εἶθαι ἐκφροδιτα

ODE

pour la cérémonie de la pose des fondements
de l'Académie établie par M. le Baron de Sina
à Athènes.

Céleste lumière, Science divine ! tu étais à
côté du Très-Haut lorsqu'il créa les splen-
deurs du monde, Dieu infiniment savant !

Lorsqu'il répandit les astres dans l'éther
et posa les lois de leur marche merveilleuse ;
la terre et le ciel racontent éternellement
sa gloire ;

Lorsqu'il créa les hommes à son image,
et versa en eux un rayon d'entre ses rayons,
afin qu'ils vécussent généreux et justes et pas-
sent, enfants de Dieu, jouir de la création,

Afin qu'après s'être endormis du som-
meil de la mort ils pussent se réveiller dans
le séjour de la félicité éternelle et voir les
soleils et les astres brillants d'un autre ciel.

Divine Science ! un ami des Muses enfant
de la Grèce t'élève un temple : il veut res-
susciter les anciennes gloires.

Providence du Très-Haut, et vous, amis
des anciens Hellènes qui habitez les Champs-
Elyséens, soyez, en amis fidèles, secourables
à notre belle patrie :

Faites que les mystères de la Sagesse
soient desservis dans le temple de Sina par
des prêtres dignes d'elle, et qu'encore une fois
notre nation devienne la gloire du monde !

Accueille, ô ami de la patrie, accueille
mon chant Saphique ; il célèbre l'excellence
de la vertu ; accueille le aussi comme un fruit
naissant de la nouvelle langue.

Athènes, le 4 Août 1859.

N. N.

Σκηπτοφοροῦντος Ὀθωνος ἐν Ἑλλάδι καὶ παρέοντος
 Ἐνθάδε σὺν σεπτῇ συνθρόνῳ Ἀμαλίῃ
 Τοῦτ' Ἀκαδημίας παλινδρότιο θέμεθλον
 Πρόφρων ἧ δαπάνη εἶσε Σίμων ὁ Σίνας,
 Πρεσβευτῆς παρ' ἀναξι κεκλημένος εὐρυμέδουσι
 Γερμανίης, κοσμῶν Ἑλλάδ' ἐὼν πατρίδα¹.

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου ὁ Ὀθων εἶπε τὰ ἐξῆς : « Ἀσμενος καταβάλλω τὸν θεμέλιον λίθον τῆς Ἀκαδημίας ταύτης, ὁμολογῶν χάριτας τῷ φιλοπάτριδι ἰδρυτῇ Σίνα, ὅστις ἐγείρων ναὸν εἰς τὴν ἐπιστήμην κοσμεῖ ἅμα τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Βασιλείου μὲ περικαλλέστατον οἰκοδόμημα. Εὐχομαι δέ, ἵνα ἡ Ἀκαδημία αὕτη συντελέσῃ πρὸς ἀνύψωσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ἐπιστημονικὴν δόξαν». Κατόπιν ἐξεφωνήθη ἐμπεριστατωμένος λόγος ὑπὸ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας Θρασ. Ζαῖμη καὶ διενεμήθη εἰς τὸ κοινὸν ἔντυπος σαφικὴ ῥοδὴ τοῦ Γεωργίου Τερτσέτη, τῆς ὁποίας μία στροφὴ ἔχει ὡς ἐξῆς :

Θεία Ἐπιστήμη! οἰκοδομεῖ ναόν Σου
 Φιλόμουσος πολίτης τῆς Ἑλλάδος
 Ταῖς παλαιαῖς ταῖς δόξαις ν' ἀναστήσῃ
 Ἔχει βουλή².

Ὁ σύγχρονος τύπος ἐχαιρέτισε τὸ γεγονὸς δι' ἐνθουσιωδῶν ἀρθρων καὶ σχολίων³, ὁ Ὀθων ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν του εἰς τοὺς παραχωρήσαντας τὸ

1. Φιλίππου Ἰωάννου, Φιλολογικὰ πάρεργα (Ἔκδ. Β', Ἀθῆναι 1874), σ. 592. Χρηματικὴν τινα ἀμοιβὴν δὲν ἐδέχθη ὁ Φίλιππος Ἰωάννου, διὸ ὁ Σίνας ἔγραψεν εἰς τὸν Χάνσεν (14-1-1860), νὰ προτείνῃ δι' αὐτὸν κατάλληλόν τι δῶρον.

2. Βλ. φωτ. 16. Τὸ ἐλληνικὸν κείμενον τῆς ῥοδῆς τοῦ Τερτσέτη ἀνεδημοσιεύθη : α) ἐν τῷ περιοδ. «Πανδώρα» (1859), σ. 384, β) ὑπὸ Βουτιερίδη Ἡλία ἐν τῇ «Νέα Ἐστία», τόμ. 5 (1959), σ. 300 καὶ γ) ὑπὸ Κουγέα Σωκρ. ἐν τοῖς «Πρακτικοῖς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», τόμ. 28 (1953), σ. 127. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς θεμελιώσεως τῆς Ἀκαδημίας ἐδημοσίευσε μακρὸν ποίημα πρὸς τιμὴν τοῦ Σίνα καὶ ὁ Νιάγκας Γ. (ἐκ Κλεισούρας τῆς Μακεδονίας), «Σίμωνι Γ. Σίνα Ῥοδῇ» (Κωνσταντινούπολις 1860).

3. Ἐφημ. «Ἕλλην» (ἀριθ. 82/1-8-1859), «Ἀύγῃ» (ἀριθ. 465/3-8-1857), «Ἐλπίς» (ἀριθ. 1014/4-8-1859), «Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν» (ἀριθ. 326/7-8-1859), «Ἥλιος» (ἀριθ. 284/8-8-1859), «Μέριμνα» (8-8-1859), «Ἡμέρα» (Τεργέστη, 14/16-8-1859) κ.ἄ. Παραδόξως ἡ 100ετηρὶς ἀπὸ τῆς θεμελιώσεως τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας παρῆλθεν ἀνευ τινὸς ἐκδηλώσεως, ἰδίᾳ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Βλ.

οικόπεδον, ἦτοι εἰς τὴν Μονὴν Πετράκη καὶ εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων¹, καὶ ἀπένειμεν εἰς μὲν τὸν Rahl τὸν ἀργυροῦν σταυρὸν τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος, εἰς τὸν Hansen τὸν χρυσοῦν σταυρὸν τοῦ αὐτοῦ Τάγματος, εἰς δὲ τὸν χορηγὸν τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ αὐτοῦ Τάγματος². Ἀλλ' ὁ «Αἰὼν» (ἀριθ. 1766/3-8-1859 καὶ 1791/15-9-1859) ἔλαβε καὶ πάλιν ἀφορμὴν, ὅπως ἐπικρίνη καὶ τὴν τελετὴν καὶ τὴν ὥδην καὶ τὴν ἀπονομὴν παρασῆμου εἰς τὸν Σίνα.

Τὴν θεμελίωσιν τῆς οἰκοδομῆς ὁ Χάνσεν ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα B. Treiber, τὴν δὲ προμήθειαν τοῦ οἰκοδομικοῦ ὕλικου καὶ τὴν τοιχοδομίαν τῆς βάσεως εἰς τὸν ἐργολάβον Νικόλαον Κουμέλην³, ἐκεῖνος δὲ ἐπέστρεψεν εἰς Βιέννην, διότι εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἄλλων, ἔτι μεγαλυτέρων οἰκοδομῶν ἐν τῇ αὐστριακῇ πρωτευούσῃ⁴. Ἀμα τῇ ἐπιστροφῇ του ἔγραψεν αὐθημερὸν εἰς τὸν μαθητὴν του Ernst Ziller, εὐρισκόμενον ἐν τῇ γενετείρᾳ του Oberlössnitz (παρὰ τὴν Δρέσδην), ἵνα ἔλθῃ, διότι θέλει νὰ τοῦ ἀναθέσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς ἔργου, κατὰ τὴν γνώμην του, λίαν ἐπωφελοῦς⁵.

Ὁ Σταμάτης Κλεάνθης, ἐπιθυμῶν «ὡς Ἕλληνας καὶ ἀρχιτέκτων ἐν ταύτῳ νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ λαμπρὸν καὶ ἔκτακτον τοῦτο ἔργον μὲ τὴν δυνατὴν τελειότητα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐνδόξου Σίνα καὶ πρὸς δόξαν τῆς Ἑλλάδος», συνιστᾷ δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Χάνσεν, ὅπως ἀνατεθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου εἰς τὸν Ἰωάννην Φυτάλην⁶.

Μέχρι τέλους τοῦ 1859 ἐκτίσθη ἡ βᾶσις τῆς κεντρικῆς αἰθούσης τῆς Ἀκαδημίας, ὡς δὲ ἀνέφερον ὁ Treiber εἰς τὸν ἀπολογισμὸν του πρὸς τὸν Χάνσεν, τὰ ἔξοδα τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀνῆλθον εἰς 24.416 δραχμάς⁷.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Σίνας προσέφερεν 20.000 φλωρινίων ὑπὲρ τῶν Αὐ-

Στασινοπούλου Ἐπαμ., Μία 100ετηρὶς ποὺ ἐπέρασε ἀπαρατήρητος, ἔφημ. «Ἡ Καθημερινή», 19-7-1961.

1. Πρωτόκολλον Ὑπουργείου Παιδείας, ἀρ. 4132/4-8-1859.

2. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 1859, φάκ. 31/1 καὶ 33/2.

3. Βλ. τὸ ἀπὸ 6-8-1859 συμβόλαιον μεταξὺ Χάνσεν καὶ Κουμέλη φωτ. 17 καὶ ἔγγρ. 68.

4. Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Χάνσεν βλ. κυρίως τὸ βασικὸν ἔργον Niemann G. und Feldegg F., Theophilus Hansen und seine Werke (Wien 1893), καθὼς καὶ τὴν δακτυλογραφημένην διδακτορικὴν διατριβὴν τῆς Fischer Martha, Hansen's Leben und Frühwerke (Dissertation, Graz 1946). Βλ. καὶ Russack H., Deutsche Bauen in Athen (Berlin 1942), p. 119-135.

5. Ziller Ernst, Erinnerungen (Manuskript). Ἔγγρ. 69 καὶ εἰκ. 25.

6. Hansen's Nachlass, Ἐπιστολὴ Κλεάνθους πρὸς Χάνσεν (9-11-1859). Φωτ. 18 καὶ ἔγγρ. 70.

7. Hansen's Nachlass: Treiber an Hansen, 2-11-1860 καὶ Hansen an Sina, 21-1-1860. Ἔγγρ. 71.

ελευθέρω· ο γὰρ ἔργολάβος ναῖ ἔχει τὴν παρασκευὰν ἀγρῶν
ἀποβιβῆσαι διὰ τὴν ἀντιναυτιλίαν αὐτῶν·

9^{ον} πᾶσα αἰσὴν πᾶσιν ἔργων ἔργων εἶδη γίνεσθαι ἐν τοῖς ἔργοις
καθὸν ἀναρῶν τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγρῶν ὑπαλοφῶντων πᾶσι
αὐτοῖς ἐν ἐνδοκίμῳ τῶν ἔργων ἐργασίας τοῖς ἴσως ἀνωτέροις ἔργολάβοις ἐν
καθῶν καὶ αὐτῶν πᾶσι ἐνδοκίμῳ παρασκευῶν τῶν ἐργασίας ἀδελφῶν
ἐπιμελεῖσθαι ἔργων·

10^{ον} Πᾶσα βουλή δύναται να ἀρῶν ἐν τοῖς διαγράμμασι τοῦ ἀγρῶν
ἔργων ἀδελφῶν ἐργασίας αὐτοῖς τῶν ἀναρῶν ἐργῶν ἀδελφῶν τοῦ ἔργου·

11^{ον} Ἡ ἐργολάβος ὑποχρεῖται να μελετήσῃ ἐν τοῖς καταγράμμασι
πίστω χρησάμενος καὶ ἐν τῶν δὲ ἴσως τοῦ ἔργου κατὰ τὸ ἴδιον
τοῦ ἀδελφῶν ἐργῶν ἀδελφῶν ἀδελφῶν·

12^{ον} Τοῖς ἀπὸ γενέσθαι θεοφίλου 1850 καὶ διαγράμμα καὶ ἀδελφῶν
τοῦ ἀγρῶν ἐν ἐνδοκίμῳ ἐνδοκίμῳ ἐργῶν ἔργων ἔργων
καὶ ἔργων τῶν ἀδελφῶν ἐργῶν·

Ὁ δὲ ἐργολάβος καὶ Θεοφίλος Κουμέλης ὅτι ἐδίδου τὴν ἐργασίαν
τοῦ ἀγρῶν καὶ αὐτῶν ἔργων·

Ὅθεν ἀπὸ ἀδελφῶν ἐργῶν ἀδελφῶν ἀδελφῶν ἔργων
καὶ τῶν ἐργῶν τῶν ἀδελφῶν, ἔργων ἀναρῶν ἐργῶν καὶ
ἐργῶν ἐργῶν ἀδελφῶν ἀδελφῶν καὶ αὐτῶν καὶ ἐργῶν·

ὁ ἀρῶν
καὶ ἀδελφῶν
καὶ ἀδελφῶν

ὁ ἀρῶν
καὶ ἀδελφῶν

ἀδελφῶν ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν

καὶ ἀδελφῶν

ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν
ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν

καὶ ἀδελφῶν

ὁ ἀρῶν καὶ ἀδελφῶν

καὶ ἀδελφῶν

Φωτ. 17. Ἡ τελευταία σελὶς τοῦ συμβολαίου μεταξὺ τοῦ Θεοφίλου Χάνσεν καὶ τοῦ ἐργολάβου Νικολάου Κουμέλη διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς Ἀκαδημίας (1859). Βλ. σ. 187 καὶ ἔγγρ. 68.

5783 καὶ τὴν ἐπισημάνουσα καὶ τὴν ἐπισημάνουσα ἔχει τὴν ἀποστολὴν
ἢ τὴν ἀποστολὴν. ἔχει καὶ τὴν ἐπισημάνουσα τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
ἀποστολὴν, ἢ τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν ἀποστολὴν

ἔχει τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν
τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν

ἔχει τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποστολὴν

ὁ θεὸς σου

Ἰ. Κλεάνθου

Φωτ. 18. Ἡ τελευταία σελὶς ἐπιστολῆς τοῦ Σταμ. Κλεάνθου πρὸς τὸν Θεόφιλον Χάνσεν (1859).
Βλ. σ. 187 καὶ ἔγγρ. 70.

στριακῶν ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν ἐκ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Ἰταλῶν¹. Εἰς δὲ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἀπέστειλεν ὁ φιλογενῆς δωρητῆς δύο γαλβανοκαυστικὰς συσκευάς, μίαν διὰ τὴν χειρουργικὴν συλλογὴν καὶ μίαν διὰ τὸ ἴδρυμα τῆς Ἀστυκλινικῆς².

Σχετικῶς πρὸς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης ὁ Σίνας πληροφορεῖ (10-11-1859) τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀνδρέαν Κουντουριώτην, ὅτι κατὰ τὰ λεγόμενα τῶν ἐφημερίδων ἡ Γαλλία προτίθεται νὰ ζητήσῃ πλήρη ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν τοῦ 1815, ὅποτε ἀνοίγεται προοπτικὴ καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀλλ' ἐκ τῆς βολιδοσκοπήσεως τῆς γνώμης τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Αὐστρίας κόμιτος Johann Bernhard von Rechberg καὶ διαφόρων ἄλλων πολιτικῶν ἐπιβεβαιοῦνται οἱ φόβοι του ὅτι ἡ Εὐρώπη δὲν πρόκειται νὰ προβῆ εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο³.

Ἐπικειμένου τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς του Ἀναστασίας μετὰ τοῦ Αὐστριακοῦ κόμιτος Victor Wimpffen, ὁ Σίνας ἀνέθεσεν εἰς τὸν Χάνσεν τὴν κατασκευὴν καλλιτεχνικῶν σχεδίων, βάσει τῶν ὁποίων θὰ παρηγγέλλοντο εἰδικὰ κοσμήματα χάριν τῆς νύμφης καὶ τῶν λοιπῶν θυγατέρων του καὶ διάδημα χάριν τῆς συζύγου του Ἰφιγενείας. Ὡς εὐάρεστον δὲ ἐνθύμιον (*als ein freundliches Souvenir*) τοῦ εὐτυχοῦς γεγονότος ὁ Σίνας προσέφερεν εἰς τὴν θυγατέρα του καὶ καλλιτεχνικὸν λεύκωμα τῆς Ἀκαδημίας, φιλοτεχνηθὲν ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Χάνσεν⁴. Ὁ γάμος ἐκεῖνος ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῶς τῇ 11ῃ Ἰανουαρίου 1860 ἐν Vevey τῆς Ἑλβετίας μετὰ πανηγυρικῆς συμμετοχῆς τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ τοῦ κοινοῦ. Τότε δὲ ὁ Σίνας προσέφερεν εἰς τὴν γραφικὴν πόλιν τῆς λίμνης τοῦ Lehman δωρεὰν ἐκ 35.000 φράγκων πρὸς κατασκευὴν στερεᾶς καὶ ὠραίας προκυμαίας (12-9-1860)⁵.

Σχετικῶς πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ὁ Σίνας ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τοῦ Hansen, ὅπως ἡ περαιτέρω ἐκτέλεσις τῆς οἰκοδομῆς ἀνατεθῆ εἰς τὸν νέον ἀρχιτέκτονα

1. Τοῦτο ὁ «Αἰὼν» (ἀριθ. 1779/19-9-1859) ἐχαρακτήρισεν ὡς αὐτόχρημα ὕβριν πρὸς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες προσφέρουν τὸν ὀβολὸν των ὑπὲρ τῶν Ἰταλῶν, ἐνῶ ὁ πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος «δωρεῖ τὰς χιλιάδας αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν θυσιασάντων τὸν Ρήγαν, τὸν Ἰψηλάντην καὶ διωζάντων τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα».

2. Πρυτανικὴ λογοδοσία Δ. Σ τ ρ ο ὄ μ π ο υ (1859), σ. 41-42.

3. Ἀρχεῖον Ἰπουργεῖου Ἐξωτερικῶν, 1859, φάκ. 37/3.

4. Hansen's Nachlas: Sina an Hansen, 14-1-1860. Φωτ. 19.

5. Ville de Vevey (Suisse). Archives communales. Ἔγγρ. 79.

Sie meine Heine, geliebte Schwester, Anastasia.
Wissen Sie den wunderbarsten Umstand? Ich
habe Sie die Güte, Sie höchst in Bezug
zu erörtern und Sie mich zu informieren. -
Denn Sie ist Sie Heine lieber Hans

Sie gewinnend
Beine

Alles muß, das sehr Pahl,
sich selbst zu einem
Gefühlswort gefühlt? Sie
kann es selbst, wie wissen
dies ist für unsere
dann Bathimento für
es kann zu einem
Zugriff, kann Sie
was die Sie auf die
haben. Man
Sie auf Athen? Sie
wird Sie selbst
Beine

Φωτ. 19. Ἡ τελευταία σελὶς ἐπιστολῆς τοῦ Σίμωνος Σίνα πρὸς τὸν Χάνσεν (1860) περὶ κατασκευῆς
λευκώματος τῆς Ἀκαδημίας χάριν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀναστασίας. Βλ. σ. 190.

Ernst Ziller, συνέστησε δὲ εἰς αὐτόν, ὅπως δώσῃ ὁδηγίαν καὶ θάρρος εἰς τὸν ἐπίσης νέον γλύπτην Λεωνίδα Δρόσην, ὅστις ἐσπούδαζεν ὡς ὑπότροφος αὐτοῦ ἐν Δρέσδῃ καὶ ἔλαβεν ἤδη τὴν ἐντολὴν νὰ μεταβῆ εἰς Βιέννην¹. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Δρόσης εἶχεν ἀνταλλάξει ἐπιστολάς μετὰ τοῦ Hansen καὶ εἶχεν ἐκτελέσει τέσσαρα σχέδια διὰ τὰ ἀετώματα τῆς Ἀκαδημίας. «Θέλω εὐχαρίστως, ἔγραψεν ὁ Σίνας εἰς τὸν Hansen (26-3-1860), νὰ ἐνισχύσω αὐτὴν τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυΐαν καὶ ὅταν ὁ Δρόσης ἐπιστρέψῃ ἐδῶ μαζί σας, θὰ ἤθελον νὰ ἴδω τὰ τέσσαρα σχέδια τῶν ἀετωμάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἀκούω λίαν ἐπαινετικὰ λόγια». Ἡ ἐκτέλεσις τῶν γλυπτῶν τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ τοῦ Δρόση ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἐν Ρώμῃ².

Ἐξ ἀφορμῆς ταξιδίου εἰς Ἑλβετίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανοῦ Β' ὁ Σίνας ἀνέθεσεν εἰς τὸν Hansen, ὅπως φιλοτεχνήσῃ καλλιτεχνικὸν λεύκωμα περιέχον τὰ σχέδια τῆς Ἀκαδημίας, ἵνα προσφέρῃ τοῦτο εἰς τὸν ἐν Nevey φιλοξενούμενον Βασιλέα, ὅστις ἔδειξεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἐν Ἀθήναις οἰκοδομούμενον νεοκλασσικὸν μέγαρον³. Τὴν φιλοξενίαν τοῦ Σίνα καὶ ἄλλας οἰκονομικῆς φύσεως ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ ἀντήμειψεν ὁ Μαξιμιλιανός, ἀπονείμας εἰς αὐτὸν τὸν μεγάλοσταυρον τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ⁴.

Ἡ φήμη τῶν νεοκλασσικῶν σχεδίων τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας εἶχεν εὐρύτατα διαδοθῆ. Διὸ ὁ πατριάρχης τοῦ Κάρλοβιτς von Rajacsich, προτιθέμενος νὰ ἀνεγείρῃ ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτοῦ Πανεπιστήμιον καὶ πατριαρχικὸν μέγαρον καὶ εὐρισκόμενος ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1860, προσεκάλεσε τὸν

1. Ὁ Δρόσης ἐνεγράφη εἰς τὴν Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Δρέσδης τὴν 1-11-1859 καὶ εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐκεῖ καθηγητῇ τῆς Γλυπτικῆς Ernst Hahnel μέχρι τῆς ἀνοίξεως τοῦ 1860. Τὴν πληροφορίαν, ἀντληθεῖσαν ἐκ τοῦ Matrikel der Königlichen Akademie der bildenden Künste in Dresden Nr. 109, μοῦ διέβιβασεν ὁ Med. Rat. Dr. Georg Tzamalukas, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης. Βλ. εἰκ. 23.

2. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Drossis an Hansen, 7-3-1860. Φωτ. 20 καὶ ἔγγρ. 71-75, 77-78.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω: Sina an Hansen, 15-3-1860. Φωτ. 21 καὶ ἔγγρ. 76. Ὁ κατάλογος τῆς ἐν Nymphenburg τοῦ Μονάρχου Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης ἀναγράφει τὰ ἐξῆς εἰς τὸ δελτίον ὑπὸ τὸ λῆμμα Hansen, Theophile (Artes 10d): «Eine Mappe mit 7 Blatt, 31.5.60 vom Cabinet fol. Dessins relatifs au projet du palais pour l' Académie des sciences d' Athènes en cours de construction au frais de Monsieur le Baron de Sina».

4. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 1860, φάκ. 34-1/16-12-1860. Hauptstaatsarchiv (München). Nachlass Maximilian II. 82/2/351 καὶ Geheimes Hausarchiv (München), ὅπου ἐπιστολὴ τοῦ Σίνα πρὸς τὸν Βασιλέα Μαξιμιλιανὸν Β' (16-4-1861) οἰκονομικοῦ περιεχομένου.

L Dorsch Dresden, d. 21 Febr. 1860.

Herrn Grafen v. Hansen!

Wenn Sie aufzufolge soll in Kontakt
als möglich nach Wien kommen, damit
mir über das in Arbeit der Academie
helfen können.

Soll in die in der Sache ist die Sache
in Rom werden.

Ich bitte Sie mich zu schreiben ab
in Dresden für die Sache, welche
oder direkt über Wien nach Rom
gehen soll, oder kann es mir auch
den Vorschlag der besten Arbeit.

Ich habe eine Reihe von Sachen
mit Ihnen die ich schreiben zu können
soll und Ihnen mitteilen.

Die Sache ist also die:

Soll ich Dresden gehen, welche oder
mich die Vorschlag können?

Φωτ. 20. Ἐπιστολή τοῦ Λεωνίδα Δρῶση πρὸς τὸν Θεόφιλον Χάνσεν. Βλ. σ. 192 καὶ Ἐγγρ. 73.

Ich habe die meine Briefe schon
gegeben, es sind in der Hand für
die Hand gegeben.

ausgegeben

Leonidas Dorsch

Ab Meiner Adress
Alexis D. I.

Leipzig den 15. März 1807.

Lieber Herrsen!

Ich bin sehr erfreut, dass Sie in unserer
Academie nach Athen, Sr. Majestät
dem Könige von Bayern, - Hochweltsche
Ihre, bei Hofe danken frohwilligen
wahrhaftig, ich bin sehr erfreut,
wissen zu ertheilenden den Gnade zu
zu thun zu thun, - die Frau Abt.
wissen sehr sehr auf einen Tag zu
haben ist, so sehr ich bin
selbst aus der Akademie sehr
in Arbeit zu sein, sollte mich
denn Eleganz zu sehr
und die Bayerische Akademie
zu sehr, bei Hofe sehr
zu sehr mit zu sein, - denn
zu sehr sehr sehr sehr
denn sehr sehr sehr
Sr. Majestät zu sein zu sein.

In der Hoffnung, dass Sie
die sehr sehr sehr sehr
zu sehr sehr sehr sehr
zu sehr sehr sehr sehr

B. Sina

Φωτ. 21. 'Επιστολή του Σίνα προς τον Χάνσεν, εις τον οποίον ανατίθεται ή κατασκευή λευκόματος με σχέδια της 'Ακαδημίας χάριν του Βασιλέως της Βαυαρίας Μαξιμιλιανού Β', σ. 192.

Χάνσεν και εξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἴδῃ τὰ σχέδια αὐτοῦ¹.

Τὴν 20ὴν Μαΐου 1860 ὁ πρῶν Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβῖκος ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Βιέννην. Οὗτος δὲ ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν ἐκπροσωποῦντα τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν Νικ. Λιδωρίκην καὶ ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος καὶ περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πραγμάτων, καθὼς καὶ περὶ τοῦ τόπου διαμονῆς τοῦ Σίνα. Εἰς τὸν φιλόμουσον Βασιλέα, τὸν προστάτην τῶν ὠραίων Τεχνῶν, ἔσπευσαν νὰ ὑποβάλουν τὰ σεβάσματά των καὶ πολλοὶ καλλιτέχναι τῆς Βιέννης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Hansen καὶ ὁ Rahl².

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐγένετο πρότασις, ὅπως ὁ Σίνας διορισθῆ ἄνωτερος Διοικητῆς τμήματος τῆς Οὐγγαρίας (Obergespann). Οὗτος δι' ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Αὐστρουγγαρίας Rechberg εξέφρασε μὲν τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορος προσγενομένην τιμὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν λύπην του συγχρόνως, διότι, διατελῶν ἤδη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, «δὲν ἠδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἀναλάβῃ ἀλλότρια τῆς θέσεως ταύτης καθήκοντα»³.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1861 ὁ Hansen συνώδευσε τὸν εἰκοσιτετραετῆ ἀρχιτέκτονα Ziller εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀκαδημίας καταστήσας αὐτὸν ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του⁴. Ὁ νέος ἀρχιτέκτων ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του. Οὗτος προεκήρυξε μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν πρὸς προμήθειαν οἰκοδομικοῦ ὑλικοῦ, προέκρινεν ὡς συμφέρουσαν τὴν προσφορὰν τοῦ ἐργολάβου Νικολάου Κουμέλη⁵, ἐπεσκέφθη μετ' αὐτοῦ τὰ λατομεῖα Πειραιῶς, ἀργότερον ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ὁδοῦ πρὸς μεταφορὰν μαρμάρων ἐκ τῶν λατομείων τῆς Πεντέλης, κατήρτιζε κατ' ἔτος λεπτομερεῖς προϋπολογισμοὺς καὶ ἀπολογισμοὺς ἐξόδων καὶ ἀπέστελλεν εἰς Βιέννην ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν, αἵτινες ἔβαινον μὲ ταχὺν ρυθμὸν. «Ἡ οἰκοδομὴ μοῦ προξενεῖ πολὺ μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ προχωρεῖ ταχέως» (Der Bau macht

1. Hansen's Nachlass: Oberst Gilwasy an Hansen, 18-7-1860.

2. Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, φάκ. 19/2.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω, φάκ. 19/2, Ἀναφορὰ τοῦ Νικ. Λιδωρίκη 12-12-1860. Ἔγγρ. 80.

4. Ἀρχειοφυλακεῖον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηναίων. Συμβολαιογράφος Στέφανος Ταβανάκης, ἀριθ. 2208/15-3-1861, φωτ. 23 καὶ ἔγγρ. 82. Ὁ Χάνσεν συνῆψε μετὰ τοῦ ἐργολάβου Ν. Κουμέλη καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2191/13-3-1861 συμβόλαιον, βλ. φωτ. 22 καὶ ἔγγρ. 81.

5. Βλ. φωτ. 24 καὶ ἔγγρ. 83.

mir sehr viel Vergnügen, es geht rasch vorwärts), ἔγραφεν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὸν Χάνσεν¹, τὸν ὁποῖον μετὰ τινὰς μῆνας ἐπληροφόρει ὅτι τὴν οἰκοδομὴν ἐπεσκεύεθαι ἔφιππος ἢ Βασίλισσα Ἀμαλία, ἢ ὁποία ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησιν τῆς διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ καλὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας². Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1861 εἶχον κτισθῆ ἔξ ὀλοκλήρου οἱ τοῖχοι τῆς κεντρικῆς αἰθούσης καὶ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, τὸν Δεκέμβριον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἔσπευσε ὁ Τσίλλερ νὰ γράψῃ πρὸς τὸν Χάνσεν ὅτι ἐντὸς ὀκτῶ ἐτῶν ἢ οἰκοδομὴ τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας θὰ ἔχῃ πλήρως τελειώσῃ³.

Τὴν ἀνεγειρομένην Ἀκαδημίαν προσέβλεπόν τινες ἐκ τῶν λογίων ὡς τὸ προσεχὲς «κατοικητήριον τῆς ἑλληνικῆς σοφίας»⁴, ἄλλοι δὲ ἐπρότεινον ἐμμέσως καὶ τοὺς ἀξίους νὰ τιμηθοῦν διὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ. Οὕτως, ὁ Μαρῖνος Παπαδόπουλος - Βρετός, εἰς τὸ βιβλίον του «Αἱ Νεαὶ Ἀθῆναι» (Παρίσιον 1861, ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ, σελ. 7), γράφει: «Ταπεινὴν ἔσχον τὴν ἀρχὴν ἅπαντες οἱ ἐπιστημονικοὶ σύλλογοι. Provando e riprovando, «διὰ συχνῶν ἀποπειρῶν», τοιοῦτο ἦτο τὸ σύνθημα τῆς περιφήμου Φλωρεντινῆς Ἀκαδημίας del Cimento, ἣτις ἤρθη εἰς τόσον λαμπρὰν περιωπὴν. Ἀφ' ἑτέρου ἡμεῖς ἀποθέτοντες τὴν ὑπερβολικὴν μετριοφροσύνην, ἠδυνάμεθα ἤδη νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν ἄνδρες τοιοῦτοι, οἳ οἱ ὁ ἔξοχος φιλόλογος Φίλιππος Ἰωάννου, ὁ σοφὸς ἑλληνιστὴς Ἀσώπιος, ὁ πολυμαθὴς θεολόγος Φαρμακίδης, ὁ εὐφραδὴς Πίκκολος, ὁ Ἀνδρέας Μουστοξύδης καὶ ἄλλοι, ἀξιοὶ νὰ κοσμήσωσι μὲ τὸν τίτλον τῶν Ἀκαδημαϊκῶν, χωρὶς νὰ κινήσωσι τῶν φθονερῶν τὸ μειδίαμα»⁵.

Ἀποθανόντος τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκου Γουλιέλμου Δ' (1861) ὁ Σίνας μετέβη εἰς Βερολίνον, ἵνα ἀνανεώσῃ τὰ διαπιστευτήριά του παρὰ τῷ νέῳ Βασιλεῖ Γουλιέλμῳ Α'. Ἐτιμήθη δὲ διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Ἐρυθροῦ Ἀετοῦ πρώτης τάξεως τῆς Πρωσσίας⁶. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος μετέβη

1. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen, 18-5-1861.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω: Ziller an Hansen, 10-8-1861.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω: Ziller an Hansen, 2-11-1861 καὶ 9-12-1861. Εἰκ. 47 - 49.

4. Πρυτανικὴ λογοδοσία Ἀλεξίου Πάλλη 1-10-1861, σελ. 1.

5. Εἰς τὸν κατάλογον τῶν συνδρομητῶν τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου ἀναγράφεται ὁ Σίνας ὡς συνδρομητὴς 38 ἀντιτύπων. Ἦτο δὲ ἡ συνδρομὴ ἐκεῖνη κατὰ πολὺ ἀνωτέρω τῶν συνολικῶν συνδρομῶν τῆς Βασιλισσῆς Ἀμαλίας, τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν κ.ἄ.

6. Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Ἐξωτερικῶν, 1861, φάκ. 34/1.

οὗτος καὶ εἰς τὸ Μόναχον. Συναντήσας δὲ ἐκεῖ τὸν ἀυλάρχην Π. Νοταρᾶν, ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι διατεθειμένος νὰ προσφέρῃ ὅσαδῆποτε ἑκατομμύρια ἤθελε χρειασθῆ ὁ Ὅθων εἴτε διὰ δημόσιον δάνειον εἴτε διὰ προσωπικὰς του ἀνάγκας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ Σίνας ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἀποκτήσῃ καὶ τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Οἴκου τοῦ Ὀλδεμβούργου, πρὸς τοῦτο δὲ ἐζήτησε διὰ τοῦ ἀυλάρχου τὴν μεσολάβησιν τῆς Ἀμαλίας πρὸς τὸν ἀδελφόν της, τὸν μέγαν δούκα τοῦ Ὀλδεμβούργου¹.

Περίφημον διὰ τὴν λαμπρότητά του κατέστη τὸ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο (1861) ταξίδιον τοῦ Σίνα εἰς Παρισίους, ὅπου ἐχρησιμοποίησεν οὗτος «τεσσαράκοντα δωμάτια» πολυτελοῦς ξενοδοχείου². Ἡ συνεργασία δὲ αὐτοῦ μετὰ Γάλλων τραπεζιτῶν προώθησε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων μεταξὺ Γαλλίας καὶ Αὐστρίας³, ἃν καὶ ἐλέχθη ὅτι ὁ Αὐστριακὸς βαρῶνος ἐξεπροσώπει μᾶλλον τὰ συμφέροντα τοῦ γαλλικοῦ κεφαλαίου⁴.

Ἐκ Παρισίων ὁ Σίνας ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ὅθωνα (15-2-1861) τὸν προσεχῆ γάμον τῆς θυγατρὸς του Ἑλένης μετὰ τοῦ Γρηγορίου Ὑψηλάντου, ἀνεψιοῦ τοῦ κηρύξαντος τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, καὶ ἐκφράζων τὴν χαρὰν του διὰ τὸν σύνδεσμον τῆς οἰκογενείας του μετὰ μιᾶς ἐνδόξου ἱστορικῆς οἰκογενείας προσέθεσε τὰ ἐξῆς : «Il est bien doux pour moi de me rattacher encore par un de mes gendres à notre chère patrie et de trouver en lui, outre les qualités personnelles les plus brillantes, un nom illustre dans notre histoire nationale et un dévoûment aussi ardent que profond pour la Grèce et ses augustes souverains»⁵. Ὁ γάμος ὅμως ἐκεῖνος ἀνεβλήθη διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος «ἐνεκα ἀσθενείας τῆς γηραιᾶς Ὑψηλάνταινας»⁶.

Κατὰ τὸ ἔτος 1862 πληροφορηθεὶς ὁ Σίνας «ὅτι ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐνδέχεται νὰ εὐρεθῶσιν εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας ἐνεκα τῶν ἐκτάκτων συμβάντων, τὰ ὅποια ἀπερρόφησαν τοὺς δημοσίους πόρους, ἔγραψεν εἰς τὴν

1. Πετρακάκου Δημ., Κοινοβουλευτικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1946), σ. 555, σημ. 5.

2. Ziller, Erinnerungen (Manuskript).

3. Jacquemyns G., Langrand-Dumonceau (Bruxelles 1960), vol. I, p. 163, 173, II, p. 67.

4. «Ein Jahrhundert Creditanstalt-Bankverein (Wien 1957), p. 53.

5. Staatsarchiv Oldenburg, Bestand 10-1, Nr. 25.

6. Ἐφημ. «Ἀύγῃ» (Ἀθῆναι), ἀριθ. 895/19-8-1861.

Α.Μ. ὅτι χορηγεῖ προθύμως εἰς τὸ Ἔθνος δάνειον ἐξ ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, διὰ τὴν παγίωσιν τῆς τάξεως καὶ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου»¹. Γενομένου δὲ πρωθυπουργοῦ τοῦ Γενναίου Κολοκοτρῶνη, ὁ Σίνας ἐκφράζει πρὸς τοῦτον τὴν χαρὰν του «διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τοῦ προορισθέντος νὰ ἐπαναφέρῃ καὶ διατηρήσῃ τὴν τάξιν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀγαπητὴν μας Πατρίδα» καὶ συγχαίρει ἐπὶ τῷ ἀξιώματι «τὸν ἔνδοξον υἱὸν τοῦ περιωνύμου ἥρωος, οὔτινος τὸ ὄνομα εἶναι εἰς αἰῶνα συνδεδεμένον μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Πατρίδος»². Ἐξ ἀφορμῆς δὲ τῆς ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος εἰς τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον Ε΄ ὁ Σίνας ἀνέθεσεν εἰς τὸν ὑπότροφον αὐτοῦ Νικηφόρον Λύτραν, ζωγράφον σπουδάζοντα ἐν Μονάχῳ, ὅπως φιλοτεχνήσῃ ἐλαιογραφίαν τοῦ ἔθνομάρτυρος, καὶ παρήγγειλε τὴν λιθογράφησιν τῆς εἰκόνης ἐν Βιέννῃ, χίλια δὲ ἀντίτυπα ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν ἐντολήν, ὅπως τὸ ἀντίτιμον χρησιμοποιοῦν ὡς συνδρομὴ διὰ τὸ ἀνεγερθῆσόν μνημεῖον³.

Τὰ κατὰ τὸ ἔτος 1862 συμβάντα κινήματα ἐναντίον τοῦ Ὀθωνος ἀνέκοψαν τὸν γοργὸν ρυθμὸν τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Ἀκαδημίας, ἥτις ὑπὸ τινῶν ἐχαρακτηρίσθη «Πλουτακαδήμεια»⁴. Τὰ διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐμβάσματα τοῦ Σίνα περιορίσθησαν, ἐνῶ ὁ Τσίλλερ ἔγραφε πρὸς τὸν Χάνσεν καὶ ἐτόνιζεν εἰς τὸν ταξιδεύσαντα τότε εἰς Ἀθήνας Νικ. Λιδωρίκην, ὅτι ἡ ἔτησία χορηγία θὰ πρέπει νὰ ἀνέλθῃ εἰς 300.000 δραχμῶν, ἵνα ἀποπερατωθῇ τὸ μέγαρον ἐντὸς ἑπτὰ ἐτῶν⁵.

Τὴν 23ην Σεπτεμβρίου 1862 ἐτελέσθη ἐν Βιέννῃ ὁ γάμος τῆς Ἑλένης Σίνα μετὰ τοῦ Γρηγορίου Ὑψηλάντου⁶. Ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ γεγονότι ὁ Σίνας ἐπροικο-

1. Ἐφημ. «Αὐγή», ἀριθ. 1044/16-5-1862.

2. Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, ἀριθ. χειρ. 78.

3. Ἐπιστολαὶ τοῦ Σίνα πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν Σπουρομίλιον 16 Ἰουλίου/7 Αὐγούστου 1862 καὶ 23 Αὐγούστου/4 Σεπτεμβρίου 1862, δημοσιευθεῖσαι ὑπὸ Γ. Π. Ἀγγελοπούλου, Τὰ κατὰ τὸν ἀοίδιμον Πατριάρχην Γρηγόριον Ε΄ (Ἀθῆναι 1866), σ. 357-358. Ἡ ἔφημ. «Κλειώ» (ἀριθ. 173/9/21.10.1864) γράφει ὅτι ὁ Σίνας ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας 2.000 λιθογραφημένας εἰκόνας καὶ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Σίνα μηνιαία ἐπιχορήγησις εἰς τὸν Λύτραν ἦτο 300 φράγκα.

4. Ἐφημ. «Αὐγή», ἀριθ. 1040/7-5-1862.

5. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen, 7-2-1862, 2-8-1862, 13-12-1862.

6. Περὶ τῆς προικὸς τῆς Ἑλένης Σίνα ἡ ἔφημ. «Αὐγή», ἀριθ. 981/22-1-1862, γράφει: «Ἴνα δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τῆς προικὸς ταύτης, ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ τριῶν μηνῶν 105 ράπτρια καταγίνονται ἀποκλειστικῶς εἰς τελειοποίησιν τοῦ πανικοῦ τῆς νύμφης».

Αριθ. 14073. ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν δευτέραν τῆς τριτοκλήτου
 τοῦ χειρογράφου οὐταμοσοῦ ἐξυμοῦ δωδεκάρον ἔτους, ἡ-
 μέραν τῆς ἀπόδοσός σαββατοῦ, ἐν τῷ συμβολαιογραφί-
 κῳ γραφείῳ μου, ἀρμεῖν ἐν τῷ ἐπι τῆς οὐδοσίου οὐταμο-
 τῶν ἀδελφῶν Γεροντίου ἐπὶ ἀριθ. 52. ἐνώπιον ἐμ. τοῦ
 συμβολαιογράφου καὶ υαλοῦμον Ἀθηνῶν Γεωργίου Γ. Παύλου,
 καὶ τῶν κατωθι μετρησινομένων καὶ προσωνομαγραμμένων
 δυν. μαρτίων, ἐμφανισθέντων αἰλουροῦσι, ἀφ' ἑνὸς ὁ κώ-
 ρισ Νικολάου Κουμέλη, ἐργολάβος δημοσίων καὶ ἰδιω-
 τῶν ἔργων, υαλοῦμον Ἀθηνῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ κώρισ Ἐρνέ-
 ζος Τσίλλερ, ἀρχιδύτης, υαλοῦμον Λαζωνίας, υαλοῦμον
 ἕδα Ἀθηνῶν, ἐνεργῶν ὁ βασιλεὺς οὐταμοσίου ἀσχυροζουσίου
 τοῦ κώρису Θεοφίλου Γάνου ἀρχιδύτου, καὶ υαλοῦ-
 μου Βιέννης, ἐπιτελεσθέντων τῶν διένδυσον τῆς ἐνταῦ-
 θα ἀνεγγραμμένης Διατάξεως Ἀκαδημίας, δυνάμει τοῦ φο-
 σαρωμένου ἕδα ἐπὶ ἀριθ. 2208, τῆς δευτέρας ἡμέρας
 Μαρτίου 1861. ἀσχυροζουσίου ἐγγράφου, μετρημένου ἐ-
 νώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις συμβολαιογράφου Στεφάνου
 Ταβανίου, ἀμφότεροι μετρησόμενοι καὶ ἐπίστατοι τῶν οὐ-
 τῶν τοῦ παρόντος συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, δι' οὗ
 ἀνεγγραμμένη ἐστὶν ἡ διαταγή. ὁ διασηφθὲν κώρισ Νικολάου
 Κουμέλη ἀναδέχεται ἐξ ἐργολαβίας καὶ ἐνὸς καὶ τῶν
 υαλοῦμον ἐν τοῦ ἐπιτελεσθέντος γαμοῦ μαρμαῶν
 τῆς Παλιῆς ὁδοῦ καὶ ἀνατολικῆς βασιλείας τῆς ἐνταῦ-
 θα ἀνεγγραμμένης Διατάξεως, καὶ οὐταμοσίου βασιλείας ὁρ-
 γῆ καὶ τοῦ οὐταμοσίου ἐξ τῆς οὐταμοσίου δυνάμει τῆς οὐταμοσίου
 ὁ ἴδιος ἐργολάβος καὶ δι' ἐξόδων του, ἡ ἐργασία τῶν οὐταμο-
 καὶ ἡ τοῦ οὐταμοσίου αὐτῶν δυνάμει κατὰ τὴν ἐπιτελεσθέν-

Φωτ. 24. Ἡ πρώτη σελὶς τοῦ συμβολαίου μεταξὺ Ἐρν. Τσίλλερ καὶ Νικ. Κουμέλη περὶ κατασκευῆς τῆς Ἀκαδημίας ἐκ πεντελησίου μαρμαῶν (1862). Βλ. σ. 196 καὶ ἐγγρ. 83.

δότησε τὴν θυγατέρα του καὶ δι' ἰδιαίτερου κωδικέλλου, ὅστις ἔχει ὡς ἐξῆς : «Εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου θυγατέρα Ἑλένην. Ἀγαπητό μου παιδί! Κατὰ τὸν ἐλπιδοφόρον διὰ τὸ μέλλον σου, πλὴν ὅμως ὀδυνηρὸν δι' ἐμέ, ἀποχωρισμὸν σου ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου ὀφείλω νὰ σοῦ ἀνακοινώσω τὰ ἐξῆς : Συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου Πάππου σου, ὅστις ἀσφαλῶς τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἠσθάνετο δι' ὅλας τὰς ἐγγονάς του, συνέπεσεν ἐξ ἀκουσίας ἀβλεψίας νὰ κληρονομήσῃς μερίδιον κατὰ πολὺ κατώτερον εἰς ἀξίαν καὶ εἰσόδημα. Ὡς υἱὸς καὶ πατὴρ αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον νὰ ἐξουδετερώσω αὐτὴν τὴν μειονεκτικὴν διὰ σὲ ἀβλεψίαν. Διὰ τοῦτο, ἀγαπητὴ μου κόρη, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου σου μὲ τὸν Γρηγόριον θὰ λαμβάνῃς ἐτησίως, ἐφ' ὅσον ζῶ, 20.000 φλωρινίων ὡς τόκον ἑνὸς κεφαλαίου ἐκ 400.000 φλωρινίων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸν θάνατόν μου θὰ λάβῃς ἐπὶ πλεόν μετὰ τὴν διανομὴν τῆς περιουσίας μου μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν σου. Ἐν τούτοις θέτω εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκλογὴν σου τὸ ἐξῆς : Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ περιέλθῃ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐνωρίτερον εἰς τὴν κατοχὴν σου, δύναμαι νὰ σοῦ παραχωρήσω ἔναντι τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ τὴν ἐν Leopoldsdorf γαιοκτησίαν μου. Εἶθε νὰ ἔχῃς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καθ' ὅλην τὴν ζωὴν σου καὶ ἔχε τὴν εὐχὴν τοῦ τρυφερῶς ἀγαπῶντός σε πατρός. Ἐν Βιέννῃ τῇ 22α Νοεμβρίου 1862. Σίμων Σίνας ἰ.χ.»¹.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ Σίνας ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Αὐτοκρατείας Ἑλισάβετ ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει αὐτῆς 5.000 φλωρίνια, τὰ ὁποῖα διενεμήθησαν εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα γυναικῶν, τὰ βρεφοκομεῖα καὶ τὰ νοσοκομεῖα τῆς Βιέννης².

Ἡ ἔξωσις τοῦ Ὁθωνοῦ ἔθλιψε τὸν Σίναν³, ὅστις ἔδειξε θερμὴν συμπαραστάσιν εἰς τοὺς ἐκπτώτους Βασιλεῖς καὶ κατέβαλε πολλὰς προσπάθειας διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεώς των⁴. Ὁ Σίνας παρέμεινε μὲν σιωπηρῶς πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὸ 1862, ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμός του καὶ ἡ γενναῖος δωροδότησις του ὑπὲρ αὐτῆς ἐμειώθησαν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὁ Τσίλλερ, ὅστις ἤλπιζεν ὅτι προσεχῶς θ' ἀπησχόλει 300 τεχνίτας καὶ ἐργάτας διὰ τὴν

1. Bezirkgericht der Inneren Sadt Wien. Archiv. Ἔγγρ. 84.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettskanzlei, Vorträge Nr. 2647/1862.

3. Ἐνθ' ἄνωτέρω, Politisches Archiv, XVI, Griechenland, Karton 22, Varia, fol. 20. Ἐπιστολὴ τοῦ Σίνας πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Αὐστρίας Rechberg, 25-10-1862.

4. Πετρακάκου Δημ., Κοινοβουλευτικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Β' (1946), σ. 556-558.

Ἀκαδημίαν, βλέπει τὰς ἐλπίδας του ματαιουμένας. «Οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω, γράφει πρὸς τὸν Χάνσεν (22-1-1863), ὅτι ἡ πτώσις τοῦ Βασιλέως θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχη τοσοῦτον θλιβερὰ ἐπακόλουθα διὰ τὴν οἰκοδομήν». Μετά τινος δὲ ζηλοτυπίας ἔβλεπεν ὅτι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Πολυτεχνείου εἰργάζοντο πυρετωδῶς 300 τεχνῖται, ἐνῶ ἡ οἰκοδομὴ τῆς Ἀκαδημίας ἀπησχόλει μόνον εἴκοσι¹. Εἰς τὴν ἀπὸ 31-10-1863 ἐπιστολήν του γράφει πρὸς τὸν Χάνσεν : «Χθὲς τὴν μεσημβρίαν, ἡμέραν Παρασκευήν, εἰσῆλθεν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α' εἰς τὰς ἑορταστικῶς ἐστολισμένας Ἀθήνας ὑπὸ τὰς ζωηροτάτας ἐπευφημίας τοῦ λαοῦ. Εὐχομαι καὶ διὰ τὴν οἰκοδομήν τῆς Ἀκαδημίας ἐπίσης μίαν ἀλλαγὴν καὶ μίαν νέαν, εὐτυχῆ ἐποχὴν». Ἡ ἀλλαγὴ ἐπῆλθεν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπὶ τὸ χειρόν. Ὁ ἐργολάβος Κουμέλης ἠναγκάσθη νὰ προβῆ εἰς ἐξώδικον πρόσκλησιν καὶ διαμαρτυρίαν, διὰ νὰ λάβῃ τὰ καθυστερούμενα ὀφειλόμενα χρήματα —κατὰ τὸν Τσίλλερ οὗτος εὕρισκετο ἐν δικαίῳ—², ὁ δὲ τότε πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Κωνστ. Φρεαρίτης ἠξίωσεν ἀπὸ τὸν Τσίλλερ, ὅπως ἀπομακρύνῃ τὰ μάρμαρα ἐκ τῆς Πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου, διότι, ὡς ἰσχυρίζετο, διέτρεχον κίνδυνον οἱ φοιτηταί, καὶ τοὺς ἐργάτας, διότι ἐκ τοῦ προκαλουμένου ὑπ' αὐτῶν θορύβου ἠνωχλοῦντο οἱ διδάσκοντες καθηγηταί³. Τὴν ἀξίωσίν του ἐπεχείρησεν ὁ Φρεαρίτης νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ διὰ τῆς ἀστυνομίας, ἀλλ' ἐν τέλει ἐδικαιώθη ὁ Τσίλλερ⁴. Διακοπείσης ἐντελῶς τῆς ἀποστολῆς χρημάτων ὑπὸ τοῦ Σίνα, ὁ Τσίλλερ ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1864, διῆλθεν ἐκ Ρώμης, ἔνθα ἐπεσκέφθη τὸ ἐργαστήριον τοῦ Δρόση καὶ ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐκτέλεσιν τῶν προπλασμάτων τῶν ἀετωμάτων, καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Βιέννην. Οὕτως ἔληξεν ἡ πρώτη περίοδος τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας.

1. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen, 29-8-1863. Εἰκ. 50-52.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω: 30-4-1863 καὶ 15-5-1863. Εἰκ. 53.

3. Ἐφημ. «Ἀθηνᾶ», ἀριθ. 3176/9-9-1863 καὶ Φρεαρίτου Κ., Ἡ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ ἀνακαίνισιν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καλλιτεχνικὴ ὀνομασθεῖσα ἐξέτασις τοῦ ἀρχιτέκτονος Λ. Καφταντζόγλου (Ἀθῆναι 1865), σ. 69-73.

4. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen, 10-10-1863, 22-1-1864, 5-3-1864.

13. Ο ΣΙΝΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΞΩΣΙΝ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ

Ὁ Σίνας διατηρήσας τυπικῶς τὴν θέσιν τοῦ πρεσβευτοῦ ἐπὶ δύο περίπου ἔτη μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὁθωνος εὐρίσκετο εἰς τακτικὴν ἀλληλογραφίαν μετ' αὐτοῦ καὶ ὑπέβαλλεν εἰς αὐτὸν ἐκθέσεις ἀναφερομένας εἰς τὰς διαθέσεις τῶν μεγάλων Δυνάμεων ἔναντι τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν ἀπὸ 11-2-1863 ἐκθεσίν του ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἰδιοτελοῦς πολιτικῆς τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων καὶ ἀναφέρει ὀνομαστικῶς τοὺς ὑποψηφίους διὰ τὸν ἑλληνικὸν θρόνον, ἀλλὰ προσθέτει καὶ τὴν παρήγορον εἶδησιν ὅτι εἰς μίαν πρόσφατον δεξίωσιν ἐν τῷ μεγάρῳ του, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον προσέλθει πρίγκιπες τῆς αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς, ἀρχιδούκες, ὑπουργοί, ἀνώτεροι διπλωμάται καὶ γενικῶς τὸ «ἄνθος τῆς αὐστριακῆς κοινωνίας», ἅπαντες ἐξεφράσθησαν μετὰ συμπαθείας «διὰ τὴν Α.Μ. τὸν Ὁθωνα καὶ διὰ τὴν πολυαγαπημένην Βασίλισσαν Ἀμαλίαν»¹.

Τὴν 31-3-1864 ὁ Σίνας ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ὁθωνα τὸν προσεχῆ γάμον τῆς θυγατρὸς του Εἰρήνης μετὰ τοῦ Γεωργίου Μαυροκορδάτου, υἱοῦ τοῦ «ἐνδόξου πολιτικοῦ» Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου καὶ ἐξέφρασε καὶ πάλιν τὴν χαρὰν του, διότι ἡ οἰκογένειά του θὰ συνεδέετο διὰ μιᾶς ἀκόμη ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων οἰκογενειῶν τῆς Ἑλλάδος. Πρὸ μηνὸς δὲ (23-2-1864) εἶχεν οὗτος ἀναγγεῖλει ἐκ Παρισίων καὶ τὸν προσεχῆ γάμον τῆς θυγατρὸς του Ἰφιγενείας μετὰ τοῦ δουκὸς Edmond de Castries, ἀδελφοῦ τῆς συζύγου τοῦ στρατάρχου Mac Mahon, καὶ δὲν παρέλειψε νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ὁ σύνδεσμος ἐκεῖνος προελθὼν «ἐξ ἀμοιβαίου αἰσθήματος» ἦτο συγχρόνως καὶ σύνδεσμος τῆς οἰκογενείας του μετὰ μιᾶς ἐκ τῶν πρώτων οἰκογενειῶν τῆς Γαλλίας².

Ἡ εὐρυνσις τῶν συγγενικῶν κύκλων τοῦ Σίνα ηὔξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν φήμην τοῦ οἴκου τούτου. Ὁ εὐτυχὴς σύζυγος καὶ πατὴρ διωργάνωνε δεξιώσεις καὶ καλλιτεχνικὰς ἐσπερίδας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐδίδοντο χοροί, συναυλῖαι καὶ θεατρικαὶ παραστάσεις. Κατὰ τὰς συγκεντρώσεις δὲ ἐκεῖνας, αἵτινες ἐγένοντο ὀνομασταὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς Βιέννης, ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν προεκάλει, ἐκτὸς τῆς ἐγκαρδίου καὶ πλουσιοπαρόχου φιλοξενίας, ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων καὶ ἡ εὐρεῖα μόρφωσις τῆς Ἰφιγενείας Σίνα³.

1. Staatsarchiv Oldenburg, Bestand 10-1, Nr. 25.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω. Ὁ γάμος τῆς Εἰρήνης ἐτελέσθη τὴν 19-5-1864, ὁ δὲ τῆς Ἰφιγενείας τὴν 23-5-1864. Βλ. εἰκ. 15α-δ, ὅπου ἀπεικονίζονται αἱ τέσσαρες θυγατέρες τοῦ Σίνα.

3. «Neue Freie Presse» (Morgenblatt, Wien), Nr. 7298/22-12-1884, Vasilis Paul, La so-

Κατὰ τὸ ἔτος 1864 ὁ Σίνας προσέφερε 5.000 φλωρινίων ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ Schleswig-Holstein πεσόντων Αὐστριακῶν, ἑτέρας δὲ 5.000 φλωρινίων προσέφερε διὰ τὸ ἰππικὸν τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων τῆς Οὐγγαρίας. Ἀναγνωρισθέντος δὲ ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας τοῦ νέου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου Α', ὁ Σίνας παρητήθη πλέον τῆς πρεσβευτικῆς θέσεώς του. Εἰς τὴν ἀπὸ 14-9-1864 ὑποβληθεῖσαν παραίτησίν του ὁ Ὅθων ἀπήντησεν εἰς αὐτὸν ἐκ Berchtesgaden διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς : «Κύριε Πρέσβυ! Ἀφοῦ συνεπεία τῶν ἐπελθουσῶν λυπηρῶν περιστάσεων ἔληξαν τὰ ὁποῖα ἀνέθεσα Ὑμῖν καθήκοντα ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου καὶ πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ παρὰ ταῖς Αὐλαῖς τῶν Αὐτῶν Μεγαλειότητων τοῦ τε Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ τοῦ μακαρίτου Αὐταδέλφου μου, Βασιλέως τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανοῦ, τῶν μὲν δύο πρώτων ἡγεμόνων ἀναγνωρισάντων τὴν ἐν Ἑλλάδι νέαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, τοῦ δὲ τρίτου κατὰ δυστυχίαν τελευτήσαντος, προθυμοποιοῦμαι ἵνα ἐκφράσω Ὑμῖν τὴν εὐχαρίστησίν μου διὰ τὰς ὁποίας μετ' ἐξόχου ζήλου δωρεὰν προσηνέγκατέ Μοι ὑπηρεσίας, ἀντιπροσωπεύσαντες τὴν Κυβέρνησίν Μου ἀξίως καὶ μεγαλοπρεπῶς. Ἰδίως δὲ Σᾶς εὐγνωμονῶ διὰ τὴν καὶ μετὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1862 συμβᾶσαν πολιτικὴν μεταβολὴν διατηρηθεῖσαν πρὸς Ἐμὲ ἀκράδαντον πίστιν καὶ εἰλικρινῆ ἀφοσίωσιν. Κατὰ δὲ τὴν περίστασιν ταύτην δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω, ὅπως διαδηλώσω Ὑμῖν ἐπανειλημμένως τὴν ἄκραν εὐγνωμοσύνην Μου διὰ τὰς πολλὰς καὶ ἀδράς ἀγαθοεργίας, ἃς ἐπεδαφιλεύσατε τῇ φιλτάτῃ ἡμῶν Ἑλλάδι. Διαβεβαιῶ δὲ τέλος Ὑμᾶς τῆς ὁποίας διὰ βίου θέλω διαφυλάξει Ὑμῖν ἐξαιρέτου ὑπολήψεως καὶ ἰδιαζούσης εὐνοίας Μου. Ἐν Βερτολουγάδῃ τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1864.

Ὅθων»¹.

Ἀνάλογος πρὸς τὴν βασιλικὴν εὐνοίαν ὑπῆρξε καὶ ἡ μετέπειτα διὰ βίου ἀφοσίωσις τοῦ Σίνα πρὸς τὸν Ὅθωνα καὶ τὴν Ἀμαλίαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξέφραζεν εἰς ἐκάστοτε παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν. «Les noms d'Othon 1er et d'Amélie sont à jamais gravés dans mon coeur», ἔγραφεν οὗτος

ciété de Vienne (Paris 1885), p. 306, U h l F r i e d r., Aus meinem Leben (Stuttgart - Berlin 1908), p. 104. Βλ. εἰκ. 14.

1. Staatsarchiv Oldenburg, Bestand 10-1, Nr. 25.

μετὰ ἓν ἔτος εἰς εὐχετήριο ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐκπτώτους Βασιλεῖς¹.

Ἐποχῶν ὁ Σίνας ἐκ τῆς θέσεως τοῦ πρέσβευος ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου Ἰωσήφ διὰ τοῦ μεγαλοσταύρου τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος Α' τάξεως (17-9-1864) καὶ διὰ τοῦ τίτλου τοῦ αὐλικοῦ μυστικοσυμβούλου (23-10-1864)². Θερμαὶ δὲ εὐχαριστίαι ἐξεφράσθησαν εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων τῆς Αὐστρίας³, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Βαυαρίας. Διάδοχός του εἰς τὰς ἐν Βιέννῃ καὶ Βερολίνῳ πρεσβείας ἐγένετο μετὰ τρία ἔτη ὁ γαμβρός του Γρηγόριος Ὑψηλάντης.

Κατὰ τὸ ἔτος 1865 ὁ Σίνας ἠγόρασε πίνακα τοῦ Οὐγγρου ζωγράφου Νικ. Βαραβᾶ, παριστάνοντα τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης⁴. Ἔτερα σημαντικὰ ποσὰ προσέφερεν οὗτος διὰ φιλανθρωπικούς σκοποὺς ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἐν Αὐστρίᾳ. Ὡς πρὸς δὲ τὴν Ἑλλάδα γενναῖαι ὑπῆρξαν αἱ δωρεαὶ αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του Ἰφιγενείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρείαν⁵.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος κατέστη πλέον ὁ φημισμένος Μαικήνας καὶ εἰς τῶν τραπεζιτικῶν μεγιστάνων τῆς Εὐρώπης. Ὅτε τῷ 1866 ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐρέθη ἐν χρηματικῇ ἀμηχανίᾳ, ἡ ἔφημερίς «Ἡλιος» (ἀριθ. 30/24-3-1866) διὰ τοῦ ἄρθρου «Ὁ Σίνας ἐπιχρυσώνει τὴν Ἑλλάδα» συνέστησεν εἰς τὸν Βασιλέα Γεώργιον Α', ὅπως ἀποταθῆ πρὸς τὸν «πεντακοσιοεκατομμυριοῦχον» ὁμογενῆ τῆς Βιέννης. «Ὁ Βαρῶνος Σίνας, ὡς τονίζει τὸ ἄρθρον, ἐν τοῖς χρηματιστηρίοις τῆς Βιέννης, τοῦ Βερολίνου, τοῦ Βελγίου, τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Λονδίνου, εἰσάγων γνώμην αὐτοῦ περὶ δανείου ἑλληνικοῦ καὶ αὐτὸ ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἀναλαμβάνων, διὰ τε τῆς ὑπολήψεως τοῦ προορατικοῦ νοός, ἣν χαίρει, καὶ διὰ τοῦ ἐμβριθοῦς χαρακτῆρος, ὃν ἔχει, καὶ διὰ τῆς ἐξευγενισμένης ἀγωγῆς, ἣν ἔλαβε, δύναται μόνος καὶ ἐπὶ τόκῳ μικρῷ, ἵνα καταρτίσῃ ἐν

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω.

2. Haus-, Hof- und Staatskanzlei. Kabinettskanzlei, Vorträge Nr. 2765/1864, 3130/1864.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω. Politisches Archiv, XVI, Griechenland, Karton 24, Konvolut 3, Varia (1864), fol. 36-38.

4. T ó t h L., Báró Simon Sina (1876), p. 18, 22.

5. «Πρακτικὰ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας» (Ἀθῆναι 1858, 1861, 1863, 1865, 1866), Βιὼν η Γ., Λόγος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς 50ετηρίδος τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας (Ἀθῆναι 1886), σ. 96 καὶ Γ α- λ ά τ η Σ τ., Ἱστορία τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας (Ἀθῆναι 1941, δακτυλογραφημένον), τόμ. Β', σ. 13-14.

ἀκαρεῖ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον τὸ ποθούμενον ἑλληνικὸν δάνειον, καὶ λαμβάνων καὶ μὴ λαμβάνων μέρος αὐτοῦ»¹.

Ἡ προσωπικότης τοῦ Σίνα ἐγένετο γνωστὴ καὶ πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ τοῦ Μεξικοῦ Μαξιμιλιανὸς ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν τὸν μεγαλόσταυρον τῆς Γουαδελούπης (16-7-1866)². Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσέφερεν ὁ Σίνας χρηματικὰς εἰσφορὰς τόσον ὑπὲρ τῶν ἠρωϊκῶς ἀγωνιζομένων Κρητῶν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας των καὶ ἔνωσιν μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ὅσον καὶ ὑπὲρ τῶν Αὐστριακῶν τραυματιῶν ἐκ τοῦ πολέμου μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας. Διὰ τὴν τελευταίαν εἰσφορὰν ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Ἰωσήφ ἐξέφρασεν εἰς αὐτὸν καὶ γραπτῶς τὴν εὐαρέσκειάν του (10-12-1866)³.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐτελέσθη ἐν Βουδαπέστη ἡ πανηγυρικὴ στέψις τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ ὡς Αὐτοκράτορος τῆς διμεροῦς πλέον μοναρχίας τῆς Αὐστρουγγαρίας (8-6-1867). Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ γεγονότος τούτου ὁ Σίνας προσέφερε 10.000 φλωρινίων ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου τυφλῶν καὶ τοῦ Ὀρφανοτροφείου κορασίδων τῆς οὐγγρικῆς πρωτεύουσας καὶ ἔλαβεν ἐπίσης αὐτοκρατορικὴν εὐαρέσκειαν (23-7-1867)⁴. Ἄτερα 1.100 φλωρίνια προσέφερον οὗτος ὑπὲρ τῶν σχολείων θηλέων καὶ ἄτερα 500 ὑπὲρ τοῦ «Συνδέσμου Δασονόμων» τῆς Οὐγγαρίας⁵.

14. ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΙΝΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: ΟΙΚΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Ο «ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ»

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σίνα, ὅπως ἔρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ ὡς ἀπλοῦς ἐπισκέπτης, ἀλλ' ὅπως διαμένῃ μονιμώτερον ἐν αὐτῇ, ἐξεδηλώθη κατὰ τὸ 1859, ὅτε οὗτος ἀνέθεσεν εἰς τὸν Χάνσεν τὴν διαπραγματεύσιν ἀγορᾶς οἰκοπέδου ἀπέναντι τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων. Ἡ ἀγορὰ ἐκείνη, ὡς ἤδη ἐλέχθη (σ. 181), δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἡ δὲ ἀρχικὴ διάθεσις τοῦ Σίνα λόγῳ τῆς ἐξώσεως τοῦ

1. Ἡ ἡμερὶς «Romanul» (Bucuresti), 22-6-1867, γράφει ὅτι ὁ Σίνας ἔδωκε διὰ τὸ δάνειον ἐκεῖνο 100.000 δραχμῶν. Τὴν πληροφορίαν ταύτην ὀφείλω εἰς τὸν ἱστορικὸν κ. Νέστορα Καμαριανόν, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettskanzlei, Vorträge Nr. 2605/1866.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Kurrentbillete 156c/1866.

4. Ἐνθ' ἀνωτέρω, Vorträge 2258/1867.

5. T ó t h L., Báró Simon Sina (1876), p. 20-21.

᾽Οθωνος ἐξέλιπεν, ἀνέκυψεν ὁμως αὕτη ζωηροτέρα μετὰ τὴν σύναψιν δεσμῶν συγγενείας μετὰ τῶν οἰκογενειῶν Ὑψηλάντου καὶ Μαυροκορδάτου. Οἱ δεσμοὶ ἐκεῖνοι ὤθησαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν Σίνα εἰς τὴν ἀγορὰν ἀρχοντικῆς οἰκίας, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ὠραίας βασιλικῆς γαιοκτησίας, τῆς φερούσης τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπτάλοφος» ἢ «Πύργος τῆς Βασιλίσσης».

Τὴν 6-10-1868 κατεκυρώθησαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος κατόπιν πλειστηριασμοῦ δύο ἀκίνητα, κείμενα ἐν Ἀθήναις παρὰ τὰς διασταυρουμένας ὁδοὺς Λυκαβηττοῦ καὶ Νοσοκομείου (νῦν Ἀκαδημίας) καὶ ἀνήκοντα εἰς τοὺς κληρονόμους Κωνσταντίνου Χρηστομάνου. Ἦσαν δὲ ταῦτα: 1) μία οἰκία μετὰ κήπου συνολικῆς ἐκτάσεως 4.620 τετρ. πήχεων, «περιέχουσα πέντε ὑπογείους διαιρέσεις καὶ δύο δεξαμενάς δι' ἔλαιον χωρητικότητος ἐνενήκοντα χιλιάδων ὀκάδων, πρῶτον πάτωμα ἔχον δέκα διαιρέσεις, δεύτερον πάτωμα ἔχον δέκα διαιρέσεις, σοφίταν μὲ τρεῖς διαιρέσεις, αὐλὴν λιθόστρωτον, φρέαρ, δεξαμενὴν, ὑδραγωγεῖον»¹, καὶ 2) ἐν συνεχόμενον οἰκόπεδον ἐκτάσεως 924 τετρ. πήχεων. Τὰ ἀκίνητα ταῦτα ἠγόρασεν ὁ Σίνας ἀντὶ 125.146 δραχμῶν, καταστήσας πληρεξούσιόν του τὸν τότε ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Μάρκον Ρενιέρην².

Ἐτερον κτῆμα ἀγορασθὲν ὑπὸ τοῦ Σίνα ἦτο ἢ παρὰ τὰ Νέα Λιόσια βασιλικὴ ἔπαυλις καὶ γαιοκτησία, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐπτάλοφος» ἢ «Πύργος τῆς Βασιλίσσης». Ἡ γαιοκτησία αὕτη ἀποκτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ᾽Οθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας διὰ τμηματικῆς ἀγορᾶς ἰδιωτικῶν γαιῶν ἀρξαμένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1849³, ἔλαβε συνολικὴν ἐκτασιν 2.500 στρεμμάτων καὶ σὺν τῷ χρόνῳ διεμορφώθη εἰς παραδείσιον κτῆμα δαπάνῃ καὶ φροντίδι τῆς φιλοκάλου Βασιλίσσης. «Καθ' ὑψηλὴν αὐτῆς ἐντολήν, γράφει ἡ Σοφία Ἀλιμπέρτη (Ἀμαλία, σ. 92), μετεφυτεύθησαν μωρέαι καὶ ἄμπελοι καὶ ποικίλα ἀγρωστοειδῆ φυτὰ, ἅτινα ἐπὶ τούτῳ ἐκομίσθησαν ἐξ Ἰταλίας· ἀγελάδες δὲ φημιζόμεναι διὰ τὴν ὠραιό-

1. Εἰς τὴν ἀνωτέρω οἰκίαν τοῦ Χρηστομάνου εἶχεν ἤδη διαμείνει τῷ 1861 ἐπὶ ἐνοικίῳ ὁ Γρηγόριος Ὑψηλάντης.

2. Ἀρχεῖον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἀριθ. συμβολαίου 1078/8-11-1868, συνταχθέντος ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων Παναγιώτου Παύλου καὶ Στεφάνου Ταβανάκη. Εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους (Ἐπιφυλακτικὸν Ἐσωτερικῶν, Σχέδιον Πόλεως Ἀθηνῶν, φάκ. 15/Ἰούλιος 1869) ἀπόκειται ἐγγράφα ἀφορῶντα εἰς τὴν λόγῳ διαπλατύνσεως τῆς ὁδοῦ Νοσοκομείου ἀναφεύσαν ὑποχρέωσιν τῶν κληρονόμων Χρηστομάνου πρὸς ἀποζημίωσιν γειτονικοῦ τινος οἰκοπέδου, ἐνθα καὶ σχετικὴ ἐνστασις τοῦ Σίνα.

3. Staatsarchiv Oldenburg, Bestand 11-1, Nr. 26.

τητα και τὴν εὐσαρκίαν των ἠγοράσθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἑλβετία καὶ Ὀλδεμβούργῳ καὶ μετεφέρθησαν δι' ἀδράς δαπάνης· ἔτι δὲ διάφοροι ὄρνιθες καὶ πτηνὰ ἐξ Ἰνδιῶν καὶ Ἀφρικῆς· καὶ διὰ ταῦτα ἐδαπάνη ἀφειδῶς, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τοὺς κατοίκους τῶν πέριξ χωρίων τῆς ἐπαύλεως νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν γεωργίαν, σηροτροφίαν, ἀμπελουργίαν καὶ κτηνοτροφίαν, καταστήσασα τὸν Πύργον αὐτῆς σταθμὸν γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφίας».

Τὸ βασιλικὸν τοῦτο κτῆμα ὠνομάσθη «Ἐπτάλοφος» ἐκ τῶν ἑπτὰ καταφύτων λόφων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδόθησαν τὰ ὀνόματα Ὀρφεύς, Πηλεύς, Θησεύς, Πολυδεύκης, Ἰάσων, Κάστωρ καὶ Ἡρακλῆς. Ἐκ δὲ τῆς λαμπρᾶς πυργοειδοῦς ἐπαύλεως γοτθικοῦ ρυθμοῦ, ἣτις ἀνηγέρθη καὶ διεκοσμήθη ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἀρχιτέκτονος Φραγκίσκου Μπουλανζέ (1854) ἔλαβε τὸ κτῆμα τοῦτο καὶ τὴν ἑτέραν ἀντίστοιχον ὀνομασίαν. Ὁ «Πύργος τῆς Βασιλίσσης» ἢ ἄλλως «Ἐπτάλοφος» κατέστη τὸ τέρμα τῶν ἐφίππων περιπάτων τῆς Ἀμαλίας.

Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὄθωνος τὸ κτῆμα περιῆλθε κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεσοβασιλείας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἀλλὰ λήγοντος τοῦ ἔτους 1863 παρεδόθη τοῦτο εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις διαμείναντα αὐλικὸν γραμματέα καὶ ἐκπρόσωπον τοῦ Ὄθωνος Ferdinand Sievert¹, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνετέθη ἡ ἐπίβλεψις καὶ ἡ διαχείρισις. Οὗτος εἰς τὴν ἀπὸ 2-7-1864 ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν ἐν Bamberg αὐλάρχην τοῦ Ὄθωνος Julius Wening ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἐπεσκέφθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του τὸν «Ἐπτάλοφον» καὶ ὅτι ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ πωληθῇ. Προφανῶς, προσθέτει ὁ Sievert, ἐσκόπει νὰ τὸ ἀγοράσῃ μὲ χρήματα τοῦ Σίνα, τοῦ ὁποίου τὴν θυγατέρα εἶχε πρὸ μηνὸς νυμφευθῇ ὁ υἱὸς του Γεώργιος Μαυροκορδάτος.

Μετὰ ἐν ἔτος τὸ κτῆμα παρεδόθη ἐπὶ ἐνοικίῳ εἰς τὸν Ἡλίαν Παπαηλιόπουλον², μεταξὺ δὲ αὐτοῦ καὶ τοῦ Sievert συνετάγη τὴν 21-12-1864/4-1-1865 λεπτομερὲς πρωτόκολλον παραδόσεως καὶ παραλαβῆς πάντων τῶν ἐν αὐτῷ κινητῶν καὶ ἀκινήτων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὄθωνος ἀπεφασίσθη ὀρι-

1. Σχετικὸν πληρεξούσιον ἀπέστειλεν ὁ Ὄθων πρὸς τὸν Sievert μέσω τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Αὐστριακοῦ πρεσβευτοῦ Testa. Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Gesandtschaft Athen, Karton 43, Meysenburg an Testa, 3-12-1863.

2. Ὁ Παπαηλιόπουλος ἦτο γυναικάδελφος τοῦ Νικολάου Ἀθ. Λιδωρίκη, πρώτου γραμματέως καὶ ἐκπροσώπου τοῦ Σίνα ἐν τῇ Πρεσβείᾳ τῆς Βιέννης.

στικῶς ἢ ἐκποίησης τοῦ «Ἐπταλόφου», τὸ ἐπόμενον δὲ ἔτος (1868) ἐδημοσιεύθη γαλλιστὶ σχετικὴ ἀγγελία, καθὼς καὶ λιθογραφημένον σχεδιάγραμμα¹. Ἐκ τῶν διαφόρων ἀγοραστῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τις ὁμογενῆς διαμένων ἐν Καίρω, ἐπροτιμήθη ὁ Σίνας, ὅστις ἤρκέσθη εἰς τὸ ἀνωτέρω πρωτόκολλον τῶν Sievert - Παπαηλιοπούλου καὶ ἠγόρασε τὸν «Ἐπτάλοφον» ἀντὶ 240.000 δραχμῶν. Ὡς πληρεξούσιος τῆς Ἀμαλίας ἀπεστάλη εἰς Βιέννην ὁ Julius Wening, ὅστις ὑπέγραψε μετὰ τοῦ Σίνα τὸ συμβόλαιον τῆς ἀγοραπωλησίας (2-6-1870)². Ἡ παραλαβὴ τοῦ κτήματος ἐγένετο, ἐντολῇ τοῦ Σίνα, ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς Ἀκαδημίας Ἐρνέστου Τσίλλερ, ὅστις ἔγραφεν εἰς τὸν Χάνσεν (7-7-1870) : «Τώρα παραλαμβάνω τὸ ἀγρόκτημα καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀσχολοῦμαι μὲ τὴν καταμέτρησιν τῶν ἐλαιῶν καὶ τῶν μορεῶν». Ἡ ἐπιστάσις ὁμως τοῦ κτήματος ἀνετέθη καὶ πάλιν εἰς τὸν Sievert.

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Σίνα διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι γαιοκτησίαν του, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε εἶδεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς, παρέμεινεν ἀδιάπτωτον. Κατὰ καιροὺς ἀπέστειλεν οὗτος γεωπονικὰς ὁδηγίας καὶ νέα φυτὰ διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸν τοῦ «Ἐπταλόφου». «Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ κύριος Βαρῶνος, ἔγραφεν ὁ Τσίλλερ πρὸς τὸν Χάνσεν (18-7-1875), μοῦ ἔστειλε σπόρους εὐκαλύπτου, διὰ νὰ δοκιμάσωμεν εἰς τὸ ἀγρόκτημά του. Ἐὰν τὸ δέντρον τοῦτο αὐξάνῃ τόσον, ὅσον γράφει ἡ σχετικὴ περιγραφή, ἦτοι τέσσαρα μέτρα κατ' ἔτος, τότε θὰ εἶναι πραγματικὸν εὐτύχημα διὰ τὴν Ἑλλάδα»³. Πράγματι ὁ νέος ἰδιοκτῆτης τοῦ «Πύργου τῆς Βασιλίσσης» ἀπεδείχθη ἀντάξιος διάδοχος τῆς προκατόχου ἐστεμμένης πυργοδεσποίνης⁴.

1. Βλ. φωτ. 25.

2. Staatsarchiv Oldenburg, Bestand 6—M, Nr. 77.

3. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen. Τὸ δέντρον τοῦτο εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1864 εἰσαχθῆ καὶ ἐκαλλιεργεῖτο ἐν τῷ βοτανικῷ κήπῳ τοῦ Θεοδ. Ὀρφανίδου, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀκόμη διαδοθῆ εὐρύτερον εἰς τὴν Ἑλλάδα.

4. Ἀρχειακὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ «Πύργου τῆς Βασιλίσσης» ἀπόκεινται ἐν τῷ κρατικῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ὀλδεμβούργου. Ἐκ δὲ τῆς βιβλιογραφίας βλ. Ἀ λ ι μ π έ ρ τ η Σ ο φ ί α ς, Ἀμαλία ἢ Βασιλίσσα τῆς Ἑλλάδος (Ἀθῆναι 1896), σ. 91-92, E l s n e r P a u l, Bilder aus Neu-Hellas (Aarau 1902), p. 320-326: Der Turm der Königin, Β ο β ο λ ί ν η, Βιογραφικὸν Λεξικόν, Α' (Ἀθῆναι 1958), σ. 482, Μ π ί ρ η Κ., Αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τοῦ 19ου εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα (Ἀθῆναι 1966), σ. 148 καὶ Μ α ρ κ ε ζ ί ν η Σ., Πολιτικὴ ἱστορία τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος (Ἀθῆναι 1966), σ. 294.

15. Η ΣΙΝΑΙΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΞΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΔΡΥΤΟΥ ΑΥΤΗΣ

Παρά τὴν ὑφ᾽ ἑσιν τῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὀθωνος καὶ τὴν τελείαν διακοπὴν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1864, ἢ ἀποπεράτωσις τοῦ καλλιμαρμάρου τούτου μεγάρου ἀπετέλει μύχιον πόθον τοῦ Σίνα. Διὸ οὗτος ἐκληροδότησεν εἰς τοὺς κληρονόμους του καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἀρξαμένου ἔργου. Ἴδου ἐν μεταφράσει ἡ 11η παράγραφος τοῦ σχετικοῦ κωδικέλλου, τὸν ὁποῖον ὁ Σίνας συνέταξε τῇ 23ῃ Μαρτίου 1865 : «Οἱ κληρονόμοι μου ὑποχρεοῦνται νὰ φέρουν εἰς πέρας τὴν οἰκοδομὴν τῆς ὑπ' ἐμοῦ ἰδρυθείσης ἐν Ἀθήναις Ἀκαδημίας συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον καὶ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀρχιτέκτονος κυρίου Χάνσεν καὶ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῶν γαμβρῶν μου πριγκίπων κ.κ. Γρηγορίου Ὑψηλάντου καὶ Γεωργίου Μαυροκορδάτου. Πρὸς τοῦτο ὀρίζω τὸ ποσὸν ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000) αὐστριακῶν φλωρινίων, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς οἰκοδομήσεως μετὰ τῆς ἤδη ἐγκεκριμένης ἀμοιβῆς τοῦ ἀρχιτέκτονος ὀφείλουν νὰ ἀναλάβουν οἱ κληρονόμοι μου κατ' ἰσομοιρίαν»¹.

Παραλλήλως δὲν ἔλειψαν καὶ αἱ ἐπίσημοι προσπάθειαι ἐν Ἑλλάδι πρὸς σύστασιν τοῦ Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Ἰδρύματος αὐτῆς. Τὴν 17-11-1867 ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Χαράλαμπος Χριστόπουλος ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν δύο νομοσχέδια, ἐν περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐν περὶ συστάσεως Ἀκαδημίας, «ἅτινα παρεπέμφθησαν κατὰ τὸν κανονισμόν εἰς τύπωσιν»². Ἦδη τὴν 1/13-9-1867 ὁ Μαρῖνος Παπαδόπουλος Βρετὸς ἔγραφεν : «Ἐν ᾧ δὲ γίνονται τοιαῦται περὶ γλώσσης ἔρευναι, ὁ δὲ καλὸς κάγαθὸς κύριος Χριστόπουλος συνιστᾷ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ προκατόχου Richelieu εἶδος τι Ἀκαδημίας Ἑλληνικῆς, ἢ γλῶσσα βαθμηδὸν κανονίζεται καὶ καλλωπίζεται»³.

Τὸ περὶ Ἀκαδημίας νομοσχέδιον τοῦ Χριστοπούλου, ὡς τοῦτο ἐδημοσίευ-

1. Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv, Sina's Testamente. Ἔγγρ. 85.

2. «Πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς τῆς Γ' Συνόδου τῆς Α' Περιόδου», 25 Σεπτεμβρίου μέχρι 21 Δεκεμβρίου 1867 (Ἀθῆναι 1868), σ. 169.

3. «Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον» Μαρῖνου Παπαδοπούλου - Βρετοῦ (1868), σ. 458. Βλ. καὶ ἐφημ. «Μέλλον», ἀριθ. 400/10-11-1867, σ. 4.

σε σχεδὸν ἐπὶ λέξει ἢ ἐφημ. «Παλιγγενεσία» (ἀριθ. 1310/28-11-1867, σ. 2), ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν νόμον περὶ συστάσεως ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας, ἧς σκοπὸς εἶναι ἡ ἀνάπτυξις, ἡ μόρφωσις καὶ ἡ διαρρύθμισις τῆς λαλουμένης Ἑλληνικῆς γλώσσης παρ' ὄλων δεχομένης καὶ κοινῆς ἀποκαθισταμένης. Κατὰ τὸν νόμον λοιπὸν συνιστᾶται ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία, σκοποῦσα τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας καὶ γλώσσης καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι προαγωγὴν τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Ἡ Ἀκαδημία διαιρεῖται εἰς τμήματα τέσσαρα: τὸ Φιλολογικόν, τὸ τῶν Φυσικομαθηματικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ τῶν Ἠθικοφιλοσοφικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὸ Καλλιτεχνικόν. Ἐκαστον τμήμα ἀσχολεῖται περὶ τὰ ἴδια ἔργα, κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τὰ ἔργα δὲ αὐτῶν θὰ ὀρισθῶσι διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος. Ἐκαστον τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας περιλαμβάνει 15 μέλη, τὸ πολὺ, τακτικὰ καὶ ἀόριστον ἀριθμὸν ἀντεπιστελλόντων· ἅπαντα διορίζονται ἰσοβίως. Τὰ τακτικὰ μέλη θὰ εἶναι ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις λογίων, τὰ δὲ ἀντεπιστέλλοντα μέλη ἐκλέγονται ἐκ τῶν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν κατοικούντων καὶ ἀλλοδαπῶν λογίων. Τὰ μέλη ὑποχρεοῦνται νὰ συγγράψωσι δύο τουλάχιστον διατριβὰς κατ' ἔτος, λαμβάνουσι δὲ τὰ τακτικὰ 500 δραχμὰς κατ' ἔτος. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία ὡς ἠθικὸν πρόσωπον δύναται νὰ δέχηται δωρεὰς, προσφορὰς καὶ κληροδοτήματα, ν' ἀποκτᾶ περιουσίαν καὶ νὰ διαχειρίζηται αὐτὴν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς οὗ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν διεύθυνσιν ὑπάγεται. Ἀμα ὁ νόμος ψηφισθῆ, τὸ πρῶτον τμήμα, ἦτοι τὸ Φιλολογικόν, ἀπαρτίζεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ 1868 ἔτους, τὰ δὲ λοιπὰ μετὰ πέντε ἔτη. Τοιοῦτος εἶναι ὁ εἰς συζήτησιν τῆς Βουλῆς ὑποβληθεὶς νόμος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας»¹.

Ἡ ἀνώμαλος πολιτικὴ κατάστασις λόγῳ καὶ τῆς συνεχιζομένης Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως δὲν ἐπέτρεψε τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου. Ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἀκαδημίας ἴστατο ἀκόμη ἡμιτελές.

1. Περὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου βλ. καὶ τὰς ἐφημερίδας «Αὐγή», ἀριθ. 2056/18-11-1867, σ. 2, «Αἰών», ἀριθ. 2297/30-11-1867, σ. 3, «Ἐλπίς», ἀριθ. 1433/5-12-1867, σ. 1. Ὁ Ἀλέξ. Ρίζος Ραγκαβῆς (Ἀπομνημονεύματα, Γ', Ἀθῆναι 1930, σ. 360) γράφει ὅτι κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος (1868) ἔδωκεν εἰς τὸν τότε ὑπουργὸν τῆς Παιδείας. Ἀντ. Μαυρομιχάλην «ὑπόμνημα περὶ ἰδρύσεως Ἀκαδημίας καὶ ἄλλο περὶ ἐθνικοῦ θεάτρου, ἀμφότερα μείναντα ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἀποτελέσματος».

Τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου 1868 ὁ Σίνας ἔγραψεν ἐκ νέου τὸν κωδικοῦν τοῦ 1865, ἀναθέσας ὅμως τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν οὐχὶ εἰς τοὺς γαμβρούς του, ἀλλ' εἰς τὴν σύζυγόν του Ἰφιγένειαν¹. Ἔδωκε δὲ τὴν ἐντολήν, ὅπως συνεχισθῇ ἡ οἰκοδόμησις καὶ ἐνέκρινεν ἑτησίαν πίστωσιν ἐκ 200.000 δραχμῶν. Ἀπὸ τοῦδε ἄρχεται ἡ δευτέρα περίοδος τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Ἀκαδημίας.

Ὁ Χάνσεν ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ πάλιν τὸν Τσίλλερ, ὅστις ἐπέληφθη τοῦ ἔργου μετὰ νέου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του, διότι ἐπρόκειτο νὰ τηρηθῇ τὸ ἀρχικὸν νεοκλασσικὸν σχέδιον² καὶ νὰ κτισθῇ τὸ οἰκοδόμημα μεγαλοπρεπὲς καὶ διὰ πεντελησίου μαρμάρου τοῦλάχιστον ἐξωτερικῶς. Εἰς τὴν ἀπὸ 3/15 Αὐγούστου 1868 ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Χάνσεν γράφει ὅτι ἤδη εἰργάζοντο 50 ἐργάται καὶ ὅτι νοτίως τῆς οἰκοδομῆς κατεσκεύασε παράπηγμα μήκους 40 μέτρων διὰ τὴν λάξευσιν τῶν μαρμάρων³. Εἰς ἄλλην ἐπιστολήν του (17-12-1868) ἀναφέρει ὁ Τσίλλερ ὅτι ἡ ἐπανάληψις τῶν ἐργασιῶν προεκάλεσε ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ καὶ ὅτι μερικοὶ ἐπισκέπται φαίνεται ὅτι ἔχουν κάμει τὴν Ἀκαδημίαν τέρμα τοῦ καθημερινοῦ των περιπάτου!

Ἐν τῷ μεταξὺ ὑπεγράφη συμβόλαιον μεταξὺ Σίνα καὶ Δρόση πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς γλυπτῆς συνθέσεως «Ἡ γέννησις τῆς Ἀθηνᾶς», ἣτις ἔμελλε νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸ κεντρικὸν ἀέτωμα τῆς προσόψεως τῆς Ἀκαδημίας. Ὡς χρόνος ἐκτελέσεως ὠρίσθησαν τέσσαρα ἔτη (1868-1872) καὶ ὡς ἀμοιβὴ τοῦ καλλιτέχνου 90.000 δραχμαί, πληρωτέαι εἰς τέσσαρας ἑτησίας δόσεις ἀναλόγως τῆς προόδου τῆς ἐργασίας. Ἡ σύνθεσις ὄφειλε νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ πεντελησίου μαρμάρου, νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰς διαστάσεις τοῦ ἀετώματος (1,60 × 12,60 μ.) καὶ νὰ συμφωνῇ καλλιτεχνικῶς πρὸς τὸ νεοκλασσικὸν μέγαρον. Εἰς τὸ συμβόλαιον συνήφθη σχεδιάγραμμα τῆς παραστάσεως ὑπογεγραμμένον ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων⁴.

Ὁ Δρόσης ἐπανελθὼν ἐξ Ἰταλίας τὸν Νοέμβριον 1868 διωρίσθη καθηγητῆς τῆς Γλυπτικῆς ἐν τῇ Σχολῇ Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν. Λόγω πολλαπλῶν ἀσχολιῶν καὶ οὐχὶ ὁμαλῶν οἰκογενειακῶν συνθηκῶν, πρὸ

1. Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv. Sina's Testamente. Ἔγγο. 86.

2. Ὁ Γούδας, Βίοι παράλληλοι, τόμ. Δ' (1871), σ. 48-49, γράφει ὅτι ὁ Σίνας ἐτροποποίησε κατὰ τὸ ἀρχικὸν σχέδιόν του περὶ Ἀκαδημίας «ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον».

3. Εἰκ. 50.

4. Ἔγγο. 87.

παντός ὅμως λόγω τῆς ἀνικανοποιήτου καλλιτεχνικῆς του ἰδιοσυγκρασίας ἀφηνεν ἐπὶ μακρὸν τὰ ἔργα του ἡμιτελῆ. Μετὰ ἐν ἔτος ὁ Τσίλλερ ἠναγκάζετο νὰ γράψῃ πρὸς τὸν Χάνσεν: «Λυποῦμαι εἰλικρινῶς διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν οἴησίν του καθιστᾷ πικρὰν τὴν ζωὴν του. Ἐκτὸς ὅμως τούτου ἔχει καὶ κακοὺς συγγενεῖς. Ὁ ἀδελφός του τοῦ ἔκλεψεν 8.000 δραχμὰς κλπ.»¹. Τὸ 1870 ὁ Δρόσης ἔδωκε τὴν τελικὴν μορφήν εἰς τὸ πρόπλασμα τοῦ Διός². Ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι τινὲς μορφαὶ τῆς συνθέσεως, μέχρι δὲ τοῦ 1871 κατεσκευάσε πεντάκις τὸ πρόπλασμα τῆς Ἀθηνᾶς³.

Παραλλήλως ὁ Τσίλλερ ἀνέλαβε καὶ ἄλλας οἰκοδομικὰς ἐργασίας καὶ ἠσχολήθη εἰς ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφάς, ἀνακαλύψας τὸ ἀρχαῖον ἀθηναϊκὸν στάδιον, ἔδωκαν δὲ αἱ ἀσχολίαι ἐκεῖναι εἰς τινὰς φθονεροὺς νέας ἀφορμὰς πρὸς διαβολήν, ὅτι παρημέλει τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτόν ἔργον. Ἄλλ' ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α', ἔχων ἄλλοίαν γνώμην, ἀπένειμεν εἰς αὐτόν τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος (6/18-3-1870) τόσον διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀρχαίου σταδίου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας⁴. Αὐτὴ δὲ ἡ ἐφημερὶς «Αἰῶν» (ἀριθ. 2558/2-5-1870) μεταστραφεῖσα ἐδημοσίευσεν ὅτι ἡ Σιναία Ἀκαδημία εἶναι «τὸ περικαλλέστερον καὶ πολυτελέστερον τῶν νεωτέρων κτιρίων τῆς Ἑλλάδος» καὶ ὅτι «ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην μας τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸν φιλόκαλον, τὸν βαθύπλουτον καὶ μεγαλόδωρον Ἡρώδην τὸν Ἀττικόν».

Ἡ γενναιοδωρία τοῦ Σίνα, ὅστις ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ θείου του Ἰωάννου Σίνα (4-5-1869) εἶχεν ἐπωμισθῆ ἕκ νέου καὶ πάσας τὰς ἐμπορικὰς καὶ τραπεζιτικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ οἴκου του, ἐξηκολούθησεν ἐκδηλουμένη καὶ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη. Ἄλλ' αἱ πολλαπλαῖ δωρεαὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἀπαριθμηθοῦν λεπτομερῶς. Τῷ 1870 π.χ. προσέφερεν οὗτος εἰς τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Οὐγγαρίας Julius Andrassy 5.000 φλωρίνια ὑπὲρ τῆς οὐγγρικῆς Ἐθνοφρουρᾶς⁵, ὑπεστήριξε δὲ διὰ συνδρομῶν καὶ ὑποτροφιῶν Ἑλλήνας λογίους καὶ ἐπιστήμονας, μεταξὺ τῶν ὁποίων μνημονευτέοι ὁ ἱστοριοδίφης

1. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 1/13-12-1869.

2. Εἰκ. 65.

3. Εἰκ. 64.

4. Ἐθνικὴ Πινακοθήκη. Ἀρχεῖον Τσίλλερ.

5. T ó t h, Báró Simon Sina (1876), p. 18.

Κωνσταντῖνος Σάθας¹, ὁ ἱστορικὸς Παῦλος Καρολίδης² καὶ ὁ συγγραφεὺς καὶ δημοσιογράφος Βλάσης Γαβριηλίδης³.

Ὁ Σίνας, κατ' ἐξοχὴν φιλόανθρωπος φύσις, ἠσθάνετο βαθεῖαν ἱκανοποίησιν, ὡσάντις ἐδίδετο εἰς αὐτὸν ἢ εὐκαιρία νὰ παράσχη χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν εἰς τὸν πλησίον, ἀνεξαρτήτως τοῦ θρησκευάματος ἢ τῆς ἐθνικότητος ἢ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκεν ὁ εὐεργετούμενος. Ὁ Σίνας παρέμεινε πιστὸς εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἀλλὰ συνάμα ἦτο καὶ ἀνεξίθρησκος, ἠσθάνετο ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν του, ἀλλὰ παραλλήλως ἦτο ἀνθρωπιστῆς καὶ κοσμοπολίτης, ἐκολακεύετο διὰ τοὺς τίτλους εὐγενείας, τοὺς ὁποίους εἶχεν, ἀλλὰ περισσότερον ἐξετίμα τοὺς τίτλους τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἰδιαιτέρως λάτρης τοῦ ὠραίου, ὁ Σίνας ἦτο φίλος μεγάλων καλλιτεχνῶν, ὡς ὁ Hansen καὶ ὁ Rahl, καὶ προστάτης νέων καλλιτεχνικῶν ταλέντων, ὡς ὁ Λύτρας καὶ ὁ Δρόσης. Τακτικὸς θαμῶν τοῦ θεάτρου καὶ φίλος τῆς μουσικῆς, ἐγνώρισε προσωπικῶς καὶ ὑπεστήριξεν οἰκονομικῶς πολλοὺς ἀοιδούς καὶ ἠθοποιούς, εἷς τινὰς δὲ καλλιτέχνιδας, ὡς π.χ. ἡ Adelina Patti, προσέφερε βαρῦτιμα δῶρα. Ἡ ἀβροφροσύνη τοῦ Σίνα ἔδωκε μάλιστα ἀφορμὴν, ὥστε νὰ ἐκφρασθοῦν ὑπαινιγμοὶ περὶ ἀδυναμίας αὐτοῦ πρὸς τὸ ὠραῖον φύλον. Οὕτω π.χ. ἡ ἐβδομαδιαία σατιρικὴ ἐφημερὶς τῆς Βιέννης «Die Bombe» (Nr. 26/2-7-1871) ἐδημοσίευσε γελοιογραφίαν, παριστάνουσαν τοῦτον ἐν ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ περιβολῇ, πέριξ δὲ αὐτοῦ τὰς εὐνοουμένας του καλλιτέχνιδας Geistinger, Galleneyer, Wolter, Salvioni, Heisler. Εἰς σχετικὸν δὲ σχόλιον συνιστᾷ ὁ δηκτικὸς συντάκτης εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς ἐκεῖ παροικίας, οἵτινες κατὰ τὴν τότε ἐπίσκεψιν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου παρεγνωρίσθησαν καὶ δὲν ἔλαβον παράσημα, νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὰς ἀνωτέρω καλλιτέχνιδας, ἵνα ἐπιτύχουν ἀσφαλέστερον τοῦ σκοποῦ των διὰ μεσολαβήσεως τοῦ Σίνα παρὰ τῷ Βασιλεῖ⁴.

1. Καλλιγᾶ Παύλου, Πρωτανικὴ λογοδοσία (Ἀθῆναι 1870), σ. 29 καὶ Σάθα Κωνστ., Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη, τόμ. Α' (Βενετία 1872), σελ. 5'.

2. Κουγέα Σωκρ., Παῦλος Καρολίδης, περ. «Νέα Ἑστία», τόμ. Η' (Ἀθῆναι 1930), σ. 935-937 καὶ Φωτιάδου Εὐαγ., Παῦλος Καρολίδης, περ. «Ἑλληνικά», τόμ. Δ' (Ἀθῆναι 1931), σ. 291.

3. Συναδινού Θ. Ν., Βλάσης Γαβριηλίδης (Ἀθῆναι 1929), σ. 66, ὅπου ἀναγράφεται ὅτι ὁ Γαβριηλίδης ἔτυχεν ὑποτροφίας τοῦ Γεωργίου Σίνα διὰ τὰς σπουδὰς του ἐν Λειψία, ἐνῶ θὰ πρόκειται περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα.

4. Μεταξὺ τῶν φωτογραφιῶν τοῦ Σίνα, αἵτινες ἀπόκεινται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ εἰκόνων (Bildarchiv) τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης, ὑπάρχει καὶ μία φωτογραφία, ὅπισθεν τῆς ὁποίας εἶναι γεγραμμένος δι' ἀγνώστου χειρὸς ὁ χαρακτηρισμὸς : «ein Damenfreund».

Κατὰ τὸ ἔτος 1871 ὁ Σίνας συνεισέφερε 2.000 φλωρινίων πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου εἰς τὸν ἔνδοξον Αὐστριακὸν ναύαρχον Wilhelm Tegethoff καὶ ἑτέρας 10.000 φλωρινίων εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Συνεταιρισμὸν τῆς Οὐγγαρίας. Διὰ ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ διὰ τοῦ μεγαλοσταύρου τοῦ Λεοπόλδου (5-12-1871)¹. Ἐπίσης ὁ Δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐμνήσθη τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Σίνα καὶ ἐν τῇ ἀπὸ 27-11-1871 συνεδριάσει αὐτοῦ ἀπεφάσισεν, ὅπως ἡ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἀκαδημίας διερχομένη ὁδὸς ὀνομασθῆ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς, ἤτοι «ὁδὸς Σίνα»².

Ἐτέρα σειρὰ δωρεῶν ἀκολουθεῖ καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1872. Χίλια (1.000) φλωρίνια ἐδόθησαν ὡς συνεισφορά διὰ τὴν ἀνέγερσιν μνημείου εἰς τὸν μεγαλύτερον Αὐστριακὸν ποιητὴν Franz Grillparzer, 2.000 φλωρίνια εἰς τὸ ἴδρυμα Schiller, 3.000 φλωρίνια διὰ τὸ μνημεῖον τοῦ Οὐγγρου συγγραφέως καὶ πολιτικοῦ Josef Eötvös, 1.000 φλωρίνια διὰ τὸ ἐν Zalaegerszeg μνημεῖον τοῦ φιλελευθέρου πολιτικοῦ Franz Deak, 1.000 φλωρίνια ὡς βοήθημα εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἱστορικοῦ τῆς Οὐγγαρίας Ladislaus Szalay, 3.000 φλωρίνια πρὸς ἀγορὰν τῶν χειρογράφων τοῦ Stefan Széchenyi, 6.000 φλωρίνια διὰ τὸ Καζῖνον τῆς Βουδαπέστης, 5.000 εἰς τὴν Σχολὴν ἱππασίας τῆς αὐτῆς πόλεως κλπ.³. Προτάσει τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Οὐγγαρίας Melchior Lónyay ὁ Φραγκῖσκος Ἰωσήφ ἀπένειμεν εἰς τὸν Σίναν (20-9-1872) τὸν τίτλον τοῦ «Φύλακος τοῦ Στέμματος» (Kronhüter)⁴.

Κατὰ τὸ ἔτος 1873 ὁ Σίνας συνεισέφερε 1.000 φλωρίνια εἰς τὸν ἐν Βουδαπέστη νεοἰδρυθέντα Σύλλογον πρὸς προαγωγὴν τῶν ἐπαγγελματιῶν τῆς γυναικὸς καὶ ἕτερα 1.000 φλωρίνια εἰς τὸν Σύλλογον πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς Οὐγγαρίας. Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γάμου τῆς ἀρχιδουκίσσης Γκιζέλας προσέφερε 3.000 φλωρινίων, ἐπὶ δὲ τῇ 25ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἀνόδου εἰς τὸν θρόνον τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ 10.000 φλωρινίων καὶ ἑτέρας 2.000 φλωρινίων ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς Βιέννης⁵. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐγένετο ἡ

1. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettskanzlei, Vorträge, Nr. 4198/1871.

2. Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Σχέδιον Πόλεως Ἀθηνῶν, φάκ. 18 (1871).

3. Tóth L., Báró Simon Sina (1876), p. 22-23.

4. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettskanzlei, Vorträge, Nr. 3552/1872.

5. Tóth L., Báró Simon Sina (1876), p. 18, 20.

περίφημος Παγκόσμιος Έκθεση της Βιέννης, εις την οποίαν διεκρίθη τὸ πλούσιον καὶ πολυτελές περίπτερον Σίνα διὰ τῶν ἐκλεκτῶν ἐκθεμάτων ἐκ τῶν διαφόρων γαιοκτησιῶν του¹. Διὰ τοῦτο ἐκτὸς τῶν βραβείων ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκθέσεως ἐξεφράσθη εἰς αὐτόν, προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἰδιαιτέρα αὐτοκρατορικὴ εὐαρέσκεια².

Ἐπίσης γενναῖαι ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τὸ 1874 δωρεαὶ καὶ χορηγίαι τοῦ Σίνα. Ἄνὰ 3.000 φλωρινίων προσέφερον οὗτος εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεως Ἡθοποιῶν καὶ εἰς τὸν Οἶκον Καλλιτεχνῶν τῆς Βουδαπέστης καὶ 25.500 φλωρινίων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον τῆς αὐτῆς πόλεως. Ἐτέρας δὲ 25.000 φλωρινίων προσέφερον εἰς τὸ Θέατρον τῆς πόλεως τῆς Βιέννης³. Ἀντιστοίχως δὲ ὑψηλοὶ ἦσαν καὶ οἱ τίτλοι, οἵτινες ἀπενεμήθησαν εἰς τὸν ἔθνικὸν τοῦτον εὐεργέτην τῶν χωρῶν τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας. Τῇ 1-5-1874 ἡ Ἀκαδημία Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βιέννης (Akademie der bildenden Künste) ἐξέλεξε τὸν Σίναν ὡς «ἐραστὴν τῆς τέχνης» (Kunstfreund) ἐπίτιμον μέλος αὐτῆς⁴. Ἡ ἐπίδοσις τοῦ διπλώματος ἐγένετο τὴν 10-12-1874, ὁ δὲ Σίνας τὴν 10-6-1875 ἀπέστειλε πρὸς τὴν Σύγκλητον τῆς Ἀκαδημίας εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν⁵ καὶ ἀκολούθως ἐδώρησεν εἰς αὐτὴν ἐκμαγεῖον τῆς γλυπτῆς συνθέσεως τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Προτάσει τοῦ πρωθυπουργοῦ Adolf Auersperg, χαρακτηρίσαντος τὸν Σίναν ὡς μίαν τῶν ἐξοχωτέρων προσωπικοτήτων μεταξὺ τῶν οἰκονομικῶν κύκλων τῆς αὐστριακῆς μοναρχίας, ἀνεκηρύχθη οὗτος ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ ἰσόβιον μέλος τῆς Γερουσίας (27-9-1874), καταλαβὼν τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος Salomon Rothschild⁶.

Κατὰ πρόχειρον ὑπολογισμὸν αἱ δωρεαὶ τοῦ Σίνα ὑπερέβησαν τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον φλωρινίων, ἐκτὸς τῶν 100.000 φλωρινίων ὑπὲρ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Βουδαπέστης, τῶν 2.800.000 δραχμῶν⁷ πρὸς ἀνέγερσιν τῆς ἐν Ἀθήναις

1. «Generalkatalog der Weltausstellung in Wien (Wien 1873), p. 449, 451, 577, 578, 582, 586.

2. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettskanzlei, Vorträge, Nr. 4025/1873.

3. Tóth L., Báró Simon Sina, p. 22.

4. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξελέγη καὶ ὁ Hansen ἐπίτιμον μέλος τῆς αὐτῆς Ἀκαδημίας.

5. Ἐγγρ. 90. Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Kabinettskanzlei, Vorträge, Nr. 3396/1874.

6. Ἐνθ' ἄνωτέρω, 3965/1874.

7. Κατὰ τὸν Ziller (Erinnerungen), ἡ ὀλικὴ δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ διακόσμησιν τῆς Ἀκαδημίας ἀνῆλθεν εἰς 3.360.000 δραχμῶν. Βλ. καὶ Μπίρη Κώστα, Αἱ Ἀθῆναι, σ. 154.

φερώνιμου Ἀκαδημίας καὶ τῶν δαπανῶν ὑπὲρ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν. Μόνον ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἀστρονόμου Julius Schmidt κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετῆ ὑπηρεσίαν του ὑπερέβη τὰς 300.000 δραχμῶν, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν λοιπῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἔργων του, διὰ τὴν ἀποστολὴν ὑποτρόφων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ διὰ τὰς ἐκάστοτε ἐπισκευὰς καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ Ἀστεροσκοπείου δι' ἐπιστημονικῶν ὀργάνων.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω δημοσίᾳ γενομένων εὐεργεσιῶν καὶ δωρεῶν, εἰς τοὺς κωδικέλλους τοῦ Σίνα τῶν ἐτῶν 1865-1873 παρελαύνουν μετὰ τοὺς ἀμέσους συγγενεῖς του καὶ πλῆθος ἄλλων προσώπων καὶ ἰδρυμάτων, περὶ τῶν ὁποίων ἐπρονόησε καὶ τοὺς ὁποίους ἀντήμειψεν ὁ διαθέτης ἀναλόγως τῶν ὑπηρεσιῶν των ἢ τῶν δεσμῶν συγγενείας ἢ φιλίας¹.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀνέγερσις τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας ἔβαινε πρὸς τὸ τέλος καὶ ἐπρόκειτο τοῦτο νὰ στεγασθῆ διὰ κεράμων, εἰδικῶς παραγγελθέντων κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ Λιβόρνον καὶ κατόπιν εἰς τὴν Βιέννην. Τώρα ὅμως ἔπρεπε νὰ ἐπισπευσθοῦν καὶ αἱ ἐργασίαι διὰ τὰ γλυπτὰ καὶ νὰ ἀνατεθῆ ἡ σύνθεσις πινάκων διὰ τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν εἰς ζωγράφον ἀντάξιον τοῦ Rahl, διότι ὁ διάσημος ἐκεῖνος καλλιτέχνης εἶχεν ἤδη ἀποθάνει πρὸ πολλοῦ (1865).

Ὁ Χάνσεν κατήρχετο κατ' ἀραιὰ διαστήματα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐπεθεώρει τὴν γενομένην ἐργασίαν καὶ ἔδιδεν εἰς τὸν Τσίλλερ καὶ ἐπὶ τόπου ὁδηγίας ἐκτὸς τῶν γραπτῶν ὁδηγιῶν, τὰς ὁποίας ἔστελλεν ἐκ Βιέννης διὰ τῆς ἀνταλλασσομένης ἀλληλογραφίας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Τσίλλερ ἀπεδείχθη ἀντάξιος τῆς ἀποστολῆς του καὶ ἔβλεπε τὸ ἐκτελούμενον ἔργον του μεθ' ὑπερηφανείας καὶ ἀγάπης. «Ἐκ τῶν λατομείων τῆς Πεντέλης, ἔγραφε πρὸς τὸν Χάνσεν (1-4-1871), ἐξάγονται τώρα τόσον ὠραῖα μάρμαρα, ὥστε εἶναι κρῖμα, τὸ ὅτι ἡ Ἀκαδημία εἶναι σχεδὸν ἐτοιμῆ. Τὸ μάρμαρον γίνεται ἐδῶ ὁσημέραι εὐθηνότερον, ἀκόμη καὶ ἰδιῶται ἀρχίζουσιν νὰ κτίζουσιν τὰς προσόψεις τῶν οἰκιῶν των μαρμαρίνας». Μετὰ ἓν ἔτος (22-6-1872) ἔγραφε πάλιν : «Ἡ οἰκοδομὴ προξενεῖ μεγαλειώδη ἐντύπωσιν, ὥστε αἰσθάνομαι ἄφατον χαράν, ὅσάκις τὴν κοιτάζω. Τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν προξενεῖ καὶ εἰς τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους, τῶν ὁποίων τὰς σχετικὰς συνομιλίας ὠτακουστῶ. Πόσον θὰ αὐξηθῆ ἡ λαμπρότης αὐτοῦ τοῦ κτη-

1. Αἱ διαθῆκαι καὶ οἱ κωδικέλλοι τοῦ Σίνα εἶναι 21 τὸν ἀριθμὸν καὶ συνετάχθησαν κατὰ χρονικὰ διαστήματα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1844 - 1873.

ρίου, όταν θὰ τοποθετηθῆ καὶ ὁ γλυπτὸς διάκοσμος!» Τὸν ἐνθουσιασμὸν ὅμως τοῦ Τσίλλερ καὶ τὸν γοργὸν ρυθμὸν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου ἀνέκοπτεν ἐνίοτε αὐτὸς ὁ χορηγός. Τῷ 1871 τοῦ ἔγραφεν ὁ Σίνας νὰ προβαίνη εἰς τὰς λίαν ἀπαραιτήτους παραγγελίας καὶ δαπάνας καὶ νὰ προχωρῆ ἢ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου μὲ βραδύτερον ρυθμὸν, διότι λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως εἰς τὰ χρηματιστήρια τῆς Βιέννης καὶ ὀλοκλήρου τῆς Εὐρώπης δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ ἐξευρεθῆ ρευστὸν χρῆμα, εἰμὴ ἐπὶ καταβολῆ ὑπερόγκων τόκων. Σὺν τῷ χρόνῳ διεμορφοῦτο καὶ ὁ περίξ τῆς Ἀκαδημίας χώρος. «Τώρα ἔχομεν μίαν ὁδὸν Ἀκαδημίας καὶ μίαν ὁδὸν Σίνας», ἐπληροφόρει ὁ Τσίλλερ τὸν Χάνσεν (10-2-1872).

Παρὰ τὴν πεποίθησίν του περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ νεοκλασσικοῦ οἰκοδομηματός του ὁ Χάνσεν ἐπεθύμει νὰ ἔχη περὶ αὐτοῦ τὴν γνώμην καὶ ἄλλων ὁμοτέχνων. Διὰ τοῦτο, ὅτε ὁ πρῶτον μαθητῆς του καὶ κατόπιν συνάδελφός του ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βιέννης Georg Niemann, ὅστις ἦτο συνάμα καὶ ἀρχαιολόγος, ἐταξίδευσεν εἰς Σαμοθράκην πρὸς διενέργειαν ἀνασκαφῶν καὶ ἐπρόκειτο κατόπιν νὰ διέλθῃ ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ Χάνσεν τοῦ ἔγραψε (15-6-1873) : «Θὰ χαρῶ πολὺ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν σας εἰς Βιέννην νὰ ἀκούσω τὰς ἀπόψεις σας περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις οἰκοδομῆς μου».

Ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλαι προσωπικότητες εἶχον ἐκφρασθῆ ἐνθουσιωδῶς περὶ τοῦ ωραίου τούτου κτηρίου, ὡς π.χ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας Χριστιανὸς Θ', πατὴρ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α', καὶ ὁ ἀρχιδουξ τῆς Αὐστρίας Ἰωάννης, οἵτινες τῷ 1872 ἐπεσκέφθησαν τὰς Ἀθήνας. Ὁ Krogh F. (Erinnerungen aus Griechenland, Kopenhagen 1874, p. 68-69) ἔκρινε τὴν Ἀκαδημίαν οἰκοδομημα ἀντάξιον τῶν μνημείων τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Ὁ δὲ ἀρχαιολόγος K. B. Stark, ὅστις τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 1873 διέτριψεν ἐπὶ ἓνα μῆνα ἐν Ἀθήναις, ἔγραψεν εἰς τὸ βιβλίον του «Nach dem griechischen Orient. Reise-Studien» (Heidelberg 1874, p. 303) τὰ ἐξῆς : «Ὅστις θέλει νὰ συγκρίνη κατὰ πόσον οἱ Γερμανοὶ ἀρχιτέκτονες, μὲ τὸν καλλιτέχνην Χάνσεν ἐπὶ κεφαλῆς, εἰσέδυσαν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν λεπτότητα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, δὲν χρειάζεται ἄλλο παρὰ μόνον νὰ ἴδῃ τὴν μεγαλοπρεπῆ μαρμαρίνην οἰκοδομὴν τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν κλπ.». Πρὶν ὅμως ὁ Stark κατέλθῃ εἰς Ἀθήνας, διῆλθεν ἐκ Βουδαπέστης καὶ μετὰ θαυμασμοῦ ἐθεάθη τὴν ἐκεῖ Ἀκαδημίαν, ἀλλὰ διηρωτήθη, ἂν τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς ἐξῆλθον τῶν συνόρων τῆς Οὐγγαρίας! Συγκρίνων δὲ τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην Ἀκαδημίαν

πρὸς τὴν σκοτεινὴν, στενόχωρον καὶ μὲ σκυθρωπὰ παραπετάσματα ἐπενδεδυμένην Ἀκαδημίαν τοῦ Βερολίνου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὅμως ἠκούσθησαν οἱ σοφοὶ λόγοι ἐνὸς Böckh, Enke, Trendelenburg, Jakob Grimm κ.ἄ., εἶπε : « Ἐδῶ κτίζουσι τὸ οἰκοδόμημα διὰ μέλλοντας ἀκαδημαϊκοὺς, ἐκεῖ ἀποβάλλουσι οἰονεὶ ἐπίτηδες καὶ τὸ στοιχειωδῶς ἀναπαυτικόν, ἵνα ἀφήσουσι μόνον τὸ πνεῦμα νὰ ἄρχῃ ». Ὅτε δὲ ὁ Στέφ. Κουμανούδης ἐπαρουσίασε τὸ ἀνωτέρω βιβλίον εἰς τὸ περιοδικὸν « Ἀθήναιον » (τόμ. Β', Ἀθήναι 1873/74, σσ. 399-401), ἔγραψεν ἐν κατακλειδί : « Ἡμεῖς δὲ ἀναγνόντες αὐτὰ ἐκρύψαμεν, ὁμολογοῦμεν, ὑπ' αἰσχύνης τὸ πρόσωπον, νομίσαντες ὅτι περὶ ἡμῶν ἐγράφησαν, ἂν καὶ ὁ Στάρκ, ὅτε ἔγραψε ταῦτα, δὲν εἶχεν ἔτι φθάσει εἰς Ἀθήνας οὔτε εἶχεν ἰδεῖ τὸ μαρμαῖρον Σιναῖον μέγαρον ». Ἐπίσης ὁ Löher Fr. (Griechische Küstenfahrt, Leipzig 1876, p. 369) ηὐχέθη, ὅπως τὸ ἐπιστημονικὸν σωματεῖον τῆς Ἀκαδημίας ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ μέγεθος καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ μεγάρου.

Σχετικῶς πρὸς τὰ μαρμάρινα γλυπτὰ τῆς Ἀκαδημίας ὁ Ἰωάννης Κόσσος, ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1872, ἀπέστειλεν εἰς Βιέννην προπλάσματα τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, ἀλλ' ὁ Σίνας καὶ ὁ Χάνσεν ἐκλίναν καὶ πάλιν ὑπὲρ τῆς σμίλης τοῦ Δρόση, μολονότι οὗτος δὲν εἶχεν ἀκόμη δώσει τὴν τελικὴν μορφήν εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς « γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς ». Ὁ διακεκριμένος ἐκεῖνος καλλιτέχνης εἰργάζετο κατὰ τὴν διάθεσιν καὶ ἔμπνευσιν τῆς στιγμῆς καὶ οὐχὶ συστηματικῶς καὶ μετ' ἐπιμονῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν δημιουργημάτων του. Τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον ἐπεδείκνυε κατὰ τὴν ἑναρξιν καλλιτεχνικοῦ τινος ἔργου, διεδέχετο ραθυμία ἢ ἀπροθυμία πρὸς συνέχισιν καὶ ἀποπεράτωσιν τούτου¹. Ὁ Τσίλλερ ἠναγκάζετο νὰ μεταχειρίζεται ἄλλοτε τὸν ὑπερβολικὸν ἔπαινον καὶ ἄλλοτε τὴν ἀπειλήν, ὅτι θὰ ἀνέθετεν εἰς τὸν Ἰωάννην Κόσσον καὶ τὸν Γεώργιον Βιτάλην τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γλυπτῶν τῆς Ἀκαδημίας, ἀλλ' ὁ Χάνσεν συνίστα ἐκ Βιέννης ὑπομονήν, διότι ἀνεγνώριζε τὴν καλλιτεχνικὴν ὑπεροχὴν τοῦ Δρόση. Ἐκμαγεῖον τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἄλλα ἔργα του ἀπέστειλεν ὁ καλλιτέχνης οὗτος εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τῆς Βιέννης (1873) καὶ ἔλα-

1. Καὶ ὅμως ὁ Δρόσης ἐπρότεινε νὰ ἀναλάβῃ τὴν κατασκευὴν, καὶ μάλιστα εἰς εὐθηνότεραν τιμὴν, μιᾶς γλυπτῆς συνθέσεως καὶ διὰ τὸ ἀντίστοιχον ἀέτωμα τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς Ἀκαδημίας. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 27-4-1872.

βε τὸ πρῶτον βραβεῖον, ὑπερτερήσας καὶ τῶν Ἰταλῶν ὁμοτέχνων του¹.

Κατὰ τὸ ἔτος 1873 ὁ Δρόσης, συνάψας ἕτερον συμβόλαιον μετὰ τοῦ Σίνα, ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσῃ τὰ ἀγάλματα τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ μουσηγέτου Ἀπόλλωνος, ὕψους 3,50 μέτρων ἕκαστον, καθὼς καὶ τὰ ἀγάλματα τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, ἕκαστον ὕψους 2,40 μέτρων. Τελικὴ ἀμοιβὴ διὰ μὲν τοὺς «ἵσταμένους θεοὺς» ὠρίσθησαν 80.000 δραχμαί, διὰ δὲ τοὺς «καθημένους φιλοσόφους» 50.000 δραχμαί².

Ὡς πρὸς τὴν γραφικὴν διακόσμησιν τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν ὁ Τσίλλερ ἔγραφε πρὸς τὸν Χάνσεν (19-5-1871) τὰ ἐξῆς : «Καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐγίνετο ἀπὸ τοῦδε σκέψις τις καὶ περὶ τῶν ἔργων τῆς ζωγραφικῆς . . . , διότι φοβοῦμαι ὅτι δυνατὸν νὰ μᾶς τύχῃ δευτέρως τις Δρόσης, ὅποτε θὰ μείνῃ ἡ Ἀκαδημία ἄνευ πινάκων». Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου εἶχον ἤδη προνοήσῃ ὁ Σίνας καὶ ὁ Χάνσεν, οἵτινες ἀνέθεσαν τὴν καλλιτεχνικὴν ταύτην ἐργασίαν εἰς τὸν Christian Griepenkerl, μαθητὴν τοῦ Rahl³. Ὁ Griepenkerl ἦτο μὲν ὑποδεέστερος τοῦ διδασκάλου του, ἀλλὰ κατέβαλε φιλότιμον προσπάθειαν, ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν. Τῷ 1872 ἐξετέλεσεν οὗτος τὰ πρῶτα ὀκτὼ σχέδια, τὰ ὁποῖα παρίστανον τὴν Τιτανομαχίαν, τὸν Προμηθέα πυρφόρον, τὸν Προμηθέα δεσμώτην, τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Προμηθέως ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, τὴν νέαν τάξιν τοῦ κόσμου, τὴν Δήμητρα ἐξαποστέλλουσαν τὸν Τριπτόλεμον πρὸς διάδοσιν τῆς γεωργίας, τὸν Ἀπόλλωνα ἐν μέσῳ τῶν Μουσῶν καὶ τὴν Χάριν καὶ τὸν Ἡφαιστον μετὰ τῶν Κυκλώπων⁴. Μικραὶ ὕδατογραφαὶ τῶν συνθέσεων τούτων ἐξετέθησαν τὸ ἐπόμενον ἔτος (1873) εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τῆς Βιέννης καὶ ἔτυχον εὐμενοῦς κριτικῆς, ἀλλ' εἶναι προφανές ὅτι στενὴ σχέσηις καὶ ἀλληλουχία μετὰ τῶν δὲν ὑπῆρχε. Βραδύτερον ἐλήφθησαν τὰ θέματα σχεδὸν πάντων τῶν πινάκων ἐκ τοῦ μυθολογικοῦ κύκλου τοῦ Προμηθέως. Τῷ 1874 ὁ Griepenkerl ἐξελέγη καθηγητὴς τῆς ζωγραφικῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω: Ziller an Hansen, 11-4-1873. Τὸ πρόπλασμα τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος ἀπέστειλεν ὁ Δρόσης καὶ εἰς τὴν Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων (1878), ἀλλ' ἐκεῖ ἐκρίθη τοῦτο «μετ' ἀυστηρότητος», ὡς ἀναγράφει ἡ ἔφημ. «Παλιγγενεσία» (ἀριθ. 4146/17-6-1878).

2. Τὸ σχέδιον συμβολαίου (βλ. ἔγγρ. 88), τὸ ἐν τοῖς «Καταλοίοις» τοῦ Χάνσεν, ἀναγράφει ἀρχικὴν ἀμοιβὴν 30.000 δρχ. διὰ τὰ ἀγάλματα τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, διορθωθεῖσαν εἰς 50.000.

3. Βλ. εἰκ. 26.

4. Akademie der Bildenden Künste (Wien). Chr. Griepenkerl, Arbeitsbuch 1872-1880 (Manuskript). Εἰκ. 98 α-β, 99, ὡς καὶ 106, ἢν πρβλ. πρὸς 107.

Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βιέννης. Κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο, καθὼς καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἐφιλοτέχνησε δαπάναις τοῦ Σίνα προσωπογραφίας αὐτοῦ καὶ ἄλλων φιλικῶν του προσώπων¹.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1874) ὁ Τσίλλερ ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Βιέννην. Ὁ Σίνας, ἐκτιμῶν τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ πρὸς ἀνέγερσιν τῆς Ἀκαδημίας, ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν ἐπιστολήν, διὰ τῆς ὁποίας τοῦ ὑπέσχετο ἕκτακτον ἀμοιβὴν ἔξ 20.000 δραχμῶν μετὰ τὴν τελειωτικὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου². Ἐπανελθὼν δὲ οὗτος εἰς τὰς Ἀθήνας ἠσχολήθη μὲ τὴν στέγασιν τοῦ μεγάρου, τὴν κατασκευὴν τῶν θυρῶν καὶ παραθύρων, τὴν ἐπιχρῦσωσιν τῶν τυμπάνων τῶν ἀετωμάτων, τὴν τοποθέτησιν τῶν μαρμαρίνων φανοστατῶν καὶ τῶν βάσεων τῶν ἀγαλμάτων κλπ.

Ἄλλὰ διὰ τὸν Χάνσεν ἡ ἐκτέλεσις καὶ τῶν ἐργασιῶν τούτων δὲν ἐσήμαινε τὸ τέρμα τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀρχιτέκτονος προκειμένου περὶ οἰκοδομήματος νεοκλασσικοῦ ρυθμοῦ. Διότι, ὡς μαρτυροῦν τὰ ἐπὶ τοῦ προτύπου τούτου, ἦτοι τοῦ Ἐρεχθείου, σωζόμενα ἴχνη χρωματισμοῦ, οἱ κλασσικοὶ ἀρχιτέκτονες ἐφήρμοζον τὴν «πολυχρωμίαν», δηλαδή τὴν προσθήκην χρωμάτων καὶ χρυσοῦ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα ἐξουδετερώσουν τὴν ψυχρότητα τοῦ μαρμάρου καὶ ἐξασφαλίζουν τὴν διατήρησιν αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα μετὰ τῆς ἀρμονίας τῶν γραμμῶν συνδυάζουν τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν ἀρμονίαν τῶν χρωμάτων. Αὐτὴν τὴν «πολυχρωμίαν» ἐπεχείρησεν ὁ Χάνσεν νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὸ μέγαρον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ εἰς πολὺ ἐντονώτερον βαθμὸν εἰς τὸ ἐπίσης νεοκλασσικὸν μέγαρον τῆς Βουλῆς τῆς Βιέννης³.

Τῷ 1875 ἡ Ἀκαδημία εἶχε πλέον στεγασθῆ. Μετὰ δὲ τὴν ἐπιχρῦσωσιν τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ τοποθέτησιν τῆς γλυπτῆς συνθέσεως τοῦ Δρόση, προσέλαβεν αὕτη ὄψιν λαμπρὰν καὶ μεγαλοπρεπῆ⁴. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπεστάλησαν ἐκ Βιέννης καὶ τὰ ἐξ ὀπτῆς γῆς γλυπτὰ (terracotta), ἅτινα ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῶν ὀκτῶ ἀετωμάτων τῶν ἐκατέρωθεν τοῦ κεντρικοῦ τμήματος πτερύγων τῆς Ἀκαδημίας. Τὰ γλυπτὰ ταῦτα, σχεδιασθέντα

1. Ἐνθ' ἀνωτέρω.

2. Z i l l e r, Erinnerungen (Manuskript). Ἐγγρ. 89.

3. Ἐν Βιέννῃ ὁ Χάνσεν δὲν ἐφήρμοσε τὴν «πολυχρωμίαν», ὡς ἐπεθύμει, διότι προσέχρυσεν εἰς σφοδρὰς ἀντιδράσεις. Σώζεται ὁμως ἀκόμη ἡ χάριν δοκιμῆς χρωματισθεῖσα ἐπιφάνεια ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ μεγάρου τῆς Βουλῆς (Parlament).

4. Βλ. εἰκ. 62-63.

ὑπὸ τοῦ Χάνσεν καὶ ἐκτελεσθέντα ὑπὸ τοῦ Franz Melnitzki, παριστάνουν τὴν Ἀθηνᾶν ὡς προστάτιν τῆς γεωργίας, τῆς βιοτεχνίας, τῆς ναυπηγικῆς καὶ ἐν γένει τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης¹.

Τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν πληροφορηθεὶς ὁ ἐν Βερολίῳ πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος Ἀλέξανδρος Ρίζος - Ραγκαβῆς², συνιστᾷ ἐπιμόνως διὰ τῆς ἀπὸ 13/25-8-1875 ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργὸν Ἀλέξανδρον Κουμουνδοῦρον τὴν διὰ νομοθετικοῦ διατάγματος ἴδρυσιν τοῦ Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Σωματείου τῆς χώρας. «Οὐ μόνον ἐντροπὴ εἶναι, γράφει, νὰ οἰκοδομῆται ἀνάκτορον ἐν Ἀθήναις, χωρὶς νὰ ἔχωμεν Ἀκαδημίαν... ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ ἴδρυσις αὐτῆς θέλει χαιρετισθῆ ὑπὸ πάσης τῆς Εὐρώπης ὡς ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος». Ἐν συνεχείᾳ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ὁ Ραγκαβῆς γράφει ὅτι ἀποστέλλει συνημμένως καὶ σχέδιον ὀργανισμοῦ τῆς ἰδρυθησομένης Ἀκαδημίας, καθὼς καὶ κατάλογον τῶν πρώτων ἀριστίνδην ἀκαδημαϊκῶν. «Ὁ Κόντος, λέγει, εἶναι δόκιμος φιλόλογος καὶ ὁ Κουμανούδης γνωστὸς ἀρχαιολόγος. Ἡ θέσις των εἶναι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Ἀντὶ τοῦς 25, οὓς σοὶ σημειῶ, ἔκλεξον ἄλλους, οὓς ἐγκρίνεις. Τὸ ἀπολύτως ἀναπόφευκτον ὅμως εἶναι νὰ ἐκλεχθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως... Μόνη ἡ Κυβέρνησις δικαιούται νὰ δώσῃ ταύτην τὴν πρώτην ἀφετηρίαν. Ἐν Βαυαρίᾳ ἐπὶ τῆς συστάσεως τῆς Ἀκαδημίας ὅλοι οἱ πρῶτοι Ἀκαδημαϊκοὶ διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως»³. Μαθὼν ὅμως ὁ Ραγκαβῆς ὅτι καὶ ὁ Σίνας εἶχε καταρτίσει σχέδιον ὀργανισμοῦ, σπεύδει νὰ συστήσῃ εἰς τὸν Κουμουνδοῦρον (18/30-8-1875), ὅπως ἀποδεχθῆ τὸ σχέδιον τοῦ ἰδρυτοῦ, χωρὶς δὲ νὰ περιμένη τὴν λῆψιν τούτου, νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν συντομώτατον νόμον «λέγοντα εἰς ἓν, δύο, τὸ πολὺ τρία ἄρθρα», ὅτι συνιστᾶται Ἀκαδημία, ὅτι ὁ κανονισμὸς ἡ ὀργανισμὸς αὐτῆς θέλει γίνεαι διὰ Βασ. Διατάγματος καὶ ὅτι ἡ «Ἀκαδημία θέλει καλεῖσθαι Σιναία»⁴. Διὰ τρίτης ἐπιστολῆς ὁ Ραγκαβῆς (Σεπτ. 1875) εἰδοποιεῖ τὸν Κουμουνδοῦρον νὰ μὴ ὑποβάλλῃ τὸ νομοσχέδιον τῆς ἰδρύσεως, πρὶν ἀναρρώσῃ ὁ ἰδρυτής, ὅστις ἦτο βαρέως ἀσθενὴς καὶ δὲν θὰ ἔπρεπεν «εἰς οὐδὲν νὰ κακοκαρδισθῆ»⁵.

1. Εἰκ. 66 - 72.

2. Εἰκ. 93.

3. Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Κῶδιξ Ραγκαβῆ, σ. 105-107. *Εγγρ. 91.

4. Ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 107-109. *Εγγρ. 92.

5. Ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 109-110. *Εγγρ. 93.

Ἐνῶ ὅμως ὁ Ραγκαβῆς κατήρτιζε κανονισμούς καὶ κατέγραφε τοὺς μέλλοντας ἀριστίνδην ἀκαδημαϊκούς, ἐνῶ ὁ Χάνσεν ἐσχεδίαζε τὴν «πολυχρωμίαν» τῆς Ἀκαδημίας, ἐνῶ ὁ Δρόσης ἔδιδε καὶ πάλιν τὴν καλλιτεχνικὴν του πνοὴν εἰς τὰ ὑπόλοιπα γλυπτὰ, ὁ δὲ Griepenkerl συνελάμβανε τὴν τελικὴν σύνθεσιν τῶν γραφικῶν παραστάσεων τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν, ἀπέθανε κατόπιν πολυμήνου ἀσθενείας ὁ ἰδρυτῆς (15-4-1876), μὴ εὐτυχῆσας νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἀντικρύσῃ τὸν καλλιτεχνικὸν ναόν, τὸν ὁποῖον ἐχορήγησεν εἰς τοὺς μύστας τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ ἐξέλιπεν ὁ τελευταῖος ἄρρην γόνος τῆς οἰκογενείας Σίνα. Κατὰ τὴν ἀκτινοβόλον τροχιὰν τῆς ζωῆς του ὁ Σίμων Σίνας ἐπαξίως ἐτιμήθη διὰ πολλῶν ἀξιωμάτων καὶ τίτλων εὐγενείας, ἀλλ' ὁ πλεόν ἐνδεδειγμένος τίτλος εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ γενναιόδωρον αὐτὴν φυσιογνωμίαν εἶναι ὁ δοθεὶς χαρακτηρισμὸς «Εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος»¹.

16. Η ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΣΙΝΑ ΚΑΙ Η ΣΙΝΑΙΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Μετὰ τὴν κατατεθεῖσαν δῆλωσιν εἰς τὰς ἀρμοδίας οἰκονομικὰς ἀρχὰς περὶ τῆς καταλειφθείσης περιουσίας τοῦ Σίμωνος Σίνα² καὶ μετὰ τὴν διανομὴν αὐτῆς εἰς τοὺς δικαιούχους κληρονόμους συμφώνως πρὸς τὰς διαθήκας αὐτοῦ, ἡ Ἰφιγένεια Σίνα ἐσυνέχισε τὴν ἀγαθοεργὸν δρᾶσιν τοῦ συζύγου της. Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ διαθέτου, ὁ ἐμπορικὸς καὶ τραπεζιτικὸς οἶκος Σίνα

1. T ó t h, Báró Simon Sina (Budapest 1876), p. 24. «Ὁ Σίνας δὲν ἦτο μόνον Κροῖσος, ἦτο πρὸ παντὸς ἄνθρωπος!» ἔγραψαν τὰ «Humoristische Blätter» (Wien, Nr. 17/23-4-1876). «Ἡ ἡγεμονικὴ ἐλευθεριότης τοῦ Σίνα κατέστη παροιμιώδης», ἔγραψεν ἀργότερον ἡ ἔφημ. «Neue Freie Presse» (Morgenblatt, Wien, Nr. 7298/22-12-1884). Ἐγκωμιαστικὰς νεκρολογίας ἐδημοσίευσαν ἐπίσης αἱ ἔφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ «Αἰῶν» (Ἀθῆναι, 30-4-1876), «Παλιγγενεσία» (Ἀθῆναι, ἀριθ. 3470/16-4-1876), «Νέα Ἡμέρα» (Τεργέστη, 10/22-4-1876), «Astronomische Nachrichten» (Kiel), Bd. 88, Nr. 2093, p. 65 (Todesanzeige von Julius Schmidt), «Fremden-Blatt» (Wien, Nr. 105/16-4-1876), «Neue Illustrierte Zeitung» (Wien, Nr. 17/1876, p. 270), «Wiener Salonblatt» (Wien, Nr. 17/22-4-1876), «Wiener Salonbuch» (Wien, 1876, p. 101) κ.ά. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐτέλεσεν ἐπίσημον μνημόσυνον, κατὰ τὸ ὁποῖον προσήκοντα λόγον ἐξεφώνησεν ὁ καθηγητῆς τῆς Νομικῆς καὶ πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἐμμ. Κόκκινος. Διὰ τὴν ἐκδήλωσιν ἐκείνην ἡ Ἰφιγένεια Σίνα ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν (8/20-6-1876). Βλ. φωτ. 26, 27 καὶ ἔγγρ. 94. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Δῆμος τῆς Βιέννης, τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ Σίνα, ὠνόμασε μίαν τῶν ὁδῶν τῆς πρωτεύουσας τῆς Αὐστριακῆς Μοναρχίας «Sinagasse».

2. Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv. Sina's Testamente.

16-4 1876
M.

La Baronne de Sina de Hodos et Kixdia,
née de Ghika de Desanfálva, le comte et la comtesse Victor de Wimpffen
et leurs enfants, le prince et la princesse Maurecordato, le prince et la
princesse Ypsilanti et leurs enfants, le duc et la duchesse de Castrics
ont l'honneur de vous faire part de la perte douloureuse qu'ils viennent
de faire en la personne de

Son Excellence le Baron de Sina
de Hodos et Kixdia

Conseiller intime actuel de S. M. I. et R. A.
Membre de la chambre des Seigneurs en Autriche et de la table des Magnats en Hongrie,
Grand croix de l'ordre de Léopold, de la couronne de fer, du Sauveur etc. etc. etc., ancien
ministre plénipotentiaire, chef de la maison Simon G. Sina,

leur époux, père, beau-père et grand-père, décédé en son palais à Vienne
le samedi 15. Avril 1876 à l'âge de 65 ans, muni des Sacraments de l'Eglise.

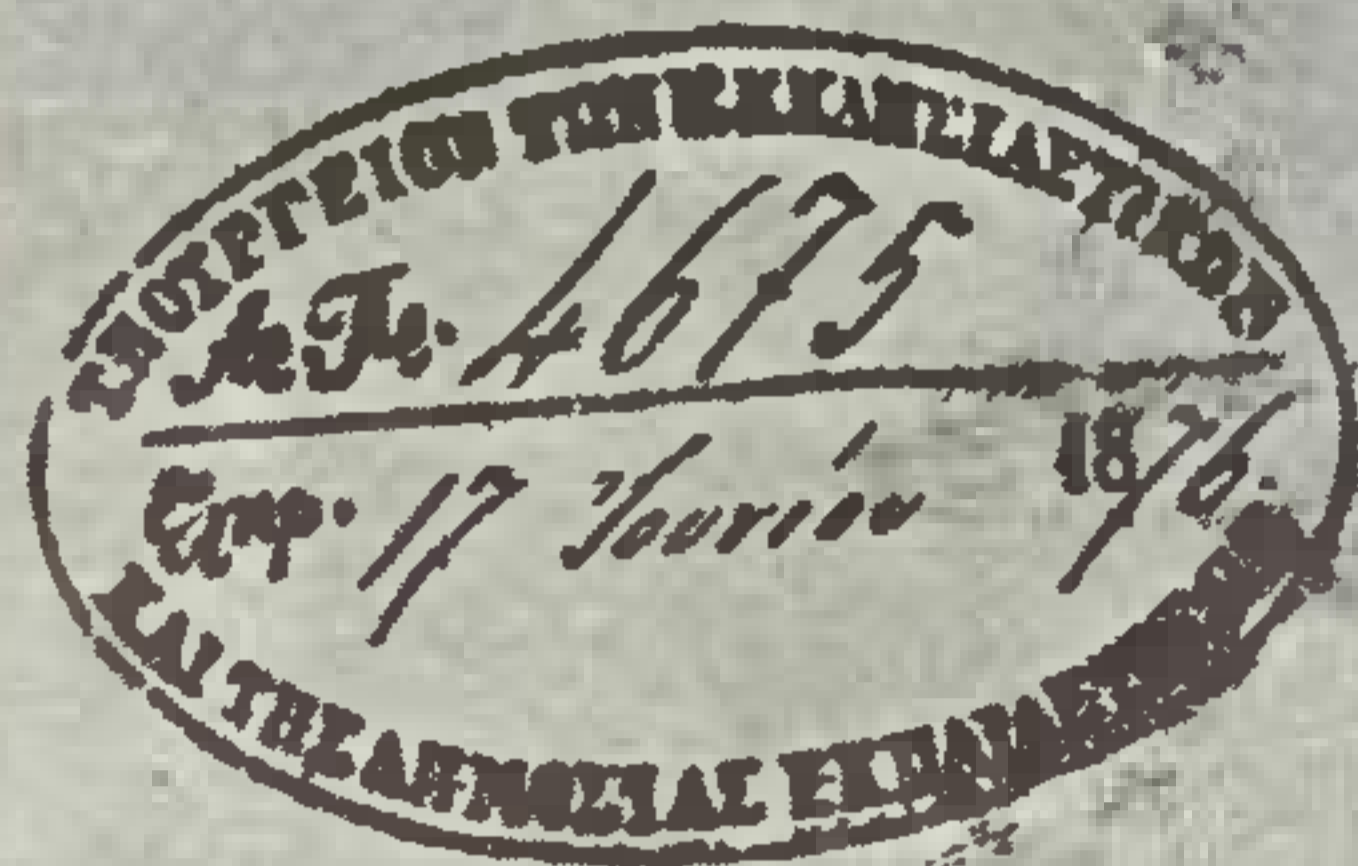
Vienne, 16. Avril 1876.

Priez pour lui.

238 / 18

Château D'iekhorn 20/4/1876

1876

Αγαπητέ μου φίλε,

175-

Η αγάπη μου είναι πάντα μαζί σου και πάντα
 είναι η αγάπη μου και η αγάπη μου είναι πάντα μαζί σου
 αγαπητέ μου φίλε.

Η αγάπη μου είναι πάντα μαζί σου και πάντα
 είναι η αγάπη μου και η αγάπη μου είναι πάντα μαζί σου
 αγαπητέ μου φίλε.

Η αγάπη μου είναι πάντα μαζί σου και πάντα
 είναι η αγάπη μου και η αγάπη μου είναι πάντα μαζί σου
 αγαπητέ μου φίλε.

καρτερία σου, ὅτι ἐν ταύταις ἀποδείξασα καὶ δὴ
αὖ καὶ ὁδῶν ὁ ἀρετῶν ἑστῶν μου ἀπὸ αὐτῶν ἔκλυται,
ἐξυμνοῦν ἔχουσα καὶ τὴν ἀρετῶν σου, καὶ ἀπὸ τοῦ
μοῦ πάντα ἄρετον ἀποδείξασα καὶ ἀποδείξασα ἐκείνου ἀπὸ
τῆς μετῆς σου ἀρετῶν μου καὶ σοφῶν, ἅ ὅτι καὶ ἀρετῶν
ὅσα καὶ ἀρετῶν.

Πάλιν ἐξυμνοῦν καὶ ἀποδείξασα τὴν ἀρετῶν σου
καὶ ἀποδείξασα καὶ ἀποδείξασα ἀρετῶν μου καὶ ἀπὸ
καὶ ἀποδείξασα ἀρετῶν σου ἀποδείξασα ἀρετῶν σου
μου, καὶ καὶ ἀρετῶν καὶ ἀρετῶν ἀρετῶν, ἀποδείξασα ἀρετῶν
ἀπὸ τοῦ ἀρετῶν καὶ ἀρετῶν μου, καὶ καὶ ἀρετῶν ἀρετῶν σου
μου.

Ἐξυμνοῦν καὶ ἀποδείξασα ἀρετῶν σου, ἀρετῶν σου
ἀποδείξασα καὶ ἀποδείξασα ἀρετῶν σου,

Βασιλίσσῃ Ἰφιγενείᾳ Σίνας

παρέμεινεν ἐν λειτουργίᾳ ἐπὶ πέντε ἀκόμη ἔτη, ἤτοι μέχρι τοῦ ἔτους 1881, ὁπότε διελύθη.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν κοινωφελῆ δράσιν τῆς εὐγενοῦς συντρόφου καὶ συνεργάτιδος τοῦ ἐθνικοῦ τούτου εὐεργέτου δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι καὶ αὕτη εἶχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἀναδειχθῆ ἐθνικὴ εὐεργέτις τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Ἀρσακείου αὕτη ἐγένετο ἡ μεγαλυτέρα χορηγὸς τοῦ προτύπου τούτου ἐκπαιδευτηρίου τῶν Ἑλληνίδων καὶ αὕτη ἐφρόντισε κατόπιν νὰ ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ εἰς τὴν διακεκριμένην παιδαγωγὸν Ἀμεναΐδα Καβανιάρη, μετακληθεῖσαν ἐξ Ἑλβετίας¹. Ἡ Ἰφιγένεια Σίνα ἀνέλαβε πλέον τὴν φροντίδα διὰ τὴν συντήρησιν, τὴν ἐπισκευὴν καὶ τὸν ἐπιστημονικὸν ἀνεφοδιασμὸν τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν καὶ ἐξηκολούθησε νὰ καταβάλλῃ τακτικῶς τὴν ἐκ 12.000 δραχμῶν ἔτησίαν ἐπιχορήγησιν εἰς τὸν διευθυντὴν αὐτοῦ Julius Schmidt μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του². Ἀλλ' ἡ μεγαλυτέρα φροντίς τῆς μεγάλης αὐτῆς εὐεργέτιδος ὑπῆρξεν ἡ πραγματοποίησις τοῦ ὀνείρου τοῦ συζύγου της, ἤτοι ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ καλλιμαρμάρου μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας. Πρὸς τοῦτο συνεκρότησεν αὕτη ἐν Βιέννῃ εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, ἔχουσαν ὡς πρόεδρον τὸν Χαρίτωνα Ioannovits, ἄλλοτε σύμβουλον τοῦ Σίνα, καὶ μέλη τοὺς Dr. Josef Holy καὶ Βαρῶνον Guido Sommaruga, καὶ ἔδωκε τὴν ἐντολήν, ὅπως οὗτοι ἐν συνεννοήσει καὶ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Χάνσεν ἐλέγχουν τὴν ἐκτελουμένην ἐργασίαν καὶ ἀποφασίζουσιν περὶ τῶν κατ' ἔτος ἀπαιτουμένων δαπανῶν. Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἢ πρὸς τὸν ἄλλοτε γραμματέα καὶ νῦν διαχειριστὴν τῆς περιουσίας Σίνα Johann Baptist Soyer ὤφειλε νὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Τσίλλερ τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ ἀπολογισμοὺς τῶν διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ἔτησίων ἐξόδων εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε μέσῳ τοῦ Χάνσεν³. Ἀναφέρει δὲ ὁ Τσίλλερ εἰς τὴν ἀπὸ 27-5-1876 ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Χάνσεν, ὅτι μέχρι τοῦδε ἐξωδεύθησαν διὰ τὴν Ἀκαδημίαν 1.868.254 δραχμαί, ὅτι θὰ χρειασθοῦν 111.140 δραχμαί διὰ τὸν Δρόσην, 74.000 δραχμῶν διὰ τὸν Griepkerl καὶ 404.152 δι' ἑκτακτα ἐξοδα, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων διὰ τὰ ἐκ τερρα-

1. «Πρακτικὰ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας» (Ἀθῆναι 1858, 1861, 1863, 1866), Βιὼν η Γ., Λόγος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς 50ετηρίδος τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας (Ἀθῆναι 1886, σ. 96) καὶ Γαλάττη Στ., Ἱστορία τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας (Ἀθῆναι 1941, δακτυλογραφημένον), τόμ. Β', σ. 13-14.

2. Ὁ Schmidt ἀπέθανε τὴν 26 Ἰανουαρίου/7 Φεβρουαρίου 1884.

3. Ἐθνικὴ Πινακοθήκη. Ἀρχεῖον Τσίλλερ. Ἐπιστολὴ τοῦ «Οἴκου Σίνα» πρὸς τὸν Τσίλλερ, 25-1-1877.

κόττας γλυπτά τῶν μικρῶν ἀετωμάτων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐκτελεσθῆ εἰς τὴν Βιέννην¹.

Πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀκαδημίας ὁ Τσίλλερ κατεσκεύασεν ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῆς εἰδικὸν ἐργαστήριον χάριν τοῦ Δρόση. Ἐπιτυχῆ προπλάσματα μικροῦ μεγέθους εἶχεν ἤδη φιλοτεχνήσει ὁ Δρόσης εἰς τὸ ἴδιον ἐργαστήριον², ἀλλὰ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1876 κατεσκεύασεν ἐν τῷ νέῳ ἐργαστηρίῳ γύψινον πρόπλασμα τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς εἰς φυσικὸν μέγεθος. Παρόμοιον πρόπλασμα τοῦ Ἀπόλλωνος κατεσκεύασεν οὗτος τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἀμφότερα δὲ ἐστήθησαν κατ' Αὐγούστον τοῦ 1877 ἐπὶ τῶν δύο ὑψηλῶν κιόνων τῆς προσόψεως χάριν δοκιμῆς. Ἡ «Ἐφημερίς» τοῦ Δημ. Κορομηλά, θεωρήσασα τὰ ἔργα ταῦτα «ἀντάξια τοῦ μεγάλου ἀετώματος τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶν δύο ἄλλων ἐπὶ τῶν ἐκατέρωθεν πτερύγων αὐτῆς, τοῦ λαμπροῦ τούτου κόσμου τῆς ἀναγεννωμένης ἡμῶν καλλιτεχνίας», παρετήρησεν ἐν συνεχείᾳ τὰ ἑξῆς : «Ἄν ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ φέρωμεν ἡμεῖς κρίσιν ἐκ τοῦ προχείρου, . . . ἠθέλομεν προτιμήσει νὰ κρατῆ ἡ Ἀθηνᾶ τὸ ἀκόντιον ὀρθόν. Ὡς ἤδη κρατεῖ αὐτό, δυνατὸν νὰ ἔχη τὸ ἦθος πολεμικώτερον, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὸ σεμνὸν παράστημα, ὅπερ πρέπει νὰ ἐπικρατῆ εἰς τὴν Θεὰν τῆς φρονήσεως»³.

Ὁ Χάνσεν, κατελθὼν τότε εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀγαλμάτων καὶ διὰ τὴν ἀρξαμένην διακόσμησιν τῆς Ἀκαδημίας διὰ τῆς μεθόδου τῆς «πολυχρωμίας». Ἐνθουσιωδῶς δὲ ἐξεφράσθησαν περὶ τῆς διακοσμητικῆς ταύτης μεθόδου καὶ πλεῖστοι ἀρχιτέκτονες καὶ τεχνοκρίται, ὡς καὶ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α', ὁ διάδοχος τοῦ Sachsen-Meiningen πρίγκιψ Bernhard, ὁ διάδοχος τῆς Ρωσίας, ὁ Ἄγγλος πρίγκιψ Ἀλφρέδος, ὁ κόμισ Salisbury καὶ ἄλλοι διακεκριμένοι ξένοι ἐπισκέπται⁴. Ἡ ἔφημερίς «Παλιγγενεσία» (ἀριθ. 4159/3-7-1878) ἔγραψε περὶ τῆς πολυχρωμίας τὰ ἑξῆς : «Προσέτι ἐν τῷ οἰκοδομήματι τούτῳ ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα

1. Th. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 27-5-1876.

2. Βλ. Βασιλειάδου Σπυρ., Ἀττικαὶ νύκτες, τόμ. Γ', Ἔργα πεζὰ (Ἀθῆναι 1875), σ. 229-232, ὅπου ὁ συγγραφεὺς περιγράφει τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Δρόση καὶ τὴν ἐντύπωσίν του ἐκ τῶν καλλιτεχνικῶν προπλασμάτων τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος.

3. Ἐν τούτοις ἡ ὅλη στάσις τῆς «Ἀθηνᾶς» τοῦ Δρόση ἐνέχει κίνησιν καὶ δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ θεὰ «κατ' Οὐλύμποιο καρῆνων αἰζάσα», μόλις κατέρθησε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ κίονος ὑπεράνω τῆς Ἀκαδημίας.

4. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 9-12-1876 καὶ 28-1-1877.

τῆς ἐπιχρυσώσεως κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἐν μέρει δὲ εἰσήχθη ἐπιτυχῶς πρῶτον ἤδη, ὡς πιστεύομεν, καὶ ὁ χρωματισμός, ὡς συνείθιζον αὐτὸν ἐκεῖνοι. "Ἀπαντα τὰ λεπτὰ τοῦ κτηρίου μέλη ἐπεχρυσώθησαν, αἱ δὲ σφίγγες καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν ἐν τοῖς ἀκρωτηρίοις ἀγαλμάτων ἐχρωματίσθησαν ἐλαφρῶς, ἐκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ στίλβοντος χρυσοῦ, τοῦ ἀπαστράπτοντος λίθου καὶ τῶν μετὰ πολλῆς φειδωλίας καὶ κρίσεως ἐπιρριφθέντων που καὶ που χρωμάτων παρήχθη ἀρμονία εὐάρεστος τέρπουσα καὶ ἠδύνουσα λίαν τὸν θεατὴν».

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Τσίλλερ θέλων νὰ γνωρίζῃ, ἐὰν ὁ Griepenkerl ἔδωκε τὴν τελικὴν μορφήν εἰς τοὺς πίνακας, οἵτινες προωρίζοντο διὰ τὸν καλλιτεχνικὸν διάκοσμον τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Χάνσεν τὴν ἐξῆς ἀνυπόμονον παρατήρησιν : «Οἰκοδομῶ τὴν Ἀκαδημίαν ἤδη ἀπὸ 16 ἐτῶν καὶ ἀκόμη δὲν ἔχω πληροφορηθῆ, τί ἀκριβῶς πρόκειται νὰ παραστήσουν οἱ ζωγραφικοὶ πίνακες τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων»¹. Ὁ Griepenkerl εἶχε πλέον συλλάβει τὴν ὀριστικὴν σύνθεσιν τῆς Τιτανομαχίας καὶ τῶν λοιπῶν ἑπτὰ παραστάσεων ἐκ τοῦ μυθολογικοῦ κύκλου τοῦ Προμηθέως, ἀλλὰ τοὺς πίνακας ἤρξατο ἐκτελεῖν μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1878². Τότε ἀνεκοινώθη τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τῶν παραστάσεων εἰς τὸν Τσίλλερ, ὁ ὁποῖος ἐδημοσίευσεν ἀμέσως περιγραφὴν αὐτῶν εἰς τὸ περιοδικὸν («Ἔστια») (Ἀθῆναι, τόμ. 6, ἀριθ. 147 / 22-10-1878, σ. 686-687)³.

Ὁ πίναξ τῆς Τιτανομαχίας ἐπερατώθη τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1880, πρὶν δὲ ἀποσταλῆ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐξετέθη ἐν τῷ «Οἴκῳ τῶν Καλλιτεχνῶν» (Künstlerhaus) τῆς Βιέννης, ὅπου ἐβραβεύθη⁴. Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1880 ὁ Griepenkerl καὶ ὁ Χάνσεν κατῆλθον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἔδωκαν ὁδηγίαν διὰ τὴν κατάλληλον τοποθέτησιν τῶν πινάκων.

1. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 27-10-1877.

2. Akademie der bildenden Künste (Wien). Griepenkerls, Arbeitsbuch, p. 23. Ἡ τελικὴ ὁμως ἐκτέλεσις τῆς Τιτανομαχίας καὶ τῶν πινάκων τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, οἵτινες παριστάνουν τὸν Προμηθέα πυρφόρον, τὸν Προμηθέα δεσμώτην καὶ τὸν Προμηθέα λυόμενον, ἐγένετο βάσει τῶν βελτιώσεων, τὰς ὁποίας ἐπέφεραν ὁ Χάνσεν. Πρβλ. εἰκ. 100 πρὸς εἰκ. 101 καὶ εἰκ. 103 καὶ 104 πρὸς εἰκ. 105.

3. Ἔγγρ. 95. Περιγραφὴν τῶν πινάκων τῆς Ἀκαδημίας ἐδημοσίευσαν ἐπίσης τὸ περιοδικὸν «Ἀκαδημία» (Ἀθῆναι 1888), σ. 74-75 καὶ ὁ Ἑρμουπολίτης, Αἱ τοιχογραφίαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, περ. «Ναυτικὴ Ἑλλάς» (Ἰούλιος 1953).

4. «Kunst-Chronik. Beiblatt zur Zeitschrift für bildende Kunst», Bd. 15 (Leipzig 1880), p. 462-464.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν δημοσίων συνεδριάσεων καὶ τελετῶν ἔμελλεν ἐπίσης νὰ στηθῆ καὶ ὁ ἀνδριὰς τοῦ ἰδρυτοῦ, ἀνετέθη δὲ ἡ ἐκτέλεσις καὶ τοῦ ἔργου τούτου εἰς τὸν Δρόσην¹. Ὁ Χάνσεν ἐπρότεινεν ὅπως ὁ ἀνδριὰς τοῦ Σίνα γίνη ὀρειχάλκινος, ἀλλ' ἡ Ἰφιγένεια Σίνα ἐπροτίμησε νὰ γίνη καὶ οὗτος μαρμάρινος, καὶ δὴ ἐκ πεντελησίου μαρμάρου. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν δύο θεῶν δὲν εἶχον ἀκόμη τοποθετηθῆ. «Ὁ κύριος Δρόσης περιέρχεται τὰ ἀγάλματά του μὲ τὴν σμίλην εἰς τὴν χεῖρα καὶ συνεχῶς ἐπιφέρει διορθώσεις, ὥστε τὸ πρᾶγμα αὐτὸ οὐδέποτε πρόκειται νὰ λάβῃ τέλος», ἔγραφεν ὁ Τσίλλερ πρὸς τὸν Χάνσεν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881². Τελευτῶντος τοῦ ἔτους τούτου ἐγένετο ἡ παράδοσις τῶν δύο ἀγαλμάτων, ἀλλ' ὁ Δρόσης ἠναγκάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας λόγῳ τῆς ἐπιδεινωθείσης καταστάσεως τῆς υἰείας του.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1882 ἐστήθη τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος, μετὰ δύο δὲ μῆνας καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς³. Τὰ καλλιτεχνήματα ταῦτα, καθὼς καὶ τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς, ἦτοι τὸ σύμπλεγμα τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος, κατάρθωσεν ὁ Δρόσης νὰ παραδώσῃ ἕτοιμα πρὸς τοποθέτησιν. Τὰ λοιπὰ ἀφῆκεν οὗτος ὡς προπλάσματα, διότι ἡ υἰεία του ἐκλονίσθη διὰ παντὸς καὶ τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου 1882 ἀπέθανεν ἐν Νεαπόλει εἰς ἡλικίαν 48 ἐτῶν⁴. Ὁ θάνατος τοῦ νεοκλασσικοῦ τούτου γλύπτου ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Χάνσεν ἀνυπολόγιστος ἀπώ-

1. Ἔγγρ. 96.

2. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen, 9-10-1881.

3. Τὸ γεγονός ἐχαιρετίσθη καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἀνωνύμως δύο ῥόδων ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐπάνοδος τῶν Θεῶν, ἐπὶ τῇ ἀναστηλώσει τῶν πρὸ τῆς Ἀκαδημίας ἀγαλμάτων» (Ἀθήνησι, μηνὶ Μαρτίῳ 1882).

4. Ὁ Δρόσης ἐγεννήθη τῷ 1834 κατὰ μὲν τὸ μητρῶον τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐν Τριπόλει, κατὰ δὲ τὸ μητρῶον τῆς Akademie der bildenden Künste in Dresden ἐν Ναυπλίῳ. Ἐκ τῆς περὶ αὐτοῦ βιβλιογραφίας βλ. κυρίως: Βασιλειάδου Σπυρ., Ἀττικαὶ νόκτες, τόμ. Γ', Ἔργα περὶ αὐτοῦ βιβλιογραφίας βλ. κυρίως: Βασιλειάδου Σπυρ., Ἀποστολίδου Πέτρου, Λ. Πεζᾶ (Ἀθήναι 1875), σ. 229-232: Ἐργαστήριον Λεωνίδα Δρόση, Ἀποστολίδου Πέτρου, Λ. Δρόσης, περ. «Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον», τόμ. ΙΘ' (Ἀθήναι 1885), σ. 154-163, Βιζυηνοῦ Γ., Αἰεὶ-καστικαὶ τέχναι κατὰ τὴν Α' εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς βασιλείας Γεωργίου Α', «Ἐφημερίς» (Ἀθήναι, 19-10-1888), πανηγυρικὸν τεῦχος ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α', Καλογεροποῦλου Διογ., Ἑλληνικαὶ καλλιτέχναι. Λεωνίδα Δρόσης, περ. «Πινακοθήκη», τόμ. Γ' (Ἀθήναι 1903-1904), σ. 91-92, Caravias H. S., Drossis Leonidas, ἐν «Thieme-Becker, Allgemeines Lexikon der bildenden Künste», Band IX (Leipzig 1913), p. 576, Μπίρη Κώστα, Ἱστορία τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου (Ἀθήναι 1957), σ. 508-509 καὶ Προκοπίου Ἀγγ., Ἱστορία τῆς τέχνης 1750-1850, τόμ. Α' Νεοκλασικισμὸς (Ἀθήναι 1968), σ. 400-409.

λεια ὡς πρὸς τὰ ὑπολειφθέντα γλυπτά¹, ἀλλ' ὁ Τσίλλερ καθησύχασε τὸν διδάσκαλόν του διὰ τῆς πληροφορίας ὅτι τὰ γύψινα προπλάσματα τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Σίνα ἦσαν τόσον τέλεια, ὥστε δὲν ὑπελείπετο εἰμὴ ἡ πιστὴ ἐκτέλεσις αὐτῶν ἐπὶ μαρμάρου, τοῦτο δὲ ὑπεσχέθησαν οἱ ἐν Ἀθήναις Ἴταλοὶ γλύπται, οἵτινες εἰργάζοντο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Δρόση.

Ἀρχιτεκτονικῶς ἡ Ἀκαδημία εἶχεν ἐκτελεσθῆ καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Χάνσεν ἔπρεπεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ παραδοθῆ². Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡ οἰκογένεια Σίνα εἶχεν ὑποστῆ ἀλλεπάλληλα πλήγματα. Ἡ Ἀναστασία Σίνα ἔζη ἐν διαστάσει μετὰ τοῦ συζύγου της, τοῦ κόμιστος Wimpffen, ἡ Εἰρήνη Σίνα ἀπέθανε τῷ 1881, ὁ σύζυγος τῆς Ἑλένης Σίνα Γρηγόριος Ὑψηλάντης κατεστράφη οἰκονομικῶς λόγῳ χαρτοπαιξίας, τὸ αὐτὸ δὲ προεμηνύετο καὶ διὰ τὸν τέταρτον γαμβρὸν τοῦ Σίνα, τὸν δοῦκα de Castries³. Αἱ πλεῖσται τῶν γαιοκτησιῶν καὶ οἰκιῶν ἐπωλήθησαν, ἐλάχιστον δὲ μέρος διεσώθη ἐκ τῆς κολοσσιαίας ἐκείνης περιουσίας. Τῇ 21ῃ Δεκεμβρίου 1884 ἀπέθανεν ἡ εὐγενεστάτη βαρὼνη Ἰφιγένεια Σίνα, διὰ τοῦ θανάτου δὲ αὐτῆς ἐξέλιπε καὶ ἡ τελευταία φυσιογνωμία τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας Σίνα προελθόντων ἐθνικῶν εὐεργετῶν⁴.

Τῷ 1885 ὁ Ἴταλὸς γλύπτης Piccarelli καὶ οἱ συνεργάται του ἐξετέλεσαν πιστῶς πρὸς τὰ προπλάσματα τοῦ Δρόση τὰ μαρμάρινα ἀγάλματα, ἅτινα παριστάνουν τὸν Σωκράτη ἐν φιλοσοφικῷ στοχασμῷ καὶ τὸν Πλάτωνα κρατοῦντα τὴν φιλοσοφικὴν γραφίδα. Οἱ αὐτοὶ καλλιτέχναι ἐξετέλεσαν καὶ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Σίνα, ὅστις ἐστήθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν⁵. Τὰ ὑπόλοιπα γλυπτὰ, ἐξ ὀπτῆς γῆς, τὰ ὁποῖα κοσμοῦν τὰ ὀκτὼ ἀετώματα τῶν δύο ἐκατέρωθεν πτερύγων, εἶχον ἤδη πρὸ δεκαετίας τοποθετηθῆ, ἄνευ δὲ γλυπτῆς διακοσμῆσεως ἀπέμεινε τὸ ἐπιχρυσωμένον βόρειον ἀέτωμα τῆς Ἀκαδημίας. Ἐπηκο-

1. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Hansen an Ziller, 1-1-1883.

2. Ἐνθ' ἀνωτέρω: Hansen an Ziller, 10-4-1882 καὶ Ziller an Hansen, 11-1-1883, 22-4-1883. Ἐγγρ. 97 - 99.

3. Ἐνθ' ἀνωτέρω: Hansen an Ziller, 4-10-1881. Βλ. καὶ V a s i l i P a u l, La société de Vienne (Paris 1885), p. 383-384, 422-424.

4. Ἐγκωμιαστικὴν νεκρολογίαν περὶ τῆς Ἰφιγενείας Σίνα ἐδημοσίευσεν ἡ ἐφημερίς «Neue Freie Presse» (Morgenblatt, Wien), Nr. 7298/22-12-1884 καὶ 7300/24-12-1884, ὁ «Αἰών», 19-12-1884, σ. 4 καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες. Ἐπὶ τῆς σοροῦ τῆς Ἰφιγενείας Σίνα κατετέθη καὶ στέφανος ἀνωνύμως «Ἐξ ὀνόματος τῶν πτωχῶν τῆς Βιέννης».

5. Hansen's Nachlass (Kopenhagen): Ziller an Hansen, 15-11-1885.

λούθησεν ἡ κατασκευὴ τῶν ἐπίπλων, τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ ἄλλων χρειωδῶν, τὰ ὅποια ἀπεστάλησαν ἐπίσης ἐκ Βιέννης, ὁ δὲ Τσίλλερ μετὰ τὴν ἀποστολὴν γενικοῦ ἀπολογισμοῦ περὶ πάντων τῶν γενομένων ἐξόδων διὰ τὴν Ἀκαδημίαν, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὸν «Πύργον τῆς Βασιλίσσης» κλπ.¹, ἀνέμενε πλέον τὴν ἐντολήν, ὅπως παραδώσῃ τὸ μαρμαῖρον μέγαρον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1885) οἱ ἀδελφοὶ Βαλλιᾶνοι προσέφερον 1.000.000 δραχμῶν πρὸς ἀνέγερσιν τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Τὸ σχέδιον ἐξετέλεσεν ὁ Χάνσεν καὶ οὕτως ὠλοκληρώθη ἡ ἀρχιτεκτονικὴ «τριλογία» του. «Θὰ ἦτο ὠραῖον, ἔγραφεν ὁ Τσίλλερ, ἐὰν ἡ παράδοσις τῆς Ἀκαδημίας συνέπιπτε μὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Βιβλιοθήκης»².

Κατὰ τὸ ἔτος 1886 ἡ ἐν Βιέννῃ Ἐπιτροπὴ τῆς περιουσίας Σίνα ἀπέστειλεν εἰς τὸν Τσίλλερ πρωτόκολλον παραδόσεως καὶ παραλαβῆς τῆς Ἀκαδημίας, ἵνα τοῦτο τεθῆ ὑπ' ὄψιν τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίσης διημείφθησαν ἐπιστολαὶ μεταξὺ Τσίλλερ καὶ Χάνσεν σχετικῶς πρὸς τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν θέσιν καταλλήλου ἐπιγραφῆς ἐπὶ τῆς Ἀκαδημίας³. Ἀφοῦ ἐζητήθη ἡ γνώμη τῶν φιλόλογων Ἀθανασίου Ρουσσοπούλου, Στεφάνου Κουμανούδη καὶ Dr. H. G. Lolling, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐχαράχθη ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς εἰσόδου πρὸς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή :

ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ ΕΚΤΙΣΕ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ
Η ΔΕ ΓΥΝΗ ΑΥΤΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΑΠΕΤΕΛΕΣΕΝ

Ἐντὸς δὲ τῆς αὐτῆς αἰθούσης καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς βορείας θύρας, τῆς εὐρισκομένης κάτωθεν τοῦ πίνακος τῆς Τιτανομαχίας, ἐχαράχθη τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου :

ΜΟΥΣΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΗΣ ΣΥΝΟΜΙΛΟΙ ΑΙ Τ ΑΠΟΔΗΜΟΙ
ΕΠΛΑΖΟΝΤΟ ΧΡΟΝΟΝ ΜΑΚΡΟΝ ΕΠ ΑΛΛΟΤΡΙΗΣ
ΕΜΠΑΛΙ ΝΟΣΤΗΣΑΣΑΙ ΕΣ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΛΥΠΟΘΗΤΟΝ
ΔΩΡ ΑΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΙΣΙ ΝΕΜΟΥΣΙ ΦΙΛΑ

1. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 5/17-12-1885. Ἔγγρ. 99.

2. Ἐνθ' ἄνωτέρω: Ziller an Hansen, 25-10-1885.

3. Ἐνθ' ἄνωτέρω: Ziller an Hansen, 16-8-1886.

Ἄρχομένου τοῦ ἔτους 1887 οἱ κληρονόμοι τοῦ Σίμωνος Σίνα κατέστησαν τὸν Ἐρνέστον Τσίλλερ πληρεξούσιον πρὸς παράδοσιν τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας, παρεδόθη δὲ τοῦτο εἰς τὸν τότε πρωθυπουργὸν Χαρίλαον Τρικούπην διὰ συμβολαίου, ὑπογραφέντος τῇ 20ῃ Μαρτίου 1887¹. Παραδόξως ἡ παραλαβὴ ἐγένετο ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπισημότητος². «Ὁ Τρικούπης δὲν εἶπε οὔτε μίαν λέξιν, ὁμοίως καὶ ἐγώ. Οὕτω ἡ Ἀκαδημία παρῆλθεν ἐν σιγῇ», γράφει μὲ πικρίαν ὁ Τσίλλερ πρὸς τὸν Χάνσεν³. Ἡ ἐλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπερίμενεν ἴσως καὶ προικοδοτήσιν τινα τῆς Ἀκαδημίας, ἀλλ' ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς οἰκογενείας Σίνα εἶχε μεταβληθῆ⁴. Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἀκαδημίας, ἤτοι τὴν 22-3-1887, ἐωρτάσθη ἐν αὐτῇ δι' ἐνεργειῶν τοῦ Ἄνδρ. Ἀναγνωστάκη ἡ 50ετηρὶς τῆς Ἰατρικῆς Ἑταιρείας, ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις συνελθόντος πανελληνίου Ἰατρικοῦ Συνεδρίου, ὁ ἑορτασμὸς δὲ ἐκεῖνος ἀπετέλεσε τὴν πρώτην ἐπιστημονικὴν συνεδρίαν καὶ ἐκδήλωσιν ἐν τῇ Σιναίᾳ Ἀκαδημίας⁵. Προτάσει τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπενεμήθη εἰς τὸν Χάνσεν βασιλικὸν παράσημον διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν καλλιτεχνικὸν οἰκοδόμημα. Ὁ Χάνσεν ηὐχαρίστησε τὸν Χαρίλαον Τρικούπην δι' ἐπιστολῆς, ἀλλὰ συγχρόνως ἐξέφρασε τὴν παράκλησιν, ὅπως παρόμοια παράσημα ἀπονεμηθοῦν καὶ εἰς τοὺς ἀξίους συνεργάτας τοῦ Τσίλλερ καὶ Griepenkerl⁶.

1. Συμβολαιογραφικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν. Ἀρχεῖον, ἀριθ. συμβολαίου 5287/1887. Βλ. φωτ. 28 καὶ 29 καὶ ἔγγρ. 100.

2. Τὸ αὐτὸ εἶχε συμβῆ καὶ κατὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῷ 1846.

3. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 10-4-1887.

4. Ὁ Σίνας διὰ τῶν ἀπὸ 23-3-1865 καὶ 23-2-1868 κωδικέλλων εἶχε κληροδοτήσει εἰς τὴν Ἀκαδημίαν 1.000.000 δραχμῶν, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ziller's, Erinnerungen, p. 109.

5. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 10-4-1887. Περὶ τοῦ συνεδρίου ἐκεῖνου βλ. περ. «Γαληνός», τόμ. 17 (Ἀθῆναι 1887), σ. 161 κ.έ., ἐφημ. «Ἀκρόπολις», 20-25 Μαρτίου 1887 καὶ «Νέα Ἐφημερίς», 21, 22, 23, 26 Μαρτίου 1887, ὅπου ἀναγράφεται καὶ τὸ ἐξῆς: «Ἀπαντες οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸ ἐν τῇ Σιναίᾳ Ἀκαδημία συγκροτηθὲν Ἰατρῶν Συνέδριον ἐφωτογραφήθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Λαμπάκη πρὸς ἀνάμνησιν αὐτοῦ πρὸ τῶν προπυλαίων τῆς Ἀκαδημίας».

6. Hansen's Nachlass: Hansen an Trikupis, 12-4-1887. Ἐγγρ. 101.

17. Η ΣΙΝΑΙΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ (1887 - 1926)

Τὸ νεοκλασσικὸν μέγαρον τῆς Ἀκαδημίας προεκάλεσε τὸν ἔπαινον καὶ τὸν θαυμασμὸν σχεδὸν πάντων τῶν θεατῶν, Ἑλλήνων καὶ ξένων. Μόνον ὁ Γάλλος Gabriel Charmes (*Une excursion à Athènes*)¹, ἐνῶ ἐξαίρει τὴν χάριν τοῦ νεοκλασσικοῦ οἰκοδομήματος, παρατηρεῖ ὅτι οἱ δύο κίονες τῆς προσόψεως συντρίβουν τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σύνολον². Ἄλλ' ὁ Ἀγγλος ἀρχαιολόγος Mahaffy θεωρεῖ τὸ μέγαρον τοῦτο ὡς ἓν ἐκ τῶν λαμπροτέρων δημοσίων οἰκοδομημάτων ὀλοκλήρου τῆς Εὐρώπης³. Ὁ Γερμανὸς H. Müller (*Griechische Reisen und Studien, Leipzig 1887, p. 30*) γράφει ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἐφάμιλλον τῶν λαμπρῶν οἰκοδομημάτων τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων. Ἄλλος Γερμανός, ὁ Ed. Engel (*Griechische Frühlingstage, Dresden 1887, p. 299*), λέγει ὅτι διὰ τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας αἱ νεώτεραι Ἀθηναῖοι κινουῦν τὴν ζηλοτυπίαν ὅλων τῶν πόλεων τοῦ κόσμου καὶ ὅτι διὰ τοιοῦτο ἀρχιτεκτονικὸν καλλιτέχνημα θὰ ἔχαιρον καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος⁴. Ὁ δὲ ἐν Ἀθήναις Γάλλος πρεσβευτῆς Comte du Moüy, εἰς τὸ ἄρθρον του «Ἀθηναί» (περ. «Ἐβδομάς», ἀριθ. 18/2-8-1892, μετάφρ. Ἰω. Ζυγομαλά), γράφει μεταξύ ἄλλων τὰ ἐξῆς: «Ἡ μαρμαρότευκτος Ἀκαδημία ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην τὸ ἀβρὸν τῶν ἀρχαίων ναῶν κάλλος. Αἱ κομψαὶ αὐτῆς διαστάσεις, ἡ λεπτότης τῶν ἰωνικῶν κιόνων, ὁ χάρις τῶν κιονοκράνων κόσμος, ἡ σεμνότης τοῦ χρωματισμοῦ αὐτῆς καὶ οἱ ἐπίχρσοι μαίανδροι... ἀποτελοῦν ἀπομίμησιν τῶν σωζομένων λειψάνων τοῦ Ἐρεχθείου... Ἡ Ἀκαδημία αὕτη ἀναμένει ἔτι τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς αὐτῆς, ἐνῶ δὲν θὰ ἦτο δυσχερὲς νὰ εὕρη τις πλείστους τοιοῦτους ἐν Ἑλλάδι μεταξύ τῶν συγγραφέων, τῶν ποιητῶν, τῶν σοφῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, τῶν ἀγωνιζομένων νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν πατρίδα

1. «Revue de deux mondes» (Paris 1881), p. 501-502.

2. Τότε δὲν εἶχον ἀκόμη στηθῆ τὰ ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

3. Ἡ μαρτυρία ἐκ τοῦ Hirschberg Julius, *Hellas-Fahrten* (Leipzig 1886), p. 41.

4. Ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐφημ. «Τὸ Ἄστυ» (Ἀθηναί), ἀριθ. 112/8-11-1887, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Φλώρα Μυράμπελλη χονδροειδὲς σατιρικὸν ποίημα περὶ τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀκαδημαϊκοὶ στίχοι». Σατιρικὸν δὲ ποίημα «Εἰς τὴν Ἀθηνᾶ τῆς Ἀκαδημίας» ἔγραψε καὶ ὁ Γεώργ. Σουφῆς. Βλ. Σοῦρῆ, Ἄπαντα (ἐκδ. Σπύρου Μελά, Ἀθηναί), τόμ. Α', σ. 212.

αὐτῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν πνευματικὴν περιωπὴν. Ἀπὸ τοῦδε εἶναι ἔτοιμον τὸ ἄσυλον τοῦ ἰδανικοῦ τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων».

Ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας, ὡς ἀνωτάτου πνευματικοῦ σωματείου τοῦ Ἔθνους, εἶχον ἐκδηλωθῆ πλεῖστοι ὅσοι Ἕλληνες λόγιοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Κωνστ. Παπαρρηγόπουλος. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὅστις μέχρι τῶν δυσμῶν τοῦ βίου του ἀδιακόπως ἠγωνίσθη ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἦτο ὁ Ἀλέξ. Ρίζος-Ραγκαβῆς. Οὗτος εἰς σχετικὸν διεξοδικὸν ἄρθρον του δημοσιευθὲν ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ» τοῦ Κωνστ. Φ. Σκόκου (Ἀθῆναι 1887, σ. 92) γράφει: «Δὲν εἶναι νέα αὕτη μου ἡ ἰδέα, ἀλλὰ συνεγήρασε μετ' ἐμοῦ, διότι πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα βυσσοδομεύω αὐτὴν καὶ τὴν ἐπαναλαμβάνω, ὥστε καὶ πολλάκις ἤκουσα ὅτι μοὶ προσήφθη εἰς μονομανίαν ἢ καὶ εἰς φιλόδοξον ἰδιοτέλειαν»¹.

Ἐν τούτοις ἄλλοι Ἕλληνες λόγιοι εἶχον ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οὕτως ὁ Νικόλαος Δαμαλᾶς εἰς τὴν πρυτανικὴν λογοδοσίαν του τῆς 14ης Ὀκτωβρίου 1879 (Ἀθῆναι 1880, σ. 26) εἶπεν ὅτι «ἡ μανία τῶν πολυτελῶν κτιρίων, ἡ ἐξυπηρετοῦσα κυρίως ἀτομικὰ ἐλατήρια καὶ σκοπούς, ὀπισθοδρόμησε τὴν ἀληθῆ πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Ἔθνους, ἧς μόνη ὀρθὴ βάση ἢ μόρφωσις εἰδικῶν ἀνδρῶν δι' ἕκαστον κλάδον... Μακρὰν λοιπὸν ἀπὸ πολυδαπάνων καὶ πολυτελῶν κτιρίων!» Ὁ Ἄγγελος Βλάχος εἰς τὸ ἄρθρον του «Αἰ πρώην καὶ νῦν Ἀθῆναι» (περ. «Ποικίλη Στοά», 1884, σ. 46) ἀπεφάνθη ἐπιγραμματικῶς: «Καλλίτερα νὰ εἶχαμεν Ἀκαδημαϊκοὺς χωρὶς Ἀκαδημίαν, παρά Ἀκαδημίαν χωρὶς Ἀκαδημαϊκοὺς». Τὴν αὐτὴν θέσιν ἔναντι τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀκαδημίας ἔλαβε καὶ ὁ Ἐμμ. Ροῖδης εἰς τὴν πραγματείαν του «Ἀκαδημία χωρὶς Ἀκαδημαϊκοὺς» (Ροῖδης, Ἔργα, ἔκδ. Καιροφύλλα-Σιδέρη, τόμ. Β', σ. 200-207). Μετὰ δηκτικῆς εἰρωνείας ἔγραψαν περὶ τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας καὶ περὶ τῶν πρὸ αὐτῆς ἀγαλμάτων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Σωκράτους ὁ Εἰρηναῖος Ἀσώπιος εἰς τὸν ἄρθρον του «Ἀθῆναι» («Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον», 1889, σ. 23), ὁ Ἀλέξ. Φιλαδελφεὺς εἰς τὸ ἄρθρον του «Ὁ Σωκράτης ἐν μέσαις Ἀθήναις» («Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον» Κ. Σκόκου,

1. Τὸ ἱστορικὸν τῶν πολυετῶν σχετικῶν προσπαθειῶν του κατέγραψεν ὁ Ραγκαβῆς εἰς τὰ «Ἀπομνημονεύματά» του, τόμ. Β' (Ἀθῆναι 1895), σ. 274, 289-295, τόμ. Γ' (Ἀθῆναι 1930), σ. 360 καὶ τόμ. Δ' (Ἀθῆναι 1930), σ. 171-173, 182, 186, 190, 544, 558-559 καὶ ἐδημοσίευσεν ἐπίσης εἰς τὰ περιοδικὰ «Ἐστία» (1887), σ. 817-824 καὶ «Ἀκαδημία» (1888), σ. 49-50 καὶ 169-171. Βλ. καὶ ἔγγρ. 102.

1892, σ. 71) και ο Γεράσιμος Βῶκος εἰς τὸ ἄρθρον του «Ἀθηναῖκοι περίπατοι» (περ. «Ἐστία», 1895, σ. 62).

Τῷ 1900 ἐπὶ Κυβερνήσεως Γεωργίου Θεοτόκη ἐξεδηλώθη κίνησίς τις πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας, ἣτις ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ὁ δὲ Γερ. Βῶκος ἔγραψε χαιρεκάκως εἰς «Τὸ Περιοδικόν μας» (Ἀθῆναι, 1-3-1900, σ. 19-20): «Ἡ εἶδησις τῆς ιδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας ἔζησεν εὐτυχῶς εἰκοσιτέσσαρας μόνον ὥρας, ἀλλὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἦτο ἄρκετὸν διὰ νὰ ζητηθοῦν μαντευτικῶς τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων σοφῶν, τοὺς ὁποίους θὰ περιέβαλλεν ἡ ἀκαδημαϊκὴ ἀθανασία!» Ἐν τέλει ὁ Βῶκος παρακαλεῖ τὸν Παῦλον Νιρβάναν, «νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴν τὴν μέριμναν νὰ ὑποδείξῃ τοὺς Ἕλληνας ἀκαδημαϊκοὺς».

Ἡ κυβερνητικὴ ἐκείνη διάθεσις φαίνεται ὅτι δὲν ἐξητμίσθη τόσον ταχέως, ὅπως ἔγραψεν ὁ Βῶκος. Διότι εἰς τὸν Δημήτριον Βερναρδάκην ἐγένοντο ἐπιμονοὶ προτάσεις, ὅπως ἀναλάβῃ τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας καὶ ἀποδεχθῆ τὴν θέσιν τοῦ ἰσοβίου γραμματέως αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ Βερναρδάκης δὲν ἀπεδέχθη, πρὸς δὲ τὴν σύζυγόν του, εὐρισκομένην ἐν Μυτιλήνῃ, ἔγραφε τὰ ἐξῆς (7-4-1900): «Ἐπειδὴ ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐπιμένουν διὰ τὴν Ἀκαδημίαν, ὁ Εὐταξίας ἄρχισε πάλι τὰς διαπραγματεύσεις μαζί μου, ἂν καὶ παρητημένος¹, καὶ νομίζω ὅτι θὰ περάσῃ κάμποσος καιρὸς, ἕως νὰ ξεμπερδέψω οὕτως ἢ ἄλλως καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Ὡστε ἂν δὲν ἐπιστρέψω τὴν Παρασκευὴν τῆς διακαινησίμου, βεβαίως ὅμως τὴν παραπάνω Παρασκευὴν»².

Τὸ ζήτημα τῆς ιδρύσεως Ἀκαδημίας ἀνεκινήθη καὶ πάλιν τῷ 1904, ὅποτε συνεκροτήθη ἐπιτροπὴ ἔκ τινων φιλόλογων πρὸς καταρτισμὸν τοῦ σχετικοῦ κανονισμοῦ. Τότε φαίνεται ὅτι συνέταξεν ὁ Σπυρ. Λάμπρος τὸν κανονισμόν, ὅστις εὐρέθη εἰς τὰ «Κατάλοιπά» του καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν «Νέον Ἑλληνομνήμονα» (τόμ. Κ', 1926, σ. 343-346)³. Ὁ Δ. Καλογερόπουλος γράφει εἰς τὸ περιοδικόν του «Πινακοθήκη» (τόμ. Γ', 1903-1904, σ. 241), ὅτι δὲν ἦτο ἄσχε-

1. Ὁ Ἀθανάσιος Εὐταξίας εἶχε παραιτηθῆ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀπὸ τῆς 14-3-1900.

2. Τὴν πληροφορίαν ταύτην ὀφείλω εἰς τὸν φιλόλογον καὶ συγγραφέα κ. Δημήτριον Γρηγ. Βερναρδάκην, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης. Βλ. καὶ Μιχαηλίδη Μιχ., Λεσβιακαὶ σελίδες, Α' Βίος καὶ ἔργα Δημ. Ν. Βερναρδάκη (Μυτιλήνη 1909, σ. 42 σημ.), καθὼς καὶ τὰς ἐφημερίδας «Ἀθῆναι», ἀριθ. 85/13-1-1907, σ. 1, «Ἐμπρός», ἀριθ. 3676/13-1-1907, σ. 2 καὶ «Πατρίς», ἀριθ. 4690/13/26-1-1907, σ. 2.

3. Ἔγγρ. 103.

τος πρὸς τὴν κίνησιν ἐκείνην ἢ ἐκ Βερολίνου κάθοδος τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ, ὅστις ἔμελλε νὰ παραστῆ «εἰς τὴν ἀναβίωσιν ἑνὸς εὐσεβοῦς πόθου τοῦ πολυτίμητος πατρός του». Εἰς τὸ δημοψήφισμα, οὕτως εἶπεῖν, τὸ ὁποῖον προεκάλεσεν ὁ Καλογερόπουλος μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Πινακοθήκης» μὲ τὸ ἐρώτημα «Τίνες θεωροῦνται ἄξιοι νὰ γίνωσιν Ἀκαδημαϊκοί», ἀπεστάλησαν 102 ἀπαντήσεις καὶ ὑπεδείχθησαν οἱ ἐξῆς ἑννέα: Κωνστ. Κόντος, Γεώργ. Μιστριώτης, Κλέων Ραγκαβῆς, Ἀγγελος Βλάχος, Δημ. Βερναρδάκης, Παῦλος Καρολίδης, Γεώργ. Χατζηδάκις, Εἰρηναῖος Ἀσώπιος καὶ Δημ. Βικέλας¹.

Ἡ ἐπιμέλεια τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας ἀνετέθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17-4-1887 Βασ. Διατάγματος εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ διὰ μεταγενεστέρων διαταγμάτων (12-7-1890 καὶ 27-1-1894) ἀνετέθη τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὸν νομισματολόγον Ἰω. Σβορώνον², ὅστις ἐν τῇ ἀνατολικῇ πτέρυγι ἐγκατέστησε τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον (Β.Δ. 12-3-1890)³.

Κατὰ καιροὺς κατεβλήθησαν προσπάθειαι, ὅπως ἕτεροι χῶροι τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν στέγασιν ἐπιστημονικῶν σωματείων ἢ τὴν σύγκλησιν ἐπιστημονικῶν συνεδρίων. Οὕτω δύο δωμάτια τοῦ ἰσογείου τῆς Ἀκαδημίας ἐζήτησεν ἡ Ἰατρικὴ Ἑταιρεία (1896), ἑτέρα αἴθουσα ἐζητήθη πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ Ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου (1896), ἡ αἴθουσα τῶν τελετῶν ἐζητήθη (1906), ὅπως συνεδριάσῃ ἐκεῖ τὸ Πανελλήνιον Ἰατρικὸν Συνέδριον, δύο αἰθούσας ἐζήτησεν ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ὅπως χρησιμοποιήσῃ αὐτάς διὰ γραφεῖα, ὁ δὲ ὑφηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Κωνστ. Χρ. Βουρνάζος ὑπέβαλεν αἴτησιν (1907) «περὶ ἐγκαινιάσεως συστήματος διαλέξεων ὑπ' αὐτοῦ εἰς μίαν αἴθουσαν τῆς Ἀκαδημίας»⁴.

Ὁ κύριος ὅμως σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον ἀνηγέρθη τὸ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας ἐβράδυνε νὰ πραγματοποιηθῆ. Ὅτε τῷ 1919 ἡ

1. «Πινακοθήκη», τόμ. Δ' (Ἀθῆναι 1904), σ. 13.

2. Ἐν τῷ μεταξὺ, διὰ τοῦ ἀπὸ 11-3-1892 Β.Δ., ἡ ἐπιμέλεια τῆς Ἀκαδημίας ἀνετέθη πάλιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν.

3. Πρότασις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὅπως τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον ἐγκατασταθῆ εἰς δύο αἰθούσας τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας εἶχε γίνει ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1883. Βλ. Hansen's Nachlass: Ziller an Hansen, 11-1-1883.

4. Πρωτόκολλα Ὑπουργείου Παιδείας ἀριθ. 8986/17-6-1896, 12975/6-9-1896, 1524/23-1-1906, 4441/11-3-1906, 1177/24-1-1907.

«Διεθνῆς Ἀκαδημαϊκῆ Ἐνωσις» συνήρχετο ἐν Βρυξέλλαις, ἡ Ἑλλάς ἐκινδύ-
νευσε νὰ μὴ ἀντιπροσωπευθῆ, διότι ἐστερεῖτο Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Ἰδρύ-
ματος, ἐγένετο δὲ δεκτὴ μόνον κατόπιν τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως, ὅτι ἡ ἴδρυσις
Ἀκαδημίας θὰ ἦτο προσεχῆς. Ἡ τότε Κυβέρνησις τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέ-
λου ἀνέθεσε μάλιστα εἰς τὸν Δημήτριον Αἰγινήτην τὴν σύνταξιν τοῦ σχετικοῦ
ὀργανισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ προσπάθεια ἐκείνη λόγῳ τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν,
τῶν πολεμικῶν γεγονότων καὶ τῆς ἐπελθούσης Μικρασιατικῆς καταστροφῆς
ἐματαιώθη.

Ὅτε ὅμως ἐπὶ τῆς δικτατωρίας τοῦ Θεοδώρου Παγκάλου (1926) ἐγένετο
ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὁ Δημήτριος Αἰγινήτης, τότε ὁ ρέκτης ἐκεῖνος ἐπι-
στήμων, ἐκπληρῶν τὴν ἀπὸ ἑκατονταετίας ἐκδηλωθεῖσαν ἐθνικὴν ἀνάγκην, τὸν
διάπυρον πόθον καὶ τὴν ὑποθήκην τοῦ Ἀλεξ. Ραγκαβῆ, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν
ἄλλοτε συνεργασθῆ¹, ὡς καὶ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν
«Διεθνῆ Ἀκαδημαϊκὴν Ἐνωσιν», προεκάλεσε τῇ 18ῃ Μαρτίου 1926 συντα-
κτικὴν ἀπόφασιν πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας². Τὴν 25ην Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ
ἔτους, ἦτοι τὴν ἡμέραν τῆς Ἐθνικῆς ἐορτῆς, ἠνοίχθησαν αἱ πύλαι τοῦ Σιναίου
μεγάρου καὶ ἐτελέσθη ἐν αὐτῷ πανηγυρικῶς ἡ ἐγκαθίδρυσις καὶ πρώτη ἐπί-
σημος συνεδρίασις τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τὴν ὁποίαν ἀπετέλεσαν τριά-
κοντα καὶ ὀκτὼ ἀριστίνδην ἐκλεγέντες ἀκαδημαϊκοί. Ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ ἐξῆς:

1. «Μετὰ τοῦ Ραγκαβῆ συνειργάσθημεν ἄλλοτε πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας», εἶπεν ὁ Αἰγινήτης εἰς τὸν
ἐκφωνηθέντα λόγον του ἐπὶ τῇ ἰδρύσει τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. «Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», τόμ.
Α' (Ἀθῆναι 1926), σ. 39.

2. Περὶ τῆς Ἀκαδημίας βλέπε: Βελλιανίτου Θεοδ., Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, «Μεγάλη Ἑλ-
ληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. Γ' (Ἀθῆναι) σ. 23-24. Βουτυρᾶ Σταύρ., Ἡ Ἀκαδημία, «Λεξι-
κὸν ἱστορίας καὶ γεωγραφίας», τόμ. Α' (Κωνσταντινούπολις 1896), σ. 206. Μπίρη Κωνστ., Ἀκα-
δημία Ἀθηνῶν, «Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἥλιος», τόμ. Β' (Ἀθῆναι), σ. 52. Τοῦ Αὐτοῦ, Αἱ Ἀθῆναι
(1966, σ. 151-154). Προκοπίου Ἀγγ., Ἱστορία τῆς Τέχνης, Α' Νεοκλασικισμὸς (Ἀθῆναι 1968),
σ. 346-347, 371-375. Συκουτρῆ Ἰω., Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, «Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία»,
τόμ. Γ', «Ἑλλάς», σ. 1027-1030 (Β' ἐκδ., σ. 552-555). Τραυλοῦ Ι., Νεοκλασικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ στὴν
Ἑλλάδα (Ἐκδοσις Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1967), σ. 33, 51-65. Φωτιάδου
Εὐαγγ., Ἀκαδημία, «Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἥλιος», τόμ. Β' (Ἀθῆναι), σ. 50-52. Fischer
Martha, Theophil Hansen's Leben und Frühwerke (Dissertation Graz 1946, p. 107-112,).
Förster B., Der Bau der Akademie der Wissenschaften in Athen, «Zeitschrift für bildende
Kunst», Bd. XV (Leipzig 1880), p. 6. Niemann Georg und Feldegg Ferdinand,
Theophilus Hansen und seine Werke (Wien 1893), p. 29-33. Russack Eduard, Deutsche
Gebäude in Athen (Berlin 1942), p. 126-135. Schmidt Eduard, Gebäude für gelehrte Ge-
sellschaften. . ., «Handbuch der Architektur», Bd. IV 4, 2 (Stuttgart 1904), p. 139.

Αίγινητής Δημήτριος, αστρονόμος· Ἀμαντος Κωνσταντῖνος, βυζαντινολόγος· Ἀνδρεάδης Ἀνδρέας, νομικός· Βέης Κωνσταντῖνος, χημικός· Βορέας Θεόφιλος, φιλόσοφος· Βουρνάζος Ἀλέξανδρος, χημικός· Γκίνης Ἀγγελος, πολιτικός μηχανικός· Δροσίνης Γεώργιος, ποιητής· Ἐμμανουήλ Ἐμμανουήλ, χημικός· Ζέγγελης Κωνσταντῖνος, χημικός· Ἰακωβίδης Γεώργιος, ζωγράφος· Καββαδίας Παναγιώτης, ἀρχαιολόγος· Καλιτσουνάκης Ἰωάννης, φιλόλογος· Κεραμόπουλος Ἀντώνιος, ἀρχαιολόγος· Κουρεμένος Βασίλειος, ἀρχιτέκτων· Κτενᾶς Κωνσταντῖνος, ὀρυκτολόγος· Λιβαδᾶς Μιχαήλ, νομικός· Μαλτέζος Κωνσταντῖνος, μαθηματικός· Μενάρδος Σῆμος, φιλόλογος· Νέγρης Φωκίων, μεταλλειολόγος· Νικολαΐδης Ρήγας, φυσικολόγος· Οἰκονόμος Γεώργιος, ἀρχαιολόγος· Ὀρλάνδος Ἀναστάσιος, ἀρχιτέκτων· Παλαμᾶς Κωστῆς, ποιητής· Παπαδόπουλος Χρυσόστομος, ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος· Παπούλιας Δημήτριος, νομικός· Πολίτης Ἰωάννης, βιολόγος· Πολίτης Νικόλαος, νομικός· Προβελέγγιος Ἀριστομένης, ποιητής· Ρακτιβάν Κωνσταντῖνος, νομικός· Ρεμουῖνδος Γεώργιος, μαθηματικός· Σάββας Κωνσταντῖνος, ἰατρός· Σκλαβοῦνος Γεώργιος, ἰατρός· Σωτηριάδης Γεώργιος, ἱστορικός· Σωτηρίου Γεώργιος, ἀρχαιολόγος· Τσουντας Χρῖστος, ἀρχαιολόγος· Φωκᾶς Γεώργιος, ἰατρός· Χατζιδάκις Γεώργιος, γλωσσολόγος.¹

1. Βλ. «Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», 1 (1926), σ. 26.

Е Г Г Р А Ф А

Fővárosi Levéltár (Budapest). Relationes, numerus 88aa, 91aa.

Χρεωστική απόδειξις ὀφειλετῶν Γεωργίου Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου (σ. 10,11).

Mi alább irat'ak prezentibusz recognoscalyuk, hoga köcsön felvettünk Gy o r g y Sz i n a urunktul és az eökigelme tarsatul 525 piaszerokat öttszázat és huszonöttöt amelyekre magunkatoblig alyuk hoga letegyük akire terminusunk lészen Szent Paraskevi napian. Minden szo és per s minden ecszuczatio nélkül, és hoga ha a terminust elmulasztanánk tehát ami okozot kára fog lenni mi tartozni fogunk reia felelni, azért agük ezen contractusunkat hoga legen ereire és vagiunk kezesek egik a másikért és jo fizették 1762 4 xbris

Coram me Exarchosz

Atanaszi Kapumare obligator

Georgy Adam Gerga obligator

Georgy Argiri obligator

Georgi Pacsacsi obligator

Joani Okonom obligator

Atanaszi Prendo obligator

Teodor Michaeli obligator

Teodor Bitra obligator

Ittem tartozunk Gyorgy uramnak más pénzekbül tizenhárom ezereket denarikat.

Fővárosi Levéltár (Budapest). Relationes, numerus 88aa, 91aa.

Βεβαίωσις Γεωργίου Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ Γεωργίου Πατσατζῆ 853 πιάστρα καὶ 12 δηνάρια (σ. 10).

1767 prima Decembrisz Datum Bécs.

Felvettem Gyorgy Pacsacsi uram keze által az mas odalan contractuson lévő öttszaz huszonött és az interest hozza szamlalvan aki téssen 853 piasztrit és d 12, id eszt summa téssen nyocz azaz öttven három piasztrit és d 12 Felvettem egiszen

Georgy Szina

recognoscalom

hanem az 13.000 pénzeket fogom keresni a töbie ktül akik a contractusban vannak sup- scribalvan minden káromval egüt. Az fenjrt időben az 1767 dik esztendőben

primo xbriszban amely Fizetist tet Gyorgy Pacsacsi az öttszáz huszon öt piasztro-
kért d 12 mi is fizettünk akik jelen lehetünk és a contractusban voltunk irva, én
Athanaszi Kapmáre és én Teodor Michali Bitra, és én Georgy Adam Gerga és minyan
fizettünk az fenirt summat egirant, és maradnak a többiek restansok minéttünk.

3

Fővárosi Levéltár (Budapest). Relationes, numerus 88aa, 91aa

Αίτησις Γεωργίου Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, ὅπως εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ Adam Philipp
Suosda ἐπιβληθῆ̃ δικαστικὴ δέσμευσις 400 πιάστρων, εὕρισκομένων εἰς χεῖρας τοῦ ἐμπόρου
Βρέττα Χουδίλλα (σ. 10,12).

Hoch Löbl. Kayserliche Königliche N.Ö. Justiz Banco Deputation Excellenz.
Gnädig Hochgebittende Herrn Herrn!

Es zeigt anliegendes Anbringen A., dass mehrere welchergestalten bemeldte
vier Kaufleute verglichenermassen jedweder 253 Piaster abzutragen haben, ein
welches auch durch Schätzung eines Verlasses, welcher mir in Verstoss geraten,
von dieser Hohen Stelle bekräftiget worden ist. Nun haben zwar alle diese Handels-
leute bies auf dem Adam Phillip Suosda mich befriediget, dieweilen aber
dieses hier nicht zu betretten ware, ich aber dermahlen in sichere Erfahrung
gebracht, dass der W r e t t a C h u d i l l a von selben 400 Piasters in Handen habe,
und solche längstens bies morgen demselben zu übermachen gedänket, als sehe
mich benoth gedrungen, ohngeachtet dass die Verlass-Copia von Hoch Dero Kan-
zeley noch nicht beylieget, welche aber nachtragen werden, um mir Gerichtl. Verboth
auf obige 400 Piaster auf meine Gefahr und Berechtigung gehorsamst anzulangen,
gelanget. Demnach an Euer Excellenz und Gnaden mein gehorsamstes Bitten, Hoch
Selben geruhen in dem Gerichlichen Verboth auf obige 400 Piaster auf meine Gefahr
und Berechtigung bis aufgetragenen Sachen Gnädig zu gewilligen; wohin mich ge-
horsamst empfehle

Euer Excellenz und Gnade

gehorsamster

Georg Sinna Popovich

Griechischer Handelsmann und Türkischer Unterthan.

Fiat bei so beschaffenen Sachen das gebettene Verboth, und wird dem in ver-
meldten Wretta Chudilla hiemit anbefohlen, dass derselbe mit Ausfolglassung in-
berührter 400 Piaster sub poena regressus still stehen solle.

Per S.C.R.M. Deputationem Bancalem in Justitialibus

Wien, den 27ten August 1770

Poguttmann

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, R 48

Βεβαίωσις τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐμπορικοῦ συνεταιρικοῦ οἴκου Παπαναοῦμ, Σίνα, Σαούλ & Σίας, ὅτι ὁ Γεώργιος Νικολάου Ρούστης ἐπρομήθευεν εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἐμπορεύματα τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1788 (σ. 20).

A t t e s t a t

Dass wir mit Herrn Georg Nikolaus Rusti hier im Jahre 1788 grosse und beträchtliche Geschäfte in verschiedenen Levantiner Produkten auf hiesige Platz machten und ihme für seine Bemühungen und Provision eine ansehnliche Summa bezahlt haben, bezeugen hiemit.

Wien den 13. August 1792

Papanaum, Sina, Saul & Comp., Wretta Zechany & Comp.

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, 307

Ἡ πρώτη ἐμπορικὴ ἐγκύκλιος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, δι' ἧς οὗτος ἀναγγέλλει ὅτι ἰδρύει ἐν Βιέννῃ ἐπώνυμον ἐμπορικὸν οἶκον ἔχων ὡς συνεταιῖρον ἐν Σέρραις τὸν Ναοῦμ Ἀθανασίου Καρίλλαν (σ. 21,22).

Wien, den 27ten August 1798

Unser seit vielen Jahren zwischen uns Simon Georg Sina, Naum Athanas Karilla, Peter Papa Saul und Anastas Georguschu bestandene Handlungsvertrag erreichte samt der Unterzeichnung Papanaum, Sina, Saul & Co sein Ende. Die Herren Peter Papa Saul und Anastas Georguschu trennten sich im besten Einverständnisse von uns und wir beyde entschlossen uns, unsere Geschäfte ohne alle Veränderung in unsere Handlung gemeinschaftlich unter den Firmen Simon Georg Sina & Co hier und Naum Athanas Karilla & Co in der Türkei fortzusetzen. Seyn Sie so gütig, diese unsre hiesige neue Unterschrift bestens zu bemerken, ausser ihr keiner andern zu glauben, und die noch offen stehenden Rechnungen unsrer alten Firma auf unsre neue zu übertragen. Wir danken unsren werthesten Freunden für ihr uns bisher gegönntes Zutrauen und empfehlen uns der Fortdauer Ihrer geschätztesten Freundschaft.

Simon Georg Sina unterzeichnete bis jetzt Papanaum, Sina, Saul & Co. und wird künftig hier unterzeichnen

Simon G. Sina & Co.

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, 307

Ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ ἐγκύκλιος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, δι' ἧς οὗτος ἀναγγέλλει ὅτι διαλύει τὸν μετὰ τοῦ Καρίλλα συνεταιρικὸν οἶκον καὶ ἰδρύει ἐν Βιέννῃ ἴδιον ἐπώνυμον ἐμπορικὸν οἶκον (σ. 24-26).

Wien, den 1. September 1802

Unsere seit den 27. August 1798 hier unter der Raggion Simeon Georg Sina & Co und in Serras unter jenem von Naum Athanas Carilla & Co bestandene Societät ist mit beiderseitigem Einverständnis und gutem Vernehmen dissolvirt. Demnach nimmt Herr Simeon Georg Sina hier, wie Herr Naum Athanas Carilla in Serras, jeder unter seinem Namen, und den von ihm selbst geführten Geschäften den Stralzio auf sich, um die etwa offenstehenden Rechnungen zu berichtigen. Wir danken für das uns bisher geschenkte Zutrauen auf das verbündlichste und geharren mit Hochachtung

D.D. Diener Simeon Georg Sina hier

hat bis izt hier unterzeichnet Simeon G. Sina & Co.

D.D. Diener Naum Atrauas Carilla in Serras

hat bis dato in Serras firmirt Naum Athanas Carilla & Co.

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A6/2, 307

Ὁ Σίμων Σίνας καθιστᾷ τὸν υἱὸν του Γεώργιον ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του (σ. 26).

Hochlöbliches K.K.N.Ö. Landrecht!

Vermög Rathschlag A habe ich die Firma, unter welcher meine neuen Geschäfte geführet werden, Simon Georg Sina protokollieren lassen. Ich führe diese Firma selbst und bin derzeit in der Notwendigkeit mich zu verreisen, daher sehe ich mich genöthiget, die Geschäfts- und Firmaführung meinem Sohn Georg Simon Sina zu übertragen und an ihn in dieser Hinsicht die Vollmacht B mit der Befugnis «unter meinem Namen meine Geschäfte zu führen, zu kaufen, zu verkaufen, Wechsel auszustellen, zu giriren, zu acceptiren, meine Raggion zu unterzeichnen, und im erforderlichen Falle auch alles dieses einem andern zu übertragen» auszustellen. Damit nun dieser mein Bevollmächtigter akkreditiret werde, bitte ich ein Hochlöbliches Gericht geruhe die Vollmacht B ddo 19ten September 1803 zu protokollieren.

Simon Georg Sina

Hofkammerarchiv (Wien). Kommerz. Niederösterreich, rote Nr. 115, Fasz. 53, 34/VII 1806, fol. 2 - 5.

Εισήγησις τῆς Διοικήσεως Κάτω Αυστρίας εἰς τὴν Hofkammer (= Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν), ὅπως ἡ ὑπὸ τοῦ Τούρκου ὑπηκόου Σίμωνος Σίνα γενομένη ἀγορὰ οἰκίας ἐν Βιέννῃ ἐγκριθῆ μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἀμοιβαιότητος, ἥτοι τοῦ δικαιώματος ἀγορᾶς ἀκινήτων ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸ Αὐστριακῶν ὑπηκόων (σ. 27).

Hochlöblich Kais. Kön. Hofkammer!

Der griechische Handelsmann Simon Georg Sina hat bey dem hiesigen Magistrate die Vormerkung des mit dem Freyherrn von Spielmann über dessen Haus auf der Landstrasse abgeschlossenen Kaufkontraktes angesucht. In dem diesfalls von dem Magistrate injudicialibus anher erstatteten hier angeschlossenen Berichte erinnert derselbe, das Grundbuch habe über diese Vormerkung aus der Ursache einen Anstand genommen, weil Sina ein türkischer Unterthan, und daher nach den Landesgesetzen eine Realität allhier zu kaufen und zu besitzen unfähig sey. Hierüber seyen selbst die Meynungen dieses Senats getheilt. Der mindere Theil glaube, dass dem Bittsteller die gebettene Vormerkung bewilliget werden könnte, weil nach dem allgemeinen Gesetzbuche § 9 des zweyten Hauptstücks jedem Fremden erlaubt werde, ein unbewegliches Eigenthum an sich zu bringen; der ungleich grössere Theil aber sey der Meynung, dass ein türkischer Unterthan, und daher Sina hiezu, nur dann geeignet sey, wenn er ein österreichischer Unterthan werde, wozu er ehebevor angewiesen werden dürfte, und zwar aus dem Grunde, weil nicht nur bisher die türkischen Unterthanen zur Besetzung einer Realität nicht zugelassen worden seyen, sondern weil auch eben in dem 2ten Hauptstücke des allgemeinen Gesetzbuches § 7 die Fremden, wenn sie nicht die Eigenschaft eines Innländers und Unterthanen angenommen haben, zum Eigenthum und Besitz der landschäftlichen und bürgerl. Güter ausdrücklich für unfähig erklärt werden, und der § 9 deutlich sage, dass Fremde zwar ein unbewegliches Eigenthum an sich bringen dürfen, welches aber die Eigenschaften eines landschäftlichen oder bürgerlichen Guts nicht habe, wie der Fall hier eintrete, da die Landstrasse im Burgfrieden der Stadt Wien liege, und folglich das in der Frage stehende Haus ein bürgerliches Haus sey. Der Magistrat, der es ausser seinem Wirkungskreis hatte zu entscheiden, ob politische Verhältnisse eintreten mögen, welche ein Realitäten-Erwerbungsrecht für türkische Unterthanen rathsam machen könnten, bitte daher um eine diesfalls allgemein bestimmte Richtschnur zu seiner künftigen Benehmung in derley sich ereignenden Fällen.

G u t a c h t e n

In dem über die unbefugten griechischen und türkischen Handelsleute zu Folge hoher Hofverordnung vom 14. Sept. v. J. unterm 1. März d. J. erstatteten umständlichen Bericht hat diese gehorsamste Landesstelle alle in Ansehung dieser Unterthanen und ihres Verhältnisses gegen die k.k. Staaten bestehenden Verordnungen ausführlich anzuführen, und ihre Verbindlichkeiten und Befugnisse gehörig auseinander zu setzen gesucht.

Im neunten Absatze dieses Berichtes wurde ehrfurchtsvoll bemerkt, dass vermöge allen diesfalls bestehenden Vorschriften die türkischen Unterthanen zum Ankaufe der Realitäten nicht berechtigt, auch nicht einmal befugt seyen, eigene Magazine und Verschleissgevälber zu besitzen, sondern ihre Waaren in ämtlichen Magazinen hinterlegen; und wenn diese etwa zu sehr angehäufet wären, zwar Privatmagazine miethen können, jedoch hier noch eine besondere Bürgschaft eines aufrechten österreichischen Staatsbürgers beybringen müssen, so wie auch die österreichischen Unterthanen in den türkischen Staaten alle derley Begünstigung entbehren.

Da nun beim Handel unter Nationen, sich alles auf wechselseitige gleiche Befugnisse gründet, und es zu wünschen wäre, dass die österreichischen Unterthanen ebenfalls Häuser und Magazine in den türkischen Staaten besitzen dürften, so machte diese gehorsamste Landesstelle den Antrag, dass den türkischen Unterthanen derley Besitzbefugnisse auch ausser den Freyhäven, wo sie ohnehin Statt finden, auch in andern ausdrücklich bestimmten Städten der österr. Monarchie, als Wien, Pest, Prag, Brody und Krakau, zu ertheilen wären, man sich aber dafür ausser den türkischen Freyhäven noch für die k.k. Unterthanen die Städte Konstantinopel, Salonichi, Russia, Bagdad, Bassora, Aleppo und Kahira bedingen sollte, jedoch unter der ausdrücklichen Voraussetzung, dass sich die Pforte zu jener Begünstigung der österreichischen Handels Häuser verbindlich machte, welche man den Türkischen in den k.k. Erbstaaten angedeihen zu lassen bereit wäre.

Da nun über diesen Bericht noch keine Erledigung erfolgte, und dieser Landesstelle daher nicht bekannt ist, ob und in wie weit die in demselben gemachten Anträge des hohen Beyfalls gewürdiget, oder weitere Verfügungen getroffen würden, erachtet die Regierung über den vorliegenden Fall dem Wienerstadtmagistrate die Belehrung zu ertheilen; dass nachdem durch Gesetze die Unterthanen der ottomanischen Pforte vom Besitze der Realitäten in den österreichischen Staaten, so wie die österreichischen in den türkischen Staaten ausgeschlossen sind — auch der § 9 des allgemeinen Gesetzbuches II. Hauptstück aus eben angeführter Ursache auf

türkische Unterthanen keinen Bezug habe; sohin seye der grössere Theil der bey der diesfälligen Berathung anwesenden Magistratsglieder ganz wohl daran, dass sie den Sina als türkischen Unterthan zum Besitze einer Realität derzeit nicht geeignet finden.

Sollte nun seiner Zeit nach dem im Berichte vom 1. März d.J. eine Abänderung in diesem Punkte getroffen, und eine ähnliche Reziprozität türkischer Seits erwirkt werden, so wird die diessfällige Verfügung ohnehin nach dem hierortigen ehrfurchtsvollen Antrage durch öffentliche Kundmachung zur Wissenschaft aller türkischen Unterthanen und folglich auch des Sina gelangen.

Worüber man sich jedoch die hohe Weisung erbittet, um falls der vorliegende Antrag bestätigt wurde, - den Sina und den Magistrat verständigen zu können.

Wien den 6. Dezember 1803.

Freiherr v. Sumeraw, G. Mitrovsky

In Ermanglung eines Referenten Ferdinand Freiherr von der Mark

24040

An die Hochlößlich Kaiserl. auch Kais. Kön. Hofkammer

Bericht der N. Ö Landesregierung

Ueber den Bericht des hiesigen Stadtmagistrates in Betref der von dem griechischen Handelsmann und türkischen Unterthan Simon Georg Sina angesuchten Vormerkung des Kaufkontraktes auf das von ihm erkaufte v. Spielmanische Haus auf der Landstrasse.

9

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, S 267

Διαβατήριο Γεωργίου Σίνα τοῦ νεωτέρου μετ' ἀκριβοῦς περιγραφῆς τῶν χαρακτηριστικῶν αὐτοῦ (σ. 30-31).

P a s s b r i e f

Von der Österreichischen Kais. und Kön. Apost. Majestät N. Oe. Landrecht wegen, jedermänniglich nach Standesgebühr Civil- und Militär-Obrigkeiten in Freundschaft zu erinnern, den hierlandes Subordinirten aber hiermit anzufügen:

Demnach Vorzeiger dieses G e o r g S i n a, griechischer Handelsmann und türkischer Unterthan, aus Macedonien gebürtig, ledig, 28 Jahre alt, mittlerer Statur, untersetzt, vollen Gesichts, brauner Haare und Augen, kleiner Nase, deutsch gekleidet, von hier nach Paris über Strassburg und zurück, zu reisen Willens ist. Als ist ihm gegenwärtiger Passbrief auf sehs Monath lang gültig ertheilet worden und beschieht an jedermänniglich nach Standesgebühr, Civil- und Militär-Obrigkeiten

das dienstfreundliche Ersuchen, denen hierlandes Subordinirten aber wird hiermit anbefohlen, gedachten Georg Sina nicht nur frey und ungehindert nach Paris über Strassburg und zurück passiren, sondern auch demselben allen geneigten guten Willen und Vorschub angedeihen zu lassen.

Wien, den 18. Dezember 1810. Von dem K.K.N.Ö. Landrechte

Von Haan, Johann Alois von Madenburg, Phillip Maria von Gentz

10

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht A /6 307.

‘Ο Γεώργιος Σίνας ὁ νεώτερος κατόπιν αἰτήσεώς του ἀποκτᾶ τὴν αὐστριακὴν ὑπηκό-
τητα (σ. 33).

Das N.Ö. Landrecht gibt sich hiermit die Ehre einem löblichen K.K.N.Ö. Merkantil- und Wechselgerichte zu eröffnen, dass der bisheriger türkische Unterthan Georg Simon Sina eben heute als K.K. Unterthan aufgenommen und ihm die diesfalls übliche Aufnahmsurkunde von diesem K.K.N.Ö. Landrecht ausgefertigt worden sey.

Wien, den 9. März 1811

von Haan

Aufzubehalten und das Dekret an Georg Simon Sina auszufertigen
Vom K.K.N.Ö. Merkantil- und Wechselgericht.

Wien, den 14. März 1811.

11

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, S 267

Πιστοποιητικὸν μεγαλεμπόρων τῆς Βιέννης περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἰκανότητος καὶ ἐντιμό-
τητος Γεωργίου Σίνα τοῦ νεωτέρου (σ. 35).

Z e u g n i s

Wir Endesgefertigte bezeugen hiemit der Wahrheit gemäss, dass Herr Georg Simon Sina seit Ao 1803, als er die Firma seines Herrn Vaters Simon Georg Sina führet und desselben Handlung leitet, gründliche Kenntnisse in der Handlung und Beweise einer unbescholtenen Rechtschaffenheit an den Tag gelegt habe. Urkund dessen unsere eigenhändige Fertigung.

Wien, den 14. März 1811

Geymüller & Co, Arnstein & Eckeles, Fries & Co, Schuller & Co, Steiner & Co,
Joh. Georg v. Scheidling, Gebrüder Oeconomus.

12

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, S 267

Αἴτησις τοῦ Γεωργίου Σίνα, ὅπως χορηγηθῶν εἰς αὐτὸν τὰ διὰ τοὺς αὐστριακοὺς με-
γαλεμπόρους προνόμια (σ. 33).

Hochlöbliche K. K. N. Ö. Landesregierung!

Unterzeichneter, welcher laut A zum K. K. Unterthan aufgenommen wurde, handelt seit acht Jahren auf hiesigem Platze als türkischer Unterthan, wie es das Zeugnis B bewähret, mit einem so glücklichen Erfolge, dass er itzt einem mehr als hinlänglichen Handlungsfond versehen, nebstbey eines der grössten Häuser in Wien, das vormalige Freyherr v. Fellnerische Haus auf dem hohen Markte besitzt. Um nicht nur dieses durch Fleiss und Industrie mittels eines Activhandels mit der Turkey erworbene Vermögen in den K. K. Erblanden zu erhalten, sondern auch um dem höchsten Aerario und den inländischen Fabriken auf ferner einen nicht unbedeutenden Nutzen zu verschaffen, ist es erforderlich, dass dem Unterzeichneten alle möglichen Handlungsfreyheiten eingeräumt werden. Derselbe bittet daher Eine hohe Stelle geruhe ihm das Grosshandlungsbefugnis zu ertheilen.

Wien, den 18. März 1811

Georg Simon Sina

13

Archiv der Stadt Wien. Markantilgericht Fz 3, S 267

Ὁ Γεώργιος Σίνας ἀναφέρει πρὸς τὸ Ἐμποροδικεῖον ὅτι κέκτηται βασικὸν ἐμπορι-
κὸν κεφάλαιον 50.000 φλωρινίων (σ. 33).

Hochlöbliches Wechselgericht!

In Gemässheit des dem Unterzeichneten ertheilten hohen Auftrages, einen Handlungsfond von 50.000 fl. auszuweisen, legt derselbe hier seinen, von den hiezu gerichtlich genannten Herren Kommissären bestätigten, den verlangten Fond satzsam ausweisenden Bilanz ein, und bittet Eine hohe Stelle geruhe denselben anzunehmen und sein Gesuch um die Grosshandlung baldmöglichst zu erledigen.

Wien, den 4. Mai 1811

Georg Simon Sina

14

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, S 267

Ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου Σίνα καὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἔμποροι τῆς Βιέννης πιστοποιοῦν ἐνυ-
πογράφως τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του καὶ τὴν ἐνηλικιότητά του ὡς ἐμπόρου (σ. 34 - 35).

Z e u g n i s

Zeugnis dass Vorzeiger dieses Herr Georg Simon Sina, Sohn des Herrn Simon Georg Sina, griechischen Handelsmann und türkischen Unterthan allhier,

wirklich aus Nissa in der Turkey gebürtig und 27 Jahre alt sei, bezeugen wir Unterfertigte, die wir ihn von Kindheit kennen, hiemit der Wahrheit zur Steuer durch unsere eigenhändige Unterschrift und Insiegel.

Wien, den 18. Juli 1811.

Simon G. Sina, Vatter, bestätige obiges.

Nicolaus Dimo Dora, Gebrüder Edel v. Zettiri, Demeter Micho Laso, Christo Manno, Michael Demeter Curti, Naum Nitta, Dem. M. Zuppano, K. Nicolits.

14^α

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, S 267

Ἐλλείπει πιστοποιητικοῦ βαπτίσεως ὁ Γεώργιος Σίνας ὑποβάλλει εἰς τὴν Hofkammer τὸ ἀνωτέρω πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του καὶ περὶ τῆς ἐνγλιχιοτήτος του (σ. 35).

Hochlöbliche K.K. Hofkammer!

Zu seinem Gesuche um die Grosshandlungsbefugnis trägt Unterzeichneter hiermit gehorsamst sub A & B die von dem Gesetze verlangten Beweise seines bereits erlangten Grossjährigkeitsalters mit der Bemerkung nach, dass er keinen Taufschein vorweisen könne, indem derselbe geboren ist, wo keine Taufscheine üblich sind. Unterzeichneter bittet daher Eine hochlöbliche Stelle geruhe die beyliegenden Beweise mit seinem Gesuche um Ertheilung der Grosshandlung gnädigst zu beurtheilen, und ihn diese Befugnis baldmöglichst huldvollst zu ertheilen.

Wien, den 19. Julius 1811.

Georg Simon Sina

Georg Simon Sina, griechischer Handelsmann und K.K. Unterthan, wohnt in der Stadt No 739. Trägt zu seinem Gesuche um die Grosshandlungsbefugnis die Beweise seiner Grossjährigkeit nach.

15

Kriegsarchiv (Wien). Hofkriegsrat, 1811 B 1, 22/24

Ἐπιστολὴ τοῦ οἴκου μεταφορῶν Bitrok & Σίας πρὸς τὸν Σίμωνα Σίναν περὶ μεταφορᾶς βάμβακος ἐκ Τουρκίας διὰ μέσου Ἰλλυρίας μέχρις Ἰταλίας καὶ Γαλλίας (σ. 35 - 36).

Bitrok et Compagnie an das hiesige Grosshandlungshaus Simon Georg Sina.
Kostainitza de dato 28. April 1811.

Schon seit einem Jahre hat unser Chef Herr Paul Bitrok in Siseck auf unsern Platz ein Filial-Haus etablirt, welches die entstehende Firma führt. Der Zweck dieses Etablissement ist Spedition und Kommission in Levantinischen Waaren. Das De-

kret Seiner Majestät unsers Kaisers und Königs bestimmt für die Einfuhr nach Italien und Frankreich der Levantinischen Produkte diesen Punkt in Illyrien. Für Baumwollen aus Smirne, Seres, Sallonicco wird die Route über Ysküpi anhero und über Sarajevo genommen. Von Seres bleibt die Waare circa 32 in 35 Tage unterwegs, und von Sallonicco um einige Tage weniger. Die Frachten variiren nach der Jahreszeit, und nach der mehr oder wenigen Spedizion; heute sind Caravanen unter der Fracht von 175 per Tavar von Seres eingetroffen. Von Sallonicco werden circa 10 in 20 Piaster weniger und von Sarajevo anhero gegenwärtig 30 Piaster notirt. Die Baumwolle bleibt hier 10 Tage, in der Contumaz zahlt $7\frac{1}{2}$ Kreuzer %, Reinigungstaxe 5 Kreuzer %, Überfuhr aus der Kontumaz in die Stadt 7 Kreuzer % droit de balance oder eigentlich als Transit durch Illyrien nach Italien, Sig. Tax 5 Kreuzer per Balle. Diese sind stabile Auslagen, unsere Provision ist 20 Kreuzer per Ball. Facchini und Reparaturen der Colli nach Erforderniss. Von hier geht die Waare theils über Laibach zur Fracht Gulden 3, nach Triest Gulden $4\frac{1}{4}$, nach Venedig Gulden 7, nach Mailand Gulden 10. Die Herrn Gebrüder Saressi in Mailand übernehmen die Frankirung bis Paris a 66 france, nach Lyon 58 france per 100 Pfund pour de Mare oder 88 Pfund Wr ausgenommen den französischen Consumo. Da wir von unserm Herrn Bitrok in Siseck wissen, dass Sie mit der Levante stets beträchtliche Geschäfte machen, so empfehlen wir uns auch jetzo zu Ihren schätzbaren Aufträgen mit der Versicherung, dass wir uns eifrigst bestreben werden Ihr Interesse in jedem Anbetrachte zu befördern. Zur Fracht-Bestretung aus der Levante müssen Sie uns aber Baarsendungen von Thalern mit Transito-Pässe machen, indem wir uns hier mit Angabs-Tratten nicht behelfen können. Empfehlen Sie uns auch andern Freunden, beehren uns bald mit vielen dero Aufträgen, wozu stets gewidmet mit Hochachtung geharren

Bitrok et Comp. m. p.

Wir korrespondiren auch in Italienischer Sprache, und werden nächstens auch in Griechischer mit unsern Freunden, die Geschäfte führen können.

16

Kriegsarchiv (Wien). Hofkriegsrat, 1811 B1, 22/24

Ἔπόμνημα τοῦ Σίμωνος Σίνα περὶ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν συνοριακῶν ἐμπορικῶν ὁδῶν μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας (σ. 36 - 37).

Erklärung des Simon Georg Sina in Betreff des bei ihm angefragten Transito-Handels mit der Turkey, de dato 15. May 1811.

Es ist bekannt dass der Transito-Handel nicht nur dem hohen Aerario einen beträchtlichen und ganz reinen Nutzen einträgt, sondern mehrere 1000 Einwohner,

als Beamte, Handelsleute, Fuhrleute, Wirthe, Träger und unzählige Bauern, ihre Nahrung mittels dieser Durchfuhr pflegen.

Nachdem bei den gegenwärtig gesperrten Seehäfen aller Handel durch Frachter zu Lande getrieben wird, wo der Handel mit der Levante für die k.k. Erbstaaten der bedeutendste und einträglichste ist, so lohnet sich der Mühe, die an den türkischen Grenzen liegenden Grenz-Städte mit der zur Handlung-Beförderung nöthigen Aufsicht der Ämter, gute Ordnung zur Pflege des Durchfuhrs, Kommunikation und Sicherheit der Strassen veranstaltet zu werden, um dadurch dem Handel neues Leben zu geben.

Indem mein Handel vorzüglich mit der Levante seit mehr als 30 Jahren dergestalt sich ausdehnt, dass ich mit allen vorzüglichen Handelstädten von der Turkey in Verbindung stehe, so dass ich veranlasset bin, alle Jahre diese k.k. Gränz-Städte selbst zu besuchen, und meine dortige Handelsgeschäfte persönlich nachzusehen, setzen mich alle diese Erfahrungen im Stande, der Löblichen k.k. Nieder-Österreichischen Bancal-Gefällen-Administration die nöthige Auskunft die dem Transito-Handel entzweckenden und belebenden Anstalt zu ertheilen.

Alt-Orsova, Semlin, und Brood in Slavonien sind die wichtigsten Einbruchs-Stationen bei den türkischen Gränzen.

Semlin, dessen Strasse eines der bequemsten und wegen deren ebenen Passage die zweckmässigste Handlungsstrasse war, und die besten Anstalten von der k.k. Seite getroffen waren, ist deren Kommunikation mit der Turkey seit mehreren Jahren wegen die servischen Unruhen gänzlich unterbrochen, deren verwüstete servische Strassen türkischer Seits herzustellen einen langen Zeitraum erfordert; dieser wegen will ich mich blos von Alt-Orschova und Brood näher erklären.

Alt-Orschova ist nach der Semliner Strasse die wichtigste Gränz-Station, welche seit der Sperrung der Ersteren, besonders aber seit der Sperrung der Seehäfen eines der wichtigsten Handlungs Durchfuhrs Plätze in den k.k. Erbstaaten geworden. Die vortheilhafte Lage dieser Stadt an der Donau, welche gleich gegenüber die Turkey, links Wallachey und Moldau zu Gränze hat, entzwekt den türkischen Handel um so mehr, da selbe zu jeder Türkischen Handlungs-Städte zu den Macedonischen Provinzen des Baumwoll-Erzeugnisses, und allen dortigen Seehäfen am nächsten und bequemsten liegt, so dass der Weg von dort nach Macedonien von dem zu Semlin mit ein Drittheil von ihrer Strecke näher ist, und erstere 12 Tage, Semliner aber 18 Tage durchzusetzen benöthigt, im gleichen ist auch näher nach Konstantinopel, nach Asien und allen Theilen der Levante.

Diese zwei türkische Strassen von Semlin und Orsova sind schon seit vielen

Jahren so organisirt, dass solche mit Achsenwägen zur Transportirung der Waaren befahren werden können, und man kann sicher berechnen, dass auch bei einem eintretenden Seefrieden die Transport-Spesen auf diesen Wegen das Gleichgewicht und Konkurrenz gegen jene zur See behaupten können, wie wir von älteren Zeiten Beispiele haben, dass da der Triester Hafen offen stund die Lieferer jeder Waaren zu Wasser über Triest nicht im Stande waren mit geringeren Spesen als diese zu Lande in Wien gelegt zu transportiren.

Obwohl gegenwärtig diese Strasse über Orschova von den Handelsleuten am häufigsten eingeschlagen wird, so würde selbe noch zehnfach überschwemmt sein, wenn deren gegenwärtig sehr gefährliche Transportirung der Waare, die überspannte Durchfuhrszölle der Paschas und innere erhöhte Transito-Zölle Unordnungen im Kontumaz-Amte und 4 Meilen weit entfernte Dreissigstamte diesen Durchfuhrshandel nicht erschweren würde, so dass mehrere Handelsleute sich veranlasst finden diesen so vortheilhaften Transito Handel durch fremde Länder einzuschlagen. Es wäre demnach erforderlich und höchst nothwendig:

1. Dass zu Alt-Orschova ein Diplomatiker angestellt würde, der von den Rechten des türkischen Handels traktatmässig unterrichtet wäre, dass er die Oberaufsicht für die gute Ordnung des Kommerzes über alle Ämter verwalte, um für jede Beunruhigung der Strassenantastung der Kaufmannsgüter genaue Aufsicht zu geben, anzuzeigen und denenselben jede mögliche Sicherheit beizuschaffen.

2. Nachdem die Stadt und Festung Widin zu diesem Handel unausweichlich Passage ist, und sowohl der Pascha von Widin als auch der zu Neu-Orschova einen unerlaubten denen Traktaten widrigen Zoll von 20 auch 30 Piaster, und von manchen Waaren sogar zu 100 Piaster pro Last von den k.k. Unterthanen entnimmt, und nach diesen bei den gegenwärtigen anwesenden Russen auch diese nach Willkühr zu 36 Piaster und Maut entnehmen, indem endlich die Servische Truppen durch Misshandlungen und Gefahr des Verlustes der Waare den k.k. Unterthanen und alle jene Kaufleute, die mit Transito Waaren handeln, drohen, es wäre dieserwegen nothwendig, dass zu Widin ein Konsul k.k. Diplomatiker angestellt würde, der die k.k. Unterthanen von jeden Misshandlungen unterstützen und denenselben alle Hilfe gewähren.

3. Das Kontumacz-Amt zu Orsova ist gegenwärtig von einem so unfähigen Direktor verwaltet, dass durch seine Unerfahrenheit und Vernachlässigung eine solche Unordnung verursacht, dass mehrere Kaufleute während der Transportirung der Güter in das Kontumacz den Verlust mehrerer Kolli sich gefallen lassen müssen — auch ist es anzumerken, dass die von der Turkey anlangende Paketen mit Briefen wegen den Berauchen in Kontumacz aus Nachlässigkeit zu mehrere

Tage aufgehalten werden, deren Inhalte meistens von Wichtigkeit sind, welche gleich bei der Stelle könnten expedirt werden, ein zum Negotz wichtiger Punkt. Es ist demnach zu diesen Behuf ein guter Aufseher und fleissiger Direktor, der nicht die Waare zu 10 und 14 Tagen am Ufer der Donau im Moraste dem Verderben überlässt, sehr nothwendig, zu welcher Stelle ich den vorher dort gewesenen ersten Waaren Ausfuhrs Herrn von Waberer, der gegenwärtig auf einem unbedeutenden Posten in Pantschowa als Direktor angestellt ist, besonders empfehlen dürfte. Dieser zu seinem Amte als Direktor sehr würdige Mann hat sich während seines Dortsein durch seine gute Ordnung seines Amtes würdig gemacht, wovon ich selbst Augenzeuge war. Zur Aufrechthaltung der guten Ordnung machet sich ein jeder Kaufmann anheischig eine höhere Taxe zu zahlen, und sich alle diese Umkosten gefallen lassen.

4. Zur Erleichterung des Kommerzes und Spedizion ist es ebenfalls erforderlich, dass das königlich ungarische Dreissigist-Amt, welche gegenwärtig zu Mehadia 4 Meilen entfernt vom Kontumaz - Amte liegt, so dass bei jeder Expedition eine so weite Reise gemacht werden muss, dass dieses Dreissigistamt wie vorher neben dem Kontumaz - Amte errichtet würde, deren alte Mauern noch bis dato existiren.

Eine Haupt-Erleichterung zum Transito Geschäft Brood in Slavonien, welche an Bosnien gränzt, ist dessen türkische Strasse nur im Nothfall, wenn alle übrigen Strassen von Orsova und Semlin von Feindesgefahren verschlossen sind, anwendbar. Diese Strasse durch Bosnien ist wegen ihren unermässlich grossen Gebürge nur Sommerszeit ungleich möglich durch belastete Pferde und Maulthiere mit grosser Mühseligkeit und Gefahr von den häufigen Strassenräubern die Waare zu transportiren. Alle diese Schwierigkeiten und Gefahren nebst dem grossen Mangel von Lebensmittel und Fourage macht die Frachten der Güter so erschwert, dass selbe mit 2 auf dreifach von jener zu Orsova und Semlin theurer bezahlt werden.

Nachdem man in ganz Bosnien sowohl die Strasse nach Brood, als jene die nach Kostainitza führt, nicht wie in Alt-Orsova und Semlin die Güter zur Axe mit Ochsenwägen geführt werden können, sondern blos zu Pferd zu 2 Ballen auf eine Last mit grosser Mühseligkeit über die Gebürge die Güter transportirt werden, machet den Handlungs-Kommerz auf dieser Strasse unerzweckbar — es wären demnach alle Bemühungen vergebens um diese Strasse zu kultiviren. Es ist zu empfehlen, dass die zwei Strassen von Semlin und Orsova vorzüglichst zu dieser vortheilhaften Transito - Handlung eingeführt und jede Vorkehrung zu deren Belebung veranstaltet würde.

Simon G. Sina m. p.

P.S. Zur grösserer Erläuterung und Einsicht begleite ich hiemit sub Lit. A einen Originalbrief von Kostainitza des Herrn Bitrok et Comp. de dato 28. April, welche mir Spedizions Offerten machen, um durch diese Strasse Waare zu versenden.

Es sind aber deren zu diesem Geschäfte sehr anlockende Aufträge aus oben erwähnten Gründen nicht in Anschlag zu nehmen und ist dabei nur der Sinn ihrer Anheuschungen in Betreff der leichten Zölle etc. zu bemerken.

17

Archiv für Niederösterreich (Wien). Stiftbrief 9165 a

Δωρητήριο του Γεωργίου Σίνα υπέρ του Πολυτεχνείου τῆς Βιέννης (σ. 40 - 42).

Wir Franz der Erste von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König zu Jerusalem, Hungarn, Böhheim, Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, und Lodomerien; Erzherzog zu Oesterreich; Herzog zu Lothringen, zu Salzburg, zu Würzburg und in Franken, zu Steyer, Kärnthen, und Krain; Grossherzog zu Krakau, Grossfürst zu Siebenbürgen, Markgraf in Mähren; Herzog zu Sandomir, Massovien, Lublin, Ober- und Nieder Schlesien, zu Auschwitz, und Zator, zu Teschen, und zu Friaul; Fürst zu Berchtoldsgaden, und Mergentheim; gefürsteter Graf zu Habsburg, Kiburg, Görz und Gradiska; Markgraf zu Ober- und Nieder Lausnitz, und in Istrien; Herr der Lande Vollhynien, Podlachien, und Brzesz, zu Triest, Freudenthal und Eulenberg und auf der windischen Mark, ec.ec.ec.

Bekennen hiemit für Uns, Unsere Erben, und Nachkommen, geben hiermit zu vernehmen: es habe Uns Unser privilegierter Grosshändler Georg Simon Sina bei Gelegenheit des von ihm an dem Fond des polytechnischen Instituts verkauften Gebäudes auf der Wieden zu erkennen gegeben, dass er aus Überzeugung von dem grossen Nutzen, welcher von diesem Institute für die Aufnahme der Künste, Industrie und Handlung in Unsern Staaten hervorgehen, und wodurch Unseren allergnädigsten landesväterlichen Absichten entsprochen werden wird, und aus eigenem patriotischem Antriebe zur Beförderung des hierdurch bezweckten allgemeinen Wohls nach seinen Kräften beyzutragen sich bewogen gefunden habe, den Betrag von Zwanzig Tausend Gulden in auf seinen Namen lautender Wiener Stadt Banco Obligationen zur Dotirung dieses polytechnischen Instituts dergestalt zu widmen, und herzugeben, dass diese Obligationen fortan unter dem Namen Georg Simon Sina'sches Stiftungs-Kapital bey dem Fonde dieses Instituts liegen bleiben, die Interessen hiervon aber zur Erhaltung desselben und Bestreitung der damit verbundenen jährlichen Kosten verwendet werden.

Nachdem nun gedachter Georg Simon Sina diese Zwanzig Tausend Gulden in einer Banco Obligation Nr. 82382 ddo. 23ten Februar 1815 an Georg Sina K.K. privilegirten Grosshändler als freywilliges Stiftkapital zu der K. K. polytechnischen Akademie lautend in 2½ percent verzinnslich zu Unserem Niederösterreichischen Provinzial Zahlamte erlegt hat, somit diese Stiftung vollkommen hergestellt ist,

so haben Wir, geneigt jedem auf die Beförderung der Künste und Wissenschaften, und die öffentliche Bildung Unserer Unterthanen abzielenden Unternehmen Unseren allergnädigsten Schutz angedeihen zu lassen, vorerwähnte Stiftung mit vielem Wohlgefallen, und aus landesfürstlicher Machtvollkommenheit zu bestättigen geruth.

Wir wollen demnach und befehlen, dass besagte Georg Simon Sinaische Stiftung nach ihrem ganzen Inhalte, ohne einige Ausnahme fest und unverbrüchlich gehalten, das von diesem Kapital abfallende Interesse auf die jährlichen Erfordernisse des polytechnischen Institutes getreu verwendet, und dadurch diese Stiftung nach Unserm und des Stifters Sina in Erfüllung gebracht, und auf keinerley Weise jemandem dagegen zu handeln gestattet werden soll.

Zu dessen mehrerer Bekräftigung Wir den gegenwärtigen Stiftbrief in zwei gleichlautenden Exemplarien errichten, und eines davon Unserer niederösterreichischen Landesregierung zur Aufbewahrung übergeben, das andere aber Unserem privilegirten Grosshändler Georg Simon Sina behändigen zu lassen geruhet haben.

Dieses geschieht ernstlich mit Urkunde des gegenwärtigen Stiftbriefes, welcher mit Unserer eigenen Signatur, und vorgedruckten Kaiserl. Königl. Secret Insiegel versehen, und gegeben ist, in Unserer Oesterreichischen Kaiserlichen Haupt- und Residenz Stadt Wien, am Vierundzwanzigsten des Monats April im Ein Tausend Acht Hundert und Fünfzehnten, Unserer Reiche der Erblichen im Vier und Zwanzigsten Jahre.

F r a n z m. p.

Aloys Graf v. Ugarte m.p.
Kön. böhmischer Oberster und Erzherzogl. österreichischer erster Kanzler. Prokop Graf Cazansky. Ad mandatum sac. Caes. et Regio Apostol. Majestatis proprium
Augustin Gruber m.p.

18

Verwaltungsarchiv (Wien). Polizeihofstelle, Zl. 8690/1817

Δυσμενής έκθεσις τῆς ἀστυνομίας τῆς Βιέννης περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα, ἐπιδιώκοντος τὴν ἀπόκτησιν τίτλου Εὐγενείας (σ. 43 - 44).

Am 21ten October 1817

Euer Exzellenz !

Der durch seinen Reichthum berühmte Grieche S i n a hat seit mehreren Jahren alle Kräfte und Kunstgriffe dazu verwendet, um ein hungarischer Gutsherr zu werden, und dadurch den Adel und Indigenat zu erhalten; aber es gelang ihm nicht. In diesem Jahr both sich ihm eine längst erwünschte Gelegenheit dar. Der Feldmarschall F ü r s t v o n S c h w a r z e n b e r g fand sich geneigt von der Herrschaft im Banate, mit welcher Seine Majestät denselben unlängst beschenken, zwey Dörfer ver-

äussern zu wollen, und Sina war bereit diese, für welchen Preiss es auch seyn möge, an sich zu bringen in der Absicht, durch einen so mächtigen Gönner von seiner Majestät den Konsens, folglich Donation und Indigenat zu erhalten. Um zu diesem Ziel zu gelangen, richtete der schlaue Grieche die Sache sehr fein ein. Es wurde der Kauf-Kontract förmlich abgeschlossen. Der Kauf-Schilling wurde auf 380.000, andere sagen 400.000 fl. W.W. abgeschlossen, dagegen hat sich der Verkäufer verbunden den Konsens und das Indigenat für Sina bey Seiner Majestät auf seine Kosten zu erwirken, und er hatte auch wirklich die Gnade, bey der Einreichung seiner Bittschrift, der Allerhöchsten Zusage erhalten.

Nun erzählt man sich von der Folge dieses Geschäftes folgendes: Unlängst soll das schriftliche Ansuchen des Fürsten erlediget worden seyn. Die Allerhöchste Resolution, die an des Erzherzogs Reiner Kaiserliche Hoheit eingesendet wurde, ertheilte dem Fürsten den Consens, und dem Sina das Indigenat, mit dem Zusatze: Sina habe, nebst dem durch die hungarische Hofkanzley vorgeschriebenen Taxen, noch insbesondere einen freywilligen Beytrag zum Behuf des Armen-Vereins mit 100.000 zu entrichten. Nun soll bey der Bekanntmachung dieser Resolution im Kabinete Graf Wallis sich geäussert haben, Sina könne nicht so leicht zum Genusse einer so ausgezeichneten Gnade gelassen werden, und soll vorgeschlagen haben, die obige Summe von 100.000 fl. W.W. auf seine Verantwortung auf eben so viel C.M. zu erheben. In diesem Sinne soll die Expedition auch wirklich geschehen sein. Ueberdies hat auch die hungarische Hofkanzley die doppelte Taxe des Indigenats bestimmt. Man wusste dergestalt nichts von dem feinen Kniff des Sina, der diese Lasten auf den Fürsten hinzuwälzen wusste.

Der in dem Geschäft von Seite des Fürsten handelnde Agent Odelka hat den schwierigen Gegenstand zuwenig beherzigt, und es bleibt dem Fürsten bey diesen Ansichten nichts anderes übrig, als Seiner Majestät unterthänigst um eine Milde- rung anzuflehen, sonst kömmt er, der seine Vermögens-Umstände durch einen so vortheilhaften Verkauf merklich zu verbessern wähnte, in die traurige Verlegenheit, die zwey Ortschaften beynahe einzubüssen, nachdem er darüber dem Sina die förmliche Fusion (ungarischer Abtretungs-Akt) celebriret hat.

19

Finanzarchiv (Wien). Nr. 4901/M. Dezember 1817

Ὁ στρατάρχης Karl von Schwarzenberg συνηγορεῖ, ὅπως ἐγκριθῆ ἡ πώλησις τῶν ἐν Οὐγγαρία γαιοκτησιῶν Hodós καὶ Kizdia εἰς τὸν Σίμωνα Σίναν καὶ ἀπονεμηθῆ εἰς αὐτὸν ὁ τίτλος τοῦ Εὐγενοῦς (σ. 44 - 45).

An Seine Kaiserlich-Königliche Majestät! Karl Fürst zu Schwarzenberg k.k. Feldmarschall bittet, dem Grosshändler Simon Georg Sina gegen

das vereinigte Oblatum von 80.000 Gulden Wiener Währung den königlichen Konsens zu den im Banate erkauften Dörfern Kizdia und Hodós zu verleihen und dieses Gesuch wegen Gefahr am Verzuge einer schnellen allerhöchsten Entscheidung zu würdigen.

Euere Majestät!

Als der Gefertigte in der Audienz vom gestrigen Tage wiederholt bat, dem hiesigen Grosshändler Simon Georg Sina auf die ihm verkauften banatischen Dörfer Kizdia und Hodós den königlichen Besitz-Konsens allergnädigst zu verleyhen, wagte er es zugleich in tiefster Unterthänigkeit vorzustellen, dass Simon Georg Sina, welcher, wie der Gefertigte es Euerer Majestät freymüthig gestand, die beiden Dörfer ohnediess über ihren eigentlichen Werth bezahlte, von der allerhöchsten Gnade durchdrungen sich nunmehr zu dem freywilligen Oblato von 70.000 Gulden Wiener Währung bereit erklärt habe und dass der Gefertigte auch seiner Seits den Antrag eines Oblati von 10.000 Gulden Wiener Währung wiederhole.

Euere Majestät hatten die allerhöchste Gnade, mich nicht nur zur schriftlichen Einbringung dieses Offertes anzuweisen, sondern mir auch in den huldreichsten Ausdrücken die baldige Beendigung dieser für mich eben so wichtig als dringenden Angelegenheit allerhöchst zuzusichern. Gestützt auf diese allerhöchste Huld und Zusage erlaube ich mir hiemit in meinem und des Simon Georg Sina Namen zu erklären, dass der letztere sich zu dem Anbote des bedeutenden freywilligen Oblati von 70.000 Gulden Wiener Währung einverstanden habe und ich den Antrag eines Oblati von 10.000 Gulden Wiener Währung unterthänigst wiederhole.

Ich bitte Euere Majestät demüthigst, dem besagten Sina den königlichen Konsens gegen Erlag des vereinigten Oblati von 80.000 Gulden Wiener Währung um so mehr allerhuldreichst zu verleyhen, als er in der Kategorie derjenigen Staatsbürger stehet, welche Euere Majestät in ähnlichen Fällen zu begnadigen geruhen, er über seine Verdienstlichkeit rücksichtswürdige Zeugnisse beygebracht hat und ein Oblatum von 80.000 Gulden Wiener Währung das höchste ist, welches noch je für den durch einen königlichen Konsens erhaltenen hungarischen Adel bezahlt wurde.

Geruhen Euere Majestät, mein allerunterthänigstes Gesuch gnädig aufzunehmen und es um der triftigen Beweggründe willen, welche ich persönlich vorzutragen die Gnade hatte, einer schnellen allerhöchsten Entscheidung zu würdigen.

Wien, den 23. Dezember 1817

Schwarzenberg m.p., Feldmarschall

Finanzarchiv (Wien). Nr. 4901/M. Dezember 1817

Ἐντολή τοῦ Ἀυτοκράτορος Φραγκίσκου Α' πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν Stadion, ὅπως ὑποβάλλῃ σχετικὴν εἰσήγησιν περὶ τοῦ Σίμωνος Σίνα (σ. 45).

Allerhöchstes Schreiben Kaiser Franz' an Grafen Stadion.

Lieber Graf Stadion!

Beiliegendes Gesuch Meines Feldmarschall Fürsten von Schwarzenberg wegen Ertheilung des königlichen Consens an den Grosshändler Sina in Ansehung der von selben erkaufte Dörfer Kizdia und Hodós wird Ihnen zur schleunigen Vergutachtung mitgetheilt.

Wien den 27. Dezember 1817

Franz m.p.

Finanzarchiv (Wien). Nr. 4901/M. Dezember 1817

Εὐνοϊκὴ ἔκθεσις τῆς Οὐγγρικῆς Καγκελαρίας ὑπὲρ τοῦ Σίμωνος Σίνα (σ. 45).

Ministerial Vortrag über das mit allerhöchstem Handschreiben herabgelangte Gesuch des Fürsten Schwarzenberg, um Ertheilung des königlichen Konsensus an den Grosshändler Sina, in Ansehung der an ihn verkaufte Dörfer Kizdia und Hodós.

Euere Majestät!

geruhten mittels des hier im Anschluss gehorsamst angebotenen allerhöchsten Handschreibens ein Gesuch des Feldmarschall Fürsten Schwarzenberg um Ertheilung des königlichen Konsensus an den Grosshändler Sina, in Ansehung der von selben erkaufte Dörfer Kizdia und Hodós, gegen Entrichtung von 80.000 Rfl. Wiener Währung zur schleunigen Vergutachtung mir mitzutheilen.

Um den Gegenstand dieses Gesuches gehörig zu würdigen, muss ich das frühere, im Monath May des zu Ende gehenden Jahres eingereichte, zu Folge eines allerhöchsten Handschreibens bey der allgemeinen Hofkammer verhandelte Gesuch des Fürsten Schwarzenberg Eurer Majestät ehrerbietigst in Erinnerung zu bringen.

In diesem hat Fürst Schwarzenberg Eurer Majestät vorgestellt, dass er um den finanziellen Zustand seines Hauses nach Möglichkeit zu ordnen, seinem Interesse gemäss gefunden habe, von den Gütern in Banat, womit ihn Eure Majestät zu belohnen, und zum Theil für Entrichtung des Schätzungspreises ihm zu verleihen geruht haben, zwey entlegenere und zur eigenen Bewirtschaftung minder geeignete Dörfer

Kisdia und Hodós in der Summe von 350.000 Gulden an die Grosshändler Simon Georg und Georg Simon Sina zu verkaufen; der Fürst Schwarzenberg hat freymüthig angegeben, dass er in dem Kaufvertrage, den er seinem Gesuch in authentischer Abschrift beygelegt hat, dem Käuffer seine Verwendung bey Eurer Majestät um die Ertheilung des königlichen Konsenses verpflichtet, und die Entrichtung der Kosten dieses allerhöchsten Privilegiums und die Befriedigung des königlichen Fiscus über sich genommen habe; dem zu Folge trug also Fürst Schwarzenberg im Vertrauen auf die allerhöchste Gnade, und Erwähnung seiner dem Staate geleisteten Dienste die Bitte vor, und both seiner Seits zum Vortheil des allerhöchsten Ärars eine Summe von 10.000 Gulden an.

Auch die Grosshändler Sina, Vatter und Sohn, reichten bey der allgemeinen Hofkammer ein Bittgesuch um Erlangung dieser allerhöchsten Gnade ein, worin sie nebst Anführung einiger schon vorhin dem Staate gebrachten Vortheile, dann einiger Belege über ihr Benehmen und Verdienste im Handlungsfach, wie auch darüber, dass sie Vermög wirklichen Besitzes mehrerer Realitäten in Hungarn, auch dort schon das Inkolat haben, noch eine Summe von 10.000 fl. Wiener Währung zum Vortheil des allerhöchsten Ärars angeboten hatten.

Die allgemeine Hofkammer hat beyde diese, die nämliche Bitte zum Zweck habenden Gesuche zugleich verhandelt, und Eurer Majestät mittels hier gehorsamst angeschlossenen Vortrages gutächtlich vorgelegt. Sie hat darin nach reifer Erwägung der obwaltenden Rechtsverhältnissen, die Bewilligung des königlichen Konsenses mit den Rechten des Fiscus vollkommen vereinbarlich befunden: nachdem die Erbfolge lediglich auf den männlichen Stamm des Grosshändlers Sina eben so beschränkt werden sollte, als sie zu Folge der früheren Donation auf die männliche Nachkommenschaft des Fürsten Schwarzenberg, die in diesem Augenblicke um ein Individuum mehr zählt als jene des Sina, beschränkt war; der Heimfall aber an den Fiscus eben so unentgeltlich gesichert wurde, als er zu Folge der jura donation an Fürsten Schwarzenberg vorbehalten war, darum hat die allgemeine Hofkammer keinen Anstand genommen, die Bewilligung des königlichen Konsenses in kāmeralischer Rücksicht mit den angetragenen Vorsichten gehorsamst einzurathen.

Es entging jedoch der allgemeinen Hofkammer nicht der bedeutende Vortheil des zu bewilligenden Konsenses für die Grosshändler Sina, die nach den Landesgesetzen Hungarns hiedurch zugleich des hungarischen Adels theilhaft gemacht würden; sie würdigte in dieser Hinsicht die Belege der Bittsteller über ihr, durch wirklichen Besitz von bürgerlichen und Pfandbesitz von adelichen Realitäten in Hungarn erlangtes Inkolat daselbst; erwähnte der Beyspiele wornach unter Seiner Majestät weiland Kayser Joseph dem Zweyten Ankömmlinge türkischer Herkunft durch

Verleihung von Gütern in Hungarn geadelt wurden; und gestand auch der Verwendung des Fürsten Schwarzenberg das gebührende Gewicht zu; mit dieser Betrachtung unterzog die allgemeine Hofkammer, in so ferne die strenge Beurtheilung der Eigenschaften zur Beadelung nicht in ihr Geschäftskreis gehörte, den Gegenstand der Bitte lediglich Eurer Majestät allerhöchster Gnade. Ich hatte damals gegen diesen mir vorläufig vorgelegten Vortrag der allgemeinen Hofkammer nichts zu bemerken.

Eure Majestät geruhen denselben mit folgender allerhöchster Entschliessung zu erledigen: «In Rücksicht der angeführten Umstände bin ich nicht abgeneigt, dem Grosshändler Simon Georg Sina über die durch den Feldmarschall Fürsten von Schwarzenberg in Betreff der ihm jura donatione verliehenen Ortschaften Hodós und Kisdia, für erwähnten Simon Georg Sina ausgefertigte perennal Fassion, den angesuchten Konsens für dem Impetranten und seinen männlichen Erben jure perennali, für dessen weibliche Deszendenten aber in Gemässheit der ursprünglichen königlichen Donation bis zur Vergütung der in diesen Gütern anzubringenden Meliorationen jure inscriptionis, gegen Erlag einer Summe von Einmal Hundert Tausend Gulden Konventionsmünze, und Entrichtung der doppelten Nobilitationstaxe, so wie auch der anderweiten von dem Kaufschilling entfallenden Gebühren in Gnaden zu bewilligen; jedoch hat besagter Grosshändler Sina vorläufig auf alle Rechte eines türkischen Unterthans Verzicht zu leisten, und noch den Unterwürfigkeitseid abzulegen. Uebrigens gestatte ich zugleich, dass die über die ganze Herrschaft Blumenthal ertheilte Majorats-Verleihung auf die vorbehaltenen Ortschaften derselben beschränkt werde».

Diese allerhöchste Entschliessung wurde von der allgemeinen Hofkammer sowohl dem Fürsten Schwarzenberg, als dem Grosshändler Sina kund gemacht, und beyde zur Erklärung wegen Entrichtung der allerhöchst bestimmten Summe von Einmal Hundert Tausend Gulden Konventionsmünze aufgefordert; diese Erklärung wurde aber heutiges Tages von den Bittstellern nicht gegeben; wahrscheinlich weil ihnen die Summe viel zu hoch scheint, mit welcher die Gewährung ihrer Bitte bedingt wird.

Diese Vermuthung wird durch den Inhalt der mit dem eingangsbezogenen allerhöchsten Handschreiben herabgelangten Bittschrift zur Gewissheit erhoben; mit Beziehung auf einen mündlichen Vortrag, den Fürst Schwarzenberg Eurer Majestät zu machen die Gnade hatte, stellt er in dem Gesuch vor, dass Simon Georg Sina, welcher die ihm verkauften Dörfer ohnediess über ihren eigentlichen Werth bezahlte, von der allerhöchsten Gnade durchdrungen, sich nunmehr zu einem freywilligen Oblato von 70.000 fl. Wiener Währung bereit erklärt habe, und auch Fürst Schwarzenberg seiner Seits den Antrag eines Oblati von 10.000 Gulden wiederhole; und

somit erneuert er die Bitte, dem besagten Sina den königlichen Konsens gegen Erlag des vereinigten Oblati von 80.000 Gulden Wiener Währung um so mehr allerduldreichst zu verleihen, als Sina in der Kategorie derjenigen Staatsbürger stehet, welche Eure Majestät in ähnlichen Fällen zu begnadigen geruhen, über seine Verdienstlichkeit rücksichtswürdige Zeugnisse beygebracht hat, und ein Oblatum von 80.000 fl. Wiener Währung das höchste ist, welches noch je für den, durch einen königlichen Konsens erhaltenen hungarischen Adel bezahlt wurde; im übrigen bezieht sich Fürst Schwarzenberg am Schlusse seines Gesuches in dieser, wie er sagt, für ihn eben so wichtigen, als dringenden Angelegenheit abermal auf die Eurer Majestät persönlich vorgetragene triftigen Beweggründe, und bittet um die ihm allerhöchst zugesagte baldige Beendigung.

Nachdem die allgemeine Hofkammer über diesen Gegenstand bereits ihr Amt gehandelt, und die hinsichtlich der Fiskal-Rechte obwaltenden Rücksichten gewürdigt, auch die Art der Verwahrung derselben in Antrag gebracht hat; und Eure Majestät in der obangeführten allerhöchsten Entschliessung durch die, gleichwohl mit Entrichtung einer sehr grossen Summe, bedingten Bewilligung des königlichen Konsenses, die Qualifikation des Grosshändlers Sina zur Beadelung dennoch im Allgemeinen allergnädigst anzuerkennen geruhen haben, so dürfte nunmehr das allerhöchst abgeheischte Gutachten, lediglich auf die Summe Geldes beschränken, womit der Grosshändler Sina dem Staate ein Opfer bringen, und den etwaigen Entgang der vollkommenen Eignung zum Adel ersetzen solle; ich habe es Eurer Majestät allerhöchster Willensmeinung entsprechender gehalten, über diese Aufgabe, mit Uebergehung der allgemeinen Hofkammer, die bereits bey dem vormaligen mässigen Anboth die Bewilligung des Gesuchs Eure Majestät allerhöchster Gnade nicht unangemessen gefunden hat, meine eigenen unmassgebigen Ansichten ehrfurchtsvoll vorzutragen.

Ich verkenne nicht die Absicht der oftbezogenen allerhöchsten Entschliessung, womit Eure Majestät bey nicht hinreichender Verdienstlichkeit übrigens aber bey einer ansehnlichen Vermöglichkeit des Grosshändlers Sina, ihm durch Auferlegung einer bedeutenden Summe, die Gelegenheit sich ein neues Verdienst um den Staat zu erwerben zu verschaffen, geruhen wollten; mit pflichtschuldigstem Dank muss ich bey der bedrängten Lage des höchsten Aerars, diese allerhöchste Sorgfalt Eurer Majestät anerkennen; allein ich erlaube mir die ehrerbietigste Bemerkung, dass das verlangte Opfer nicht allein mit dem Vermögen des Bittstellers, sondern vielmehr mit der zugestandenen Begünstigung in ein billiges Verhältniss gebracht werden muss, wenn sonst die Wohlthat der allerhöchsten Gnade in Anbetracht des Opfers nicht ganz verschwinden, oder gar, wie es hier bald geschehen wäre, ganz unbenützt blei-

ben soll. Einmal Hundert Tausend Gulden Conventionsmünze wurde für den Adel selbst des höchsten Ranges kaum jemals bezahlt.

Wenn zu dem itzt angebotenen vereinten Oblatum von 80.000 Gulden die Taxe der Konsensual Urkunde, welche von der Kaufsumme von 350.000 Gulden gerechnet 10.500 Gulden Wiener Währung beträgt, dann die Taxe des hinzufügenden Jus Regium 200 Gulden Conventionsmünze und die doppelte Beadelungs-Taxe gerechnet wird, so hätten die Bittsteller an das Aerarium in verschiedenen Währungen eine Summe zu entrichten, die über 100.000 Gulden Wiener Währung betragen würde; welche bloss als ein Opfer für den erlangten Adel zu rechnen wäre, weil auf den verkauften Gütern Hodós und Kisdia durch die an Fürsten Schwarzenberg geschehene Verleihung, wie die allgemeine Hofkammer in ihrem Vortrage bemerkt, das ganze königliche Recht erschöpft ist, und so lange der Fürst Schwarzenbergische männliche Stamm existirt, zu dessen Defekte itzt keine Wahrscheinlichkeit ist, könnte der Grosshändler Sina, wenn es ihm nicht um den Adel zu thun wäre, auch ohne den königlichen Konsens bloss durch die ihm zelebrierte perennal Fassion im Besitze geschützt werden. Bey der Bedeutenheit also dieser bloss für den zu erlangenden Adel zu rechnenden Summe, kann ich die Behauptung des Fürsten Schwarzenberg nicht in Abrede stellen, dass dies das höchste sey, welches noch je für den erhaltenen hungarischen Adel bezahlt wurde.

Bey der zu Folge Euer Majestät auf meinen gehorsamsten Vortrag erlassenen allerhöchsten Entschliessung nächst zu eröffnenden ausgedehnteren Güterveräusserung, wenn Sina sich in Concurrrenz setzte und über den Schätzungspreiss, der nun mehr nach den neuesten Directiven genauer als bis nun erhoben werden soll, diesen Anboth machen, würde er wahrscheinlich der meist biethende werden, und dadurch nachdem in Hungarn mit der Güterverleihung zugleich der Adel verliehen wird, mit den nämlichen wahrscheinlich aber selbst mit einem weit geringeren Opfer auch den Adel erlangen, wobey er sich aber wenigstens für einen Theil des Ueberbothes durch den Werth des mit äusserster Genauigkeit kaum zu erhebenden Kameral Gutes, schadlos halten könnte; dagegen fällt hier das ganze angebotene Oblatum rein zum Vortheil des Aerars zu, ohne dass dem Impetenten ein Gegenstand zu seiner Entschädigung aus dem Kameral Eigenthum abgetreten wird.

Unläugbar ist es, dass der Grosshändler Sina zu jener Kategorie Staatsbürger gehört, welche Eure Majestät in ähnlichen Fällen mehrmal schon zu begnadigen geruhet haben, bey denen kaum einem die Verdienste eines so ausgezeichneten Fürsprechers in die Wagschalle gelegt wurden, als hier der Fürst Schwarzenberg, der das Gesuch als seine Angelegenheit darstellt, die seinigen anzunehmen bittet. Diesen Beweggrund glaube ich lediglich Eurer Majestät allerhöchster Würdigung anheim-

stellen, und mich von der weiteren Erwähnung derselben ebenso, als von der genaueren Prüfung der Qualification des Grosshändlers Sina enthalten zu dürfen; es sey mir nur gnädigst erlaubt, die unmassgebige Bemerkung zum Schluss meines gehorsamsten Gutachtens anzuführen, dass es auch in staatswirtschaftlicher Hinsicht nicht unangemessen sey, den so vermöglichen Grosshändler Sina, welcher vermög der ihm als türkischen Unterthan zukommenden Rechten sammt seinem baaren Vermögen ungehindert aus den kayserlichen Staaten ziehen kann, durch eine Begünstigung an die Monarchie, wo er sein Vermögen erworben hat, zu fesseln.

In Anbetracht aller dieser Gründe, glaube ich daher mein unmassgebiges Gutachten mit voller Ueberzeugung dahin äussern zu sollen, dass der durch Fürsten Schwarzenberg in seinem gegenwärtigen Gesuch, auch im Namen des Grosshändlers Sina gemachte Anboth von 80.000 Gulden Wiener Währung als genügend erachtet werden dürfte, und wenn diese gehorsamste Wohlmeinung der allerhöchsten Genehmigung gewürdigt würde, so unterziehe ich es der höchsten Entscheidung Eurer Majestät; bey dem Umstande, als in der oft bezogenen, auf den Vortrag der Allgemeinen-Hofkammer ergangenen Entschliessung, die durch Bittsteller zu entrichtende Summe aus höchsteigener Bestimmung auf 100.000 Gulden Conventions-Münze bemessen war, die nun zu ertheilende Allerhöchste Entschliessung, womit Euer Majestät die obige Summe in Anbetracht der ausgezeichneten Verdienste des Feldmarschalls Fürsten Schwarzenberg aus allerhöchster Gnade auf die Summe von 80.000 fl. Wiener Währung zu mässigen geruhen wollten, mittels eines gnädigsten Handschreibens herablang zu lassen, damit dasselbe an die Allgemeine-Hofkammer zur Verhandlung und die Einleitung der Nöthigen bey der hungarischen Hofkammer und Hofkanzley in Urschrift abgeben werden könne.

Wien, den 29. Dezember 1817.

Szögyény m.p.

22

Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakten, Nr. 10.

Fővárosi Levéltár (Budapest). Libri Regii, Nr. 4100/1818.

Τὸ εἰς τὸν Σίμωνα Σίναν ἀπονεμηθὲν δίπλωμα τοῦ Εὐγενοῦς τῆς Οὐγγαρίας, ἐν ᾧ ἀναγράφονται αἱ κοινωφελεῖς ὑπηρεσίαι αὐτοῦ καὶ περιγράφεται ὁ πρῶτος θυρεὸς τοῦ οἴκου Σίνα (σ. 46 - 51).

Armales Literae pro Simone Georgio Sina clementer elargitae.

Copia des Ungarischen Adels Diploma Simonis Georgii Sina, dato 3. April 1818.

Nos Franciscus Primus Divina favente Clementia Austriae Imperator, Hierosolymae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae et Lodome-

riae, Ramae, Serviae, Cumaniae et Bulgariae, Rex Apostolicus, Archidux Austriae, Lotharingiae, Salisburgi et Virceburgi, et in Franconia Dux, Dux Styriae, Carinthiae et Carnioliae, Magnus Dux Cracoviae, Magnus Princeps Transylvaniae, Marchio Moraviae, Dux Sandomiriae, Massoviae, Lublini, superioris et inferioris Silesiae, Osveciniae et Zatoriae, Teschiae et Foro-Julii etc., Princeps Berchtoldsgadenae et Mergenthemii, Comes Habsburgi, Kyburgi, Goritiae et Gradiscae, Marchio superioris et inferioris Lusatiae, nec non Istriae, Dominus Terrarum Vollhiniae, Podlachiae et Beresti, Tergesti, in Freudenthal, Eulenberg et Marchiae Slavonicae etc. etc.

Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis. Quod Nos cum ad nonnullorum fidelium Nostrorum humillimam supplicationem atque intercessionem Nostrae propterea factam Majestati tum vero benigne attentis et consideratis testata fide et fidelitate fideliumque ac utilium servitorum meritis fidelis nostri *Simonis Georgii Sina*, Quaestoris Magnarii Viennensis, quae idem in promovendo singulari industria et dexteritate spatio prope jam quadraginta annorum commercio aliisque laudabilibus factis praestitisque publico servitiis et sacrificiis sibi comparare adnitus est. Is enim dum e Turcia, in cuius subditela antehac perstiterat, emigrasset et semet ad Ditiones Nostras transtulisset, per amplum quaestum cum invectione gossypii aliorumque productorum e Turcia in Ditiones Nostras - ac vicissim fabricarum intra regna nostrorum, signanter panni, ferri et vitri in Turciam magna in quantitate evectio favente ac prospero cum successu exercendo, incrementum fabricarum intra regna nostrorum non minus ac ipsum commercium Ditionum Nostrarum laudabiliter promovit adeo, ut quaesturalis eiusdem domus inter primas hujates recenseri mereatur, et quin vitae suae probitatem et fidem seu telonialia aut tricesimalia vectigalia evitando seu alterius cujuspian praevericationis reum semet efficiendo, unquam labefactasset; auxit praeterea is merita sua in sphaera commmerciali per id, quod ultimis praegestorum bellorum temporibus, dum Regimen cotum Gallicum quaestum transitualem e Levanta per Illyricas provincias dirigere intendisset, in obversum hujus intentionis non tantum diversa salutaria projecta Camerae Nostrae Caesareo Regiae Aulicae exhibuerit, verum etiam indefessa opera sua medio erectae et constitutae in Bosna Seraglio filialis domus quaesturalis directionem transitualis hujus quaestus potiori in parte per Orsovam in Ditiones Nostras cum non exiguo publici et proventuum Nostrorum telonialium emolumento procuraverit, sibi que hac ratione Altissimam Complacenciam Nostram meruerit. Occasione porro felicitis Reditus Nostris Parisiis anno millesimo octingentesimo decimo quarto bis mille florenos et septuaginta quinque urnas vini inter Militiam Nostram proprio motu distribuit, praeterea Centrali Cassae Invalidorum Militum quinque mille florenos intulit, ac insuper erecto per Nos Viennae

Instituto Politechnico non tantum aedificium quodpiam pro usibus suis comparatum sibi que summopere necessarium erga tolerabile admodum pretium lubens cessit, verum etiam summam viginti mille florenorum in Bancalibus Obligatorialibus nomen eiusdem prae se ferentibus vigore emanatarum vigesima quarta mensis Aprilis anni millesimi octingentesimi decimi quarti fundationalium litterarum pro dotatione eiusdem Instituti aequae proprio motu fundavit, hacque ratione ad idem Institutum quoque concurrat, ob quem testatum singularem eius zelum et communem utilitatem promovendi studium aequae Altissimam Complacentiam et Satisfactionem Nostram meritis est; sed et secus etiam velut tam Viennae, quam et in Regno Nostro Hungariae notabilia tenuta habens, quavis occasione signanter vero a tempore adepti vigore initi de dato decimae nonae Augusti anni millesimi octingentesimi decimi quarti cum Libero Barone Francisco Brentano-Cimarolli contractus subinpignoratitii intuitu domini Tepliczae et O'-Besztercze Comitatus Trenchiniensi ingremiati in eodem dominio possessorii publico eiusdem Comitatus semper utilem et subditis eiusdem domini mansuetum ac largum, vicinis vero placidum et in bona harmonia viventem semet exhibuit, prout alias etiam pro locorum et temporum varietate atque occasionum exigentia Sacrae cum primis antelati Regni Nostri Hungariae Coronae Augustaeque Domui Nostrae Austriacae constanter exhibuit et impendit, ac in futuram quoque (uti Nobis de ipso firmiter ac benigne pollicemur) haud dispari fidelitatis et constantiae fervore exhibiturus est ac impensurus. Cum igitur ob id, tum vero ex Gratia et Munificentia Nostra Caesareo Regia, qua quosque de Nobis Augustaque Domo Nostra et Republica Christiana bene meritos virtutisque colendae studiosos — Antecessorum Nostrorum Divorum quondam Hungariae Regum exemplo prosequi, eis que certa virtutum suarum monumenta, quae ad majora quaeque praestanda eos incitare possent, decernere consuevimus, eundem Simonem Georgium Sina, ac per eum filios suos Georgium Simonem ex denata consorte sua Irene nata Czippe, et Ioannem Simonem ex moderna consorte sua Catharina nata de Gyra susceptos et progenitos, haeredesque et posteros eorumdem utriusque sexus universos in futurum Dei benedictione legitime nascituros in consequentiam Benignarum Litterarum Nostrarum Consensualium et Juris Nostri Regii Donationalium sub hodierno dato super totalibus et integris possessionibus Hodos et Kisdia Comitatus Temessiensi ingremiatis per cognatum Nostrum Nobis sincere dilectum Illustrissimum Principem Carolum a Schwarzenberg eidem venditis emanatarum de Caesareo Regiae Potestatis Nostrae plenitudine et gratia speciali in coetum et numerum verorum antiquorum et indubitatorum praelibati Regni Nostri Hungariae et Partium ei adnexarum Nobilium juxta titulum quartum partis primae duximus ad numerandum cooptandumque et adscribendos, annuentes et ex certa Nostra scientia animoque

deliberato concedentes, ut ipse a modo in posterum futuris et perpetuis semper temporibus omnibus illis gratiis, honoribus, indultibus, privilegiis, libertatibus, juribus, praerogativis et immunitatibus, quibus caeteri veri, antiqui et indubitati praedicti Regni Nostri Hungariae Partiumque ei adnexarum Nobiles hactenus quomodolibet de jure vel antiqua consuetudine usi sunt et gavisi, utunturque et gaudent, uti, frui et gaudere possit ac valeat, haeredesque et posterius ipsius utriusque sexus universi valeant atque possint.

In cujus quidem Nostrae erga ipsum exhibitae gratiae et clementiae ac liberalitatis testimonium veraeque et indubitatae Nobilitatis Signum haec Arma seu Nobilitatis Insignia: *Scutum* videlicet militare erectum, cuspidem caerulei coloris et lineis sinuatis lunaque cornibus dextrum latus respicientibus illustrata in tres areas divisum, in quarum prima seu superiori dextra aurea area conspicitur aquila nigra exoriens seu crescens, secunda vero rubra colore tincta complectitur leonem aureum in posteriores pedes erectum, rictu hiantem linguaque rubra exerta dextrorsum versus, dextri pedis falculis fructicetum gossypii florens tenentem, sinistris vero ad rapiendum dispositis, inferior demum area se praesentat altum nigrum montem ad mare; caput demum scuti premit in utroque angulari latere galea coronata, elatratque seu aperta purpura suffulta, auro reducta, torque ac monili circumducta, cui dextrae coronatae galeae insistit aquila nigra biceps expansis alis, emergente e sinistra leone aureo dextri pedis falculis frameam aureo capulo ornatam dextrorsum stringente, laciniisque seu lemniscis hinc aureis et nigris, illinc argenteis et rubris a cono galeae utriusque per scuti latera placide decurrentibus totumque exornantibus, quemadmodum hac omnia in principio seu capite praesentium Litterarum Nostrarum pictoris edocta manu propriisque ac genuinis suis coloribus clarius depicta lucidius ob oculos intuentium posita esse conspicerentur. Eidem Simoni Georgio Sina ac per eum praenominatis filiis suis Georgio Simoni et Ioanni Simoni haeredibusque et posteris eorumdem utriusque sexus universis in futurum Dei benedictione legitime nascituris danda duximus et conferenda, decernentes et ex certa scientia Nostra animoque deliberato concedentes, ut ipse a modo in posterum futuris et perpetuis semper temporibus eadem Arma seu Nobilitatis Insignia more aliorum verorum, antiquorum et indubitatorum praefati Nostri Regni Hungariae Partiumque ei adnexarum Nobilium sub iisdem juribus, praerogativis, indultibus, libertatibus ac immunitatibus, quibus iidem de jure vel antiqua consuetudine usi sunt et gavisi, utunturque et gaudent, ubique in proeliis, certaminibus, pugnis, hastiludiis, torneamentis, monomachiis ac aliis omnibus et singulis ac quibusvis nobilitaribus et militaribus exercitiis, nec non sigillis, velis, cortinis, aulaeis, annulis, vexillis, clypeis, tentoriis, domibus et sepulturis, generaliter vero in quarumlibet rerum et ex-

peditionum generibus sub merae, verae, sinceræ, vetustæ et indubitatae Nobilitatis titulo, quo eum ab omnibus cuiuscumque status, gradus, dignitatis, honoris et praeeminentiae hominibus insignitum et ornatum dici, nominari, haberi et reputari volumus et mandamus, ferre, gestare ac illis in aevum uti, frui et gaudere possit ac valeat haeredesque et posterius ipsius utriusque sexus universi valeant atque possint, imo nobilitamus, damus, conferimus et concedimus praesentium per vigorem.

In cujus rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes Litteras Nostras Privilegiales secreto Sigillo Nostro Majori, quo ut Rex Hungariae Apostolicus utimur, inpendenti communitas eidem Simoni Georgio Sina ac per eum praefatis filiis suis Georgio Simoni et Ioanni Simoni haeredibusque et posteris eorumdem utriusque sexus universis in futurum Dei benedictione legitime nascituris gratiose dandas duximus et concedendas.

Datum per manus cognati Nostri Nobis sincere dilecti Illustrissimi Principis Francisci Koháry de Csábragh et Szitnya perpetui in Murány, Aurei Velleris Equitis, Comitatus Honthensis perpetui ac supremi Comitis, Camerarii et actualis intimi Status Consilarii Nostri, Pincernarum Nostrorum regalium per Hungariam Magistri, nec non Pro-Cancellarii Nostri Regii Hungarico-Aulici in Imperiali Urbe Nostra Vienna Austriae die tertia mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo decimo octavo, Regnorum Nostrorum Hungariae, Bohemiae et reliquorum anno vigesimo septimo, Reverendissimis Reverendis item ac Venerabilibus in Christo Patribus (Archi-Episcopatu Strigoniensi, Colocensi et Bachiensi canonice unitarum vacantibus) Stephano Libero Barone Fischer de Nagy-Szalatnya perpetuo in Bacsko Metropolitanae Ecclesiae Agriensi Archi-Episcopo, Maximiliano Verhovác de Rakitovecz Zagrabiensis, Ladislao Koszeghy Csanadiensis, Leopoldo Somogyi de Perlak Sabariensis, Samuele Vulkau Graeci Ritus Catholicorum Magno-Varadinensis, Petro Klubusiezky de Eadem Szathmariensis, Josepho Király Quinque Ecclesiensis, Josepho Kluch Nitriensis, Georgio Kurbélyi Veszprimiensis, Comite Ladislao Eszterházy de Galantha Rosnaviensis, Constantino Stanich Graeci Ritus Catholicorum Crisiensis, Alexandro Rudnay de Eadem et Divék-Ujfalú Transylvaniensis, Emerico Carolo Raffay Bosnensis seu Diakovariensis et Syrmienensis, Alexio Potsy Graeci Ritus Catholicorum Munkatsiensis, Josepho Vurum Albaregalensis (Sedibus Magno-Varadiensi Latini Ritus, Jauriensis, Neosoliensis et Scepusiensis vacantibus), Stephano Csech consecrato Belgradiensis et Samendriensis, Comite Ladislao Csáky de Keresztszegh consecrato Fininiensis, Emerico Libero Barone Perényi electo Bacsensis, Daniele Mitterpacher electo Scutariensis Ecclesiarum Episcopis, Ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Serenissimo item Archi-Duce Domino Josepho Regni Nostri Hungariae Palatino et

Locumtenente Nostro regio nec non spectabilibus ac magnificis Josepho Ürményi de Eadem Judice Curiae Nostrae Regiae, Comite Ignatio Gyulay de Maros-Nemeth et Nádaska, Regnorum Nostrorum Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae Bano, Comite Josepho Brunsvik de Koronya Tavernicorum, Comite Michaele de Nádasd perpetuo Terrae Fogaras Janitorum, Comite Francisco Széchényi de Sarvály Felső-Vidék Cubiculariorum, Comite Josepho Erdödy de Monyarokerék Dapiferorum, Illustrissimo Principe Nicolao Eszterházy de Galantha Nobilis Turmae Nostrae Praetoriae Hungaricae Capitaneo, Paulo Almasy de Zsadány et Török Szent Miklós Agarorum, antelato Principe Francisco Koháry de Csabrágh et Szitnya Pincernarum Nostruorm Regalium per Hungariam Magistris, Officio Curiae Nostrae Regiae Magistri et Comite Posoniensi vacante caeterisque quamplurimis saepefacti Regni Nostri Hungariae Comitatus tenentibus et Honores.

Franciscus m.p.

Princeps Franciscus Koháry m.p.

C. Franciscus de Nádas m.p.

Armales Litterae pro Simone Georgio Sina Quaestore Magnario Viennensi. Protocoll. in Libro Regio Classis 1mae quod testatum redditur per Registraturae et Archivi Directorem Mathiam Sztankovits m.p.

23

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht Fz 3, S 267

Αίτησις τοῦ Γεωργίου Σίνα, ὅπως ὁ ἐμπορικὸς οἶκος αὐτοῦ φέρῃ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του (σ. 54).

Hochlöbl. K.K.N.Ö. Landesregierung!

Ich habe mittelst des Gesuches A de präs. 23 Aug. 1822 bey dem hochlöbl. K.K. N.Ö. Merk. und Wechselgericht die Bewilligung nachgesucht, meine Grosshandlungsfirma Georg Simon Sina dahin abzuändern, dass ich mich für die Zukunft der Unterschrift Simon Georg Sina allein bedienen dürfe, bekam aber zum Vorbescheid, dass ich die Bewilligung hinzu von der hochlöbl. N.Ö. Landesregierung einholen solle, um welche ich hiemit gehorsamst bitte. Die Gründe dieser meiner Bitte sind:

1. Besteht seit dem Jahre 1818, wo mein verewigter Vater mit seiner ehelichen Nachkommenschaft in den ungarischen Adelsstand allergnädigst erhoben wurde, nach Ausweis der Note G am 22. April 1818 auf dem hiesigen Platze kein einziges Handlungshaus, welches die Firma Simon Georg Sina oder eine dieser Firma ähnliche Unterschrift in seinen Handlungsgeschäften führet.

2. Bezeichnet diese Firma seinen eigenen Nahmen mit der höchst unbedeutenden Änderung, dass er den zweiten Nahmen Simon dem ersten Nahmen Georg vorsetzet,

wodurch niemand einen Schaden leidet oder auch nur zu befürchten hat, in dem er alle und jede Passiven seiner vorigen sowohl als der gegenwärtig abgeänderten Firma anerkennt und den diesfälligen Gläubigern mit seinem gesamten Vermögen, welches er in Nieder Österreich und in dem Königreiche Ungarn in bedeutender Höhe besitzt, vollkommen zu haften hiemit zusichert.

3. Kann die bestehende höchste Anordnung, zufolge welcher die fortgesetzte Firma früher bestandener Handlungen nur da stattfinden dürfen, wo keine Veränderung in der Direktion und im Vermögen eintritt, hieher ihre Anwendung nicht finden, denn ich begehre keine fremde Handlung unter fremder Firma fortzuführen; vielmehr ist die Handlung, welche mein Vater als türkischer Unterthan unter der Firma Simon Georg Sina betrieb, schon vier Jahre vor seinem Tode erloschen, wogegen ich meine eigene Grosshandlung schon seit elf Jahren betreibe, und daher weder von einer gleichen Direktion, noch von dem Fond als Vermögen der Handlung meines Vaters die Rede seyn kann. Ich wünsche vielmehr meine eigene Handlung unter der angezeigten abgeänderten Firma deshalb zu führen, weil sie den Nahmen meines Vaters in steter Erinnerung erhält, und ich auf diese Weise sein Andenken zu ehren wünsche.

4. Wenn man aber auch auf die in jener Verordnung ausgedrückten Direktivregeln zurückgehen wollte, dürfte ich mich mit allem Grunde darauf berufen, dass sie zugunsten meiner Bitte eintreten; denn mein Vater dirigierte niemals meine Handlung, wohl aber habe ich früher in seiner Handlung die Firma geführt und alle seine Geschäfte geleitet, und es ist bekannt, dass mein Vermögen also beschaffen sey, dass in keinem Falle das Interesse derjenigen gefährdet seyn kann, welche der nun beabsichtigten Firma ihr Zutrauen schenken. So viele in Ungarn, in Österreich, ja selbst in Wien bestehende jedermanns Augen vorliegende mir eigentümlich angehörige Realitäten liefern den Beweis davon, ohne dass ich zu diesem Behufe auf mein der Handlung gewidmetes Vermögen nicht zu berufen hätte.

5. Wenn endlich das hochlöbl. Merk. und Wechselgericht bemerkte, dass mir meine Grosshandlung auf den Nahmen Georg Simon Sina verliehen worden sey, so ist dies zwar insoferne wahr, als dieses Privilegium mir als sogenanntes Individuum gegeben worden ist, aber offenbar werden Befugnisse nicht deshalb verliehen, weil der diesen oder jenen Nahmen führet, sondern weil er die erforderlichen Eigenschaften ausgewiesen hat. Mein Privilegium kann also nicht als an einen individuellen Nahmen gebunden angesehen und ebendeshalb dürfte die von mir gestellte niemanden beeinträchtigende Bitte und zwar um so mehr gnädigst zugestanden werden, als ich diese Veränderung ohnehin durch Circularien bekannt mache und daher selbst wenn meine bekannten Vermögensverhältnisse nicht jedes Besorgnis

beseitigen würden, es gar nicht möglich wäre irgend jemanden weder von Seite meiner Handlungsfreunde oder meiner Familie zu beeinträchtigen.

Mit diesen Gründen unterstützt bittet Unterzeichneter Eine Höchlöbl. K.K.N.Ö. Landesregierung geruhe ihm zu bewilligen, dass er sich in seinen Handlungsgeschäften statt der bisherigen Firma *Georg Simon Sina* für die Zukunft der Firma *Simon Georg Sina* bedienen und diese abgeänderte Firmaführung protokollieren lassen zu dürfen.

Wien 23 August 1822

Georg Simon Sina, de Hodos & Kizdia
K.K. privilegirter Grosshändler

23a

Ἡ Διοίκησης Κάτω Αὐστρίας κοινοποιεῖ εἰς τὸ Ἐμποροδικεῖον ὅτι ἐνέκρινε τὴν ἀνωτέρω αἴτησιν τοῦ Γεωργίου Σίνα (σ. 54).

Von der K.K.N.Ö. Landesregierung an das K.K. Merk. und Wechselgericht.

Die Regierung nimmt keinen Anstand dem K.K. priv. Grosshändler Georg Simon von Sina nach dem Antrage des K.K. Merk. und Wechselgerichtes seine Grosshandlung statt der bisher gebrauchten Firma Georg Simon Sina unter der abgeänderten Simon Georg Sina fortführen zu dürfen, gegen dem zu bewilligen, dass Bittsteller in den zu erlassenden Handlungscircularien sowohl diese Abänderung als das Motiv hierzu bekannt mache. Die Beilagen des Berichts folgen im Anschlusse zurück.

Wien, den 15. Sept. 1822

Ich Georg Simon Sina werde künftig firmiren *Simon G. Sina*

Wien, den 7. Oktober 1822

24

Haus-, Hof- u. Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Türkei VII, Karton 33

Φιλική ἐπιστολή τοῦ Δράμαλη πρὸς τὸν Γεώργιον Σίναν περὶ ἀποστολῆς εἰς αὐτὸν βάρβακος ἐκ Μακεδονίας πρὸς πώλησιν (σ. 55).

Uebersetzung aus dem türkischen Original

Aufrichtiger, geehrter Freund, Kaufmann Sina!

Ohne Beziehung oder Einmischung des Schina, des Panajot, oder irgend jemandes andern, und vermöge der zwischen uns bestehenden Freundschaft und dem

in Dich gesetzten Vertrauen sollst Du die neunhundert Lasten (Jük, das Jük macht zwey Ballen) Baumwolle nicht als mein, sondern als Dein Eigenthum ansehen. Den Verkauf davon überlasse ich Deiner Sorgfalt. Sobald die Waare mit Gottes Hilfe dort glücklich angelangt seyn wird, schicke den mit selber abgehenden Raja mit dem Empfangsschein hierher zurück und beefre Dich sie nach Werth zu veräussern. Diess ist mein Wille. Auf was immer für eine Summe der Erlös sich belaufen mag, so ist der Betrag nicht in Gulden, sondern in türkischen Piastern zu berechnen, und mir darüber die Anzeige zu erstatten. Ob das Geld nach Konstantinopel übermacht, oder bey Dir zurückbehalten werden solle, werde ich schon schreiben und dieser meiner Weisung gemäss wirst Du dich zu benehmen beflissen seyn. Ich erwarte von Dir, mein Freund, in gegenwärtigem Geschäfte allen möglichen Eifer und Thätigkeit.

In den ersten Tagen des Mondes Rebi-ul-ewwel 1236 (17-5-1821)

L. S. Mahmud Pascha von Drama

25

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Türkei VII, Karton 18

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δράμαλη ἢ Ὑψηλῆ Πύλη δι' ἐγγράφου πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴν τῆς Αὐστρίας Ottenfels ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν Γεώργιον Σίναν τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὴν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ ἐκ τοῦ πωληθέντος βάμβακος (σ. 55).

Der Reis-Efendi an den Internuntius von Ottenfels.

U e b e r s e t z u n g

Der verstorbene vorige Gouverneur von Morea Dramali Mahmud Pascha hatte noch zu seinen Lebzeiten den 15 Schaban des Jahres 1236 (17. Mai 1821) dem ursprünglich aus Rumelien stammenden jetzt in Wien ansässigen türkischen Raja und Kaufmann Sina durch einen gewissen Kabak Oglu Hussein aus Porsican in der Gerichtsbarkeit von Drama in Rumelien 3.157 Ballen körnerlose gereinigte Baumwolle zum Verkauf überschickt. Dieser Hussein ist dann den 13. Schaban 1237 (5. Mai 1822) nach Wien abgereiset, hat die Transports- und anderen Unkosten selbst bestritten, und dem obgenannten Kaufmann 184.893 $\frac{1}{2}$ Occa Baumwolle überliefert, und von dem obgenannten Kaufmanne eine Obligation erhalten, vermöge welcher die für Waare gelösten 95.800 Wiener-Gulden, welche nach dem damaligen Kurse zu 3 $\frac{1}{2}$ Piaster den Gulden gerechnet (vielleicht Banknoten) 335.300 Piaster ausmachen, in zwey Terminen, der erste am 23 Redscheb 1238 (5. April 1823) und der zweyte am 13. Schaban 1238 (25. April 1823) ausbezahlt werden sollten. Da nun mit dem Tode

des obgenannten Paschas alle seine Forderungen, Güter und Habschaften dem Fiskus anheimfallen, so ist auch die obige von dem Kaufmann Sina auszahlende Baumwoll-Ertrags-Summe darin begriffen. Da überdiess die Frist der Termine herangekommen, so hat der zweyte Oberstallmeister, der in dieser Angelegenheit als Sperr-Commissaire aufgestellt wurde, der Hohen Pforte davon die Anzeige gemacht, damit sie sich für die Eintreibung der erwähnten Summe verwenden möge.

Den 8. Redscheb 1238 (18. März 1823).

26

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Türkei VII, Karton 18

Εισήγησις τοῦ Ottenfels πρὸς τὸν Μέττερνιχ ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς Ὑψηλῆς Πύλης (σ. 55).

Bericht Nr. 15, Postscriptum 5 des Freiherrn von Ottenfels, de dato Constantinopel, den 26. März 1823, an Fürst Metternich, in Berteff der Forderung Dramali Mahmud Pascha an einen in Wien befindlichen Raya Namens Sina.

In Ermangelung eines türkischen Geschäftsträgers in Wien hat die Pforte sich vor einigen Tagen mit dem Ersuchen an mich gewendet, die gütige Verwendung Eurer Durchlaucht zu dem Ende in Anspruch zu nehmen, damit eine dem ottomanischen Staatsschatze anheimgefallene bedeutende Forderung an einen in Wien sich aufhaltenden türkischen Unterthan und Handelsmann hereingebracht werden möge.

Der Gegenstand um den es sich hier handelt ist folgender: Als der bisherige Statthalter von Morea Dramali Mahmud Pascha vor ungefähr 4 Monaten mit Tode abging, ersah die Regierung aus den in der Verlassenschaft desselben vorgefundenen Papieren, dass Mahmud Pascha an einen sich in Wien aufhaltenden Raya Namens Sina für eine demselben vor beiläufig zwei Jahren übersendete Parthie Baumwolle eine Forderung von 95.800 Conventions-Gulden oder den Gulden zu $3\frac{1}{2}$ Piaster gerechnet von 335.300 türkische Piastern zu stellen habe, deren Zahlungs-Termine entweder schon verfallen sind oder nächstens verfallen werden.

Da der Fiskus bekanntlich als Erbe des Vermögens der in Staats-Diensten der Pforte verstorbenen Muselmänner höheren Ranges eintritt, so hat derselbe nicht nur sämmtliche Habseligkeiten, sondern auch die Forderungen Mahmud Paschas in Anspruch genommen, worunter jene an obgenannten türkischen Unterthan erscheint. Nach dem Wunsche des Reis Efendi erlaube ich mir daher die Bitte, dass Euere Durchlaucht gütigst die Einleitung treffen mögen, damit der obgenannte türkische Handelsmann vorgefordert, über seine an die Verlassenschaft Dramali Mahmud Paschas ausständige Schuld vernommen, und wenn dieselbe für richtig befunden werden

sollte wegen ihrer Eintreibung und der Ausfolgung des sich ergebenden Betrages an die Pforte das Nöthige veranlasst werde. Zum Behufe des diessfalls anzuordnenden Verfahrens habe ich die Ehre in der Anlage die Eingabe des Reis-Efendi in der Ursprache und Uebersetzung sammt dem hierüber von dem Dolmetsch-Gehilfen Wolfenburg erstatteten Berichte mit der Bemerkung zu unterlegen, dass die Schuldverschreibung des Sina, welche noch nicht allhier eingelangt ist, seiner Zeit reproduzirt werden wird.

Bei dieser Gelegenheit glaube ich eine andere gehorsamste Bemerkung nicht umgehen zu dürfen, nämlich die, dass die Bereitwilligkeit, welche von unserer Seite an Tag gelegt werden dürfte, der Pforte in dieser Angelegenheit beförderlich zu seyn, nicht nur zur Beschleunigung so mancher allhier anhängigen Geschäfte wesentlich beitragen, sondern auch, im Falle die von dem ottomanischen Fiskus ausgesprochene Geld-Summe realisirt werden könnte, der Internuntiaturs ein Mittel dargeboten würde, die Eintreibung verschiedener ausständiger Forderungen österreichischer Unterthanen zu beschleunigen.

Genehmigen Eure Durchlaucht die Versicherung etc.

O t t e n f e l s m.p.

27

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Noten von der Polizei-Hofstelle Fasz. 47

Ὁ Γεώργιος Σίνας ἀποδέχεται τὴν πρὸς τὸν Δράμαλην ὀφειλὴν τοῦ διὰ τὸν πωληθέντα βάμβακα καὶ ἀποστέλλει εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην 335.000 πιάστρα (σ. 56).

B e i l a g e

Das Unterzeichnete Grosshandlungshaus S. G. S i n a giebt sich die Ehre hiemit zu erklären, dass es zwar an den verstorbenen Machmud Pascha von Drama in Macedonien eine Schuld-Summe per 335.300 Piaster auszuzahlen verpflichtet sey, dass es aber die Auszahlung dieser Schuld-Summe an wem immer in so lange verweigern müsse, bis ihm nicht die ausgestellten Schuld-Urkunden ad cassandum zurückgestellt oder eine anderweitige Sicherstellung wegen der ausgefolgten Zahlung an den hohen Grossherrlichen Fiscus für künftigen Schaden und Nachtheil verschafft werde, wozu das gefertigte Grosshandlungshaus nach Massgab des § 1428 des Bürgerlichen Gesetzbuches berechtigt ist.

Das Grosshandlungshaus S. G. S i n a hat zwey Urkunden über die Schuld an Machmud Pascha von Drama hinausgegeben, und zwar eine in jeder Hinsicht rechtsgiltige ursprüngliche Verpflichtungs-Urkunde per 95.800 Gulden Conventions-Münze

und die zweyte oder sogenanntes Schuldumänderungs-Urkunde oder Brief, Kraft welcher die ursprüngliche Schuld Summe per 95.800 Gulden Conventions-Münze in türkischen Piaster a $3\frac{1}{2}$ Piaster auf einen Gulden gerechnet in Summe per 335.300 türkische Piaster a 40 par. umgestalltet wurde. Beide diese Urkunden sind von dem Grosshandlungshause Simon Georg Sina gefertigt und gelangten an unsern Gläubiger Herrn Machmud Pascha von Drama, und es kann ohne offenbahrer Gefahr einer doppelten Zahlungsleistung dem Hohen Grosherrlichen Fiscus gegen seine blosser Quittung ohne Zurückstellung der beyden hinausgegebenen Schuld-Documente oder doch wenigstens der ersten ursprünglichen Verpflichtungs-Urkunde pr. 95.800 Gulden 20 Groschen die bedeutende Summe pr. 335.300 Piaster nicht ausgefolgt werden. Das unterzeichnete Grosshandlungshaus Simon G. Sina hat auch die ihm mitgetheilten zwey Documente, nemlich die Erklärung des Herrn Münzwardein de dato Constantinopel den 10. September 1823 so wie die an Seine Excellenz dem Herrn Internuntius gerichtete Note de dato 25. August 1823 beide in deutscher Uebersetzung genau erwogen und von allen Seiten beurtheilet, aber leider gefunden, dass ihm auch die von dem türkischen Staate zugesicherte Abquittirung ohne Zurückstellung seiner Original-Verpflichtungs-Urkunde keine beruhigende Sicherheit gegen künftigen Schaden und Nachtheil zu gewähren geeignet sind, denn der türkische Fiscus tritt nach dem Geiste und den ausdrücklichen Worten dieser Documente in die Rechte des verstorbenen Pascha von Drama, folglich auch in die Verbindlichkeiten desselben, so wie also dieser nach dem § 1428 des allgemeinen Bürgerlichen Gesetzbuches verpflichtet wäre, wenn er die Zahlung der Schuld-Summe von dem Handlungshause Simon G. Sina fordern würde, nebst Ausstellung einer Quittung die Original-Schuld-Urkunde selbst zurückzugeben, eben diese Verbindlichkeit liegt auch dem türkischen Fiscus ob, wenn er als Erbe des Pascha von Drama die Bezahlung der dem letztern schuldigen 335.300 Piaster gegen das Grosshandlungshaus Simon G. Sina zu betreiben entschlossen wäre.

Es schlägt daher für den Fall, wenn der Grossherrliche Fiscus auf die unbedingte Zahlungsleistung bestehen sollte, folgende Vorsichts-Massregeln vor, nemlich:

1. Die Zurückstellung der von dem Grosshandlungshause Simon G. Sina gefertigten Schuldurkunden, oder
2. Die Ausfertigung der Amortisations-Edicte in Betref der angeblich in Verlust gerathenen Schuldurkunden, welche der Grossherrliche Fiscus zu besorgen hat, und mittelst der hohen Hof- und Staats-Kanzley zu geschehen hätte, oder
3. Die Ausstellung einer Sicherstellungs-Erklärung von Seite der hohen k.k. Hof- und Staats-Kanzley, vermög welcher sich dieselbe verbindlich machen müsste, dem Grosshandlungshause Simon G. Sina für allen künftigen Nachtheil und Schaden

zu haften, der aus der ohne Zurückstellung der Original-Schuld-Urkunden an den Grossherrlichen Fiscus bewerkstelligten Ausfolgung der Machmudischen Schuldforderung pr. 335.300 Piaster entstehen dürfte, oder

4. Die Erklärung der natürlichen Erben des verstorbenen Machmud Pascha von Drama, dass die Auszahlung der Summe pr. 335.300 Piaster an den hohen Grossherrlichen Fiscus unbedenklich geschehen könne.

Die erste Vorsichts-Massregel wäre die einfachste, natürlichste und dem Grosshandlungshause Simon G. Sina am zuträglichsten, weil es sodann weder hier, noch in der Turkey zu befürchten haben würde, wegen der nehmlichen Schuld pr. 335.300 Piaster von einem Dritten in Anspruch genommen zu werden. Es dürfte dem hohen Grossherrlichen Fiscus daher ein leichtes seyn, wo nicht beide Urkunden, nachdem aus den von dem hohen Fiscus vorgelegten und oben erwähnten 2 Urkunden zu ersehen ist, dass selbe die zweyte wenigstens in Abschrift zu besitzen scheint, weil er die Schuld-Summe so genau angiebt, doch wenigstens die ursprüngliche Verpflichtungs-Urkunde pr. 95.800 Gulden Conventions-Münze ausfindig zu machen.

Die zweite Maassregel ist die Ausfertigung der Amortisationsedict, wozu das Grosshandlungshaus nach Maassgab des § 1428 des Allgemeinen Bürgerlichen Gesetzbuches berechtigt ist.

Die dritte Vorsichts-Maassregel wäre die Ausstellung einer Sicherheits-Erklärung von Seite der hohen Hof- und Staats-Kanzley nach obig beschriebenen Inhalte, wodurch das Grosshandlungshaus Simon G. Sina vollkommen beruhiget wäre.

Die vierte minder sichere Vorsichts-Maassregel wäre endlich die Ausstellung einer Erklärung der Machmudischen Erben nach dem vorgezeichneten Inhalte und dem Grossherrlichen Fiscus dürfte es ein leichtes seyn, von den diessfälligen Erben die oberwähnte Erklärung sich zu verschaffen, weil derselbe den ganzen Nachlass in Beschlag nahm, folglich auch die Erben des Verstorbenen ausfindig zu machen wissen wird, welche zu seiner und der Beruhigung des Grosshandlungshauses Simon G. Sina die anverlangte Erklärung schriftlich auszustellen haben werden. Obschon diese vierte Vorsichts-Maassregel dem Grosshandlungshause Simon G. Sina einigermaßen eine Beruhigung wegen nochmaliger Anforderung zu verschaffen geeignet wäre, so gewähret ihm dieselbe dennoch keine absolute Sicherstellung, dass es nicht noch einmahl wegen der nehmlichen Schuld in Anspruch genommen werde; denn die Schuld-Urkunden können noch vor dem Tode des Machmud an einem Dritten eigenthümlich gediehen seyn, die Erben selbst können ein oder die andere Schuld-Urkunde in Besitz haben, wenn nun dasselbe die Zahlung dieser Schuld pr. 335.300 Piaster ohne Einhändigung der Schuldurkunden an den Grossherrlichen Fiscus leisten und in der Folge entweder ein Erbe oder ein Dritter unschuldiger Besitzer dieser

Schuldurkunden von dem Grosshandlungshause Simon G. Sina die Zahlung neuerdings verlangen würde, so müsste er nach hiesigen Gesetzen nochmahls zur Zahlung gegen Regres an den türkischen Fiscus verhalten, in der Turkey aber sogleich mit Gewalt zur Contentirung gezwungen werden.

Es bleibt daher blos die erste, zweite und dritte Vorsichts-Maassregel als die zweckmässigste übrig, sich gegen künftigen Schaden und Nachtheil zu verwahren.

Hätte das Grosshandlungshaus Simon G. Sina keinen Handlungs-Verkehr mit der Turkey, wo dasselbe sehr häufig in den Fall kommt, bedeutende Geld-Summen all dort besonders in Macedonien einzukassiren, so bedürfte es bei Auszahlung dieser Mahmudischen Post dieser Vorsicht nicht; da aber leider die Erfahrung bewähret hat, dass man in der Turkey nicht nach gleichen Gesetzen richtet, sondern oft Willkühr und Eigenmächtigkeit Platz greift, so könnte ganz leicht ein Besitzer dieser Schuldurkunden oder ein Sohn des verstorbenen Pascha von Drama mit Producirung dieser Schuldurkunde sich aller meiner all dort befindlichen Effecten und Gelder bemächtigen und mich mit meinem Zurückforderungs- oder Entschädigungs-Rechte an die Hohe Pforte verweisen, wo mir dann alle Wege und Mittel fehlen, zu meinem gerechten Regres zu gelangen, daher ich mich bereit erkläre, die Zahlung der 335.300 Piaster zu leisten, wenn ich für diese Schäden und Unfälle sicher gestellt werde.

Nach dieser aufrichtigen Darstellung wird die Wohllobliche k.k. Polizey-Ober-Direction es dem Grosshandlungshause Simon Georg Sina nicht übel deuten, wenn es die Zahlungsleistung einer so bedeutenden Schuld-Summe an einen fremden Staat ohne Zurückstellung seiner Schuld-Documente und ohne Beobachtung sonstiger Vorsichts-Maassregeln verweigert, wozu dasselbe selbst nach dem Sinne und den ausdrücklichen Worten der bestehenden Gesetze berechtigt ist.

Wien, den 22. December 1823.

L.S.

Simon G. Sina m.p.

Dass die vorstehende Fertigung die eigenhändige Unterschrift des oberwähnten Handelsmanns seye, wird hiemit von amtswegen bestättiget.

Wien, den 22. Dezember 1823.

Edler von Hopfen m.p. k.k. Rath
Sestik m.p. Polizey Unter - Commässair

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Noten der Polizei-Hofstelle an die Staatskanzlei, Fasz. 48 (1827), fol. 51 - 52

Ἐναφορὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς αὐστριακῆς ἀστυνομίας Sednitzky πρὸς τὸν Μέττερνιχ περὶ διενεργείας ἐράνου ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Σίνα μεταξὺ τῶν ἐν Βιέννῃ Ἑλλήνων ὑπὲρ τῶν θυμάτων πολέμου λόγῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως (σ. 57).

Note des Polizei-Präsidenten an Staatskanzler Fürsten von Metternich.

Wie es Euerer Durchlaucht von mir bereits mündlich eröffnet ward, hat der hier sesshafte griechische Handelsmann *Demeter Postolacca* bey mir vorgebracht: er sey von dem in Pisa befindlichen, vormals in Jassy gewesenen griechisch nicht unirten Metropolit *Ignatius*, einem der thätigsten Förderer der griechischen Insurrection seit ihrem Ursprunge bis auf die gegenwärtige Zeit, in einem an ihn gerichteten Briefe aufgefordert worden, unter seinen hier befindlichen Landsleuten und Glaubensgenossen Geld-Sammlungen einzuleiten, theils um die in die Sklaverey der Türken gerathenen Griechen loszukaufen, theils um die durch die Kriegs-Vorfälle in Griechenland verunglückten Greise, Weiber und Kinder zu unterstützen.

Gemäss der von Euerer Durchlaucht mir darüber mündlich geäußerten Zustimmung habe ich dem *Postolacca* und seither auch dem, mit nebenliegenden, gleichfalls an ihn gelangten Briefe des Metropolit *Ignatius* bey mir erschienenen hiesigen *Grosshändler Sina* mündlich den Bescheid ertheilt: es unterliege keinem Anstand, dass sie auf hiesigem Platze unter ihren hier befindlichen Landsleuten und Glaubens-Verwandten die beabsichtigte Geld-Sammlung, jedoch einzig und allein zur Unterstützung der in Folge der Ereignisse in Griechenland verarmten und Hülfe bedürftigen Greise, Weiber und Kinder veranstalten, sämmtliche solchergestalt gesammelten Gelder seyen mir aber mittels der Polizey-Ober-Direction zur weiteren Beförderung an den k.k. Österreichischen General-Consul nach Corfu zu übergeben, damit sie durch diesen jener so eben erwähnten Bestimmung, wozu die Geld-Sammlung hierorts bewilligt ward, zugeführt werden, und nicht etwa zum hinterlistigen Vorschube für die griechische Insurrection dienen mögen. Ich forderte zugleich den *Postolacca* auf, mir den hierwegen von dem Metropolit *Ignatius* erhaltenen Brief vorzuzeigen. In der gegen geneigte Zurückstellung hier anverwahrten Eingabe legte *Postolacca* eine Abschrift dieses in griechischer Sprache geschriebenen Briefes vor, und ich habe davon die dabey befindliche deutsche Übersetzung machen lassen.

Euere Durchlaucht werden daraus entnehmen, dass nach diesem Briefe der Ertrag der bezielten Geld-Sammlung zwar allerdings zum Theile für den vorgesagten

doppelten Zweck ostensibel bestimmt ist, dass jedoch nach des Ignatius eigentlicher Absicht, der grösste Theil der von solchen Sammlungen eingehenden Gelder zur Unterhaltung der griechischen Insurrection und zur Vermehrung der Mittel zur Fortsetzung des Aufstandes der Griechen gegen die Pforte verwendet werden sollen.

Um nun in dieser Sache allen möglichen Unterschleifen vorzubeugen, habe ich der hiesigen Polizey-Ober-Direction aufgetragen, darüber sorgfältig und aufmerksam zu wachen, dass nur für oben angedeuteten zugelassenen Zweck, und nur bey den hiesigen griechischen Glaubensgenossen die Geld-Sammlungen gepflogen, dann dass alle dabey eingegangenen Gelder an die Polizey-Ober-Direction zur Beförderung an mich abgegeben werden, damit ich sie sodann Euerer Durchlaucht zur Beförderung an den k.k. General-Consul in Corfu Behufs deren gehöriger Verwendung übergeben könne.

Wien, am 13. April 1827.

Sedlnitzky m. p.

Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Staatskanzlei, Vorträge, Fasz, 381

Μετὰ διετῆ κατακράτησιν τῶν 4.055 φλωρινίων ἐκ τοῦ ἐράνου τῶν ἐν Βιέννῃ Ἑλλήνων, εἰσήγησις τοῦ Μέττερνιχ πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Φραγκῖσκον Α', ὅπως ἐπιτραπῆ ἡ ἀποστολὴ τῶν χρημάτων ἐκείνων εἰς τὴν Ἑλλάδα (σ. 57).

Allergnädigster Herr!

Auf die im Wege des k.k. geheimen Kabinets-Direktors von Martin unterm 22. dieses an mich herabgelangte Allerhöchste Anfrage in Betreff der unter den hiesigen Griechen zu Gunsten ihrer nothleidenden Glaubensbrüder gesammelten Almosengelder, nehme ich mir die Freiheit Eurer Majestät ehrfurchtsvoll nachstehende Auskunft zu unterlegen.

Es ist zwischen dem Präsidenten der Polizeyhofstelle und mir das Uebereinkommen getroffen, dass die fraglichen auf ungefähr 4.000 Gulden C. Münze sich belauenden Sammlungsgelder durch den Handelskorrespondenten des hiesigen Banquiers und k.k. Unterthans S. G. S i n a zu Corfu unter Kontrolle und Mirwirkung des dortigen Oesterreichischen General-Konsulats-Verwesers sowohl als des griechisch-benichtunirten Erzbischofes ganz nach der Absicht der Geber, das ist, nicht zur Beförderung politischer Zwecke, sondern zur Unterstützung solcher griechischer Individuen, welche durch die Zeitereignisse ins Elend gerathen sind, vertheilt werden.

Sobald mir die endliche Vollziehung bekannt seyn wird, werde ich Eurer Majestät davon die unterthänigste Anzeige zu erstatten nicht ermangeln.

Wien, den 28. Juli 1829.

Metternich m. p.

Allerhöchste Resolution.

Sie werden dafür sorgen, dass die in der Frage stehenden Sammlungsgelder genau nach dem Willen der Geber verwendet werden.

Pöggstall, den 12. August 1829.

F r a n z m. p.

30

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien). Staatskanzlei, Noten der Staatskanzlei an die Polizeihofstelle, Fasz 14

Ἐγγραφὸν τοῦ Μέττερνιχ πρὸς τὸν Sedlnitzky ὅπως τὰ χρήματα τοῦ ἐράνου ἐπιστραφοῦν εἰς τὸν Γεώργιον Σίναν πρὸς ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα (σ. 57).

Wien, den 8. Oktober 1829.

Da durch die kürzlich in den politischen Verhältnissen eingetretenen wesentlichen Aenderungen die Gründe wegfallen, welche die unterm 28. Juli laufenden Jahres angetragenen Vorsichten bey Uebermachung und Vertheilung der griechischen Sammlungsgelder als nothwendig darstellten, so hat man die Ehre die Löbliche Polizeihofstelle in Antwort auf Hochdero schätzbare Zuschrift vom 20. vorigen Monats dienstfreundlich zu ersuchen, dem hiesigen Grosshandlungshaus S. G. S i n a lediglich die Weisung hinausgeben zu wollen, dass selbes die fraglichen 4.055 Gulden Conventions-Münze ganz der Absicht der Geber gemäss ihrer Bestimmung zuzuführen sich angelegen seyn lasse. Das Kommunikat folgt mit verbindlichstem Danke zurück.

M e t t e r n i c h

31

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz. S 267

Ὁ Γεώργιος Σίνας καθιστᾷ τὸν ἐξάδελφόν του Μιχαὴλ Κιοπέκαν πληρεξούσιόν του κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας του ἐκ Βιέννης (σ. 60).

Hochlöblich k.k. N. Ö. Merkantil- und Wechselgericht!

Nachdem ich als Besitzer mehrer Herrschaften in Ungarn in dringenden Angelegenheiten mehrmal dahin reisen muss und daher für diesen Fall meiner Abwesenheit jede Hemmung meiner Grosshandlung beseitigen will, daher solche mit einem Firmaführer versehen sein muss, so übertrage ich die Firma meiner Grosshandlung an meinen Vetter Herrn Michael Kiopeka, welcher für den Zeitpunkt meiner Abwesenheit die Firma meiner Grosshandlung auf nachstehende Art führen wird. Ich bitte daher Ein Hochlöbliches K.K.N.Ö. Merk. & Wechselgericht geruhe die

Übertragung der Firma meiner Grosshandlung an Herrn Michael Kiopeka zur Nachricht zu nehmen und diese Firmirung per Procura gerichtlich zu protokollieren.

Michel Kiopeka wird firmiren
per pra Simon Georg Sina
Michael Kiopeka
Wien, den 21. May 1827

Georg Ritter von Sina
k.k. priv. Grosshändler
unter der Firma
Simon Georg Sina

32

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz 3, S 267

Ὁ Γεώργιος Σίνας καθιστᾷ τὸν ἑτεροθαλῆ ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννην Σίναν ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του (σ. 61).

Hochlöbliches K.K.N.Ö. Merkantil- und Wechselgericht!

Mein Bruder Johann Ritter von Sina arbeitet schon durch längerer Zeit in meinem k.k. priv. Grosshandlungsgeschäft mit meiner vollen Zufriedenheit dergestalt, dass ich ihm hiemit das Recht ertheile, meine Grosshandlungsfirma Simon G. Sina dergestalt zu führen, dass er diese Firma, wie ich sie selbst, zu führen befugt sey, und dass ich seine Unterschrift meiner Firma so ansehe, als hätte ich sie selbst geschrieben. Ich bitte daher Ein Hohes Gericht geruhe von der Einräumung dieses Rechtes und der Unterschrift dieses meines Bruders Kenntnis zu nehmen und sie protokollieren zu lassen.

Wien den 16. März 1829

Simon Georg Sina

Johann Ritter von Sina wird firmiren Simon Georg Sina

33

Allgemeines Verwaltungsarchiv. (Wien) Adelsakt ad 17.005/1660 ex 1832

Ἀνύψωσις τοῦ Γεωργίου Σίνα εἰς τὴν τάξιν τῶν Ἱπποτῶν τῆς Κάτω Αὐστρίας (σ. 60).

Von dem Ritterstande des Erzherzogthumes Österreich unter der Enns, dem Herrn Georg Simon Sina von Hodos und Kisdia hiemit zu erinnern:

Der n.ö. Ritterstand hat das Ansuchen des Herrn Sina von Hodos und Kisdia um Aufnahme in das n.ö. Ritterstandes-Consortium in der am 1. April d.J. gehaltenen Versammlung in Überlegung genommen und erwogen:

1. dass dem Herrn Bittsteller, als der griechisch nicht unirten katholisch apostolischen Religion zugethan, durch eine höchste Hofentschliessung vom 13. März d.J. die gebethene Nachsicht des Religions-Hindernisses bewilliget worden sei;

2. dass sein Vater im Jahre 1818 in den ungarischen Adelstand erhoben wurde;

3. dass der Herr Bittsteller die seit 60 Jahren bestehende und von seinem Vater übernommene Grosshandlung leite, keine Gelegenheit zur Beförderung des innländischen sowohl, als des Transito-Handels und Fabrikwesens versäume, und durch die Beförderung der hierländigen Fabrikate in das Ausland, dann durch die Aus- und Einfuhr derselben an Ein- und Ausfuhrzöllen über eine Million Gulden Conventions-Münze dem Staate Nutzen und Einkünfte verschaffe, in dieser Hinsicht sich das allgemeine Zutrauen dergestalt erworben habe, dass er zum Ausschusse, dann zum Deputirten des Grosshandlungs-Gremiums und endlich auch zum Direktor der privilegierten Österreichischen Nationalbank erwählt wurde ;

4. dass nicht nur sein Vater, sondern auch Bittsteller selbst zum Polytechnischen Institute, zu den Taubstummen- und Blinden-Anstalten, zum Invalidenfonde, zur Brandversicherungsanstalt und Eisenbahn-Unternehmung bedeutende Beträge geleistet und solche nach Kräften unterstützt habe;

5. dass derselbe seit dem Jahre 1814 die Herrschaften Rappoltenkirchen und Sieghartskirchen im W.O.W.W. besitze, und dabei Gelegenheit hatte, durch Unterstützung seiner Unterthanen besonders in Missjahren und bei grossem Getreide- und Geldmangel sich wesentliche Verdienste zu sammeln, dass derselbe daselbst sich durch den neuen Bau des Pfarr- und Schulhauses, des Kirchthurmes, der Thurmuh, und Sakristei, durch Anschaffung neuer Glocken, dann Herstellung einer guten Strasse von Sieghartskirchen nach Rappoltenkirchen aus eigenem Vermögen und ohne allen Beiträgen von Seite der Pfarrgemeinden besonders auszeichnete.

In Rücksicht obiger und in dem beigebrachten Adelsdiplome enthaltenen Gründe, wodurch bewiesen wurde, dass der Herr Bittsteller in keinem Zweige der inneren Staatseinrichtung und des bürgerlichen Verkehrs, wohin er mit seinem Wirken zu gelangen im Stande war, verabsäumte, Gutes zu wirken, und dem Kultus, dem Handels- und Fabrikwesen, den Bildungsanstalten und Schulen, dem Strassenwesen, der Versorgung gedienter Krieger, kurz jeder nützlichen Anstalt mit Freuden alle Unterstützung zu Theile werden lässt, hat der n.ö. Ritterstand den Herrn Bittsteller sammt seiner ehelichen Descendenz gegen Erlag der ganzen Kassetaxe per Zweytausend Gulden in Conventions-Münze und der übrigen Gebühren ebenfalls in Conventions-Münze, dann für den Fall der Unbegüterung sicherzustellenden jährlichen unbegüterten Landmannsteuer per 60 fl. mittelst eines Inkolats-Kapitals per Dreytausend Gulden in öffentlichen Obligationen oder landtäfliche Vormerkung auf die Herrschaft Rappoltenkirchen, endlich gegen Einlegung des gewöhnlichen Reverses in das Consortium der n.ö. Herren-Stände im Ritterstande unter die neuen Geschlechter aufzunehmen befunden.

Nach Leistung obiger Bedingnisse wird der Herr Bittsteller bei dem Herrn Landesuntermarschalle wegen Ertheilung des Bescheides zur Introduction und mit diesem bei seiner Exzellenz dem n.ö. Herrn Landmarschalle, wegen Bestimmung des Introductionstages bei dem löblichen n.ö. drei oberen Herren-Ständen sich geziemend zu melden haben.

Zur Versicherung und Bekräftigung dieser Aufnahme ist gegenwärtige Urkunde ausgefertigt, und von Herrn Landesuntermarschalle sammt mehreren Standesmitgliedern des n.ö. Ritterstandes eigenhändig gefertigt worden.

Wien, in der Versammlung des n.ö. Ritterstandes am 2. April 1826

Ignaz Edler von Mitis m.p.

Ausschussrath

Joseph von Knorr m.p.

Ausschussrath

Emanuel von Doblhoff m.p.

Verordneter

Joseph Freiherr Doblhoff m.p. L.U.M.

A.P. von Aichen m.p.

Ausschussrath

Jh. von Magehberg m.p.

Verordneter

Ferdinand E.V. Hackher zu Hart m.p.

Finanzarchiv (Wien), Nr. 1133/P.P./1832

Ἐπίμνημα τῶν ἀδελφῶν Γεωργίου καὶ Ἰωάννου Σίνα, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ἡ πολλαπλῆ κοινωφελῆς δράσις αὐτῶν, πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ βαρῶνου τῆς Αὐστρίας (σ. 61).

Verdienste des Hauses Sina

A. Verdienste um den österreichischen Handel und die hohe Staatsverwaltung überhaupt:

Das Haus S. G. Sina in Wien hat seit 80 Jahren, während welchen es in den kaiserlichen österreichischen Staaten ansässig ist, sich durch seine Rechtlichkeit, durch den Umfang seiner Handelsgeschäfte, durch wohltätige Unterstützung der Armen und durch reinen Patriotismus ausgezeichnet, wodurch Seine jetzt regierende Majestät des Kaisers als König von Hungarn sich unterm 3ten April 1818 bewogen gefunden haben, den verstorbenen Vater Simon Georg Sina und seine Söhne Georg Simon Sina von ihm mit Irene gebornen Czippe und Johann Simon Sina von ihm mit Catherina von Gyra erzeugt, bei Erwerbung der hungarischen Herrschaft Hodos und Kisdia, und in huldreichster Berücksichtigung der vielseitigen durch beträchtliche Ausfuhr inländischer Erzeugnisse in die Türkischen Staaten, durch Unterstützung der inländischen Fabriken, durch Theilnahme als Repräsentant und Hauptinteressent an der Pottendorfer Spinnfabrik, der bedeutendsten im Lande, durch Rettung des Österreichischen Transithandels aus der Turkey

bei dem eingetretenen Abfall der Illyrischen Provinzen und durch Gründung eines Filial-Hauses zu Bosna-Seraglio, durch die dadurch bezweckte Leitung desselben vorzüglich mit Baumwoll durch Orsova in die Kaiserstaaten, und durch die Entrichtung einer Million Gulden an Ein- und Ausfuhr-Zöllen von diesem eingeleiteten Handel, durch ein Stiftungskapital von 20.000 fl. zu Errichtung des polytechnischen Instituts und durch Abtretung des Gebäudes an dasselbe um den eigenen Ankaufspreis, und durch einen Beitrag von 5.000 fl. zum Invalidenfond, dann eine Gabe von 2.000 fl. und 75 Eimer Wein an die Invaliden nach der siegreichen Rückkunft der k.k. Truppen im Jahre 1814, um den Staat erworbenen vielseitigen Verdienste vermög höchsten Diplom A in den k. hungarischen Adelstand allergnädigst zu erheben.

Nach des Vaters Ableben haben die zurückgelassenen Söhne Georg Simon von Sina und Johann Simon von Sina die übernommene Grosshandlung des Vaters noch mehr zur Belebung der erbländischen Industrie gehoben. Ihr beständiges Augenmerk auf die Unterstützung der Fabriken gerichte sich den vaterländischen Handel befördernden Unternehmungen, als jener der ersten österreichischen Brandversicherung, und der Eisenbahn von Österreich ob der Enns nach Budweis, der Dampfschiffahrt als Actionär beigeesellet, und selbe mit Kapitalien unterstützt. Der ältere Sohn Georg Simon von Sina wurde zum Zensor, dann zum Bank-Direktor der Österr. National-Bank in B.C. zugleich im Jahre 1822 als Ausschuss, dann im Jahr 1823 als Deputirter des Grosshandlungs-Gremiums vermög D.E. gewählt, in welchen beiden Eigenschaften er noch nützlich wirkt. Er wurde in drei Comitaten Hungarns, wo die Besitzungen liegen, nemlich in dem Trentschiner, Temefer und Tolnaer zum Gerichtstafel-Beisitzer aus eigenem Antriebe ernannt. Im Jahre 1826 haben sie zu Aufrechthaltung eines guten Einvernehmens mit dem Grossherrlichen Fiscus auf eine Forderung von 10.050 Piaster verzichtet, und dafür von der k.k. geheimen Staatskanzlei die Anerkennung in E. erhalten.

B. Verdienste als Herrschaftsbesitzer :

Bei den Herrschaften Rappolten- und Sieghartskirchen in Oesterreich unter der Enns benützten die Eigenthümer die Gelegenheit ihre Unterthanen bei Missjahren, dann Getreid- und Geldmangel mit Brot- und Saamenfrüchten so wie mit Geldvorschüssen zu unterstützen, Reparations-Kösten der dortigen Kirche, Herstellung des Thurms mit Glocke und Uhr aus eigenem zu bestreiten, ein Pfarr- und Schulhaus zu Rappoltenkirchen auf eigene Kösten von Grund aus zu erbauen, alldort den unentgeltlich zum Kirchhof abgetretenen Grund mit einer Mauer auf eigene Kösten umgeben zu lassen, eine fortan unterhaltende chaussémässige Strasse von Siegharts- nach Rappoltenkirchen zur unentgeltlichen Bequemlichkeit der Unterthanen und zu Erleichterung des Holzabsatzes aus den Staatswäldern herzustellen, auf diesen Herr-

schaften während der Cholera zwei Kranken-Spitäler auf eigene Kosten zu errichten, und die übrigen Gemeinden mit Betten zu betheilen; in wessen Berücksichtigung die N.Oe. Herren-Stände die Brüder Georg und Johann Simon v. Sina in das Consortium des N.Oe. Ritterstandes vermög Beilage F. G. aufgenommen haben.

Gleiche Wohltätigkeit wurde den Unterthanen auf den hungarischen Herrschaften Bistriz und Teplitz, Simontornya, Hodos und Kisdia vermög H. zutheil, indeme die Besitzer auf der Bistriz und Teplitzer Herrschaft die Kirchen-Patronatslasten freiwillig übernommen, zu Austrocknung der Sümpfe auf der Herrschaft Simontornya, und zu der dadurch erreichten Verbesserung der Luft und Abwendung der Seuchen bedeutende Summen verwendet, ebenso vermög I. zum Baue des Comitats - Hauses zu Szexard 300 fl. beigetragen, während der Cholera gleichfalls die Comitats - Cassa mit einem Betrag von 1.446 fl. unterstützt, auch zu Hodos 2.000 fl. zum Kirchenbau hergegeben, ebenso bei Unternehmungen in Hungarn, welche das ganze Königreich betreffen, als zum Behuf des im Pester Comitats mit einer Eisenbahn gemachten Versuches vermög K. L. einen namhaften Beitrag geleistet, so auch zu Begründung eines Blinden-Instituts allort beigesteuert.

C. Wohlthätigkeits-Handlungen :

Beweise davon schmeicheln sie sich nebst vorstehenden auf ihren Herrschaften bei allen Anlässen gegeben zu haben. Im Jahre 1830 während dem strengen Winter haben sie zum Holzankauf für die Armen 1.000 fl. CM., zu gleichem Zwecke mit dem Grosshandlungsgremium abermal 1.000 fl. CM., in eben diesem Jahr für die durch den Eisstoss Verunglückten 7.500 fl. CM. laut M., zur Cholera-Zeit 3.600 fl. gegeben, und der Stadt Wien zur Deckung der momentanen Bedürfnisse 70.000 fl. gegen 5% vorgeschossen.

D. Verdienste um die hohe Finanzverwaltung:

Sie schmeicheln sich durch pünktliche Ausführung der erhaltenen Aufträge dem in sie gesetzten Vertrauen vollkommen in der Art entsprochen zu haben, dass ihnen die besondere allerhöchste Zufriedenheits-Aeusserung laut N zu theil wurde. In diesem auf die Staatsfinanzen einwirkenden Verhältniss haben sie für ihr Haus allein vom November 1826 bis Ende Dezember 1831 für übernommene Staatsschuldverschreibungen Gulden 29.653.000 C.M., für übernommene Central-Cassa-Anweisungen 19.933.000 CM., für derlei Anweisungen auf die k.k. Italienischen kassen 1.300.000 CM. an die Staatskassen berichtet, endlich für 3.149.000 CM. Commissions-Geschäfte für das Aerar besorget, also im ganzen Gulden 54.045.000 C.M. vermög Ausweis O. auf die befriedigendste Art verrechnet, und die Versicherung des höchsten Finanz-Ministeriums, wie noch dieses Geld-Geschäft auf die den Staatsfinanzen vortheilhafteste Art vollzogen wurde, erhalten, wie die Beilagen P.Q.R.S.T.

ausweisen. Zu Bewährung ihres Diensteyers sind sie als Mithafter für 12.000.000 fl. zu Gunsten des k.k. Staatsschatzes eingetreten, und endlich haben sie von 12ten November bis 23ten Dezember 1831 sich zu einem Vorschuss von 29.000.000 fl. C.M. an die Staatsfinanzen ohne Provision auf das willfährigste herbeigelassen.

Beide Brüder bitten das Freiherrn-Diplom für beide zugleich in einem Exemplar ausfertigen zu lassen, und den Beisatz in dem k. hungarischen Adels-Diplom Georg Simon von Sina von Simon Georg v. Sina mit Irene gebornen Czippe und Johann Simon v. Sina von Simon Georg v. Sina mit Katharina v. Gyra erzeugt, zu genauer Bezeichnung eines jeden beizubehalten.

Georg Simon Freiherr von Sina
Johann Simon Freiherr von Sina

35

Finanzarchiv (Wien), Nr. 1133/p.p./1832

Εὐνοϊκὴ εἰσήγησις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Klebelsberg πρὸς ἀπονομὴν τοῦ τίτλου τοῦ βαρῶνου τῆς Αὐστρίας εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Σίνα (σ. 61-62).

Allerunterthänigster Vortrag womit auf allergnädigste Verleihung des Freiherrnstandes an Ritter G. von Sina und seine Familie allerunterthänigst angetragen wird.

Allergnädigster Herr!

Ich habe mir schon mehrmal erlaubt, die Aufmerksamkeit Eurer Majestät auf das lobenswerthe Benehmen des hiesigen Banquiers Ritter von Sina allerunterthänigst hinzuleiten.

Schon als niederösterreichischer Regierungspräsident habe ich mich überzeugt, wie sehr derselbe stets bereit ist, alle gemeinnützigen Unternehmungen und wohlthätige Anstalten und Vereine nach Kräften zu unterstützen, und wie rühmlich er sich in dieser Beziehung bei jeder Gelegenheit ausgezeichnet hat. Nicht weniger habe ich öfter Anlass gehabt, seine guten und loyalen Gesinnungen und seine besondere Anhänglichkeit an allerhöchste Person Eurer Majestät kennen zu lernen.

Indessen ist es vorzüglich seine fortwährend rege Bereitwilligkeit, die Finanzverwaltung in ihren Operationen mit allen seinen Kräften und selbst mit Opfer und Anstrengung zu unterstützen, welche mir die Verbindlichkeit auflegt, seine Verdienstlichkeit Eurer Majestät gegenwärtig zu halten und einer allergnädigsten Anerkennung zu empfehlen.

Es ist Eurer Majestät bekannt, wie bereitwillig im verflossenen Jahre unter den für die Finanzen so höchst schwierigen Verhältnissen Ritter von Sina sehr namhafte Summen zu verschiedenenmal auf jede Aufforderung der Finanzen dargeliehen hat, wodurch allein es möglich wurde, den ungünstigsten Zeitpunkt vorübergehen

zu lassen, und sonach die erforderlichen Creditsoperationen zu ungleich günstigeren Bedingungen abzuschliessen, als ohne diese Aushilfe hätte geschehen können. Das besondere Verdienst, welches sich Ritter von Sina bei dem Abschlusse des letzten Anlehens erworben hat und welches den Finanzen einen sehr namhaften Vortheil verschaffte, habe ich in jener Zeit Eurer Majestät mündlich allerunterthänigst angezeigt. Anerkennung eines solchen Benehmens scheint mir wohlverdient und wird ihm gewiss zur Aufmunterung gereichen, in seinem bisherigen Eifer fortzufahren, und bei allenfalls sich ferner darbiethenden Gelegenheiten denselben Eifer zu beweisen, den Finanzen nach Möglichkeit und mit allen ihm zu Gebote stehenden bedeutenden Mitteln zu dienen, welches jedenfalls höchst erwünscht seyn muss.

Ritter Georg von Sina ist Chef eines der ersten und reichsten Wechselhäuser der österreichischen Monarchie. Er ist zugleich Besitzer sehr bedeutender Realitäten, nämlich mehrerer grossen Herrschaften in Ungarn, einer Herrschaft in Niederösterreich und vieler Häuser in Wien. Er bekleidet die Stelle eines Bankdirectors seit vielen Jahren. Er ist bereits Ritter und Landstand. Bei diesen Verhältnissen dürfte wohl keine passendere Belohnung für ihn gefunden werden, als wenn Eure Majestät die allerhöchste Gnade haben wollten, ihn und seine Familie in den Freiherrnstand zu erheben, worauf ich mir um so mehr erlaube in tiefster Ehrfurcht anzutragen, als Eure Majestät dieselbe Gnade beinahe allen Chefs der Wechselhäuser ersten Ranges hieselbe als Rothschild, Eskeles, Geymüller und mehreren andern verliehen haben, von welchen keiner sich grössere Verdienste um die Staatsverwaltung und namentlich die Finanzen erworben hat, wie Ritter von Sina.

Ich erlaube mir den Antrag zu dieser allerhöchsten Gnadenbezeugung in dem gegenwärtigen Augenblicke zu machen, als sein lobenswerthes Benehmen bei Abschluss des letzten Anlehens noch in frischem Andenken ist.

Wien, den 2. März 1832.

Franz Graf von Klebelsberg

36

Adelsakt 5044/728 ex 1832

‘Ο Αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Α΄ ἐγκρίνει τὴν ἀπονομὴν τοῦ τίτλου τοῦ βαρῶνου τῆς Αὐστρίας εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Σίνα (σ. 62).

Lieber Graf Mittrowsky!

Ich finde Mich bewogen, den hiesigen Grosshändler G e o r g Ritter von S i n a und seinen Bruder J o h a n Ritter von S i n a in den österreichischen Freyherrnstand zu erheben; wornach die vereinigte Hofkanzeley das Weitere zu verfügen hat.

Wien, den 8. März 1832.

F r a n z m.p.

Adelsakt 17.005/1660 ex 1832

Ἐκθεσις πρὸς τὴν Hofkanzlei περὶ τοῦ νέου θυρεοῦ τοῦ οἴκου Σίνα (σ. 62).

Hochlöbliche k.k. Vereinigte Hofkanzlei!

Mit dem hohen Präsidialdekrete vom 4.d.M. Zahl 1217, mit welchem Seine Exzellenz der Oberste Herr Kanzler nach dem Absterben des Wappenzensors und Regierungsrathes Ritter von Seydel, die Prüfung und Censurirung der bei Einer hochlöblichen k.k. Vereinigten Hofkanzlei vorkommenden Wappenentwürfe, mir gnädigst provisorisch zu übertragen geruhten, wurde mir zugleich der anliegende Wappenentwurf der Gebrüder Georg und Johann Freiherrn von S i n a zur Bearbeitung zugestellt.

Dieser Entwurf wurde zwar bereits von den vorgewesenen Wappencensor laut der demselben beigeetzten Censurirungsklausel als der Kunst und dem Stande angemessen erklärt, und die Schildhälter der Genehmigung des hohen Präsidiums anheimgestellt, daher ich lediglich die mangelnde Wappenbeschreibung beizufügen hätte. Indessen halte ich mich für verpflichtet, unter einem als ich diese Beschreibung liefere, die gehorsamste Bemerkung zumachen, dass nebst der Seiner Exzellenz dem Obersten Herrn Kanzler zustehenden Genehmigung der Schildhälter bei dem vorliegenden Wappenentwurf auch noch der Fall der Genehmigung zweier anderweitiger Verbesserungen des dem verstorbenen Vater des Freiherrn von S i n a mit dem aus der k. hungarischen Hofkanzlei erflossenen Adelsbrief de dato 3. April 1818 verliehenen Wappens eintrete.

Diese Verbesserungen bestehen a) in dem beigefügten dritten Helme mit drei Straussenfedern als dem Helmkleinode und b) in dem angehängte Wahlspruche
s e r v a r e   i n t a m i n a t u m.

Die Erhebung in einen höheren Stand begründet keine andere Verbesserung des bereits geführten Wappens, als der, dass demselben lediglich das besondere Unterscheidungszeichen des Standes nach Massgabe des Grades der Verleihung beigefügt wird, und im übrigen das Wappen unverändert zu verbleiben habe. Dieses besondere Unterscheidungszeichen bildet die freiherrliche und die gräfliche Krone, dann der Fürstenhut und der Mantel. Wohl ist nach Grundsätzen der deutschen Heraldik der Helm ein notwendiger Bestandteil aller adelichen Wappen, daher in Folge der Reception dieser Grundsätze für die österreichische Heraldik, auch in dem gegenwärtigen Kaiserthum Österreich, allein nach eben diesen Grundsätzen bestimmt die Anzahl derselben in Ansehung des Standes nichts. So kann jeder höhere Stand nur einen Helm führen ohne dass ihm dieses zu irgend einem Nachtheile erwach-

sen könnte, ja eine zwangsweise oder klassenmässige Vermehrung dieser Helme nach dem Standesgrade, so wie jede andere Veränderung der Wappen, würde sogar oft dem besondern Interessen solcher Standespersonen zuwiderlaufen, und daher kann eine solche ohne dem ausdrücklichen Verlangen einer solchen Standesperson niemals statthaben.

Diese heraldischen Grundsätze sind auch mit der in dem a.h. resolvirten Vortrage des bestandenen Directorii in Publici et Cameralibus vom 23. October 1752 ausgesprochenen Directiven vollends im Einklange, da hierin nur ausgesprochen wird, welche Anzahl von Helmen den verschiedenen Klassen oder Graden des Adels verliehen werden können und von welcher Adelsschaft an, die Verleihung des Herzschild, und so auch jene des Schildhalter statt habe, und keineswegs ist hiedurch die Bestimmung ausgesprochen, dass jeder Standesgrad diese oder jene bestimmte Anzahl von Helmen u.s.w. als eigentliche Unterscheidungszeichen der verschiedenen Adelsgrade haben müsse.

Da nun die Gebrüder Freiherrn von S i n a zeuge des beigebrachten Wappenentwurfes die oben gedachten Verbesserungen des ihnen bereits nach ihrem Vater zuständigen Wappen wünschen und nach den in dem bezogenen Vortrage vom 23. October 1752 ausgesprochenen Direktiven dem Freiherrnstand die Zahl der Helme bis auf drei verwilligt werden kann, so glaube ich ehrfurchtsvollst diese Bewilligung dem Ausspruche Einer hochlöblichen k.k. Vereinigten Hofkanzlei mit dem gehorsamsten Bemerken unterziehen zu sollen, dass zeuge die Taxnorm jede solche Wappenverbesserung eine Taxe begründe, und selbst auch zum Behufe der taxämtlichen Amtshandlung solche Wappenverbesserungen in jedem einzelnen Falle von dem Wappencensor in Evidenz zu stellen sein dürfte.

Wien am 20. Juli 1832

B r e t s c h n e i d e r

Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Hofakt, 17005/1660 ex 1832

Τὸ δίπλωμα τοῦ εἰς τοὺς ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοὺς Σίνα ἀπονεμηθέντος τίτλου τοῦ βαρῶνου τῆς Αὐστρίας (σ. 62 - 66).

Freyherrnstands-Diplom für die Brüder G e o r g S i m o n v o n S i n a und J o h a n n S i m o n v o n S i n a.

Gegeben den 8. März 1832 und ausgefertigt am 26. July 1832.

Wir Franz etc. etc.

haben nach dem Beispiele der österreichischen Regenten Unserer Durchlauchtigsten Vorfahren es stets als eine Unserer wesentlichsten Verbindlichkeiten so wie

zugleich als eines der schönsten Vorrechte Unserer landesfürstlichen Gewalt betrachtet denjenigen, welche sich durch Treue und Ergebenheit gegen den Staat, den Thron, gegen Unsere Person und Familie ausgezeichnet und sich in Vereinbarung mit guten Sitten, in Kriegsdiensten, in Ämtern der bürgerlichen Verwaltung, in Wissenschaften rühmlich hervorgethan oder in andern Wegen zur Beförderung des allgemeinen Wohles beigetragen haben, öffentliche Merkmale Unserer Huld zu geben und sie vorzüglich durch Erhebung zu höheren Ehrenstufen zu belohnen, als wodurch andere zu dem lobenswürdigen Eifer sich um das gemeine Wesen verdient zu machen angespornt, insbesondere aber die Nachkömmlinge auf welche sich der ehrenvolle Lohn der Verdienste ihrer Ahnen vererbet, stets der Pflicht erinnert werden, sich durch Nachahmung derselben der adelichen Abkunft würdig zu zeigen.

Unsere Selbsteigene Aufmerksamkeits ist daher unablässig darauf gerichtet unterscheidende Verdienste nirgends zu übersehen, auch haben Wir Unsere sämtlichen Stellen und ihren Vorgesetzten zur Pflicht gemacht, die Unserer lohnenden Huld würdigen Personen oder Gegenständen zu Unserer Kenntniss zu bringen, wie Wir dann nicht weniger Uns geneigt werden finden lassen, den Vorstellungen derjenigen Gehör zu geben, die ihre um diese ehrenvolle Auszeichnung an Uns gelangenden Gesuche durch zureichenden Beweise ihrer Verdienste unterstützen.

Nun ist zu Unserer Kenntnis gekommen, dass das Haus *Simon Georg Sina* seit der Hälfte des vorigen Jahrhunderts, als dasselbe in Unsern Staaten ansässig ist, sich durch seine Rechtlichkeit, durch den Umfang seiner Handelsgeschäfte, durch wohlthätige Unterstützung der Armen und durch reinen Patriotismus ausgezeichnet habe.

In huldreichster Berücksichtigung der vielseitigen Verdienste, welche sich dieses Haus durch beträchtliche Ausfuhr inländischer Erzeugnisse in die türkischen Staaten, durch Unterstützung der inländischen Fabriken, durch Rettung des österreichischen Transito-Handels aus der Turkey, als solchen die französische Regierung bey Erwerbung der illyrischen Provinzen nach jenen Provinzen ziehen wollte, zu welchem Behufe *Sina* eine Filial-Haus zu Bosnaseraglio gründete, und den Handel vorzüglich mit Baumwolle durch Orsova in Unsern Staaten leitete; durch Widmung einer Gabe von 2.000 fl. und 75 Eimer Wein an Unsere Truppen nach Unserer glücklichen Zurückkunft von Paris im Jahre 1814 und eines Betrages von 5.000 fl. zum Invalidenfonde, ferner durch Widmung eines Kapitals von 20.000 fl. in Banko Obligationen vermög Stiftsbrief vom 24. April 1815 zur Errichtung des polytechnischen Instituts in Wien, dann durch Abtretung des Gebäudes an dasselbe für den eigenen Ankaufspreis um den Staat erworben hat, haben Wir Uns als König von Ungarn schon unterm 3. April 1818 bewogen, den verstorbenen Vater *Simon Georg Si-*

na und durch ihn seinen ehelichen zwei Söhnen, nämlich Georg Simon Sina von ihm mit dessen ersten Gattin Irene geborner Czippe, und Johann Simon Sina von ihm mit der zweiten Gattin Katharina v. Gyra erzeugt, bei Erwerbung der ungarischen Herrschaften Hodos und Kisdia in den ungarischen Adelstand zu erheben.

Nach des Vaters Tode haben diese beiden Söhne die Grosshandlung ihres Vaters noch mehr zur Belebung der erbländischen Industrie gehoben, ihr beständiges Augenmerk auf die Unterstützung der Fabriken geachtet, wie diess durch Theilnahme als Repräsentanten und Hauptinteressenten für die sehr bedeutende Spinnfabrik zu Pottendorf geschah, auch haben sie sich mehrern vaterländischen den Handel befördernden Unternehmungen, namentlich jener der ersten österreichischen Brandversicherungs-Anstalt, der Eisenbahn aus Österreich ob der Enns nach Budweis und der Dampfschiffahrt als Actionärs beigeesellt, und solche mit Kapitalien unterstützt.

Der ältere Sohn Georg Simon Sina, früher Censor, wirkt nun als Bankdirektor der Österreichischen National-Bank, dann (früher Ausschuss) seit d. J. 1823 als Deputierter des hiesigen Grosshandlungs-Gremiums in diesem Berufe sehr nützlich, so wie er auch in dem Trentschiner, Temeser und Tolnarer Comitate in Ungarn, wo dessen Besitzungen Pistrica, Teplitz, Simontornya, Hodos und Kisdia liegen, zum Gerichtstafel-Beisitzer aus eigenem Antriebe der Comitate ernannt wurde.

Im Jahr 1826 haben diese Brüder zur Aufrechthaltung eines guten Einvernehmens mit dem Grossherrlichen Fiskus in der Turkey auf eine Forderung von 10.059 Piaster Verzicht geleistet.

Auch als Besitzer der Herrschaften Rappoltenkirchen und Sieghartskirchen in Österreich unter der Enns zeichnen sie sich bei jeder Gelegenheit durch Unterstützung ihrer Unterthanen in Missjahren, durch Beförderung aller gemeinnützigen Anstalten des Schulunterrichts, der Armen und Krankenpflege u.a.m. mittelst eigener beträchtlicher Opfer, dann durch zweckmässige Herstellung und Erhaltung der Patronatsgebäude, der Strassen, und Uebernahme geldtlicher Bestreitung der Patronatslasten besonders aus. Dasselbe wird von ihnen in Absicht auf ihr Benehmen auf ihren Herrschaften in Ungarn angerühmt, und dies insbesondere wegen eines bedeutenden Beitrags zum Comitats-Gebäude zu Szexard, dann der werkhätigen Unterstützung der Eisenbahn im Pester Comitate.

Auch in Wien leisteten dieselben bedeutende Beiträge zum Blindeninstitut, sie haben ferner während des strengen Winters im Jahre 1830 zum Holzverkaufe für die Armen zweimal Eintausend Gulden Con. Münze und dann für die durch den Eisstoss verunglückten eine so grossmächtigen Unterstützungsbeitrag von 7.500 fl. C.M. und in der Cholerakrankheitsepoche 3.600 fl. C.M. beigetragen, in welche letz-

terer Beziehung Wir Uns bewogen gefunden haben, ihnen Unser allerhöchstes Wohlgefallen durch Unsern N.Oe. Regierungs-Präsidenten zu erkennen zu geben; endlich haben sie der Stadt Wien selbst zur Deckung ihrer dringenden Bedürfnisse eine Summe von 70.000 fl. C.M. gegen Verzinsung von 5 Prozent vorgeschossen.

Sie sind ferner stets bemüht auch die Zwecke der Finanzverwaltung theils durch Vorschüsse auf Kassaanweisungen über die bei den Kassen im lombardisch-venezianischen Königreiche disponiblen Gelder, theils durch Theilnahme an der jüngst contrahierten Staatsanleihen im ganzen für ihr Haus allein mit einer Summe von 53.635.000 fl. C.M. nach Kräften zu befördern, bei welcher letztern Veranlassung Wir ihnen über ihr Benehmen Unsere besondere Zufriedenheit haben ausdrücken lassen. Endlich haben sie sich als Mithafter für 12.000.000 fl. zu Gunsten des Staatschatzes erklärt und zu einem Vorschusse von 2.900.000. fl. an die österr. Finanzverwaltung ohne alle Provision willfährig herbeigelassen.

Wir haben demnach zur Belohnung dieser besondern Verdienste ihn Georg Simon von Sina aus der Ehe des Simon Georg von Sina mit Irene gebornen Gzippe und ihn Johann Simon von Sina aus der Ehe des Simon Georg von Sina mit Katharina von Gyra samt seiner ehelichen Nachkommenschaft für alle künftigen Zeiten in den Freyherrnstand des österreichischen Kaiserstaates erhoben und ihm das Ehrenwort *W o h l g e b o r e n* beigelegt, dessen sich von nun an und fernerhin zu gebrauchen Wir ihm und seinen ehelichen Nachkommen das Befugniss ertheilen.

Wie wollen somit und verordnen, dass *G e o r g S i m o n* und *J o h a n n S i m o n F r e y h e r r n* von Sina und ihre eheliche Nachkommenschaft beiderlei Geschlechts nun und künftig von jedermann in allen rechtlichen und adelichen Handlungen oder Geschäften für wahre Freyherrn des österreichischen Kaiserstaates gehalten, als solche geehrt und aller dem Freyherrnstand gebührenden Rechten und Vorzügen theilhaftig sein sollen.

Zu einem dauernden Beweise dieser Unserer Gnade und Erhebung in den Freyherrnstand haben Wir ihm Georg Simon Freyherrn von Sina und Johann Simon Freyherrn von Sina das nachfolgende in der Mitte dieser Urkunde nach den eigentlichen Farben entworfene *W a p p e n* verliehen, nämlich einen mit einer eingebogenen blauen Spitze in drei Feldern getheilten Schild. Das obere rechte goldene Feld zeigt die Hälfte eines wachsenden schwarzen Adlers mit ausgeschlagenen rothen Zungen. Das obere linke rothe Feld enthält einen aufrecht stehenden goldfärbigen Löwen gleichfalls mit ausgeschlagener rother Zunge, in der vordern rechten Pranke einen Stengel einer Baumwollstaude mit den Blüten empor haltend. In der Mitte der untern Fläche des mittleren Feldes steht im Meere ein

schwarzer hoher Berg, über welchen ein gegen die rechte Seite gekehrter Mond sich befindet.

Auf dem Schild ruht die freyherrliche Krone, und ober dieser erscheinen drey offene goldgekrönte Turnierhelme mit goldenen Halskleinodien, von welchen zur rechten Seite des Schildes gelbe oder goldfärbige und schwarze, dann zur linken weisse oder silberfärbige und rothe Helmdecken herabhängen. Auf der Krone des rechten Helmes steht ein zweiköpfiger schwarzer Adler mit ausgestreckten Flügeln und mit vorgestreckten rothen Zungen, auf jener des mittleren Helmes drey Straussfedern und zwar eine weisse zwischen zwei rothen, dann aus jener der linken ragt ein aufrecht stehender gelber oder goldfarbiger Löwe mit einer ausgeschlagenen rothen Zunge, und in der rechten Pranke einen gezückten Säbel mit einem goldenen Gefäße haltend hervor. Als Schildhalter erscheinen zwei gelbe oder goldfärbige zu beiden Seiten auswärts gekehrte Löwen mit vorgestreckten rothen Zungen und unter dem Schilde befindet sich auf einem blauen fliegenden Bande der Wahlspruch «s e r v a r e i n t a m i n a t u m» in silbernen Lapidarbuchstaben.

Wir berechtigen ihn Georg Simon Freyherrn von Sina und Johann Simon Freyherrn von Sina und ihre eheliche Nachkommenschaft beiderlei Geschlechtes das eben beschriebene Wappen von nun an und zu allen Zeiten jedoch dem Rechte anderer, die etwa ein gleiches Wappen haben, unbeschadet zu führen und sich desselben in allen rechtlichen und adelichen Handlungen und wo immer sie es ihren Geschäften förderlich erachten werden, zu gebrauchen. Hiernächst befehlen Wir endlich allen und jeden sowohl geistlichen als weltlichen Unterthanen Unsers Kaiserreiches, dass sie die Georg Simon und Johann Simon Freyherrn von Sina und ihre Nachkommenschaft für wahre Freyherrn halten, als solche ehren, ungestört und ruhig sich dieses Titels gebrauchen lassen, und dieselben daran weder selbst hindern, noch dass dieses von andern geschehe, gestatten sollen, in dem Wir diejenigen, die dieser Unserer Anordnung zuwider handeln sollten, mit landesfürstlicher Ungnade und angemessener Strafe anzusehen wissen würden.

Urkundlich haben Wir dieses Unser Diplom durch Unsere eigenhändige Unterschrift und angehängtes geheimes grosses Majestätssiegel, dessen Wir Uns als Kaiser von Österreich bedienen, bekräftiget und den G e o r g S i m o n und J o h a n n S i m o n Freyherrn von S i n a und ihrer Nachkommenschaft auszuhändigen befohlen.

Gegeben am achten Monatstage März nach Christi Geburt im Ein Tausend Acht hundert zwei und dreissigsten Jahre und ausgefertigt mittelst Unseres lieben und getreuen Anton Friedrich Grafen Mittrovsky zu Mittrowitz und Nemischl, Grosskreuzes und Kanzlers des österreichischen Kaiserlichen Leopoldsordens, wirklichen

geheimen Rathes, Kämmerers und obersten Kanzlers der Vereinigten Hofkanzley in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am sehs und zwanzigsten Monatstage Julius nach Christi Geburt im Eintausend acht hundert und zwei und dreisigsten, Unserer Reiche im Ein und vierzigsten Jahre.

Wien den 26. July 1832.

F r a n z m. p.

Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien). Adelsakt, Nr. 1847/293 ex 1836

Χορήγησις τοῦ Incolat τῆς Βοημίας, τῆς Μοραβίας καὶ τῆς Σιλεσίας εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Γεώργιον καὶ Ἰωάννην Σίνα (σ. 66).

Eure Majestät!

In dem ehrerbietigst angeschlossenen Gesuche, bitten die Brüder G e o r g und J o h a n n Freyherrn von S i n a, um die Verleihung des Incolates für Böhmen, dann Mähren und Schlesien. Georg Freyherr von Sina führt an, dass er die in Mähren, Hradischen Kreises, liegende Herrschaft Brumow gekauft habe und, um diesen Besitz nach der dortigen Landesverfassung behaupten zu können, des Incolates für Mähren benöthige. Ebenso beabsichtige sein Bruder Johann in der Folge in Mähren oder Böhmen Güter anzukaufen.

Obwohl sie nun beide die niederösterreichische Landmannschaft besitzen, so mangle ihnen doch zu dem obigen Rehufe jene für Böhmen und Mähren. Schliesslich weisen sie mittels des in Abschrift beiliegenden Diploms den Besitz des österreichischen Freyherrnstandes nach. Sowohl der hierüber einvernommene böhmische als mährische Landesausschuss, als auch im Einklange mit denselben die beiden Gubernien von Böhmen und Mähren tragen in der Nebenlage in Berücksichtigung der von den Bittstellern um den Staat sich erworbenen Verdienste, und insbesondere bei dem Umstande, dass die Brüder Georg und Johann Freyherrn von Sina bereits das Incolat für Ungarn und Niederösterreich und den Freyherrnstand besitzen, auf die allergnädigste Willfahung ihrer Bitte an.

G u t a c h t e n.

Mittels des ehrfurchtsvoll beigeschlossenen allerhöchsten Kabinettschreibens vom 8. März 1832 wurden die hiesigen Grosshändler G e o r g von S i n a und sein Bruder J o h a n n von S i n a in den österreichischen Freyherrnstand allergnädigst erhoben; hiedurch ist das gesetzliche Erforderniss zur Erlangung des angesuchten Incolates nachgewiesen. Da die sämtlichen Landesbehörden die Gesuchsteller

der allergnädigsten Gewährung ihrer Bitte würdig erkennen, so erachtet auch die treuehorsamste Vereinigte Hofkanzlei auf diesen Akt der allerhöchsten Gnade in Ehrfurcht antragen zu sollen.

Wien am 21. Jänner 1836

Graf von Mittrowsky
Graf von Inzaghi
Freyherr von Pillersdorff

Ich verleihe den Brüdern *Georg* und *Johann* Freyherrn von *Sina* das Incolat für Böhmen, Mähren und Schlesien.

Wien, den 27ten Februar 1836.

F e r d i n a n d

40

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht, Fz 3, S 267

Ὁ Γεώργιος Σίνας καθιστᾷ τὸν υἱὸν τοῦ Σίμωνα Σίναν ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του (σ. 68 - 69).

Hochlöbl. K.K.N.Ö. Merkantil- & Wechselgericht!

Nachdem sich mein Sohn *Simon Georg Freiherr von Sina* seit mehreren Jahren zu meiner vollen Zufriedenheit in meine Handlungsgeschäfte eingeübt und mein ganzes Zutrauen erworben hat, so ertheile ich ihm hiemit meine Firmaführung, die er, wie hier unten folgt, führen wird. Ich bitte demnach: Ein Hochlöbl. Gericht geruhe diese Ertheilung der Firma und die Fertigung meines gedachten Firmaführers protokollieren zu lassen.

Simon G. Sina

Simon G. Freyherr von Sina junior, der bereits majoren ist, wird firmiren
Wien, den 21. May 1835

Simon G. Sina

41

Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv.

Ἡ πρώτη διαθήκη Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου (σ. 69).

T e s t a m e n t

Mein letzter Wille! Ausser was der geschlossene Contract am Hochzeitstag meiner lieben Frau zusichert, vermache ich ihr mein ganzes Vermögen bestehend aus 2x 200.000 Gulden, sage Zweimal Zwei Hundert Tausend Gulden Konventions-Münze, und meine ganze Einrichtung, wie Alles liegt und stehet, und empfehle Sie meinem Vater, und hoffe, dass er Ihr auch meine ganze Appanage auch nach meinem Tode lassen werde zuversichtlich. Meinen lieben theuren Kindern vermache ich in gleichen

Theilen mein zu hoffendes väterliches und mütterliches Erbtheil nebst meiner herzlichen Liebe und sie ewig beglückend mögenden Segen.

Meiner lieben theuren Gattin Iphigenie danke ich für Ihre mich vollkommen beglückende treue Liebe, Sie möge glücklich fortleben bis wir uns oben wieder in der anderen besseren Welt wiederfinden werden.

Dies bei vollkommener Gesundheit und klarem Bewusstsein selbst geschrieben und unterschrieben.

Wien 14. Marz 1844

Simon Freiherr von Sina m.p.

Technisches Museum (Wien).

Αὐτοκρατορικὰ προνόμια τῆς ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Σίνα ἰδρυθείσης σιδηροδρομικῆς ἐταιρείας Wien-Gloggnitzer-Eisenbahngesellschaft (σ. 83 - 84).

Wir Ferdinand der Erste von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich, König von Hungarn und Böhmen, dieses Namens der Fünfte König der Lombardey und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illyrien; Erzherzog von Oesterreich,; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steyer, Kärnten, Krain, Ober- und Niederschlesien; Grossfürst von Siebenbürgen, Markgraf von Mähren, gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol etc. etc. etc.

Nachdem Wir dem Georg Freiherrn von Sina mit Unserer Entschliessung vom zweyten Jänner Eintausend Achthundert Acht und Dreissig die vorläufige Bewilligung, Eisenbahnen von Wien über Schwechat, Bruck u. Pottendorf nach Raab, Gönyö u. Pressburg, dann von Wien nach Wiener Neustadt, nach Ödenburg u. Raab, nebst mehreren Seitenbahnen anzulegen erteilt haben; nachdem ferner die zur Errichtung dieser Eisenbahnen gebildete Wiener-Gesellschaft zu Folge Unserer am sechzehnten Februar Eintausend Achthundert Neun u. Dreissig, und am sechsten Juni Eintausend Achthundert Vierzig erteilten definitiven Genehmigung die Eisenbahnstrecken von Wien nach Wiener Neustadt u. von dort nach Gloggnitz ausgeführt u. in Betrieb gesetzt hat; nachden Wir über die Erklärung dieser Gesellschaft u. in allergnädigster Berücksichtigung der Uns vorgebrachten Umstände mit Unserer Entschliessung vom dritten Dezember Eintausend Achthundert Zwey u. Vierzig die Wien-Raaber-Eisenbahn-Actiengesellschaft von der Verbindlichkeit, die noch unvollendeten Eisenbahnen nach Pressburg u. Raab auszuführen, enthoben u. zugleich Unsere zu diesem Baue am zweyten Jänner Eintausend Achthundert Acht u. Dreyssig ertheilte vorläufige Concession für gänzlich erloschen erklärt haben; und nachdem Wir endlich von dem in Absicht auf die Bahnstrecke von Wien bis Glog-

gnitz auch während der Privilegiums-Dauer vorbehaltenen Einlösungs-Rechte unter den in Unseren Entschliessungen vom sechsundzwanzigsten August Eintausend Achthundert Fünf und Vierzig und vom achtzehnten Juli Eintausend Achthundert Sechs und Vierzig festgesetzten Bedingungen wieder abzugehen befunden haben, in Folge dessen zwischen Unserem Hofkammer-Präsidenten u. der Eisenbahngesellschaft ein besonderes schriftliches Uebereinkommen am vier und zwanzigsten July Eintausend Achthundert Sechs und Vierzig abgeschlossen worden ist; so haben Wir Uns nun mehr in Erwägung der Gemeinnützigkeit der von dieser Gesellschaft die sich von nun an *Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn-Actien-Gesellschaft* zu nennen hat, bereits vollendeten Eisenbahnstrecke von Wien nach Gloggnitz, so wieder mit Unserer Entschliessung vom sechsten Juni Eintausend Achthundert Vierzig ihr noch zu erbauen definitiv bewilligten Zweigbahnen von Wien nach Bruck an der Leitha, von Mödling nach Laxenburg u. von Wiener Neustadt nach Katzelsdorf, bewogen gefunden, ihr das angesuchte Privilegium mit nachstehenden Rechten und Verbindlichkeiten zu verleihen.

I.

Die Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn-Gesellschaft erhält das ausschliessende Recht, auf der mit Unserer Genehmigung von ihr erbauten Eisenbahn von Wien über Mödling, Baden, Wiener Neustadt u. Neunkirchen nach Gloggnitz u. auf den künftig von ihr zu errichtenden Zweigbahnen von Wien nach Bruck an der Leitha, von Mödling nach Laxenburg u. von Wiener Neustadt nach Katzelsdorf Personen u. Sachen aller Art mittelst Zugviehes oder bewegenden Kräfte anderer Art zu transportieren.

II.

Es ist Niemanden gestattet eine andere Eisenbahn in derselben Richtung für den Gebrauch des Publikums herzustellen, bey welcher es nur darauf abgesehen ist, Wien mit Gloggnitz oder mit einem anderen von der Wien-Gloggnitzer-Bahn bereits berührten Orte in Verbindung zu bringen, ohne auf dem Bahnzuge neue, in kommerzieller Beziehung wichtige Zwischenpunkte zu berühren.

III.

Dabei bleibt jedoch, wie dies schon bey Ertheilung der vorläufigen Bewilligung zur Errichtung dieser Eisenbahnen in Unserer Entschliessung vom zweiten Jänner Eintausend Achthundert Acht und Dreissig festgesetzt worden ist, der Staatsverwaltung ausdrücklich das Recht vorbehalten, die von Wien nach Triest über Steyermark zu erbaunde Staats-Eisenbahn in die Richtung vom Wien nach Gloggnitz zu führen. Es bleibt der Staatsverwaltung auch das Recht vorbehalten, die Abtretung der Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn noch vor dem Erlöschen dieses Privilegiums gegen

die zu leistende Vergütung der Baukosten dann zu fordern, wenn die im Eingangs erwähnten u. diesem Privilegium beigefügten Uebereinkommen festgesetzte Bedingungen nicht in allen Punkten genau erfüllt werden sollten.

IV.

Eben so wird der Staatsverwaltung das Recht vorbehalten anderen Eisenbahn-Unternehmungen die Bewilligung zur Anlegung von Zweig oder von solchen Eisenbahnen die in fortgesetzter Verlängerung sich an die Wien-Gloggnitzer-Bahn oder an ihre Zweigbahnen anschliessen, zu ertheilen, ohne dass von Seite der Wien-Gloggnitzer-Eisenbahngesellschaft eine Einsprache erhoben oder eine Ersatzforderung an den Staat oder an die von ihm concessionierte Unternehmung gestellt werden könnte. In einem solchen Falle haben die betreffenden Unternehmungen die Verpflichtung auf sich, wegen der wechselseitigen Benützung ihrer Bahnen zu dem Transport-Betriebe ein billiges Uebereinkommen zu treffen, und sollte ein solches Einverständnis nicht zu Stande kommen, so hat die Niederösterreichische Landesstelle über Ansuchen eines oder des anderen Teiles als Schiedsrichter einzuschreiten.

V.

Sollte in Zukunft die Wien- Gloggnitzer- Eisenbahn- Gesellschaft selbst geneigt u. im Stande seyn, eine oder die andere von der Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn auslaufende Seiten- oder Zweigbahn zu erbauen, so hat dieselbe, insofern es nicht die Zweigbahnen von Wien bis Bruck an der Leitha, von Mödling nach Laxenburg und von Wiener Neustadt nach Katzelsdorf betrifft, zur Errichtung einer solchen neuen Eisenbahnstrecke nach Massgabe und unter Beobachtung des für die Eisenbahnen bestehenden Conzessionssystems Unsere besondere Bewilligung einzuhollen. Rücksichtlich der oberwähnten bereits bewilligten Zweigbahnen, welche innerhalb drey Jahren vom heutigen Tage an gerechnet, zu vollenden sind, wird übrigens der Einsebahngesellschaft auch sogleich die Berechtigung ertheilt, ähnliche Seitenbahnen zur Herbeischaffung der Brenn- u. Baumaterialien zu errichten, jedoch mit dem ausdrücklichen Beisatze, dass, wenn diese auch nach vollendetem Bau noch bleibend aufrecht erhalten werden wollten, dieselbe darüber noch eine besondere Bewilligung anzusuchen haben werde.

VI.

Alle jene Anordnungen, welche hinsichtlich des Baues, der Einlösung der notwendigen Realitäten und hinsichtlich der von Seite der politischen Landesstelle einzuleitenden Prüfung der detaillirten Bauobjekte in den Paragraphen 7 und 8 des durch Unsere Entschliessungen vom neun und zwanzigsten Dezember Eintausend Achthundert Sieben und Dreissig und vom achtzehnten Juni Eintausend Achthundert Acht und Dreissig festgesetzten Conzessionssystems für Eisenbahnbauten enthalten

sind, haben, sowie sie bereits bei der Errichtung der Eisenbahn von Wien nach Gloggnitz beobachtet werden mussten, auch in Zukunft bei allen Expropriationen und Baulichkeiten zu gelten, welche die Errichtung von Zweigbahnen oder Instandhaltung und Reparatur der Eisenbahn oder die Ausdehnung ihres Betriebes, insbesondere durch Anlage eines zweiten Geleises von Wiener Neustadt nach Gloggnitz, durch Errichtung neuer Stationsplätze und Bahnhöfe u.d.gl. erforderlich machen werden.

VII.

Die Wien - Gloggnitzer - Eisenbahn - Gesellschaft hat das Recht, die Transportpreise für Personen und Sachen beliebig festzusetzen. Die nicht zu überschreitenden Preistarife sind jedoch öffentlich kundzumachen, und wenn der Reinertrag der Bahn 15% des Einlagskapitals überschreitet, bleibt es der Staatsverwaltung vorbehalten, auf eine billige Herabsetzung der Preise einzuwirken. Diese Bestimmungen werden jedoch durch das Uebereinkommen vom vier und zwanzigsten July Eintausend Achthundert Sechs und Vierzig wesentlich geändert.

VIII.

Bei Anlegung eigener Parkhöfe nebst Beamtenwohnungen, Schmieden, Wagneyen und Stallungen, dann bey Errichtung eigener Wirthshäuser an der Bahn, hat sich die Unternehmung den bestehenden Gesetzen und der Provinzial-Verfassung zu unterziehen und hinsichtlich der für die Bahn eingelösten Grundstücke und Gebäude, so wie bezüglich des Unternehmungskapitals wird ihr keine andere Befreiung oder Ausnahme von Steuern, so wie von öffentlichen oder Gemeindelasten zugestanden, als welche schon in den bestehenden Gesetzen begründet ist. Die Eisenbahnunternehmung bleibt auch in Bezug auf die Entrichtung von Zöllen, von Grund-, Häuser-, Erwerbs- und Verzehrungssteuern, überhaupt von allen was immer für Namen habenden direkten und indirekten Abgaben, sie mögen schon gegenwärtig bestehen oder in Zukunft eingeführt werden, den hierüber erlassenen gegenwärtigen oder künftigen Gesetzen und den Anordnungen Unserer politischen und Kammeral-Behörden unterworfen.

IX.

Insbesondere steht es der Finanzverwaltung zu, bey Personentransporten insofern sie zwischen solchen Orten stattfinden, welche durch Staats-Postanstalten verbunden sind, dann eine mässige Gebühr und zwar in Form einer Abfindungssumme einzuheben, wenn die Ertragsverhältnisse der Eisenbahnunternehmung mit Rücksicht auf die landesüblichen Zinsen und den bey anderen Industrie-Unternehmungen vorkommenden Ertrag sich als günstig gestatten. Die Bemessung dieser Abfindungssumme hat im Einverständnisse der allgemeinen Hofkammer mit der politischen Hofstelle zu geschehen.

X.

Alle jene Vorsichtsmassregeln, welche von den Behörden als nothwendig oder entsprechend erkannt werden, um die allgemeine Sicherheit zu bewahren, u. namentlich Personen und Sachen vor Beschädigung von Seite der Eisenbahnunternehmung oder ihrer Organe zu schützen sind, sie mögen in bereits bestehenden Vorschriften enthalten sein oder in Zukunft angeordnet werden, von der Direktion der Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn-Gesellschaft u. ihren Angestellten aufs Schnellste und Pünktlichste in Vollzug zu setzen. Die Gesellschaft selbst und der von ihr angestellte Betriebsleiter ist sammt allen schuldtragenden Personen für jede Übertretung der diesfalls erlassenen ämtlichen Verfügungen nach Massgabe der Strafgesetze der allgemeinen oder besonderen polizeilichen Vorschriften und nach Umständen auch des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sowohl der Staatsverwaltung als den etwa beschädigten Personen verantwortlich.

XI.

Es wird der Eisenbahngesellschaft insbesondere eingeschärft, bevor irgendeine Dampfmaschine von ihr verwendet wird, dieselbe der vorschriftmässigen Prüfung der Behörden zu unterziehen und sie erst dann in Gebrauch zu setzen, wenn ihr hierzu die ausdrückliche Bewilligung von Seite der niederösterreichischen Landes-Regierung ertheilt worden ist.

XII.

Die Wien - Gloggnitzer - Eisenbahn - Aktiengesellschaft ist verpflichtet auf Begehren der Postgefälls-Verwaltung alle Briefe, Schriften und Amtspakete ohne Vergütung zur Transportierung zu übernehmen. Die Beförderung der übrigen bey den Postämtern aufgegebenen Poststücke liegt der Eisenbahn-Unternehmung nur gegen ein Entgelt ob; in Ansehung dessen mit der Postgefälls-Verwaltung das Uebereinkommen zu treffen und hiebey als Richtschnur anzunehmen ist, dass die Privaten für dergleichen mittelst der Postanstalt aufgebene Frachtstücke keine grössere Zahlung zu leisten haben, als wenn diese Frachtstücke der Eisenbahn unmittelbar zur Beförderung übergeben worden wären und dass die Eisenbahnunternehmung den 25. Theil (4%) ihrer hiebey bezogenen Bruto -Einnahme der Postanstalt überlasse. Uebrigens sind hiebey die in dem Uebereinkommen vom vier und zwanzigsten Juli Eintausend Achthundert Sechs und Vierzig enthaltenen Bestimmungen zu berücksichtigen .

XIII.

Wenn die Militär- Verwaltung zu Beförderung von Truppen oder Militär-Effekten von der Eisenbahn Gebrauch zu machen wünscht, so ist die Wien-Gloggnitzer-

Eisenbahn-Gesellschaft verpflichtet, derselben hiezu alle zum Transporte dienlichen Mittel gegen Vergütung der sonst allgemein für Private bestehenden Tarifspreise sogleich zur Verfügung zu stellen.

XIV.

Die Staatsverwaltung hat solange die Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn-Unternehmung bestehen wird, das unbedingte Recht, diese Unternehmung aus öffentlichen Rücksichten zu überwachen und zu leiten und sich fortwährend von ihrem Betriebe und ihrer Administration durch Einsicht ihrer Rechnungen und Protokolle, durch wiederholte technische und polizeyliche Untersuchungen oder auf irgend eine andere, den Behörden geeignet scheinende Weise, in Kenntniss zu erhalten. Der Aufwand, der für die öffentliche Verwaltung aus der Handhabung der besonderen Aufsicht über die Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn und wegen der diesfalls erforderlichen eigenen amtlichen Vorkehrungen entsteht, ist von der Eisenbahn-Gesellschaft vollständig zu vergüten.

XV.

Die niederösterreichische Regierung ist berechtigt und verpflichtet für die Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn einen landesfürstlichen Commissär zu bestellen, dessen Bestimmung es ist, jeden Vorgang der Unternehmung der den Anordnungen dieses Privilegiums oder den Bestimmungen der für den Bau und Betrieb der Eisenbahnen erlassenen oder noch zu erlassenden amtlichen Vorschriften oder dem Inhalte der gesellschaftlichen Statuten zuwider läuft, auf geeignete Art zu verhindern. Ohne auf die Leitung der Geschäfte oder auf irgendeinen Zweig der Gebahrung einen berathenden oder entscheidenden Einfluss zu nehmen, ist derselbe ermächtigt alle Akten und Rechnungsabschlüsse einzusehen, alle ihm dienlich scheinenden Aufklärungen zu verlangen, allen Versammlungen der Gesellschaft und, wenn gegründete Bedenken gegen die Vorgänge der Direktion sich erheben oder es aus einem anderen triftigen Grunde nöthig erscheint, auch den Sitzungen der Direktion beizuwohnen.

XVI.

Die Dauer des gegenwärtigen Privilegiums wird auf F ü n f z i g J a h r e festgesetzt, welche vom heutigen Tage an zu berechnen sind. Die Staatsverwaltung wird jedoch auf den Fall, wenn die Gesellschaft in der für diese Konzession bestimmten Dauer ohne ihre Schuld keinen zureichenden Ersatz für ihre Bauauslagen erlangt haben sollte, billige Rücksicht nehmen und sich geneigt finden lassen, den Unternehmern die Fortsetzung ihres Transportbetriebes nach Massgabe des erlittenen Verlustes eine angemessene Zeit hindurch zu gestatten. Übrigens ist der Staatsverwaltung ausdrücklich das Recht vorbehalten auch vor dem achtzehnten July Eintausend Achthundert Sechs und Neuzig, dieses Privilegium für erloschen zu erklären, wenn

die Gesellschaft ungeachtet vorausgegangener Warnung und Ahndung durch wiederholte Verletzung oder Nichtbefolgung der in dieser Privilegiumsurkunde ihr auferlegten Verbindlichkeiten sich des Fortgenusses der ihr im Privilegium eingeräumten Rechte unwürdig machen sollte.

XVII.

Nach Ablauf der Dauerzeit oder bey sonstigem Erlöschen der Conzession geht das Eigenthum an der Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn selbst, sowie an Grund und Boden und an den Bauwerken, welche dazu gehören, sogleich und ohne Entgelt und unmittelbar an den Staat über. Der Unternehmung verbleibt jedoch in jedem Falle das Eigenthum an allen ausschliessend zu dem Transportgeschäfte bestimmten Gegenständen, Fahrnissen, Vorrichtungen und Realitäten. Indem Wir schliesslich jedermann, der diesem Privilegium zuwider handeln sollte, mit Unserer höchsten Ungnade bedrohen und der privilegirten Unternehmung das Recht einräumen, ihn wegen alles erweislichen Schadens vor Unseren Gerichten zum vollen Ersatze zu verhalten, ertheilen Wir sämmtlichen Behörden, die es betrifft, den gemessensten Befehl über die Handhabung dieses Privilegiums und aller darin enthaltenen Bestimmungen strenge und unermüdet zu wachen.

Dies meinen Wir ernstlich zur Urkund dieses Briefes, besiegelt mit Unserem k.k. und erzherzoglich anhängenden grösseren Insiegel, gegeben und ausgefertigt mittelst Unseres lieben und getreuen Carl Grafen von Inzaghi, Grosskreuzes des österreichisch kaiserlichen Leopolds und des Konstantinischen Sankt Georgs-Ordens von Parma, Ehren-Bailli und Grosskreuz des souverainen Ordens des Heiligen Johann von Jerusalem, Unseres wirklichen geheimen Rates und Kämmerers, Obersten Kanzlers der vereinigten Hofkanzley, Präsidenten der Studienhofkommission, Ehrenmitgliedes vieler gelehrter Gesellschaften etc. etc. etc. in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am achtzehnten July des Jahres Eintausend Achthundert und Sechs und Vierzig, des Zwölften Unserer Reiche.

F e r d i n a n d

Karl Graf von Inzaghi

Franz Freiherr von Pillendorf

Reg. Cf., Jos. Fr. Emil Trimmel

Regierungsdirektor

der k.k. Hofkanzlei

Nach Sr. k.k. apostolischen Majestät

Höchsteigenem Befehle

Franz Ritter v. Nadherny k.k. Hofrath

Technisches Museum (Wien).

Συμφωνητικὸν μεταξύ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Karl Kübeck καὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα περὶ τῆς σιδηροδρομικῆς ἐταιρείας Wien-Gloggnitzer-Eisenbahngesellschaft (σ. 84).

Ü b e r e i n k o m m e n

welches am heute zu Ende gesetzten Tage u. Jahre in Gemässheit der allerhöchsten Entschliessungen vom sechs u. zwanzigsten August Eintausend Achthundert Fünf u. Vierzig und achtzehnten Juli Eintausend Achthundert Sechs und Vierzig wegen Zurücknahme des von der Staatsverwaltung rücksichtlich der Wien - Gloggnitzer - Eisenbahn vorbehaltenen Einlösungsrechtes zwischen dem Herrn Präsidenten der hohen k.k. allgemeinen Hofkammer Carl Freiherrn von Kübeck eines, dann der Wien - Gloggnitzer - Eisenbahngesellschaft anderen Theils unter nachstehenden Modalitäten verabredet und unabänderlich abgeschlossen worden ist. Von Seite der hohen Staatsverwaltung wird auf das in der durch allerhöchste Entschliessung vom zweiten Jänner Eintausend Achthundert Acht und Dreyssig dem Freiherrn von Sina ertheilten provisorischen Concession enthaltene Recht, von der Bahngesellschaft die Abtretung der Wien - Gloggnitzer - Bahn noch vor Erlöschung des Privilegiums fordern zu können unter nachstehenden Bedingungen Verzicht geleistet.

1. Die Wien - Gloggnitzer - Eisenbahngesellschaft soll niemals berechtigt seyn, die Fahr- und Frachtpreise auf der von Wien nach Gloggnitz und von Gloggnitz nach Wien führenden Eisenbahn ohne Bewilligung der Staatsverwaltung über die jeweilligen Preise der allerhöchst privilegierten Kaiser Ferdinands Nordbahn für die Beförderung der Personen und Waaren zu erhöhen. Ueberhaupt soll aber auch, sobald die reinen Erträgnisse der Wien-Gloggnitzer-Bahn zehn Prozent der Einlagen überschreiten, ohne Zustimmung der Staatsverwaltung keine Erhöhung der Fahrpreise auf der erwähnten Bahnstrecke stattfinden. Die Gesellschaft verpflichtet sich ferner für diejenigen Fälle, wo sie nach den oben erwähnten Bestimmungen die Zustimmung der Staatsverwaltung einzuholen nicht verbunden ist, vor jeder Preiserhöhung jederzeit unter Angabe des Zeitpunktes, in welchem diese in Wirksamkeit treten soll, der Staatsverwaltung unter Angabe der Gründe für die beabsichtigte Preiserhöhung die Anzeige zehn Tage vor der Vollziehung zu erstatten und etwaige Gegenerinnerungen der Staatsverwaltung möglichst zu berücksichtigen.

2. Verpflichtet sich die Eisenbahngesellschaft die auf ihrer Bahn zwischen Wien und Gloggnitz bestehenden Neben- und Assekuranz-Gebühren mit den Gebühren der gleichen Art, welche für die der Gesellschaft zu Betriebe pachtweise überlassenen

Strecken der südlichen Staatseisenbahn festgesetzt worden sind mit Rücksicht auf die Lokalverhältnisse, besonders aber der höheren Taglohnpreise in Niederösterreich und insbesondere in Wien möglichst in Einklang zu bringen und den Bemerkungen der Staatsverwaltung, welche sie sey es in Bezug auf das Ausmass oder die über die Entrichtung jener Gebühren erlassenen Vorschriften auf der einen oder der anderen Strecke zu machen für zweckmässig findet Folge zu geben. Die Gesellschaft erklärt sich auch für verbunden, während der ganzen Dauerzeit des Privilegiums an den hiernach im gemeinschaftlichen Einverständnisse festgesetzten Bestimmungen und dem Ausmasse der Assekuranz- und Nebengebühren ohne Zustimmung der Staatsverwaltung eine Änderung nicht eintreten zu lassen.

3. Soll die Bestimmung der Zahl jener Personen- und gemischten Züge auf der Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn, welche mit den auf der südlichen Staatsbahn verkehren den gleichnamigen Zügen in Verbindung stehen und die Bestimmung des Zeitpunktes, mit welchem die ersteren auf den Endstationen Wien und Gloggnitz abzugehen und anzukommen haben, ganz der hohen Staatsverwaltung überlassen seyn, und es muss auf der Strecke von Wien bis Gloggnitz dieselbe Geschwindigkeit wie auf der Staatsbahn eingehalten werden, jedoch wird einverständlich festgesetzt, dass rücksichtlich der Fahrordnung für alle übrigen Züge auf der Bahn zwischen Wien und Gloggnitz so wie rücksichtlich ihrer Seitenbahnen und der Bruckerbahn die Eisenbahngesellschaft vollkommen unbeschränkt bleiben solle.

4. Der hohen Staatsverwaltung soll daher mit Rücksicht auf die im vorstehenden Absatze enthaltene Bestimmung auch das Recht zustehen, so lange als dieselbe es ihren Zwecken entsprechend findet, zu fordern, dass täglich wenigstens ein Nachtpostzug auf der Strecke von Wien bis Gloggnitz in jeder Richtung auf der Eisenbahn verkehre.

5. Die gedachte Eisenbahn-Gesellschaft verpflichtet sich überhaupt, die rücksichtlich der Beförderung der Postpassagiere und Postsendungen zwischen ihr und der k.k. Obersten Hofpostverwaltung abgeschlossenen Verträge vom achtzehnten August Eintausend Achthundert Zwey und Vierzig und zwey und zwanzigsten April Eintausend Achthundert Drey und Vierzig fortan aufrecht zu erhalten, daher sie sich des Rechtes der Aufkündigung dieser Verträge durch die ganze Dauerzeit des Privilegiums hiemit ausdrücklich begibt, der hohen Staatsverwaltung hingegen vorbehalten bleiben soll, dieses Aufkündigungsrecht innerhalb des in jenen Verträgen bestimmten Termins von zwey und rücksichtlich drey Monaten vor dem Zeitpunkte der gewünschten Auflösung auszuüben. Die Bahngesellschaft verpflichtet sich insbesondere für die Beförderung der Nachtzüge von dem Postgefälle keine andere, als die durch das Uebereinkommen vom zwey und zwanzigsten April Ein-

tausend Achthundert Drey und Vierzig festgesetzte Vergütung in Anspruch zu nehmen, jedoch wird einverständlich festgesetzt, dass wenn die Frequenz auf den Nachtzügen zunehmen sollte, in dem Masse als schon durch die Bezahlung der Fahrgebühren und Nebengebühren die von der Bahngesellschaft für den Verkehr dieser Züge besonders zu bestreitenden Auslagen gedeckt werden, worüber zu erkennen der Staatsverwaltung nach Einsicht der Rechnungen das Befugniss zustehen soll, die Bahngesellschaft verbunden seyn wird an der durch den Vertrag von zwey und zwanzigsten April Eintausend Achthundert Drey und Vierzig bestimmten Pauschal-Vergütung (21 fl.) Ein und Zwanzig Gulden Conventions-Münze für jeden Zug zu bezahlen ist, eine im Einverständnisse mit der Staatsverwaltung festzusetzende Ermässigung eintreten und rücksichtlich die Bezahlung dieses Pauschalbetrages ganz aufhören zu lassen.

6. Endlich wird ausdrücklich bestimmt, dass den Postpassagieren, welche nach den erwähnten Verträgen mit der Obersten Hofpostverwaltung jederzeit die Fahrgebühr für Plätze in der ersten Wagenklasse zu entrichten gehalten sind, frey stehen soll, was immer für eine Wagenklasse zu wählen und auch die Fahrgebür nur nach den gewählten Wagenklasse zu bezahlen.

Die in den vorausgehenden Paragraphen von 1 bis einschliesslich 6 enthaltenen Bestimmungen werden als wesentliche Bedingungen erklärt, unter welchen die Staatsverwaltung auf den Vorbehalt, von der Gesellschaft die Abtretung und rücksichtlich Einlösung der von Wien nach Gloggnitz führenden Eisenbahn noch vor Erlöschung des Privilegiums fordern zu können, verzichtet. Wenn also die Gesellschaft auch nur eine dieser Bedingungen nicht erfüllt, so soll das Recht der Staatsverwaltung, die Abtretung und rücksichtlich Einlösung der von Wien nach Gloggnitz führenden Bahn noch vor Erlöschung des Privilegiums fordern zu können, in demselben Umfange, in welchem durch die gegenwärtige Urkunde darauf Verzicht geleistet wird, wieder aufzuleben haben, und es soll der Staatsverwaltung frey stehen, entweder von diesem Rechte Gebrauch zu machen oder die genaue Erfüllung der oben eingegangenen Bedingungen so wie den allfälligen Schadenersatz zu verlangen. Übrigens versteht es sich von selbst, dass ausser diesen hier enthaltenen Bestimmungen eben so die der Staatsverwaltung als der Gesellschaft aus dem der letzteren verliehenen Privilegium und den bestehenden Gesetzen zukommenden Rechte und Verbindlichkeiten unangetastet aufrecht bleiben.

Urkund dessen wurde von diesem Uebereinkommen zwey Exemplare, und zwar eines auf einem von der Bahngesellschaft bestrittenen Stempel gefertigt und ausgewechselt. So geschehen, Wien am vier und zwanzigsten July Eintausend Achthundert Sechs und Vierzig.

Carl Freiherr v. Kübeck-Kübau m.p.
Präsident der k.k. allgemeinen Hofkammer
L.S.

K.K. privilegierte Wien-Gloggnitzer-
Eisenbahn

L.S. Georg Freiherr von Sina m.p.
Camillo Freiherr von Vacani m.p.

43α

A n m e r k u n g

Ὁ ἀνωτέρω σιδηρόδρομος περιέρχεται εἰς τὸ αὐστριακὸν Κράτος (σ. 84).

Das vorstehende Ü b e r e i n k o m m e n ddo 24. July 1846 und Privilegium ddo 18. Juli 1846 hat in Bezug auf die Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn und die beiden Flügel-Bahnen nach Laxenburg und Katzelsdorf durch den mit der Allerhöchsten Entschliessung ddo 30. August 1853 allergnädigst genehmigten Vertrag ddo 4. August 1853, nach welchem die gedachten Bahnstrecken sammt allen Rechten in das Eigenthum der Staatsverwaltung übergegangen sind, mit 1ten October 1853 für die genannte Actien-Gesellschaft seine Wirksamkeit verloren.

Wien am 26ten September 1853

B a u m g a r t e n
Handels- u. Finanz-Minister

44

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien).

Συμφωνητικὸν μεταξὺ τοῦ Παλατίνου τῆς Οὐγγαρίας καὶ τοῦ Γεωργίου Σίνα περὶ ἐκτελέσεως τῆς κρεμαστῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης (σ. 91 - 92).

V e r t r a g

Die Ofen-Pesther Kettenbrücke betreffend
(aus dem ungarischen Originale übersetzt)

Wir J o s e p h, kaiserl. königl. Prinz und Erzherzog von Oesterreich, Ritter des goldenen Vliesses und Grosskreuz des königl. ungarischen St. Stephan-Ordens, Palatin, königl. Statthalter und General-Capitain des Königreichs Ungarn, Comes et Judex Jazygum et Cumanorum, k. k. General-Feldmarschall, Inhaber zweier Husaren-Regimenter, immerwährender und wirklicher Obergespan der vereinigten Gespanschaften Pesth, Pilis und Solth, Präsident der königl. ungarischen Statthalterei und der Septemviral - Gerichtstafel; als Präses der kraft 26. Artikels 1836 bevollmächtigten Reichsdeputation und der übrigen Mitglieder derselben Deputation, geben zu wissen Allen, die dieser Gegenstand jetzt oder in der Zukunft betreffen kann, dass, als wir in der königl. Freistadt Pesth im Sinne des oberwähnten Gesetzartikels über die Errichtung einer stabilen Brücke zwischen Ofen und Pesth zu

Rathe gingen, der Freiherr Sina von Hodos und Kizdia sich zur Ausführung dieses Werkes als Unternehmer meldete, und wir mit gehöriger Rücksichtnahme auf die Verfügung des Gesetzes und auf alle zur Vollziehung derselben führenden Mittel und andere Umstände, die Bewerkstelligung des bezweckten Baues, kraft der uns gesetzlich ertheilten Macht, dem Unternehmer Freiherrn Georg von Sina, und respective der unter seiner Leitung zu bildenden Actien-Gesellschaft, mit Vorbehalt der allerhöchsten Genehmigung, unter folgenden Bedingungen übertragen und verliehen haben:

1. Ist der Unternehmer verpflichtet, mit einer unter seiner Leitung zu bildenden Actien-Gesellschaft, eine für alle Bedürfnisse und Lasten berechnete und somit zur ununterbrochenen Verbindung vollkommen geeignete Kettenbrücke mit zwei Pfeilern, wie sie die Reichsdeputation feststellte, zwischen Ofen und Pesth, auf der durch dieselbe Reichsdeputation bestimmten Linie, nach dem durch W. T. Clark angefertigten Plane, auf eigene Kosten zu erbauen und für den Gebrauch des Publikums in der möglichst kurzen Zeit zu eröffnen.

2. Da das Recht, den Zoll auf dieser Brücke von Jederman nach der weiter unten bestimmten Art und Weise zu entnehmen, ausschliesslich der Actien - Gesellschaft zustehen wird, so ist der Unternehmer verpflichtet, für die dadurch veranlasste Schmälerung der Einkünfte den beiden Städten Ofen und Pesth im Sinne des § 6 des oberwähnten Gesetzes eine angemessene Entschädigung zu leisten, ohne aus Rücksicht dieser Entschädigung — welche Summe immer zu diesem Zwecke im Wege freundschaftlicher Uebereinkunft oder etwa gerichtlicher Entscheidung bestimmt werden möge—irgend einen neuen Anspruch oder eine Einwendung machen zu können.

3. Da sich die Reichsdeputation—in wiefern bei Beibehaltung der festgesetzten Linie auf dem Ofner Ufer die Expropriation einiger Aerarial-Gebäude nöthig wäre—in dieser Hinsicht, so wie auch in Betreff des wegen Befreiung der Staatsverwaltung von dem Brückenzolle etwa zu schliessenden Vertrages gar keiner Verantwortung unterziehen kann, so wird die diesfalls ferner zu pflegende Unterhandlung, gleichweise mit ausdrücklichem Ausschlusse aller, unter welchem immer Vorwande deshalb zu stellenden Ansprüche oder Einwendungen, dem Unternehmer selbst überlassen, indem es sich von selbst versteht, dass der zu schliessende Vertrag die nach Verlauf der festgesetzten Jahre auflebenden und in den 7. 8. und 9. Paragraphen des Gesetzes erörterten Rechte des Landes auf keinen Fall zu beeinträchtigen vermag.

4. Nach Verlauf der mit der Actien-Gesellschaft vertragsmässig bedungenen Jahre wird diese Gesellschaft verpflichtet sein, die zu errichtende Brücke im besten Zustande der Nation unentgeltlich zu überlassen. Damit aber das Land für den Fall grösserer

Beschädigungen der Brücke, hinsichtlich der Erhaltung derselben im brauchbaren Zustande, auch für die Zwischenzeit noch mehr gesichert werde, ist der Unternehmer verpflichtet, bei Eröffnung der Brücke sogleich 100.000 Gulden in Conventions-Münze der Staatsverwaltung auszuweisen und fortwährend in Evidenz zu halten, wovon die Zinsen so lange accumulirt werden, bis die besagte Summe eine Million Gulden in Conventions-Münze erreicht haben wird, wo sodann diese Summe während der Dauer der Vertragsjahre als Reservefond dienen wird, dergestalt jedoch, dass die Zinsen davon in der Zwischenzeit der Actien-Gesellschaft zu Gute kommen, nach Verlauf der Vertragsjahre aber das ganze Kapital auf dieselbe zurückfallen soll.

5. Im Falle die fragliche Brücke vor Ausgang der stipulirten Jahre so unbrauchbar würde, dass die Actien-Gesellschaft dieselbe nicht wieder in brauchbaren Stand setzen wollte, so können die Städte Ofen und Pesth gegen Zurückzahlung der Entschädigungs-Summe im Sinne des 10. Paragraphs des Gesetzes den vorigen Uebergang auf die jetzige Weise wieder herstellen. Wünschte jedoch die Actien-Gesellschaft die schadhafte Brücke herzustellen, so muss sie dies ihr Vorhaben während einer durch die permanente Deputation zu bestimmenden Zeitfrist ins Werk setzen, und hat indessen für einen Uebergang auf eigene Kosten, bei einem nicht für die stehende Brücke bemessenen, sondern durch das betreffende Comitatus und zwar mit Ausnahme der privilegirten Personen festzusetzenden Tarif Sorge zu tragen.

6. Sollte die Brücke in Folge von Elementar- oder andern misslichen Ereignissen was immer für ein Unfall treffen, so darf die Actien-Gesellschaft in dieser Hinsicht weder eine Entschädigung, noch irgend eine Erlassung der gesetzlichen Verpflichtungen ansprechen, den einzigen Fall ausgenommen, wenn Kriegsunruhen die Zerstörung der Brücke veranlassen sollten, wo es der Actien-Gesellschaft vorbehalten bleibt, ihr diesfälliges Forderungs-Gesuch im Wege der üblichen Kriegsschaden-Erstattung zu machen.

7. Der Unternehmer ist verpflichtet, die Hälfte der durch ihn zu emittirenden Actien (von welcher Hälfte ein Drittheil dem «W o d i a n e r und Gesellschaft» für ihre bei der Beförderung des Unternehmens an den Tag gelegte Mühe und verwendete Auslagen besonders überlassen wurde) den Einwohnern des Königreichs Ungarn und insbesondere der beiden Städte Ofen und Pesth zur beliebigen Theilnahme auf sechs Monate zu überlassen; nach Verlauf dieses Termins aber jene Actien, insofern sie nicht vergriffen worden wären, wieder der Verfügung des Unternehmers zuzufallen haben.

8. Hingegen ist für die bisher angeführten Verpflichtungen die Actien-Gesellschaft befugt, während s i e b e n u n d n e u n z i g Jahren von der Eröffnung der Brücke gerechnet, auf derselben von Jederman ohne Ausnahme, im Sinne des 2. Pa-

paragraphs des Gesetzes, nach dem hier folgenden Tarif den Zoll in Conventions-Münze, drei Silber-Zwanziger auf einen Gulden, und sechzig Stück Silber-Zwanziger auf eine feine kölnische Mark gerechnet, abzunehmen:

	fl.	kr.
A. Eine Person zu Fuss	—	1
» » auf dem Rücken oder der Achsel irgend eine Last tragend	—	2
Eine Person zu Pferd, ohne Rücksicht auf sonstige Belastung	—	4
B. Von einem Lamm, Schaf, Ziege, Borstenvieh, Kalb u. dgl.	—	2
Der Weiser oder Treiber	—	1
C. Von einer Melkkuh und jedwedem unangespannten über die Brücke zu führenden Zugvieh		3
Der Treiber oder Weiser		1
D. Von einem leeren Schubkarren sammt Schieber	—	2
Von einem beladenen Schubkarren sammt Schieber	—	3
Von einem leeren Zugkarren mit 2 Rädern sammt Zieher	—	3
Von einem beladenen Zugkarren, welchen eine Person zieht	—	4
» » » » » zwei Personen ziehen	—	6
» » » » » drei Personen ziehen	—	8
Für jede fernere Person, welche an dem Karren zieht	—	2
E. Für einen leeren kleinern ungarischen Bauernwagen einspännig	—	5
» » » » » » zweispännig	—	8
» » » » » » dreispännig	—	11
» » » » » » vierspännig	—	14
Für jedes fernere vorgespannte Zugvieh	—	3
F. Von einem mittleren leeren Leiterwagen oder verlängerten Bauernwagen, wie auch von einem Hängewagen (als Kalesche, Fiaker u. s. w.), oder Steierwagen einspännig	—	8
zweispännig	—	12
dreispännig	—	16
vierspännig	—	20
Von jedem ferneren vorgespannten Zugvieh	—	4
G. Mährische, böhmische, österreichische Gestätte und Landkutscher-Wagen		
leer einspännig	—	10
zweispännig	—	16
dreispännig	—	22
vierspännig	—	28
Für jedes mehr bespannte Stück	—	6

Beladene Wagen

fl. kr.

- H. Von einem Stück Zugvieh, wenn es in kleinen ungarischen oder siebenbürgischen beladenen Wagen vorgespannt ist . . . . . — 8
 zweispännig . . . . . — 14
 dreispännig . . . . . — 20
 vierspännig . . . . . — 26
 fünfspännig . . . . . — 36
 sechsspännig . . . . . — 48
- I. Von einer grösseren Gattung ungarischer, siebenbürgischer, wie auch verlängerter Bauernwagen, wovon letztere im Frachtlohn oder mit Gewerbeserzeugnissen im Handel fahren, für zweispännig . . . . . — 20
 dreispännig . . . . . — 30
 vierspännig . . . . . — 40
 fünfspännig . . . . . — 50
 sechsspännig . . . . . 1 —
- Für jedes ausser dieser Zahl vorgespannte Stück . . . . . — 8
- Bepackte Hängwagen (als Kalesche etc.), wie auch Steier-Wagen, welche ausser dem Kutscher mehr als vier Personen haben, zahlen als beladen nach diesem § 9.
- K. Von einem Stück, welches in deutschen, böhmischen, mährischen, nicht minder auch beladenen Landkutscher - Wagen vorgespannt ist . . . . . — 20
 zweispännig . . . . . — 30
 dreispännig . . . . . — 45
 vierspännig . . . . . 1 —
 fünfspännig 1 15
 sechsspännig 1 30
- Von jedem mehr bespannten Stück . . . . . — 15
- In Fällen der beladenen Wagen ist festgesetzt: dass, wenn die Ladung des einspännigen einen Centner, des zweispännigen zwei Centner, und bei mehrerer Bespannung drei Centner enthält, selbe als leer zu betrachten sind; was aber diese Bestimmung übertrifft, ist als ganz beladen zu bezahlen.
- L. Wagen, welche Wein, Most, Masch, Bier, Branntwein und andere dergleichen im Handel vorkommende Flüssigkeiten führen, zahlen nicht nach der Bespannung, sondern für jeden Eimer . . . . . — 4
- M. Jede Gattung erwachsenen grossen Schlacht- und Gulya-Viehes pr. Stück — 5

Da es nicht erlaubt ist, durch Betrug einen Nutzen zu erringen, so wird in jedem Falle, wo der Brückenzoll hinterlistig bekürzt wird, der dreifache Zoll und die etwaigen Unkosten zu bezahlen sein.

9. Da die zu der stabilen Brücke zwischen Ofen und Pesth erforderliche Polizeigerichtsbarkeit durch die besagten beiden Städte ausgeübt wird, so werden in dieser Hinsicht die beiden Städte, so wie auch die Staatsverwaltung die nöthige Assistenz ohne Anstand und unentgeltlich leisten; in Betreff der Entrichtung des Zolles jedoch und der hieraus entstehenden persönlichen Correlationen, wie auch der Fragen, die sich zwischen den beiden Städten und der Actien-Gesellschaft ergeben könnten, wird Jederman unter die Gerichtsbarkeit der ihm vom Gesetze angewiesenen Richter gehören.

10. Es wird weder Schiffen, Pletten, Kähnen oder Dampfbooten, noch andern, wie immer zu benennenden Uebergangsmitteln, die Ueberfuhr für Geld von einem Ufer zum andern in den Grenzen der beiden Städte ohne ausdrückliche Erlaubniss der Actien-Gesellschaft gestattet.

11. Hingegen aber wird in Gemässheit des 13. Artikels 1566 Jedermann erlaubt sein, sein eigenes Schiff zum eigenen Bedarf zu verwenden; wenn aber derlei Schiffseigenthümer, mit Beeinträchtigung des Brückenzolles, anderer Habschaft oder fremde Personen gegen Bezahlung übersetzen, so werden sie wegen derlei Uebertretung mit Confiscirung ihres Schiffes bestraft. In Hinsicht der Einwohner von Alt-Ofen wird diese Anordnung in so weit zu verstehen sein, dass diesen vom Orte, d. i. von Alt-Ofen auch fremde Waaren nach Pesth und Ofen gegen Bezahlung zu führen zwar erlaubt sei, wenn sie aber vom Pesther Ufer nach dem Ofner oder entgegengesetzt etwas für Geld überschiffen, so sind sie den regelmässigen Brückenzoll zu bezahlen gehalten.

12. Sowohl die Ofner als Pesther Müllner sind von aller Zahlung so oft befreit, als sie in eigenen Schiffen ihre eigenen Früchte oder Mehl über die Donau setzen. Es kann aber auch von Jenen keine Zahlung verlangt werden, die wegen Mahlung sich in die Mühle verfügen.

13. Nicht minder können die Einwohner mit eigenen Schiffen ihre eigenen Schnitt- oder Brettertheile wo immerhin ohne alle Brückentaxe übersetzen.

14. Jene, die mit hölzernen Geräthschaften Handel treiben und mit ihren Schiffen am Pesther oder Ofner Ufer landen und wegen der Märkte auf der Donau hin- und herschiffen, werden weder von den Schiffen noch von ihren auf der Donau geführten Waaren einen Zoll zu bezahlen verbunden sein.

15. Gleichfalls sind auch die Flösse von einem Ufer zum andern frei passiren zu

lassen. Sollten indess darauf mit Beeinträchtigung des Brückengefälles fremde Waaren oder Personen übersetzt werden, so wird der Eigenthümer mit Confiscirung der Flösse bestraft.

16. Für jene Schiffe, die am Ofner oder Pesther Ufer eine Ladung aufnehmen oder auf der Donau anderweitig beladen, in der Ab- oder Auffahrt landen, kann Niemand zur Entrichtung des Zolles verhalten werden.

17. Zollfrei sind endlich auch jene Schiffe, welche, von wo immerher anlangend, nach geschehener Waaren-Ausladung feil geboten werden.

18. Das Hinüberziehen der Schiffe von einem Ufer auf das andere, auf der zu errichtenden Kettenbrücke, da es der Brücke schädlich sein könnte, und das freie Hin- und Hergehen auf derselben hindern würde, wird schlechterdings untersagt; die Durchfuhr jedoch unter der Brücke wird Jedem ohne Zahlung gestattet.

19. Es wird der Actien-Gesellschaft freigestellt, inwiefern sie mit der Zeit zur Erleichterung der Communication ausser der Kettenbrücke noch eine oder mehrere Brücken, oder andere Communications - Mittel errichten wollte, auf diesen ebenfalls den für die stabile Brücke bestimmten Zoll von Jedem, der sich deren zu bedienen wünschte, zu entnehmen; für die Oeffnung der Brücke und den Durchlass der Schiffe kann sie jedoch auf keine Zahlung Anspruch machen.

20. Es wird der Actien-Gesellschaft gestattet, in dem Bereiche und der Umgebung der beiden Städte zur Bequemlichkeit und zum Vergnügen der Einwohner Lustschiffe, Kähne, wie auch kleinere Dampfboote zu halten, um Personen von einem Ufer auf das andere zu übersetzen, und Lustfahrten in die nächsten Umgebungen der Städte zu machen.

21. Im Falle die beiden Städte von der Natur mit einer Eisbrücke beschenkt würden, kann Jederman—in sofern es die betreffenden Behörden hinsichtlich der persönlichen und Lebens-Sicherheit gestatten—sich derselben frei bedienen, mit der Bedingniss jedoch, dass keine Uferbrückchen, Stege oder wie immer zu benennende Vorrichtungen zum Uebergange vom Ufer auf die Eisdecke durch irgend Jemanden errichtet werden dürfen. Und in dieser Hinsicht, so wie auch in Betreff aller Missbräuche, die längs der Donau im Bereiche der beiden Städte die Beeinträchtigung des Brückenzolles bezwecken könnten, wird dem Unternehmer und respective der Actien-Gesellschaft die unentgeltliche Assistenz der betreffenden Behörden zugesichert.

22. Für andere besondere Fälle, die in obigen Punkten nicht inbegriffen sind, wird der 26. Gesetzartikel 1836 in seinem ganzen Umfange zur Richtschnur dienen.

23. Nachdem dieser durch die Reichsdeputation festgesetzte Vertrag durch den Freiherrn Georg von S i n a angenommen wurde, wird der benannte Unternehmer

und respective die unter seiner Leitung zu bildende Actien-Gesellschaft zur genauen Einbehaltung desselben hiemit verpflichtet.

Gegeben den 27. September 1838

Joseph, Palatin m.p.

Baron Georg Sina m.p.
von Hodos und Kizdia.

Ignaz Végh von Vereb m.p. königl. Rath und Palatinal-Protonotair.

45

Συμπληρωματικὸν ἄρθρον εἰς τὸ συμφωνητικὸν περὶ τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης
(σ. 92).

Zusatz - Artikel

In Folge der Anordnung der Reichsstände, wird der 4. § des gegenwärtigen Vertrages, laut des im Namen des Freiherrn Georg von Sina unterm 11. September 1838 gemachten und von der Reichs-Deputation in der XV. Sitzung angenommenen Antrages, folgendermassen ergänzt:

1. Jenes Capital (Geldfonds), welches behufs der Erhaltung der Brücke im brauchbaren Zustande, die Unternehmer-Gesellschaft (Actien-Gesellschaft) mit fl. 100.000 C. M. auszuweisen und fortwährend in Evidenz zu halten, verpflichtet ist, und dessen Zinsen so lange accumulirt werden, bis die besagte Summe eine Million Gulden C. M. erreicht haben wird, wo sodann diese Summe während der Dauer der Vertragsjahre als Reservefonds dienen wird; dergestalt jedoch, dass die Zinsen davon in der Zwischenzeit der Actien-Gesellschaft zu Gute kommen, nach Verlauf der Vertragsjahre aber das ganze Capital auch auf dieselbe zurückfallen soll—wird während der Dauer der Privilegialjahre im Falle einer namhaften Beschädigung der Brücke der Staatsverwaltung zur Verfügung stehen.

2. Der 8. § dieses nämlichen Vertrages wird aber dahin erläutert: dass die Privilegialjahre, in Folge der von dem Freiherrn Georg von Sina selbst gemachten Herabsetzung, von der Eröffnung der Brücke gerechnet, sich nicht auf 97, sondern auf 87 Jahre zu erstrecken haben.

Geschehen in der königl. Freistadt Pressburg im Jahre 1840, am 8. Tage des Monats Mai.

Joseph, Palatin m.p.

Baron Georg Sina m.p.

Ladislaus Szögyény m.p. von Magyar Szögyén,
k.k. Kämmerer, kön. Rath, und Palatinal-Protonotair.

XXXIX. Gesetz - Artikel vom Jahre 1840

Vom, hinsichtlich der zwischen Ofen und Pesth zu erbauenden stehenden Brücke, abgeschlossenen Vertrage.

Der, durch die, betreffs des Baues einer stehenden Brücke zwischen Ofen und Pesth entsendete Reichs-Deputation mit dem Baron Georg Sina in Folge des XXVI. Art. 1836, abgeschlossene Vertrag wird auch kraft dieses Gesetzes für rechtsgiltig erklärt.

46

Gróf Széchenyi István, Levelei II (Budapest 1890), p. 681 - 688

Ἐπιστολή τοῦ Széchenyi πρὸς τὸν Γεώργ. Σίναν, ἐν ἣ οὗτος ἐπικρίνεται διὰ βραδύτητα πρὸς ἔναρξιν τοῦ ἔργου τῆς γεφύρας τῆς Βουδαπέστης (σ. 93).

Graf Stephan Széchenyi an Baron Georg Sina
Hochwohlgeborner Freiherr, sehr geachteter Freund!

Es ist mir wirklich sehr leid, dass ich Ihnen neuerdings über die Entwicklung unserer Brücken-Angelegenheit in einer Art sprechen muss, wo ich nicht recht weiss, wie ich meine Worte wählen soll, um Sie nicht etwa glauben zu machen: ich wäre disgustirt, oder meine kranke Leber spiegelte mir Gefahren vor, die nicht sind. Ich bin es aber der Sache, Ihnen und nicht weniger mir selbst schuldig, meine Ansichten, wie ich es bereits mehrmal that, nun neuerdings unumwunden darzuthun, ich sollte von Ihnen auch missverstanden sein und mein Schreiben seinen Zweck somit auch verfehlen.

Aufrichtig gesagt : ich verzweifle an das Gelingen unserer Brücke und sehe klar vor mir, wie nach vielen misslungenen Arbeiten der Credit der Sache fallen und sich das Ganze allmählich auflösen wird. Ich denke Tag und Nacht über den Gegenstand nach, der bereits 9 volle Jahre von mir und gewiss allseitig erwogen wurde und mich anjetzt mit Hintansetzung aller meiner übrigen Geschäfte beschäftigt, kann aber ohne Selbsttäuschung, wie ich mich immer bemühe anders zu sehen und diess so gerne wollte, keine favorable Impression über denselben erhalten, und zwar aus den zwei sehr einfachen Ursachen: 1. Weil Sie, der Sie die Seele des Ganzen sein sollen, die Ausführung der Sache für viel leichter halten als sie ist; und 2. Weil der Anfang oder, um besser zu sagen, die Einleitung der Arbeiten, dieser so complicirten Arbeiten! nicht mit jener allseitigen Umsicht, Zusammenhang und nicht so a tempo (was hier die Hauptsache ist) geschieht, wie diess geschehen sollte, um mit irgend einer Wahrscheinlichkeit ein Gelingen anticipiren zu lassen.

Ich bitte, ich beschwöre Sie, lassen Sie sich weder durch andere, noch durch Ihre rosenfarbene Ansicht der Welt (ich weiss nicht, wie ich mich besser ausdrücken soll), welcher Ihr bisheriges Glück zum Grunde liegt, täuschen und hören Sie so lange es noch Zeit ist, auf meine warnenden Worte und ergreifen Sie jetzt, ohne Zögern und nicht nur halb und halb, sondern vom Grunde aus, alle jenen Maasregeln, die unausweichbar sind, um den Anfang der Sache gelingen zu machen, den Anfang sage ich, was, wie bei einer Compagnie, wo die erste Affaire nicht verloren gehen darf, auch hier für den Credit der Sache und zu der seltenen Ausdauer, die man dabei haben wird müssen, eine Condition sine qua non ist.

Im kommenden Frühjahr soll ein Fangdamm begonnen und beendet werden!!! Über diesen einzigen Gedanken müssen wahrhaft Sachverständige, die mit Arbeiten dieser Art wirklich vertraut sind, graue Haare bekommen, und noch ist gar nichts systematisirt, nichts mit jener Pedanterie geordnet, die hier unausweichbar ist, denn Alles, was bis jetzt geschah und actu noch geschieht — vergeben Sie mir — ist rein rhapsodischer Art und vielmehr eine stückweise Improvisation zu nennen, als ein geregeltes, im logischen Zusammenhang verbundenes System. «Die schwerste Aufgabe, und das ist sie, wenn Sie sich selber zu Ihrem eigenen Schaden und einstigen unberechenbaren Aerger nicht hintergehen wollen, die schwerste technische Aufgabe sage ich, die bis jetzt in dieser Art von Menschen gelöst wurde, wird aber rhapsodisch, durch Improvisation, gewiss nicht gelöst, sondern einzig allein durch ein, in alle Sinuositäten dieses so vielseitig zu erwägenden Werkes eindringendes System».

Ich habe oft versucht, konnte indessen mit Ihnen über die Sache nie erschöpfend sprechen. Sie hörten mich entweder nicht an oder hatte ich das Geschick nicht, «Meine Ansichten durch Sie appreciiren zu lassen». Wir sind gänzlich verschiedener Meinung! Sie halten die Ausführung des Gegenstandes für leicht, ich für sehr schwer, und so fürchte ich, werden wir unmöglich lange Hand in Hand gehen können, und am Ende Sie oder Ich die Geduld verlieren, und uns nur gegenseitig im Wege stehen, ausser wir kommen jetzt, da es noch Zeit ist, zu einer vollkommenen Explication und Sie beruhigen mich durch Ihre Gründe oder Sie gehen zu meiner Ansicht über.

Ich will demnach, so sauer es mir ist,—denn aufrichtig gesagt, wage ich nicht recht zu hoffen, dass diese Zeilen den von mir gewünschten Zweck erreichen werden— Ihnen hiemit im Kurzen ein kleines Tableau unserer plan- und zusammenhanglosen Verfahrungsart darstellen.

Obschon wir in unserem letzten Sejour allhier nicht viel quasi gar nichts beendeten, und ich mich wirklich von der ganzen Sache losmachen wollte, da ein fünftes Rad am Wagen nur hemmend ist, und ich ein solches nicht gerne vorstellte, so sind in Wien über manche Fragen dennoch Beschlüsse gefasst worden, die in mir neuer-

dings die Hoffnung aufleben liessen, als würde der Gegenstand dennoch früher in's rechte Geleise kommen, als es zu spät ist. Und ich fühlte mich einigermaßen beruhigt, wiewohl es mir durchaus nicht entging, dass bei mehreren dieser Beschlüsse ein Echappatoir offen blieb, durch welches das «A tempo Ineinander-Greifen der Arbeiten» gefährdet werden dürfte, so z. B. das definitive Engagiren des Fangdamm-Baues durch T. Clark, die sichere Herbeischaffung des Holzes etc. etc. Eins schien mir indessen definitiv beschlossen zu sein, auf was ich für diesen Augenblick das grösste Gewicht legte, dass nämlich das Pesther Ufer abgesperrt und die Erdaushebung-Arbeiten ohne Verzug begonnen werden würden. Um diess zu erreichen, bat ich Sie: 1. das Promemoria an den Erzherzog sogleich einzusenden und 2. Gyra ohne Verzug hierzu zu beordnen, damit man wo möglich ohne auch nur einen einzigen Tag zu verlieren Hand an's Werk legen könne, was ich deshalb aber so sehr wünschte und actu wünsche, weil ich Alles in Allem genommen, — worüber ich mich jetzt weit und breit nicht expliciren kann — es für einen Sieg halte, wenn wir uns geradezu in Possess der Sache setzen.

Ich eilte nach Pressburg, nachdem Sie mir am 5ten dieses sowohl die Einreichung des Promemoria an den Erzherzog, als die baldigste Herabsendung Gyras verhiessen. In Pressburg hielt ich mich nur zwei Tage auf, da ich mich — ich kann sagen — ausschliesslich der Brücke und Ihrer Eisenbahn widmete. Der Erzherzog versprach mir, im Sinne Ihres Promemorias, augenblicklich und selbst vorläufig zu wirken, im Fall Sie mit dessen Einsendung zögerten, weil er so wie ich von dem Gefühl durchdrungen ist, dass man das Eisen jetzt, jetzt, jetzt schmieden müsse. Ich aber floh nach Pesth, um die Sache in loco zu betreiben, gehe aber bereits seit acht Tagen à la lettre spazieren und zwar, weil weder Gyra noch die Zeichnung der Erdaushebung da ist, was mich in die peinlichste Verlegenheit setzt.

Vom Erzherzog kam bereits vor mehreren Tagen: 1. An Lónyay und zugleich an den Magistrat von Pesth, dass die Absperrung und Erdaushebung an der Pesther Seite nicht gehindert werde, die Baron Sina sogleich vornehmen will! 2. An Lechner, dass Vásárhelyi und mehrere seiner Leute Ihnen zur Disposition gestellt werden sollen und Lechner dies möglich mache. 3. An den Commandirenden, dass er die Magazine räume! 4. An den Magistrat von Ofen, damit auch das städtische Brunn-Maschin-Gebäude geräumt werde.

Nun ist aber Gyra nicht hier, und wir können nicht einmal zu den Brückenschriften, die er—man weiss nicht wo—verschlossen hat; haben die Zeichnung der Ausgrabung nicht, die vor Allem nothwendig wäre, und ich kann länger als den 24ten hier nicht bleiben, wenn ich sodann in Pressburg mein Winter-Quartier bereits beziehen will um mich heuer nicht mehr zu rühren, wenigstens nicht mehr hieher

zu kommen, was Sie einem kränklichen Menschen vielleicht gerne gönnen werden, der übrigens auch seine eigenen Geschäfte hat und somit doch einige Nachsicht verdient, wenn er seine Gesundheit und seine Zeit, — und besonders um nichts und wieder nichts — nicht zu vergeuden wünscht!

Ich bin oft in dem peinlichen Dilemma, dass ich entweder alle meine Engagements in Pressburg brechen muss, wo ich überdiess sowohl in Hinsicht der Brücke, als Ihrer Eisenbahn, vielleicht nicht ganz überflüssig sein dürfte, oder muss ich à peu près unverrichteter Sache von hier weggehen. Denn im letzten Augenblick, sollte Gyra und die nöthige Zeichnung vor dem 24ten auch ankommen, etwas Geordnetes zu bestimmen und zu beendigen ist wirklich unmöglich; zumal die Stadt Pesth, wie Sie wissen, voller bösem Willen ist, und ich erst gestern par hasard erfuhr, dass die beiden Städte in Hinsicht der Entschädigung schon lange einen meritorischen Bescheid Ihnen zugesendet haben, worauf Sie jedoch noch nicht antworteten, und somit Sie und nicht die beiden Städte Ursache daran sind, was mir im Grund ganz gleichgiltig, aber wegen des Landtages sehr unangenehm ist, dass die Entschädigungsfrage etc. noch nicht consummirt wurde. Ich hätte darauf gedrungen, hätte ich diess gewusst, dass Sie den beiden Städten irgend etwas antworten, was noch geschehen müsste und ich denke über das «Was» wirklich nach, damit man in Pressburg, wo dieses Manoeuvre vom grössten Nutzen sein würde, sagen könne: «der Tractat mit den beiden Städten ist im Gang, stockt aber bei den Städten». Jetzt werden unsere vielen Widersacher sagen: «es stockt bei dem Baron Sina». Was die Sache, wenn Gott will, nicht geradezu fallen machen, aber ausnehmend verhindern wird.

Und warum wusste ich es nicht oder vergass ich es am Ende, was auch leicht möglich ist, und warum ist die Zeichnung der Erdaushebung, die bereits den 5ten dieses, also vor 12 Tagen zum Copiren gegeben wurde, nicht hier? Und warum werden, so gewiss, wie $2 \times 2 = 4$, bis zum nächsten Frühjahr, wenn man mit aller Energie den Bau beginnen wird müssen, eine Menge Sachen vergessen werden, oder ohne Zusammenhang, mit Zeit und Geld, und was mehr ist, mit Ehrverlust geschehen? Weil Sie nicht in loco sind (!) Was dabei das grösste Unglück ist, und Sie diess Unglück dadurch nicht einigermaßen repariren wollen, dass Sie Jemanden oder, was mir lieber wäre, Einigen, und auch nur bis zu einem gewissen Grad — denn Sie müssen durchaus das Ganze dirigiren — Ihr Vertrauen schenken, und somit anjetzt buchstäblich keiner weiss: «Wer denn eigentlich Koch und wer Kellner sei».

Als ich durch Pressburg fuhr, fragte mich der Erzherzog; hier fragte mich Lechner und Vásárhelyi und Adam Clark, die eigentlich alle Ihre Leute sind: «Ist denn die Sache bereits systematisirt, ist ein Hauptplan entworfen?» Und ich musste die Achseln zucken, denn wenn Sie sich, mein vortrefflicher Freund, nicht täuschen

wollen, so müssen Sie eingestehen, dass das Ganze bis jetzt beiläufig so wie eine türkische Schlacht geführt wurde, und actu geführt wird. Eine Menge brillanter Details, aber nichts Zusammenhängendes, nichts Ganzes. Oder wollen Sie im kommenden Frühjahr den Bau etwa nicht beginnen? Dann ist es Etwas Anderes! darüber müssen Sie mir aber reinen Wein einschenken, denn da ändert sich die Sache gewaltig. Wollen Sie ihn aber beginnen, so muss jetzt, jetzt, jetzt und nicht nach Eröffnung der Campagne der Hauptplan tracirt werden, und in dieser Hinsicht, gestehe ich, konnte ich Sie in den letzten Zeiten durchaus nicht begreifen. Sie schaffen diess an; bestellen jenes etc. Vortrefflich! aber nur Eins thun Sie nicht und zwar die Hauptsache nicht, nämlich Sie wollen die Hauptlinien des ganzen Gegenstandes von A bis Z nicht jetzt traciren, die verschiedenen Rollen nicht jetzt austheilen, Ihren Feldzug nicht jetzt organisiren, was doch die gute Logik wäre! Wahrlich es bleibt mir ein Räthsel und Sie sind mir unerklärlich, ausser — und hier muss ich ganz offen mit Ihnen sein — dass Sie bereits einen vollkommenen Plan vor sich haben, den Sie mir deshalb nicht mittheilen wollen, damit Sie mich beseitigen, ich durchaus keinen Einfluss in die Sache nehme, und Sie von jeder Einmischung meinerseits befreiet sein mögen. Ist diess Letzte der Fall, so bin ich vollkommen zufrieden gestellt; denn wahrlich ich wünsche nichts Anders, als dass die Sache gehe und gelinge; und gehet und gelingt sie ohne mich, darf ich ruhen und die etwaigen 50 Procent per Actie suo tempore einstreichen, Hurrah! dann ist's mir doppelt lieb und in dieser Hinsicht brauchen Sie sich, mein vielgeachteter Freund, wirklich gar nicht zu geniren; denn können Sie mich entbehren, so werden Sie mich hindurch nicht nur nicht im Geringsten beleidigen, sondern ich werde Ihnen aus vollem Herzen dankbar sein. Geben Sie mir daher ohne weiters meinen Abschied. Haben Sie jedoch bis jetzt keinen Plan, so ist es schlimm, und wiewohl es ein unberechenbarer Schaden wäre, so würde ich rathen, den Beginn des Baues, der NB. — und hierauf bitte ich Sie vor Allem zu reflectiren — mit nichts wenigerem beginnen kann, als mit dem Beginnen und auch Endigen des Pesther Ufer-Fangdammes, lieber auf 1841 zu versetzen.

Wollen Sie jedoch schon 1840 beginnen, so müssen unsere bisherigen Improvisationen einer wohl überdachten, in einander greifenden logischen Procedur Platz machen und zwar ohne den geringsten Zeitverlust, denn sonst ist ein completer Fiasco, und das Freudengeschrei von Stáray & Co. und das Hohn-Gelächter von Ullmann & Co. unser Loos, und das was wir unvermeidlich zu gewärtigen haben! So denkt, glauben Sie mir, Lechner, Vásárhelyi und Adam Clark, nur dass keiner die unangenehme Rolle auf sich nehmen will, es Ihnen so barsch aber wahr vorzutragen, wie ich; oder dass diese Herren vielleicht, das kommende Jahr als ein «Lehrgeld»-Jahr betrachten, und denken: «man wird sodann logischer zu Werke gehen», während

ich Ihren und meinen Namen zu hoch stelle, um über eine Defaite so leicht hinauszugehen und der Beschämung ausgesetzt zu sein, einen manquirten Anfang mit Angst und Noth wieder repariren zu müssen!

Wenn Sie mich aber fragen, was zu geschehen sei, um diesem traurigen Horoscop zu entgehen, so sage ich:

1. Werde ich trachten auf mich allein wie Horatius Cocles reducirt, ohne Gyra und Zeichnung einen Coup d'état allhier auszuführen, um wenigstens nicht ganz umsonst vierzehn Tage in diesem Staubnest gesessen zu sein.

2. Müssen Sie mir offen sagen, ob Sie mich brauchen oder dispensiren, denn thun Sie diess letztere, so lege ich mich mit dankbarem Gefühl gleich auf die faule Haut, wornach ich mich ausnehmend sehne. Brauchen Sie mich indessen, — bitte sich aber wirklich gar nicht zu geniren — so gehe ich noch in diesem Monat nach Wien, wenn ich NB. kann, oder Sie müssen nach Pressburg kommen, wo Sie endlich Ihre vielen anderwärtigen Geschäfte momentan vergessen und mit mir über einen vollkommenen Plan der Campagne einig werden müssen.

Ich schrieb es: Gott gebe seinen Segen dazu! Telford sagte mir nicht umsonst: «geben Sie den Brückenbau auf, denn Sie verlieren Ihren Schlaf». Ich schlafe auch wirklich nicht mehr, benütze aber diese Gelegenheit, um Ihnen offen meine Ansicht mitzutheilen. Wenigstens werden Sie nicht sagen können, wenn Sie diese Zeilen aufbewahren und einst wieder lesen wollen, dass Sie suo tempore keinen Freund hatten, der Ihnen die wahre Lage der Dinge nicht vor die Augen gestellt haben würde. Ich nenne mich mit besonderer Hochachtung Ihren ergebensten Freund und Diener.

Pesth, den 17ten October 1839

Graf Stephan Széchenyi

P. S. Einstweilen recommandire ich die Magazine, wo Se. Excellenz der Kriegs-Präsident Graf Hardegg nicht zu negligiren wäre.

47

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára. Georg Sina's Briefe

Καθησυχαστική ἀπάντησις τοῦ Γεωργ. Σίνα εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ Széchenyi
(σ. 93 - 95).

Georg Sina an Stephan Széchenyi
Hochgeborner Graf, sehr geehrter Freund!

So sehr ich die gute und freundliche Absicht Ihrer werthen detaillirten Zuschrift vom 17. October d. J. zu schätzen weiss, so wundert es mich dennoch daraus entnehmen zu müssen, dass Sie nach so vielen Berathungen und pourparlers, die zwischen

uns in Bezug der Brückensache stattgefunden haben und wo ich meine Ansichten darüber deutlich genug zu erkennen gab, mich so vielfach missverstehen. Denn ist auch unsere Auffassung dieses Gegenstandes und dessen, was zu seiner Förderung zu geschehen hat, manchmal verschieden, so sind wir doch darin einverstanden, dass der Bau der Brücke im nächsten Frühjahr beginnen und im Laufe des Jahres 1840 der Pesther Uferfangdamm vollendet werden soll; und seit wir die letzten Sitzungen mit Clark hier hielten, und also wissen, was um diesen Bau zu bewerkstelligen erforderlich sey, also seit kaum mehr als viezehn Tagen, ist doch wahrhaftig genug geschehen, und mit Ihrem Einvernehmen, nach Ihrem Rath und mit Ihrer gütigen Dazwischenkunft geschehen, als dass Sie mit Recht sagen könnten, ich halte die Sache zu leicht, während ich von der Schwierigkeit derselben nur zu sehr durchdrungen bin und eben deshalb doppelt vorsichtig zu Werke gehe, um, wenn auch zu rechter Zeit, doch nicht mit zu grossen Opfern und der den Credit solcher Unternehmungen allein sichernden erforderlichen Sparsamkeit, alles benöthigte herbeizuschaffen. Gewiss sehe ich indess dabei weniger zu rosenfarb, als Sie zu schwarz sehen, und verkenne nicht die vielfache Schwierigkeit der Aufgabe, während ich überzeugt bin, dass sie weniger durch Rastlosigkeit als durch ruhige Untersuchung vor dem Handeln gelöst werden könne. Dennoch werde, seit Clark hier zuletzt sich genau über das, was jetzt zu bestellen nöthig sey, geäussert hat, nichts versäumt, die Sache zu poussiren. In Ihrer Gegenwart und mit Ihrem Einverständniss wurde ihm der Auftrag ertheilt, die bezeichneten Maschinen zu bestellen, das Eisenwerk zu den Fangdämmen zum Drittheil sogleich anzuschaffen, einen Contractor definitiv aufzunehmen und die Herbeischaffung des nöthigen Holzes zum Fangdamm nach Clarks neuerlicher modification anberaumt. Wo hier ein échappatoire oder Hinterthürchen offen bleiben soll, begreife ich nicht, wenn Sie nicht meinen, dass Clark den Contract einzuschicken aufgefordert wurde, was aber doch nöthig ist, und die Sache gar nicht aufhält, da derselbe gleich ratificirt zurückgeschickt werden wird, man aber doch wissen muss, was zu zahlen seyn wird. Die Bestellung der Hölzer oder vielmehr die Aufforderung solche zu liefern werden Sie bald in allen Zeitungen lesen; ich habe hier mit Huber für die Lieferung eines Theils derselben die genaueste Rücksprache genommen und alles dies wäre schon früher geschehen, hätte ich nicht Clarks Antwort abwarten wollen, die erst gestern eintraf, und wo Clark circa 300 Stämme meiner Podiebrader Hölzer (Föhren von den schönsten dimensionen) gut brauchen zu können versichert, welche also, wenn die Kostenberechnung entsprechend ausfällt, jederzeit nach Pesth gestellt werden können.

Das Promemoria wurde nach Ihrer eigener Aufforderung, und ganz wie Sie es verlangten, an den Präs. Secretair Schedius geschickt und ohne Verweilen zeigte ich

Ihnen mit Beifügung einer Copie die günstige Vorbescheidung desselben bei und da ich daraus schliessen musste, dass der dem Promemoria beigelegte Plan der Erdaushebungen mit an die Pesther Stadt oder die Verschöner. Commission geschickt worden sey, so behielt ich die Copie bei mir, während ich Herrn v. Gyra die Copien der Pläne des Ofner und Pesther Ufereinzäunungsraumes mitgab. Indess schicke ich in der Anlagen diesen Plan jetzt mit, der nur zurückbehalten wurde, weil ich Adam Clark, den H. Tierney Clark selbst hieher bestellt hatte, täglich erwartete, und diesen Plan für mich copieren lassen wollte (was er auch jetzt für mich in Pesth thun möge und von dort erst zwischen 28. und 30. dieses Monats heraufkommen soll) und was ich ihm gütigst zu eröffnen bitte. Auf Ihren eignen Antrag ist ferner, wie selbes Ihnen gefälligst erinnerlich seyn wird, in der letzten Sitzung mit Clark beschlossen worden, dass die Eingabe an den Ofner Magistrat, nach Ihren in Pesth zu schöpfenden Auskünften, durch Sie und Gyra dort concertirt und eingereicht, die damals fertige, vorgelesene und approbirte Eingabe an den Pesther Magistrat — nach Erschliessen der Resolution des Erzherzog Palatinus und nach Massgabe der Umstände durch Sie und Herrn v. Gyra einverständlich modificirt, eingereicht werden solle. Nachdem ich Ihnen nun gleich nach Empfang eine Abschrift des Bescheides zugeschickt habe, was hätte denn durch mich dort noch veranlasst werden sollen? Gewiss ist aber hierin seit Gyras Ankunft in Pest durch Ihre gütige Dazwischenkunft das nöthige geschehen, um durch Beginnen der Erdarbeiten nach den von Seiner Kaiserlichen Hochheit gegebenen Weisungen uns geradezu in possess zu setzen.

Was mich indess besonders verwundert ist, dass Sie von dem, wie den Städten wegen der Entschädigungsfrage noch keine meritorische Antwort gegeben sey, nichts zu wissen sich äussern, während ich doch die Erwiederungen der Städte Ihnen s. Z. abschriftlich mittheilte, und in früheren Besprechungen mit Ihnen, wie auch das Letztemal in Wien direkt die Ansicht aufgefasst worden ist, dass die Städte zu viel verlangten, dass man Ihnen daher, nachdem die Sache ohnehin kaum anders als auf den Rechtsweg wird entschieden werden können, einstweilen und bis nicht der Gegenstand auf dem Reichstag wird superirt seyn, keinen definitiven Entschluss kund geben solle. Sollten Sie indess jetzt anderer Meinung seyn, so ersuche ich Sie mir wissen zu lassen, was und in welcher Art Sie den Städten zu antworten für zuträglich und zweckmässig erachten.

Aus alle dem Vorhergesagten ist nun wohl ganz klar ersichtlich, dass ich überall bei der Brückensache mich Ihres Rathes, Ihrer Einsicht und Ihrer Mitwirkung zu erfreuen wünsche und daher nie und niemals die Idee gehabt habe, Sie irgend zu beseitigen oder zu entfernen. Je weniger aber dies mir beigefallen ist, um so schmerz-

licher berührt es mich, diesen Verdacht immer wieder von Ihnen ausgesprochen zu sehen, und ich kann dies nur als Folge dessen ansehen, dass ich nicht in Allem und Jedem ganz einerlei Meinung über die Art der Einleitung und Leitung dieses Geschäftes sey, worauf Sie auch hindeuten, indem Sie stets von einem eigens zu trauernden Plane dafür sprechen und den Mangel eines solchen festgestellten Operationssystems als das Übel aller Übel erklären. Um Ihnen daher den sichersten Beweis meiner Willfährigkeit, sowie meines aufrichtigen Wunsches im steten Einvernehmen mit Ihnen in dieser Sache zu handeln, zu geben, ersuche ich Sie, da wir uns nach so vielen Berathungen und Besprechungen, wie Ihr Schreiben deutlich angibt, doch nicht verständigen konnten, mir wenn auch nur in kurzen Umrissen den Plan gütigst schriftlich bezeichnen zu wollen, welcher befolgt werden sollte, um nach alle dem, was bisher schon geschehen ist, nach Ihrer Ansicht am sichersten zur Ausführung des Baues des jetzt zu beginnenden Fangdammes zu gelangen. Und indem ich Sie daher bitte, einen solchen Plan mir baldigst zuzusenden, erneuere ich die freundschaftliche Aufforderung mir auch ferner bei diesem grossartigen Unternehmen, für das Sie soviel gethan haben, mit Rath und That zur Seite stehen zu wollen, indem ich mit vorzüglicher Hochachtung jederzeit verbleibe, Hochgeborner Graf,

Ihr gehorsamster Diener

Wien, den 22. October 1839

Georg Freiherr v. Sina

N.S. Da mir Herr v. Gyra anzeigt, dass Herr v. Taschner wahrscheinlich mit Ihnen nach Pressburg zurückkehren werde, und sich anfrägt, wer statt ihm in Brückensachen zu berathen seyn werde, so ersuche ich Sie, im Einvernehmen mit Herrn v. Gyra Herrn v. Vásárhelyi aufzufordern, sich dieser Angelegenheiten annehmen zu wollen, und da ich nicht zweifle, dass in Folge der von Seiner Kaiserlichen Hochheit an die Baudirektion und an Herrn v. Lechner ergangene Aufforderung man uns Herrn v. Vásárhelyi uns überlassen werde, denselben zu befragen, ob er unser Mann seyn wolle, und sich daher einstweilen provisorisch darum annehme, um mit Herrn v. Gyra im Einklang die benöthigten Einleitungen und Arbeiten zu beginnen, so wie sich deshalb sogleich mit mir in schriftliche Verbindung zu setzen. Sr Kais. Hochheit, welche noch einige Tage hier verweilen werden (Erzherzog Palatin) habe ich meinen gehorsamsten Dank wegen der gnädigen Verfügungen auf das Promemoria bei einer gehaltenen Audienz abgestattet, und glaube nach höchstdessen huldvollen Äusserungen auch ferner seiner gnädigen Unterstützung bei dieser Unternehmung mich erfreuen zu dürfen.

Achtungsvoll

S i n a

Staatsbibliothek (München). Handschriftensammlung, Klenzeana III, 17

Ἐπιστολὴ τοῦ Γεωργ. Σίννα πρὸς τὸν Leo Klenze περὶ τῆς κατασκευῆς διώρυγος μεταξὺ τῶν ποταμῶν Δουνάβεως καὶ Τίσσα (σ. 97).

Hochwohlgeborner Herr geheimer Rath!

Aus einem Briefe meines geehrten Freundes Herrn Baron von Eichthal, welchem das von Euer Hochwohlgeboren an denselben gerichtete gefällige Schreiben vom 5. April l. J. beigeschlossen war, habe ich mit Vergnügen ersehen, dass Sie selbst sich bereit erklärt haben, zu der gewünschten Untersuchung, Prüfung und Beurtheilung der für die Ausführung des projectirten Canals zur Verbindung der Donau und Theiss bereits vorhandenen Pläne und Bauanschläge nach Ungarn im Monate Mai l. J. zu kommen, und dass Sie zur sicheren und schnelleren Bewerkstelligung dieser Arbeit zu Ihrer Beihülfe einen Ingenieur mit sich zu bringen gedenken, der bei dem Bau des unter Ihrer Leitung vollendeten Donau-Main-Canals eine Reihe von Jahren beschäftigt gewesen ist, und sich die gediegensten Detail-Kenntnisse dabei erworben hat.

Nachdem ich nun diesen mir sehr erfreulichen Vorschlag Euer Hochwohlgeboren, dem leitenden Comité dieser Unternehmung sogleich vorgelegt hatte, so wurde derselbe nicht nur einstimmig und mit Freude bei der allgemein anerkannten Sachkenntniss und dem grossen Rufe Euer Hochwohlgeboren angenommen, sondern ich auch aufgefordert, Sie sogleich direct zu ersuchen, mir den Zeitpunkt gefälligst angeben zu wollen, wann Sie sammt Ihrem zu wählenden Begleiter die Reise von München über Wien nach Pesth, wo jene vorläufigen Pläne erliegen, anzutreten geneigt sein werden, um die betreffenden ungarischen Ingenieure, welche gedachte Pläne und Überschläge verfertigt haben, auch zu gleicher Zeit dahin bescheiden zu können.

Indem ich mich daher mit Gegenwärtigem dieses Auftrages entledige und mir die Zeit möglichst genau zu bestimmen bitte, wo es in Ihrer Convenienz läge, von dort jene Reise zu unternehmen, erlaube ich mir Euer Hochwohlgeboren darauf aufmerksam zu machen, dass es wünschenswerth sein dürfte, dies in den ersten Tagen oder in der Hälfte des nächsten Monats Mai zu thun, da es wohl mit der Durchsicht und Beurteilung der Pläne und Überschläge selbst nicht abgethan sein dürfte, sondern zur genauen Beurtheilung des ganzen Operates es wohl einer Bereisung der projectirten Canal-Trace ihrer ganzen bedeutenden Länge nach, und an verschiedenen Stellen zu veranstaltenden Bohrungen und Nachmessungen des Nivellements bedürfen wird.

Es muss nämlich mir und der Unternehmungs-Gesellschaft hauptsächlich daran

liegen, durch diese vorzunehmende Untersuchung nachstehende drei Punkte in das klarste Licht und in vollkommene Evidenz gebracht zu sehen, nämlich:

a) ob die Möglichkeit der Ausführung des erwähnten Canals zwischen der Donau und Theiss überhaupt vorhanden sei;

b) die Stichhältigkeit und Ausführbarkeit der vorhandenen Pläne insbesondere geprüft und erprobt, oder nicht anerkannt zu sehen; und

c) die möglichst genaue Angabe der wirklich erforderlichen Kosten dieses Unternehmens kennen zu lernen.

Natürlich wird zur Erörterung dieser Frage eine ziemliche Zeitfrist erforderlich sein, und darum wäre es wünschenswerth, gleich anfangs oder wenigstens bis zur Hälfte des nächsten Monats Mai sich an diese Untersuchung zu geben, damit Euer Hochwohlgeboren noch *v o r* Ihrer beabsichtigten Reise nach Petersburg diese Angelegenheit womöglich zu beendigen, oder doch soweit fortzuführen in der Lage sein mögen, dass selbe nach Ihrer Rückkehr von Petersburg baldigst vollführt werden könne.

Indem ich daher Euer Hochwohlgeboren gefällig baldigen Erwiederung je eher entgegen sehe, verbleibe ich mit vorzüglicher Hochachtung

Euer Hochwohlgeboren
ergebenster Diener

Georg Freiherr von Sina

Wien, den 22. April 1845

49

Staatsbibliothek (München). Handschriftensammlung, Klenzeana III, 17

Ἐτέρα ἐπιστολή τοῦ Γεωργίου Σίνα πρὸς τὸν Κlenze περὶ τῆς διώρυγος Δουνάβεως-Τίσσα (σ. 98).

An Seine Hoch- und Wohlgeboren Herrn Leo von Klenze, königlichen bairischen geheimen Rath etc. pl. titl.

M ü n c h e n

Hoch- und Wohlgeborener Herr geheimer Rath!

Durch Ihre gefällige Zuschrift vom 24ten August l. J. benachrichtigt, dass Sie von Petersburg wieder glücklich zurückgekehrt sind, beeile ich mich Ihnen hiemit den richtigen Eingang Ihrer Sendung vom 21 Juni l. J. zu bestätigen.

Da jedoch das Euer Hoch- und Wohlgeboren von dem Sekretair der Canalbaugesellschaft, Herrn von Weber, in Pesth übergebene Exemplar des «Bescheides der Landesbaudirektion über den Plan des Herrn Beszédes» jener Sendung nicht beigefügt war, dasselbe aber jetzt benöthigt wird, so ersuche ich Sie, jenes Dokument nachträglich baldigst anher gelangen zu lassen.

Infolge der, mit obgedachter Sendung übermittelten Kostenberechnung Ihrer und Ihres Herrn Adjunkten Ing. Eckemayer von München nach Szegedin und zurück unternommenen Untersuchungsreise, im Gesamtbetrage von 1794 fl. 30 x. im 24 Guldenfusse, übermache ich in der Anlage Euer Hoch- und Wohlgeboren zugleich den nach bereit hier erhobenen Betrag von 1200 fl. bair. noch erübrigenden Rest mit 594 fl. 30 xr. bair. oder 495 fl. 25 x. Conv. Münze, mittels eines pr. Wechsels an Herrn A.E. von Eichthal in München.

Und indem ich Euer Hoch- und Wohlgeboren zugleich meinen und der Canalbaugesellschaft verbindlichen Dank für Ihre in dieser Angelegenheit gehaltenen Bemühungen und Ausarbeitungen hiemit abstatte, ersuche ich Sie den weiteren Betrag des anruhenden, auf 2495 fl. 25x. CM. gestellten Wechsels, als einen Beweis unserer Würdigung derselben, freundlichst genehmigen zu wollen.

Während ich mir übrigens vorbehalte, über die weitere Entwicklung dieses Gegenstandes Euer Hoch- und Wohlgeboren s.Z. Nachricht zu geben, und im Falle der Anwendung Ihres Canal-Operats Ihre Hilfe und Mitwirkung anzusprechen, verbleibe ich mit vorzüglicher Hochachtung

Wien, den 4ten September 1845

Euer Hoch- und Wohlgeboren
Ergebener
Freiherr von Sina

N o t a

über den anruhenden a vista Wechsel an Herrn A.E. von Eichthal in München.

An Restbetrag der ausgewiesenen Reisespesen	fl. 495.25x.
An Honorar.....	fl. 2000.—
	<hr/>
	zusammen obige fl. 2495.25x.

Am 21. Nov. 1845 geantwortet, dass ich das Geld dankend empfangen etc.
(Klenze)

50

'Αρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1834, φακ. 37/3, ἀρ. 898

Διορισμὸς τοῦ Γεωργίου Σίνα ὡς Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Αὐστρίᾳ (σ. 101).

O t h o n

Par la Grâce de Dieu Roi de la Grèce.

Savoir faisons: Qu'ayant jugé utile à Notre service et aux intérêts de Nos sujets d'établir à Vienne un Consul Général qui, en remplissant dans cette ville, les fonctions consulaires conformément à Nos instructions, veille en même tems, d'après

ces mêmes instructions, aux intérêts généraux du commerce de Notre Royaume dans l'Empire d'Autriche. Nous avons, sur le compte qui nous a été rendu de la probité, des talents et des connaissances du Sieur Georges Sina nommé, comme Nous nommons par les présentes, le dit Sieur Sina, Notre Consul Général à Vienne, lui accordant avec les avantages et prérogatives attachés à cette charge, la jouissance des droits Consulaires tels qu'ils sont établis dans Notre tarif. Nous prions en conséquence sa Majesté Impériale et Royale apostolique, de vouloir faire reconnaître dans Ses Etats comme Notre Consul Général le dit Sieur Georges Sina, de le faire jouir de tous les droits, privilèges et immunités accordés dans Ses Etats aux Consuls Généraux des autres Nations, promettant de Notre côté l'observation de la plus parfaite réciprocité en pareil cas.

Ordonnons à tous Nos ministres, à tous les fonctionnaires civils et militaires de Notre Royaume, à tous Nos officiers de terre et de mer et à tous Nos sujets de quelque rang et condition qu'ils soient, de reconnaître le Sieur Georges Sina, comme Notre Consul Général dans l'Empire d'Autriche et de lui prêter d'aide et l'assistance dont il aurait besoin en cette qualité.

En foi de quoi, Nous avons signé les présentes et les avons fait délivrer au Sieur Georges Sina revêtues du Sceau de l'Etat et contresignées par Notre Secrétaire d'Etat au Département des Affaires Etrangères.

Donné à Nauplie le 1/13 Mars mille huit cent trente quatre

Au Nom du Roi

La Régence du Royaume de la Grèce
Armansperg, v. Maurer, v. Heideck.

51

'Αρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1834, φακ. 37/3, ἀρ. 898

*Ὁδηγία τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου πρὸς τὸν Γεώργ. Σίνα
περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ὡς Γενικοῦ Προξένου (σ. 101).*

Le Secrétaire d'État
à la Maison du Roi
et aux Affaires Etrangères

Monsieur Georg Sina
Consul Général de S. M. Héliénique
à Vienne.

Nauplie le 1/13 Mars 1834.

Monsieur,

La Majesté a jugé utile et convenable aux intérêts du commerce de Ses sujets d'établir un Consul Général à Vienne, et Elle vous a choisi pour remplir ce poste, à la suite du compte qui Lui a été rendu de votre probité et de vos connaissances.

En vous adressant les Lettres-Patentes que S. M. vous a fait expédier, j'y ajoute, d'après Ses ordres, les instructions aux quelles Elle désire que vous vous conformiez dans l'exercice de vos fonctions.

1. Les Lettres-Patentes que vous recevez, vous seront avant tout nécessaires pour vous legitimer auprès des Autorités de Vienne, suivant l'usage et les coutumes du Pays, sur des fonctions que vous êtes appelé à remplir et pour obtenir du Gouvernement Autrichien «l'Exequatur» dont vous avez besoin pour les exercer. Déjà le Gouvernement de S. M. l'Empereur de l'Autriche est prévenu par la voie Diplomatique du choix que S.M. a fait de votre personne et des démarches sont également faites auprès de Lui pour faciliter les succès des vôtres.

2. S. M. attend de vous, que vous protégerez et assisterez tous ceux de Ses sujets, qui se rendront à Vienne sous la protection des rapports d'amitié heureusement établis entre les deux gouvernemens, ou qui y allant pour y suivre, conformément aux lois, des affaires de commerce ou autres, viendraient à reclamer votre secours ou vos conseils; Que vous viendrez avec le plus grand soin le registres de l'Etat civil pour tous ceux de Ses sujets, qui se trouveraient dans l'arrondissement du Consulat Général; Que vous munirez de votre *V i s a* leurs Passeports et autres papiers, qui en auraient besoin; Que vous interviendrez à leur demande par voie d'arbitrage, dans les contestations et différends, qui pourraient survenir entr'eux, en cherchant autant que possible à amener des arrangemens à l'amiable, que vous veillerez au maintien de leur droits et privilèges ainsi qu'à l'exécution des ordonnances relatives au commerce et à la navigation; Que vous défendrez dans la sphère des vos attributions leurs personnes et leur propriétés, s'il y a lieu et ferez en général tout ce qui dépendra de vous pour soutenir l'honneur du nom Grec.

Vous ne perdrez pas non plus de vue des dispositions de l'art. 11 du traité d'Alliance, conclu le 1er Novembre 1832 entre la Grèce et la Bavière, relatives aux facilités à accorder réciproquement au commerce des deux Pays et à la protection que les Consuls des deux Etats dans les ports et places de commerce de l'Etranger doivent aux sujets de l'autre, et vous ne manquerez pas de vous y conformer. Vous pourrez vous servir dans vos expéditions d'un cachet ou sceau ayant pour inscription les mots: «Consulat Général de la Grèce à Vienne».

3. Vous ferez part au Ministère des Affaires Etrangères de tout ce qui sera de nature à interesser particulièrement la Grèce, son commerce et sa navigation, et chercherez à lui faire parvenir vos rapports, aurant que possible par les voies les plus sûres et les plus promptes. Un des premières devoirs des Consuls étant d'instruire le Gouvernement des progrès, de la décadence ou des déplacemens de commerce et de lui indiquer la direction qu'il peut convenir de donner aux speculations natio-

nales, dans les pays où ils résident, j'appelle particulièrement votre attention sur ce point.

4. Mais avant tout, S.M. désire vous voir exposer dans un tableau général d'état présent des relations commerciales entre la Grèce et Vienne, que vous indiquez dans cet exposé les objets d'importation et d'exportation réciproque, les voies par lesquelles ces exportations et importations ont lieux, et que vous développiez les moyens, qui vous paraîtront les plus propres à procurer au commerce et à la navigation de la Grèce l'amélioration, les avantages et l'extension dont ils sont susceptibles. Dans la suite il faudra vous attacher à transmettre au Ministère des rapports généraux de ce genre de six en six mois.

5. Le Gouvernement ne rétribue aucun de ces consuls dans les ports et places de l'Etranger. Cependant vous pourrez lui porter en compte les dépenses que vous occasionnera directement le service du Roi, de même que dans les affaires particulières des sujets de S.M. les parties intéressés vous doivent tenir compte des frais qu'elles vous auront causés. Du reste vous jouirez après la réception de l'«Exequatur» des droits, immunités et privilèges ajurés à Vienne aux Consuls Généraux des autres Nations. Vous aurez aussi la jouissance des droits consulaires établis dans notre tarif, dont vous trouverez ci-joint quelques exemplaires.

6. Vous recevez en même tems des instructions plus particulières principalement au sujet des droits et des devoirs des Consuls relativement à la navigation, aux capitaines et aux équipages des bâtimens grecs. En attendant, vous voudrez bien, Monsieur, dèsque les présentes expéditions vous seront parvenues, m'en accuser réception et promettre de vous conformer en tous points aux instructions que je viens de vous donner.

Recevez, Monsieur, les assurances de me consideration la plus parfaite.

A. Maurokordatos

N. Dragumis

52

'Αρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1835, φακ. 11/5, ἀριθ. 9

'Αναφορά τοῦ Γεωργ. Σίνα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν περὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας ὑπογραφείσης ἐμπορικῆς συνθήκης (σ. 102 - 103).

Π ρ ὶ ς

τὴν ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας

'Εξοχώτατε!

'Α θ ῆ ν α ς

'Εχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς φανερώσω ὅτι τῇ 17/29 τοῦ λήγοντος, τὸ ἑσπέρας, ἔλαβον τὴν εὐγενικὴν ἐπιστολὴν σας ἐκδομένην τῇ 22/6 ἰδίου, συνοδεύουσα μοι τὰ δύο

ἔγγραφα τῆς ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας, ἣτις ἐκλείσθη αὐτοῦ διὰ τοῦ κυρίου Ἰππότου Πρόκες, πληρεξουσίου ὑπουργοῦ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Εὔρον ἐπισυναπτόμενον καὶ τὸ πρὸς ἐμὲ πληρεξούσιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ ὁποίου μὲ ἰσχύει εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῶν τῆς ἐπιβεβαιώσεως ἔγγράφων.

Εὐγνωμονέστατος, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Α.Μ. ηὐδόκησε νὰ μοὶ δώσῃ τιμὴν, σᾶς φανερώνω, ὅτι ἀπαράλλάκτως κατὰ τὰς δουθείσας μοι ὁδηγίας θέλει ἐνεργήσω τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἐπιβεβαιώσεως μὲ τὴν ἐνταῦθα Κυβέρνησιν, φροντίζων ὥστε νὰ ἐκτελεσθῇ ὅσον τάχιστα· πρέπει νὰ σᾶς κάμω ὅμως τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ ἐν παραρτήματι ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ὡς συνέπεια τῆς γενικῆς συνθήκης δὲν θέλει εἶναι δεκτὸν εἰς τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν, διότι ὁ εἰς αὐτὸ περιεχόμενος παράγραφος, περὶ τῆς ἐξ α γ ω γ ῆ ς τ ῶ ν λ α δ ί ω ν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μὲ ἐλάττωσιν τοῦ τελωνικοῦ δικαιώματος ἀπὸ 10 τοῖς % θέλει δώσῃ αἰτίαν νὰ γεννηθῶσι δυσανεστήσεις καὶ περιπλοκαὶ μὲ ἄλλας ξένας αὐλὰς καὶ κυρίως μὲ τὰς Ἰταλικὰς, τῶν ὁποίων τὸ προϊόν τοῦ ἐλαίου εἰσέρχεται εἰς τὴν Αὐστριακὴν Μοναρχίαν, καὶ θέλει ζητήσωσιν αὐταὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἰδίας ἐλαττώσεως. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ κεφάλαιον περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν ξυλικῶν ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν καὶ Τρανσυλβανίαν διὰ τοῦ Δουνάβεως, αὐτὸ δὲν εἶναι τόσον σημαντικόν, ὡς ἡμπορεῖ τις νὰ τὸ νομίσῃ, διότι τὰ δάση ἐκείνων τῶν τόπων δὲν δίδουν τοιαύτην ποσότητα ξύλων, διὰ νὰ ἀρκέσῃ καὶ εἰς ἐξαγωγὴν καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ ἐμπόριον ἕξιον τῆς πάσης προσοχῆς. Καθ' ὅσον γνωρίζω ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις φροντίζει παντοίοις τρόποις καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν διατήρησιν τῶν σχέσεών της μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅθεν καὶ δὲν κάμνει δυσκολίας εἰς ὅσα δύνανται νὰ συμβάλουν εἰς τὸ ἀμοιβαῖον συμφέρον ἀμφοτέρων τῶν ὑπηκόων, πρέπει ὅμως εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν νὰ πιστεύσω ὅτι δὲν θέλει ἡμπορέσει νὰ παραχωρήσῃ εἰς μίαν φίλην δύναμιν τοιαύτας εὐκολίας, διὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπαντήσῃ προσκόμματα εἰς τὰς σχέσεις πολλῶν ἄλλων.

Ἐγὼ θέλει παραστήσω ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ τελωνειακοῦ δικαιώματος διὰ τὸ ἔλαιον θέλει εἶναι μία ὠφέλεια διὰ τοὺς Αὐστριακοὺς ὑπηκόους, ὡς οἱ καταναλόντες τὸ προϊόν, καὶ εὐχομαι νὰ ἐπιτύχω, γνωρίζων ὅμως τὸ δύσκολον, εἶναι χρέος μου νὰ σᾶς δώσω προὔπαρχουσιν εἴδησιν, ἵνα μὴ βάλητε κατὰ τὸ παρὸν βάσιν εἰς τὸ εἰρημένον μερικὸν ἄρθρον.

Ἄμα ἐκτελεσθῇ ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἐπικυρώσεων, τὴν ὁποίαν θέλει ἐπιταχύνω ὅσον τὸ δυνατόν (διότι πρέπει νὰ περάσουν τὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὴν Αὐλικὴν Καμμάραν, ἵνα ληφθῇ ἡ γνώμη τῆς ἰδίας καὶ ἔπειτα νὰ σταλθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον), δὲν θέλει λείψω νὰ σᾶς δώσω τὴν ἀπαιτουμένην εἴδησιν. Ἐν τοσοῦτῳ παρακαλῶ τὴν Ὑ. Ἐ. νὰ δεχθῇ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Βιέννη τῆ 19/31 Μαρτίου 1835

Ὁ Βαρῶνος Γεώργιος Σίνας

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien).

Nachlass Prokesch-Osten, Griechenland, Band 5, p. 148-151.

‘Ο ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῆς τῆς Αὐστρίας Anton Prokesch-Osten ἀπευθύνων λίαν ἐπαινετικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Γεώργιον Σίνα συνιστᾷ εἰς αὐτόν, ὅπως τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς πρὸς ἴδρυσιν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐν Ἑλλάδι (σ. 104).

Prokesch-Osten an Freiherrn von Sina.

Athen, 27. April 1839

Ich bin wirklich verlegen, auf Ihr gefälliges Schreiben vom 23. März antworten zu sollen. Einerseits begreife ich die mir vom Könige gemachte Bemerkung und ausgesprochene Empfindlichkeit; andererseits kann ich nicht die Absicht haben, Ihre Ansichten beeinträchtigen zu wollen. Bei dem Könige bin ich Ihr natürlicher und warmer Wortführer; ich bin dies aus Verehrung für Sie, ohne erst Ihre Ermächtigung dazu zu verlangen oder bei Ihnen damit prahlen zu wollen; aber ich will nicht die Verantwortlichkeit auf mich nehmen, bei Ihnen die mir begreiflichen Ideen des Königs zu bevorworten.

Ihr Name ist ein europäischer. Sie stehen der ganzen griechischen Nation voran. Wie sehr Sie auch Österreicher sind, Sie müssen begreiflich finden, verehrtester Freiherr, dass in einem kaum geborenen griechischen Staate, den Griechen aus so vielen Ländern ausserhalb demselben, wie eine neu erworbene Heimath betrachten, König und Volk auf Sie blickt. Aus Russland, aus den Fürstenthümern, aus allen Theilen Österreichs, aus Wien selbst kommen Beweise dieser Gesinnung, die dem Könige als eine allen Griechen gemeinsame voraussetzen erlaubt war. Ihre Stellung in der Welt war der Maasstab für seine Hoffnungen. Er hoffte auf das Gewicht Ihres Willens und Namens, das allein schon zureichend gewesen wäre und seyn würde, um eine Bankorganisation mit griechischen Elementen in's Leben zu rufen. Er beklagt, dass Ihr Misstrauen in die Haltbarkeit des Königreiches (und er sieht dieses Misstrauen Ihres grossen Namens willen für ein wahres Unglück an) Sie davon abhalte, sich an die Spitze eines solchen Geschäftes zu stellen, da Niemand Anderer mit gleichem Gedeihen in Griechenland unternehmen könnte und für welches es unter den Griechen in der Welt nur Sie als natürlichen Chef gibt; und jeden Grund für den Zweifel in die Haltbarkeit seines Thrones mit Recht für völlig irrig haltend, sucht er vergeblich nach den Quellen, woraus Ihre Zweifel entspringen können. Dass sie nicht von mir kommen, weiss er. Wenigstens kann er mich, der an Ort und Stelle ist, die Fortschritte von Jahr zu Jahr kennt und dem die aus den europäischen Verhältnissen hervorgehende Bürgschaft nicht entgehen kann, nicht durch die Lügen von ein paar revolutionnairen Journalisten in meiner Meinung regiert glauben. Eben

so wenig kann er im Wiener Kabinete diese Quelle sehen, da er ganz gut weiss, dass die Existenz des heutigen Griechenlands in dessen Calcül als feste Ziffer aufgenommen ist. Es bleibt ihm also noch die Voraussetzung einer Gleichgültigkeit, die weder er noch sein Land verdient zu haben meinen, oder diejenige des Misstrauens in seine Person, das Armansperg und Consorten systematisch zu erzeugen sich bemühten, das selbst Rudhardt nährte, und das er durch die Leistungen seit Rudhardts Entfernung hinlänglich widerlegt zu haben denkt. Er ist stolz darauf, und kann es seyn, das mit leeren Kassen, einem unverhältnissmässigen Budget, einer Beamten-Armee und Unordnungen aller Art geplagte Land durch die Schwierigkeiten bis dahin, wo es heute ist, geführt zu haben, und zwar allein und mit weit schwächeren Mitteln, und er ist völlig ruhig darüber, es noch weiter und bis dahin, wo es kommen soll, führen zu können. Dann werden die Zeitungen freilich anders schreiben. Unter Armansperg gab man zwei Serien der Anleihe aus, unter Rudhardt stand das Ausgabenbudget noch auf 21 Millionen, heute steht es auf 14 bis 15, und wenn die dritte Serie gar nicht kommt, und man denn durchaus den König für die Sünden der Regentschaft büssen lassen will, so wird er seine Ausgaben auch ohne diese Hülfe decken.

Das ist alles, was ich zu sagen weiss. Thatsache ist es, dass mir der König in diesem Sinne mit einiger Empfindlichkeit sprach, und dass ich bei den Staatssekretairen, gelegentlich einiger mir von Ihnen Empfohlener, denen ich das Wort führte, eine ganz analoge Stimmung vorfand. Gewohnt, mich in die Lage derer, mit denen ich zu thun habe, zu setzen, und von ihrem Standpunkte aus die Dinge zu beurtheilen, konnte mir auch der Grund nicht zweifelhaft bleiben. Es versteht sich, dass ich ihn jedesmal bekämpfte und manchmal mit solcher Wärme, dass ich mir den Vorwurf von Leidenschaftlichkeit hierin zuzog.

Ihr Name, verehrter Freiherr, ist eine Macht unter den Griechen. Bedenken Sie das, und seyen Sie gerecht gegen den edlen, jungen König, der alle seine Gedanken und Empfindungen Griechenland weiht.

Prokesch-Osten

54

Haus-, Hof- und Staatsarchiv (Wien).

Nachlass Prokesch-Osten, Griechenland, Band 5, p. 671-673.

Ὁ Prokesch-Osten συνιστᾷ εἰς τὸν Σίναν τὸν διὰ Βιέννην ἀναχωροῦντα ἀρχιτέκτονα Θεόφιλον Χάνσεν καὶ θεωρεῖ τὸ Ὑπουργεῖον Κωλέττη, παρὰ τὰς ἀδυναμίας του, καλύτερον παντὸς ἄλλου (σ. 109).

Prokesch-Osten an Freiherrn von Sina

Athen, 15. März 1846

Heute geht der Architekt des Observatoriums Herr Theophil Hansen nach Wien, wohin er von Professor Förster berufen wurde. Dieser bescheidene, äus-

serst redliche und sichere junge Mann verdient Euer Hochwohlgeboren empfohlen zu werden. Ich zweifle, dass Wien einen feineren, geschickteren Architekten habe. Er wird die Ehre haben, sich Euer Hochwohlgeboren vorzustellen.

Über unsere öffentlichen Angelegenheiten kann ich nichts Ungünstiges schreiben. Die Unbequemlichkeiten und den unnützen Lärm, den das System mit sich bringt, müssen getragen werden, haben auch für Leute, die den Hauptzweck fest vor Augen halten, geringe Bedeutung. Die grösste Gefahr nach dem 3. September war die Anarchie und dieser ist in der Stabilität des Ministeriums ein Damm entgegen gestellt. Trotz allen Schwächen und Fehlern ist dasjenige Ministerium das beste, welches sich zu erhalten versteht. Diese Ansicht ist eine Ketzerei bei allen denen, welche die Gewalt an sich reissen wollen, aber für diejenigen, welche das Beste des Landes im Auge haben, ist sie der wahre Glaube. Die praktischen Folgen sind in der merkwürdigen Zunahme an Anbau und Schiffahrt sichtbar. Während dieses Winters sind namentlich um Athen alle Pflanzungen wieder aufgenommen und ausgebreitet worden. So lange ich die Oppositionsglieder neue Pflanzungen anlegen und Häuser bauen sehe, glaube ich nicht, dass es ihnen mit ihren Zweifeln und Klagen Ernst ist.

Mir aber ist es recht Ernst, von hier los zu kommen. Ich setze gar zu viel ein und habe zu wenig davon. Wenn Sie mir letzthin schrieben, Sie wünschten dem Lande Glück, dass mir eine Zusage nicht erfüllt wurde, die mich von hier hätte losreisen können, so bin ich verlegen Ihnen, verehrter Freund, für diese gute Meinung zu danken. Es hat alles seine Gränzen und man soll doch für seine Mühen etwas haben, besonders wenn man für Weib und Kinder zu sorgen hat.

Ich habe um Urlaub angesucht und hoffe also die Freude zu haben, Sie im Laufe dieses Sommers zu sehen. Die Kammer dürfte bis Mai zu Ende gehen. Damit ist die Hauptbude der Intrigue geschlossen. Die Unfreundlichkeit Englands hat vor der Hand auch keine Gelegenheit zur Äusserung, denn Griechenland zahlt das Drittel des so kindisch und kleinlich geforderten Überschusses. Die Parteileute zum Schweigen zu bringen, ist freilich keine Hoffnung, aber darüber können sich diejenigen wegsetzen, die nicht eine Partei, sondern Land und Thron vor Augen haben.

Der hochverehrten Frau Baronin und Ihrem vortrefflichen Sohne und Frau Gemahlin, die so viele Güte für meine liebe Frau und Kinder haben, mich empfehlend, habe ich die Ehre, und so weiter.

Prokesch-Osten

Archiv der Stadt Wien. Merkantilericht Fz. 6/S 76

Ἡ διαθήκη τοῦ Γεωργίου Σίνα (σ. 122 - 124).

T e s t a m e n t

Ich erkläre hiemit meinen letzten Willen wie folgt :

1. Zum Universalerben meines Vermögens ernenne ich meinen innigst geliebten Sohn Simon Freiherrn v. Sina.

2. Meiner theuren Schwiegertochter Iphigenie vermache ich zum Beweise meiner Liebe und Zuneigung als Andenken den Betrag von Einmalhundert Tausend Gulden CMze.

3. Meinen innigst geliebten Enkelinnen vermache ich als grössväterliches Andenken und zwar:

a) der Anastasia mein Wiener Stadthaus No. 768 (grosse Federhof) und meine Herrschaft rücksichtlich Gut Fahrafeld.

b) der Irene mein Wiener Stadthaus No. 769-771 in der Wollzeile und meine Herrschaft rücksichtlich Gut Mauerbach.

c) der Helene mein Wiener Stadthaus No. 689-693 am alten Fleischmarkt und meine Herrschaft rücksichtlich Gut Eichhorn in Mähren; endlich

d) der Iphigenie meine beiden Wiener Stadthäuser No. 733 und 739, sowie meine Herrschaft Wellehrad in Mähren.

Ich verordne jedoch bezüglich dieser sämtlichen Legate, dass mein Sohn Simon bis zur jeweiligen Grossjährigkeit oder Verehelichung meiner genannten Enkelinnen im freien und unbeschränkten Genusse zu verbleiben, und dass ihm allein die freie Administration über alle Häuser und Güter zuzukommen, dass er über die Erträgnisse und über seine Verwaltung Niemandem und niemahls eine Rechnung zu legen, und dass sich daher auch weder eine Abhandlungs-Kuratels oder Vormundschafts-Behörde in diese ganz dem freien Ermessen meines Sohnes überlassenen Angelegenheiten zu mischen habe. Erst bei Verehelichung einer Enkelin oder bei deren physischer Grossjährigkeit tritt jede in das selbständige Genuss- und Verfügungsrecht über ihre schuldenfrei ihnen zugedachte Legate.

4. Ich vermache ferner meinen Anverwandten, der Frau Anastasia Zechany für sich und ebenso jedem ihrer Kinder namens : Demeter, Peter, Simon, Naum, Katharina und Elisabeth den Betrag von 15.000 Fl., sage : Fünfzehntausend Gulden per Kopf; den beiden genannten Töchtern Katharina und Elisabeth soll dieses Legat jedoch erst bei ihrer Verehelichung oder Grossjährigkeit und ebenso den Söhnen erst bei ihrer Grossjährigkeit ausbezahlt, bis dahin aber von meinem Universalerben mit jährlich 5% verzinset werden.

5. Meiner lieben Schwägerin Frau Helene von Malenitza vermache ich 10.000 Gulden CMze und der Frau Maria Derra in Pesth einen lebenslänglichen, von Niemand antastbaren Unterhaltsbeitrag von jährlich Eintausend Gulden CMze.

6. An die Angestellten meines Comptoirs vermache ich, und zwar an Herrn Themistokles Metaxa sechzig Tausend Gulden CMze, welche demselben nach fünf Jahren fortgesetzter treuer und fleissiger Dienstleistung im Geschäfte meines Hauses ausbezahlt und bis dahin mit jährlichen 5% verzinst werden sollen; dem Herrn Adalbert Riedlechner vierundzwanzig Tausend Gulden CMze, welche demselben nach gleicher dreijähriger Dienstleistung auszuzahlen und bis dahin mit 5% zu verzinsen sind; dem Basilius Manzurani fünfzehn Tausend Gulden CMze; dem Johann Baptist Soyer zehn Tausend Gulden CMze; dem Josef Fleischhacker, Josef Reichel und Friedrich Lotz jedem zehn Tausend Gulden CMze; dem Alois Saal und Martin Herzmansky jedem fünf Tausend Gulden; dem Ferd. Breton drei Tausend Gulden und dem Mathias Kralitschek zwei Tausend, welche sämtliche Legate nach dreijähriger weiterer Dienstleistung auszuzahlen und bis dahin mit jährlich 5% zu verzinsen sind. Meinem übrigen Comptoir-Personale und Scontisten vermache ich jedem einen ganzjährigen Gehalt.

7. An die Angestellten in meiner Wirtschafts - Kanzlei vermache ich, und zwar an Joseph Jellinek fünf Tausend Gulden CMze und an Karl Crispin vier Tausend Gulden CMze; an das übrige Wirtschafts-Kanzlei-Personal, und zwar an jeden Bediensteten hievon einen ganzjährigen Gehalt. Meinem Bedienten Georg Reiter vermache ich für seine treue Pflege Eintausend Gulden und eine lebenslängliche Pension von monatlich 30 fl. CMze; dem übrigen Dienstpersonale in meinem Hause in Wien jedem einen ganzjährigen Lohn. Endlich vermache ich dem Medizinal Dr. Leopold Mayer für seine aufopfernde Pflege in meiner Krankheit drei Tausend Gulden CMze.

8. Ausser den gesetzlichen frommen Legaten vermache ich:

a) der griechischen Kirche zur Heil. Dreifaltigkeit in Wien ein Kapital von 20.000 fl. in 5% National - Anlehens - Obligationen, wovon die jährlichen Interessen zur Erhaltung der Kirche ohne Rechnungslegung verwendet werden sollen.

b) für die Armen der Kirchengemeinde zur Heil. Dreifaltigkeit, sowie für die Schule dieser Gemeinde je 10.000 fl. in 5% National-Anlehens-Obligationen, wovon die jährlichen Interessen für Armen und Schulzwecke zu verwenden sind.

c) der hiesigen griechischen Kapelle zum H. Georg fünf Tausend Gulden in 5% National-Anlehens-Obligationen; endlich dem Archimandriten Herrn Kosma Liveropulos als freundliches Andenken drei Tausend Gulden CMze.

9. Alle Legate sind abzugsfrei von allen Gebühren zu entrichten.

Urkund dessen meine eigenhändige Unterzeichnung und dreier gleichzeitig anwesender Herrn Testamentszeugen Mitfertigung.

Wien, am 8. Mai 1856.

Georg Freiherr von Sina m.p.

Daniel Bernhard Freih. von Eskeles m.p. als Testamentszeuge

Karl Henneberg m.p. als Testamentszeuge

Dr. Andreas Ritter von Gredler m.p. als Testamentszeuge

56

Archiv der Stadt Wien. Handelsgericht Fz. 3, S 212

Αἴτησις Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου πρὸς τὸ Ἐμποροδικεῖον πρὸς μεταγραφὴν τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου ἐπ' ὀνόματί του (σ. 129-130).

Hochlöbliches K. K. Handelsgericht!

Laut des K. K. Stadthalterei-Dekretes A dto Wien 25. Mai 1856 No 23226 wurde mir mittelst hohen K.K. Handelsministerialerlasses vom 21. Mai 1856 Zahl 13065 das Grosshandlungsbefugnis für Wien ertheilt, rücksichtlich die Übertragung des väterlichen Grosshandlungsbefugnisses auf mich, unter gleichzeitiger Dispensierung von der gesetzlich vorgeschriebenen formellen Nachweisungen gestattet, endlich aber die angesuchte Beibehaltung der bisherigen Firma «Simon G. Sina» bewilligt.

Indem ich nunmehr dem hohen Gerichte zur Kenntniss bringe, dass ich das mir ertheilte, rücksichtlich übertragene Befugnis unter der bestehenden Firma «Simon G. Sina» sofort ausüben werde, und gleichzeitig bemerke, dass ich dem Herrn Johann Freiherrn von Sina die Ermächtigung zur selbständigen Zeichnung meiner obigen Firma, den Herren Themistokles Metaxa, Adalbert Riedlechner, Basilius Manzurani und Josef Fleischhacker aber die Procura zur Zeichnung der Firma «Simon G. Sina» in der Art ertheilt habe, dass dieselben immer je zwei meine Firma zu zeichnen berechtigt sein sollen, stelle ich mit Beziehung auf den Umstand, dass die benannten Herren bereits bei 24-40 Jahre lang im Grosshandlungsgeschäfte meines Vaters bedienstet waren, wodurch die Vorlage der betreffenden Geburtsscheine umgangen werden dürfte, unter Anschluss der Firma-Anzeige B durch meinen Anwalt in C die ergebene Bitte:

Das Hochlöbliche Handelsgericht geruhe die Protokollierung des mir sub A ertheilten, rücksichtlich unter Beibehaltung der väterlichen Firma «Simon G. Sina» übertragenen Grosshandlungsbefugnisses und der Firma-Anzeige B rücksichtlich die dem Herrn Johann Freiherrn von Sina ertheilte Ermächtigung zur selbständigen und die den Herrn Themistokles Metaxa, Adalbert Riedlechner, Basilius Manzurani und Josef Fleischhacker ertheilte Procura zur collectiven (je zwei) Zeichnung

der Firma Simon G. Sina zu bewilligen und die Vornahme dem Merkantil-Protokolle aufzutragen.

Wien, den 28. Mai 1856

Simon Freiherr von Sina

57

Archiv der Stadt Wien. Merkantilgericht. Fz. 3/S 267

Ἐνορκος δῆλωσις Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου περὶ τῆς κληρονομηθείσης περιουσίας
(σ. 70-72, 130) .

Eidestätiges Vermögensbekenntnis

des Simon Freiherrn v. Sina als im Grunde des Testamentes vom 9. Mai 1856 berufenen Allein- und Universalerben zu dem Nachlasse nach Herrn Georg Freiherrn v. Sina zu Hodos & Kizdia.

Dieser Nachlass besteht :

I. An unbeweglichen Gütern

A. In Niederösterreich

	Fl.	Kr.
1. Das Gut Gföhl samt Gebäuden und Grundbesitzungen	550.203.	20
2. Das Gut Dross, Rechberg und Imbach samt Gebäuden und Grundbesitzungen	337.700.—	
3. Das Gut Fahrafeld samt Gebäuden, Gründen, Wiesen usw. in Gadenweid, Untermayerhof usw.	334.604.—	
4. Das Gut Mauerbach mit allen dazu gehörigen Besitzungen und Rustikalien	320.075.—	
5. Das Gut Leopoldsdorf	116.390.—	
6. Das Gut Rappoltenkirchen und Sieghartskirchen	84.366.	40

B. In Böhmen

1. Das Gut Podiebrad und Kowanitz	1.367.813.	50
2. Rusticat in Königstadt	1.413.17 ¹ / ₄	
3. Rusticat in Chlumetz	7.301.12 ² / ₄	

C. In Mähren

1. Das Gut Wellehrad	424.896.	37
a' Schankhaus in Wellehrad	6.000.—	
b' Haus in Polleschonitz	800.—	
c' Mayerhof Domani und in Temnitz	76.200.—	
2. Das Gut Hrottowitz und Mislaboritz	687.365.	44

	Fl.	Kr.
3. Das Gut Brumow	341.033.20	
a' Mahlmühle in Billnitz	1.900.—	
b' Mahlmühle in Stittna	9.400.—	
c' Rusticalgrund in Billnitz	775.—	
d' Rusticalgrund in Stittna	4.500.—	
e' Der Dominical-Acker Navoinik in Nedaschow	480.—	
4. Das Gut Hwodetz, Ritschan und Eichhorn	694.796.40	
a' Wirtshaus in Komein	6.000.—	
5. Das Gut Botottin, Alpendorf und Slatina	151.747.40	
a' Acker in Slatina	2.318.50	
b' Realität in Slatina	1.700.—	
D. I n U n g a r n		
1. Das Gut Gödöllö	3.770.365.29	
2. Das Gut Hatvan	1.891.463.02	
3. Das Gut Ertsi	1.590.561.01	
4. Das Gut Erd	692.922.01	
5. Das Gut Tolna	706.870.35	
6. Das Gut Sinogath und Magyaratad	606.855.52 ^{1/2}	
7. Das Gut Trentschin	664.434.20	
a' Realitäten in Trentschin	16.324.24	
8. Das Gut Teplicska	124.574.10	
9. Das Gut Baan	364.590.43	
E. I m B a n a t		
1. Das Gut Walkany und Beba	1.867.844.10	
2. Das Gut Kisorosz	800.000.—	
3. Das Gut Blumenthal	321.453.49	
4. Das Gut Rittberg	214.900.—	
5. Das Gut Hodos & Kizdia	127.941.46	
6. Das Gut Telegyhaz	313.989.40	
7. Das Gut Orczidorf	218.153.07	
8. Das Gut Székesut und Nagufalu	432.756.15	
9. Weingärten in Vilagosch und Arad	3.500.—	
Weingärten in Kuvinez Gebirge	3.000.—	
Weingärten in Magyarater Gebirge	230.—	

	Fl.	Kr.
F. Häuser in Wien und Umgebung, Pest, Szegedin, Pressburg, Arad und Neu-Besce in der Wojwodina:		
1. Häuser in Wien No. 510, 511, 512, 684, 988, 995, 341, 343, 344, 349, 366, 719, in Penzing No. 242, 121.	1.641.498.40	
a' Häuser in Wien No. 768	680.680.—	
b' Häuser in Wien No. 769-771	590.693.20	
c' Häuser in Wien No. 689-693	548.335.20	
d' Häuser in Wien No. 733-739	491.675.20	
2. Häuser in Pest, in der inneren Stadt No. 41, 6, 8, in der Leopoldstadt No. 121, 440, 454, leere Gründe No. 453, 383, in der Franzstadt No. 772	428.709.35	
3. Häuser in Szegedin No. 2534, 2535	131.931.—	
4. Häuser in Pressburg, in der Josefstadt No. 23	39.427.05	
5. Häuser in Arad, auf dem Kohlmarktplatz No. 220, 221, Granavium in der Vorstadt Serkad No. 477, Tabakmagazin in der Radnaer Strasse No. 1057	36.500.—	
6. Häuser in Neu-Besce, in der Wojwodina No. 304	4.500.—	
Summe des unbeweglichen Vermögens	<u>24.856.669.10¹/₄</u>	
II A n b e w e g l i c h e m V e r m ö g e n		
A. An Grundentlastungsobligationen	645.449.—	
B. Die auf den Gütern befindlichen Fahrnisse und die Baarschaft	1.523.604.37 ¹ / ₄	
C. An Einrichtungsstücken, Kleider, Wäsche, Pretiosen, Wägen, Pferde auf den Gütern und in Wien	200.000.—	
III. S a l d o d e s G r o s s h a n d l u n g s h a u s e s S. G. S i n a		
Summe des Gesamtvermögens	<u>847.164.37</u>	
	<u>28.072.887.29²/₄</u>	

Dass ich in dem vorstehenden Bekenntnisse das Verlassenschaftvermögen des am 18. Mai 1856 zu Wien verstorbenen Herrn Georg Freiherrn von Sina zu Hodós & Kizdia genau und gewissenhaft angegeben habe, bestätige ich hiemit an Eidesstatt mit meiner eigenhändiger Unterschrift.

Wien, den 20. November 1856.

Simon Freiherr von Sina

Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv. Sina's Testamente.

Ἡ δευτέρα διαθήκη Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου (σ. 132 - 134).

T e s t a m e n t

Mit dem Bewusstsein meiner vollen Verstandeskraft erkläre ich Simon Freiherr von Sina de Hodos et Kizdia hier meinen freien und ernstesten letzten Willen, welcher in allen Punkten genau zu vollziehen sein wird:

1. Als die gesetzliche Vormünderin für meine lieben Kinder: Anastasia, Irene, Helene, Iphigenie, Baronessen von Sina und für alle künftige Sprossen meiner Ehe bestättige ich meine Gemahlin Iphigenie Freiin von Sina, geborene von Gyka, welcher ich die freie Wahl eines Mitvormundes über meine Kinder anheimstelle.

2. Da die Liebe meiner theuren Kinder, welchen Gott der Allmächtige meinen väterlichen Segen im vollsten Masse angedeihen lassen möge, zu der Hoffnung mich berechtigt, dass dieselben ihrer guten Mutter jederzeit die zarteste Achtung beweisen und ihren freundschaftlichen Rathschlägen Folge leisten werden, so empfehle ich meinen Kindern als letzten väterlichen Wunsch, dass ihre kindliche Pietät für das Andenken ihres Vaters in der höchsten Sorgfalt für ihre Mutter sich aussprechen möge.

3. Meiner zärtlich geliebten Gemahlin Iphigenie Baronin von Sina, welche mit selbstaufopfernder Zuneigung jede Laune meines Schicksals in heiteren und trüben Stunden mit mir getheilt und mit dem reinen Gemüthe eines edleren Wesen auch bei meinen Mängeln durch unvergessliche Sanftmuth und schonungsvolle Milde in jedem Momente unserer Ehe als meine treue Lebensgefährtin sich bewährt hat, zolle ich bei meinem Hinscheiden den herzlichsten Dank für ihre liebevolle Verschönerung meiner Lebenstage, in der Hoffnung auf unsere ewige Wiedervereinigung.

4. Als meine Erben ernenne ich meine Kinder: Anastasia, Irene, Helene, Iphigenie Baronessen von Sina und alle nachkommenden Sprossen meiner Ehe zu gleichen Theilen.

5. Ich vermache meiner Frau Gemahlin Iphigenie Freiin von Sina, geborenen von Gyka, die bare Summe von einer Million Gulden in Conventions - Münze und meine Villa Nro 162 in Penzing sammt dem dabei befindlichen Park.

6. Weil jeder zu meiner Haushaltung gehörige Gegenstand für den Zartsinn meiner Gemahlin eine freundliche Erinnerung biethen könnte, sollen auch meine sämtlichen Preziosen, dann aus meinen beiden Haushaltungen in Wien und Penzing: mein Silberzeug und Silbergeschirre, Tafel-Service, Leib- und Hauswäsche, Meublement, die sämtliche Haus- und Kücheneinrichtung, meine Equipagen, Reitpferde

nebst Geschirren, meiner Frau Gemahlin Iphigenie Freiin von Sina als Vermächtnis gehören.

7. Ich bestimme aus meinem Nachlass ferner meiner hochverehrten Gemahlin Iphigenie Freifrau von Sina für ihre Lebensdauer einen jährlichen Witwengehalt von Dreissigtausend Gulden Conventions-Münze in anticipativen Quartalsraten von meinem Sterbtag zahlbar, dann den unbeschränkten, mit einem meinem Stande und Vermögen entsprechenden Aufwande lebenslänglich angewiesenen freien Genuss von einem nach ihrer Wahl des Aufenthaltsorts selbst zu bestimmenden Winter- und besonderen Sommer-Appartement sammt dem für ihre gesammte Haushaltung dahin beizustellenden Holzbedarf, wie auch von einer eigenen Equipage mit Livrée und den vollen Aufwandersatz für die erste Einrichtung, Anschaffung und gleichmässige Erhaltung aller zu diesen legirten Fruchtgenüssen nach Anordnung meiner Frau Gemachlin gehörigen Erfordernisse.

8. Nachdem ich bei Vermählung mit dem hochgeborenen Fräulein Iphigenie von Gyka einen schriftlichen Ehevertrag abgeschlossen habe, so erkläre ich alle in diesem Ehevertrage für meinen Sterbfall aufgenommenen testamentarischen oder vertragsmässigen Verfügungen, insoweit diese mit meinem gegenwärtigen letzten Willen in Widerspruch stehen, meine Frau Gemahlin auf irgend eine Weise beschränken, oder besondere Reservate binden sollten, hiermit für widerrufen und aufgehoben; und ich leiste auf alle aus den Ehepacten mir oder meinen Erben vertragsmässig zukommende Rechte zu Gunsten meiner Gemahlin Iphigenie Freiin von Sina unbedingt Verzicht. Dagegen soll mein Ehevertrag in allen jenen Punkten, die meiner Frau Gemahlin blosse Vortheile gewähren, und keinerlei Beschränkung auferlegen, fortan seine Rechtswirksamkeit beibehalten.

9. Mit dankbarer Anerkennung der durch die göttliche Vorsehung meinem Hause zu Theil gewordenen besonderen Gnade, legire ich den Armen von Wien die baare Summe von Dreissig Tausend Gulden Conventions-Münze, welcher Betrag von meinen Erben nach ihren eigenen Ermessen unter sämmtliche Localarmen-Institute von Wien und seinen Vorstädten zu vertheilen ist. Auch vermache ich dem Armeninstitute in Rappoltenkirchen baare Fünftausend Gulden Conventions-Münze. Diese beiden frommen Legate sind fruchtbringend zu elociren, und ihre Erträgnisse durch immerwährende Zeiten für die Armen alljährig zu verwenden.

10. Ich mache meinen Erben zur Pflicht, die dem Herrn Medicinal-Doktor Leopold Mayr in Sieghartskirchen übergebene, für mich und meine Erben rechtsverbindliche Pensions-Erklärung ddto 15. September 1848 nach meinem Ableben zu erfüllen, welcher Erklärung zufolge Herr Dr. Leopold Mayr Achthundert Gulden Conventions-Münze, seine Frau Witwe Vierhundert Gulden Conventions-

Münze als lebenslängliche jährliche Pension, und nach ihrem beiderseitigen Tod ihre hinterlassenen Kinder zusammen bis zu ihrer vollständigen Selbstversorgung Vierhundert Gulden Conventions-Münze als jährliche Pension unwiderruflich von mir zu beziehen haben.

11. Ich vermache dem Herrn Pfarrer *F r a n z X a v e r S c h ü t z* in Rappoltenkirchen zur Anerkennung seiner mir bewiesenen treuen Anhänglichkeit eine lebenslängliche jährliche Pension von Sechshundert Gulden Conventions-Münze, nach seinem Ableben aber seinen Eltern und seiner Schwester *A n n a S c h ü t z* gemeinschaftlich für ihre Lebenszeit, mit wechselseitiger Substitution unter einander eine jährliche Rente mit Dreihundert Gulden Conventions-Münze. Diese Legate sind von meinem Tode angefangen in anticipativen Quartalsraten zu bezahlen.

12. Alle in diesem Testamente bestimmten Vermächtnisse sind frei von allen Gebühren und Lasten aus meinem Nachlasse zu bestreiten.

13. Ich erkläre durch diesen letzten Willen alle meine Testamente, die von früheren Errichtungslagen oder ohne Datum vorgefunden werden, als widerrufen und ungültig.

14. Zum Executor meines letzten Willens, Abhandlungspfleger von meiner Verlassenschaft und zum Kurator über das Vermögen meiner minorenen Kinder ernenne ich den k.k. Notar Herrn Ludwig Preiss in Schwechat.

Dies ist mein wahrer letzter Wille, um dessen genaue Aufrechterhaltung die löbliche Abhandlungsbehörde gebethen wird.

Wien, am 10. Juni 1856.

Simon Freiherr von Sina m.p.

Ludvig Preiss m.p. als Testamentszeuge

Friedrich August Lotz m.p. als Testamentszeuge

Adrian Lemay m.p. als Testamentszeuge.

Staatsbibliothek (München). Handschriftensammlung, Autogr. Sina

‘Ο Σίμων Σίνας εύχαριστεῖ τὸν Friedrich Thiersch δι’ ἀποσταλείσας ὁδηγίας πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας ἐν Ἀθήναις (σ. 146 - 148).

Seiner Hochwohlgeboren Herrn *Friedrich von Thiersch*, Königl. bayer. Geheimrath, Vorstand der K. Academie der Wissenschaften, Ritter m.h.O. etc. etc.
M ü n c h e n

Hochwohlgeborner Herr Geheimrath!

Obschon ich Ihr geehrtes Schreiben vom 29. Juni, durch Ihren vortrefflichen Herrn Sohn am 3. Juli mir übergeben, erst jetzt beantworte, wofür Sie mich gütigst entschuldigen wollen, so ist deshalb mein Gefühl der Dankbarkeit nicht minder leb-

haft, welches ich vor Allem für Ihre freundliche Theilnahme wegen des schmerzlichen Verlustes, den ich durch den Tod meines guten Vaters erlitt, hiemit auszudrücken wünschte!

Empfangen Sie ferner meinen verbindlichsten Dank sowohl für die übersandten Abschriften, die Errichtung einer Akademie der Wissenschaften in Athen betreffend, als auch für Ihr gefälliges Anerbieten, dieses Unternehmen weiterhin unterstützen zu wollen.

Ich werde auch so frei sein, von Ihrer Erfahrung und Ihrem weisen Rathe diesfalls im Interesse Griechenlands, sowie der menschlichen Intelligenz und Bildung im Allgemeinen, eventuell Gebrauch zu machen.

Der ich mit der aufrichtigsten Hochachtung verharre

Wien, 8 August 1856

Euer Hochwohlgeboren

Ergebenster

Simon Sina

60

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Schaubert an Hansen.

‘Ο Eduard Schaubert ἀπαντῶν εἰς τὸν Θεόφιλον Χάνσεν ἐκφράζει τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὸ ἀποσταλὲν σχέδιον τῆς Ἀκαδημίας καὶ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ ἐν τῷ σχεδίῳ εἰκονιζομένη Παλλὰς Ἀθηνᾶ δεόν νὰ ἔχη στάσιν εἰρηνικὴν καὶ οὐχὶ πολεμικὴν (σ. 146, 149, 150).

Lieber Theophilus!

Herzlich habe ich mich gefreut, durch Dein liebes Schreiben Nachricht von Dir zu erhalten und zwar so erfreuliche, dass es Dir und Deinem Bruder gut ergeht; herzlich habe ich mich gefreut, Dein Projekt der Akademie zu sehen, wiederum rein griechisch und so schön gruppiert, wahrscheinlich auf einen Platz in der Nähe der Universität. Ohne Statuen geht es schon nicht ab. Die Athene habe ich verstanden, aber warum die Lanze schleudernd und nicht friedlich!

Ich danke Dir, dass Du meiner freundlich erinnerst und mich gern zu Deiner vorläufigen Reise nach Athen mitkommen sähest; ich wünschte es wahrhaftig sehr gern Dich begleiten zu können und gebe es auch nicht auf, noch einmal die alten Lieblingspunkte, Erinnerungen, schöne Gegenden, Alterthümer etc. wieder zu sehen, wenn auch nur auf sehr kurze Zeit. Dieses Mal kann ich aber nicht fort; ich leide etwas an Hämoroiden, weshalb ich diesen Herbst eine Baadereise nach Ilmenau im Thüringerwalde unternommen habe. Dann würde mich auch die Jahreszeit etwas abschrecken, denn um einen wirklichen Genuss in Athen (und auch in Sicilien) zu haben ist der Winter doch nicht geeignet. Du kennst doch ganz gewiss noch

den attischen χειμῶνας, wo es an Zähneklappern auch nicht fehlte. Dann aber würde ich auch mit meinem Finanzminister in Streit gerathen, der für diesen Winter die Reiseausgaben nicht ins Budget gesetzt hat.

Wenn Du aber, lieber Theophilus, aufs Frühjahr oder künftigen Sommer abreist, so wäre es wohl sehr leicht möglich Dich zu begleiten oder Dich dort zu überraschen. Ich habe das Unglück gehabt vor zwei Monaten meinen altenlieben guten Bruder zu verlieren, was auch eine grosse Störung in unserer Familie macht, da wir alle so gewohnt waren uns um ihn, als um unsern Familien-Ältesten zu bewegen.

Als ich Dich vor 2 Jahren mit meinen Vettern besuchte, sind wir nicht nach Griechenland gekommen; nachdem wir Sicilien Kreuz und Quer bereist und Anfang Juni auch den Ätna bestiegen hatten, fanden sie die Hitze und die Reises Strapazen und schlechte Kost und Unreinlichkeit im Süden so unüberwindlich unerträglich, dass es für mich nicht rathsam war, sie dahinüber in das schöne Hellas zu schleppen. Namentlich der Ältere, Du weisst schon, der mit dem kleinen weissen Filzhelm, war sehr unglücklich. Übrigens kann ich darauf aufmerksam machen, dass Du von Griechenland, respective Jonischen Inseln, sehr schwer Gelegenheit nach Sicilien finden wirst; so viel ich weiss finden keine Postverbindungen statt.

Deinen lieben Brief mit den Photographien habe ich erst gestern erhalten, so lange haben sie ihn hier wegen der Zeichnungen hier auf dem Steueramt herumgehielt. Eine kleine Genugthuung scheint es mir doch, dass der Erbauer der Sternwarte, für den keine Staatsanstellung in Griechenland zu bekommen war, nachdem er in Wien sich durch grossartige Bauten einen Namen gemacht, jetzt wiederum, so zu sagen, auf seinen eigenen Füßen stehend, den a r m e n Hellenen etwas Griechisches bauen kann.

Von alten Freunden und Bekannten wirst Du wohl nicht mehr viele finden; die nicht ausgewandert hat wohl der Todt mitgenommen.

Ich danke Dir nochmals herzlich, lieber Theophilus, für Dein Zutrauen zu mir und für Deine Aufmerksamkeit. Lebe herzlich wohl und grüsse mir in Triest Deinen Bruder.

Breslau, den 29ten Nov. 1856

Dein aufrichtiger Freund
E d . S c h a u b e r t

Ich habe hier ein Paar Wirtschaftsgebäude ausgeführt, Zeichnungen zu einem Schloss und einer Villa gemacht, die künftiges Jahr ausgeführt oder nicht ausgeführt werden sollen; mit Parkanlagen beschäftigt; einige kleine Zeichnungen von den letzten Reisen ausgezeichnet. Sonst beschäftige ich mich noch etwas mit Lesen des griechischen Alterthums.

'Αρχεῖον 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν (1858), φακ. 49/1

'Ο Σίμων Σίνας εὐχαριστεῖ τὸν 'Υπουργὸν τῶν 'Εξωτερικῶν 'Αλέξ. Ρίζον-Ραγκαβῆν διὰ τὴν πολιτογράφησίν του ὡς 'Ελληνοσ πολίτου (σ. 160).

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ 'Εξοχότητα κ. 'Αλέξ. Ραγκαβῆν, 'Υπουργὸν τῶν 'Εξωτερικῶν.

Κύριε 'Υπουργέ!

Μετὰ πλείστης χαρᾶς ἀνέγνωνα τὴν κοινοποίησιν τῆς 'Υμετέρας 'Εξοχότητος, δι' ἧς εὐδοκεῖτε ἵνα μοὶ γνωστοποιήσητε τὴν διὰ Νόμου πολιτογράφησίν μου. Καὶ τὴν μὲν 'Υψηλὴν τιμὴν, ἧς τὸ 'Εθνος καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος μὲ ἠξίωσε, αἰσθάνομαι καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἀξίαν ἐνδομύχως εἰς τὴν καρδίαν μου, ὡς ἀναλογοῦσαν εἰς τὰ αἰσθήματα, ἅτινα δὲν ἔπαυσα τρέφων ὑπὲρ τῆς προσφιλοῦς Πατρίδος. 'Η δὲ Βασιλικὴ 'Υψηλὴ εὐμένεια καὶ ἡ τοῦ 'Εθνους ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκφρασθεῖσα γνώμη ὑπάρχει δι' ἐμὲ ἀνεκτίμητον δεῖγμα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς πρὸς τὸν Θρόνον καὶ τὴν Πατρίδα εἰλικρινοῦς ἀφοσιώσεώς μου.

Παρὰ τὴν ἐνθερμον ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀναδειχθῶ ἀξίος τῆς τιμῆς ταύτης μοὶ ἐπιβάλλεται τὸ καθῆκον τοῦ νὰ δικαιώσω τὰς προσδοκίας τοῦ 'Εθνους καὶ τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν 'Ανακτος καὶ Κυρίου γενόμενος χρήσιμος πολίτης καὶ ζηλωτῆς ἐνθερμος τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου δὲν θέλω παύσει καταβάλλων πᾶσαν προσπάθειαν καὶ μέριμναν. 'Εν τούτοις παρακαλῶ τὴν 'Υμετέραν 'Εξοχότητα, ἵνα θέσῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Βασιλέως τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν αἰσθημάτων μου τούτων, ἐφ' ὧν ἀείποτε ἐνεκαυχῆθην καὶ ἅτινα ζωηρότερα ἀναζωπυροῦνται νῦν ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

Τὸν νενομισμένον ὄρκον τοῦ πολίτου 'Ελληνοσ ἔδωκα ἤδη κατὰ διαταγὴν 'Υμῶν ἐνώπιον τοῦ διευθύνοντος ἐνταῦθα τὰ τῆς 'Ελληνικῆς Πρεσβείας κυρίου Ν. Λιδωρίκη, ὅστις θέλει θέσει ὑπ' ὄψιν τῆς 'Υμετέρας 'Εξοχότητος τὸ πρωτόκολλον τῆς ὀρκοδοσίας.

Δέξασθε εὐμενῶς, Κύριε 'Υπουργέ, καὶ τὴν πρὸς τὴν 'Υμετέραν 'Εξοχότητα ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην μου, δι' ἧς ἐκφράζετε πρὸς ἐμὲ αἰσθήματα, ὡσπερ καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου τιμῆς καὶ ὑπολήψεώς μου.

Τῆς 'Υμετέρας 'Εξοχότητος

Εὐπειθέστατος

Βιέννη 27 Μαρτ. /8 'Απριλ. 1858

Σίμων Σίνας

Μουσεῖον Μπενάκη ('Αθήναι). 'Αρχεῖον 'Αθανασίου Μιαούλη, ἀριθ. 53/11

'Ο Σίνας εὐχαριστεῖ τὸν Πρωθυπουργὸν 'Αθανάσιον 'Ανδρ. Μιαούλην διὰ τὸν διορισμὸν του ὡς πρέσβευσ παρὰ ταῖς Αὐλαῖς τῆς Βιέννης, τοῦ Μονάρχου καὶ τοῦ Βερολίνου (σ. 160).

Vienne, 28 Avril 1858

Monsieur le Président du Conseil,

Permettez-moi, au moment où la haute confiance de notre Auguste Souverain m'a

appellé à le représenter auprès de Cours Allemands, de remercier Votre Excellence, en sa qualité de Président du Conseil des Ministres, de la bienveillance avec laquelle elle a prêté les mains à ma nomination.

En ayant ainsi l'occasion de servir un pays auquel je suis et j'ai toujours été fier d'appartenir par mon origine et mes sentiments, je suis doublement heureux de représenter la politique d'un cabinet que dirige le digne fils de l'illustre amiral, dont le nom est à jamais gravé dans la mémoire de tous les Hellènes. J'ose espérer, Monsieur le Ministre, que Votre Excellence me conservera toujours sa haute et bienveillante estime.

Agréez, Monsieur le Président du Conseil, l'assurance de ma plus haute considération et de mes sentiments les plus dévoués.

Baron Simon Sina

63

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára.

‘Ο Σίμων Σίνας προσφέρει δωρεάν ἔξ 80.000 φλωρινίων πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ μεγάρου τῆς ἐν Βουδαπέστη Οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας (σ. 172 - 175).

Alapító-levél.

Azon meleg részvételemet, melylyel a magyar nemzeti miveltés s tudományosság ügye, és az ezen szent célok előmozdítására hivatott magyar akadémia iránt viseltem, tettleg is bebizonyítani óhajtván s kiindulva azon szempontból, miszerint kívánatos, hogy az említett magyar tudományos anya-intézet saját állandó lakhelylyel bírjon, hol nemes munkálkodását, kényelmesen folytathassa s gyűjteményeit biztosan elhelyezhesse: következő alapítványt teszek:

1. Ezennel az alapítók sorába lépek nyolczvanezer pengő forinttal úgy, hogy ezen összeget nyolc éven át, évenként tíz-tízezer pengő forintjával fogom az akadémia pénztárába lefizetni.

2. Az első tízezer forintnyi részlet le fog fizettetni általam folyó 1858^{ik} évi november 1ⁿ, s a többi részlet az azután következő hét éven keresztül szinte évenként november 1ⁿ mindaddig, míg a nyolcvanezer forint töke befizetve lesz.

3. A hátralevő részletektől száztóli ötös kamatot fogok fizetni.

4. Kivánom pedig, hogy ezen alapítványom kamataival együtt kizárólag az akadémia épületére fordítassék, melyben hogy az akadémia sokáig virágozzék és nemes rendeltetésének mind inkább és sikeresebben megfeleljen, lelkelem legbuzgóbb vágyainak egyike.

Bécs, Augusztus 14^{én} 1858.

Báró Sina Simon

'Αρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν (1859), φακ. 19/2

Ὁ Σίμων Σίνας γράφει πρὸς τὸν Ραγκαβῆν ὅτι θὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα παραστῇ εἰς τελετὴν τῆς θεμελιώσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένης Ἀκαδημίας (σ. 179).

Vevey, 9 Février 1859

Sina à Rangabé

Monsieur le Ministre!

J'ai d'abord à remercier votre Excellence des souhaits si bons et si cordiaux qu'elle m'exprime à l'occasion de la nouvelle année. J'espère que la Providence les exaucera, ainsi que ceux que j'ai faits pour Leurs Majestés, nos augustes souverains, et pour Votre Excellence.

L'opinion que Votre Excellence veut bien me communiquer au sujet de M. Vreto, me laisse libre d'agir à l'égard de cet écrivain selon que les circonstances me le permettront. J'en sais le plus grand gré à Votre Excellence et je verrai ce qu'il me sera possible de faire, vu les nombreuses demandes qui me sont adressés et les dépenses aux quelles je dois pourvoir, telles que celles d'un chemin à l'observatoire d'Athènes.

Je vous suis bien reconnaissant, monsieur le Ministre, pour le désir que vous m'exprimez de me voir bientôt sur les sol chéri de notre Grèce. Ce voeu est aussi d'un de ceux qui me tiennent le plus au coeur, et certainement, si mes autres devoirs me le permettent, je me hâterai de l'accomplir. Dans tous les cas, je me suis promis d'aller assister à l'inauguration de l'Académie des sciences, que j'aurai le bonheur de pouvoir offrir à Leurs Majestés, nos souverains bien-aimés, et à notre glorieuse Patrie. Ce sera pour moi une double fête et le plus beau moment de ma vie...

Baron Sina

'Εφημερίς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἀρ. 24/10-6-1859, σελ. 178.

Βασιλικὸν Διάταγμα, δι' οὗ ὀρίζεται ἡ ἀνέγερσις τῆς Ἀκαδημίας ἀνατολικῶς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (σ. 181).

Διάταγμα

Περὶ ἐγέρσεως καταστημάτων ἐπὶ τῆς Πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος

Ἁθων

Ἐλέω Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος

Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ ἀπεφασίσσαμεν καὶ διατάττομεν:

Ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος θέλουσιν ἐγερθῆναι πρὸς ἀνατολὰς μὲν αὐτοῦ ἢ Ἀκαδημία, πρὸς δυσμὰς δὲ ἕτερον δημόσιον Κατάστημα κατὰ τὸ ἐπισυν-
ημμένον καὶ φέρον τὴν Ἡμετέραν ἔγκρισιν διάγραμμα.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ
παρὸν Διάταγμα.

Ἀθήνησι τὴν 18 Μαΐου 1859

Ὁ θ ω ν

Κ. Προβελέγγιος

66

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Sina an Hansen.

Ὁ Σίνας γράφει πρὸς τὸν Χάνσεν ὅτι ἐπὶ τῇ καταθέσει τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ἀκαδημίας προσφέρει δωρεὰν ἐκ 30.000 δραχμῶν καὶ ὀρίζει, ὅπως ἐξ αὐτῶν αἱ μὲν 24.000 διατεθοῦν πρὸς διακόσμησιν τῆς στοᾶς τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δι' ἀναλόγου τοιχογραφίας, αἱ δὲ λοιπαὶ 6.000 διὰ τὴν κατασκευὴν δύο μαρμαρίνων ἀγγείων καὶ τοποθέτησιν αὐτῶν πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ὁθωνος (σ. 181).

Hof-Ragatz, 11 Juli 1859

Lieber Hansen!

Ich bin gestern Abends hier angelangt und besitze nun Ihre Briefe von 23. und 30. vorigen Monates samt Rahls Schreiben. Mit Vergnügen entnehme ich aus Ihrer Relation die Art und Weise, wie Sie, vereint mit Herrn v. Wendland, die Mauerarbeiten auf dem Offertwege accordieren, eben so bemerke ich mir mit vielem Interesse Ihr vorläufiges Programm zur herannahenden Grundsteinlegung. Bei Ihrem ausgezeichneten Geschmack und Schönheitssinn kann ich nur die taktvollste Arrangierung erwarten und habe deshalb auch nichts dagegen, wenn in dem Festberichte von der Spende der Dr. 30.000 in geeigneter Weise Erwähnung geschieht.

Hiebei muss ich Ihnen erwähnen, dass mir Herr v. Wendland schreibt, es habe zwischen Ihnen, ihm und Herrn Dr. Vouros eine Beratung über die Verwendung der Spende stattgefunden und alle drei seien darin übereingekommen, mir den Vorschlag zu machen, das Ausmalen des Frieses der Universitäts-Halle anordnen zu lassen.

Obwohl Sie mir in Ihrem Briefe hievon nichts erwähnen und ich gerne auch Ihre Ansicht erfahren hätte sowohl in Bezug auf die Idee überhaupt als auch die Art der Ausführung und der dabei zu verwendenden Kräfte, so will doch gerne meine Zustimmung geben, dass ausser den für die beiden Vasen am Schloss bestimmten Dr. 6.000 die noch übrigen Dr. 24.000 dem obigen Zwecke zugeführt werden. Ich gebe Ihnen meine Zustimmung gleich heute; dadurch wird keine Zeit verloren und der Zweck der Widmung kann bei der Feyerlichkeit bekannt gegeben werden. Ich schreibe hierüber gleichzeitig Herrn v. Wendland. Bei diesem Anlasse denke ich an Mei-

ster Rahl und frage Sie, ob er nicht mit seinem erfahrenen Rath sowohl in der Wahl des Sujets mitwirken und den jungen Leuthen beistehen könnte?

Wenn Sie nach Hause reisen und den Weg über Marseille nehmen, so gehen Sie über Genf, Bern, Zürich hieher nach Hof-Ragatz. Für Sie ist durch Frankreich kein Anstand zu befürchten; aber für Rahl ist mir mehr bange und wäre eine andere Route für ihn vorzuziehen.

Ich komme nun auf den in Ihrem Briefe erwähnten Bauplatz zu sprechen. Es ist ganz richtig, dass in mir der Gedanke an eine territoriale Acquisition in Athen aufrecht bleibt; nur erscheint die jetzige Epoche nicht gehörig dazu geeignet. Nicht allein dass die Valuta-Verhältnisse durchaus nicht einladend sind, werden auch die schweren, ja drückenden Opfer aller und jeder Art immer bedeutender und gebieten streng vernünftige Restrinction in allen Dingen. Ich schreibe heute Herrn Stavros darüber unumwunden. Die Geschäfte der heutigen Zeit erlauben nicht Alles auf einen Nagel zu hängen, dennoch aber bin ich bereit in Anbetracht Ihrer Anempfehlung und Erörterung auf den Kauf des ganzen Terrains zum Preis von Dr. 45 p. Pich einzugehen und zwar unter der Bedingung, dass von dem circa 156.600 Dr. betragenden Kaufschillinge:

ca 56.600 Dr. bei Übergabe bezahlt
 ca 50.000 » am 1. Juli 1860 »
 ca 50.000 » am 1. Juli 1861 »

oder auch früher in meiner Wahl zu entrichten seien, Welch' Letzteren zwei Capitale ich bis zum Verfallstage mit 5 % verzinsen werde.

Auf diese Mondalität hin können Sie mit Stavros oder den betreffenden Eigentümern die Verhandlung anbinden und den Contract in meinem Namen abschliessen. Sollten Sie dazu einen Advokaten brauchen, so glaube ich, wäre dazu Herr Botly der geeignetste. Ich gewährtige deshalb Ihre ferneren Mittheilungen.

Dass Rahl trotz der obwaltenden Schwierigkeiten seine Werke so glücklich vollenden wird, konnte bei seiner Genialität wohl nicht anders vorausgesetzt werden. Ich lasse ihn bestens grüssen und gratuliere ihm im Voraus zum Erfolg. Nun leben Sie recht wohl, lieber Hansen, ich bin sehr begierig auf Ihre weiteren Nachrichten. Ich glaube Stavros wird auf diese Art der Zinslung eingehen und ich wäre sehr vergnügt auf die Weise einen schönen Platz in Athen zu besitzen. Es grüsst Euch beide

Baron Sina

Adresse: Hof-Ragatz, Suisse, Canton St. Gall

Sollten die Kosten der Malerei weniger als Dr. 24.000 betragen, so könnten Sie den Minderbetrag für einen anderen guten Zweck bestimmen.

Ἄρχεϊον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἡ Μονὴ Πετράκη παραχωρεῖ δωρεὰν τὸ παρά τὴν πλατεῖαν τοῦ Πανεπιστημίου οἰκόπεδον πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας (σ. 182-183).

Ἀριθ. Πρωτ. 265/1-8-1859 Μονῆς Πετράκη/Ἐπιτομίου Παιδείας 4014/1-8-1859.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἀσωμάτων, ἐπιλεγομένης Πετράκη, συνελθὼν κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Ἡγουμένου σήμερον τὴν Α' Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1859 ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐξῆς πρότασιν αὐτοῦ:

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1838 πλειστηριασθέντων κτημάτων τινῶν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς ἠγόρασε τὴν 29 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς διὰ πωλητηρίου ὑπ' ἀριθ. 245 καὶ ὁ Μιχαὴλ Καλλιφρονᾶς γήπεδον κατὰ τὴν θέσιν Ἀγία Σιών κείμενον. Ἐπειδὴ δὲ μέρος τοῦ γηπέδου τούτου κατέλαβεν ἡ Πλατεῖα τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Μιχαὴλ Καλλιφρονᾶς ἐζήτησε παρὰ τοῦ Δήμου ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν δι' ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 12.281 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1855, ἐπικυρωθείσης παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκήρυξεν ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν του ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ Πλατεῖα γενομένη τῷ 1837 προὔπῃρχε τῆς κατὰ τῷ 1838 γενομένης πωλήσεως καὶ ἐπομένως τὸ μέρος τοῦ γηπέδου τὸ εἰς τὴν Πλατεῖαν ἀνήκον ἦτον ἐκτὸς ἐμπορίου, ὥστε ἰδιοκτῆτις αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν πώλησιν ἔμεινεν ἡ Μονή, ἥτις μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν παρ' οὐδενὸς ἔλαβεν ἀποζημίωσιν, ἐσχάτως μόνον προσκληθεῖσα παρὰ τοῦ Δημάρχου Ἀθηνῶν δι' ἐγγράφου τῆς 25 Ἰουλίου τρέχοντος ἔτους ὑπ' ἀριθ. 4384, ἵνα διορίσῃ πραγματογνώμονα πρὸς ἐκτίμησιν πήξεων τετραγωνικῶν 10.294 καὶ 66/100.

Ἐπειδὴ ὁμως ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου τοῦ γηπέδου τοῦ παρὰ τῆς Πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου καταλαμβανομένου μέλλει ν' ἀνεγερθῆ δαπάνη τοῦ φιλογενοῦς καὶ φιλομούσου ἀνδρὸς Βαρώνου Σίνα τὸ κατάστημα τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐπειδὴ χάριν τοῦ σκοποῦ τούτου καὶ ὁ κ. Μιχαὴλ Καλλιφρονᾶς παραιτεῖται πάσης ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως αὐτοῦ κατὰ τῆς Μονῆς, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος διεβεβαίωσε τὸ Συμβούλιον, θεωροῦμεν εὐλογον νὰ συνδράμῃ τὸ κατὰ δύναμιν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο καταγώγιον εἰς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου καταστήματος τὴν ἀνέγερσιν.

Ὅθεν παραιτούμεθα πάσης ἀποζημιώσεως λόγῳ τοῦ γηπέδου ὅσον κατέλαβεν ἡ Πλατεῖα εἴτε δέκα χιλιάδες πήχεις εἶναι, εἴτε περισσότερον, εἴτε ὀλιγώτερον καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ μνημονευθεῖσα ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Μονῆς ὁμοφώνως καὶ προθύμως ἐδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Ἡγουμένου καὶ ἐνέκρινε τὴν ἀπὸ πάσης ἀποζημιώσεως ὑπέρ τε τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ Δήμου παραίτησιν καὶ ἐγένετο τὸ παρὸν Πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπεγράφη παρὰ πάντων.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Αὐγούστου 1859

Ὁ Ἡγούμενος: Νεκτᾶριος Ἱερομόναχος
Οἱ Σύμβουλοι: Παπα-Συμεὼν Λάπας
(Τ.Σ.) Χρῶσανθος Γεωργιάδης

Ἀρχαιοφυλακείον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Συμβόλαιον μεταξύ τοῦ Θεοφίλου Χάνσεν καὶ τοῦ ἐργολάβου οἰκοδομῶν Νικολάου Κουμέλη πρὸς θεμελίωσιν τῆς Ἀκαδημίας καὶ χρησιμοποίησιν λίθων ἐκ τῶν λατομείων τοῦ Κοπανᾶ καὶ τοῦ Λυκαβηττοῦ (σ. 187 - 188).

Ἀριθ. 3396

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν ἕκτην Αὐγούστου, ἡμέραν Πέμπτην, τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηχοστοῦ ἐνάτου ἔτους, ἐν τῷ Συμβολαιογραφικῷ μοι Γραφείῳ κειμένῳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἀθανασίου Γ. Καρανάσου ὑπ' ἀριθ. 58 παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου Ἀθηνῶν Ἀγγέλου Λ. Χωματιανοῦ καὶ τῶν ἐνταῦθα ἀναφερομένων καὶ προσυπογεγραμμένων δύο ἐνηλίκων μαρτύρων πολιτῶν Ἑλλήνων γνωστῶν μοι, ἐχόντων ὅλα τὰ ἀπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ μὴ ἐξαιρετέων, τῶν κυρίων Γεωργίου Κ. Δασκαλοπούλου ὑπαλλήλου καὶ Κωνσταντίνου Δ. Πρινοπούλου ζωγράφου, κατοίκων ἀμφοτέρων Ἀθηνῶν, ἐμφανισθέντες αὐτοπροσώπως ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ἀρχιτέκτων, κάτοικος Βιέννης τῆς Αὐστρίας διαμένων προσωρινῶς ἐνταῦθα, ἐνεργῶν κατ' ἐντολὴν τοῦ κ. Σίμωνος Σίνα, πρέσβεως τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος εἰς Γερμανίαν, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὁ κύριος Νικόλαος Κουμέλης, ἐργολάβος, κάτοικος Ἀθηνῶν, ἀμφότεροι γνωστοί μοι, ἐζήτησαν τὴν σύνταξιν τῆς παρουσίας πράξεως, δι' ἧς συνεβάλλοντο ὡς ἐξῆς: Ὁ εἰρημένος κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ὅτι δι' ἰδιαίτερας συμφωνίας μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ Νικολάου Κουμέλη ἔδωκεν εἰς αὐτὸν εἰς ἐργολαβίαν 1ον) τὴν ἐξόρυξιν ὅλων τῶν θεμελίων, 2ον) τὴν οἰκοδομὴν ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν θεμελίων καὶ τοίχων μὲ ἐπένδυσιν ἀπὸ λίθους τοῦ Κοπανᾶ, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν τῶν ἐπενδύσεων μὲ λίθους τοῦ Λυκαβηττοῦ, μέχρι τοῦ ἐδάφους τοῦ πρώτου πατώματος, 3ον) τὴν μεταφορὰν τῶν ὀγκολίθων τοῦ Κοπανᾶ ἀκατεργάστων εἰς τὴν οἰκοδομὴν, κατὰ τὰς δοθησομένας εἰς αὐτὸν διαστάσεις, οἵτινες θέλουσι τεθῆ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς μέχρι τοῦ ἐδάφους τοῦ πρώτου πατώματος εἰς ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ τεῖχη, θέλουσι δὲ κατεργάζεσθαι καὶ τοποθετεῖσθαι παρ' αὐτῶν μόνον χρεωστεῖ ὁ ἐργολάβος νὰ οἰκοδομῇ τὸ ὀπισθεν αὐτῶν ὑπάρχον τεῖχος.

Ἡ ἐργασία δίδεται ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους: Ἡ ἐργασία δίδεται μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν εἰς ἀποκοπὴν κατὰ κυβικὸν μέτρον.

1ον) Διὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῶν θεμελίων θέλει πληρῶνεσθαι ὁ ἐργολάβος ἀνὰ μίαν δραχμὴν καὶ ἡμίσειαν δι' ἕκαστον κυβικὸν μέτρον, καὶ δραχμὰς δύο δι' ἕκαστον τοιοῦτον, ἐὰν εὐρεθῇ βράχος καὶ ἀναγκασθῇ νὰ ἰσοπεδώσῃ αὐτόν.

2ον) Τοὺς ὀγκολίθους θέλει μεταφέρει ὁ ἐργολάβος ἀκατεργάστους εἰς τὸ κατάστημα, κατὰ τὰ δοθησόμενα εἰς αὐτὸν μέτρα, θέλουσι δὲ κατεργάζεσθαι καὶ τοποθετεῖσθαι παρ' αὐτοῦ, ὁ δὲ ἐργολάβος ὑποχρεοῦται νὰ κτίζῃ τὸ ὀπισθεν αὐτῶν τεῖχος μὲ τὴν παρατήρησιν

ὅτι οἱ λίθοι οὗτοι θέλουσι εἶσθαι ἀπὸ τὸ λατομεῖον Κοπανᾶ τῆς καλλιτέρας ποιότητος, χωρὶς νὰ ἔχωσι σφάλματα, τουτέστι τρύπας μεγάλας, ραῖσματα, ἐν τούτοις θέλουσι λατομηθῆ εἰς τὸ λατομεῖον χωρὶς πυρίτιδα, καὶ θέλουν ὑποστῆ μίαν δοκιμὴν παρὰ τοῦ διευθύνοντος τὴν οἰκοδομὴν ἀρχιτέκτονος, ὅστις μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπορρίπτῃ ὅσους δὲν εὕρει καλοὺς διὰ τὴν ἐργασίαν, χωρὶς ὁ ἐργολάβος νὰ ἔχη δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἅμα δὲ ὁ ἀρχιτέκτων εὕρῃ αὐτοὺς καταλλήλους διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ παραλάβῃ αὐτούς, τότε θέλει λαμβάνει ὁ ἐργολάβος ἑβδομήκοντα δραχμὰς δι' ἕκαστον κυβικὸν μέτρον, θέλει δὲ κρατεῖσθαι πέντε τοῖς ἑκατὸν τῆς ὅλης ἀξίας.

3ον) Ἡ ἐσωτερικὴ ἐπένδυσις τῶν ἐξωτερικῶν τοίχων καθὼς καὶ ὅλοι οἱ μεσότοιχοι οἰκοδομοῦνται διὰ μικροτέρων λίθων τοῦ Κοπανᾶ καὶ ἀμμοκονίας, ἐπειδὴ δὲ οἱ τοῖχοι οὗτοι θέλουσιν ἐπιχρισθῆ (ἐργασία μὴ ἀναγομένη εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ παρόντος συμβολαίου) θέλουσι τεθῆ μόνον κατὰ ἀράδας, ὧν τινων τὰ ὕψη νὰ μὴ εἶναι κοντότερα εἰκοσιπέντε μέχρι τεσσαράκοντα ἑκατοστῶν, τὸ δὲ πάχος αὐτῶν πρέπει νὰ εἶναι τοῦ μὲν ἐνὸς λίθου τριάκοντα ἑκατοστῶν, τοῦ δὲ ἑτέρου πενήκοντα ἑκατοστῶν διὰ νὰ γίνετα δεσιὰ.

4ον) Τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἐπενδύσεων μέρος τοῦ τοίχου εἴτε ἐσωτερικῶν εἴτε ἐξωτερικῶν γεμίζεται διὰ λίθων τοῦ Λυκαβητοῦ τῆς καλλιτέρας ποιότητος· πρὸ πάντων γίνεται ἡ παρατήρησις εἰς τὸν ἐργολάβον νὰ εἶναι ἡ ἄσβεστος τῆς καλλιτέρας ποιότητος καὶ ἡ ἄμμος νὰ ᾔνε καθαρὰ χώματος, μεμιγμένη ἀναλόγως.

5ον) Διὰ τὸ κτίσιμον τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τοίχων μέχρι τοῦ ἐδάφους τοῦ πρώτου πατώματος κατὰ τὸ σχέδιον θέλουν κτισθῆ μὲ μικροτέρους λίθους τοῦ Κοπανᾶ, καὶ τὸ γέμισμα αὐτῶν διὰ λίθων τοῦ Λυκαβητοῦ, θέλει λαμβάνει εἴκοσι δραχμὰς δι' ἕκαστον κυβικὸν μέτρον.

6ον) Ὁ ἐργολάβος πρὶν ἢ ἀρχίσῃ τὴν οἰκοδομὴν δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀπέναντι καὶ εἰς λογαριασμὸν τῆς ἐργασίας του διὰ τὰ μεταφερόμενα ὑλικά παντὸς εἴδους ἀνάλογα ποσὰ ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς, ἀφοῦ πρότερον μεταφέρει ὑλικὸν ἀξίας τριῶν χιλιάδων δραχμῶν, τὸ ὁποῖον ποσὸν τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ θέλει μείνει εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν ἐργασίαν.

7ον) Ὁ ἐργολάβος ὑποχρεοῦται νὰ κάμῃ ἔναρξιν τοῦ ἔργου ἀμέσως ἀπὸ σήμερον καὶ νὰ περαιώσῃ αὐτὸ καὶ παραδώσῃ ἐντὸς τοῦ Μαΐου 1860.

8ον) Ὁ ἐργολάβος ὑπόκειται εἰς τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχιτέκτονος ἔχοντος τὸ δικαίωμα ν' ἀπορρίπτῃ τὰ ὑλικά, ὅσα δὲν πληροῦσι τὸν σκοπὸν, καὶ νὰ κατεδαφίξῃ πᾶσαν ἐργασίαν μὴ καλῶς τετελεσμένην, χωρὶς ὁ ἐργολάβος νὰ ἔχη τὴν παραμικρὰν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν.

9ον) Ἀνὰ πᾶσαν δεκαπενθήμερον ἡμέραν θέλει γίνεσθαι εἰς τὸν ἐργολάβον ἀναλόγως τῆς ἐργασίας του ἡ πληρωμὴ, κρατουμένων πάντοτε πέντε εἰς ἑκατὸν τῆς ὅλης ἐργασίας, τὸ ὁποῖον πέμπτον ὁ ἐργολάβος δύναται νὰ λάβῃ μετὰ τὴν ὀλοτελῆ παράδοσιν τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία θέλει γίνεσθαι ἐγγράφως.

10ον) Πᾶσα ζημία δυναμένη νὰ συμβῆ εἰς τὸ διάστημα τοῦ πρώτου ἔτους εἰς τὴν ἐργασίαν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς λογίζεται εἰς βᾶρος τοῦ ἐργολάβου.

11ον) Ὁ ἐργολάβος ὑποχρεοῦται νὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ κατάστημα ὅσα μέτρα χρειασθῶσι καὶ ἐκ τῶν δύο εἰδῶν τοῦ ὑλικοῦ κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος, ὅπερ συνυπέγραψεν ὁ ἐργολάβος.

12ον) Τὸ ἀπὸ ἐνάτης Σεπτεμβρίου 1850 Βασ. Διάταγμα καὶ αἱ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν ἐκδοθεῖσαι ἐγκύκλιοι ἰσχύουσιν καὶ διὰ τὴν παροῦσαν ἐργολαβίαν.

Ὁ δὲ ἐργολάβος κ. Νικόλαος Κουμέλης ὅτι ἐδέχθη τὴν ἐργολαβίαν ταύτην ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους.

Ὅθεν πρὸς βεβαίωσιν ἐγένετο ἡ παροῦσα πράξις ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν εἰρημένων δύο μαρτύρων, ἧτις ἀναγνωσθεῖσα εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκοον πάντων ὑπεγράφη παρ' αὐτῶν καὶ ἐμοῦ.

Οἱ μάρτυρες

Γ.Κ. Δασκαλόπουλος

Κ.Δ. Πρινόπουλος

Ὁ Συμβολαιογράφος

Α.Λ. Χωματιανός

Οἱ συμβαλλόμενοι

Θεόφιλος Χάνσεν

Ν. Κουμέλης

Ziller Ernst, Erinnerungen (Manuskript).

Ἐπιστολὴ τοῦ Χάνσεν πρὸς τὸν Τσίλλερ, δι' ἧς προσκαλεῖ τοῦτον, ὅπως τοῦ ἀναθέσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀκαδημίας. (σ. 187).

Wien, den 20 September 1859

Lieber Herr Ziller!

Heute von meiner Reise nach Griechenland zurückgekehrt beeile ich mich Ihnen wissen zu lassen, dass es mir höchst angenehm wäre, wenn Sie so bald als möglich hier nach Wien kommen könnten, damit wir über ein, wie ich glaube, für Sie vortheilhaftes Engagement reden können.

Es versteht sich von selbst, dass die Reise auf meine Kosten geschieht, ebenso wie ich Ihnen die Rückreise bezahlen werde für den Fall, dass Sie auf meinen Vorschlag nicht eingehen sollten. Also auf Wiedersehen.

Herzlichst

Ihr

Th. Hansen

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen).

Ἐπιστολή τοῦ Σταματίου Κλεάνθους πρὸς τὸν Χάνσεν, εἰς τὸν ὁποῖον συνιστᾶ, ὅπως ἀναθέσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν Ἰωάννην Φυτάλην (σ. 187, 189).

Ἐν Σύρῳ τὴν 9 Νοεμβρίου 1859

Φίλτατε συνάδελφε κύριε Χάνζεν,

Ἀπεράσας ἀπὸ τὴν Σύρον διὰ νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου προσκαλοῦμαι διὰ τὰ πράσινα μάρμαρά μου, παρεκίνησα καὶ πάλιν τὸν ἀρχιτέκτονα κύριον Ἰωάννην Φυτάλην, διὰ νὰ δεχθῇ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ λαμπροῦ οἰκοδομήματος τῆς Ἀκαδημίας. Οὗτος ἀποκατασταθεὶς πρὸ χρόνων εἰς τὴν Σύρον διὰ τῆς ἰκανότητός του καὶ τῆς ἄκρας του τιμιότητος ἐσύστησε τὴν ὑπόληψίν του καὶ κερδίζει ὡς δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς ἀρχιτέκτων 500 - 600 δραχμὰς κατὰ μῆνα, ὑπανδρευθεὶς δὲ ἐσχάτως ἔλαβε καὶ προῖκα 50 χιλιάδας δραχμῶν. Ἐγὼ ὅμως τὸν προέτρεψα νὰ μὴ ἀποβλέψῃ τόσον εἰς τὸ ὑλικὸν συμφέρον του, ὅσον εἰς τὴν ἠθικὴν του πρόοδον καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ αὔξησιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν του γνώσεων, διότι ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς τοιαύτης οἰκοδομῆς καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς τοιούτου ἀρχιτέκτονος, οἷος εἴσθε ὑμεῖς, εἶναι ἡ καλυτέρα σχολή, τὴν ὁποῖαν ἀρχιτέκτων δύναται νὰ ἐπιτύχῃ, καὶ μὲ ἐπαρακάλεσε νὰ σᾶς γράψω ὅτι δέχεται εὐχαρίστως νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σχέδιόν σας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ὑμῶν καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους, οἷους ὑμεῖς ἐγκρίνετε.

Ὅταν, φίλε μου, σᾶς ἐσύστησα κατὰ πρῶτον εἰς Ἀθήνας τὸν κύριον Φυτάλην, δὲν εἶχον τὴν συγκατάθεσίν του, σᾶς τὸν ἐσύστησα δὲ αὐθορμήτως, κινούμενος ἀπὸ μόνην τὴν καθαρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἴδω ἐκτελεσμένον τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἔργον ὅσον τὸ δυνατὸν ἐντελέστερον καὶ ἀκριβέστερον πρὸς δόξαν τοῦ ἐνδόξου κτήτορος καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ συντάξαντος τὸ σχέδιον ἀρχιτέκτονος. Ἐπραξα δὲ τοῦτο μὲ τὴν πλήρη πεποίθησιν, ὅτι ἄλλος Ἕλλην ἢ ξένος δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἑλλάδα δυνάμενος νὰ ἐκπληρώσῃ ἀξίως καὶ καταλλήλως τὸ χρέος τοῦτο.

Τὸν νέον τοῦτον τὸν γνωρίζετε καὶ ὑμεῖς ἐπίσης, ὡς καὶ ἐγὼ, διότι τὸν μετεχειρίσθητε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δυσκολωτέρων ἔργων τῆς γλυπτικῆς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον καὶ εἰς ἄλλα ἄξια λόγου οἰκοδομήματα. Ἐγὼ δὲ παρατηρήσας τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ ἐκ παιδικῆς του ἡλικίας τὸν εἰσῆξα εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου καίτοι νέος δέκα ἐπτὰ ἐτῶν ἐξετέλεσε τὰ πλέον δύσκολα ἔργα τῆς γλυπτικῆς. Ὁ δὲ Βασιλεὺς παρατηρήσας τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ καὶ τὰ ἔργα του ἔλαβε τοιαύτην συμπάθειαν, ὥστε ἐξέδωκε διάταγμα διὰ νὰ μεταβῇ εἰς Μόναχον, ὅπως σπουδάσῃ τὴν ἀγαλματοποιίαν. Ἄλλ' ὁ πατήρ του ἔχων λιθοξοικὸν κατάστημα εἰς Ἀθήνας καὶ ἔχων ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτοῦ δὲν τὸν ἄφησε νὰ ὑπάγῃ, λέγων ὅτι ἂν ὁ υἱὸς του φύγῃ, αὐτὸς εἶναι ἀναγκασμένος νὰ κλείσῃ τὸ ἐργοστάσιόν του. Ἐκτοτε ὁ κύριος Φυτάλης ἐξετέλεσεν εἰς Σύρον καὶ ἀλλαχόθεν ἔργα ἄξια λόγου μὲ πολλὴν φιλοκαλίαν καὶ ἐπιτυχίαν.

Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν παρεκάλεσα τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κύριον Προβελέγγιον, διὰ νὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ νὰ τὸν στείλῃ ὄχι εἰς Μόναχον ἢ εἰς Παρισίους, ἀλλὰ νὰ τὸν στείλῃ εἰς Βιέννην καὶ νὰ τὸν θέσῃ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς ὑμῶν, πεπεισμένος ὅτι ὑπὸ τὰς ὁδηγίας ὑμῶν ἤθελεν ὠφελῆθῃ ἀπειράκις περισσότερο παρὰ εἰς Παρισίους ἢ ἀλλαχοῦ, διότι γνωρίζετε ὅποιαν ὑπόληψιν ἔχω εἰς τὰς ἀρχιτεκτονικὰς γνώσεις καὶ εἰς τὴν φιλοκαλίαν σας.

Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ πεισθῆτε, ὅτι ἡ σύστασίς μου αὕτη δὲν ἀποβλέπει εἰς κανένα ἄλλον σκοπὸν ἢ συμφέρον, εἰμὴ εἰς καθαρὸν πατριωτισμὸν, διότι ἐπιθυμῶ ὡς Ἕλληνα καὶ ἀρχιτέκτων ἐν ταύτῳ νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ λαμπρὸν καὶ ἔκτακτον τοῦτο ἔργον μὲ τὴν δυνατὴν τελειότητα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐνδόξου Σίνα καὶ πρὸς δόξαν τῆς Ἑλλάδος.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω

ὁ φίλος σας

Στ. Κλεάνθης

71

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Hansen an Sina.

Ὁ Χάνσεν γράφει πρὸς τὸν Σίνα ὅτι ἡ πίστωσις τῶν 100.000 δραχμῶν λήγει ἐντὸς ὀλίγου καὶ παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ νέα πίστωσις διὰ τὸ τρέχον ἔτος (σ. 187).

Euer Excellenz!

Wien 21 Jänner 1860

Mittwoch hatte ich die Ehre meine Aufwartung bei dem jungen Hochgräflichen Ehepaare Euer Excellenz Herrn Schwiegersohn und erhabene Frau Tochter abzustatten. Die junge Gräfin ist noch etwas schwach, aber behält dabei ihre angeborne lebenswürdige Anmuth. Wie man mir sagte, werden die Herrschaften heute Wien verlassen, um ins Bad zu reisen.

Es hat mich sehr gefreut aus dem hochgeehrten Schreiben von 14. dieses zu erfahren, dass der Schmuck Beifall erhalten hat. Dass die Nadeln fehlten, ist die Eile schuld, mit welcher der Schmuck abgeschmiedet wurde, und indem ich deshalb um Entschuldigung bitte, erlaube ich mir sie nachzusenden. Sie sind eingelegt in das Album mit den Photographien, welches ich ebenso wie dasjenige für den Grossherzog von Oldenburg hiermit die Ehre habe zu übersenden und wünsche und hoffe auch dadurch den Beifall Eurer Excellenz zu erhalten.

Was das Projekt der Reitschule von Herrn Stauffer betrifft, so habe ich ihm die Befehle Eurer Excellenz mitgeteilt und ihm angegeben, auf welche Weise diese Befehle in Übereinstimmung mit den Anforderungen der Kunst zu bringen wären. Indem er dieses gethan, ist es ihm gelungen das Projekt, nicht nur billiger, sondern zugleich besser als das Erste zu machen, weshalb ich nur zu dessen Ausführung

anrathen kann. Da nun die Fundamente bereits angefangen sind, so wäre es angemessen sobald als möglich die Sache in Angriff zu nehmen, damit man noch heuer unter Dach kommen kann.

Wie wohl es mir leid tath, den Wünschen Euerer Excellenz in Betreff des Baron Doblhoff nicht nachkommen zu können, indem die Bestellung von Drasche bereits erfolgt war, so habe ich doch die Befriedigung, dass Hochdieselbe hieraus ersehen, wie angelegen ich es mir sein lasse, das in mir gesetzt Vertrauen genieße.

Nach den letzten Nachrichten meines Bauführers Herrn Treiber in Athen ist der Unterbau des Mittelbaues der *A c a d e m i e* beendet und der rechte Flügel in Angriff genommen. Euer Excellenz ersehen hieraus, dass man in Athen nur langsam bauen kann. Der eröffnete Kredit mit 100.000 Dr., welche nur bis Ende Februar 1860 zu dauern hatte, wird mit Ende d. Mts. verausgabt sein. Ich ersuche daher, um die Eröffnung eines neuen Kredites, wenn Euer Excellenz bei nächster Gelegenheit dem Herrn Stavros schreiben.

Da die Arsenal-Angelegenheit, wie ich hoffe, bald zu Ende sein wird, so kann meine Abreise nach Athen endlich geschehen. In meinem nächsten Schreiben werde ich die Ehre haben, den Tag meiner Abreise bekannt zu geben. Sollten Euer Excellenz befehlen, dass ich über Vevey die Hinreise machen soll, so bitte ich es mich wissen zu lassen.

Die Masse für die Kostümen habe ich und werde nicht ermangeln meinen Auftrag auf das Beste auszuführen. Wenn ich im Arsenal nicht reussire, sondern den schrecklichen Intriguen unterliegen sollte, so ist man doch allerhöchsten Orts von meinen guten und redlichen Absichten überzeugt, indem alles auf das Vortheilhafteste referiert und das ganze Referat von Ser Majestät gelesen worden ist.

Ich bin sehr begierig zu erfahren, ob man in Vevey sich für das Badehaus vortheilhaft ausgesprochen hat und ob es ausgeführt wird.

Meine Handküsse an Ihre Excellenz die gnädigste Frau Baronin hinzufügend habe ich die Ehre zu verharren in tiefster Ehrfurcht als

Euer Excellenz
ganz gehorsamster Diener
Theophil Hansen

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Sina an Hansen.

Ὁ Σίνας ἀναθέτει εἰς τὸν Χάνσεν τὴν ἀνακαίνισιν τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Βενετία μεγάρων του, ἐγκρίνει τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν Ἐρνέστον Τσίλλερ καὶ συνιστᾷ, ὅπως δοθοῦν αἱ δέουσαι ὁδηγίαι εἰς τὸν Λεωνίδαν Δρόσην πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του εἰς Ρώμην (σ. 192).

Vevey 25 Jänner 1860

Lieber Hansen!

Ich empfang heute Ihren Brief von 21 d. Mts. Metaxa hat mir bereits geschrieben, dass er die bewusste Depesche ohne Ihr Wissen abgesendet habe. Durch Direktor Lasko erhielt ich den gemeinschaftlichen Revisionsbericht über die Wiener Arbeiten; leider ersehe ich daraus, auf welche Art K r e u t e r gehandelt hat und wie sehr ich Grund habe zu beklagen, dass demselben bis dato noch immer in Venedig freie Hand gelassen und die Arbeiten daselbst nicht schon längst suspendiert oder würdigen Händen übergeben wurden. Dass Kreuter dem Romano das Schiedsrichteramt übertragen sehen möchte, lässt sich bei den bekannten Eigenschaften dieses seines ebenbürtigen Kollegen wohl erklären; diese Leute stecken unter einer Decke und wissen ihre Sachen mit einer gewissen Vorsicht zu betreiben. Aber die Resultate sprechen zu triftig. Ich habe dem Kreuter bereits telegrafisch bedeutet, dass ich in Ermangelung der von mir angeordneten Controlle jede weitere Zahlungsanweisung für Venedig einstelle und nur die dringend nothwendige Herstellung der für meine Tochter benötigten Piecen der Mezzanine beendigen lassen will.

Aalglatt wie er ist, weicht er nach allen Seiten aus, um ja nicht auf den eigentlichen Gegenstand einzugehen. Ich bin aber dieser Hinterlist satt und will mit ihm zu Ende kommen. Sie, lieber Hansen, werden daher begreifen, wie nothwendig hier ein Einschreiten ist; daher ich recht sehr wünsche, vor Ihrer baldigen Reise nach Venedig und Athen noch einmal mich mit Ihnen hier besprechen zu können, welche Dispositionen hierin den Umständen gemäss getroffen werden sollen.

Was Sie mir über die Arbeiten in Athen und in Betreff Ihres Substituten Ziller schreiben, habe ich mir einstweilen bemerkt. Ihren redlichen treuen Händen habe ich diese wichtige und Ihren Namen ehrende Angelegenheit anvertraut, daher bin ich beruhiget.

Mit D o r s c h waltet ein Misverständnis ob. Er wartete längst von Ihnen nach Wien berufen zu werden, um seine Instruktionen zu empfangen und nach Rom zu gehen. Ich wäre daher der Meinung, dass Sie ihn kommen lassen und das Nöthige mit ihm besprechen. Machen Sie mir gemeinschaftlich mit Rahl einen Vorschlag in Betreff einer für den jungen Mann angemessenen Subsistenz, damit er ohne Nahrungs-

sorge seinem Studium und seiner Obliegenheit, solange er in Rom zu bleiben hat, nachkommen kann.

Gerne höre ich, dass Ihre Detailpläne für das Wiener Palais nun fertig werden. Über die Köchertsche Rechnung folgt mit meinem Nächsten meine Anordnung. In Entgegensehung Ihres Berichtes grüsse ich Sie bestens

Baron Sina

P.S. Was macht das Bastimento, ich lasse es grüssen

Obiger

73

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Dorsch an Hansen.

Ὁ Δρόσσης ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Χάνσεν ἐρωτᾷ, ἂν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ ὀριστικῶς τὴν Δρέσδην ἢ ἂν καλῆται νὰ μεταβῇ εἰς Βιέννην μόνον πρὸς συζήτησιν περὶ τῶν γλυπτῶν τῆς Ἀκαδημίας (σ. 192 - 194).

Dresden, den 21. Februar 1860

Geehrter Herr Hansen!

Ihrem Briefe zufolge soll ich sobald als möglich nach Wien kommen, damit wir uns über die Arbeiten der Academie besprechen können. Wie Sie wissen, werde ich die Sachen in Rom machen. Ich bitte daher mir zu schreiben, ob ich Dresden für beständig verlassen oder direkt über Wien nach Rom gehen soll oder beruht es nur auf der Besprechung der besagten Arbeiten.

Ich habe schon einige Scitzen gemacht und sobald Sie mir schreiben zu kommen, werde ich dieselben mitbringen. Die Frage ist also die: Soll ich Dresden ganz verlassen oder nur zu Besprechung kommen? Sobald Sie mir Nachricht hievon geben, werde ich sofort zu Ihren Diensten stehen.

Ergebenst

Leonidas Dorsch

N.B. Meine Adresse ist: Stalstrasse Nr. 1

74

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Dorsch an Hansen.

Ὁ Δρόσσης γράφει εἰς τὸν Χάνσεν ὅτι ἔχει ἔτοιμα τὰ σχέδια τοῦ ἀετώματος τῆς προσόψεως τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν γλυπτῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Σίνα, πρόκειται νὰ γίνῃ ἐν Ρώμῃ (σ. 192).

Dresden, den 5. März 1860

Lieber Herr Hansen!

Auf Ihren Brief vom 19. Februar habe ich gleich geantwortet; da ich aber bis jetzt noch keine Nachricht von Ihnen erhalten, so weiss ich nicht, wie ich mich zu

verhalten habe, und dieses beunruhigt mich sehr; ich bitte daher nochmals mir zu schreiben, was ich beginnen solle. In dem Briefe ersuchte ich Sie mir zu schreiben, ob ich Dresden für beständig verlassen oder nur zur Besprechung der Arbeiten nach Wien kommen solle. Ich habe jetzt die Scitzen fertig und kann also zu jeder Zeit kommen. Bis zum Frühjahr hatte ich so schon fest gesetzt nach Rom zu gehen, um dort, wie Seine Excellenz Herr Baron v. Sina bestimmte, die Sachen anzufangen. Die Unruhe, keine Antwort von Ihnen zu erhalten, hat mich auf den Gedanken gebracht, der Brief sei etwa nicht angekommen. Sie würden mich daher sehr verbinden, wenn Sie mir bald möglichst Aufschluss über mein Verhalten geben.

Herzlichst

Ihr

Leonidas Dorsch

75

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Dorsch an Hansen.

Ὁ Δρόσης ἔμπλεως ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης, τῆς ὁποίας ἀναγνωρίζει τὸ μέγεθος καὶ τὴν σπουδαιότητα, γράφει εἰς τὸν Χάνσεν ὅτι ἐντὸς δέκα ἡμερῶν μεταβαίνει εἰς Βιέννην (σ. 192).

Dresden, den 7. März 1860

Lieber Herr Hansen!

Sofort nach Empfang und Durchlesung Ihres verehrten vom 6. dieses an mich datierten Schreibens, sehe ich mich veranlasst, ein zwischen uns obwaltendes Missverständnis, soviel als von meiner Seite geschehen kann, aufzuklären.

Ganz einverstanden mit Ihrer Meinung, dass nur Rom der Ort sei, wo mir die Mittel geboten werden, diese Aufträge so zu vollenden, diese Aufgabe so zu lösen, wie sie eines solchen Unternehmens würdig sind, kann ich Ihnen nur melden, dass ich niemals einen andern als diesen Gedanken gehegt habe.

Erfüllt von der ganzen Grösse und Wichtigkeit dieser Arbeiten, nahm ich meinen Aufenthalt in Dresden nur, um mich mit neuen Erfahrungen zu bereichern und würdiger auf meine Aufgabe vorzubereiten; und auf diese Weise die Zeit aufs Beste benützend bis Ihr Ruf mir sagen würde, dass es Zeit sei, die eigentliche Arbeit anzufangen; keineswegs aber mich durch irgendeine hier herrschende Kunstrichtung fesseln zu lassen.

Tief und dankbar die ganze Grösse und Ernst dieser Aufträge erkennend, hat mich weder die Lust noch Liebe für dieselben auch nur einen Augenblick verlassen, und ich glaube meiner Eifer am Besten durch Vorlegung meiner ausgearbeiteten Ent-

würfe zu den Giebelfeldern, deren letzteres mich zu der Anfrage veranlasste, ob ich mir die nöthige Zeit, es zu vollenden nehmen könne oder ob mein Erscheinen in Wien unverzüglich nöthig sei.

Ich bin auch mit diesem fertig, dieses war das einzige Band, was mich noch an Dresden fesselte und steht meiner Abreise nichts weiter entgegen, so dass ich Ihnen in 10 Tagen in Wien selbst meine Aufwartung machen kann und verbleibe bis dahin

achtungsvoll

Ihr

Leonidas Dorseth

76

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Sina an Hansen.

Ὁ Σίνας ἀναθέτει εἰς τὸν Χάνσεν τὴν ἐκτέλεσιν καλλιτεχνικοῦ λευκώματος, περιέχοντος τὰ σχέδια τῆς Ἀκαδημίας καὶ τὰ βαυαρικὰ ἐμβλήματα, ἵνα προσφέρῃ τοῦτο εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανόν (σ. 192, 195).

Lieber Hansen!

Vevey, den 15 März 1860

Ich bin gesonnen, den Plan meiner A c a d e m i e v o n A t h e n Sr Majestät dem Könige von Bayern, Hochwelche sich bei Hochderer hierstelliger Anwesenheit über den Gegenstand näher zu erkundigen die Gnade hatte, zu Füßen zu legen. Da Ihre Abreise ohnehin auf einige Tage verschoben ist, so ersuche ich Sie einen Plan von der Academie sogleich in Arbeit zu nehmen, selben auf das Eleganteste zu verfertigen, und, mit Bayerischen Landesinsignien versehen, bei Ihrer nächsten Hieherkunft mitzubringen, damit es mir sodann ermöglicht werde, dem gezeigten Hohen Interesse Sr Majestät nachkommen zu können.

In der Hoffnung, dass Sie meinen diesfälligen Auftrag mit thunlichster Beschleunigung erledigen werden, grüsse ich Sie bestens

Baron Sina

77

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Sina an Hansen.

Ὁ Σίνας πληροφορεῖ τὸν Χάνσεν ὅτι ὁ Δρόσης εὕρισσεται ἐν Μονάχῳ καὶ ὅτι ἔλαβε τὴν ἐντολήν, ὅπως μεταβῆ εἰς Βιέννην (σ. 192).

Vevey, 21 März 1860

Lieber Hansen!

Ihre Depesche von gestern habe ich erhalten und ersehe daraus gerne, dass die gewünschte Zeichnung der Academie in Angriff genommen ist. Daher ich selbe je eher, je lieber zu erhalten hoffe, um sie Sr Majestät solange er sich in meiner

Nachbarschaft aufhält, persönlich vorlegen zu können. Ich vermisse noch die Rechnung über die letzte Köchertsche Arbeit, deren geschmackvolle Ausführung meine vollste Zufriedenheit und grössten Beifall erlangte. Senden Sie mir die Nota um sie begleichen zu können.

Drossis ist bei Schauss in München. Ich habe ihn nach Wien beordert, damit Sie ihm dort für seine Aufgabe vorbereiten können; dann können Sie ihn mit hierher nehmen. Auf Ihren protocollarischen Bericht und Ihr separat Schreiben werde ich bei Ihrem Hiersein zurückkommen. Ich grüsse Sie bestens

Baron Sina

78

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Sina an Hansen.

Ὁ Σίνας γράφει εἰς τὸν Χάνσεν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Δρόση φιλοτεχνηθέντα τέσσαρα σχέδια τοῦ ἀετώματος, περὶ τῶν ὁποίων ἔχει ἀκούσει λίαν ἐπαινετικούς λόγους, καὶ συνιστᾷ εἰς αὐτόν, ὅπως δώσῃ θάρρος εἰς τὸν νέον καὶ συνεσταλμένον τοῦτον καλλιτέχνην (σ. 192).

Vevey, 26 März 1860

Lieber Hansen!

Ich schrieb Ihnen am 21 dieses. In Betreff Drossis setzte mich mein Consul in München Herr Dr. von Schauss in Kenntnis, dass er am 24ten den jungen Mann zu Ihnen nach Wien sende. Sie werden ihm daher Ihre Instructionen dort ertheilen können und aus seinen bisherigen, wie ich mit Vergnügen vernehme, sehr fleissigen Arbeiten entnehmen, welche Fortschritte er gemacht hat, wie er seine Aufgabe aufassen wird und welche Richtung er in künstlerischer Beziehung zu Rom, seinem Ausbildungsorte, einzuschlagen hat. Ich will dieses Talent gerne ermuntern und wenn Drossis mit Ihnen hierher zurückkehrt auch seine 4 Entwürfe zum Giebel sehen, von denen ich viel Lobenswerthes höre.

Da Drossis etwas verzagt ist, so flössen Sie ihm, lieber Hansen, nur Muth ein; das Weitere wird sich schon geben. Die Anfertigung der Zeichnungen für König Max hoffe ich im besten Zuge. Ich grüsse Sie bestens

Baron Sina

P.S. Über die Zeichnungen, Pläne und Vorarbeiten zur Façade bin ich leider noch immer nicht im Reinen. Seit der Rücksprache in St. Moritz sind 7 Monate verstrichen und noch weiss ich nicht, wie weit diese Angelegenheit gediehen ist und wann diese Arbeit in Angriff genommen und zu Ende gebracht wird. Ich muss gestehen, dass die liebenswürdigen Künstler eine grosse Portion Geduld auferlegen.

Sina

Ich will noch genau den Kostenpunkt wissen; es wäre eine wahre Sünde, wenn der schöne Zeit nicht mochte bereitet werden.

Obiger

Ville de Vevey (Suisse). Archives communales.

‘Ο Σίνας προσφέρει δωρεάν ἐκ 35.000 φράγκων εἰς τὴν πόλιν Vevey τῆς Ἑλβετίας πρὸς κατασκευὴν προκυμαίας (σ. 190).

A la Municipalité de Vevey

Paris, le 12 septembre 1860

Monsieur le Syndic et Messieurs,

Les relations agréables que j'ai entretenues avec les habitants de votre ville et la part qu'ils ont prise au mariage de ma fille aînée qui s'est célébré au milieu d'eux, ont fait naître en moi le désir de laisser à Vevey un souvenir des deux séjours que j'ai eu le plaisir d'y faire.

J'ai cherché à fixer mon choix sur une oeuvre durable et d'une utilité générale. Au nombre de celles qui m'ont été signalées, il en est une surtout qui m'a paru offrir pour Vevey les plus grands avantages, en ce qu'elle ajouterait un agrément nouveau et très sensible aux charmes dont jouit déjà votre cité et transformerait de la manière la plus avantageuse son aspect extérieur.

Je veux parler d'un Quai à construire entre le lac et la ville.

Je sais que la construction de ce quai est un projet qui sourit depuis longtemps à tous les Veveysans, et je partage l'avis de ceux qui y voient un avenir et un développement nouveaux pour leur commune.

Ce motif m'a engagé, Messieurs, à mettre à votre disposition la somme nécessaire pour la construction d'un quai derrière une des rues qui longent le lac. Parmi les divers points sur lesquels il aurait été possible de mettre la main à l'oeuvre, j'ai choisi la partie orientale de votre commune. J'ai fait ce choix, non seulement parce que c'est la partie de la ville qui me paraît réclamer des embellissements de la manière la plus urgente, mais aussi parce que j'espère lui assurer ainsi une ville nouvelle, une circulation plus grande et atténuer l'effet fâcheux que pourrait avoir la construction du chemin de fer pour le commerce et les immeubles de la rue d'Italie.

C'est en partant des idées que je viens de vous exposer que j'ai fait étudier la portion orientale du quai, j'ai voulu me rendre compte du montant approximatif des frais de construction. Les chiffres qui m'ont été indiqués varient d'une manière très sensible, mais, comme je désire que l'ouvrage que je projette fasse honneur à votre ville, j'ai pris parmi les devis celui qui monte à la somme la plus élevée, c'est-à-dire Fr. 35.000. Ce chiffre doit permettre de construire dans des conditions avantageuses de solidité et d'élégance un quai dès l'Ognonaz jusqu'à la Place Orientale.

J'ai l'honneur, Monsieur le Syndic et Messieurs, de vous annoncer que je désire faire donation à la Ville de Vevey de cette somme de trente cinq mille francs. Je mets à cette donation les conditions suivantes :

1. Le quai sera construit suivant le plan fixant la ligne du quai, telle que le Conseil d'Etat de Vaud l'a approuvée.

2. Les propriétaires riverains devront, avant cette construction s'engager à prendre à leur charge l'établissement d'un mur d'alignement du quai faisant la limite méridionale de leurs propriétés suivant un plan adopté par la Municipalité. Cette construction devra être simultanée avec celle du quai.

J'entends qu'aucune somme provenant de ma donation ne soit appliquée à la construction de ce mur, mais qu'il soit établi entièrement aux frais des propriétaires riverains et comme une équitable contribution à une oeuvre qui donnera à leurs fonds une mieux value considérable. Si l'un ou plusieurs d'entr'eux ne pouvaient pas construire le mur tel que la Municipalité l'aura décidé, je désire que la Municipalité fasse auprès du Conseil d'Etat du canton de Vaud les démarches nécessaires afin d'obtenir pour la Commune la concession du terrain compris entre le quai et les limites actuelles des fonds appartenant aux propriétaires qui ne pourraient pas s'aligner. J'exprime l'attente que le patriotisme et l'esprit public de tous les intéressés leur feront une loi de seconder l'autorité communale et de faciliter la construction projetée.

Je prie tout spécialement la Municipalité de veiller à ce qu'il ne s'établisse le long du quai aucune place de dépôt ni aucun établissement qui serait de nature à nuire à l'ensemble de la construction. Il est du reste bien entendu que si des propriétaires riverains désiraient remplacer le mur d'alignement du quai par un bâtiment, par un jardin, ou par quelque autre établissement dont l'effet ne détruirait pas l'élégance qui doit présider à toute construction de la nature de celle que j'ai en vue; ils auraient toujours le droit de la faire, à la condition expresse cependant d'obtenir l'autorisation préalable de la Municipalité.

J'exige qu'avant le commencement des travaux du quai tous les propriétaires des fonds riverains situés dès l'Ognonnaz à la Place Orientale s'engagent à se conformer aux conditions et aux obligations que je viens d'indiquer. Je me réserve expressément de révoquer ma donation si l'un ou plusieurs d'entr'eux refusaient d'y souscrire.

3. Les formalités ci-dessus devront être remplies et les travaux de construction du quai devront être commencés dans le courant de l'hiver prochain et au plus tard le 1er février 1861. Ils devront être poursuivis et achevés sans retard et sans autre interruption que celle résultant de la force majeure.

4. La Municipalité autorisera Monsieur François Genton, Banquier à Vevey, à construire devant l'immeuble qu'il a acquis de Madame Collomb Grenier, une terrasse exactement conforme au plan auquel elle a accordé un préavis favorable, et que le Conseil d'Etat a conditionnellement approuvé le 27 juillet 1860. Il ne sera planté au midi de la propriété du dit M. Genton aucun arbre et il n'y sera fait aucune construction ni aucun dépôt permanent, autrement qu'à bien-plaire de la part de M. Genton.

Enfin, la Municipalité, au nom de la Commune de Vevey, prendra l'engagement d'appliquer strictement à la place entre l'Ognonnaz et la propriété Genton les règlements de police en vigueur pour les autres places de la Ville et de supprimer l'éten-dage qui y existe actuellement dans un délai de 18 mois depuis la fixation définitive de l'emplacement de la gare de Vevey.

Je fais les conditions ci-dessus sous la réserve expresse de la révocation de ma donation pour le cas où elles ne seraient pas exécutées. J'explique en outre que j'entends que M. François Genton ou ses ayant-droit pourra faire valoir directement et sans mon intermédiaire les droits que la présente donation assure à sa propriété. Si après l'achèvement de la partie du quai, pour laquelle est faite ma donation, il restait un excédent de valeur en mains de la Municipalité, je désire que cet excédent soit appliqué à un but d'utilité publique ou de charité dont cette autorité décidera.

Je désire enfin, Messieurs, que lorsque vous aurez rempli les formalités nécessaires pour l'acceptation de la présente donation, il soit pourvu à la transcription de cette lettre dans les registres d'un notaire pour valoir comme acte authentique et à l'homologation de ma donation conformément à la loi.

Telles sont, Monsieur le Syndic et Messieurs, mes intentions; laissez-moi faire en terminant pour la prospérité de la Ville de Vevey et l'union de tous ses citoyens les vœux sincères que m'inspire l'intérêt que je leur porte!

Agréer, Monsieur le Syndic et Messieurs, l'assurance de ma considération très distinguée.

(Signé) Baron Simon Sina

80

Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1860, φακ. 19/2

Ὁ Νικόλαος Λιδωρίκης ἀναφέρει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀ. Κου-
τουριώτην ὅτι ὁ Σίνας μὴ θελήσας νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἕτερον ἀξίωμα, ἀλλότριον τοῦ ἀξιώ-
ματος τοῦ Πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἀπεδέχθη τὸν διορισμὸν του ὡς Ἀνωτέρου Διοι-
κητοῦ Κομητειῶν τῆς Οὐγγαρίας (σ. 196).

Κύριε Ὑπουργέ!

Κατόπιν τῶν ἐν τῇ διὰ τοῦ προηγουμένου ταχυδρόμου ἐμπιστευτικῇ ἀναφορᾷ μου ἔκτε-

θειμένων περι τοῦ διορισμοῦ τοῦ Κου Σίνα ὡς Obergespan καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τούτων μοὶ ὑπολείπεται νὰ προσθέσω ὅτι κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κόμητος Rechberg συνέντευξίν μου ἐνεχείρισα αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Κου Σίνα, δι' ἧς οὗτος ἠὺχαρίσται μὲν τὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν περιποιηθεῖσαν αὐτῷ αὐτοκρατορικὴν τιμὴν, ἐξέφρασε δὲ τὴν λύπην του ὅτι διατελῶν ἤδη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος δὲν ἠδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἀναλάβῃ ἀλλότρια τῆς θέσεως ταύτης καθήκοντα. Ἡ δὲ παρ' ἐμοῦ ἐπίδοσις τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης εἶχεν ἰδίως τὴν σημασίαν ὅτι ὁ Κος Σίνας δὲν ἀπεχώριζε τὴν ἀτομικότητα αὐτοῦ ἀπὸ τὸν ἐπίσημον χαρακτῆρα τοῦ Πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Κόμητος Rechberg ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν ἐφάνη ὅτι ἀπεδέχετο τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτεθειμένους λόγους ὡς λογικοὺς καὶ βασίμους, εἰπὼν δὲ (avec un air desatisfaction) ὅτι ἤθελε ὑποβάλλει τὴν ἐπιστολὴν ὑπ' ὄψιν τοῦ Αὐτοκράτορος, προσέθηκεν ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἐλυπεῖτο μὲν, ὅτι ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐστερεῖτο τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ Κυρίου Σίνα ἰδίως εἰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἔχει μεγίστην ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως ἀνδρῶν δημοτικῶν καὶ ἐναρέτων, οὐδὲν ἤττον ὅμως ἀνεγνώριζε τὴν παροῦσαν θέσιν (la position) τοῦ Κου Σίνα ὡς ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ καὶ ὑπαγορεύουσιν τὴν ἣν κάμνει παραίτησιν. «Ἡμῖν μάλιστα, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ὑπουργός, ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένος ὅτι ὁ Κύριος Σίνας δὲν ἠδύνατο εἰ μὴ νὰ ἀποκρούσῃ τὸν διορισμὸν ἐκεῖνον». Ἐκ δὲ τῶν λόγων τούτων ἐδήλωσεν ὁ Κόμητος Rechberg ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος διορισμὸς ἐγένετο ἐκτὸς τῆς σφαίρας τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ ὅτι προκληθεὶς ἀπὸ ἰδίας ἐξαιρετικᾶς περιστάσεις ἐπροτάθη καὶ ἐνεργήθη διὰ τοῦ Chancelier τῆς Οὐγγαρίας, ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ὑπ' ὄψιν εἰμὴ τὸ ἰδιαίτερον συμφέρον τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ τόπου Διοικήσεως.

Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας οὐδὲν ἐνόμισα ἀρμόδιον νὰ προσθέσω, καθὸ παρατηρήσας ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως οὐδεμίαν ἄλλην ἀφορμὴν εἶχεν εἰμὴ τοὺς ἐκτεθειμένους λόγους, καὶ ὅτι ἀθῶως γενομένη οὐδεμίαν καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα συνέπειαν κατέλειπεν ὡς πρὸς τὰς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας σχέσεις. Ἠρκέσθη μόνον νὰ ἐπαναλάβω καὶ προφορικῶς, ὡς μοὶ εἶχεν ἐπιφορτίσει ὁ Κος Σίνας, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀφοσιώσεώς του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα καὶ τὸν ζῆλον, ἵνα μεταχειρισθῇ τὴν ἐπιτόπιον ἐπιρροήν του καὶ τὰ μέσα του ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Μοναρχίας, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἀντέκειτο εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Πρέσβεως τῆς Α. Μεγαλειότητος.

Γνωστοποιῶν ταῦτα τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι παρακαλῶ, ἵνα θέσητε ὑπ' ὄψιν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τὰ ἐκτεθειμένα, παρατηρῶ δὲ συγχρόνως μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ἡ περίστασις αὕτη παρέσχεν ἀξιόλογον εὐκαιρίαν τῷ Κῶ Σίνα, ἵνα φανῇ ἀλλότριος τῶν αὐστριακῶν συμφερόντων καὶ ἐπομένως ἀποκλειστικῶς ἀφοσιωμένος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Α. Μεγαλειότητος.

Δέξασθε εὐμενῶς, Κύριε Ὑπουργέ, τὴν διαβεβαίωσιν ἐξόχου τιμῆς καὶ ὑπολήψεως.

Βιέννη 31-12-1860

Ν. Ἀθ. Λιδωρίκης

'Αρχειοφυλακείον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου 'Αθηνῶν.

Συμβόλαιον μεταξὺ τοῦ Θεοφίλου Χάνσεν καὶ τοῦ ἐργολάβου Νικολάου Κουμέλη πρὸς χρησιμοποίησιν λίθων ἐκ τῶν λατομείων τοῦ Πειραιῶς διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς βάσεως τῆς 'Ακαδημίας (σ. 196, 197)

'Αριθ. 2191

'Εν 'Αθήναις, σήμερον τὴν δεκάτην τρίτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐξηκοστοῦ πρώτου ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν, ἐν τῷ συμβολαιογραφείῳ μου κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Πλούτωνος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 104 οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν Στίνη, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου ἐν 'Αθήναις Στεφάνου Ταβανάκη, παρόντων καὶ τῶν προσυπογραφομένων δύο ἐνηλίκων 'Ελλήνων πολιτῶν μαρτύρων γνωστῶν μοι καὶ μὴ ἐξαιρουμένων κυρίων Θεοδοσίου Νικολαΐδου ἐμπειρικοῦ ἱατροῦ, κατοίκου Καλυβίων τῆς Χασιάς, καὶ 'Ιωάννου 'Αθηνάδου φαρμακοποιοῦ, κατοίκου 'Αθηνῶν, ἐμφανισθέντες ἀφ' ἐνὸς μέρους ὁ Κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ἀρχιτέκτων, κάτοικος Βιέννης τῆς Αὐστρίας, διαμένων ἐνταῦθα, ἐνεργῶν κατ' ἐντολὴν τοῦ Κυρίου Σίμωνος Σίνα, πρέσβεως τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς 'Ελλάδος εἰς Γερμανίαν, μετὰ τοῦ Κυρίου 'Ερνέστου Τσίλλερ ἀρχιτέκτονος, κατοίκου ἐνταῦθα καὶ διαμένοντος ἐνταῦθα, καὶ ἀφ' ἐτέρου ὁ Κύριος Νικόλαος Κουμέλης ἐργολάβος, κάτοικος 'Αθηνῶν, ἅπαντες γνωστοί μοι ἐζήτησαν τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης πράξεως, διὰ τῆς ὁποίας συνωμολόγησαν τὰ ἐπόμενα.

Ὁ μὲν Κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ὅτι ἐξ ἰδιαίτερας συμφωνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Νικολάου Κουμέλη ἔδωκεν εἰς αὐτὸν εἰς ἐργολαβίαν τὴν ἐργασίαν καὶ τοποθέτησιν τῶν ὀγκολίθων τοῦ Πειραιῶς τῆς οἰκοδομῆς τῆς ἐνταῦθα 'Ακαδημίας κατὰ τὸ σχέδιον ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

1ον Ἡ ἐργολαβία δίδεται κατ' ἀποκοπὴν κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ὀγκολίθων, οἵτινες θέλουσι πελεκηθῆ κατὰ τὸ δεῖγμα ἀπὸ λίθους τοῦ Πειραιῶς.

2ον Ἡ τοποθέτησις θέλει γίνεσθαι διὰ τριψίματος μὲ ἄμμον καὶ τῆς πριόνης.

3ον Ὁ ἐργολάβος Ν. Κουμέλης ὑποχρεοῦται νὰ κατεργάσῃ καὶ τοποθετήσῃ τοὺς λίθους κατὰ τὰ δοθησόμενα εἰς αὐτὸν μέτρα ἐγγράφως ὁ δὲ διευθύνων τὴν οἰκοδομὴν ἀρχιτέκτων θέλει ἐκάστοτε καταμετρεῖ ὅλους τοὺς λίθους καί, ἅμα δὲν εὖρη αὐτοὺς κατὰ τὰ δοθέντα μέτρα, θέλει ἀπορρίπτει αὐτούς, ὁ δὲ ἐργολάβος ὑποχρεοῦται νὰ ἀποζημιώσῃ ὀλόκληρον τὸν λίθον χωρὶς νὰ λάβῃ καμμίαν ἀποζημιώσιν διὰ τὴν ἐργασίαν του. Ὅλα τὰ ἐκρήματα τὰ μετὰ τὴν τοποθέτησιν εὐρισκόμενα ἀναγκαῖα, εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ ταῦτα χωρὶς ἀποζημιώσιν τινα.

4ον Ὁ ἐργολάβος εἶναι ὑπόχρεως πρὶν ἀρχίσῃ νὰ κατεργάσῃ λίθον τινὰ νὰ εἰδοποιῇ τὸν διευθύνοντα τὴν οἰκοδομὴν ἀρχιτέκτονα ὅτι ὁ λίθος δὲν εἶναι κατάλληλος εἰς ἐργασίαν, διὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος τῆς ἀποζημιώσεως ἅμα ἤθελε συμβῆ εἰς τὸν λίθον τι.

5ον Οἱ ὀγκόλιθοι θέλουσι τοποθετεῖσθαι εἰς ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ τεῖχη ὡς ἐπένδυσιν.

6ον Διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τοποθέτησιν θέλει λαμβάνει ὁ ἐργολάβος πεντήκοντα (ἀριθ. 50) δραχμὰς δι' ἕκαστον τετραγωνικὸν μέτρον τελειωμένον καὶ τοποθετημένον.

7ον Κατὰ δεκαπενθήμερον δύναται ὁ ἐργολάβος νὰ λαμβάνη ἀπέναντι τῆς ἐργασίας του πληρωμὴν, ἀφοῦ πρῶτον κάμῃ ἐργασίαν διὰ χιλίας πεντακοσίας δραχμὰς, τὸ ὅποῖον ποσὸν τῆς ἐργασίας θέλει μένει ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν ἐργασίαν του καὶ προσέτι θέλει μένει ἐκ τοῦ ὅσου ἔχει νὰ λαμβάνη ὁ ἐργολάβος πέντε τοῖς ἑκατόν. Τὰ δὲ ποσὰ ταῦτα θέλουσι τῷ δοθῆναι, ἀφοῦ ἀποπερατωθῆ ἡ ἐργασία, τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται διὰ τοῦ παρόντος συμβολαίου. Ὁ Κύριος Χάνσεν θέλει χορηγήσει εἰς τὸν ἐργολάβον τὴν διὰ τὰς σκαλωσιὰς ξυλείαν.

8ον Ὁ ἐργολάβος θέλει κάμει ἑναρξιν τοῦ ἔργου του, ἀμα προσκληθῆ παρὰ τοῦ διευθύνοντος τὴν ἐργασίαν ἀρχιτέκτονος.

9ον Ὁ ἐργολάβος ὑπόκειται εἰς τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχιτέκτονος, ἔχοντος τὸ δικαίωμα νὰ κατεδαφίζη πᾶσαν ἐργασίαν μὴ καλῶς τετελεσμένην, χωρὶς ὁ ἐργολάβος νὰ ἔχη τὴν παραμικρὰν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς.

10ον Τὰ σιδηρᾶ δέματα, καθὼς καὶ ὁ μόλυβδος δίδεται εἰς τὸν ἐργολάβον, ὅστις χρεωστεῖ νὰ τοποθετῆ αὐτά.

Ὁ κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ἀντικαθιστᾷ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του ἀντιπρόσωπον ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐργασίας καὶ ἐφ' ὅλης ἐν γένει τῆς οἰκοδομῆς τὸν Κύριον Ἑρνέστον Τσίλλερ ἔχοντα τὸ δικαίωμα νὰ διευθύνῃ ὅλην τὴν οἰκοδομὴν ὡς ἀρχιτέκτων καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἐργολάβος Νικόλαος Κουμέλης ὡμολόγησεν ὅτι ἐδέχθη τὴν ἐργολαβίαν ταύτην ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους. Συνωμολόγησαν προσέτι οἱ συμβαλλόμενοι ὅτι ἐπειδὴ ὁ Κύριος Θ. Χάνσεν ἐπλήρωσεν εἰς τὸν πρῶτον ἐργολάβον Ἰάκωβον Μαλακατέ διὰ ἐργασίαν μὴ τελειωθεῖσαν δραχμὰς δύο χιλιάδας ἑνεακοσίας τεσσαράκοντα μίαν καὶ λεπτὰ πεντήκοντα ἕξ (ἀριθ. 2941.56/00), αἱ δραχμαὶ αὗται θέλουσι κρατηθῆ ἐκ τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν θέλει κάμει ὁ Νικόλαος Κουμέλης, ὅστις θέλει παραλάβει καὶ τελειοποιήσῃ τὴν ἐργασίαν τοῦ Ἰακώβου Μαλακατέ. Ἡ κράτησις αὕτη θέλει λογισθῆ ἐκ τῆς μελλούσης ἐργασίας τοῦ Ν. Κουμέλη πρὸς πεντήκοντα δραχμὰς τὸ τετραγωνικὸν μέτρον.

Πρὸς βεβαίωσιν τούτου συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις, ἣτις ἀναγνωσθεῖσα εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκοον τῶν εἰρημένων συμβαλλομένων καὶ τῶν προμνησθέντων μαρτύρων, ὑπεγράφη παρὰ πάντων αὐτῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου.

Μάρτυρες

Ἰωάννης Ἀθηνάδης

Θ. Νικολαΐδης

Ὁ Συμβολαιογράφος

Στ. Ταβανάκης

Συμβαλλόμενοι

Th. Hansen

Architekt

Ernst Ziller

N. Κουμέλης

Ἄρχαιοφυλακεῖον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Ὁ Θεόφιλος Χάνσεν καθιστᾷ τὸν Ἑρνέστον Τσίλλερ ἀπόλυτον πληρεξούσιόν του πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀκαδημίας (σ. 196, 198).

Ἄριθ. 2208

Ἐν Ἀθήναις, σήμερον τὴν δεκάτην πέμπτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐξηκοστοῦ πρώτου ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετράδην ἐν τῷ Συμβολαιογραφείῳ μου κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Πλούτωνος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 104 οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν Στίνη ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου ἐν Ἀθήναις Στεφάνου Ταβανάκη, παρόντων καὶ τῶν προσυπογραφομένων δύο ἐνηλίκων Ἑλλήνων πολιτῶν μαρτύρων γνωστῶν μοι καὶ μὴ ἐξαιρουμένων Κυρίων Νικολάου Λαμπαδαρίου δικαστικοῦ κλητῆρος καὶ Ἀντωνίου Σκλέπα ἐμποροκτηματίου, κατοίκων Ἀθηνῶν.

Ἐμφανισθεὶς ὁ γνωστός μοι Κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ἀρχιτέκτων, κάτοικος Βιέννης, διαμένων ἐνταῦθα, ἐζήτησε τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος πληρεξουσίου ἐγγράφου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐδήλωσεν ὅτι ὡς ἐπιτετραμμένος παρὰ τοῦ Βασιλέως Σίμωνος Σίνα, Πρέσβεως τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος εἰς Γερμανίαν, τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐνταῦθα ἀνεγειρομένης Ἀκαδημίας, μέλλων νὰ ἀναχωρήσῃ, διορίζει καὶ ἀποκαθιστᾷ πληρεξούσιον ἐπίτροπόν του καὶ ἀντίκλητόν του τὸν Κύριον Ἑρνέστον Τσίλλερ ἀρχιτέκτονα, πρὸς τὸν ὁποῖον παρέχει τὴν ἐντολὴν καὶ ὅλην τὴν πληρεξουσιότητα νὰ διευθύνῃ τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐνταῦθα ἀνεγειρομένης Ἀκαδημίας, νὰ ἐπιτηρῇ τὰς ἐργασίας τῶν ἐργολάβων, τεχνητῶν καὶ ἐργατῶν, νὰ συνάπτῃ συμφωνίας, νὰ ἐγκρίνῃ καὶ παραδέχεται τὰς καλῶς ἐχούσας ἐργασίας, ν' ἀπορρίπτῃ τὰς ἀτελεῖς καὶ διατάττῃ τὴν ἐπανόρθωσιν συμφώνως μὲ τὰς συμφωνίας, νὰ κάμνῃ πληρωμὰς καὶ ἐν γένει νὰ παρίσταται εἰς ὅλας τὰς πράξεις τὰς ἀφορώσας τὴν οἰκοδομὴν ταύτην, ἐν περιπτώσει δὲ διενέξεως ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προσφεύγῃ ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος ἐνώπιον ὅλων τῶν ἐν Ἀθήναις Δικαστηρίων, νὰ κινῇ ἀγωγὰς, νὰ ἐνεργῇ ὅλας τὰς κυρίας καὶ ἐν παρόδῳ πράξεις τῆς προδικασίας καὶ τὰς ἀφορώσας τὴν διεξαγωγὴν τῶν δικῶν, νὰ παρίσταται καὶ ἐξομολογῆται ἐπὶ Δικαστηρίου, νὰ ἐπάγῃ, δέχεται καὶ ἀντεπάγῃ ὅρκους, ν' ἀναγνωρίζῃ ἐγγράφα, νὰ ἐκτελῇ τὰς ὠφελίμους ἀποφάσεις, νὰ ἐκκαλῇ τὰς ἐναντίας καὶ ἀνακόπτῃ τὰς ἐρήμην, νὰ παραιτῆται ἀπὸ παντὸς ἐνδίκου μέσου ἀπὸ τῆς ὅλης δίκης καὶ ἀπὸ τῆς ὀρκοδοσίας τῶν ἀντιδίκων του καὶ τῶν μαρτύρων, νὰ μεταχειρίζεται τὸ ἔκτακτον μέσον τῆς ἀναίρεσεως καὶ τὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, νὰ παραλαμβάνῃ ἐγγράφα, χρήματα καὶ ἄλλα πράγματα. Νὰ διορίζῃ δὲ καὶ ἄλλους πληρεξουσίου του Δικηγόρους, διὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύωσιν ἐνώπιον παντὸς Ἑλληνικοῦ Δικαστηρίου, Εἰρηνοδικείων, Πρωτοδικείων, Ἐμποροδικείων, Ἐφετείων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἐν γένει νὰ πράττῃ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν οἰκοδομὴν τῆς προμνησθείσης Ἀκαδημίας καὶ ὅτι ὑπόσχεται ὁ Κύριος Θεόφιλος Χάνσεν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἰδιότητά του νὰ παραδεχθῇ τὰς πράξεις τοῦ Πληρεξουσίου του Κυρίου Ἑρνέστου Τσίλλερ ὡς ἀμετακλήτους καὶ ἀμετατρέπτους.

Πρὸς βεβαίωσιν τούτου συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις, ἥτις ἀναγνωσθεῖσα εὐκρινῶς εἰς ἐπήκοον τοῦ ἐντολοδότου τούτου καὶ τῶν προμνησθέντων μαρτύρων, ὑπεγράφη παρὰ πάντων αὐτῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου.

Οἱ Μάρτυρες

Ν. Λαμπαδάριος

Ἄντωνιος Σκλέπας

Ὁ Συμβολαιογράφος

Στεφ. Ταβανάκης

Ὁ Ἐντολοδότης

Θεόφιλος Χάνσεν

83

Ἄρχειοφυλακεῖον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Συμβόλαιον μεταξὺ Ἑρνέστου Τσίλλερ καὶ Νικολάου Κουμέλη περὶ κατασκευῆς τῆς Ἀκαδημίας ἐκ τοῦ ἐκλεκτοτέρου πεντελησίου μαρμάρου (σ. 196, 202).

Ἄριθ. 14073

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν εἰκοστὴν Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐξηκοστοῦ δευτέρου ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον, ἐν τῷ συμβολαιογραφικῷ γραφείῳ μου, κειμένῳ ἐν τῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου οἰκίᾳ τῶν ἀδελφῶν Γερομίχα ὑπ' ἀριθ. 92 ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου Ἀθηνῶν Ἰωάννου Γ. Λάσκαρη καὶ τῶν κάτωθι μνημονευομένων καὶ προσυπογεγραμμένων δύο μαρτύρων ἐνεφανίσθησαν αὐτοπροσώπως ἀφ' ἑνὸς ὁ κύριος Νικόλαος Κουμέλης, ἐργολάβος δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἔργων, κάτοικος Ἀθηνῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ κύριος Ἑρνέστος Τσίλλερ, ἀρχιτέκτων, ὑπήκοος Σαξωνίας, κάτοικος ἤδη Ἀθηνῶν, ἐνεργῶν ὁ τελευταῖος οὗτος ὡς πληρεξούσιος τοῦ κυρίου Θεοφίλου Χάνσεν ἀρχιτέκτονος καὶ κατοίκου Βιέννης, ἐπιτετραμμένου τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐνταῦθα ἀνεγειρομένης Σιναίας Ἀκαδημίας, δυνάμει τοῦ προσαρτωμένου ᾧδε ὑπ' ἀριθ. 2208, τῆς δεκάτης πέμπτης Μαρτίου 1861 πληρεξουσίου ἐγγράφου, γενομένου ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις συμβολαιογράφου Στεφάνου Ταβανάκη, ἀμφότεροι γνωστοί μοι, καὶ ἤτησαντο τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, δι' οὗ συνωμολόγησαν τὰ ἑξῆς:

Ὁ διαληφθεὶς κύριος Νικόλαος Κουμέλης ἀναδέχεται εἰς ἐργολαβίαν καὶ ὑπόσχεται νὰ κατασκευάσῃ ἐκ τοῦ ἐκλεκτοτέρου λευκοῦ μαρμάρου τῆς Πεντέλης ὅλας τὰς ἀπαιτούμενας βαθμίδας τῆς ἐνταῦθα ἀνεγειρομένης Ἀκαδημίας, τὰς ὁποίας βαθμίδας ὀφείλει νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὰς οἰκείας θέσεις τῆς οἰκοδομῆς ὁ ἴδιος ἐργολάβος καὶ δι' ἐξόδων του, ἡ ἐργασία τῶν ὁποίων καὶ ἡ τοποθέτησις αὐτῶν θὰ γίνῃ κατὰ τε τὸ σχέδιον τῆς Ἀκαδημίας καὶ κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ εἰρημένου ἀρχιτέκτονος Ἑρνέστου Τσίλλερ. Διὰ νὰ συναρμόζωνται ἀκριβῶς τὰ μάρμαρα, ὀφείλει ὁ ἐργολάβος νὰ πριονίζῃ τοὺς ἄρμους (ἄκρα) τῶν μαρμάρων μὲ ἄμμον καὶ νερὸν κατὰ τὸν κανονισμόν τῶν ἀρχαίων. Πᾶσα δὲ ἐργασία, ἥτις ἤθελε γίνῃ ὄχι κατὰ τὸ σχέδιον καὶ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀρχιτέκτονος Τσίλλερ, θέλει ἀποδοκιμάζεσθαι καὶ θέλει ἀντικαθίσταται ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρχιτέκτονος Τσίλλερ, δι' ἐξό-

δων ὅμως καὶ εἰς βάρος τοῦ εἰρημένου ἔργολάβου Νικολάου Κουμέλη· πρὸς δὲ τούτοις ὀφείλει ὁ ἔργολάβος νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὅσα μάρμαρα λευκὰ ἕξαχθῶσιν εἰς τὸ λατομεῖον τῆς Πεντέλης, κατὰ τὴν διεξχωγὴν τῶν βαθμίδων, μικρὰ καὶ μεγάλα, κατὰ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ ὁ εἰρημένος ἀρχιτέκτων, καὶ ταῦτα ὀφείλει ὁ ἔργολάβος νὰ παραδώσῃ καλῶς εἰργασμένα καὶ πελεκημένα, καὶ τὰ ὅποια ὀφείλει νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὴν οἰκοδομὴν κατὰ τὰς παραγγελίας τοῦ ἀρχιτέκτωνος. Ὁ ἔργολάβος Κουμέλης ὀφείλει νὰ φροντίσῃ ὥστε τὰ μάρμαρα διὰ τὰς βαθμίδας, καθὼς καὶ τὰ ἕτερα μικρὰ καὶ μεγάλα μάρμαρα, τὰ ὅποια, ὡς εἴρηται, θὰ χρησιμεύσωσι διὰ τοὺς τοίχους τοῦ ἐπάνω πατώματος τῆς Ἀκαδημίας, ἅπαντα καλῶς εἰργασμένα, νὰ ᾗναι πλέον καὶ ὄχι ὀλιγώτερον τῶν τριακοσίων κυβικῶν μέτρων, τὰ ὅποια θέλουν καταμετρῶνται καθαρὰ εἰργασμένα καὶ τοποθετημένα, καὶ οὐχὶ ὅπως φέρονται ἐκ τοῦ λατομείου, καὶ ἡ καταμέτρησις θὰ γίνεταί πάντοτε ἀπὸ τὸ ἕξωθεν μέρος ἐκάστης δεδουλευμένης πέτρας, κατὰ τὸ σχέδιον τὸ σημειούμενον ἐν τῷ παρόντι συμβολαίῳ. Ὅλα ἐν γένει τὰ ἕξοδα διὰ τὴν ἐξαγωγήν τῶν μαρμάρων, διὰ τὴν μεταφοράν, διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τοποθέτησιν αὐτῶν εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἔργολάβου Κουμέλη, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων θὰ τῷ χορηγήσῃ τὰς μηχανάς, τὰ σίδηρα, ξύλα καὶ σχοινία, καθ' ὃν καιρὸν θὰ γίνεταί ἡ τοποθέτησις αὐτῶν. Τὸ δικαίωμα τοῦ λατομείου, ἧτοι τὸ ἐνοίκιον, καθὼς καὶ τὰ ἕξοδα διὰ τὴν ἐν τῷ λατομείῳ γέφυραν καὶ τὸν δρόμον εἶναι εἰς βάρος τῆς Ἀκαδημίας. Ἡ πληρωμὴ, τὴν ὁποίαν ὀφείλει ὁ ἀρχιτέκτων Ἐρνέστος Τσίλλερ νὰ κάμῃ πρὸς τὸν ἔργολάβον Νικόλαον Κουμέλην διὰ τε τὰ μάρμαρα, τὴν ἐργασίαν αὐτῶν καὶ τὴν τοποθέτησιν, συνεφωνήθη πρὸς δραχμὰς τριακοσίας ἕκαστον κυβικὸν μέτρον, καὶ ἡ πληρωμὴ θὰ γίνεταί κατὰ πᾶν δεκαπενθήμερον ἀναλόγως τῆς προόδου τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ πρὸς ἀσφάλειάν του ὁ ἀρχιτέκτων θέλει κρατήσῃ ἐκ τῶν πρώτων πληρωμῶν δραχμὰς τρεῖς χιλιάδας, καὶ προσέτι θέλει κρατεῖ ἕξ ἐκάστης πληρωμῆς πέντε τοῖς ἑκατόν, καὶ τὰ κρατούμενα αὐτὰ ποσὰ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ὁ ἀρχιτέκτων Τσίλλερ πρὸς τὸν ἔργολάβον Κουμέλην μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὅλης ἐργασίας καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ λογαριασμοῦ, ἐπὶ ἕξοφλητικῷ τοῦ παρόντος συμβολαίου. Προθεσμία πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ὅλης ἀνωτέρω ἐργασίας προσδιωρίσθη ἐν ἔτος ἀπὸ σήμερον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὀφείλει ὁ ἔργολάβος Κουμέλης νὰ παραδώσῃ περαιωμένην ὅλην τὴν ἐν λόγῳ ἐργασίαν. Σημειώτεον δὲ ὅτι, ὅσον ὑλικὸν θὰ μένη ἀκατέργαστον καὶ μὴ εἰσέτι τοποθετημένον, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ τοποθετηθῇ πολὺ βραδέως κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς οἰκοδομῆς, τὸ ὑλικὸν αὐτὸ τὸ ἀκατέργαστον θὰ πληρώνεταί εἰς τὸν ἔργολάβον ὡς τοιοῦτον καὶ πρὸ τῆς τοποθέτησεως καὶ τῆς κατεργάσεως αὐτοῦ, καὶ ἅμα κατεργασθῆ καὶ τοποθετηθῆ θέλει γίνεταί ἡ ἀποπληρωμὴ του.

Ταῦτα συνομολογησάντων καὶ ἀποδεξαμένων τῶν εἰρημένων συμβαλλομένων, γέγονεν αὐθημερὸν τὸ παρὸν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον ἐπὶ παρουσίᾳ τούτων καὶ τῶν δύο μαρτύρων κυρίων Δημητρίου Μπουρατίνου, δικαστικοῦ κλητῆρος, καὶ Κωνσταντίνου Α. Ἰατρουῦ, μεσίτου, ἀμφοτέρων κατοίκων Ἀθηνῶν, γνωστῶν μοι, ἐχόντων ὄλα τ' ἀπὸ τὸν Νόμον ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ μὴ ἐξαιρετέων, ἀναγνωσθὲν δὲ εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώ-

νωσ εἰς ἐπήκοον πάντων τούτων, ὑπεγράφη παρ' αὐτῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου, ὁ δὲ κύριος Ἑρνέστος Τσίλλερ ὑπέγραψε γερμανιστί.

Οἱ μάρτυρες

Δ. Μπουρατῖνος

Κωνστ. Α. Ἰατροῦ

Ὁ Συμβολαιογράφος

Ι. Γ. Λάσκαρης

Οἱ συμβαλλόμενοι

Ernst Ziller

N. Κουμέλης

84

Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv. Sina's Testamente.

Δωρεὰ τοῦ Σίμωνος Σίνα πρὸς τὴν θυγατέρα του Ἑλένην ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γάμων αὐτῆς μετὰ τοῦ πρίγκιπος Γρηγορίου Ὑψηλάντου (σ. 203).

Meiner lieben Tochter Helene!

Bey Deinem unter der erfreulichsten Hoffnung für Deine Zukunft mich dennoch wehmuthsvoll stimmenden Austritte aus dem väterlichen Hause habe ich den Kummer zu wissen, dass aus einem unfreiwilligen Versehen, das nach dem Testamente Deines unvergesslichen Grossvaters, der für alle seine Enkelinnen gewiss die gleiche Liebe im Herzen trug, Dir, liebes Kind, zugefallene Vermächtniss in seinem Realwerthe und Ertrage gegen die grossväterlichen Legate Deiner Schwestern weit zurücksteht.

Es gereicht meinem Herzen zur einzigen Befriedigung dieses für Deinen künftigen Haushalt nachtheilige Versehen ausgleichen zu können, welches ich als Sohn und Vater für eine natürliche Pflicht ansehe.

Zu diesem Ende weise ich Dir, liebe Tochter, von dem Tage Deiner Vermählung mit Gregor bei meiner Hauptkasse während meiner Lebensdauer eine Jahres-Rente per Gulden 20.000, Zwanzig Tausend Gulden österreichische Währung an und treffe ich mit diesem Schreiben zugleich meine letztwillige Bestimmung:

Dass bei meinem Ableben das Kapital dieser Rente mit «Viermalhundert Tausend Gulden österreichische Währung Dir als ein Prälegat vor Deinen Geschwistern aus meinem Nachlasse bezahlt werde. Jedoch stelle ich es Deiner freien Wahl anheim, wenn immer Du in den früheren Besitz des Kapitales zu treten wünschest, für den gleichen Betrag das Eigenthum meines Gutes Leopoldsdorf sammt Annexen Dir abzutreten und Dir hierüber eine rechtsförmliche Schenkungs-Urkunde auszustellen.

Gott segne Dich für das ganze Leben und den guten Willen Deines Dich zärtlich liebenden Vaters.

Wien, den 22. November 1862.

Simon Sina, m.p.

Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv. Sina's Testamente.

Κωδικολλος (§ 11), δι' οὗ ὁ Σίνας κληροδοτεῖ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν 1.000.000 φλωρινίων καὶ ἀναθέτει τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου εἰς τοὺς γαμβρούς του Γρηγόριον Ὑψηλάντην καὶ Γεώργιον Μαυροκορδάτον (σ. 213).

C o d i z i l l f ü r d i e A k a d e m i e

11. Meine Erben sind verbunden, den Bau meiner gegründeten Akademie zu Athen unter der Oberleitung meiner Herren Schwiegersöhne Gregor Fürst Ypsilanti und Georg Maurokordatos, dann unter der Bauführung durch Herrn Architekt Hansen nach seinem Plane im gleichen Stile zu vollenden, wozu ich den Betrag von einer Million (1.000.000) Gulden österreichischer Währung bestimmt habe, und die Baukosten nebst dem bereits bewilligten Bau-Honorar von meinen Erben zu gleichen Theilen getragen werden sollen.

Wien, am 23. März 1865

Simon Freiherr von Sina m.p.

Bezirksgericht der Inneren Stadt Wien. Archiv. Sina's Testamente.

Κωδικολλος, δι' οὗ ὁ Σίνας, τροποποιῶν τὸν προηγούμενον κωδικολλον, ἀναθέτει τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὴν σύζυγόν του Ἰφιγένειαν (σ. 215).

C o d i z i l l f ü r d i e A k a d e m i e

Ich habe zum Bau der von mir gegründeten Akademie in Athen die Summe von einer Million (1.000.000) Gulden österreichischer Währung nebst einem separat bewilligten Bau-Honorar bestimmt. Soweit diese Summe bei meinem Ableben für die Akademie nicht verausgabt sein wird, verordne ich die Verwendung ihres restlichen Betrages aus meinem Nachlasse zur Vollendung des Akademiebaues in Athen, welcher unter der Oberleitung meiner Frau Gemahlin durch Herrn Architekten Hansen nach seinem Plane in gleichem Stile auszuführen ist.

Wien, am 23. Februar 1868

Simon Freiherr von Sina, m.p.

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Vertragsentwurf.

Σχέδιον συμβολαίου μεταξύ Σίνα καὶ Δρόσι, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν γλυπτῶν τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος τῆς Ἀκαδημίας ἐπ' ἀμοιβῇ 90.000 δραχμῶν (σ. 215).

V e r t r a g

welcher heute am unten angesetzten Tage zwischen Seiner Excellenz dem Herrn

Freiherrn Simon von Sina einerseits und dem Bildhauer Herrn Leonidas Drossis andererseits abgeschlossen worden ist, wie folgt:

1. Der Herr Bildhauer Leonidas Drossis übernimmt die Ausführung des Giebelfeldes für die auf Rechnung Seiner Exzellenz des Freiherrn Simon von Sina in Athen in Bau begriffene Akademie der Wissenschaften, und zwar nach der von ihm gefertigten und von Seiner Excellenz genehmigten Skizze aus pentelischem Marmor um den Preis von 90.000 Dr., sage neunzig tausend Drachmen.

2. Herr Leonidas Drossis verpflichtet sich in Übereinstimmung mit dem Architekten Herrn Oberbaurath Theophil Hansen oder in seiner Abwesenheit in Athen mit dessen Stellvertreter Herrn Architekten Ernst Ziller alles aufzubiethen, damit diese Arbeit nach allen Regeln der Kunst und in dem Zeitraum von 4 Jahren, sage vier Jahren, das ist bis Juni 1872, vollendet werden kann. Ebenso verpflichtet sich Herr Drossis alle für diese Arbeit was immer für Namen habenden Materialien, wie Marmor etc., auf seine Kosten zu liefern.

3. Die oben angeführte Summe von 90.000 Dr. verpflichtet sich Seine Excellenz Freiherr Simon von Sina dem Herrn Drossis in folgenden 4 Raten à 12.000, à 30.000, à 30.000 und à 18.000 Drachmen zu bezahlen. Beim Beginn der Arbeiten erhält Herr Drossis eine Vorauszahlung von 12.000 Dr., sage zwölf tausend Drachmen, als à conto Zahlung für das 1te Jahr. Wenn in diesem Jahre 1869 sämtliche Modelle vollendet sind, so dass in den darauf folgenden Jahren mehrere Gehülfen mit der Marmor-Ausführung beschäftigt werden können, so kann Herr L. Drossis die Summe von 30.000 Drachmen, sage dreissig tausend Drachmen ratenweise nach Verhältniss des Fortschrittes der Arbeiten ausbezahlt werden, nämlich wenn der Stellvertreter des Herrn Architekten von Hansen Herr Architekt E. Ziller sich die Überzeugung verschafft hat, dass die Arbeiten den gewünschten Fortgang erreicht haben, so dass bis Ende des Jahres 1870 wirklich für die erwähnte Summe von 30.000 Dr. Arbeit geleistet ist. Im dritten Jahre 1871 wird ganz auf diese Weise mit den Auszahlungen verfahren und kann überreinstimmend mit den Fortschritten der Arbeiten ebenfalls ratenweise die Summe von 30.000 Dr., sage dreissig tausend Drachmen, ausbezahlt werden. Nach gänzlicher und gelungener Vollendung des ganzen Giebelfeldes im Jahre 1872 verpflichtet sich Seine Excellenz Herr Simon Freiherr von Sina dem Herrn Drossis den Rest von 18.000 Drachmen, sage achtzehn tausend Drachmen, auszubezahlen. Dieser Rest von 18.000 Drachmen ist aber ausdrücklich nur dann auszuführen, wenn sämtliche Statuen bereits versetzt und zur vollkommenen Zufriedenheit sowohl in künstlerischer als praktischer Beziehung ausgefallen sind. Im entgegengesetzten Fall soll es Seiner Excellenz frei stehen durch seine Bauleitung die

fehlerhaften Arbeiten ausscheiden zu lassen, damit sie durch andere dem Kontrakt entsprechende auf eigene Kosten des Herrn Drossis ersetzt werden können.

4. Der Herr Bildhauer L. Drossis verpflichtet sich für alle hier kontrahierten Arbeiten vollkommen fehlerfreien Marmor aus dem Pentelikon zu verwenden, und es soll der Bauleitung frei stehen, jede Statue auszuschneiden, welche nicht vollkommen aus einem Stück ausgeführt ist, oder sonstige Mängel hat. Für einen solchen Fall versteht es sich vom selbst, dass Herr Drossis sich verpflichtet jede schadhafte Statue durch eine vollkommen kontraktmässige zu ersetzen ohne dafür jedweder Nachzahlung beanspruchen zu können.

5. Diesem Kontrakt ist eine Photographie von der von Herrn Drossis verfertigten und von Seiner Excellenz dem Herrn Freiherrn Simon von Sina genehmigten Modellskizze beigelegt, welche beiderseits unterschrieben ist. Die beigezeichnete Masse 1.60 Meter hoch, 12.60 Meter lang des ganzen Giebelfeldes gibt die genaue Grösse jeder einzelnen Statue.

6. Für den Fall, dass Herr Leonidas Drossis krank werden sollte, wodurch den Arbeiten der gewünschte Fortgang nicht gesichert sein würde, so hat der Stellvertreter des Oberbauraths von Hansen Herr E. Ziller die Verpflichtung die Arbeiten in der Art zu kontrollieren, dass dem Herrn Drossis nur so viel Geld ausbezahlt wird, als seine geleisteten Arbeiten werth sind.

7. Sollte einer der Herren Kontrahenten vor Ablauf des Kontraktes mit Tod abgehen, so übernehmen für Seine Excellenz Herrn Freiherrn Simon von Sina Hochderen Erben die Vollstreckung dieses Kontraktes; wogegen im Falle des Ablebens des Herrn Drossis es Seiner Excellenz frei stehen soll, die Vollendung dieser Arbeiten an wen immer zu übergeben und die Erben des Herrn Drossis können in solchem Falle nur auf die Zahlung für die bis dahin geleisteten Arbeiten Anspruch machen.

8. Beide kontrahierende Theile verzichten hiermit auf das Rechtsmittel der Klage und Einwendung einer Verletzung über die Hälfte des wahren Werthes.

9. Für alle aus diesem Vertrage erwachsenden Rechtstreite unterwerfen sich beide Theile als Kläger oder geklagte dem k.k. Wiener Landesgerichte.

Zur Urkund dessen wurde vorstehender Vertrag in Gegenwart der mitgefertigten Zeugen ausgefertigt, die Originalausfertigung Seiner Excellenz Freiherrn von Sina und eine widimierte Abschrift hiervon Herrn L. Drossis eingehändigt.

Wien am.....(1868)

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Übereinkommen (Entwurf).

Σχέδιον συμβολαίου μεταξύ Σίνα καὶ Δρόση διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος ἐπ' ἀμοιβῇ 130.000 δραχμῶν (σ. 223).

Ü b e r e i n k o m m e n

welches am heutigen zwischen Sr. Excellenz Herrn Simon Freiherrn von Sina einerseits und Herrn Leonidas Drossis Bildbauer andererseits verabredet und vereinbart wurde.

Sr. Excellenz Herr Simon Freiherr von Sina beabsichtigt vier grosse Statuen für den Bau der Akademie der Wissenschaften in Athen ausführen zu lassen, für welche jedoch gegenwärtig von Seite des Herrn Drossis noch keine Skizze vorliegen. Diese Statuen sind folgende:

Eine Minerva und ein Apollo stehend, jede 3.50 Meter hoch, und zwei sitzende Statuen, Sokrates und Plato darstellend, jede 2.40 Meter hoch.

Für die 4 Statuen verpflichtet sich Herr L. Drossis hiermit rechtsgültig und unwiederruflich, längstens binnen zwei Jahre Seiner Excellenz Freiherrn von Sina die ordentlich gearbeiteten Skizzen vorzulegen und für den Fall als Seine Excellenz dieselben genehmigen und bestellen wollten, diese 4 Statuen aus pentelischem Marmor genau nach den obbezeichneten Massen, und zwar Minerva und Apollo stehend zu je 40.000 Drachm., zusammen 80.000 Drachm., schreibe achtzig tausend Drachmen, Sokrates und Plato sitzend zu je 25.000 Dr., zusammen 50.000 Dr., schreibe fünfzig tausend Drachmen, im ganzen daher um 130.000 Dr., schreibe einhundert dreissig tausend Drachmen, vollständig auszuführen, und verpflichtet sich diese Arbeiten um den festgesetzten Preis zu liefern, es mag diese Ausführung von Seiner Excellenz wann immer begehrt werden.

Seine Excellenz Freiherr von Sina behält sich jedoch ohne vor der Hand irgend eine hierauf bezügliche Verpflichtung einzugehen vor, diese Arbeiten entweder ganz aufzugeben oder dieselben wann immer zu den obbestimmten Preisen bei Herrn Drossis fix zu bestellen. Für den Fall der definitiven Übertragung dieser Arbeit an Herrn Drossis behält sich Seine Excellenz Freiherr von Sina vor, für diese Bestellung mit dem genannten Bildhauer einen separaten Kontrakt abzuschliessen.

Zur Urkund dessen nachstehende eigenhändige Fertigung.

Wien.... (1873).

Ernst Ziller, «Erinnerungen» (Manuskript).

Ὁ Σίνας ὑπόσχεται εἰς τὸν Τσίλλερ ἰδιαιτέραν ἀμοιβὴν ἐξ 20.000 δραχμῶν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς Ἀκαδημίας (σ. 224).

Wien, den 12ten November 1874.

Herrn Architekten Ernst Ziller, wohlgeboren.

In Würdigung Ihres lobenswerthen Eifers und der besonderen Rechtschaffenheit, welche Sie durch so viele Jahre bei der Ihnen anvertrauten Leitung meines Academie-Baues in Athen redlich an den Tag legten, und in zuversichtlicher Erwartung dessen, dass Sie diesen Monumental-Bau nächstens auch glücklich vollenden und zu meiner vollkommenen Zufriedenheit ausführen werden, spreche ich Ihnen für diesen Fall eine ausserordentliche Remuneration von 20.000 Dr., sage: zwanzig tausend Drachmen, zu; die ich Ihnen nach Beendigung und Collaudirung des Baues innerhalb zwei Jahren, in zwei gleichen Raten per 10.000 Dr. derart auszahlen lassen werde, dass Sie die erste Rate nach vollendung des Academie-Baues, sogleich im selben Jahre, die zweite Rate hingegen erst im zweiten Jahre darauf erhalten werden.

Die Auszahlung der auf obige Weise zugesagten ausserordentlichen Remuneration wird eventuell auch auf meine Erben obligatorisch übergehen.

Es grüsst Sie bestens

Simon Freiherr v. Sina m.p.

Akademie der bild. Künste (Wien) : Archiv Nr. 471/1874, pr : C : X-1875

Εὐχαριστήριοις ἐπιστολὴ τοῦ Σίνα πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βιέννης ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ του ὡς ἐπιτίμου μέλους αὐτῆς (σ. 219).

An das verehrliche Professoren - Collegium der K.K. Akademie der bildenden Künste.

Geehrte Herren!

Mein längeres Unwohlsein verzögerte die schriftliche Antwort auf das Ihrer Seits mir in so schmeichelhafter Weise zuerkannte Diplom Ehren-Mitglied der Kais. Kön. Akademie der bildenden Künste. Ich komme nun, geehrte Herren, mit Gegenwärtigem meinen aufrichtigen Dank für die mir erwiesene Ehre auszudrücken.

Haben meine Bestrebungen zur Unterstützung und Hebung der bildenden Künste Ihren Beifall erlangt, so ist mir anderseits die so schmeichelhafte Art der Anerkennung meiner geringer Mitwirkung von um so höherem Werthe und bestärkt mich in

dem schönen Bewusstsein, mein Schärfflein auch zu diesem so wichtigen Zwecke beigetragen zu haben.

Empfangen Sie, geehrte Herren, mit meinem wiederholten Danke zugleich den Ausdruck meiner ausgezeichneten Hochachtung.

Schloss Rappoltenkirchen, den 10. Juni 1875.

Freiherr v. Sina

91

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Κῶδιξ Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ, σ. 105-107.

Ἐπιστολή τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Κουμουνδοῦρον, δι' ἧς συνιστᾷ εἰς αὐτὸν ἐπειγόντως τὴν ἴδρυσιν Ἀκαδημίας καὶ προτείνει τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀριστίνδην ἐκλογὴν 25 Ἀκαδημαϊκῶν (σ. 225).

Ἐν Βερολίῳ τῇ 13/25 Αὐγούστου 1875

Φίλτατε Κε Κουμουνδοῦρε,

Ἄλλ' ἰδοὺ σοὶ στέλλω ἐπισυνημμένον σχέδιον, οὗ ἡ παραδοχὴ νομίζω ὅτι ταχύτατα καὶ δραστηριώτατα παντὸς ἄλλου δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ ποθούμενον, ἤτοι εἰς τὸ νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συμπάθειαν τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὐ μόνον ἐντροπὴ εἶναι νὰ οἰκοδομῆται ἀνάκτορον Ἀκαδημίας ἐν Ἀθήναις χωρὶς νὰ ἔχωμεν Ἀκαδημίαν, ἐν ᾧ ἄλλαχοῦ αἱ μέγιστα τῶν Ἀκαδημιῶν ἤρχισαν ἐν ὑπογείοις καὶ παραβύστοις, οὐ μόνον διὰ τὴν παρ' ἡμῖν δραστήριον καλλιέργειαν τῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ ἴδρυσις αὐτῆς θέλει χαιρετισθῆ ὑπὸ πάσης τῆς Εὐρώπης ὡς ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ σοφοὶ ὅλων τῶν μερῶν, οἵτινες σήμερον ὑπαγορεύουσι τὴν κοινὴν γνώμην, θέλουσιν ὅλοι βοήθει ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Πρὸ 25 ἐτῶν, ὅτε ἤμην εἰς τὸ Μόναχον, ἡ Βαυαρικὴ Ἀκαδημία ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν ἰδρύσεως Ἀκαδημίας ἐν Ἀθήναις. Μὴ βάλῃς λοιπὸν σὲ παρακαλῶ τὸ σχέδιον κατὰ μέρος, ἀλλὰ θεώρησόν το ὡς τὸ ἀπταιστότερον καὶ τὸ ταχύτερον μέσον διὰ νὰ συστηθῇ ἡ Ἑλλάς παρὰ τῇ Εὐρώπῃ, καὶ δός το εἰς τὸν μέλλοντα ὑπουργὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἵνα τὸ ἐγκολπωθῇ, τὸ δώσῃ ἂν θέλῃ ὡς ἐδικόν του ἢ ὡς ἐδικόν σου, καὶ τὸ ἐφαρμόσῃ ἄνευ ἀναβολῆς. Εἰς τὴν Βουλὴν νομίζω ὅτι δύναται νὰ μὴ ὑποβάλῃ εἰμὴ νομοσχέδιον ἐξ ἑνὸς ἢ δύο ἄρθρων, ἂν καὶ αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖον, περὶ ἰδρύσεως Ἀκαδημίας γενικῶς καὶ ὀργανώσεως αὐτῆς διὰ διατάγματος. Ἀμφιβάλλω δὲ ἂν καὶ τοιοῦτος νόμος ἀπαιτῆται, ἀφ' οὗ οὐδεμία προικοδοτήσις, οὐδὲν δικαίωμα ἐκ τοῦ δημοσίου δίδεται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὡς πᾶσαι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἑταιρεῖαι συνιστῶνται ἄνευ νόμου. Ἀλλὰ περὶ τούτου εἶσαι καταλληλότερος νὰ κρίνης. Μὴ ἀκούῃς μελαγχολικούς τινας, οἵτινες θὰ σ' εἰποῦν ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν εἶναι ὥριμος δι' Ἀκαδημίαν, διότι ἄλλως θὰ σαπίσῃ πρὶν ὠριμάσῃ. Αἱ πλείστα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀκαδημιῶν εἰς τὴν ἀρχὴν των δὲν εἶχον προσωπικὸν τόσον καλὸν ὅσον δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἐδική μας. Σχεδὸν ἤθελον σὲ εἰπεῖ, μὴ ἀφήσῃς καὶ τοὺς σοφοὺς νὰ φέρωσιν ἐνστάσεις καὶ μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὀργανισμόν. Μόνον ἀναβολῶν θὰ γίνουσι αἴτιοι. Ἐσπούδασα καὶ γνωρίζω τὸ ἀντικείμενον ὑπὲρ πάντα ἄλλον, ὧν ὁ ἴδιος μέλος πλεί-

στων τοιούτων Ἀκαδημιῶν ἢ ἑταιρειῶν. Ὡς δὲ πρὸς τὰ πρόσωπα, τοὺς ἐν τῷ ἐπισυννημμένῳ πίνακι ὑποβάλλω ὡς παράδειγμα. Μετὰ τῶν πλείστων οὐδεμίαν ἔχω σχέσιν· τινὰς οὐδὲ γνωρίζω παντάπασι, καὶ τινὰς, ὡς τὸν Κόντον, γνωρίζω διότι μὲ ὕβρισαν καὶ ἴσως ἀκόμη μὲ ὑβρίζουσιν. Ὁ δὲ Κουμανούδης δὲν ἀγαπᾶται ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διὰ τὴν ἄτοπον καὶ ἄκριτον καταφορὰν του κατὰ τῆς εὐεργετικῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα συμβάσεως περὶ Ὀλυμπίας, ἣτις πρώτη πάλιν ἐξῆψε σπινθῆρας φιλελληνισμοῦ ἐν Γερμανίᾳ, παραχθεῖσα ἐκ τῆς φιλελληνικῆς διαθέσεως τοῦ διαδόχου τοῦ Πρωσσοῦ θρόνου· ἀλλὰ περὶ τούτων δὲν πρόκειται. Ὁ Κόντος εἶναι δόκιμος φιλόλογος καὶ ὁ Κουμανούδης γνωστὸς ἀρχαιολόγος. Ἡ θέσις των εἶναι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Ἀντὶ τοὺς 25, οὓς σοὶ σημειῶ, ἐκλεξόν ἄλλους, οὓς ἐγκρίνεις· τὸ ἀπολύτως ἀναπόφευκτον ὅμως εἶναι νὰ ἐκλεχθῶσι, μάλιστα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὀνόματα, ὧν ἢ ἐπὶ παιδείᾳ μεγάλη ἐπισημότης νὰ μὴ ἐπιδέχεται οὐδεμίαν ἀμφισβήτησιν. Μόνον οὕτω δύναται νὰ ἐπιτύχη ἡ Ἀκαδημία καὶ νὰ δικαιωθῇ ἡ Κυβέρνησις. Μὴ ἀκούης δὲ καὶ δυνατοὶ σοὶ εἰπῆ ὅτι δὲν πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ διορίσῃ τὰ πρῶτα 5 μέλη ἐκάστου τμήματος. Ἄλλως δὲν γίνεται. Οὐδεὶς ἄλλος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο· μόνη ἡ Κυβέρνησις δικαιουῖται νὰ δώσῃ ταύτην τὴν πρώτην ἀφετηρίαν. Ἐν Βαυαρίᾳ ἐπὶ τῆς συστάσεως τῆς Ἀκαδημίας ὅλοιοὶ οἱ πρῶτοι Ἀκαδημαῖκοι διορίσθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκτὸς τῶν διορισθησομένων θὰ μείνουν βεβαίως καὶ ἄλλοι· ἀλλὰ καὶ οὗτοι δὲν θὰ ἔχουν νὰ παραπονεθοῦν, διότι ἡ Κυβέρνησις διώρισε μόνον τοὺς ἐκλογεῖς, οὓς ἡ κοινὴ φήμη τῇ ὑπέβαλε, καὶ οὗτοι θέλουσιν ἐκλέξει ἐκ τῶν ἄλλων τοὺς δοκιμωτέρους. Ἄν, ἅμα ἔλθῃτε εἰς τὸ ὑπουργεῖον, χωρὶς προηγουμένου πολλοῦ θορύβου, διὰ νὰ μὴ ἔχητε ἀξιώσεις καὶ ἀντιπράξεις, δημοσιεύσητε ἀμέσως τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ τοὺς διορισμοὺς, ἢ ὑποβάλητε εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἀναγκαῖα ἄρθρα (ἂν ὑπάρχωσιν ἀναγκαῖα), καὶ ἔπειτα ἀμέσως ἰδρύσητε τὴν Ἀκαδημίαν (πρὶν τελειώσῃ τὸ οἰκοδόμημα), πιστευσον ὅτι καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐν Εὐρώπῃ μεγάλην θὰ ἀποτελέσῃ ἐντύπωσιν καὶ πολλῶν καλῶν θὰ γίνῃ πρόξενον. Βλέπεις ὅτι κατὰ τὸ σχέδιόν μου ἡ Κυβέρνησις οὐδ' ὀβολὸν ἔχει ἀνάγκην νὰ δώσῃ, ἀλλὰ μόνον τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν νὰ δέχῃται δωρεάς, καὶ σ' ἐγγυῶμαι ὅτι δὲν θὰ λείψουν. Νομίζω ὅτι αὐτὸς ὁ Σίνας προτίθεται νὰ εἶναι εἷς ἐκ τῶν πρώτων καὶ μεγάλων δωρητῶν τῆς· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν δὲν γίνῃ, ἀρκεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ τῇ δωρήσῃ μίαν τράπεζαν καὶ μίαν δωδεκάδα σκαμνίων, καὶ ἐμπορεῖ ν' ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας τῆς, ἅς ν' ἀναπτύσῃ μόνον καθ' ὅσον ἀποκτᾷ πόρους. Πιστευσόν με, μὴ ἀκούης μεμψιμοίρους, κάμε τὸ μέγα ἔργον καὶ δὲν θὰ τὸ μετανοήσῃς.

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Κῶδιξ Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ, σ. 107-109.

Δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Ραγκαβῆ πρὸς τὸν Κουμουνδοῦρον, δι' ἧς συνιστᾶ εἰς αὐτόν, ὅπως ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν συντομώτατον νομοσχέδιον πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας, ἣτις δέον νὰ ὀνομασθῇ Σιναια, ἀναμείνη δὲ τὴν λῆψιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Σίνα συντασσόμενου ὀργανισμοῦ, ἵνα ὑποβάλλῃ τοῦτον ἐν καιρῷ πρὸς ἐπικύρωσιν. (σ. 225).

Ἐν Βερολίῳ τῇ 18/30 Αὐγούστου 1875

Φίλτατε Κ. Κουμουνδοῦρε,

Ἡ ἐπιστολή μου αὕτη σκοπὸν ἔχει ν' ἀναιρέσῃ μέρος τῆς προλαβούσης μου. Ἐχω νὰ σοὶ δώσω τὴν ἀρίστην εἶδησιν ὅτι ὁ Σίνας (ὅμως φοβοῦμαι ὅτι πολλὴν παντοχὴν δὲν ἔχει πλέον νὰ ζήσῃ) προτίθεται γενναίως, ἀφ' οὗ ἔκτισε, καὶ νὰ προικοδοτήσῃ τὴν Ἀκαδημίαν. Ἐχει ὅμως τὴν ἀξίωσιν αὐτὸς νὰ προτείνῃ τὸν ὀργανισμὸν αὐτῆς εἰς τὴν κύρωσιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀγαθῇ τύχῃ! Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρέπει νὰ τῷ γίνῃ ἡ ἐλαχίστη ἀντίρρησης, καὶ ἐπομένως ὁ ὀργανισμὸς, ὃν συνέταξα νὰ μείνῃ κατὰ μέρος καὶ οὐδὲ νὰ ἠξεύρῃ ὁ ἐλευθέριος δωρητῆς ὅτι σᾶς τὸν ἔπεμψα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιμένω πάντοτε περὶ τοῦ κατεπεύγοντος τῶν καιρῶν καὶ περὶ τῆς ἠθικῆς ἐντυπώσεως, ἣν θέλει προξενήσῃ καὶ πρέπει τώρα ὑπὲρ ποτε νὰ προξενήσῃ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κυβερνήσεώς της ἡ Ἀκαδημία, διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι ἅμα γίνῃ τὸ ὑπουργεῖόν σας, καλὸν εἶναι νὰ γράψῃ τῷ Σίνα ὅτι ἐκτιμῶν εἰς τὴν ὑπερτάτην αὐτοῦ ἀξίαν καὶ σπουδαιότητα τὸ πατριωτικὸν αὐτοῦ ἔργον, προὔργιαίτατον θεωρεῖ νὰ ὑποβάλλῃ ἀμέσως εἰς τὴν Βουλὴν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας· περὶ δὲ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς ὅτι ἀνατίθεται εἰς αὐτὸν νὰ προτείνῃ ὀργανισμοῦ σχέδιον, ἵνα αὐτὸ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν πρότασιν τοῦ καθιεροῦντος αὐτὸ Β. Διατάγματος. Ἀμέσως δέ, καὶ χωρὶς νὰ περιμείνητε νὰ σᾶς πέμψῃ τὸν ὀργανισμὸν νὰ ὑποβάλλητε εἰς τὴν Βουλὴν συντομώτατον νόμον, λέγοντα εἰς ἓν, δύο, τὸ πολὺ τρία ἄρθρα, ὅτι συνιστᾶται Ἀκαδημία τῇ γενναίᾳ καὶ πατριωτικῇ δωρεᾷ τοῦ Σίνα ἐπὶ σκοπῷ κλπ., ὅτι ἐπιτρέπεται αὐτῇ νὰ δέχεται δωρεὰς καὶ προικοδοτήσεις, ὅτι δ' ὁ κανονισμὸς ἢ ὀργανισμὸς αὐτῆς θέλει γίνῃ διὰ Β. Διατάγματος συνεννοήσῃ μετὰ τοῦ μεγάλου δωρητοῦ. Ἐν τῷ νόμῳ ἴσως δύναται νὰ λέγηται ὅτι ἡ Ἀκαδημία θέλει καλεῖσθαι Σινάια.

93

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Κῶδιξ Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ, σ. 109-111.

Τρίτη ἐπιστολή τοῦ Ραγκαβῆ πρὸς τὸν Κουμουνδοῦρον, δι' ἧς συνιστᾶ εἰς αὐτόν, ὅπως μὴ προβῇ εἰς οἰανδήποτε ἐνέργειαν πρὸς ἴδρυσιν Ἀκαδημίας ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς Σίμωνος Σίνα (σ. 225).

Βερολίνον, Σεπτέμβριος 1875

Φίλτατε Κε Κουμουνδοῦρε,

Ἴδου καὶ τρίτη ἐπιστολή, ἀλλὰ σύντομος αὕτη καὶ μόνον σκοπὸν ἔχουσα . . . ν' ἀναιρέσῃ τὰς ἄλλας δύο, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς Ἀκαδημίας. Τῷ ὄντι ὁ κ. Ὑψηλάντης ἀκούσας περὶ τῶν ἰδεῶν μου, μοὶ ἔγραψεν ὅτι ἐπιθυμητὸν εἶναι νὰ μὴ γίνῃ τίποτε, οὐδ' ἡ περὶ συστάσεως πρότασις εἰς τὴν Βουλὴν, πρὶν ἢ ὁ πενθερός του, ἀναλαβὼν ἱκανῶς, ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Σίνας βεβαίως θὰ προικίσῃ τὴν Ἀκαδημίαν, διὰ τοῦτο γεννηθήτω τὸ θέλημα του· πρέπει εἰς οὐδὲν νὰ κακοκαρδισθῇ· καὶ τὸ μόνον, ὃ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ, εἶναι

ὁ προσεχῆς ὑπουργὸς τῆς ἐκπαιδείσεως νὰ τῷ γράψῃ, ἅμα ἀναλαβὼν τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ἐπειδὴ τὸ διὰ τῆς ἐλευθεριότητός του ἐγερθὲν κατάστημα ἐτελείωσεν ἢ πλησιάζει εἰς τὸ τέλος του, ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ ὅσον τάχιον τὰς πατριωτικὰς του προθέσεις, ἰδρύουσα τὴν Ἀκαδημίαν. Μὴ θέλουσα ὁμῶς οὐδὲν νὰ πράξῃ εἰμὴ διὰ συνεννοήσεως μετ' αὐτοῦ, τὸν παρακαλεῖ νὰ τῇ γνωστοποιήσῃ τὴν περὶ τούτου γνώμην του καί, ἂν θέλῃς, καὶ τὰς περὶ ὀργανισμοῦ ἰδέας του.

Πιστεύω ὅτι ὁ Σίνας θέλει μὲ συμβουλευθῆ καὶ θέλω προσπαθῆσαι νὰ ὑπάγω ὁ ἴδιος εἰς Βιέννην, διὰ νὰ ἰδῶ ἐκ τοῦ πλησίον, μὴ τις τῷ δοθῆ ἰδέα μὴ συμφέρουσα εἰς τὸν δημόσιον σκοπόν, καὶ νὰ προσπαθῆσω νὰ τὴν διορθώσω ἢ, ἂν δὲν τὸ κατορθώσω, νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ἐμπιστευτικῶς. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ πάντοτε τὸ δικαίωμα, ὅ,τι θέλει νὰ δεχθῆ καὶ ὅ,τι θέλει νὰ ἀπορρίψῃ. Ἐπιθυμητὸν ὁμῶς εἶναι τίποτε νὰ μὴν ἀπορρίψῃ, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλει εὐρεθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην, διότι ὁ κ. Σίνας ἐμπνέεται ὑπὸ τῶν καθαρῶτερων πατριωτικῶν αἰσθημάτων.

94

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Ἀρχεῖον.

Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τῆς Ἰφιγενείας Σίνα πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας Γ. Μίλησην διὰ τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της τελεσθὲν ἐπίσημον μνημόσυνον (σ. 226, 228 - 229).

Chateau d' Eichhorn 8/20 Ἰουνίου 1876.

Ἀθήνας

Εὐγενέστατε Κύριε,

Σᾶς εὐγνωμονῶ ἀπὸ καρδίας διὰ τὰς πρὸς με συλλυπητηρίους Σας εὐχὰς καὶ διὰ τὴν καλωσύνην, τὴν ὁποίαν μοὶ δεικνύετε συμεριζόμενος τὸ μέγιστον δυστύχημά μου.

Ἐπίσης Σᾶς εὐγνωμονῶ, ὡς καὶ τὴν λοιπὸν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν εὐγενῆ ἀπόφασίν Σας, τελοῦντες ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀγαπητοῦ μοι Συζύγου, οὐτινος ἡ ἀπώλεια εἶναι πράγματι μεγίστη καὶ ἀνεπανόρθωτος δυστυχία.

Μετ' ἄκρας τῆς ψυχῆς μου συγκινήσεως παρετήρησα, Εὐγενέστατε Κύριε, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀναγνωρίζουσα τὰς θυσίας, τὰ ὁποίας ὁ ἀγαθὸς Σύζυγός μου ὑπὲρ αὐτῆς ἔκαμεν, εἰλικρινῶς ἐλυπήθη διὰ τὴν στέρησίν του καὶ ἐφρόντισε μὲ πάντα τρόπον ν' ἀποδείξῃ τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀγαπητοῦ μοι Συζύγου, δι' ὃ τὴν εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας.

Λάβετε παρακαλῶ τὴν καλωσύνην, Κύριε Ὑπουργέ, νὰ διαβιβάσετε τὰς ἀπείρους εὐχαριστήσεις μου καὶ εἰς τὸν εὐγενέστατον Πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου Κύριον Κόκκινον, διὰ τὸν κόπον, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν, ἐκφωνήσας λόγον ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ Συζύγου μου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ μνημοσύνου.

Ἐπαναλαμβάνουσα τὰς εὐχαριστήσεις μου, Κύριε Ὑπουργέ, Σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τοὺς χαιρετισμούς μου.

Βαρωνὶς Ἰφιγένεια Σίμωνος Σίνα

Περιοδ. «Ἐστία» (Ἀθῆναι) τόμ. 6, ἀρ. 147 | 22-10-1878, σελ. 686-687.

Περιγραφή τῶν πινάκων τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ τοῦ Τσίλλερ.
(σ. 232).

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΙΝΑΙΑΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ἡ αἴθουσα αὕτη εἶναι ἡ εὐρυχωροτάτη πασῶν ἐν τῇ νεοδημητῶ Ἀκαδημίᾳ. Προωρισμένη εἰς ἐπισήμους συνεδριάσεις, εἶναι κατ' ἀναλογίαν πολυτελέστατα κεκοσμημένη, ἐπαρκῆ δὲ κατέχει χῶρον διὰ τε τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς καὶ τοὺς προσκεκλημένους. Ἐν τῷ μέσῳ, παρὰ μακρὰν τράπεζαν καὶ ἐπὶ ἐδρῶν κινητῶν, ὠρίσθη ἡ θέσις τοῦ προέδρου, τῶν γραμματέων καὶ τῶν λοιπῶν ἀκαδημαϊκῶν, λαμπραὶ δ' ἕτεραι ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἔδραι, μαλακὰ ἔχουσαι ὑποστρώματα καὶ ἀμφιθεατρικῶς διατεθειμέναι ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς αἰθούσης μέχρι τῶν τοίχων, εἰσὶν ὠρισμέναι διὰ τὸ ἀκροατήριον. Ἡ αἴθουσα τὴν μὲν ἡμέραν θὰ φωτίζεται ἄνωθεν ἐκ τῆς στέγης, τὴν δὲ νύκτα διὰ τεσσάρων λυχνούχων, ἐχόντων ἀπάντων ἑκατὸν λαμπτήρας φωταερίου. Εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης θὰ στηθῇ τὸ ἄγαλμα τοῦ βαρῶνου Σίμωνος Σίνα εἰς ἀνώτερον τοῦ φυσικοῦ μέγεθος. Ἀπαντα τὰ ἀρχιτεκτονικὰ τῶν τοίχων μέρη εἰσὶν ἐκ λευκοῦ πεντελικοῦ μαρμάρου, θέλουσι δὲ ἐπιχρυσωθῆ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ὡς ἦσαν καὶ τὰ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀρχαῖα μνημεῖα. Τὸ ἀνώτερον τῶν τοίχων μέρος θὰ κοσμῶσιν ὀκτὼ κολοσσιαῖαι εἰκόνες, παριστῶσαι τὸν μῦθον τοῦ Προμηθέως, ὧν ἡ ἐργασία ἀνετέθη εἰς τὸν ἐν Βιέννῃ καθηγητὴν κ. Griepenkerl. Τῶν εἰκόνων τούτων σύντομον περιγραφὴν παρέχομεν ἀμέσως κατωτέρω :

Α' εἰκὼν (τοῖχος ἀριστερόθεν τῆς εἰσόδου). Π ρ ό ρ ρ η σ ι ς τ ῆ ς Θ έ μ ι δ ο ς τ ῶ υ ἰ ῶ α ὑ τ ῆ ς Π ρ ο μ η θ ε ῖ.

Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κόσμου, ὅπου αἰ τοῦ Ὠκεανοῦ πηγαὶ καὶ ὅπου ἀδιαλείπτως ἀντηγεῖ ὁ κρότος τῆς σφύρας τῶν Κυκλώπων, προσέρχεται εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ ὁ μεγάλθυμος Τιτάν, ζητῶν μετὰ δέους νὰ μάθῃ τὴν εἰμαρμένην ἑαυτοῦ καὶ τοῦ κόσμου.

Β' εἰκὼν. Ἀ θ η ν ᾶ καὶ Π ρ ο μ η θ ε ῦ ς παρὰ τὰ ς πύλας τοῦ Φωτός.

Αἱ ὄραι ἀνέφξαν τὰς χαλκᾶς πύλας τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἡλίου. Οἱ πύρινοι τοῦ Φοίβου ἵπποι ἀκολουθοῦσι τὴν ὑπὸ δροσοβόλων δαιμονίων συνοδευομένην Ἡώ, ἐκ δὲ τοῦ ὑπὸ τούτων πυρομένου ἄρματος ὁ Προμηθεὺς τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς ἀνάπτει τὴν δᾶδα αὐτοῦ.

Γ' εἰκὼν. Ὁ Π ρ ο μ η θ ε ῦ ς ζ ω ο γ ο ν ῶ ν τὸ ὑ π' α ὑ τ ο ῦ π ο ι η θ ἔ ν ὁ μ ο ἰ ῶ - μ α ἄ ν θ ρ ῶ π ο υ.

Τὸ πλάσμα τοῦ Προμηθέως ζωογονεῖται ὑπὸ πυρὸς οὐρανίου, ἡ Ἀθηνᾶ δωροφορεῖται αὐτῷ νέκταρ. Εἰς μάτην δ' ὁ Ἐπιμηθεὺς καλεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Προμηθεᾶ ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς κατὰ τοῦ Ὀλύμπου ἐφορμῶντας Τιτᾶνας.

Δ' εἰκὼν. (Ἀέτωμα). Τ ι τ α ν ο μ α χ ί α.

Οἱ Θεοὶ πάντες εἰσὶ περὶ τὸν Δία συνηθροισμένοι, ἡνίοχος δὲ τοῦ ἄρματος τοῦ μεγάλου

θεοῦ ἐστὶν ὁ Προμηθεύς, ὅστις ἐκόμισεν αὐτῷ τοὺς ὑπὸ τῶν Κυκλώπων χαλκευθέντας κεραυνούς. Ὁ Ζεὺς σφενδονίζει ἀλληλοδιαδόχως τοὺς Τιτᾶνας εἰς βάραθρον, ὅποτε ἀρπάζοντες αὐτοὺς οἱ Ἑκατόγχειρες ρίπτουσιν εἰς τὸν Τάρταρον. Τὸ δὲ νέον γένος τῶν ἀνθρώπων καρδοκεῖ μετὰ τρόμου ἐν τινι σπηλαίῳ τὴν ἔκβασιν τῆς φοβεραῆς μάχης.

Ε' εἰκὼν. Ὁ Προμηθεὺς φέρων τοῖς ἀνθρώποις τὸ πῦρ.

Ὁ Ζεὺς, ὅπως καταστήσῃ ἀδύνατον τὴν ἐπανάληψιν τοιαύτης μάχης, μελετᾷ τὴν ἐξόντως παντὸς γηγενοῦς. Οἱ ἄνθρωποι, ζῶσιν ὡσπερ θηρία ἐν σπηλαίοις, ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς ἐλεήσας τὰ δύσμοιρα αὐτοῦ τέκνα φέρει αὐτοῖς τὸ φῶς.

ΣΤ' εἰκὼν. Ὁ Προμηθεὺς δεσμώτης.

Ὡς παραβάτης τῶν θελήσεων τοῦ Διὸς προσδεῖται ὁ Προμηθεὺς εἰς βράχον. Πρὸς μείζονα δὲ τιμωρίαν ἀετὸς κατατρώγει τὸ καθ' ἑκάστην ἀνανεούμενον ἦπαρ αὐτοῦ. Καὶ ὁμως ὁ παρωργισμένος Τιτᾶν ἀρνεῖται ν' ἀποκαλύψῃ τῷ ἀγγέλῳ τῶν θεῶν Ἑρμῆ τὸν πρὸς ἐξιλασμὸν αἰτούμενον χρησμὸν τῆς Θέμιδος. Ὁ Ὠκεανὸς καὶ αἱ κόραι αὐτοῦ Νηρηίδες θρηνοῦσι τὴν οἰκτρὰν τοῦ Προμηθέως τύχην.

Ζ' εἰκὼν. Λύτρωσις τοῦ Προμηθέως ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

Τὰ ἄγρα πάθη τοῦ τε Διὸς καὶ τοῦ Προμηθέως κατεπραῦνθησαν· καὶ ἐκεῖνος μὲν φοβεῖται περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐξουσίας, τὸν δὲ Προμηθεῖα κατέβαλε τὸ βάρος τῶν ἀνηκέστων δεινῶν. Τότε ἐπελθὼν ὁ Ἡρακλῆς κατατοξεύει τὸν ἀετὸν καὶ λύει τὰ τοῦ Προμηθέως δεσμὰ μετὰ τῶν ἐκ τοῦ Ταρτάρου λυτρωθέντων Τιτάνων, πρὸς πλήρωσιν τοῦ ὄρκου τοῦ Διὸς. Ὁ Χείρων, ἀδυνατῶν ν' ἀντίσχη εἰς τοὺς πόνους ἀνιάτου πληγῆς, παραιτεῖται τὴν ἑαυτοῦ ἀθανασίαν καὶ ἐγκολποῦται τὸν θάνατον.

Η' εἰκὼν (Ἀέτωμα). Ὁ Ἡρακλῆς ἀνάγων εἰς τὸν Ὀλυμπόν τὸν Προμηθεῖα. Πάντες οἱ θεοὶ εἰσὶ συνηθροισμένοι, οἳ τε Ὀλύμπιοι καὶ οἱ ἐνάλιοι καὶ οἱ καταχθόνιοι, ὅτε ὁ Ἡρακλῆς φέρει τὸν Προμηθεῖα ἐνώπιον τοῦ Διὸς, οὗ τοῦ λοιποῦ ἔσεται σύμβουλος. Ἄνευφημοῦσι τὸν Τιτᾶνα Ἀθηνᾶ καὶ Ἥφαιστος, ἡ δ' Ἥβη οἴνοχοεῖ αὐτῷ νέκταρ.

Ἐν Ἀθήναις, Σεπτέμβριος 1878.

E. Ziller

Ἀρχιτέκτων

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Hansen an Ziller.

Ὁ Χάνσεν γράφει πρὸς τὸν Ζίλλερ ὅτι ἐπιστρέφει τὸ πρόπλασμα διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Σίνα καὶ ἐξαίρει καὶ πάλιν τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Δρόση ὡς γλύπτου (σ. 233).

Wien, den 14. Juli 1881

Lieber Herr Ziller!

Im Auftrage von der Baronin habe ich die Statuette des seligen Herrn Barons abgiessen lassen, um das Original dem Herrn Drossis zu senden, welches Sie die Güte haben wollen, demselben zu übergeben.

Wie Sie mir in Ihr letztes Schreiben mittheilen, geht es ja nach den Verhältnissen mit unserm Bau vorwärts. Dass Sie sich bemühen wollen die beiden Statuen auf den Säulen bis zu meiner Ankunft in Athen aufzustellen, hat mich sehr gefreut, weil ich dieselben wohl sonst nie zu sehen bekommen würde.

Man kann nun sagen von Drossis was man will, aber wenn ich hier seine Arbeiten mit denen der hiesigen Bildhauer vergleiche, so finde ich stets, dass er mit seinen Arbeiten jener vorzuziehen ist. Wir müssen daher Geduld mit ihm haben und ich ersuche Sie das Möglichste aufzuwenden, damit er uns nicht im Stiche lasse.

Die Decoration hier in meinem Bau geht jetzt mit Kraft vor sich. Bei dieser Gelegenheit ermangele ich nicht einen Italiener für unsere Stucco-Lustroarbeiten in der Akademie einzuüben, den ich nach Athen mitbringen werde.

Diese Sache ist eigentlich höchst einfach, wenn man einen Menschen hat, der es machen kann. Ich hoffe daher dass es uns gelingen wird in Athen in dieser Beziehung etwas Gutes zu machen. Es ist stets angenehm, wenn man in der Welt etwas nützen kann, obgleich man in der Regel nur wenig oder gar keinen Dank dafür hat. Diejenigen, die mit der Kunst zugleich verstehen, auch einen pecuniären Vortheil damit zu verbinden, haben eigentlich Recht. Doch es geht hiermit, wie mit der Kunst selbst, man muss von der Natur hierzu Talent bekommen haben.

Ich bin in diesem Augenblick dermassen in Anspruch genommen, dass ich nicht im Stande bin das Geringste für die Akademie zu machen. Ich muss Sie daher bitten Geduld zu haben, bis ich nach Athen komme, wo ich dann bleiben werde, bis wir alles miteinander abgemacht haben werden.

Und so entschuldigen, dass ich jetzt aufhören muss, indem ich meine und meiner Schwester Empfehlungen ausspreche.

Ihr alter Freund
Th. Hansen

97

'Ακαδημία 'Αθηνῶν. Hansen an Ziller.

‘Ο Χάνσεν γράφει πρὸς τὸν Τσίλλερ ὅτι αἰσθάνεται ἰδιαίτεραν χαρὰν, ὡς ἄκις κατέρχεται εἰς τὰς 'Αθήνας, ὅπου διῆλθε ὀκτὼ πλήρη ἔτη τῆς νεότητός του, καὶ ὅτι πρὸς τὴν διαχειριστικὴν ἐπιτροπὴν τῆς περιουσίας Σίνα ὑπέβαλεν ἔκθεσιν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν ἐξόδων ὑπὲρ τῆς 'Ακαδημίας (σ. 234).

Lieber Herr Ziller!

Wien, den 10. April 1882.

Mit Freude denke ich zurück an die angenehmen Tage, welche ich wieder in Athen verlebte, wo ich stets an meiner Jugend erinnert werde, wo ich in voller Begeisterung

der unvergleichlichen Akropolis volle acht Jahre so zufrieden lebte, trotz den vielen Entbehrungen, die man damals ausgesetzt war. Ich bin jetzt alt geworden, und habe das Glück eine bedeutende Arbeit anvertraut zu sein, ohne mit der Regierung das geringste zu thun zu haben.

Was das für ein Glück ist, spürte ich so recht bei Betrachtung Ihres Verhältnisses beim Bau des Olympions. Aus diesem Grunde war eines meiner ersten Beschäftigungen als ich zurückkehrte, dem Herrn Zappas zu schreiben, wie ich die Verhältnisse bei seinem Bau gefunden hatte und, wie nothwendig es sei, dass dieser Zustand endlich aufhören muss, wenn nicht zum zweiten Male der Bau verdorben werden soll. Es wird sich nun zeigen, ob es irgend eine Folge haben wird, oder ob die Sache beibehalten soll, so fortzusetzen. Ich habe ihm nämlich geschrieben, dass ein einziger Mann, wie der Mesinesi hinreicht um ihm die Gewissheit zu verschaffen, dass sein Geld redlich verwendet wird. Ich fügte noch hinzu, dass, obgleich Baron Sina mir das vollste Vertrauen schenkte beim Bau der Akademie, nur auf meinem Wunsche der verstorbene Wendland die Rechnungen mitunterschreiben musste. Ein solches Baucomité, wie das jetzige, kann nur Schaden machen. Wir werden nun sehen, ob es was hilft.

Die Rechnungen für die gänzliche Vollendung der Akademie habe ich mit einem Bericht über meinen Aufenthalt in Athen dem Administrationsrath übergeben. Der Frau Baronin werde ich mir später vorstellen. Dass ich grosse Unannehmlichkeiten wegen der Überschreitung zu erwarten habe, ist wohl eine begreifliche Sache, doch was will man machen. In meinem Bericht habe ich auch bemerkt, dass die Zeit bald komme, wo man an der Übergabe des Baues denken muss und hinzugefügt:

Es ist eine bekannte Sache, dass viele Leute eine Akademie der Wissenschaften in Athen für viel zu verfrüht erachten, eine Ansicht, die ich nicht theile, aber, da bei der Übergabe des Baues die Akademie doch zuerst organisiert sein muss, was gewiss nicht so leicht und schnell geschehen wird, so habe ich nachgedacht, wie man ohne die schöne Absicht des verewigten Stifters zu stören, die Sache zum Vortheil des Landes fördern könnte. Dieser meine unvorgreifliche Vorschlag besteht darin, dass zu Anfang ein Theil der Akademie, und zwar die archäologische Abtheilung den Beginn machen könnte, wie ich Ihnen schon sagte. Sobald ich erfahre, wie die Baronin diese meine Ansicht aufnimmt, werde ich es Ihnen mittheilen.

Um Ihnen einen Beweis von der Phantasie unserer Zeitungsschreiber zu geben, und um zu verstehen, welchen Werth ihre Artikel haben, muss ich Ihnen schreiben, dass vor 2 Tagen ein Artikel gebracht wurde, worin man sagte, dass der König von Griechenland bei mir einen Entwurf für ein Palais für den Kronprinzen bestellt habe. Man sollte fast glauben, dass man für das intime Verhältniss könnte, welches zwischen mir und dem Könige stattfindet.

In Korfu angekommen begab ich mir ans Land und nahm einen Wagen um auf bequemer Weise die Schönheiten dieser herrlichen Insel zu bewundern. Bei dieser Gelegenheit kam ich auch zu der Willa des Königs, dessen Garten ich besuchte. Auf dieser meiner Promenade grüsste mir ein Mann mit der Frage: sind Sie nicht Theophilus Hansen? Als ich das bejahte, sagte er, dass er ein alter Schüler von mir sei und nun soviel gelernt hatte, dass der König ihn mit der Ausführung einer Küche und die Reparaturen der Willa betraut habe. Ich sah nun wieder hierin die angebotenen Eigenschaften des Königs, der doch früher sich von Ihnen seine Sachen ausführen liess. Den Namen des Mannes habe ich vergessen, aber die schöne Wahl des Platzes für die Küche werde ich nicht vergessen. Man muss nämlich beim Ankommen stets die Küche passieren. Es ist doch ein Glück, dass der König kein Geld hat, denn hier sieht man was er machen würde, wenn er Geld hätte.

Ich bin jetzt seit dem 1sten hier vollauf mit meinen vielen Arbeiten beschäftigt, nachdem ich die angenehmste Reise zurückgelegt habe, die man sich denken kann.

Ihren Brief mit dem verunglückten Telegramm habe ich erhalten und danke Ihnen dafür, und indem ich schliesse, bitte ich Ihrer Frau Gemahlin sowohl meine als die Grüsse meiner Schwester auszusprechen. Ebenfalls Ihrem Herrn Bruder.

Ihr alter Freund

T h. H a n s e n

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Ziller an Hansen.

Ὁ Τσίλλερ πληροφορεῖ τὸν Χάνσεν ὅτι ἡ Κονδυλία Δρόση ἠκολούθησε τὸν σύζυγόν της εἰς τὸν τάφον, ὅτι τὰ χρέη τοῦ ἀποθανόντος γλύπτου ὑπολογίζονται εἰς 130-150.000 δραχμάς, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Δρόση καταλειφθέντα προπλάσματα εἶναι τέλεια πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Σίνα, ὅτι ἡ Ἀκαδημία θὰ εἶναι ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἐτοίμη πρὸς παράδοσιν καὶ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐρωτᾷ, ἐὰν διατίθενται δύο αἶθουσαι αὐτῆς πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου (σ. 234).

Athen, den 11. Januar 1883

Hochverehrter Herr Oberbaurath!

Ihren Brief vom 1. Januar 1883 habe ich erhalten und beeile mich Ihnen einen langen Bericht zu erstatten:

Vorerst muss ich wieder eine Trauernachricht bringen. Die Zeitungen melden heute, dass die arme Frau Drossis in Neapel ihrem Mann ins Grab gefolgt ist. Drossis Bruder in Athen hatte bei der Nachricht seines Bruders Tode gleich die Wohnung und das Atelier versiegeln lassen. Drossis Schulden schätzen die Leute auf 130-150.000 Drachmen. Dem Prof. Dr. Kostis habe ich die Verträge zur Einsicht

übergeben, damit er bei der Verlassenschafts-Verhandlung mit mir die der Akademie gehörenden Modelle und Marmorübernehmen kann. Dem Administrations-Rathe habe ich ebenfalls die gewünschte Auskunft berichtet und den Rechnungsstand mit Drossis bekannt gegeben. Er hat nämlich noch auf Sokrates und Platon zu erhalten Drachm. 23.722,10 und auf die Statue des seligen Baron, welche 25.000 Francs kostet, habe ich im Auftrage des Administrations-Rathes 3.500 Francs gezahlt. Es bleiben demnach noch 21.500 Francs.

Das grosse Modell des Sokrates ist zusammengefallen, da er mehrere Jahre nicht daran arbeitete. Es bleiben also für diese beiden Statuen (Sokrates und Platon) nur die Hilfsmodelle übrig, welche gut ausgeführt sind. Ferner die Skizze der Statue des seligen Baron, welche so gut ausgeführt ist, dass man sie ein Hilfsmodell nennen kann nebst der ausgezeichnet gelungenen Büste. Die Italiener behaupten, dass sie im Stande seien, mit diesen Hilfsmodellen und der Büste die Arbeiten gut auszuführen, weil Drossis Hilfsmodelle immer noch besser gewesen wären als seine naturgrossen Modelle.

Vom den hiesigen Bildhauern Phitalis, Vizaris, Brutos, Philipotis, es machen zu lassen (Vitalis in Syra etwa noch der beste) hat insofern Gefahr als dieselben ein 1/2 oder ganz naturgrosses Modell machen würden und bei der Vergrösserung vieles besser machen wollen, was aber meiner Meinung nach nur schlechter werden kann. Ich sehe das aus meiner Erfahrung, ich arbeite in Ihren Diensten über 20 Jahre, aber bei Ihren Arbeiten frage ich gern wie Sie es haben vollen, und thue ungern etwas Eigenmächtiges, weil sonst der Charakter leicht verloren geht. So denke ich es mir nun auch mit den Italienern, welche schon so lange an die Arbeiten des Drossis gewöhnt sind, und ein Hilfsmodell mit grosser Genauigkeit übertragen können. Bei der Statue des seligen Baron ist ausserdem noch die Büste vorhanden, wodurch das vollständige Gelingen der Arbeit gesichert erscheint. Mein Vorschlag ist allerdings nur ein den Umständen angemessenes Auskunftsmittel; besser wäre es freilich, wenn die naturgrossen Modelle vorhanden wären.

Sitzungssaal: Die Decke und das bekrönende Gesims über den Bildern sind vollständig vergoldet und decorirt. Die weissen Wandflächen, worauf die übrigen 5 Gemälde kommen, stören sehr die Harmonie, weshalb ich dieselben mit Leimfarbe grau anstreichen lasse, wozu wir heute die Probe machten. Es wird der Saal dann auch ohne die 5 fehlenden Gemälde fertig aussehen. Auf den Wänden ist der Mäandergrund zwischen den Quadern, sowie an der Brüstung der Sitze vergoldet worden, und werden jetzt die Mäander aufgemalt. Die beiden Portale im Sitzungssaale sind ebenfalls vergoldet und werden jetzt die Farbengründe angebracht. Die 4 Candelaber werden jetzt vergoldet. Der Sitzungssaal

wird nun freilich der Glanzpunkt der Akademie werden. Das Gold bringt eine grosse Harmonie in die Sache. Mit dem Oberlichte habe ich aber meine Noth. Nach Ihrer Abreise bestellte ich die Profileisen bei der «Union-Actien-Gesellschaft für Bergbau, Eisen und Stahl-Industrie». Der hiesige Vertreter sagte mir, dass unter 2 Monaten die Sendung nicht möglich sei. Im 3. Monat kam endlich der Frachtschein an und im 4. die Eisen selbst. Man hat mir aber viel dickere Eisen geschickt und durchaus nicht die bestellten Profile; weshalb ich diese Sendung gar nicht annahm. Ich habe deshalb sogleich diese Profileisen bei «De Leenn & Phillippsen» in Belgien bestellt und erwarte nun wieder, nachdem ich die Eisen seit 2 Monaten bestellt habe, den Frachtschein. Die Gläser sind bestellt und unterwegs. Ich habe deshalb im Sitzungssaale den unter dem Oberlichte stehenden mittleren Theil des Gerüsts stehen lassen. Mit dem Ornamente zwischen den Pilastern habe ich ebenfalls meine Noth. Der Italiener Valentino meinte, es ginge nicht zu machen; man musste nur den schwarzen Grund herstellen und glänzend polieren, und dann das Ornament mit Öhl aufmalen. Da ich Ihnen aber versprochen habe auch das Ornament mit dem Eisen einzubrennen, so habe ich nicht unterlassen, noch Proben zu machen, welche anfangs zwar alle verunglückten, aber nun besser geworden sind. Diese Ornamente habe ich nun wieder abhauen lassen, um nun das Endgültige zu machen. Den Putzarbeiter habe ich auch wieder genommen, um die Wände der Bibliothek, der Corridore und Zimmer noch einmal mit dem Rezepte des Italiener Valentino abzureiben, damit dieselben den letzten Schliff erhalten.

Die Stadtrath hat den Strassencanal vor der Akademie und der Universität machen lassen, eine Arbeit die nur erst seit einem Monate beendet ist. Es wurde tüchtig mit Pulver gesprengt. Einige Fensterscheiben der Akademie wurden durch herfliegende Steine zerschlagen, auf dem Dache ein paar Dachziegel zerschlagen, was sich sehr schwer repariren liess, weil ich gleich eine ganze Reihe Ziegel aufheben musste. Sonst ist glücklicher Weise nichts geschädigt worden. Ich trug sehr viel Sorge um die Candelaber und wendete mich an die Polizei, welche auch etwas dafür sorgte. Kurz, das ist alles wieder in Ordnung.

Die Kanzellei ist längst abgebrochen und wird an ihrer Stelle der Garten hergerichtet. Das fehlende Trottoir wird eben hergerichtet. Die 4 Retiraden habe ich einrichten lassen und das Wasser in die Behälter geleitet. Für Reinlichkeit wird immer gesorgt. Für das Auskehren habe ich Sägespäne besorgt, welche angefeuchtet werden; sie nehmen beim Ausstreuen den Staub auf und verhindern bei Kehren das Aufwirbeln desselben. Die Fenster lasse ich dann und wenn putzen, so auch die Glaskörper der Candelaber. Wir haben jetzt einen sehr starten Fremdenbesuch in der Akademie, so dass der Wächter meist mit herumführen beschäftigt ist.

Der eine Arm im Terracottagiebelfelde nach Landerer zu (er war damals zerbrochen, als er ankam) muss noch ersetzt werden. So habe ich auch vorgestern bemerkt, dass ein Arm am Giebelfelde nach dem Universitätsplatze fehlt, und zwar gerade über der zerbrochenen Scheibe, so dass es wahrscheinlich von Canalbau hergekommen ist, als man so unvorsichtig sprengte, dass die Steine oft aufs Akademiedach fielen. Ich will diese Giebelfelde aufzeichnen und an die Terracottafabrik schicken, damit man mir diese fehlenden Theile senden kann.

Im Äussern wäre die Akademie also bis auf die Statuen fertig. Im Innern ist das Hauptgeschoss bis auf den Sitzungssaal und die letzte Politur der Wände des Stuccolustro beendet. Im Keller oder besser gesagt im Erdgeschoss ist zusammen geräumt worden und werden die Zimmer einfach wie die bereits fertige Wächterwohnung gemalt.

Ich gebe mir alle mögliche Mühe den Bau in 3 Monate übergeben zu können. Das Kultusministerium hat bei mir angefragt, ob man nicht könnte das Münzencabinet in 2 Säle legen, was ich Ihnen hiermit unterbreite...

Hochachtungsvoll

Ihr ergebenster

E. Z i l l e r

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Ziller an Hansen.

‘Ο Τσίλλερ γράφει πρὸς τὸν Χάνσεν ὅτι ἀποστέλλει ἀπολογισμὸν τῶν γενομένων ἐξόδων διὰ τὸ μέγαρον τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τῆς θεμελιώσεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτοῦ καὶ καταλήγει ὅτι ἡ Ἀκαδημία εἶναι τελείως ἐτοίμη πρὸς παράδοσιν (σ. 235).

Athen, den 5/17 December 1885

Hochverehrter Freund!

Hiermit sende ich Dir die versprochenen Notizen über den Akademiebau von der Grundsteinlegung angefangen bis heute, soweit ich es aus den Büchern zusammengetragen habe, was Dir wohl auch namentlich der Daten wegen genügen wird. Ferner sende ich eine Übersichtstabelle über die Gesamtausgaben, welche überhaupt in Athen gemacht worden sind, als: A k a d e m i e, S t e r n w a r t e, Z i n s h a u s, H e p t a l o p h o s, V a s e n vor dem Palais etc., welche auf der linken Seite der Tabelle sichtbar sind. Auf der rechten hingegen sind nur diese Summen herausgetragen, welche dem A k a d e m i e b a u angehören. Es sind folgende :

1. Ausgaben überhaupt	Drachmen	2.724.932,68
2. Ausgaben für den A k a d e m i e b a u	»	2.581.419,89
3. 60.000 Mauerziegel aus Livorno im Jahr 1862	»	.....

4. Dachziegel aus Wien	»	.....
5. Eisenkonstruktion des Daches	»	.....
6. Terracotten-Statuen aus Wien	»	.....
7. Prof. Griepenkerls Gemälde	»	.....
8. Möbel der Akademie	»	.....
9. Honorar des Herrn Oberbaurath Baron v. Hansen	»	.....
S u m m a	»	.....

Um nun den hohen Erben eine klare Einsicht in das Gebaren der Bauführung geben zu können und das alles mit Zeichnungen, Rechnungen und Quittungen zu belegen, wie es der Administrationsrath wünscht, so hat man nur nötig die in obiger Tabelle angeführten Rechnungsausweise beizuheften. Es befinden sich dieselben alle in Wien und wurden seinerzeit von der Administration revidirt und in Ordnung befunden...

Die Akademie ist fertig. Ich will die andere Woche eine Probebeleuchtung der Candelaber im Äusser und des Sitzungssaales veranstalten, wozu ich die Athener einladen werde. Die Candelaber sollen dann jeden Abend (oder wenigstens 2 derselben) brennen, weil mich die Polizei dazu aufgefordert hat, der besseren Bewachung wegen...

Dein ergeltester
Ernst Ziller

100

Ἀρχαιοφυλακεῖον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Συμβόλαιον μεταξύ τοῦ Ἑρνέστου Τσίλλερ, πληρεξουσίου τῶν κληρονόμων Σίνα, καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ Χαριλάου Τρικούπη περὶ παραδόσεως τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος (σ. 236 - 238).

Ἀριθ. 5287/1887

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἐβδόμου ἔτους, ἡμέραν Παρασκευὴν τῆς ἐβδομάδος, ἐν Ἀθήναις ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου Ἀθηνῶν Ἰωάννου Α. Πέπα ἐν τῷ ἐνταῦθα καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν (κτῆμα Δημοσίου), ἔνθα τῇ προσκλήσει τῶν κατωτέρω συμβαλλομένων μερῶν μετέβην ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν μαρτύρων Κωνσταντίνου Ἐσλιν δικηγόρου καὶ Δημητρίου Βουγιούκα γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, κατοίκων Ἀθηνῶν, πολιτῶν Ἑλλήνων γνωστῶν μοι καὶ μὴ ἐξαιρετέων, ἐνεφανίσθησαν οἱ γνωστοί μοι ἀφ' ἐνός ὁ Κύριος Χαρίλαος Τρικούπης, Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, κάτοικος Ἀθηνῶν, ἐνεργῶν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Κοσ Ἑρνέστος Τσίλλερ, ἀρχιτέ-

κτων, κάτοικος ἐπίσης Ἀθηνῶν, ἐνεργῶν ὡς πληρεξούσιος 1) τοῦ Δόκτορος Γουίδου Βαρώνου φὸν Σαμαρούγκα, αὐλικοῦ καὶ δικαστικοῦ δικηγόρου τῆς Βιέννης ὡς γενικοῦ πληρεξουσίου τῆς Ἀναστασίας Κομίσσης Βίμπφεν, τὸ γένος Σίνα, καὶ τῆς Ἑλένης Γ. Ὑψηλάντη, τὸ γένος Σίνα· 2) τοῦ Δόκτορος Ἰωάννου Βαρώνου φὸν Χαίμ Βέργερ, αὐλικοῦ καὶ δικαστικοῦ δικηγόρου, ὡς γενικοῦ πληρεξουσίου τῆς Ἰφιγενείας Δουκίσσης Δὲ Καστρίς, τὸ γένος Σίνα· 3) τοῦ Δόκτορος Καρόλου Βαρώνου φὸν Χαίρδτλ, αὐλικοῦ καὶ δικαστικοῦ δικηγόρου τῆς Βιέννης, ὡς γενικοῦ πληρεξουσίου τοῦ Γεωργίου Πρίγκιπος Μαυροκορδάτου καὶ ὡς γενικοῦ ἐπίσης πληρεξουσίου τῆς Χαρικλείας ἐπιδόξου Πριγκιπέσσης Χόχενλόε Σίλλιγξφύρστ, τὸ γένος Ὑψηλάντη, καὶ τοῦ Φιλίππου Ἐρνέστου, ἐπιδόξου Πρίγκιπος Χόχενλόε Σίλλιγξφύρστ ὡς κηδεμόνος τῶν ἀνηλίκων Πριγκιπέσσης Ἰφιγενείας καὶ πριγκίπων Ἐμμανουήλ καὶ Θεοδώρου Ὑψηλάντη· 4) τῆς Ἑλένης Πριγκιπέσσης Ὑψηλάντη Σίνα, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12275 τῆς πέμπτης Φεβρουαρίου (κατὰ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον) ἐνεστῶτος ἔτους πληρεξουσίου, γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας Δόκτορος Ἰωσήφ Λέβ, τοῦ ὁποίου πληρεξουσίου ἀντίγραφον γερμανιστὶ καὶ ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ γερμανικοῦ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου κ. Κωνσταντίνου Γ. Μακᾶ, ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ, ἐπισυνάπτονται ὧδε ὡς κληρονόμων τοῦ μὲν Γεωργίου πρίγκιπος Μαυροκορδάτου τῆς Εἰρήνης πριγκιπέσσης Μαυροκορδάτου κληρονόμου τοῦ ἀποβιώσαντος Σίμωνος Βαρώνου Σίνα κατὰ τὸ ἀπὸ δεκάτης ὀγδότης Φεβρουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους ὑπ' ἀριθ. 3328 πιστοποιητικὸν τοῦ Πρωτοδικείου Βιέννης, τῶν δὲ ἀνηλίκων Ἰφιγενείας, Ἐμμανουήλ καὶ Θεοδώρου Ὑψηλάντη κληρονόμων τῆς Ἰφιγενείας Βαρωνίδος Σίνα, κατὰ τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ὡς καὶ τὸ προαναφερθὲν ὑπ' ἀριθ. 3327, πιστοποιητικὸν τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου, τῶν δὲ Ἀναστασίας Κομίσσης Βίμπφεν, Ἑλένης πριγκιπέσσης Ὑψηλάντη καὶ Χαρικλείας ἐπιδόξου πριγκιπέσσης Χόχενλόε Σίλλιγξφύρστ κληρονόμων τῶν ἀποβιωσάντων Σίμωνος Βαρώνου Σίνα καὶ Ἰφιγενείας Βαρωνίδος Σίνα κατὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 3327, προμνησθέν, καὶ 5953 τῆς αὐτῆς ὡς καὶ τὰ προηγούμενα χρονολογίας πιστοποιητικὰ τοῦ Ἐμποροδικείου Βιέννης, καὶ ὑπὸ τὰς ἰδιότητάς των ταύτας συνωμολόγησαν τὰ ἑξῆς :

Ὁ κ. Ἐρνέστος Τσίλλερ ἐδήλωσεν ὅτι οἱ ἀποβιώσαντες Σίμων Βαρῶνος Σίνας καὶ Ἰφιγένεια Βαρωνίς Σίνα, διακαιόμενοι ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ ἐγείρωσιν ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν μνημεῖον διαρκές εἰς δόξαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἀνήγειραν ἐπὶ τοῦ ὀρισθέντος ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οἰκοπέδου καὶ διεκόσμησαν πρὸς τοῦτο ἐνταῦθα κτίριον, οὗ ἡ ὅλική δαπάνη ἀνήλθεν εἰς δραχμὰς δύο ἑκατομμύρια ὀκτακοσίας τεσσαράκοντα τρεῖς χιλιάδας καὶ τριακοσίας δεκαεννέα (2.843.319), ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς τόπος τῆς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἰδρυθησομένης Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἢ συνάμα καὶ τῶν Τεχνῶν. Ἀφ' οὗ ἤδη τὸ κτίριον τοῦτο καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη ἐντελῶς ἐπερατώθη καὶ δύναται νὰ παραδοθῇ εἰς χρῆσιν πρὸς τὸν μνησθέντα σκοπὸν, οἱ κληρονόμοι καὶ διάδοχοι τοῦ Σίμωνος Βαρώνου Σίνα καὶ τῆς Ἰφιγενείας Βαρωνίδος Σίνα

δι' αὐτοῦ, ὡς πληρεξουσίου των, παραδίδουσι τὸ μέγαρον τοῦτο τῆς Ἀκαδημίας μετὰ τοῦ παρακειμένου κήπου καὶ πάντων τῶν ἐπίπλων καὶ λοιπῶν χρειωδῶν εἰς τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν, ὡς καὶ εἰς τὴν διοίκησιν καὶ φροντίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ὁ δὲ Κύριος Χαρίλαος Τρικούπης, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀποδέχεται τὸ ἐκ φιλοπατρίας ἀφιέρωμα τοῦτο τῶν κληρονόμων καὶ δικαιοδόχων τῶν μεγατίμων ἰδρυτῶν Σίμωνος καὶ Ἰφιγενείας Σίνα εὐγνωμονῶν καὶ δηλοῖ ὅτι ἀναλαμβάνει ἀπὸ τῆς σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὸ κτίριον τῆς Ἀκαδημίας μεθ' ὅλων τῶν παραρτημάτων εἰς τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν ὡς καὶ εἰς τὴν διοίκησιν καὶ φροντίδα αὐτῆς καὶ ἀπαλλάσσει ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ διὰ παντὸς ἐν τῷ μέλλοντι τοὺς κληρονόμους καὶ δικαιοδόχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ Σίμωνος καὶ Ἰφιγενείας Σίνα σχετικῶς πρὸς τὸ παραδοθὲν αὐτοῖς διὰ τὴν ἀνεγερσιν τῆς ὡς εἴρηται Ἀκαδημίας γήπεδον καὶ οἰκόπεδον, ὅπερ σὺν τῷ ἀνεγερθέντι ἐπ' αὐτοῦ κτιρίῳ ἐπανερχεται εἰς τὴν κατοχὴν καὶ πλήρη κυριότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Γενομένης δὲ αὐτοψίας τῶν παραδιδομένων ἀντικειμένων ἐβεβαιώθησαν τὰ ἐπόμενα :

Τὸ κτίριον τῆς Ἀκαδημίας κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πανεπιστημίου, χωριζόμενον ἀπὸ τούτου δι' ὁδοῦ πλάτους 15 μέτρων· ὁ πρὸς βορρᾶν τοῦ κτιρίου περιβάλλον τοῦτο κήπος ὀρίζεται πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας πλάτους 30 μέτρων, πρὸς ἀνατολὰς δὲ ὑπὸ ὁδοῦ πλάτους 13 μέτρων, περιβάλλον κατὰ τὸ μέρος τοῦτο καὶ τὸ κτίριον. Πρὸ τῆς προσθίας προσόψεως τῆς Ἀκαδημίας κεῖται ἡ (ἀμαξιτὴ) ἄνοδος μετὰ τοῦ προσθίου κήπου ὀριζομένου ὑπὸ τῆς Λεωφόρου Πανεπιστημίου πλάτους 30 μέτρων. Ἡ Ἀκαδημία μετὰ τῶν παραρτημάτων κατέχει ἐπιφάνειαν ἑννέα χιλιάδων ἑννεακοσίων (9900) περίπου τετραγωνικῶν μέτρων. Τὸ κτίριον τῆς Ἀκαδημίας σύγκειται καθ' ὕψος ἐκ τοῦ ἐκ Πειραιϊκῶν τετραγωνικῶν λίθων ἰσογείου καὶ ἐκ τῆς ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ἄνω οἰκοδομῆς, τῆς καὶ κυρίας οἰκοδομῆς. Κατὰ μῆκος δὲ λαμβανόμενον σύγκειται ἐκ τῆς κεντρικῆς οἰκοδομῆς καὶ τῶν δύο ἐκατέρωθεν πτερύγων. Ἐξ μαρμάρου πολύφωτα μετ' ἐπιχρύσων ἐκ μετάλλου ἐπικράνων χρησιμεύουσι πρὸς φωτισμὸν τῆς ἀνόδου, δι' ἧς δύναται τις ἐφ' ἀμάξης νὰ φθάσῃ εἰς τὸ προαύλιον, ὅπου ἄλλως φθάνει τις καὶ ἐκ τοῦ προσθίου κήπου ἀνερχόμενος τὴν εὐρεῖαν κλίμακα, εἰς ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τῆς ὁποίας ἴστανται τ' ἀγάλματα τῶν ἀρχαίων σοφῶν «Πλάτωνος καὶ Σωκράτους». Ἐντεῦθεν φθάνει τις εἰς τὸ προαύλιον, ἀριστερᾷ τοῦ ὁποίου τὸ κολοσσιαῖον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, δεξιᾷ δὲ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀμφοτέρω ἐπὶ ὑψηλῶν ἰωνικῶν κιόνων, ὑπὲρ τὴν οἰκοδομὴν ὑψοῦνται· τὸ πρόσθιον ἀέτωμα τῆς κεντρικῆς οἰκοδομῆς κοσμεῖται διὰ τοῦ μαρμαρίνου γλυπτικοῦ ἔργου τῆς «Γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς», συμπλέγματος ἐξ ἀγαλμάτων, τὰ δὲ ὀκτὼ ἀετώματα τῶν δύο ἐκατέρωθεν (τῆς κεντρικῆς οἰκοδομῆς) πτερύγων κοσμοῦνται διὰ γλυπτικῶν ἔργων ἐκ λευκῆς ὀπτῆς ἀργίλλου, παριστώντων διαφόρους σκηνὰς τοῦ βίου τῆς Ἀθηνᾶς ὡς προστάτιδος τῆς γεωργίας, τῆς ναυτιλίας, τοῦ πολέμου, τῆς βιομηχανίας κλπ. Ἐκ τοῦ προαυλίου διὰ τῶν προπυλαίων καὶ τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ οἰκοδομήματος φθάνει τις εἰς τὸν μεσαῖον πρόδρομον καὶ ἐντεῦθεν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν, ἐν ἧ τὸ ἄγαλμα τοῦ ἀοιδίμου ἰδρυτοῦ ἐκ πεντελησίου μαρμάρου καὶ ἐπὶ βάθρου τοῦ αὐτοῦ

λίθου πρὸ ὑμῶν ἴσταται. Αἱ κατώτεροι ἐπιφάνειαι τῶν τοίχων ὡς καὶ τὸ ἀνώτερον μέρος τῶν τοίχων τῆς μεγάλης αἰθούσης εἶναι ἐκ μαρμάρου. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ τὰ εἰς τρεῖς σειρὰς ἀμφιθεατρικῶς ἐκτισμένα μαρμάρινα ἐδῶλια, ἐφ' ὧν οἱ κατὰ τὰς τελετὰς προσκεκλημένοι θέλουσι παρακάθεσθαι. Τ' ἄνω μέρη τῶν τοίχων τῶν τε πλαγίων ὡς καὶ τῶν κατὰ μέτωπον πλευρῶν τῆς αἰθούσης φέρουσι τὰς ὀκτὼ κολοσσιαίας εἰκόνας τὰς τὸν μῦθον τοῦ Προμηθέως εἰκονίζουσας. Τέσσαρα μαρμάρινα πολύφωτα μετὰ κορωνίδων ὀρειχαλκίων καὶ ὑέλων φωτίζουσι δι' 108 φώτων ἀεριόφωτος τὴν αἴθουσαν. Διὰ τοῦ δευτέρου προδρόμου πρὸς τὰ δεξιᾶ φθάνει τις εἰς τὴν ἐκ τριῶν αἰθουσῶν, μιᾶς μεγαλυτέρας καὶ δύο μικροτέρων συγκειμένην βιβλιοθήκην· διὰ δὲ τοῦ πρὸς ἀριστερᾶ προδρόμου καὶ τοῦ παρακειμένου διαδρόμου εἰς τὰς τέσσαρας αἰθούσας τῶν τμημάτων, τὸν ἀντιθάλαμον καὶ τὸ γραφεῖον τοῦ Γραμματέως ὡς καὶ τὰ δύο δωμάτια τῶν ὑπηρετῶν καὶ τὰ τούτοις χρειώδη. Ἐν τῷ ἰσογείῳ ὑπάρχουσι πλὴν τῶν δωματίων τῶν ἐπιστατῶν δεκατέσσαρα ἔτι εὐρέα δωμάτια, ὧν τὰ παράθυρα εἰσὶν διὰ σιδηρῶν κιγκλίδων ἐξησφαλισμένα πρὸς ἐναπόθεσιν συλλογῶν ἢ πρὸς παρὰ πλυσίους σκοπούς δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν.

Ὡς ἐπιπλα ὑπάρχουσι τὰ ἐπόμενα ἀντικείμενα: Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων μία τράπεζα συνεδριάσεων μήκους ὀκτὼ μέτρων, εἰκοσιτέσσαρα ἐδῶλια, δύο θρόνοι, ἐπίστρωμα ἐκτάσεως ἑκατὸν εἰκοσιδύο μέτρων διὰ τε τὴν ἔδραν καὶ τὰ νῶτα τῶν μαρμαρίνων ἐδωλίων. Ἐν παραπέτασμα τῆς πρὸς τὸν κῆπον θύρας, χρησιμεῖον ὡς βάθος τοῦ ἀγάλματος. Εἰς τοὺς τρεῖς προδρόμους ἕξ ἀνάκλιντρα. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ δύο βιβλιοθῆκαι ἑκατέρα μήκους 10.60 μ., τέσσαραι βιβλιοθῆκαι ἑκάστη μήκους 2.60 μ., ἕξ τράπεζαι μὲ ἐρμάρια ἑκάστη μήκους 5.00 μ. Πρώτη αἴθουσα τμημάτων: μία τράπεζα συνεδριάσεων 5.00 μήκους, δύο βιβλιοθῆκαι, τρία ἀνάκλιντρα, εἰς θρόνος, εἰκοσιτέσσαρα ἐδῶλια. Δεύτερον δωμάτιον τμημάτων: μία τράπεζα συνεδριάσεων, ἕνδεκα ἐδῶλια, εἰς θρόνος, ἕν ἀνάκλιντρον, μία βιβλιοθήκη. Τρίτον δωμάτιον τμημάτων: μία τράπεζα συνεδριάσεων, ἕνδεκα ἐδῶλια, εἰς θρόνος, ἕν ἀνάκλιντρον, μία βιβλιοθήκη. Τέταρτον δωμάτιον τμημάτων: μία τράπεζα συνεδριάσεων, ἕνδεκα ἐδῶλια, εἰς θρόνος, ἕν ἀνάκλιντρον, μία βιβλιοθήκη. Προθάλαμος τοῦ Γραμματέως: ἕν Γραφεῖον, μία τράπεζα, πέντε ἐδῶλια, δύο βιβλιοθῆκαι, μία ἱματιοθήκη, μία θήκη βιβλίων. Γραφεῖον τοῦ Γραμματέως: ἕν γραφεῖον, ἕν ἀναλόγιον, μία τετράγωνος τράπεζα, μία στρογγύλη τράπεζα, ἕν ἀνάκλιντρον, τέσσαρα ἐδῶλια, ἕν στρογγύλον περιστρεφόμενον κάθισμα, τρεῖς θρόνοι, μία βιβλιοθήκη, μία ἱματιοθήκη, μία θήκη βιβλίων, εἰς καθρέπτῃς τοῦ τοίχου. Δωμάτια ὑπηρετῶν: ἕξ ἀπλᾶ καθίσματα, δύο τράπεζαι. Ἄπαντα τὰ ἐπιπλα ἐκ ξύλου δρυός, ἐδῶλια, θρόνοι καὶ ἀνάκλιντρα εἰσὶ διὰ πρασίνης βύρσης ἐστολισμένα, αἱ δὲ τράπεζαι συνεδριάσεων διὰ πρασίνου ἐριούχου. Μία ἀποσυνθετομένη κλιμαξ, χρησιμεύουσα εἰς καθαρισμόν τῆς φωταγωγῆς τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων καὶ διαφυλαττομένη ἕν τινι δωματίῳ τοῦ ἰσογείου.

Ἡ παροῦσα πρᾶξις συνετάχθη ἐπὶ χαρτοσήμου τάξεως δραχμῶν τριῶν δυνάμει τοῦ

ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ δεκάτης Μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους ΑΖΨΤ νόμου περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν περὶ χαρτοσήμου νόμων.

Ταῦτα συνομολογησάντων καὶ συμπαραδεξαμένων τῶν συμβαλλομένων μερῶν συνετάχθη τὸ παρὸν καὶ ἀναγνωσθὲν εὐκρινῶς πρὸς τοὺς συμβαλλομένους καὶ τοὺς μάρτυρας ὑπεγράφη παρ' ἀπάντων καὶ ἐμοῦ.

Οἱ μάρτυρες

Κ. Ἐσλιν

Δ. Βουγιούκας

Ὁ Συμβολαιογράφος

Ἰω. Α. Πέπας

Οἱ Συμβαλλόμενοι

Χ. Τρικούπης

Ἐ. Τσίλλερ

Theophil Hansen's Nachlass (Kopenhagen). Hansen an Trikupis.

Ὁ Χάνσεν εὐχαριστῶν τὸν Χαρίλαον Τρικούπην διὰ τὴν ἀπονομὴν παρασήμου προτεί-
νῃ, ὅπως παρασημοφορηθοῦν καὶ οἱ συνεργάται του Τσίλλερ καὶ Γκρίπενκερλ (σ. 236).

An Seiner Hochwohlgeboren den Herrn Minister-Präsidenten Seiner Excellenz
Herrn T r i k u p i s

A t h e n

Euer Excellenz!

Die Fertigstellung des Gebäudes der Akademie der Wissenschaften zu Athen hat Sr. Majestät, Ihrem erhabenen Souverain, Anlass gebothen, mich durch Verleihung eines hohen Ordens auszuzeichnen.

So sehr ich mich durch diese Akt königlicher Gnade geehrt und beglückt fühle, so sehr muss ich bekennen, dass am Gelingen des monumentalen Baues meine treuen Mitarbeiter solch grossen Antheil haben, dass auch deren Decorirung mir vollkommen gerechtfertigt erscheinen würde.

Beide, Architekt Ernst Ziller in Athen, einer meiner ältesten Schüller, und Historienmaler Christian Griepenkerl in Wien, verdienen vollauf eine öffentliche Anerkennung für ihre langjährige, ebenso geschickte als gewissenhafte und künstlerische ausgezeichnete Wirksamkeit an meinem Werke, welches durch die Munifizienz eines hochherzigen Patrioten entstanden, dem Lande zur Ehre und Zierde gereicht und speziel durch seine malerische Ausstattung die Nation an ihre glänzende Zeit geistiger und künstlerischer Grösse stets zu erinnern geeignet erscheint.

Ich wage es daher an Euer Excellenz mit der Bitte heranzutreten, die Genannten Ihrem Allerhöchsten Herrn und König zur Verleihung von Ordenszeichen in Vorschlag bringen zu wollen. Beifügend, dass Ch. Griepenkerl Professor an der k.k. Akademie der bildenden Künste zu Wien ist und von Sr. Majestät dem Kaiser durch die Ritterkreuze des Franz Josephs-Ordens und des Ordens der Eisernen Krone aus-

gezeichnet wurde, erlaube ich mir mein ergebenes Ansinnen dem erlauchten und wohlwollenden Ermessen Euer Excellenz wärmstens zu empfehlen und zeichne mich als

Euer Excellenz in hochachtungsvollster Ehrerbietung

ergebenster Diener

T h. H a n s e n

k.k. Oberbaurath

Wien, den 12 April 1887

102

Περιοδ. «*Εστία*» (Ἀθήναι), ἔτος *IB'*, τόμος *KΔ'* |20-12-1887, σ. 820-824.

Σχέδιον ἰδρύσεως καὶ κανονισμοῦ Ἀκαδημίας συνταχθέν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ (σ. 240).

Νομοσχέδιον περὶ ἰδρύσεως Ἀκαδημίας

1. Ἰδρύεται ἐν Ἀθήναις, εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Σίνα ἀνεγερθὲν μέγαρον, Ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία, ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων Ἑλλήνων λογίων καὶ καλλιτεχνῶν συγκειμένη καὶ εἰς τμήματα διηρημένη, σκοπὸν δ' ἔχουσα τὴν διὰ τῶν ἔργων τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ τῶν σχέσεων μετ' ἄλλοδαπῶν ἐπιστημονικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν καταστημάτων σύμπραξιν, εἰς προαγωγὴν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων.

Καθῆκον αὐτῆς ἔσται προσέτι καὶ ἡ γνωμοδότησις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῶν τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς ἀφορούντων ἀντικειμένων, ὅσάκις ζητεῖται.

2. Ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας ἐναπόκειται εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν· τὰ δὲ τέσσαρα πρῶτα μέλη ἐκάστου τμήματος θέλουσιν ἐκλεχθῆ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως διὰ διατάγματος.

3. Ἡ Ἀκαδημία, ὡς ἠθικὸν πρόσωπον, κέκτηται περιουσίαν τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Σίνα δωρηθὲν αὐτῇ μέγαρον, καὶ πᾶσαν οἰανδήποτε προικοδότησιν καὶ προσφορὰν, ἣν δεχομένη δύναται νὰ διαχειρίζηται κατὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας.

4. Ὁ κανονισμὸς τῆς Ἀκαδημίας θέλει ὀρισθῆ διὰ Β. Διατάγματος.

Κανονισμὸς τῆς Ἀκαδημίας

1. Ἰδρύεται ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ Βασιλέως καὶ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία, ἥς σκοπὸς ἐστὶν ἡ ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων λογίων καὶ καλλιτεχνῶν τοῦ ἔθνους δι' ἰδίων αὐτῶν ἔργων καὶ διὰ σχέσεων μετ' ἄλλοδαπῶν πεπαιδευμένων καὶ ἀκαδημιῶν προαγωγὴ ἐν γένει τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, καὶ ἡ γνωμοδότησις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅταν ζητῆται, ἐπὶ τῶν τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς ἀφορούντων ἀντικειμένων.

2. Ἡ Ἀκαδημία περιλαμβάνει πέντε τμήματα, ἰσόβαθμα πρὸς ἄλληλα, πρυτανεύοντα δὲ κατὰ τὴν ἐπομένην σειρὰν ἕκαστον ἀνὰ ἓν ἔτος τῆς ὅλης Ἀκαδημίας.

Α'. Τὸ φιλολογικὸν ἢ καλλιλογικόν, ἰδίως τοὺς ἐξοχωτέρους τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ποιητῶν περιλαμβάνον, καὶ τῆς καλλιεργείας καὶ τοῦ καθαρισμοῦ

τῆς γλώσσης ἐπιμελούμενον. Ἔργον αὐτοῦ ἔσται καὶ ἡ σύνταξις τοῦ Νεοελληνικοῦ Λεξικοῦ.

Β'. Τὸ ἱστορικόν, περὶ τὰς ἱστορικὰς καὶ ἀρχαιολογικὰς ἐπιστήμας ἀσχολούμενον.

Γ'. Τὸ φυσικομαθηματικόν, τὰς φυσικὰς, μαθηματικὰς καὶ φυσικοϊστορικὰς ἐπιστήμας ἀντικείμενον ἔχον.

Δ'. Τὸ φιλοσοφικόν, ἀσχολούμενον περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς κοινωνικὰς ἐπιστήμας.

Ε'. Τὸ καλλιτεχνικόν, ἀντικείμενον ἔχον τὰς εἰκαστικὰς τέχνας μετὰ τῆς μουσικῆς.

3. Τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας εἰσὶν ἰσόβια καὶ τριῶν κατηγοριῶν τακτικά, ἐπίτιμα καὶ ἀντεπιστέλλοντα.

4. Ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν μελῶν ἐκάστου τμήματος ἐστὶ 15. Ἐκλέγονται δὲ ὡς τοιαῦτα μόνον ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις σταθερὰν διαμονὴν ἔχόντων, καὶ διὰ συγγραμμάτων διακριθέντων πεπαιδευμένων. Διὰ δὲ τὸ Ε' τμήμα καὶ οἱ ἀντὶ συγγραμμάτων καλλιτεχνικὰ ἔργα λόγου ἄξια παραγαγόντες, ἀπαιτουμένου ὅμως συγχρόνως ὅπως ὤσι καὶ ἄνδρες λόγιοι.

5. Ἐπίτιμα μέλη δύνανται νὰ ἐκλεχθῶσιν εἰς ἓν ἕκαστον τῶν τμημάτων 12 μὲν ἐξ ὁμογενῶν, 24 δ' ἐξ ἀλλογενῶν, τὰ ἔχοντα πάντα τὰ προσόντα τῶν τακτικῶν, μὴ ἐγκατεστημένα δ' ἐν Ἀθήναις. Ταῦτα ὅταν ἐπιδημῶσιν ἐν Ἀθήναις ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ παρευρίσκεισθαι εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶν τμημάτων εἰς ἃ ἀνήκουσι, τοῦ ἀναγινώσκειν ἐν αὐτοῖς ἴδια ἔργα, τοῦ συζητεῖν μετὰ τῶν λοιπῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ψηφοφορεῖν. Ἄν δὲ μέλος ἐπίτιμον ἐλθὼν κατοικήσῃ σταθερῶς ἐν Ἀθήναις λαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν πρώτην τυχὸν ἐν τῷ τμήματι εἰς ἃ ἀνήκει κενουμένην θέσιν μέλους τακτικοῦ· ἐξ ἐναντίας δὲ μέλος τακτικόν, μεταθὲν ἐξ Ἀθηνῶν ἀλλαχοῦ τὴν μόνιμον διαμονὴν αὐτοῦ, θεωρεῖται ὡς ἐπίτιμον, καὶ κενωθείσης θέσεως ἐπιτίμου καταλαμβάνει ταύτην αὐτοδικαίως, θεωρούμενον ἕως τότε ὡς ὑπεράριθμον.

6. Ἀντεπιστέλλοντα δὲ μέλη εἰσὶν οἱ λόγιοι ἢ οἱ καλλιτέχναι, οὓς, εἰς ἀριθμὸν ἀόριστον, ἕκαστον τμήμα ἐκλέγει ἵνα δι' ἀλληλογραφιῶν συντελῶσιν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Οἱ ἀντεπιστέλλοντες δύνανται, ὅταν ἐπιδημῶσιν ἐν Ἀθήναις, νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν ἰδίων τμημάτων, ν' ἀναγινώσκωσιν, ἀδεία τοῦ προεδρεύοντος, ἐκθέσεις καὶ ζητούμενοι νὰ δίδωσι διασαφήσεις, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ συζητῶσιν. Ὁ δ' ἐπὶ δέκα ἔτη ὡς ἀντεπιστέλλων διακριθεὶς δι' ἐξόχων ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, αἵτινες νὰ μαρτυρῶσι περὶ τῶν γνώσεων αὐτοῦ, δύνανται νὰ ἐκλεχθῇ εἰς χηρεύουσαν θέσιν μέλους ἐπιτίμου ἢ καὶ τακτικοῦ, καίτοι μὴ ἐκπληρώσας τὸν ὅρον τῆς ἐκδόσεως συγγραμμάτων.

7. Ὁ αὐτὸς δύνανται νὰ εἶναι συγχρόνως τακτικὸν ἢ ἐπίτιμον μέλος διαφόρων τμημάτων.

8. Ἐκαστον τμήμα συνεδριάζει ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, καθ' ἑτέραν ἡμέραν, τὸ μὲν Α' τὴν Δευτέραν, τὸ δὲ Β' τὴν Τρίτην, τὸ Γ' τὴν Τετάρτην, τὸ Δ' τὴν Πέμπτην καὶ τὸ Ε' τὴν Παρασκευὴν.

9. Εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς πρώτης ἐβδομάδος ἐκάστου μηνὸς οὐδεὶς ἄλλος πλὴν τῶν

τακτικῶν καὶ τῶν ἐπιδημούντων ἐπιτίμων μελῶν παρευρίσκεται. Εἰσὶ δ' αὖται ἀποκλειστικῶς ὠρισμένοι διὰ τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ οἰκονομικὰ ἐκάστου τμήματος, διὰ τὰς ἐκλογὰς μελῶν, ἀρχῶν, ἢ ἐπιτροπῶν, καὶ διὰ πᾶν ζήτημα ἀφορῶν ἄτομα. Εἰς αὐτὰς δὲ προσέτι ἀναγινώσκονται καὶ αἱ ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν ἢ ἐπιτροπῶν περὶ ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν ἡ κυβέρνησις ζητεῖ τὴν κρίσιν τοῦ τμήματος. Ἡ δ' ἀπάντησις δίδεται κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς τοῦ τμήματος πλειονοψηφίας, ἀλλὰ συνοδευομένη πάντοτε καὶ ὑπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ. Τὰ εἰς τὰς συνεδριάσεις ταύτας παρευρισκόμενα ἐπίτιμα μέλη δὲν ἔχουσι ψῆφον.

10. Εἰς πάσας τὰς λοιπὰς συνεδριάσεις ἔχουσιν εἴσοδον πάντα τὰ ἐπιδημοῦντα ἀντεπιστέλλοντα μέλη, ὡς καὶ πᾶς ὃν μέλος τακτικὸν ἤθελε δι' ἐκείνην τὴν συνεδρίασιν παρουσιάσει εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτοπροσώπως ἢ διὰ γραμματίου. Ὅφείλει δὲ νὰ παρευρίσκηται εἰς αὐτὰς πᾶν τακτικὸν μέλος ἢ ἐγγράφως νὰ προδικαιολογήσῃ τὴν ἀπουσίαν του. Ὁ δ' ἄνευ τούτου ἀπουσιάζων καταβάλλει εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀκαδημίας τὸ ἀπουσιαστικόν, εἰς 5 δραχμὰς πρὸς τὸ παρὸν ὀριζόμενον· στερεῖται δὲ συγχρόνως καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὅταν τοῦτο θέλῃ ὑπάρξει. Τοῦ ἀπουσιαστικοῦ εἰσὶν ἀπηλλαγμένοι οἱ ἐπὶ 25 ἔτη τακτικὰ μέλη διατελέσαντες.

11. Εἰς τὰς συνεδριάσεις ταύτας δηλοῦνται ὑπὸ τοῦ προεδρείου αἱ εἰς τὸ τμήμα ὑποβληθεῖσαι ὑποθέσεις, ἀναγινώσκειται ἢ ἐπιστημονικὴ ἀλληλογραφία καὶ παρουσιάζονται τὰ δωρηθέντα βιβλία. Προσέτι δι' ἀναγινώσκονται αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ διαγωνισμῶν ἢ ἄλλων ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, αἱ ὑπὸ τῶν μελῶν γινόμεναι κρίσεις βιβλίων καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἢ τῶν ἀντεπιστελλόντων συνταχθέντα ὑπομνήματα, ἀφ' οὗ ὁμοως ἀναγγελθῶσιν ἐν προηγουμένῃ συνεδριάσει. Δύνανται δέ, προηγουμένη ἀδείᾳ τοῦ Προέδρου, καὶ πραγματεῖαι συνταχθεῖσαι ὑπὸ ξένων τῇ Ἀκαδημίᾳ ν' ἀναγινώσκωνται ἢ ὑπ' αὐτῶν τῶν γραφάντων ἢ ὑφ' ἑνὸς μέλους τῆς Ἀκαδημίας. Ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων δὲ γίνονται συζητήσεις, ἀλλ' εἰς τὴν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐπομένῃν συνεδρίασιν. Εἰς τὰς αὐτὰς δὲ συνεδριάσεις ἐκλέγονται καὶ ἐπιτροπαὶ πρὸς σκοποὺς ἐπιστημονικοῦς, ὧν ἡ ἐκλογή δὲν συμφέρει ν' ἀναβληθῇ μέχρι τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ προσεχοῦς μηνός. Αὗται δὲ δύνανται νὰ σύγκεινται ἐξ Ἀκαδημαϊκῶν ἢ καὶ ἐκ μελῶν ἐκτὸς τῆς Ἀκαδημίας, δεχομένων τὴν τιμὴν ταύτην.

12. Καὶ εἰς ἕκτακτον δὲ συνεδρίασιν δύναται νὰ συγκαλέσῃ ἐνίοτε διὰ κατεπειγούσας περιστάσεις τὸ τμήμα ὁ Πρόεδρος. Ὅμοίως δὲ καὶ ὁσάκις οἱ τρεῖς τοῦλάχιστον ἐκ τῶν πέντε προέδρων ἀποφασίσωσι, δύνανται νὰ συγκαλῶσι καὶ τὴν ὅλην Ἀκαδημίαν εἰς ἕκτακτον συνεδρίασιν διὰ κατεπειγούσας, αὐτὴν ἀφορώσας ὑποθέσεις. Ἡ τοιαύτη συνεδρίασις δὲν εἶναι δημοσία.

13. Ἐκαστον τακτικὸν μέλος ὀφείλει τοῦλάχιστον ἅπαξ τοῦ ἔτους νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ τμήμα ἐν ἐπιστημονικὸν ὑπόμνημα ἢ ἄλλο ἀνάλογον ἔργον. Ὁ δὲ ἐπὶ ὅλον ἔτος παραμελήσας τὸ καθῆκον τοῦτο ἄνευ δεδικοιολογημένης αἰτίας, ἢν τὸ τμήμα ἐκτιμᾷ, ἀποτίει ἐκάστοτε εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀκαδημίας πρόστιμον, ὀριζόμενον πρὸς τὸ παρὸν εἰς δραχμὰς 250. Τῶν ταῦτοχρόνως παρουσιαζομένων ὀρίζεται ἡ σειρά τῆς ἀναγνώσεως κατὰ τὴν ἀρχαιότητα

τῶν μελῶν. Τὸ καθήκον τοῦτο δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὰ μέλη τοῦ Ε' τμήματος. Εἰσὶ δ' αὐτοῦ ἀπηλλαγμένοι καὶ οἱ κατὰ καιροῦς ἐν ἐνεργείᾳ πρόεδροι καὶ γραμματεῖς, οἱ εἰσηγηταὶ οἱ ὀφείλοντες ἐγγράφους ἐκθέσεις νὰ ὑποβάλλωσιν, ὡς καὶ οἱ ἐπὶ 25 συνεχῆ ἔτη διατελέσαντες τακτικὰ μέλη.

14. Αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἀρχῶν καὶ ἐπιτροπῶν γίνονται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, κατὰ σχετικὴν πλειονοψηφίαν τῶν εἰς τὴν συνεδρίασιν παρόντων μελῶν. Ἐπὶ ἐκλογῆς ὅμως μέλους τακτικοῦ ἢ ἐπιτίμου, ὅταν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς πρώτης ἐβδομάδος μηνός τινος προκαλέσῃ αὐτὴν ὁ Πρόεδρος, ἕκαστον μέλος δύναται νὰ προτείνῃ καὶ συστήσῃ προφορικῶς ἢ δι' ἐπιστολῆς δι' οἴων ἐγκρίνει λόγων τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ ὑποψήφιον, οὐδεὶς δὲ δικαιούται ν' ἀντιτάξῃ λόγους εἰς ἀντίκρουσιν. Ἡ δ' ἐκλογὴ γίνεται ἄνευ ἄλλης συζητήσεως κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ ἐπομένου μηνός, κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων καὶ τῶν τὰ ψηφοδέλτια αὐτῶν πεμψάντων τακτικῶν μελῶν, ἑκάστου ὑποψηφίου ἰδίως ψηφοφορουμένου, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν κυρίων αὐτῶν ὀνομάτων. Πλειονοψηφισάντων δὲ διὰ θέσιν τινὰ πλειόνων τοῦ ἐνός, προτιμᾶται ὁ σχετικῶς περισσοτέρας ψήφους λαβών. Ἐν διχοψηφίᾳ δ' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διαψήφισις, καὶ ἐν νέᾳ ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Ἐν ἧ δὲ περιπτώσει οὐδεὶς ἤθελε λάβει ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, ἡ ψηφοφορία ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τὸν ἐπόμενον μῆνα, καὶ οὕτω καθεξῆς· οὐδεὶς ὅμως ποτὲ ψηφοφορεῖται οὐ τὸ ὄνομα δὲν ἀνηγγέλθη πρὸ ἐνός μηνός εἰς τὸ τμήμα.

15. Ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν ἐκλογὴν δικαιούται ὁ ἐκλεχθεὶς νὰ μετάσχῃ τῶν ἐργασιῶν τοῦ τμήματος· ἀλλ' ἡ ἐπίσημος παραδοχὴ αὐτοῦ γίνεται ἐν ἐπὶ τούτῳ γενικῇ καὶ δημοσίᾳ συνεδριάσει πάσης τῆς Ἀκαδημίας, συναποφασίζομένης τῆς ἐποχῆς αὐτῆς μεταξὺ τοῦ Προέδρου τοῦ τμήματος καὶ τοῦ ἐκλεχθέντος. Ἐν ταύτῃ δὲ ἐν μέλος τοῦ τμήματος, ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο ὑποδειχθέν, ἐκτίθησιν ἐν πανηγυρικῷ λόγῳ τὰ προσόντα τοῦ νέου μέλους, ἐφ' ὧν στηριχθὲν τὸ τμήμα ἐνήργησε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ· ὁ δ' ἐκλεχθεὶς ἀναγινώσκει τὸν πανηγυρικὸν τοῦ προκατόχου αὐτοῦ, οὗ τὴν θέσιν κατέλαβεν.

16. Ἐκαστον τμήμα ἐκλέγει ἐτησίως, κατὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα τοῦ Μαΐου, διὰ τὸ ἐπόμενον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, ἐκ τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν ἕνα Πρόεδρον, ἕνα Ἀντιπρόεδρον καὶ ἕνα Γραμματέα. Δύναται δὲ νὰ διορίζῃ καὶ ἕνα γραφέα ἢ πλείονας κατὰ τὰς ἀνάγκας του. Πᾶσα δὲ ἡ Ἀκαδημία ὁμοῦ ἔχει ἕνα ἢ πλείονας κλητῆρας.

17. Ὁ Πρόεδρος προϊστάται τῶν συνεδριάσεων, διευθύνει αὐτάς, δέχεται καὶ παρουσιάζει τὰ δωρούμενα βιβλία καὶ λοιπά, δίδει τὸν λόγον εἰς τὰ μέλη, καὶ ἐπιψηφίζει (θέτει εἰς ψηφοφορίαν). Ὁ Ἀντιπρόεδρος ἀντικαθιστᾷ τὸν Πρόεδρον κωλυόμενον.

18. Ὁ δὲ Γραμματεὺς ἔχει τὴν ἀλληλογραφίαν, τὴν διατήρησιν τῶν ἀρχείων καὶ τοῦ ὑλικοῦ, καὶ τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν, ἐνεργουμένην δι' ἐνταλμάτων, ὑπογραφομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ προσυπογραφομένων ὑπὸ τοῦ Γραμματέως, καὶ προσέτι τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐκδόσεων, καὶ ἰδίως τῆς τῶν μηνιαίων ἐπιστημονικῶν πρακτικῶν. Διὰ τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν δύναται ἐν καιρῷ, ἂν γίνῃ χρεία, νὰ διορισθῇ καὶ ἴδιος ταμίας.

19. Κατὰ τὸ τελευταῖον Σάββατον τοῦ μηνὸς Μαΐου συνέρχεται εἰς γενικὴν μὴ δημοσίαν συνεδρίασιν πᾶσαν ἡ Ἀκαδημία ὑπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο πρυτανεύοντος τμήματος, κατὰ τὸ ἄρθρον 2, καὶ ἀναθεωρεῖ συναρμολογοῦσα τοὺς ὑπὸ τῶν τμημάτων διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος συνταχθέντας προϋπολογισμούς, λαμβάνουσα γνῶσιν καὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήγοντος ἔτους. Συζητεῖ δὲ καὶ πᾶσαν ἄλλην ὑπόθεσιν, ἣτις ἤθελε φανῆ γενικῶς τὰ συμφέροντα τῆς Ἀκαδημίας ἀφορῶσα.

20. Τῇ δ' ἐπαύριον, τελευταία Κυριακῇ τοῦ Μαΐου, συνέρχεται αὖθις ἡ Ἀκαδημία εἰς γενικὴν συνεδρίασιν, ἀλλὰ ταύτην δημοσίαν καὶ πανηγυρικὴν, προεδρευομένην ὡς καὶ τὴν προτεραίαν, παρακαθημένων δὲ τῷ προεδρεύοντι καὶ τῶν λοιπῶν προέδρων. Ἐκτίθησι δ' ὁ προεδρεύων διὰ βραχέων τὰ ὑπὸ τῶν τμημάτων ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐπιστημονικῶς πεπραγμένα, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κριθέντων διαγωνισμῶν, καὶ ἀναγγέλλει τῶν μελλόντων τὸ ἀντικείμενον καὶ τοὺς ὅρους.

21. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ Αὐγούστου καὶ λήγει τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τοῦ Μαΐου· ὁ δ' Ἰούνιος καὶ Ἰούλιος εἰσὶ μῆνες διακοπῶν. Ὅμοίως δὲ διακοπὰς ἔχει ἡ Ἀκαδημία τὴν ἐβδομάδα τῶν Βατίων, τὴν τῆς Διακαινησίμου καὶ τὴν τῶν Χριστουγένων, ὡς καὶ τὰς διὰ διατάγματος ὠρισμένας διὰ τὰ δημόσια καταστήματα ἑορτάς.

22. Ἡ Ἀκαδημία, ὡς ἠθικὸν πρόσωπον, ἔχει ἰδίαν περιουσίαν, συνισταμένην ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Σίνα δωρηθέντος αὐτῇ μεγάρου καὶ ἐκ τῶν χρηματικῶν ἢ ἄλλων δωρεῶν καὶ προικοδοτήσεων, ἃς ἐπιτρέπεται αὐτῇ νὰ δέχεται, προστιθεμένων καὶ τῶν προστίμων περὶ ὧν ἐν ἄρθροις 10 καὶ 13, καὶ τῶν προσόδων τῶν ἐκ τῶν δημοσιεύσεων. Ἰδιαιτέρον ταμεῖον δὲν ἔχει ἡ Ἀκαδημία, ἀλλὰ τὰ κεφάλαια καὶ εἰσοδήματα αὐτῆς κατατίθενται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἢ ἄλλο πιστωτικὸν κατάστημα, καὶ μόνων τῶν τόκων αὐτῶν γίνεται χρῆσις. Ἐκτὸς ἂν διὰ τινος ποσότητος ὀρισθῆ ρητῶς κατ' ἄλλον τρόπον ὑπὸ τῶν δωρητῶν αὐτῶν. Τὰς δὲ καθ' ἡμέραν εἰσπράξεις καὶ δαπάνας διαχειρίζεται ὁ Γραμματεὺς κανονίζων αὐτὰς κατὰ μῆνα μετὰ τῆς Τραπεζῆς, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους δίδων τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ ἀπολογισμὸν τῆς προσωρινῆς του διαχειρίσεως.

23. Ὅταν δ' ἀποκτήσῃ χρηματικὴν περιουσίαν ἡ Ἀκαδημία, θέλει δαπανᾶ ἐξ αὐτῆς εἰς τὰς ἰδίας ἀνάγκας κατὰ τὴν ἐπομένην σειρὰν, δηλαδὴ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς δαπάνης τοῦ ἔδαφ. α' καὶ χωροῦσα βαθμηδὸν εἰς τὸ ἐπόμενον, ἄφ' οὗ μόνον ἐπαρκέσῃ εἰς τὸ προηγούμενον.

α'. Εἰς μίσθωσιν τοῦ ἀναποφεύκτου ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ἧτοι τοῦ ἀρχικλητῆρος, καὶ μετὰ ταῦτα, καθ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι ἀπαιτοῦσι καὶ αἱ πρόσοδοι ἐπιτρέπουσιν, ὑποκλητῆρων καὶ ὑπηρετῶν, καὶ εἰς ἐπιμέλειαν τῆς οἰκοδομῆς.

β'. Εἰς μίσθωσιν ἐνὸς γραφέως, καὶ βαθμηδὸν ἐνὸς κατὰ τμήμα (μετὰ ταῦτα δ' ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν πόρων, κατ' ἀπόφασιν τῆς ὅλης Ἀκαδημίας, ἴσως καὶ περισσοτέρων), καὶ εἰς χορηγίαν τῶν γραφικῶν ἐξόδων.

γ'. Εἰς μίσθωσιν τῶν κατὰ τμήματα Γραμματέων, ὀριζομένην κατ' ἀρχάς, μέχρις ἄλλης ἀποφάσεως, πρὸς 200 δρ. μηνιαίως δι' ἕκαστον διὰ τοὺς δέκα ἐργασίμους μῆνας.

δ'. Εἰς δημοσίευσιν 1) τῶν μηνιαίων πρακτικῶν τῶν 5 τμημάτων, ἧς ἐπιμελοῦνται οἱ Γραμματεῖς κατ' ἄρθρ. 18, 2) ἐτησίας συλλογῆς τῶν ὑπομνημάτων τῶν τακτικῶν καὶ ἐπιτίμων μελῶν, 3) ὁμοίως ἰδιαιτέρας σειρᾶς τῶν διατριβῶν τῶν ἀντεπιστελλόντων, ὡς καὶ τῶν ξένων τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὧν ἔργα ἀνεγνώσθησαν ἐν αὐτῇ.

ε'. Εἰς ἐκκλησιαστικὸν ὀριζόμενον κατ' ἀρχάς εἰς 10 δρ. διδομένας εἰς ἕκαστον τακτικὸν μέλος δι' ἐκάστην συνεδρίασιν, εἰς ἣν παρευρίσκεται.

στ'. Εἰς ἀμοιβὰς διαγωνισμῶν.

ζ'. Εἰς ἐκδοσιν τῶν ἐν διαγωνισμοῖς στεφανουμένων ἔργων, ὡσάκις ἀποφασίζεται ὑπὸ τῶν τμημάτων ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

η'. Εἰς ἐκδοσιν συγγραμμάτων ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας συντακτομένων, οἷον τοῦ Νεοελληνικοῦ Λεξικοῦ, τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος κλπ. ἢ δημοσιευομένων ἢ ὑποστηριζομένων ὑπ' αὐτῆς καθ' ὃ λόγου ἀξίων, ἀλλ' ἀπαιτούντων ἐργασίαν καὶ δαπάνην ὑπερβαινούσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ.

θ'. Εἰς εἴτι ἄλλο ἤθελον ἀποφασίζει τὰ τμήματα ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῆς ὅλης Ἀκαδημίας ψηφίζομένου προϋπολογισμοῦ.

24. Ὅψέποτε δ' ἤθελε σπουδαίως αὐξήσει ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων τῶν διαφόρων τμημάτων, ἢ Ἀκαδημία σύμπασα θέλει σκεφθῆ περὶ καταρτισμοῦ γενικῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης καὶ ἐκλογῆς καὶ μισθοδοσίας τοῦ Ἐφόρου καὶ λοιποῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τῶν ἄλλων δαπανῶν τῆς διατηρήσεως αὐτῆς.

25. Διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν μηνιαίων πρακτικῶν (23,δ' 1) πᾶς ὁ ὑπόμνημα ἀναγνώσκων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ὀφείλει, πρὸ τῆς ἀναγνώσεως, νὰ δίδῃ σύντομον περίληψιν αὐτοῦ εἰς τὸν γραμματέα τοῦ οἰκείου τμήματος. Γίνεται δ' ἡ δημοσίευσιν ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Γραμματέως τοῦ πρυτανεύοντος τμήματος, καὶ ἀνὰ ἓν σῶμα πέμπεται δωρεὰν εἰς πᾶν τακτικὸν καὶ ἐπίτιμον μέλος. Τῶν δ' ἐν ἐκτάσει κατ' ἔτος δημοσιευομένων ὑπομνημάτων (23,δ' 2) ἡ ἐκλογή γίνεται ὑφ' ἐκάστου τμήματος ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ προσεχοῦς Αὐγούστου, καὶ ἐξ ἐκάστου τῶν ὑπομνημάτων τούτων δημοσιεύονται καὶ 25 ἰδιαιτέρα ἀντίτυπα καὶ δίδονται δωρεὰν εἰς τὸν συγγραφέα, ὡς καὶ ὅσα ἄλλα ἤθελε ζητήσει αὐτὸς ἰδίᾳ δαπάνη.

26. Ἡ ἐκλογή τῶν τεσσάρων πρώτων μελῶν ἐκάστου τμήματος θέλει γίνει ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

27. Κατὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα τοῦ μηνὸς τοῦ μετὰ τὸν διορισμὸν τῶν μελῶν τούτων θέλουσι συνέλθει τὰ τμήματα, ἕκαστον κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 ὠρισμένην αὐτῷ ἡμέραν, εἰς συνεδρίασιν, καὶ ὑπὸ τὴν προσωρινὴν προεδρείαν τοῦ καθ' ἡλικίαν πρεσβυτέρου τὰ μέλη θέλουσι προβάλλει καὶ ὑποστηρίζει κατὰ τὸ ἄρθρον 4. ἐδαφ. 2 προτάσεις περὶ ἐκλογῆς ἐτέρων τριῶν μελῶν. Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἐβδομάδα τοῦ ἐπομένου μηνός, κατὰ τὰς αὐτὰς

ἡμέρας, θέλει γίνεσθαι κατὰ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 14 ὀρισθέντα τρόπον ἢ ἐκλογῇ. Ἐν διχοψηφία δὲ ἀπορρίπτεται ὁ ὑποψήφιος μέχρι τῆς προσεχοῦς ἐκλογῆς. Ἄν δ' εἰς τμημά τι δὲν λάβωσι τρία μέλη τὴν δέουσαν πλειονοψηφίαν, προστίθενται εἰς αὐτὸ μόνα ὅσα τὴν λάβωσι.

28. Ἐνα δὲ μῆνα μετὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἕκαστον τμημα θέλει ἐκλέξει τὸ γραφεῖον καὶ ἀρχίσει τὰς ἐργασίας του.

29. Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἐβδομάδα τοῦ ἐπομένου Αὐγούστου, τὰ παρόντα μέλη ἐκάστου οὕτως ἀξιοθέντος τμήματος συνελθόντα, θέλουσιν ὁμοίως προτείνει, ἵνα μετὰ ἕνα μῆνα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκλέξωσιν ἕτερα πέντε μέλη, προσθήκη καὶ εἴτινος τυχὸν ἐλλείψαντος ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἐκλογὴν.

30. Μετὰ δὲ τὸν ἀπαρτισμὸν τῶν 12 μελῶν, τὰ ἐπίλοιπα τρία θέλουσιν ἐκλεχθῆ τὸ ἐπόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, οὐχὶ ὅμως ὑποχρεωτικῶς, οὐδ' ἀναγκασίως πάντα ὁμοῦ, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἕκαστον τμημα ἐπὶ τῇ προτάσει τινῶν τῶν μελῶν αὐτοῦ κρίνει ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς ἢ πλείονες λόγιοι ἢ καλλιτέχναι ἄξιοι νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν δι' ἐκλογὴν.

31. Ἐκαστον τμημα, ἅμα καταρτισθὲν ἐξ ἑπτὰ μελῶν καὶ ὀργανισθὲν δι' ἐκλογῆς τοῦ γραφείου του, θέλει προβῆ, κατὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ 14 διαλαμβανόμενον τρόπον, εἰς ἐκλογὴν ἐπιτίμων μελῶν, 4 μὲν ἐξ ὁμογενῶν, 8 δὲ ἐξ ἀλλογενῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἕκαστον τμημα, ἕνα μῆνα μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ, θέλει προσεκλέξει κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἕτερα 4 ἐπίτιμα μέλη ἐξ ὁμογενῶν, καθ' ὅσον νομίζει ὅτι ὑπάρχουσιν ἐκλεκτέοι, καὶ 8 ἐξ ἀλλογενῶν. Ὅψεποτε δὲ συμπληροῦται ὁλόκληρος ὁ ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν μελῶν τινος τμήματος, θέλει ἐκλέγει αὐτὸ καὶ τὰ ἐπίλοιπα 4 ὁμογενῶν ἐπίτιμα μέλη, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὑπόθεσιν, καὶ 8 ἀλλογενῶν.

32. Τὰ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ ἐκλεγόμενα τακτικὰ μέλη θέλουσιν εἰσάγεσθαι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἄνευ τῶν ἐν ἄρθρῳ 15 κανονιζομένων διατάξεων ἀναγνώσεως λόγων πανηγυρικῶν ἐκ μέρους αὐτῶν.

33. Ἀποβιώσαντος ἢ εἰς ἄλλην κατηγορίαν μετατεθέντος τακτικοῦ ἢ ἐπιτίμου μέλους, ὁ Πρόεδρος ἀναγγέλλει τοῦτο εἰς τὴν πρώτην ἐβδομαδικίαν συνεδρίασιν, καὶ εἰς τὴν μετ' αὐτὴν πρώτην μηνιαίαν γίνονται αἱ περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ προτάσεις.

34. Παραδοχὴ ἀντεπιστέλλοντος μέλους δύναται νὰ προταθῆ ὑφ' ἐκάστου μέλους εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἐκάστου μηνός, καὶ διαψηφίζεται κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ ἐπομένου.

35. Τὰ ποσὰ τοῦ ἀπουσιαστικοῦ, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, τῶν προστίμων καὶ τοῦ μισθοῦ τῶν γραμματέων δύναται νὰ μεταβληθῶσι κατὰ πρότασιν τῆς ὅλης Ἀκαδημίας, ἐγκρινομένην διὰ Β. Διατάγματος. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν, τὸν ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 5.

36. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ ἐκάστοτε πρυτανεύοντος τμήματος εἰσὶν ἰσόβαθοι πρὸς τὸν Πρύτανιν καὶ τὸν Γραμματέα τοῦ Πανεπιστημίου.

37. Τὰ τῷ Πανεπιστημίῳ προσηρτημένα ἐπιστημονικὰ καταστήματα ὀρίζονται καὶ εἰς

χρήσιν τῆς Ἀκαδημίας, καὶ τ' ἀνάπαλιν, τὰ τῇ Ἀκαδημίᾳ τυχὸν ἀνήκοντα ἔσονται εἰς χρῆσιν καὶ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

38. Ὅσα τακτικὰ ἢ ἐπίτιμα μέλη τῆς Ἀκαδημίας θέλουσι, δικαιοῦνται νὰ διδάσκωσιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὡς ἐπίτιμοι καθηγηταί, ἐπόμενοι ταῖς διατάξεσι τοῦ ὑπερτάτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος.

103

Περιοδ. «Νέος Ἑλληνομνήμων» (Ἀθήναι), τομ. Κ' (1926), σ. 343-346.

Σχέδιον ἰδρύσεως καὶ ὀργανισμοῦ Ἀκαδημίας συνταχθὲν ὑπὸ Σπυρίδωνος Λάμπρου (σ. 241).

Νομοσχέδιον

περὶ ἰδρύσεως καὶ ὀργανισμοῦ Ἀκαδημίας

Μεταξὺ τῶν μὴ καταγραφέντων καταλοίπων τοῦ Λάμπρου (γράφει ὁ Κ. Δουβουνιώτης) εὐρέθη καὶ σχέδιον νόμου, ὅπερ οὗτος εἶχε συντάξει ἐπὶ κυβερνήσεως Γ. Θεοτόκη κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ. Τὸ σχέδιον τοῦτο, ἐξ οὗ καταφαίνεται, πῶς ἐσκέπτετο ὁ Λάμπρος τὴν ἴδρυσιν καὶ τὴν διοργάνωσιν τῆς Ἀκαδημίας, δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Ἄρθρον 1ον. Ἰδρύεται Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν ἔδραν ἔχουσα τὸ ἐν Ἀθήναις κτίριον τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας καὶ σκοπὸν προτιθεμένη τὴν προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης δι' ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων καὶ δημοσιεύσεων τῶν μελῶν αὐτῆς, διὰ διαγωνισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεως ἔργων ὑπ' αὐτῆς ἀναλαμβανομένων ἢ εἰς ἄλλους ἀνατιθεμένων.

Ἄρθρον 2ον. Ἡ Ἀκαδημία διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, τὸ φιλολογικόν, ἱστορικὸν καὶ φιλοσοφικόν, περιλαμβάνον καὶ ἀκαδημαϊκοὺς ἐκ τῶν θεολογικῶν καὶ νομικῶν ἐπιστημῶν, καὶ τὸ φυσικὸν καὶ μαθηματικόν, περιλαμβάνον καὶ ἀκαδημαϊκοὺς ἐκ τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν.

Ἄρθρον 3ον. Τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας εἶναι τακτικά, πάρεδρα, ἀντεπιστέλλοντα καὶ ἐπίτιμα.

Ἄρθρον 4ον. Τὰ τακτικὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ . . ., ἐκλέγονται δ' ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τῶν τακτικῶν ἀκαδημαϊκῶν μεταξὺ Ἑλλήνων καταφανῶς προαγαγόντων τὴν ἐπιστήμην καὶ διορίζονται προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως δι' Ἡμετέρου Διατάγματος πλὴν τῶν δώδεκα πρώτων, διοριζομένων ἀπ' εὐθείας ὑφ' Ἡμῶν ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 5ον. Πάρεδρα μέλη εἶναι ἐπιφανεῖς Ἑλληνες ἐπιστήμονες ὅπουδήποτε οἰκοῦντες, ἀντεπιστέλλοντα δὲ καὶ ἐπίτιμα διακεκριμένοι ξένοι ἐπιστήμονες. Ὁ ἀριθμὸς τῶν παρέδρων, ἀντεπιστελλόντων καὶ ἐπιτίμων μελῶν εἶναι ἀπεριόριστος, ἐκλέγονται δὲ καὶ ταῦτα ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τῶν τακτικῶν ἀκαδημαϊκῶν καὶ διορίζονται ἐπὶ τῇ προτάσει

τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως δι' Ἡμετέρου Διατάγματος.

Ἄρθρον 6ον. Ἡ Ἀκαδημία ἔχει Πρόεδρον, ἐκλεγόμενον ἐπὶ πενταετίαν ὑπὸ τῶν τακτικῶν αὐτῆς μελῶν δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας καὶ διοριζόμενον δι' Ἡμετέρου Διατάγματος, καὶ ἰσόβιον Γενικὸν Γραμματέα ὁμοίως ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, διοριζόμενον ἀπ' εὐθείας δι' Ἡμετέρου Διατάγματος ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἐκαστον δὲ τῶν τμημάτων ἔχει Διευθυντήν, Ὑποδιευθυντήν καὶ Γραμματέα, ἐκλεγομένους ὑπὸ τῶν οἰκείων τμημάτων ἐπὶ ἓν ἔτος. Τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας κωλυόμενον ἢ ἀπόντα οὐχὶ πλέον τῶν τεσσάρων μηνῶν ἀναπληροῖ ὁ πρεσβύτερος τῶν Διευθυντῶν καὶ τοῦτον ὁ ἕτερος. Ληγούσης τῆς πενταετοῦς θητείας τοῦ Προέδρου καὶ τῆς ἐνιαυσίας τῶν Διευθυντῶν καὶ Γραμματέων ἐπιτρέπεται ἢ καὶ πάλιν ἐκλογή τῶν αὐτῶν. Ὁ δὲ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας δύναται συγχρόνως νὰ εἶναι καὶ Διευθυντῆς τοῦ ἑτέρου τῶν τμημάτων, ὅτε κωλυόμενον αὐτὸν ἢ ἀπόντα ἀναπληροῖ ὁ ἕτερος Διευθυντής.

Ἄρθρον 7ον. Χρέη ταμίου καὶ λογιστοῦ τῆς Ἀκαδημίας ἐκπληροῦσιν ὁ ταμίαιος τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ εἰς τῶν λογιστῶν τῆς Ἐθνικῆς ἢ ἄλλης Τραπεζῆς ἐπὶ ἀμοιβῇ, κατὰ πρότασιν τῆς ὀλομελείας τῶν Ἀκαδημαϊκῶν, ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 8ον. Πόροι τῆς Ἀκαδημίας εἶναι : α) ἐνιαυσία χορηγία δραχμῶν . . . ἐκ τοῦ Δωριδείου κληροδοτήματος, β) ποσὸν ἐτησίως ψηφιζόμενον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, γ) πᾶσα χορηγία, δωρεὰ ἢ κληρονομία παρεχομένη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

Ἄρθρον 9ον. Τὰ δύο τμήματα τῆς Ἀκαδημίας συνέρχονται τακτικῶς προσκλήσει τῶν οἰκείων Διευθυντῶν εἰς χωριστὰς ἐπιστημονικὰς συνεδρίας δις τοῦ μηνὸς πλὴν τῶν μηνῶν Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου, καθ' οὓς διαρκοῦσιν αἱ διακοπαί. Ἀπαξ δὲ τοῦ ἔτους, τὴν 30 Ἰανουαρίου, ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἑορτάζεται ἢ ἐπέτειος τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας διὰ πανηγυρικοῦ λόγου, οὗ ἢ ἐκφώνησις ἀνατίθεται ἀποφάσει τῆς ὀλομελείας εἰς ἓνα τῶν Ἀκαδημαϊκῶν. Αἱ ἐπιστημονικαὶ συνεδρίαὶ τῶν τμημάτων καὶ ἡ ἐπέτειος τῆς ἰδρύσεως τελοῦνται ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀκαδημίας, ἢ δ' εἰς αὐτὰς εἴσοδος ἐπιτρέπεται εἰς ἀκροατὰς δι' εἰσιτηρίων παρεχομένων ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Ἄρθρον 10ον. Αἱ ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς συνεδρίαῖς ἀνακοινώσεις τῶν μελῶν πάσης τάξεως τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὁ ἐπὶ τῇ ἰδρύσει ἐτήσιος πανηγυρικὸς δημοσιεύονται ἐν ἰδίῳ περιοδικῷ, οὗ ἢ διεύθυνσις ἀνατίθεται εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα.

Ἄρθρον 11ον. Πλὴν τῶν ἐπιστημονικῶν συνεδριῶν τῶν τμημάτων οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ συνέρχονται προσκλήσει τοῦ Προέδρου καὶ εἰς διοικητικὰς συνεδρίας ἀφορώσας εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, τὴν ἐκλογήν μελῶν καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργασιῶν.

Ἄρθρον 12ον. Εἰς τὰ τακτικὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας παρέχεται μισθὸς δραχμῶν πεν-

τακοσίων κατὰ μῆνα, ἂν μηδεμίαν ἄλλην ἔχωσι δημοσίαν θέσιν, ἐπιμίσιον δὲ δραχμῶν..., ἂν ἔχωσι τοιαύτην. Ὁ δὲ ἰσόβιος Γραμματεὺς, διοριζόμενος πάντοτε ἐκ τῶν ἐχόντων καὶ ἄλλην δημοσίαν θέσιν, λαμβάνει ἐπιμίσιον δραχμῶν....

Ἄρθρον 13ον. Ἡ ἐπιμέλεια τῶν κατὰ τὸ κτίριον τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας καὶ τοῦ περὶ αὐτὴν κήπου ἀνατίθεται εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν ἢ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῆς ἐπιφορτιζομένους. Ὑπ' αὐτῆς δὲ κανονίζονται καὶ αἱ σχέσεις τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ Ἐθνικὸν νομισματικὸν Μουσεῖον, ὅπερ θέλει ἐξακολουθήσει φιλοξενούμενον ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἰδίαν διεύθυνσιν, ἐφόσον δὲν ἔχει ἴδιον κτίριον. Εἰς οὐδὲν δὲ ἄλλο ἴδρυμα δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν ἐπιτρέπεται ἢ παραχώρησις αἰθουσῶν ἐν τῇ Σιναίᾳ Ἀκαδημίᾳ πλὴν ἢ εἰς συγκρότησιν διεθνῶν συνεδρίων.

Ἄρθρον 14ον. Ἡ Ἀκαδημία ἔχει ἰδίαν σφραγιδα φέρουσαν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ πέριξ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν».

Ἄρθρον 15ον. Ἡ Ἀκαδημία κέκτηται ἰδίαν βιβλιοθήκην, ἀπαρτιζομένην κατὰ προτίμησιν ἐκ δημοσιεύσεων ἄλλων Ἀκαδημιῶν.

Ἄρθρον 16ον. Τὸ βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας διορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐγκεκριμένου προϋπολογισμοῦ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας.

Ἄρθρον 17ον. Τὸν Δεκέμβριον ἐκάστου ἔτους ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας προϋπολογισμὸν ἐγκρινόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνός. Ἐντὸς δὲ τοῦ Ἰανουαρίου ὑποβάλλεται εἰς τὸν Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς συστάσεως ἔτος ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Ἀκαδημίας θέλει ὑποβληθῆ καὶ ἐγκριθῆ ἐντὸς δύο μηνῶν μετὰ τὴν ἴδρυσιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 18ον. Ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως ἢ ὀλομέλεια τῶν Ἀκαδημαϊκῶν θέλει ψηφίσει ὀργανισμὸν τῶν ἔργων καὶ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς, ὑποβληθησομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως πρὸς ἔγκρισιν δι' Ἡμετέρου Διατάγματος.

Ἄρθρον 19ον. Ὡς πρῶτους Ἀκαδημαϊκοὺς εὐδοκοῦμεν νὰ διορίσωμεν καὶ διορίζομεν ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ἐν μὲν τῷ φιλολογικῷ, φιλοσοφικῷ καὶ ἀρχαιολογικῷ τμήματι τοὺς κ.κ....., ἐν δὲ τῷ φυσικῷ καὶ μαθηματικῷ τοὺς κ.κ. .... Ἰσόβιον δὲ Γραμματέα εὐδοκοῦμεν νὰ διορίσωμεν καὶ διορίζομεν ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ τὸν κ. ....

Ἄρθρον 20όν. Εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα ἀνατίθεται ἢ διεύθυνσις τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀκαδημίας μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ συνόλου τῶν πρώτων ἀρχῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 21ον. Τὰ Ἡμέτερα ἀπὸ 17 Ἀπριλίου 1887, 12 Ἰουλίου 1890 καὶ 11 Μαρτίου 1892 Διατάγματα περὶ τῆς ἐπιμελείας τοῦ μεγάρου τοῦ Σιναίας Ἀκαδημίας καταργοῦνται.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

ZUSAMMENFASSUNG

Durch die vorliegende Arbeit, die den erstaunlichen Unternehmungsgeist und Vermögensaufstieg der Familie Sina und insbesondere den wohltätigen Lebenswandel Simon Sina's junior behandelt, beginnt die Akademie der Wissenschaften zu Athen eine neue Publikationsserie unter dem Titel «Biographien der Nationalwohltäter» herauszugeben.

Die Familie Sina stammte aus Moschopolis, einer griechischen Stadt in Nord-Epirus (heute in Süd-Albanien). Diese Stadt, früher Woskopolis genannt, erwarb während der Türkenherrschaft das Privileg, unter dem Schutz von Sultan's Mutter zu stehen und sich unabhängig von den jeweiligen Paschas Albaniens zu verwalten. Dadurch vermochte sie ein bedeutendes Handwerks- und Handelszentrum am Balkan zu werden, Handelsbeziehungen sowohl mit Konstantinopel, als auch mit Venedig und später mit Wien anzuknüpfen und allmählich ein höheres Kulturniveau zu erreichen. Im 18. Jahrhundert zählte Moschopolis 60.000 Einwohner. Sie hatte viele Geschäfte mit Gold-, Silber-, Wirk-, Teppich- und Pelzwaren, stattliche Häuser und schöne Kirchen, Krankenhäuser und Altersheime, höhere Schulen und Bibliotheken und im ganzen türkischen Reich war sie die einzige Stadt, die über eine Buchdruckerei verfügte und griechische Bücher herausgab.

Diese reiche und blühende Stadt erweckte die Raublust einiger Banden der Umgebung, die auf eine Gelegenheit lauerten, sie anzugreifen und auszuplündern. Knapp vor dem Angriff haben aber sämtliche Moschopolitaner anfangs September 1769 ihre Vaterstadt verlassen und sind teils nach Osten und teils nach Norden geflüchtet.

Unter den nach Norden Geflüchteten war auch Georg Sina, der mit seiner Familie sich zuerst in Bitolia, dann in Welessa und endlich in Nisch niedergelassen hat. Dieser Mann, der seit der Mitte des 18. Jahrhunderts sowohl in Moschopolis, als auch in Wien und Budapest Handel trieb, setzte auch nach der Auswanderung seine Geschäfte fort und höchstwahrscheinlich starb er in Serbien. Dieser Georg Sina war der Stammvater der betreffenden Familie und nicht ein gleichnamiger Priester aus Moschopolis, wie es bis jetzt behauptet wird.

Georg Sina's Sohn, Simon Sina, geboren in Moschopolis (1753), zeichnete sich durch besondere Handelsfähigkeiten aus. Er hat in Nisch geheiratet (1782) und einen Sohn bekommen, aber nach dem frühen Tod seiner Frau begab er sich nach Wien, wo er sich zuerst als Associé anderer Handelsgesellschaften betätigte und dann (1798) ein eigenes Grosshandlungs- und Bankhaus gründete. In Wien hat er sich zum zweiten Mal verheiratet und einen zweiten Sohn bekommen.

Simon Sina führte in die Länder der österreichischen Monarchie levantinische Waren, von allem Baumwolle aus Macedonien, ein, während er in die Türkei Tuch-

Metall- und Glaswaren, sowie Taler Maria Theresias, ausführte. Dieser anpassungsfähige Mann verstand, die damaligen bewegten Zeiten wegen der napoleonischen Kriege und der Kontinentalsperre gut auszunützen, und in wenigen Jahren ist er sehr reich geworden. Durch seine Zollentrichtungen allein flossen der österreichischen Staatskasse über eine Million Gulden zu. Simon Sina finanzierte die Pottendorfer Spinnfabrik in Niederösterreich, schlug der Hofkammer geeignete Massnahmen zur Förderung des Einfuhr- und Transithandels über Orsowa vor (1811), gründete ein Filialhaus in Sarajewo Bosniens, um den levantinischen Handel, den die Franzosen nach den von ihnen besetzten illyrischen Provinzen ziehen wollten, für Österreich zu gewinnen, und nach der Rückkehr der österreichischen Armee aus den napoleonischen Kriegen beschenkte er die Soldaten mit Geld und Wein und spendete dem Invalidenfond eine beträchtliche Summe (1814). Für alle seine Verdienste um Staat und Volk wurde er durch Ankauf der Landgüter zu Hodos und Kisdia vom Feldmarschall Karl von Schwarzenberg in den ungarischen Adelstand erhoben (1818).

Vielfache Verdienste hat sich Simon Sina auch um die griechische Kolonie in Wien erworben. Er ist einer der Gründer der griechischen Schule dieser Kolonie gewesen und oft wurde er zum Vorsteher der Kirchengemeinde «Zum Heiligen Georg» gewählt. Er starb in Wien im Jahre 1822.

Das Haus Sina erreichte seinen finanziellen Höhepunkt unter Georg Sina junior, Simon Sina's erstem Sohn, der in Nisch geboren wurde (1783). Nachdem er den Handel bei seinem Vater erlernte, wurde er im Jahre 1803 sein Bevollmächtigter und gab den Geschäften seines Hauses einen neuen Schwung. Im Jahre 1809 hat er sich mit Katharina Derra von Moroda, einer Griechin aus Ungarn, verheiratet und einen Sohn bekommen. Im Jahre 1811 erwarb Georg Sina die österreichische Staatsbürgerschaft und gründete ein eigenes Grosshandlungs- und Bankhaus unter derselben Adresse. Damit ist die Firma Sina zweiseitig geworden und bis 1818, wo Simon Sina noch türkischer Untertan war, konnte sie die Begünstigungen, die sowohl den türkischen, als auch den österreichischen Händlern erteilt wurden, ausnützen. Georg Sina, das Andenken seines Vaters in Ehren haltend, liess die eigene Firma nach dessen Namen betiteln (1822). Er handelte mit levantinischen Waren und europäischen Fabrikaten, wie sein Vater, aber in grösserem Ausmass. Seine Handelsbeziehungen erstreckten sich von Wien bis Rom, Paris, London, Berlin, Lemberg, Bukarest, Odessa, Konstantinopel, Smyrna, Alexandrien, Kairo und Indien. Grosse Kapitalien investierte er durch den Ankauf von Landgütern in Österreich, Ungarn, Böhmen, Mähren und von Schlössern und Zinshäusern in Wien, Pressburg, Pest, Szegedin und Arad. Bis in die Mitte des 18. Jahrhunderts war Georg Sina der grösste Gutsbesitzer der österreichischen Monarchie. Zugleich war er neben Rothschild, Arnstein, Eskeles und Geymüller einer der grössten Wiener Bankiers und oft machten der öster-

reichische Staat und die Gemeinde der Stadt Wien Anleihen bei ihm unter günstigen Bedingungen zur Deckung ihrer Bedürfnisse. Das Haus Sina gehörte nunmehr der Geldaristokratie an. Georg Sina war auch ein Förderer der Industrie und des Verkehrs in der Donaumonarchie. Er war der Hauptteilnehmer an der Pottendorfer Spinnfabrik, der Klein-Neusiedler Papierfabrik und der Donau-Dampfschiffahrtsgesellschaft. Nachdem Salomon Rothschild das Privileg bekam (1836), die Wiener «Nordbahn» zu errichten, erwarb Georg Sina ein ähnliches Privileg für die Gegenrichtung und errichtete die «Wien-Gloggnitzer Eisenbahn», den Vorläufer der Wiener «Südbahn» und der Balkaneisenbahnen überhaupt. Durch Anregung seines Freundes Stephan Széchenyi, des «Grossen Ungars», erbaute er die Budapester Kettenbrücke, die als «die herrliche Zierde des Donaustromes» bezeichnet wurde. Ferner war G. Sina ein grosser Wohltäter und ein Förderer der Volksbildung und der Wissenschaft. Schon im Jahre 1815 überliess er der neugegründeten Technischen Hochschule in Wien Grundstück und Gebäude zu einem wohlfeilen Preis und für die Erhaltung dieses Instituts spendete er ein Stiftungskapital von 20.000 Gulden. In seinen Landgütern liess er Kirchen, Schulen, Spitäler errichten, Strassen bauen und Sümpfe austrocknen. In Missjahren versorgte er die notleidenden Bauern mit Brot- und Samenfrüchten. Grosse Spenden gab er für die von den Donauüberschwemmungen heimgesuchten Bewohner von Wien und von Budapest in den Jahren 1830 und 1838. Die griechischen Gemeinden in Wien und in Budapest unterstützte er vielfach. In Moschopolis, der Geburtsstadt seiner Vorfahren, stiftete er eine moderne Volksschule (1840). In Athen liess er durch den Architekten Theophil Hansen eine Sternwarte errichten (1842-1845), die er mit einem Fernrohr und anderen astronomischen und meteorologischen Instrumenten ausstattete. Bei der vielseitigen Betätigung Georg Sina's half auch sein Stiefbruder J o h a n n S i n a (geboren in Wien 1804) mit. Deswegen wurden beide für ihre vielfachen Verdienste um Staat und Volk in den österreichischen Freiherrenstand erhoben (1832). Georg Sina war auch Generalkonsul von Griechenland in Wien (1834-1856), Gouverneur-Stellvertreter der Österreichischen Nationalbank, Gerichtstafel-Beisitzer in einigen Grafschaften Ungarns, Ehrenbürger von mehreren Städten und Besitzer von mehreren Orden. Er starb in Wien im J. 1856.

Unter S i m o n S i n a junior, Georg Sina's einzigem Sohn, geboren in Wien (1810), erstrahlte die Familie Sina in vollem Glanz. Simon Sina studierte Philosophie, Geschichte und Nationalökonomie an der Wiener Universität und war Anhänger des liberalen Professors der Philosophie Ludwig Rembold. Nachher reiste er nach Italien, Frankreich und England unter der Begleitung des griechischen Händlers und Gelehrten Zenobius Popp und dadurch erweiterte er seine Kenntnisse und seine Welt-erfahrung. Im Jahre 1835 hat er sich mit Iphigenie Ghika von Dészánfalva, einer Griechin aus Ungarn, vermählt und vier Töchter bekommen. In demselben Jahre

wurde er Bevollmächtigter seines Vaters. Als er aber nach dessen Tod Universalerbe des kolossalen Vermögens geworden war, übertrug er seinem Onkel Johann Sina die Leitung des Grosshandlungs- und Bankhauses. Er selbst interessierte sich mehr für seine Landgüter und vermochte durch landwirtschaftliche Reformen die Feldprodukte so zu verbessern, dass er bei den agronomischen Ausstellungen öfters den ersten Preis erhielt. Simon Sina folgte seinem Vater auch in der Stellung des griechischen General-Konsuls nach (1856-1858) und dann wurde er Gesandter Griechenlands an den Höfen von Wien, München und Berlin (1858-1864).

Aber die Hauptmerkmale von Sina's Wesen und Verhalten waren sein edles Herz und seine freigebige Hand. Als Kunstfreund und fortschrittlicher Mensch förderte er, wie ein neuer Mäzen, die talentvollen Künstler und Wissenschaftler. Von humanen Gefühlen und Gesinnungen durchdrungen, unterstützte er die notleidenden Menschen, ungeachtet ihrer Konfession oder ihrer Nationalität. Sina war ein Nationalwohltäter nicht nur Griechenlands, sondern auch Österreichs und Ungarns. Von seinen Wohltaten, deren Gesamtbeträge in die Millionen gehen, seien hier folgende erwähnt:

Nach der Übernahme des väterlichen Vermögens erhöhte er die Löhne und Gehälter seiner Beamten und Bediensteten, die über 4.000 zählten, und zugleich spendete er den Armen Wiens (Katholiken, Protestanten und Israeliten) vierzigtausend Gulden und ebensoviel den Orthodoxen der griechischen Kolonie in Wien. Die griechische Kirche daselbst «Zur Heiligen Dreifaltigkeit» liess er durch Theophil Hansen von Grund auf in neubyzantinischem Stil restaurieren und durch die Maler Ludwig Thiersch und Karl Rahl mit heiligen Bildern ausschmücken. Der Kirchenbau allein kostete ihm siebzigtausend Gulden. Unter den Namen der Stifter oder der freigebigen Spender der Handelsakademie, der Gesellschaft der Musikfreunde, des Künstlerhauses, des Theaters an der Wien, des Wiener Gärtnerverbandes, der Forstschule in Aussee (in der Steiermark) und anderer Kunst- und Bildungsanstalten in Wien und in Österreich überhaupt steht Sina's Name an der Spitze. Die Akademie der bildenden Künste in Wien ernannte ihn «als Kunstfreund» zu ihrem Ehrenmitglied. Auf dem Hohen Lindkogel bei der Stadt Baden bei Wien liess Sina einen Aussichtsturm, den er «dem Vergnügen des Publikums» widmete, erbauen und oben einen Rastsaal, versehen mit Sprüchen von Goethe, Schiller, Grillparzer, Lenau, Halm, Zedlitz, Seidl und Anastasius Grün, einrichten. Dafür ernannte ihn die Stadt Baden zu ihrem Ehrenbürger. Geldbeiträge leistete er für die Errichtung von Denkmälern in Wien, wie z.B. des Dichters Franz Grillparzer und des Admirals Wilhelm Tegetthoff. Sina war ein Musik- und Theaterfreund, und grossen Künstlern und Künstlerinnen, wie z.B. der Sängerin Adelina Patti, gewährte er seine Gunst und Zuneigung auch durch teure Geschenke. Berühmt waren auch die in seinem Schloss am Hohen Markt in Wien stattgefundenen Empfänge und Soireen mit Konzert-, Tanz- u. Thea-

terdarbietungen verbunden, denen die Elite der Wiener Gesellschaft beiwohnte.

Nicht weniger waren die Wohltaten, welche Sina Ungarn erwiesen hat. Hunderttausend Gulden gab er für die Errichtung des stattlichen Gebäudes der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Ebenfalls grosse Beträge spendete er für das Nationalmuseum, das Nationaltheater, die Pensionskasse für die Schauspieler, die Reiterschule, die Nationalgarde, den Landwirtschaftsverband, das Mädchenwaisenhaus, das Blindeninstitut und für andere gemeinnützige Anstalten der ungarischen Hauptstadt. Durch seine finanzielle Unterstützung ist die wissenschaftliche Zeitschrift «Budapesti Szemle» herausgegeben worden. In seinem Schloss in Gödöllő bei Budapest gründete er eine Gemäldegalerie, welche Meisterwerke von ausschliesslich ungarischen Malern umfasste. Unter den ungarischen Künstlern, die seine Gunst genossen, waren der Maler Miklós Barabás und der Bildhauer Nikolaus Izso. Botaniker und andere Naturwissenschaftler wurden in seinen ungarischen Ländereien nicht nur reichlich bewirtet, sondern auch vielfach geholfen, damit sie ihre Forschungen erfolgreich durchführen könnten. Geldbeiträge leistete Sina für die Errichtung von Denkmälern, wie z.B. der Politiker Joseph Eötvös und Franz Deák, für den Ankauf der Schriften von Stephan Széchenyi und für andere kulturelle Zwecke. Wohltuend wirkte Sina auch während seiner Reisen. In Paris, wohin er öfters reiste, sei es als ungarischer Magnat zwecks Unterhaltung oder als Wiener Bankier, um die finanziellen Beziehungen zwischen Frankreich und Österreich zu fördern, erkundigte sich immer nach mittellosen, begabten Studenten, die er gleich durch Stipendien unterstützte. In der Schweiz, wo er sich längere Zeit aufhielt, liess er anlässlich der Hochzeit seiner Tochter Anastasia auf seine Kosten einen Kai für die Stadt Vevey am Genfersee errichten.

Vielmehr sind aber die Wohltaten, die Sina einem Lande erwiesen hat, das er nie betreten, nämlich Griechenland. Hunderttausend Drachmen überwies er der Königin von Griechenland Amalie für das von ihr gestiftete Mädchenwaisenhaus in Athen und ebensoviel dem König Otto für andere, gemeinnützige Zwecke. Über achtzigtausend Drachmen spendete er für die Errichtung der Kathedrale in Athen und ebenfalls beträchtliche Summen für die Universität, das Augenspital, die Archäologische Gesellschaft und andere Anstalten und Institute der griechischen Hauptstadt. Die von seinem Vater gegründete Sternwarte in Athen liess er renovieren und mit neuen Forschungsinstrumenten versehen. Als deren Direktor setzte er den deutschen Astronomen Julius Schmidt ein, den er auf Lebensdauer grosszügig honorierte. Durch die Unterstützung seines Gönners begann Schmidt bedeutende astronomische, meteorologische und seismologische Werke zu veröffentlichen, insbesondere aber wandte er sich der Mondforschung zu und entwarf die genaueste Mondkarte der damaligen Zeit, die von der Akademie der Wissenschaften zu Berlin herausgegeben wurde (1875). Sina stiftete Stipendien auch für studierende Griechen. Seine Stipendiaten waren die

Astronomen Demeter Kokkides und Anton Damaskenos, der Bildhauer Leonidas Drossis, der Maler Nikephoros Lytras, die Historiker Konstantin Sathas und Paul Karolides u.a.m. Dem Maler Lytras trug er auf, ein Bild des Patriarchen Gregorios V., der im Jahre 1821 von den Türken gehängt wurde, zu schaffen, liess das Bild lithographieren und spendete den Ertrag aus den verkauften Lithographien für die Errichtung einer Marmorstatue dieses griechischen Nationalmartyrers vor der Athener Universtität.

Die bedeutendste Stiftung Sina's ist aber die Errichtung des Marmorgebäudes der Akademie der Wissenschaften zu Athen, das über drei Millionen (3.000.000) Drachmen gekostet hat. Dieses prachtvolle Gebäude ist ein neoklassizistisches Meisterwerk im ionischen Stil von Theophil Hansen, ausgeführt von seinem Schüler Ernst Ziller. Die Skulpturen des Propyläengiebels stellen die Geburt der Pallas Athene dar. Rechts und links der Propyläen ragen die Statuen von Apollo und Pallas Athene, auf hohen Säulen stehend, empor und unten, rechts und links der Treppe sitzen die Statuen der Philosophen Sokrates und Platon in bedächtiger Haltung. Im Festsaal der Akademie steht die Statue des Stifters. Alle diese Skulpturwerke sind von Leonidas Drossis aus pentelischem Marmor geschaffen. Den Festsaal schmücken auch acht Wandgemälde, Werke des Historienmalers Christian Griepenkerl, welche die Titanomachie und Szenen aus dem Mythos von Prometheus darstellen.

Baron Sina hat die Freude gehabt, die Anerkennung seiner grossen Verdienste zu erleben. Die Bauern, die in seinen Landgütern lebten, haben ihn und seine Familie oft feierlich und jubelnd empfangen und gekrönte Regenten haben ihn mit vielen Orden ausgezeichnet. Ihm wurden verliehen: der österreichische Orden der Eisernen Krone I. Klasse, das Ritterkreuz des ungarischen Leopold-Ordens, der russische St. Anna Orden II. Klasse in Brillanten, der ottomanische Medschidié Orden III. Klasse, der bayrische Michel-Orden, das Ehren-Grosskreuz des oldenburgischen Haus- und Verdienstordens, das Ritterkreuz des französischen Ehrenlegion-Ordens, das Grosskreuz des griechischen Erlöser-Ordens, das Grosskreuz des Guadalupe-Ordens von Mexiko u.a.m. Ferner war Sina Geheimer Rat des Wiener Hofes, Mitglied des österreichischen Herrenhauses, Mitglied der Magnatentafel des ungarischen Reichstages, Mitglied des dirigierenden Senats der ungarischen Akademie und ungarischer Kronhüter. Er starb in Wien im J. 1876 und mit dessen Tod erlosch die Familie Sina an Mannesstamme. Sein wohltätiges Wirken setzte seine Frau Iphigenia Sina fort. Durch ihre Grosszügigkeit ist das Gebäude der Athener Akademie vollendet worden, das im Jahre 1887 dem griechischen Staat übergeben wurde. Der Zweck der Errichtung dieses neoklassizistischen Gebäudes ist aber erst im J. 1926 erfüllt worden, als nämlich die höchste Geisteskörperschaft Griechenlands, die Akademie der Wissenschaften zu Athen, gegründet und darin eingesetzt wurde.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

- Ἄγγλία 16, 32, 76, 78, 79, 80, 82, 88, 80, 91, 143.
 Ἄγια Γραφή : μετάφρασις εἰς τὴν Ἀλβανικὴν 6.
 Ἄγια Σιών 355.
 Ἄγια Τριάς ἐν Βιέννῃ : κοινότης 23, 123, 124·
     ναὸς 166-170.
 Ἄγιον Πνεῦμα : ἐκπόρευσις αὐτοῦ 7 σημ. 10.
 Ἄγιος Ἀθανάσιος, Μονή, 14 σημ. 1.
 Ἄγιος Ἀθανάσιος ὁ Χαλκούρης 149.
 Ἄγιος Γεώργιος ἐν Βιέννῃ 23, 123.
 ἀγορανόμοι 16.
 Ἄγραφα 156.
 Ἀδὰμ Ἀργύρης 6.
 Ἀδὰμ Γεώργιος 8.
 Ἀδριανουπόλεως συνθήκη 57.
 Ἀδριατικὴ 16, 81, 85 σημ. 3.
 Ἀθηνᾶ 223, 231, 233, 348, 380, 386, 387.
 Ἀθηνάδης Ἰωάννης 371, 372.
 Αἰγινήτης Δημήτριος, ἡ', 243, 244.
 Ἀκαδημία Ἀθηνῶν : αἴθουσα τελετῶν 223, 232,
     235, 386 - 387, 391· γλυπτὰ 223, 224, 231,
     233, 234, 240· ἐπιπλα 397· ἴδρυμα 140, 141-149,
     213, 240-244, 282-285· μέγαρον 140, 144-146,
     151, 179-187, 190-192, 213-216, 220-226, 230-
     -236, 239-243, 352-353, 356-358, 371-377,
     393, 394-398· βλ. καὶ Συναία Ἀκαδημία· ὁδὸς
     Ἀκαδημίας 221· σχέδια ιδρύσεως καὶ ὀργανι-
     σμοῦ 1142-43, 214, 225, 399-408.
 Ἀκαδημία Βαυαρικὴ 143, 225.
 Ἀκαδημία Βερολίνου 222.
 Ἀκαδημία Βουδαπέστης 172-176, 221-222, 351.
 Ἀκαδημία Γαλλικὴ 141.
 Ἀκαδημία Μοσχόπολεως 6, 9, 13.
 Ἀκαδημία Πλάτωνος 216.
 Ἀκαδημία Φλωρεντίας (del Cimento) 199.
 Ἀλεξάνδρεια 76, 87.
 Ἀλῆς, Πασᾶς Ἰωαννίνων, 55 σημ. 2.
 Ἀλφρέδος, Πρίγκιψ τῆς Ἀγγλίας, 231.
 Ἀμαλία, Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος, 115, 116, 118,
     140, 153-155, 168, 177, 182, 183, 199, 200,
     205, 206, 209· Πύργος τῆς Βασιλίσσης ἢ Ἐ-
     πτάλοφος 209-211.
 Ἀμαλίειον ὀρφανοτροφεῖον 140, 158.
 Ἀμαντος Κωνσταντῖνος 244.
 Ἀμβουῦργον 76, 77.
 Ἀμερικὴ 79, 90, 100.
 Ἀναγνωστάκης Ἀνδρέας 236.
 Ἀνατολὴ 3, 5, 14-16, 35, 36, 38, 39, 79, 85.
 Ἀνδρεάδης Ἀνδρέας 244.
 Ἀνθιμος Γαζῆς 24, 43.
 Ἀνθρακίτης Μεθόδιος 6.
 ἀπογραφὴ ἐμπόρων τουρκικῆς ὑπερηκότητος ἐν
     Βιέννῃ 5, 10.
 Ἀπόλλων 223, 231, 233, 380.
 Ἀργέντη Ἑλένη Νικολάου 68.
 Ἀργέντη Ἐλισάβετ Νικολάου 68.
 Ἀργέντης Εὐστράτιος 21, 24.
 Ἄργος 141.
 Ἀργύρης Γεώργιος 10.
 Ἀργὼ 87.
 Ἀρμένιοι ἔμποροι 16.
 Ἀρσάκειον 106.
 Ἀρσάκης Ἀπόστολος 159, 160.
 Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία 106, 143, 180.
 Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν 107-111, 176-178, 235.
 Ἀστεροσκοπεῖον Μονάχου 109 σημ. 2.
 Ἀσωμάτων Μονὴ 182, 187, 355.
 Ἀσώπιος Εἰρηναῖος 240, 242.
 Ἀσώπιος Κωνσταντῖνος 199.
 Ἀτλαντικὸς 98.
 Ἀτμοπλοικὴ Ἐταιρεία τοῦ Δουνάβεως 63.
 Αὐστραλία 79.
 Αὐστρία 13, 16, 20, 28, 38, 70, 74, 99, 106, 111.
 Αὐστρία-Ἑλλάς : ἀμοιβαῖα λιμενικὰ δικαιώματα
     103· ἐμπορικὴ σύμβασις 102.

- Αυστρία-Τουρκία : έμπορικαί συμβάσεις 5, 28.
 Αυστριακός Λόυδ 85 σημ. 3, 161.
 αυτόχθονες και έτερόχθονες 155-157.
 Άγρις 5, 6.
 Άψβοϋργοι 5.
- Βαγδάτη 27.
 Βαλκωρίτης Άριστοτέλης 114 σημ. 2.
 Βαλιντέ-Σουλτάνα 3.
 Βαλκανική 3, 15, 35, 39, 79.
 Βαλλιάνοι, άδελφοί 235.
 Βανάτον τής Ούγγαρίας 36, 43, 45, 71, 72.
 Βαρθάβας Νικόλαος 153, 207.
 Βαρβάκης Ίωάννης 160.
 Βάρνα 87.
 Βαρσοβία 76, 85.
 Βασιλείου Άλέξανδρος 24.
 Βασόρα 27.
 Βαυαρία 95, 152.
 Βαυαροί 156.
 Βέης Κωνσταντίνος 244.
 Βελεσσά 14.
 Βελεστινλής Ρήγας 21, 24.
 Βελιγράδι 5, 14 σημ. 1, 28.
 Βενετία 3-7, 16, 35, 64, 74, 105, 161.
 Βενιζέλος Έλευθέριος 243.
 Βενιζέλος Σπυρίδων 183.
 Βεντότης Γεώργιος 24.
 Βεράτιον 3.
 Βερναρδάκης Δημήτριος (Έθν. Εϋεργέτης) 159.
 Βερναρδάκης Δημήτριος Γρηγορίου 241 σημ. 2.
 Βερναρδάκης Δημήτριος Ν. 241, 242.
 Βερολίνον 76, 105, 160, 165.
 Βερτολουγάδη (Berchtesgaden) 206.
 Βιβλιοθήκη Έθνική 235.
 Βιδίνιον 37.
 Βιέννη 5, 6, 7, 10, 15, 27, 40-43, 64, 71 σημ. 4,
 74, 85, 87, 113, 114, 160, 219, 222, 223.
 Βικέλας Δημήτριος 242.
 Βίμπφεν Άναστασία, τὸ γένος Σίνα, 395.
 Βιτάλης Γεώργιος 222.
 Βλαντζής Σταῦρος 183.
 Βλαστός Πανταλέων 55.
 Βλαχία 6, 7, 71, 74.
- Βλάχος Άγγελος 240, 242.
 Βοζίκης Μ. Ν. 183.
 Βοημία 66, 71, 90, 113· Ίδροτεχνική Έταιρεία
 Βοημίας 80.
 Βοϊβοδίνα 72.
 Βορέας Θεόφιλος 244.
 Βόρειος Θάλασσα 98.
 Βοσκόπολις 3· βλ. και Μοσχόπολις.
 Βοσνία 13.
 Βουγιούκας Δημήτριος 394, 398.
 Βουδαπέστη 10, 14, 87· Γέφυρα Βουδαπέστης
 88-96· βλ. και Πέστη.
 Βουκουρέστιον 74, 76.
 Βούρης Γεώργιος 107, 109, 176, 178.
 Βουρνάζος Άλέξανδρος 244.
 Βουρνάζος Κωνσταντίνος 242.
 Βοῦρος Ίωάννης 181.
 Βρανούσης Λέανδρος 138 σημ. 3.
 Βρεσλαβία 105.
 Βρετός, βλ. Παπαδόπουλος-Βρετός.
 Βρέττας Ζουπάν Μιχαήλ 6.
 Βρέττας, Παπαναούμ & Σία 20.
 Βριζάκης Ν. 183.
 Βρυξέλλαι 243.
 Βυζάντιον 16.
 Βῶκος Γεράσιμος 241.
- Γαβριηλίδης Βλάσσης 217.
 Γαζής Άνθιμος 24, 43.
 Γαλάτσι 87.
 Γαλικία 114.
 Γαλλία 16, 29, 32, 35, 47, 76, 78, 90, 143, 152.
 Γαλλική Άκαδημία 141.
 Γάλλοι 38, 39.
 Γενεύη 76.
 Γένουα 16.
 Γερακάρη Στεφανία, θ'.
 Γέργας Γεώργιος Άδάμ 10.
 Γερομίχα, άδελφοί 374.
 Γερμανία 5, 30, 76, 78, 79, 106, 143.
 Γέφυρα τής Βουδαπέστης 88-96, 207, 312-328.
 Γεωργιάδης Χρῦσανθος 355.
 Γεώργιος Α', Βασιλεύς τής Έλλάδος, 204, 206
 207, 216, 217, 221, 231.

- Γεωργούλας Στέφος 183.
 Γεωργούσιος Ἀναστάσιος 21.
 Γκιζέλα, Ἀρχιδούκισσα τῆς Αὐστρίας, 218.
 Γκίκα von Dészánfalva Ἰφιγένεια, σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68.
 Γκίκας Ἐμμανουήλ Κωνσταντίνου 68 σημ. 2.
 Γκιλάνης Πέτρος Γεωργίου 67.
 Γκίνης Ἄγγελος 244.
 Γκιόκα Ἀναστασία Νικολάου 67.
 Γκιόκας Λεωνίδας Νικολάου 67.
 Γκρίπενκερλ 399· βλ. καὶ Griepenkerl.
 Γουλιέλμος Α΄, Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, 199.
 Γραικοβλάχοι 58, 59.
 Γρηγόριος Ε΄ 201.
 Γύρα Αἰκατερίνη Ἰωάννου, δευτέρα σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, 24, 48, 54, 64· βλ. καὶ Gyra Katharina.
 Γύρα Ζωὴ τοῦ Ἀδάμ 31 σημ. 3.
 Γύρας Ἰωάννης τοῦ Ἀδάμ 24.
 Γύρας Κῦρος Κωνσταντίνου 68.
 Γύρας Κωνσταντῖνος 84, 95.
- Δαμαλᾶς Νικόλαος 240.
 Δαμασκηνὸς Ἀντώνιος 177.
 Δάμτσιος Κωνσταντῖνος 6.
 Δανία 16.
 Δάρβαρις Γεώργιος Κωνσταντίνου 20.
 Δάρβαρις Δημήτριος 23 σημ. 1, 24.
 Δάρμστατ 152.
 Δασκαλόπουλος Γεώργιος 356.
 Δὲ Καστρίς Ἰφιγένεια, τὸ γένος Σίνα, 395.
 Δερβενάκια 55.
 Δέρρα φὸν Μόροδα 31 σημ. 2.
 Δέρρα φὸν Μόροδα Αἰκατερίνη, σύζυγος Γεωργίου Σίνα τοῦ νεωτέρου, 31.
 Δέρρα φὸν Μόροδα Μαρία 123.
 Δέρρας Κωνσταντῖνος 95.
 Δημήτηρ 223.
 Δημοδώρας Νικόλαος 35.
 Δῆμος Ἀθηναίων 182, 187.
 Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον 142.
 διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον 28-33, 39.
 Διεθνῆς Ἀκαδημαϊκὴ Ἐνωσις 243.
 Δικαστήριον τῶν Εὐγενῶν (Landrecht) 16.
 διῶρυξ Δουνάβεως καὶ Τίσσα 97-99, 329-331.
 Δομπόλης Ἰωάννης 160.
 Δούκας Νεόφυτος 24.
 Δούμπας Μ. 84.
 Δούναβις 63, 80, 85, 87, 97-99, 329-331.
 Δραγούμης Νικόλαος 183.
 Δράμαλης : ἐμπόριον μετὰ τοῦ Γεωργίου Σίνα 55, 56, 277, 278, 280.
 Δροβιάνη 14 σημ. 1.
 Δρόση Κονδυλία 390.
 Δρόσης Λεωνίδας, θ΄, 182, 192, 204, 215, 216, 217, 222, 223, 224, 226, 233, 234, 362, 363, 364, 366, 377, 380, 387, 390.
 Δροσίνης Γεώργιος 244.
 Δροσόπολις 14 σημ. 1.
 Δυοβουνιώτης Κ. 406.
 Δυρράχιον 5, 6.
- Ἑβραῖοι ἔμποροι 16, 39.
 Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη 235.
 Ἑθνικὴ Τράπεζα 104.
 Ἑκατόγχειρες 387.
 Ἑκθεσις Βιέννης, Παγκόσμιος 219, 222, 223.
 Ἑλισάβετ, Αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας, 203.
 Ἑλλάς-Αὐστρία : ἐμπορικὴ σύμβασις 102, 103.
 Ἑλληνας ἔμποροι 5, 16, 19, 21, 23, 24, 39, 56, 67.
 Ἐμμανουήλ Ἐμμανουήλ 244.
 Ἐμμανουήλ Ἰωάννης 6.
 ἐμπορικαὶ ὁδοὶ τῆς Βαλκανικῆς 39.
 ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς 15 - 16· διαμετακομιστικὸν 35 - 40.
 Ἐμποροδικεῖον τῆς Βιέννης 33, 68.
 ἔμποροι τουρκικῆς ὑπηκοότητος ἐν Βιέννῃ : ἀπογραφὴ 5, 10.
 Ἐπτάλοφος ἢ Πύργος τῆς Βασιλίσσης 209-211.
 Ἐρέχθειον 224.
 Ἐσλιν Κωνσταντῖνος 394, 398.
 Ἐσπερία 3, 35.
 Ἐσση (Essen) 152.
 Ἐταιρεία τοῦ Δουνάβεως καὶ τῆς Θαλάσσης 85.
 ἑτερόχθονες καὶ αὐτόχθονες 155-157.
 Ἐυνάρδος Ἰωάννης 104.
 Εὐξείνος Πόντος 16, 85, 98.
 Εὐταξίας Ἀθανάσιος 241.

- Ζαΐμης Θρασύβουλος Α. 159, 186.
 Ζαλοκώστας Γεώργιος 111.
 Ζάππας Εὐάγγελος 149.
 Ζέγγελης Κωνσταντῖνος 244.
 Ζέμμουν 7.
 Ζίμποβιτς Κωνσταντῖνος 6.
 Ζουπὰν Μιχαήλ Βρέττας 6.
 Ζουπᾶνος Δημήτριος 35.
 Ζωγράφος Κ. 103.
 Ζωσιμάδαι 160.
- Ἡβη 387.
 Ἡνωμένοι Πολιτεῖται τῆς Ἀμερικῆς 82.
 Ἡρακλῆς 210, 223, 387.
 Ἡρώδης ὁ Ἀττικοῦ, ζ', 216.
 Ἡρῶν Χαλκόδοντος 149.
 Ἡφαιστος 223, 387.
 Ἡὼς 386.
- Θείρσιος Εἰρηναῖος 143.
 Θέμις 386, 387.
 Θεόδωρος ὁ Καβαλλιώτης 7.
 Θεοτόκης Γεώργιος 241, 406.
 Θεσσαλία 118.
 Θεσσαλονίκη 27, 35, 38, 87, 151.
 Θησεῖον 149, 151.
 Θησεὺς 210.
 Θυρεὸς Σίνα 41, 65.
- Ἰακωβίδης Γεώργιος 244.
 Ἰάσων 210.
 Ἰατρικὸν Συνέδριον ἐν Ἀθήναις 236.
 Ἰατροῦ Κωνσταντῖνος 375, 376.
 Ἰγνάτιος, Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας, 43, 56.
 Ἰλλυρία 38, 47.
 Ἰνδία 75, 76.
 Ἰόνιοι Νῆσοι 190.
 Ἰστρος 80.
 Ἰταλία 32, 37, 38, 76, 79, 90, 143.
 Ἰωάννης, Ἀρχιδούξ τῆς Αὐστρίας, 74, 81, 82, 152, 221.
 Ἰωάννινα 7.
 Ἰωάννου Σταῦρος 19.
- Ἰωάννου Φίλιππος 169, 183, 186 σημ. 1, 199, 235.
 Ἰωάσαφ, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος, 6.
 Ἰωσήφ, Παλατῖνος τῆς Οὐγγαρίας, 89, 91, 95.
 Ἰωσήφ Β', Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 19, 76, 98, 166.
- Καβαλλιώτης Θεόδωρος 7.
 Καβανιάρη Ἀμεναῖς 230.
 Καββάδας Στέφανος 168 σημ. 1.
 Καββαδίας Παναγιώτης 244.
 Καζάση Μαρία Ἀναστασίου 67, 68.
 Κάϊρον 76.
 Καλιτσουνάκης Ἰωάννης 244.
 Καλλίμαχος Δ. 9.
 Καλλιφρονᾶς Ἀ. 183.
 Καλλιφρονᾶς Μιχαήλ 355.
 Καλογερόπουλος Δ. 241, 242.
 Καλούδης Νικόλαος 67.
 Καμαριανὸς Νέστωρ 208 σημ. 1.
 Καπλάνης Ζώης 160.
 Καποδίστριας Ἰωάννης 43, 57, 141, 155.
 Καρίλλας Ναοῦμ Ἀθαν. 21, 23, 24, 26, 249, 250.
 Καραγιάννη, ἀδελφοὶ 19.
 Καραγιάννη Αἰκατερίνη Γεωργίου 67.
 Καρανάσος Ἀθανάσιος 356.
 Καρατζᾶς Κωνσταντῖνος 100.
 Κάρλοβιτς 192.
 Καρλσρούη 105.
 Καρολίδης Παῦλος 217, 242.
 Κάρολος, Ἀρχιδούξ τῆς Αὐστρίας, 71, 74, 95.
 Κάρολος ὁ Μέγας 98.
 Καρτέσιος Ρενάτος 6.
 Καστορία 6.
 Κάστωρ 210.
 Κατρῆς Ἀ. 183.
 Κεραμόπουλος Ἀντώνιος 244.
 κίνημα τοῦ 1848 ἐν Αὐστρουγγαρία 111-114.
 Κιοπέκα οἰκογένεια 10.
 Κιοπέκας Μιχαήλ 60, 68, 84, 286.
 Κισδία, βλ. Χόδος καὶ Κισδία.
 Κλεάνθης Σταμάτιος 142, 187, 189, 359, 360.
 Κοζάκης-Τυπάλδος Γεώργιος 53.

- Κοκκίδης Δημήτριος 177.
 Κοκκινάκης Κωνσταντῖνος 24, 55.
 Κόκκινος Ἐμμανουήλ 226 σημ. 1, 385.
 Κολοκοτρώνης Γεναῖος 201.
 Κόνιαρης Ἀναστάσιος 57, 58, 59.
 Κοντογόνης Κωνσταντῖνος 124.
 Κόντος Κωνσταντῖνος 225, 242, 383.
 Κοπανᾶ λατομεῖον 356, 357.
 Κόρινθος 55· σεισμοπαθεῖς 163.
 Κορομηλάς Δημήτριος 231.
 Κορυτσά 3.
 Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς 6.
 Κόσσοι Ἰωάννης 154, 222.
 Κοσταϊνίτσα Κροατίας 35.
 Κουμανούδης Στέφανος 222, 225, 235, 383.
 Κούμας Κωνσταντῖνος 24, 55.
 Κουμέλης Νικόλαος 187, 196, 204, 356, 358,
 371, 372, 374-376.
 Κουμουνοῦρος Ἀλέξανδρος 225, 382, 383, 384.
 Κουντουριώτης Ἀνδρέας 190, 369.
 Κουρεμένος Βασίλειος 244.
 Κούρτης Μ. Κ. 167.
 Κούρτης Μιχαήλ Δημ. 35.
 Κουτσούδης Μιχαήλ 154.
 Κοχάρυ Φραγκῖσκος 51.
 Κρακοβία 27.
 Κρασσᾶς Β. 183.
 Κρήτες 157.
 Κροατία 35, 113.
 Κρούνης Σίνας Θεόδωρος 5 σημ. 3.
 Κτενᾶς Κωνσταντῖνος 244.
 Κύκλωπες 223, 386, 387.
 Κυριακὸς Π. Σ. 183.
 Κύρος Ἀλέξανδρος 139, 140 σημ. 1.
 Κωλέττης Ἰωάννης 111, 156, 337.
 Κωνσταντᾶς Γρηγόριος 141 σημ. 1.
 Κωνσταντινίδης Γρηγόριος 6.
 Κωνσταντινούπολις 3, 7, 27, 28, 38, 55, 76, 85,
 87.
 Κωστῆς Ν. 183.
 Λάζος Δημήτριος Μιχ. 35.
 Λακωνία 144.
 Λαμπαδάριος Νικόλαος 373, 374.
 Λάμπρος Σπυρίδων 73, 241, 406.
 Λάπας Παπα-Συμεὼν 355.
 Λάσκαρης Ἰωάννης Γ. 374, 376.
 Λέβ Ἰωσήφ 395.
 Λεβίδης Κωνσταντῖνος 162.
 Λειψία 43 σημ. 2, 105.
 Λεμβέργη 76, 114.
 Λεοντιάδης Σεβαστὸς 7.
 Λιβαδᾶς Μιχαήλ 244.
 Λιβερόπουλος Κοσμάς, ἱερεὺς, 117 σημ. 4, 124.
 Λιδωρίκης Νικόλαος Ἀθανασίου 117, 118, 160,
 165, 179, 180, 196, 201, 350, 369, 370.
 Λομβαρδία 64, 74, 90.
 Λονδῖνον 76, 101.
 Λούδ, Αὐστριακὸς 85 σημ. 3, 161.
 Λουδοβῖκος Α', Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, 98, 196.
 Λουδοβῖκος ΙΔ', Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, 98.
 Λουμπλιάνα 35.
 Λυκαβηττοῦ λατομεῖον 356, 357.
 Λύτρας Νικηφόρος 201, 217.
 Μάγχη 77 σημ. 1.
 Μαζᾶς Κωνσταντῖνος Γ. 395.
 Μακεδόνες 157.
 Μακεδονία 10, 28, 30, 35, 37, 75.
 Μάλαγιτς Νικόλαος Δήμου 6.
 Μαλακατῆς Ἰάκωβος 372.
 Μαλενίτσα Ἑλένη 123.
 Μαλοβίστα 5.
 Μαλτέζος Κωνσταντῖνος 244.
 Μανουσάκης Γεώργιος, θ'.
 Μανούσης Θεόδωρος 55.
 Μαντζαρλή Μαρία Ἀλεξάνδρου 67.
 Μαντζαρλή Σωτήρα Ἀλεξάνδρου 67.
 Μαντζουράνης Βασίλειος 68, 114, 116, 123,
 129, 139· βλ. καὶ Manzurani.
 Μαντζουράνης Νικόλαος 61 σημ. 1, 102, 103,
 112, 114.
 Μάντουκας Διονύσιος 6.
 Μαξιμιλιανός, Αὐτοκράτωρ τοῦ Μεξικοῦ, 208.
 Μαξιμιλιανός Β', Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, 192,
 206, 365.
 Μάουρερ Γεώργιος 162.
 Μαργαρίτη Ἑλισάβετ Ἀναστασίου 68.

- Μαρία Θηρεσία, Αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας, 5,
15, 19 σημ. 1, 36, 39, 76, 78, 85.
Μαρίκας Νικόλαος Ἰωάννου 68.
Μαρκίδες Πούλιου 24.
Μάρκος Αὐρήλιος 171 σημ. 1.
Μασσαλία 76.
Μαστροδημήτρης Παναγιώτης 172 σημ. 1.
Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος 162, 205.
Μαυροκορδάτος Γεώργιος Ἀλεξάνδρου 70, 71,
205, 213, 377, 395.
Μαυροκορδάτος Νικόλαος 6.
Μαυροκορδάτου Εἰρήνη, τὸ γένος Σίνα, 205.
Μαχμούτ, Πασᾶς Δράμας, βλ. Δράμαλης.
Μενάρδος Σῆμος 244.
Μεσόγειος 85 σημ. 3, 98.
Μεταξᾶς Θεμιστοκλῆς 68, 123, 129.
Μέττερνιχ 31, 55, 74, 90, 92, 99, 100, 101, 114,
165, 284-286.
Μιαούλης Ἀθανάσιος Ἀνδρέου 160, 350.
Μικρὰ Ἀσία 75.
Μιλᾶνον 35.
Μίλησης Γ. 385.
Μινωίδης Μηνᾶς 164.
Μιστριώτης Γεώργιος 242.
Μολδάβας 80.
Μολδαβία 7.
Μολδοβλαχία 37.
Μοναστήριον 14.
Μόναχον 97, 99, 141, 143, 160, 165.
Μονὴ Ἁγίου Ἀθανασίου 14 σημ. 1.
Μονὴ (Ἀσωμάτων) Πετράκη 182, 187, 355.
Μονὴ Προδρόμου 5 σημ. 3, 8.
Μοραβία 66, 71, 113.
Μοσχόπολις, ζ', 3-9, 13, 54, 106.
Μοσχοπολίται (ἔμποροι, λόγιοι) 5-7, 10.
Μουστοζύδης Ἀνδρέας 199.
Μπέλλιος Κωνσταντῖνος 57 σημ. 1.
Μπιτώλια 14.
μπορτζιλῆδες 8.
Μπότσαρη Αἴγλη, θυγάτηρ Δ. Αἰγινήτου, η' .
Μπότσαρης Δημήτριος Τ.Ν., η' .
Μπότσαρης Δημήτριος Μάρκου 154.
Μπουρατῖνος Δημήτριος 375, 376.
Μυράμπελη Φλώρα 239 σημ. 4.
Μυστράς 4.
Νάδας Φραγκῖσκος 51.
Νάδος Νικόλαος Πέτρου 67.
Ναϊσσὸς (Νίσσα) 14.
ναὸς τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν 140, 159.
Ναπολέων 20, 29, 90.
Νέα Λιόσια 209.
Νέα Ὀρσοβα 29, 37.
Νέγρης Φωκίων 244.
Νεκτᾶριος, ἱερομόναχος, 355.
νηματουργεῖον ἐν Pottendorf Κάτω Αὐστρίας
63, 76 - 78.
Νηρηίδες 387.
Νικαρούση Αἰκατερίνη Ἀναστασίου 67.
Νικαρούση Μαρία, σύζυγος Ἰωάννου Σίνα, 68.
Νικολαΐδης Θεοδόσιος 371, 372.
Νικολαΐδης - Πίνδος 84.
Νικολαΐδης Ρήγας 244.
Νικολάου Ἀλέξιος 19.
Νίκολιτς Κ. 35.
Νιρβάνας Παῦλος 241.
Νίσσα (Ναϊσσὸς) 14, 15, 35, 2 σημ. 2.
Νίττας Ναοὺμ 35.
Νοταρᾶς Π. 200.
Ὀδησσὸς 74, 76.
ὀδὸς Ἀκαδημίας 221.
ὀδὸς Σίνα 218, 221.
Ὁθων, Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, 99, 106, 109, 118,
138, 140, 142, 151, 152, 155, 168, 169, 179,
181, 183, 186, 200, 203, 205, 206, 209, 210,
213, 352, 353.
Οἰκονόμος Γεώργιος 244.
Οἰκονόμου, ἀδελφοὶ 33.
Οἰκονόμου Ἀλέξανδρος 68.
Οἰκονόμου Ἰωάννης 10.
Οἰκονόμου Χαρίσιος 19.
Ὀλδεμβούργον 152.
Ὁλλανδία 16, 78.
Ὁρλάνδος Ἀναστάσιος 244.
Ὁρθρυς 156.
Ὁρσοβα 29, 36, 37, 38, 47, 88.
Ὁρφανοτροφεῖον Αἰγίνης 59.

- Ὅρφεύς 210.
 Ούγγαρία 7, 14, 71, 75, 76, 111, 113.
- Πάγκαλος Θεόδωρος 243.
 Πάϊκος Ἀνδρόνικος 105, 115, 117.
 Παλαμᾶς Κωστής 244.
 Παλλατίδης Ἀναστάσιος 67, 70, 73, 78, 120.
 Πάμπερις, βλ. Προκοπίου.
 Παμπούκης Ἰορδάνης, θ'.
 Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν 106, 141, 142, 352, 353.
 Παπαδάκης Ἰωάννης 176.
 Παπαδόπουλος-Βρετὸς Ἀνδρέας 179 σημ. 1.
 Παπαδόπουλος-Βρετὸς Μαρίνος 179, 199, 213.
 Παπαδόπουλος Σίνας Γεώργιος 10· βλ. καὶ Σίνας
 Γεώργιος ὁ πρεσβύτερος.
 Παπαδόπουλος Χρυσόστομος 244.
 Παπαευστρατίου Λένα, θ'.
 Παπαηλιόπουλος Ἡλίας 210, 211.
 Παπαναούμ, Σίνα, Σαούλ & Σία 20, 21, 249.
 Παπαρρηγόπουλος Κωνσταντῖνος 162, 240.
 Παπασαούλ Πέτρος 21.
 Παπα-Σίνας Παπαγεώργιος Παπακώστα 9, 10.
 Παπούλιας Δημήτριος 244.
 Παρίσι(οι) 4, 30, 66, 76, 100, 154, 200.
 Παροιμία ἐλληνικὴ ἐν Βιέννῃ 18-19.
 Πασσάροβιτς, συνθήκη 5, 28.
 Πατσιατζῆς Γεώργιος 5, 10, 247.
 Πέπας Ἰωάννης Ἀ. 394, 398.
 Περριβὸς Χριστόφορος 156.
 Πεσκάρ Κύρος Γεωργίου 5.
 Πέστη 7, 27, 72, 73, 88, 91, 97· βλ. καὶ Βουδα-
 πέστη.
 Πετράκη Μονὴ 182, 187, 355.
 Πέτρου δὲ Νάδος Νικόλαος 67.
 Πετσάλης Ἀθανάσιος 156.
 Πηλεὺς 210.
 Πίγκολος Νικόλαος 199.
 Πλατεῖα Συντάγματος 142.
 Πλατυγένης 160.
 Πλάτων 223, 234, 240, 380, 390.
 Πινὺξ 108.
 Πλούταρχος 137.
 Πολίτης Ἰωάννης 244.
 Πολίτης Νικόλαος 244.
- Πολυδεύκης 210.
 Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν 204.
 Πολυτεχνεῖον Βιέννης 40-42, 261.
 Πολυχρονιάδης Κωνσταντῖνος 141 σημ. 1.
 πολυχρωμία 224, 231.
 Πολωνία 7.
 Ποστολάκας Δημήτριος 56, 57.
 Πούλιου Μαρκίδες 24.
 Πράγα 27, 80, 112.
 Πρεβελάκης Ἐλευθέριος 111 σημ. 2.
 Πρεμετὴ 14 σημ. 1.
 Πρινόπουλος Κωνσταντῖνος 356.
 Προβελέγγιος Ἀριστομένης 244.
 Προβελέγγιος Κ. 159, 353, 360.
 Προδρόμου Μονὴ 5 σημ. 3, 8.
 Πρόκες - Ὅστεν Ἀντώνιος 108, 336, 337· βλ. καὶ
 Prokesch-Osten.
 Προκοπίου (Πάμπερις) Δημήτριος 6.
 Προμηθεὺς 223, 232, 386, 387.
 Πρώτη Ἀτμοπλοικὴ Ἐταιρεία τοῦ Δουνάβεως
 63, 85, 87.
 Πύργος τῆς Βασιλίσσης ἢ Ἐπτάλοφος 209-211,
 235.
 Πυροσβεστικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἐταιρεία 63.
 Πῶπ Εὐγενία 169.
 Πῶπ Ζηνόβιος 32, 77, 84, 167, 168.
- Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδρου, θ'.
 Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος Ἰακώβου, θ', 138, 143,
 146, 155, 160, 179, 225, 226, 243, 350, 352,
 382, 383, 384, 399.
 Ραγκαβῆς Κλέων Ἀλεξάνδρου 242.
 Ραγκαβῆς Νικόλαος Ἀλεξάνδρου, θ'.
 Ρακτιβάν Κωνσταντῖνος 244.
 Ράλλης Ἀμβρόσιος 107.
 Ράλλης Θεόδωρος 109, 111.
 Ρεμοῦνδος Γεώργιος 244.
 Ρενιέρης Μάρκος 209.
 Ρετζέπ-Ἀγᾶς 29.
 Ρήγας Βελεστινλῆς 21, 24.
 Ριζάρης Γεώργιος 160.
 Ρίζος-Ραγκαβῆς, βλ. Ραγκαβῆς.
 Ροδόλφος, Διάδοχος τῆς Αὐστρίας, 136.
 Ρόδος 87.

- Ροίδης Ἐμμανουήλ 240.
 Ρουσόπουλος Ἀθανάσιος 235.
 Ρούσσης Γεώργιος Νικολάου 20, 249.
 Ρώμη 7, 76.
 Ρῶσοι 37, 39, 113.
- Σάββας Κωνσταντῖνος 244.
 Σάθας Κωνσταντῖνος 217.
 Σαμαρούγκα Γουίδος 395.
 Σαργάνη Ἄννα 67.
 Σαχίνης Γεώργιος 116.
 Σβορώνος Ἰωάννης 242.
 Σεγκούνας Ἰωάννης 6.
 Σεμλῖνον 36, 87.
 Σεράγιεβον 13, 35, 39, 47.
 Σέρραι 15, 30, 35.
 Σιάτιστα 5.
 σιδηρόδρομος 63, 80 - 84.
 Σιλεσία 66.
 Σιλιχτάρ-Πασᾶς 3.
 Σίνα Ἀναστασία, θυγάτηρ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68, 122, 132, 171, 190, 234, 395.
 Σίνα Αἰκατερίνη, τὸ γένος Γύρα, δευτέρα σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, 24, 48, 54, 64, 68 σημ. 3.
 Σίνα Αἰκατερίνη, τὸ γένος Δέρρα, σύζυγος Γεωργίου Σίνα τοῦ νεωτέρου, 31, 67, 117 σημ. 2.
 Σίνα Αἰκατερίνη, θυγάτηρ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68.
 Σίνα Εἰρήνη, τὸ γένος Τσίππη, πρώτη σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, 11, 48, 64.
 Σίνα Εἰρήνη, θυγάτηρ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 70, 122, 132, 165, 179, 205, 234.
 Σίνα Ἐλένη, θυγάτηρ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68, 122, 132, 171, 200, 201, 203, 234, 376, 395.
 Σίνα Ἰφιγένεια, τὸ γένος Γκίκα, σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68, 69, 122, 132, 133, 172, 190, 205, 207, 226, 230, 233, 234, 384, 395, 396.
 Σίνα Ἰφιγένεια, θυγάτηρ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68, 122, 132, 205, 395, 396.
 Σίνα Μαρία, θυγάτηρ Γεωργίου Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, 13, 30.
 Σίνα Μαρία, τὸ γένος Νικαρούση, σύζυγος Ἰωάννου Σίνα, 68.
 Σίνα οἰκογένεια 9-16, 67-68.
 Σιναία Ἀκαδημία 9, 216, 225, 236, 383, 384, 408· βλ. καὶ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν (μέγαρον).
 Σίνας Γεώργιος ὁ νεώτερος, ζ', 13, 23, 45, 48, 49, 53, 54, 56, 67, 129, 146, 255, 275, 286, 287, 301, 309, 312, 320, 336, 337· αὐστριακὸς ὑπῆκοος 30, 35, 254· βαρῶνος Αὐστρίας 62-66, 289-300· γαιοκτησίαι 40, 63, 64, 70, 71, 342· γάμος 31· γενέτειρα 15, 34, 35 σημ. 2, 256· Γενικὸς Πρόξενος Ἑλλάδος 99-118, 139, 331-335· Γέφυρα Βουδαπέστης 88-96, 312-328· δανειστῆς δῆμων καὶ κρατῶν 64, 73-74· διαβατήριον 30, 251· διαθήκη 122-124, 339-341· διευθυντῆς καὶ διοικητῆς Τραπεζῆς τῆς Αὐστρίας 63, 75· δικαστικὸς πάρεδρος 63· δωρεαὶ 40-43, 47 σημ. 1, 64, 72, 91, 106, 117 σημ. 2, 261-262, 290-291· ἐμπόριον μετὰ τοῦ Δράμαλι 55-56, 277-283· ἐπίτιμος πολίτης 66, 73· ἐπιχειρήσεις (βιομηχανικαί, ἐμπορικαί, συγκοινωνιακαί) 30, 75-76, 78-79, 80-99, 302-312, 312-331· ἔρανος ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως 57, 284-286· θυρεὸς 62, 65, 294-295, 298-299· ἰδρυτῆς τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν 107-111· ἰδρυτῆς ἰδίου ἐμπορικοῦ οἴκου 33, 35, 54, 255, 275-277· ἱππότης τῆς Αὐστρίας 60, 287-289· καλλιέργεια καπνοῦ ἐν Οὐγγαρία 75-76· οἰκίαι 71-72· παράσημα 56, 109· πληρεξούσιος τοῦ πατρὸς του 26, 250· προσωπογραφίαι καὶ προτομαὶ 125 σημ. 2· τιμαὶ καὶ διακρίσεις 121· τραπεζίτης 61, 73-75· χαρακτηριστικὰ 30· χαρακτηρισμὸς 119-121· βλ. καὶ Sina Georg junior.
 Σίνας Γεώργιος ὁ πρεσβύτερος, ζ', 9-14, 61 σημ. 3, 247, 248.
 Σίνας Γεώργιος, υἱὸς Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου, 68.
 Σίνας Ἰωάννης 9, 24, 45, 48, 49, 54, 67, 71 σημ. 3, 72, 79, 216· βαρῶνος Αὐστρίας 62-66, 289-300· γάμος 68· διευθυντῆς τῆς «Πρώτης Ἀτμοπλοικῆς Ἐταιρείας τοῦ Δουνάβεως» 87· ἰδρυτῆς ἐργοστασίου σακχάρεως 72· παράσημα 56, 153 σημ. 2· πληρεξούσιος Γεωργίου Σίνα

- τοῦ νεωτέρου καὶ Σίμωνος Σίνα τοῦ νεωτέρου
61, 129, 165, 287· βλ. καὶ Sina Johann.
- Σίνας Κρούνητος Θεόδωρος 5 σημ. 3.
- Σίνας Παπαγεώργιος 9, 10.
- Σίνας Παπαδόπουλος Γεώργιος 10.
- Σίνας Σίμων ὁ νεώτερος, ζ', 9 σημ. 1, 31, 43, 51,
56, 66, 68, 226, 341, 342, 347, 348, 352, 353,
355, 356, 360, 362, 369-371, 373, 377, 380,
381, 383-386, 394-396, 403· ἀνδριάς ἐν τῇ
'Ακαδημίᾳ Ἀθηνῶν 233, 234, 390· γάμος 68·
Γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος 138-139· γεωρ-
γικαὶ μεταρρυθμίσεις 131· διαθῆκαι καὶ κωδί-
κελλοὶ 69, 131-134, 203, 213, 215, 220 σημ. 1,
301, 345-347, 376, 377· δωρεαὶ 134-137, 140,
154, 158, 159, 163, 165, 166-170, 172-187,
190, 201, 203, 206, 208, 213, 215, 218-220,
224, 230, 351, 367-369· ἰδιοκτησίαι ἐν Ἑλ-
λάδι 208-211· ἰδρυτῆς τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκα-
δημίας Ἀθηνῶν 140, 146, 181, 192, 213, 215,
219, 223, 224· μέγαρα (ἀνακαινίσεις) 171-172·
ὁδὸς Σίνα 218, 221· παράσημα καὶ τίτλοι 106,
136, 152, 153, 187, 199, 207, 208, 218, 219·
πληρεξούσιος τοῦ πατρὸς του 68-69, 301· πολι-
τογράφησις αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι 158-159, 350· πρε-
σβευτῆς τῆς Ἑλλάδος 154-165, 350, 351· σπου-
δαὶ 31· ταξίδια 32, 66, 154, 200· ὑπότροφοι
αὐτοῦ 137, 177, 192, 201, 217· βλ. καὶ
Sina Simon junior.
- Σίνας Σίμων ὁ πρεσβύτερος, ζ', 10, 13, 14, 15,
19, 20, 28, 35, 45, 48, 49, 53, 54, 63, 78, σημ.
2, 249-251, 256, 257· βαρῶνος Οὐγγαρίας
43-53, 262-270· γαιοκτησίαι 47-48· γάμος
15, 24· δωρεαὶ 23 σημ. 2, 39, 47· ἐμπόριον
26-30, 47· ἐπίτιμος δημότης Βουδαπέστης 53·
θυρεὸς 49· ἰδρυτῆς ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν Βιέννῃ
21, 24-26, 249, 250· ἰδρυτῆς ὑποκαταστήμα-
τος τραπέζης ἐν Σεραγιέβῳ 39, 47· πρότασις
αὐτοῦ περὶ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου 35-45,
47, 257-261· συνιδρυτῆς τοῦ ἐν Βιέννῃ ἑλληνι-
κοῦ σχολείου 23· χρηματοδότης νηματοουργείου
27, 77· βλ. καὶ Sina Simon senior.
- Σιστόβ συνθήκη 28.
- Σκαμνέλι 9.
- Σκαμνελιά ἢ Σκαμνελίτ-μαχαλά 9.
- Σκανδιναβία 79.
- Σκιαδόπουλος Περικλῆς 154.
- Σλαβοῦνος Γεώργιος 244.
- Σκλέπας Ἀντώνιος 373, 374.
- Σκόκος Κωνσταντῖνος 240.
- Σκόπια 35.
- Σλαβονία 36, 95.
- Σλοβακία 72.
- Σλοβενία 113.
- Σμόρνη 38, 74, 76, 87, 151.
- Σουρῆς Γεώργιος 239 σημ. 4.
- Σοῦτσος Παναγιώτης 142, 144, 155, 163.
- Σπίδα Ἐλισάβετ Ἰωάννου 24 σημ. 2.
- Σταλίτσκος Ἀντώνιος 6.
- Σταυρινάκης Στέφανος 114.
- Σταυροφορίαι 16.
- Στήνης Νικόλαος 7.
- Στίνη, ἀδελφοὶ 371.
- Στουττγάρδη 105.
- Στρασβοῦργον 30.
- Στυρία 81, 116.
- συμβάσεις ἐμπορικαὶ 5, 28, 102.
- Συνέδριον τῆς Βιέννης 33, 34.
- Συρία 87.
- Σύρος 359.
- Σχινᾶς Κωνσταντῖνος 119, 139, 145, 152, 154.
- Σωκράτης 223, 234, 240, 380, 390.
- Σωτηριάδης Γεώργιος 244.
- Σωτηρίου Γεώργιος 244.
- Ταβανάκης Στέφανος 371, 374.
- Τέμεσβαρ 7, 52.
- Τεργέστη 27, 28, 35, 38, 53, 56, 74, 81, 105,
107, 112, 116.
- Τέρπος Νεκτᾶριος 6.
- Τερσέτης Γεώργιος 186.
- Τζιτζίνιας Παῦλος 143, 144.
- Τίσσα 97-99, 329-331.
- Τιτᾶνες 386, 387.
- Τιτανομαχία 223, 232, 235, 386.
- Τουρκαλβανοὶ 4, 8.
- Τουρκία 16, 75· συνθῆκαι μετὰ τῆς Αὐστρίας
5, 28.
- Τοῦρκοι ὑπήκοοι: ἀπογραφή ἐν Βιέννῃ 5.

- Τραϊανὸς 80, 88.
 Τρανσυλβανία 28, 103.
 Τράπεζα Ἐθνικὴ 104, 336.
 Τραπεζοῦς 87.
 Τριγώνης Κωνσταντῖνος 67.
 Τρικούπης Σπυρίδων 99, 108.
 Τρικούπης Χαρίλαος 236, 394, 396, 398.
 Τριπτόλεμος 223.
 Τσετίρη, ἀδελφοὶ 35.
 Τσετίρη Αἰκατερίνη, χήρα, δευτέρα σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, 24.
 Τσετίρης Δημήτριος 24 σημ. 3.
 Τσεχάνη Αἰκατερίνη Γεωργίου 68, 122.
 Τσεχάνη Ἀναστασία 122.
 Τσεχάνη Ἐλισάβετ 122.
 Τσεχάνη Μαρία Βρέττα 15.
 Τσεχάνης Γεώργιος 6.
 Τσεχάνης Δημήτριος 122.
 Τσεχάνης Κωνσταντῖνος 7.
 Τσεχάνης Ναοὺμ 122.
 Τσεχάνης Πέτρος 122.
 Τσεχάνης Σίμων 122.
 Τσέχοι 112.
 Τσίλλερ Ἐρνέστος 199, 201, 203, 204, 211, 215, 216, 220-224, 230-236, 358, 362, 371, 373, 374, 375, 381, 386-388, 393-395, 398· βλ. καὶ Ziller.
 Τσίππη Εἰρήνη, πρώτη σύζυγος Σίμωνος Σίνα τοῦ πρεσβυτέρου, 15, 64· βλ. καὶ Czirpe.
 Τσίτερ Χρυσόστομος, ἡ΄.
 Τσουντας Χρῖστος 244.
 Τυπάλδος Γεώργιος, Κοζάκης 53.
 Τύρκα Εἰρήνη 15 σημ. 1.
 Τύρκας Ἀνδρέας 5.
 Τύρκας Δημήτριος 167.
 Τυφλοκομεῖον Ἀθηνῶν 140.
 Τυφλῶν ἰδρύματα ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Πέστη 64, 72.
 Ὑδροτεχνικὴ Ἐταιρεία Βοημίας 80.
 Ὑψηλάνται 162, 165.
 Ὑψηλάντη Ἐλένη Γρηγορίου, τὸ γένος Σίνα, 200, 201, 395.
 Ὑψηλάντη Ἰφιγένεια 395.
 Ὑψηλάντης Ἀλέξανδρος 43, 53, 55, 200.
 Ὑψηλάντης Γρηγόριος 162, 200, 201, 203, 207, 213, 234, 376, 377, 384.
 Ὑψηλάντης Δημήτριος 141 σημ. 1.
 Ὑψηλάντης Ἐμμανουήλ 395.
 Ὑψηλάντης Θεόδωρος 395.
 Φανκριῶται 155, 156.
 Φαρμακίδης Θεόκλητος 24, 199.
 Φερδινάνδος, Ἀρχιδουξ τῆς Αὐστρίας, 74.
 Φερδινάνδος Α΄, Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 66, 71 σημ. 3, 92, 95.
 Φιλαδέλφεια 82.
 Φιλαδελφεὺς Ἀλέξανδρος 240.
 Φιλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία 207.
 Φιλήμων Τιμολέων 160, 162, 164, 165.
 Φιλιππίδης Κωνσταντῖνος Ἀλεξάνδρου 5, 7 σημ. 3· ὑπόμνημα αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἀνατολῆς 17-16.
 Φλαγγινιανὸν Φροντιστήριον 6.
 Φοῖνιξ (ἀσφαλιστικὴ ἐταιρεία) 165.
 Φραγκῖσκος Α΄, Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 40, 42, 44, 46, 51, 62, 66, 73, 78 σημ. 2, 87, 99, 285, 293.
 Φραγκῖσκος Ἰωσήφ, Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 74, 75, 115, 116, 117 σημ. 1, 136, 139, 152, 207, 208, 218, 219.
 Φρεαρίτης Κωνσταντῖνος 204.
 Φρειδερίκος Γουλιέλμος Δ΄, Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, 199.
 Φυσικοῖστορικὴ Ἐταιρεία 143.
 Φυτάλης Ἰωάννης 189, 359.
 Φωκᾶς Γεώργιος 244.
 Χαβιαρᾶς Ἰωάννης 67.
 Χάϊμ-Βέργερ Ἰωάννης 395.
 Χαίρδτλ Κάρολος 395.
 Χαιρέτης Ἀντώνιος 183.
 Χαλέπιον 27.
 Χαλκεὺς Ἰωάννης 6.
 Χαλκούρης, Ἅγιος Ἀθανάσιος, 149.
 Χάνσεν Θεόφιλος 70, 107, 108, 121, 146, 149, 165-167, 170-172, 176, 177, 180, 182, 187, 190, 192, 196, 199, 201, 204, 208, 211, 213, 215, 216, 220-224, 226, 230-236, 337, 348·

- 353, 356, 358-360, 362-365, 371-374, 387,
388, 393, 398· βλ. καὶ Hansen.
- Χαραμῆς Ζώης 84.
- Χαριάτης Ἀντώνιος, ἱερεὺς, 118.
- Χάρις 223.
- χαρτοποιία ἐν Klein-Neusiedl τῆς Κάτω Αὐ-
στρίας 78-79.
- Χατζῆ Μαρία, τὸ γένος Σίνα, 40.
- Χατζηδάκις Γεώργιος 242, 244.
- Χατζῆ-Πατσιατζῆς 5.
- Χατζηχρήστος 156.
- Χείρων 387.
- Χερσῶν 85.
- Χόδος καὶ Κισδίτς 52, 54· βλ. καὶ Hodos & Kisdia.
- Χόενλόε-Σίλλινγκξφύρστ 395.
- Χουδέλλας Βρέτας 10.
- Χρηματιστήριον Βιέννης 71 σημ. 4.
- Χρηστομᾶνος 35.
- Χρηστομᾶνος Ἀναστάσιος Κωνσταντίνου 67.
- Χρηστομᾶνος Κωνσταντῖνος Ἀναστασίου 68, 209.
- Χρηστομᾶνου Αἰκατερίνη Κωνσταντίνου 67.
- Χριστιανὸς Θ', Βασιλεὺς τῆς Δανίας, 221.
- Χριστόπουλος Χαράλαμπος 142, 176, 177, 213.
- Χρῦσανθος ὁ Ἡπειρώτης 7.
- Χρυσόγελος Ν. 59.
- Χωματιανὸς Ἄγγελος 356.
- Ψαλίδας Ἀθανάσιος 24.
- Ὠκεανὸς 387.
-
- Adolph Hubert 125 σημ. 2.
- Akademie in Athen 348, 352, 361, 363, 365,
409, 414.
- Akademie in Berlin 413.
- Akademie in Budapest 413.
- Akademie der bildenden Künste in Wien 219.
- Albrecht, Erzherzog von Österreich, 136.
- Albrechtsturm 136.
- Alexandrien 410.
- Alleppo 252.
- Allgemeine Österreichische Zeitung 113.
- Allgemeine Zeitung 113.
- Alpendorf 343.
- Alt-Orschova 258.
- Amalie, Königin von Griechenland, 413.
- Anders Bernhard 36, 38.
- Andrassy Julius 216.
- Andrews John 87.
- Apollo 380, 414.
- Apponyi Anton 66.
- Apponyi Georg 88, 89.
- Arad 72, 73, 343, 410.
- Argiri Georgy 247.
- Arkwright Richard 76.
- Armansperg Joseph 104, 337.
- Arnstein & Eskeles 33, 99, 254.
- Arnstein Nathan 66 σημ. 2, 74, 410.
- Athen 411, 413.
- Auersperg Adolf 219.
- Augsburg 29.
- Aussee in der Steiermark 136.
- Bach Alex. 152.
- Baden bei Wien 82, 136, 303, 412.
- Bagdad 252.
- Balkan 409.
- Balta 98.
- Ban 71, 343.
- Banat 265.
- Barabás Miklós 96 σημ. 1, 413.
- Bassora 252.
- Baumgarten 312.
- Bayer M. 177.
- Beba 71, 343.
- Beethoven Ludwig 32.
- Belatinc 71.
- Belvedere (in Wien) 82.
- Berchtesgaden 206.
- Berger Thaddäus 77.
- Berlin 410, 412.
- Bernhard, Prinz von Sachsen-Meiningen, 231.
- Besgédes 98, 330.
- Besztércze (Bestricz) 40, 47, 71, 72, 272.
- Billnitz 343.

- Bitolia 409.
 Bitra Teodor 247, 248.
 Bitrok Paul 35, 37, 38, 256, 257, 260.
 Bitterlich Eduard 168.
 Blaj (Blasendorf) 138.
 Blumenthal 343.
 Böckh Philipp-August 222.
 Bolza-Popp Eugenie 169.
 Borkenstein Georg 79.
 Bosna-Serai 13, 39, 390.
 Botly (Potly) Michael 354.
 Botottin 71, 343.
 Brenner 155.
 Brentano-Cimariolli Franz 47, 272.
 Breslau 146.
 Breton Ferdinand 123, 340.
 Brettschneider 295.
 Brod(y) 27, 36, 37, 39, 252.
 Brood 258, 260.
 Bruchmann Johann 77.
 Bruck an der Leitha 302, 303, 304.
 Brumow 71, 343.
 Brutos 391.
 Budapest 409, 411, 413.
 Budapester Kettenbrücke 411.
 «Budapesti Szemle» 137, 413.
 Budweis 63, 80.
 Buffalosa 90.
 Bukarest 410.
 Buol-Schauenstein Karl Ferdinand 118, 155.
 Bürger-Garde 113.

 Cambridge 7.
 Canai da Midi 98.
 Cartwright Edmund 76.
 Castries Edmond, de 205, 234.
 Cattanei 53 σημ. 1.
 Cetto, De 98.
 Charmes Gabriel 239.
 Chlumetz (Chlimetz) 71, 342.
 Chudilla Wretta 248.
 Clark Adam 93, 95, 96, 323, 324, 326, 327.
 Clark William Tierney 88, 90, 91, 95, 98, 313,
 322, 326, 327.

 Colloredo-Mansfeld Ferdinand 77, 112.
 Colowrat (Kolowrat) Franz Anton 92.
 Crispin Karl 123.
 Curti Michael Demeter 256.
 Czippe Irene 15, 48, 272, 289, 292, 297.

 Damaskenos Anton 414.
 Deák Franz 114, 218, 413.
 Debreczin 81, 97.
 De Cetto 98.
 Derra Maria 340.
 Derra von Moroda Katherine 31, 410.
 Dessewffy Emil 172.
 Dészánfalva 68, 411.
 Dimo Dora Nikolaus 256.
 Doblhoff Baron 361.
 Domani 342.
 Donau-Main-Canal 329.
 Donau-Theiss-Canal 97, 98, 329-331.
 Donau- und Seehandlungscompagnie 85.
 Dorsch Leonidas 362-365 βλ. καὶ Drossis.
 Dragumis Nicolas 334.
 Dramali 278, 279.
 Dross 71, 342.
 Drossis Leonidas 366, 378-380, 388-391, 414
 βλ. καὶ Dorsch καὶ Δρόσης.
 Dudesti 71.

 Eckemayer 97, 331.
 Eichhorn 71, 122, 329, 339, 343.
 Eichthal A. E. 97, 100, 101, 146, 331.
 Eisenmenger August 168, 170.
 Engel Ed. 239.
 Enke Ferdinand 222.
 Enns 63.
 Entz Fr. 137.
 Ercsi 71, 343.
 Érd 71, 343.
 Erste Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft 87
 Esengeri 137.
 Eskeles Bernhard 62, 74.
 Eskeles Daniel 124, 293, 341, 410.
 Esterházy Nikolaus 77.
 Eötvös Josef 218, 413.

- Faber Ludwig 79.
 Fahrafeld 71, 122, 171, 339, 342.
 Fellner, Baron, 33, 71.
 Ferdinand, Kaiser von Österreich, 80, 308.
 Fernkorn Anton 125 σημ. 2.
 Fische 77, 79.
 Fischament 78.
 Fleischhacker Josef 123, 130, 340, 341.
 Fleischmarkt (Wien) 20, 71, 122.
 Forstschule in Aussee (Steiermark) 136.
 Frankreich 257.
 Franz I., Kaiser von Österreich, 261, 262, 265, 270, 275, 293.
 Franz I. (Schiff) 87.
 Franzensthal 78.
 Fries & Co. 33, 254.
 Fugger 73.
 Füves Ödön, θ'.

 Gad Tue, θ'.
 Gadenweid 71, 342.
 Gärtnerverband (Wien) 135.
 Galleneyer 217.
 Gaya von Philippides 5, 7 σημ. 3, 15-16.
 Geistinger 217.
 Genton François 369.
 Genz Friedrich 66 σημ. 2.
 Gerard 72.
 Gerga Georgy Adam 247, 248.
 German Michael 38 σημ. 1.
 Gerstner Anton Franz 80.
 Gerstner Franz 80.
 Gesellschaft der Musikfreunde (Wien) 135.
 Geymüller & Co 33, 62, 120, 254, 293, 410.
 Geymüller Johann 87.
 Gföhl 71, 342.
 Ghika, von Dészánfalva Iphigenie 411.
 Girard Philipp Heinrich 85.
 Gloggnitz 84, 302, 303, 305, 309, 310, 311.
 Gmund 81.
 Gödöllö 71, 136, 137, 153, 343, 413.
 Goethe Wolfgang 136, 412.
 Gönyö 302.
 Göttingen 7.

 Grassi, Palazzo 161 σημ. 1, 171, 172.
 Graz 90, 152, 153.
 Gredler Andreas 124, 341.
 Gregorios v., Patriarch, 414.
 Grenier Collomb 369.
 Grey Charles 102.
 Griepenkerl Christian 170, 172, 223, 226, 230, 232, 236, 386, 398, 414.
 Grillparzer Franz 31, 136, 218, 412.
 Grimm Jakob 222.
 Grün Anastasius 136, 412.
 Günther Anton, Erzherzog, θ'.
 Gyra Katharina 272, 289, 292, 297· βλ. και Γύρα Αικατερίνη.
 Gyra Konstantin 322, 323, 325, 327, 328.

 Habsburg, Gräfin, 74.
 Halle 7.
 Halm Friedrich 136, 412.
 Hammerstein 114.
 Handelsakademie (Wien) 135, 412.
 Hannak Leopoldine 130 σημ. 3.
 Hansen Theophil, θ', 149, 151, 180, 181, 187, 190, 192, 196, 217, 337, 348, 358, 361-366, 372, 377, 378, 388, 390, 399, 411, 412, 414· βλ. και Χάνσεν.
 Hardegg 325.
 Hatvan 71, 343.
 Heisler 217.
 Henneberg Karl 124, 341.
 Hermannstadt 138.
 Herzmansky Martin 123, 340.
 Hietzing (Wien) 119.
 Hodos & Kisdia 45, 48, 63, 71, 72, 263-270, 272, 343, 410.
 Hofkammer 27, 38, 44, 61, 92.
 Hofkanzlei 38.
 Hofkriegsrat 38, 92.
 Hof-Ragatz (in der Schweiz) 182, 353, 354.
 Hoher Markt (Wien) 33, 71, 102.
 Holy Josef 230.
 Horn 90.
 Hrottowitz 71, 342.
 Huber 326.

- Hwodetz 343.
 Ignatius, Metropolit, 284.
 Illyrien 257.
 Imbach 71, 342.
 Incolat 66, 300-301.
 Indien 410.
 Innsbruck 112.
 Inzaghi Karl 301, 308.
 Italien 257.
 Izso Nikolaus 153, 413.

 Jellinek Josef 123, 340.
 Joannovits Chariton 230.
 Josef II., Kaizer von Österreich, 266.
 Joseph, Palatin, 312, 319, 328.
 Journal des Österreichischen Lloyd 113.
 Józsa Sigismund 31.
 Justiz-Banco-Deputation 10, 16.

 Kahira 252.
 Kairo 410.
 Kaiser Ferdinand Nordbahn (Wien) 80, 309.
 Kajmad 71.
 Kalátsa 71.
 Kapumare Athanaszi 247, 248.
 Karilla Naum Athanas 249, 250.
 Karolides Paul 414.
 Katzelsdorf 84, 303, 304.
 Keller Friedrich Gottlob 79.
 Kempen Johann 131, 152, 154.
 Kettenbrücke (Budapest) 88-96, 312-328.
 Kevermes 71.
 Kiopeka Michael 286, 287.
 Kisdia, βλ. Hodos & Kisdia.
 Kisorosz 343.
 Klebelsberg Franz 61, 73, 292, 293.
 Klein-Neusiedl (Papierfabrik) 78-79, 411.
 Klenze Leo 97, 98, 142, 329-331.
 Koháry Franz 51, 275.
 Kokkides Demeter 414.
 Komein 343.
 Kommerzialschematismen 20.
 Königstadt 71, 342.
 Konstantinopel 252, 258, 409, 410.
 Korfu 390.
 Kossuth Ludwig 114.
 Kostainitza 256, 260.
 Kostis Konstantin 390.
 Kováts Gyula 138.
 Kowanitz 342.
 Kraft 82.
 Krakau 252.
 Kralitschek Mathias 123, 340.
 Kranzl Franz und Maria, η'.
 Krauss Philipp 75.
 Kreuter Franz 170, 171, 362.
 Krogh F. 221.
 Kübeck Karl 309, 312.
 Kubinyi August 137.
 Kulinyi Ferenc 138.
 Künstlerhaus (Wien) 135, 232, 412.
 Kuvinez 343.

 Laibach 152, 257.
 Landrecht 16, 33.
 Landstrasse-Hauptstrasse (Wien) 27, 251.
 Laso Demeter Micho 256.
 Laxenburg 84, 154, 303, 304.
 Lechner 93, 322, 324, 328.
 Léman 190.
 Leiden 7.
 Leitha 77.
 Lemay Adrian 134, 139, 347.
 Lemberg 410.
 Lenau Nikolaus 136, 412.
 Leopoldsdorf 71, 203, 342.
 Lhotsky Wanda, η'.
 Libickosma 71.
 Liebenberg (Bankier) 66 σημ. 2.
 Lindkogel 412.
 Linz 87.
 Liveropulos Kosmas 340.
 Lloyd Austriaco 85 σημ. 3.
 Löher Fr. 222.
 Lolling H. G. 235.
 London 410.
 Lónyay Melchior 218, 322.

- Lose, Graf, 40.
 Lotz Friedrich August 123, 134, 340, 347.
 Löwenthal (Bankier) 66 σημ. 2.
 Ludwig, Erzherzog von Österreich, 92.
 Lyon 7, 257.
 Lytras Nikephoros 414.
- Mac Mahon Marie-Edme 205.
 Macaulay Thomas 137.
 Macedonien 8, 258, 409.
 Magyaratad 71.
 Mahaffy John 239.
 Mahmud Pascha von Drama 278-282.
 Mailand 257.
 Maillard von 98.
 Main 97, 98.
 Malebranche Nicolas 6.
 Malenitza Helene 340.
 Manchester 77.
 Mansfeld Colloredo Ferdinand 77.
 Manzurani Basilius 340, 341.
 Maria Theresia 410.
 Mauerbach 70, 122, 339, 342.
 Maurer Georg 142.
 Maurocordatos Alexander 334.
 Maurokordatos Georg 71, 377.
 Mauthausen 80, 95.
 Mayarater Gebirge 343.
 Mayer Leopold 123, 133, 340, 346.
 Mehadia 260.
 Meidling (Wien) 82 σημ. 1.
 Melnitzki Franz 225.
 Merkantilgericht 33.
 Mesinesi 389.
 Metaxa Themistokles 340, 341, 362.
 Metternich Clemens 57, 284-286.
 Michaeli Teodor 247.
 Minerva 380.
 Misliboritz 342.
 Mittrowsky Anton Friedrich 66, 293, 299.
 Mittrowsky G. 253.
 Modena 74.
 Mödling (Wien) 303, 304.
 Moess Alfred, 6'.
- Moldau 258.
 Moschopolis 13 σημ. 3, 409, 411.
 Moüy, Comte de 239.
 Müller H. 239.
 München 412.
 Musikfreunde (Gesellschaft in Wien) 135, 412.
- Nádas Franciscus 275.
 Nadherny Franz 308.
 Nagufalu 71, 343.
 Navoinik 343.
 Nedaschow 343.
 Neu-Becse 72, 344.
 Neu-Orschowa 259.
 Neunkirchen 303.
 Neuwall 66 σημ. 2.
 Nicolits K. 256.
 Niederösterreichische Regierung 27, 33.
 Niemann Georg 221.
 Nischan-Iftichar 56.
 Nissa (Nisch) 256, 409, 410.
 Nitta Naum 256.
 Nordbahn (Wien) 80, 81, 309, 411.
 Norris William 82.
- Oberlössnitz (bei Dresden) 187.
 Odelka 263.
 Ödenburg 302.
 Odessa 410.
 Oeconomus, Gebrüder 254.
 Okonom Joani 247.
 Oldenburg 360.
 Olmütz 113.
 Orczidorf 71, 343.
 Orczy Georg 90.
 Orsova 258-260, 271, 410.
 Othon, Roi de la Grèce, 331, 413· βλ. και "Οθων.
 Ottenfels (Internuntius) 55, 278-280.
 Ötteveny 71.
- Pacsacsi Georgi 247, 248.
 Palazzo Grassi 161 σημ. 1, 171, 172 σημ. 1.
 Pallas Athene 414.
 Pallavicini Palais (Wien) 71.

- Papanaum, Sina, Saul & Co 20, 21, 249.
 Papierfabrik in Klein-Neusiedl 78-79.
 Paris 7, 257, 410, 413.
 Patti Adelina 217, 412.
 Penzing (Wien) 31 σημ. 6, 132, 133, 145.
 Persa Alois 57 σημ. 1.
 Pest 252, 344, 410.
 Petersburg 330.
 Philadelphia (Dampfmaschine) 82.
 Philadelphia-Brücke (Wien) 82 σημ. 1.
 Philipotis 391.
 Phitalis 391.
 Piccarelli 234.
 Pillendorf Franz 308.
 Pisticza 63.
 Plato 380, 391, 414.
 Podiebrad 71, 95, 342.
 Polleschowitz 342.
 Popovich (Sinna) Georg 10· βλ. καὶ Σίνας
 Γεώργιος ὁ πρεσβύτερος.
 Popp Zenobius 411.
 Postolacca Demeter 284.
 Potly (Botly) Michael 354.
 Pottendorf 302.
 Pottenforfer Spinnfabrik 27, 63, 76-78, 410, 411.
 Prag 252.
 Preiss Ludwig 134, 347.
 Prendo Atanasi 247.
 Pressburg 71, 81, 302, 344, 410.
 Prichard Joseph 87.
 Prokesch-Osten Anton 99, 100, 102, 104, 107,
 336-338.
 Puthon Johann 87.

 Raab 81, 302.
 Rahl Karl 167, 170, 171, 180-182, 187, 196,
 217, 220, 223, 353, 354, 412.
 Rajacsich, Patriarch von Carlowitz, 192.
 Rall Hans, θ', 139 σημ. 3.
 Randhartinger B. 67, 168.
 Rangabé Alexander 352· βλ. καὶ Παγκαβῆς
 Ἀλέξανδρος Ἰακώβου.
 Rappoltenkirchen 31, 40, 60, 64, 70, 125, 133,
 134, 171, 342.

 Ráró 71.
 Rechberg 71, 342.
 Rechberg Johann Bernhard 190, 196, 370.
 Reichel Josef 123, 340.
 Reiner, Erzherzog von Österreich, 44, 263.
 Reiter Georg 123, 340.
 Rembold Ludwig 31, 411.
 Rennié George 90.
 Reyer Franz 78.
 Reyer Konstantin 77.
 Richelieu Armand-Jean 213.
 Riedlechner Adalbert 123, 129, 340, 341.
 Ritschan 343.
 Rittberg 343.
 Rom 410.
 Romano 362.
 Rotenthurmstrasse (Wien) 71.
 Rothschild Salomon 62, 66 σημ. 2, 73, 74, 80,
 84, 90, 99, 120, 219, 293, 410, 411.
 Rudhart Ignaz 104, 337.
 Rusia 252.
 Rusti Georg Nikolaus 249.
 Rutter Ignaz 85.

 Saal Alois 123, 340.
 Sachsen-Meiningen 231.
 Şaguna Andreas 138.
 Salisbury 231.
 Salonichi 252, 257.
 Salvioni 217.
 Sarajevo 257, 410.
 Saressi 35, 257
 Sathas Konstantin 414.
 Satz (in Böhmen) 90.
 Schäfer Ludwig Christian 85.
 Schaubert Eduard 142, 146, 149, 348, 349.
 Schauss von 182, 366.
 Schedius 326.
 Scheidling Johann Georg 33, 254.
 Scheveningen (Holland) 137.
 Schiller Friedrich 136, 218, 412.
 Schinas Panajot 277.
 Schleswig-Holstein 206.
 Schmidt Julius 177, 178, 220, 230, 413.

- Schönerer Matthias 81, 82, 84.
 Schönstein von 98.
 Schubert Franz 32.
 Schütz Anna 134, 347.
 Schütz Franz Xavier 134, 347.
 Schwarzenberg Joseph 77.
 Schwarzenberg Karl 43-45, 48, 262, 263-270, 272, 410.
 Schwechat 134, 302.
 Sedlnitzky Joseph 53, 55, 57, 284, 285.
 Seidl Johann Gabriel 31 σημ. 6, 136, 412.
 Semlin 258, 260.
 Sempte 71.
 Serbien 409.
 Serres 257.
 servare intaminatum 62, 65, 294, 299.
 Seydel 294.
 Sicilien 349.
 Sieghartskirchen 40, 60, 64, 133, 342.
 Sievert Ferdinand 210, 211.
 Simongat (Sinogat) 71, 343.
 Simontornya 63, 71, 72.
 Sina Anastasia 339, 345· βλ. καὶ Σίνα Ἀναστασία.
 Sina Georg junior 250, 253-256, 261, 262, 272, 273, 275, 277-286, 287, 289-299, 300-302, 309, 312, 313, 318-320, 332, 336, 337, 341, 342, 344, 410, 411· βλ. καὶ Σίνας Γεώργιος ὁ νεώτερος.
 Sina Georg senior 10, 247, 284, 409.
 Sina Helene 339, 345, 376· βλ. καὶ Σίνα Ἑλένη.
 Sina Iphigenie (Sina's Gattin) 339, 345, 346, 414· βλ. καὶ Σίνα Ἰφιγένεια (σύζυγος).
 Sina Iphigenie (Sina's Tochter) 339, 345· βλ. καὶ Σίνα Ἰφιγένεια (θυγάτηρ).
 Sina Irene 339, 345· βλ. καὶ Σίνα Εἰρήνη (θυγάτηρ).
 Sina Irene (Czippe) 272, 289, 292, 297.
 Sina Johann 272, 273, 289-299, 300, 301, 341, 411, 412· βλ. καὶ Σίνας Ἰωάννης.
 Sina Simon junior 71, 301, 302, 339, 342, 344, 347, 351-354, 361-366, 369, 376, 377, 380-382, 389, 409, 411-414· βλ. καὶ Σίνας Σίμων ὁ νεώτερος.
 Sina Simon senior 21, 249, 250, 251, 253-256, 257, 260, 262-275, 289, 292, 296, 409· βλ. καὶ Σίνας Σίμων ὁ πρεσβύτερος.
 Sinagasse 226 σημ. 1.
 Sinna-Popovich Georg, βλ. Sina Georg senior.
 Siseck 256, 257.
 Slatina 71, 343.
 Smyrna (Smirne) 257, 410.
 Sokrates 380, 391, 414.
 Somaruga Guido 230.
 Soyer Johann Baptist 123, 230, 340.
 Spielmann, Baron, 27, 28, 251, 253.
 Spinnfabrik (Pottendorf) 27, 63, 76-78.
 Stadion Johann Philipp 45, 265.
 Stáray Albert 90, 93, 324.
 Stark K. B. 221.
 Stauffer 360.
 Stavros Georg 354.
 Steiner & Co. 33, 254.
 Stephenson George 80.
 Sternwarte in Athen 411, 413.
 Steyermark 303.
 Stittna 343.
 Stüler A. Friedrich 173.
 Südbahn (Wien) 80-84, 411.
 Sumeraw, Freiherr, 253.
 Suosda Adam Philipp 248.
 Szalay Ladislaus 218.
 Széchenyi Stephan 87-99, 172, 218, 320, 325, 411, 413.
 Szegedin 72, 73, 76, 344, 410.
 Székesut 71, 343.
 Szent-Miklos 72.
 Szentmiklos-Lébény 71.
 Szexard 64.
 Szögyény Ladislaus 270, 319.
 Szolnok 98.
 Taborbrücke 90.
 Taschner 328.
 Tasner Antal 95.
 Technische Hochschule in Wien 411.
 Technisches Museum (Wien) 84.
 Temes 48, 63.

- Temesvar 38 σημ. 1.
 Tegetthoff Wilhelm 218, 412.
 Telegyhaz 343.
 Telford 325.
 Temnitz 342.
 Teplicska (Teplitz) 40, 47, 63, 71, 72, 272, 343.
 Theaterzeitung 125.
 Theiss (Tisza) 97-99, 329-331.
 Theurer Georg Heinrich 79.
 Thiersch Friedrich 141, 143, 146, 167, 347.
 Thiersch Ludwig 167, 412.
 Thornton John 77.
 Tisza (Theiss) 97-99, 329-331.
 Tolna 31, 63, 71, 343.
 Torontáloroszi 71.
 Trattner Johann Thomas 78, 79.
 Treiber B. 177, 187, 361.
 Trencsen (Trentschin) 40, 71, 137, 343.
 Trendelenburg Friedrich Adolf 222.
 Triest 257, 259, 303.
 Trikupis Charilaos 398.
 Trimmel Jos. Fr. Emil 308.
 Türkei 410.
 Tzamalukas Georg 192 σημ. 1.

 Ullmann Moritz 84, 90, 93, 324.
 Untermayerhof 71, 342.

 Vac-Waizen 95.
 Vacani Camillo 82, 312.
 Valentino 392.
 Valkany 71, 343.
 Vásárhelyi 93, 322-324, 328.
 Véczey Miklos 97.
 Végvár 71.
 Venedig 257, 409.
 Vevey (in der Schweiz) 165, 179, 190, 192, 361, 367-369, 413.
 Vilagosch 343.
 Vizaris 391.
 Vouros 353.
 Vretos Marinos 352.

 Waberer 260.
 Wallachei 258.
 Wallis Joseph 44, 263.

 Warensensalen 16.
 Wartenberg Joseph 77.
 Weber 330.
 Wellehrad 71, 122, 339, 342.
 Wendland 181, 353.
 Wening Julius 240.
 Wernigg Ferdinand 130 σημ. 3.
 Widin 259.
 Wieden (Wien) 40, 261.
 Wien 252, 302-305, 309-311, 344, 409-412.
 Wien-Gloggnitzer-Eisenbahn 84, 302-312, 411.
 Wien-Raaber-Eisenbahn 81, 84, 302.
 Wiener-Neustadt 82, 302-305.
 Willeshofer & Co 85.
 Wimpffen, Graf, η'.
 Wimpffen Victor 125 σημ. 2, 190, 234.
 Windischgrätz Alfred 113, 114.
 Wodianer Samuel 76, 90, 91, 314.
 Wojwodina 343.
 Wolfenburg 280.
 Wollzeile (Wien) 122.
 Wolter 217.
 Woskopolis 409.
 Wurzbach Konst. 119, 120 σημ. 1.

 Ypsilanti Gregor 377.
 Ysküpi 257.

 Zalaegerszeg 218.
 Zappas 389.
 Zechany Anastasia 339.
 Zechany Demeter 339.
 Zechany Elisabeth 339.
 Zechany Katharina 339.
 Zechany Naum 339.
 Zechany Peter 339.
 Zechany Simon 339.
 Zechany Wretta 249.
 Zedlitz Joseph-Christian 136, 412.
 Zettiri, Gebrüder 256.
 Ziller Ernst 187, 192, 196, 358, 362, 376, 378, 379, 381, 387, 388, 393, 398, 414· βλ. καὶ Τσάλλερ.
 Zipp Johann 15 σημ. 1.
 Zuppano M. 256.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

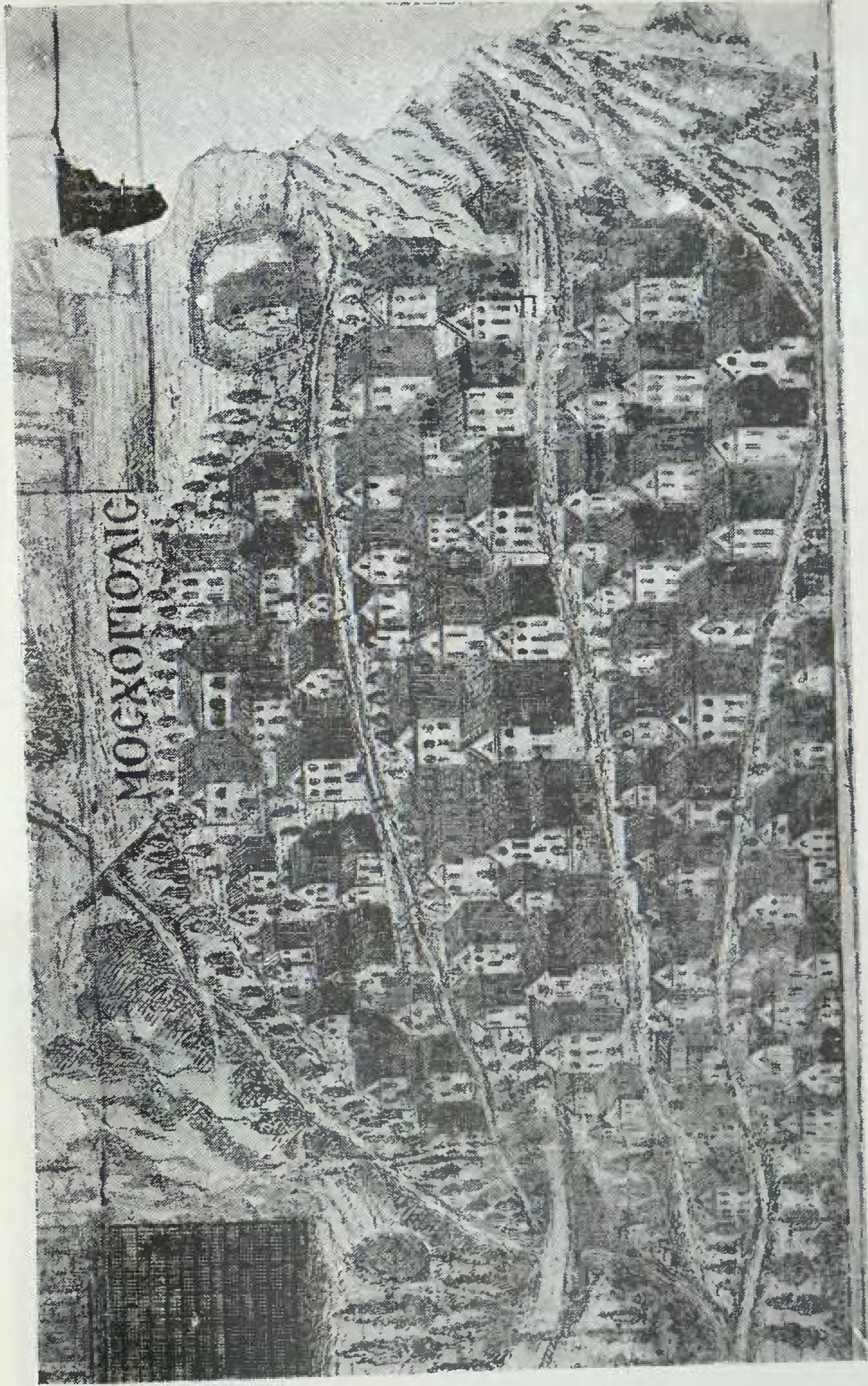
σελίς	στίχος	ὑποσημ.	ἀντί	γράφει
20	19	—	1796	1793
27	—	1	40 - 41	46 - 47
39	22	—	1815	1814
47	15	—	1815	1814
68	12	—	Deszánfalva	Dészánfalva
71	18	—	Palavicini	Pallavicini
118	22	—	confectionne	confectionné
134	21	—	Lénay	Lemay
136	14	—	Grünn	Grün
139	15	—	Lenay	Lemay
160	—	4	37/3	49/1
170	13	—	ἦρεν	ἦρεν
179	—	3	37/3	19/2
190	23	—	Lehman	Léman
196	10	—	Obergespann	Obergespan
218	2	—	Tegethoff	Tegetthoff
289	22	—	überhaupt	überhaupt
293	32	—	Johan	Johann
296	29	—	eine	ein
333	34	—	aurant	autant
354	25	—	Botly	Potly
409	36	—	von	vor

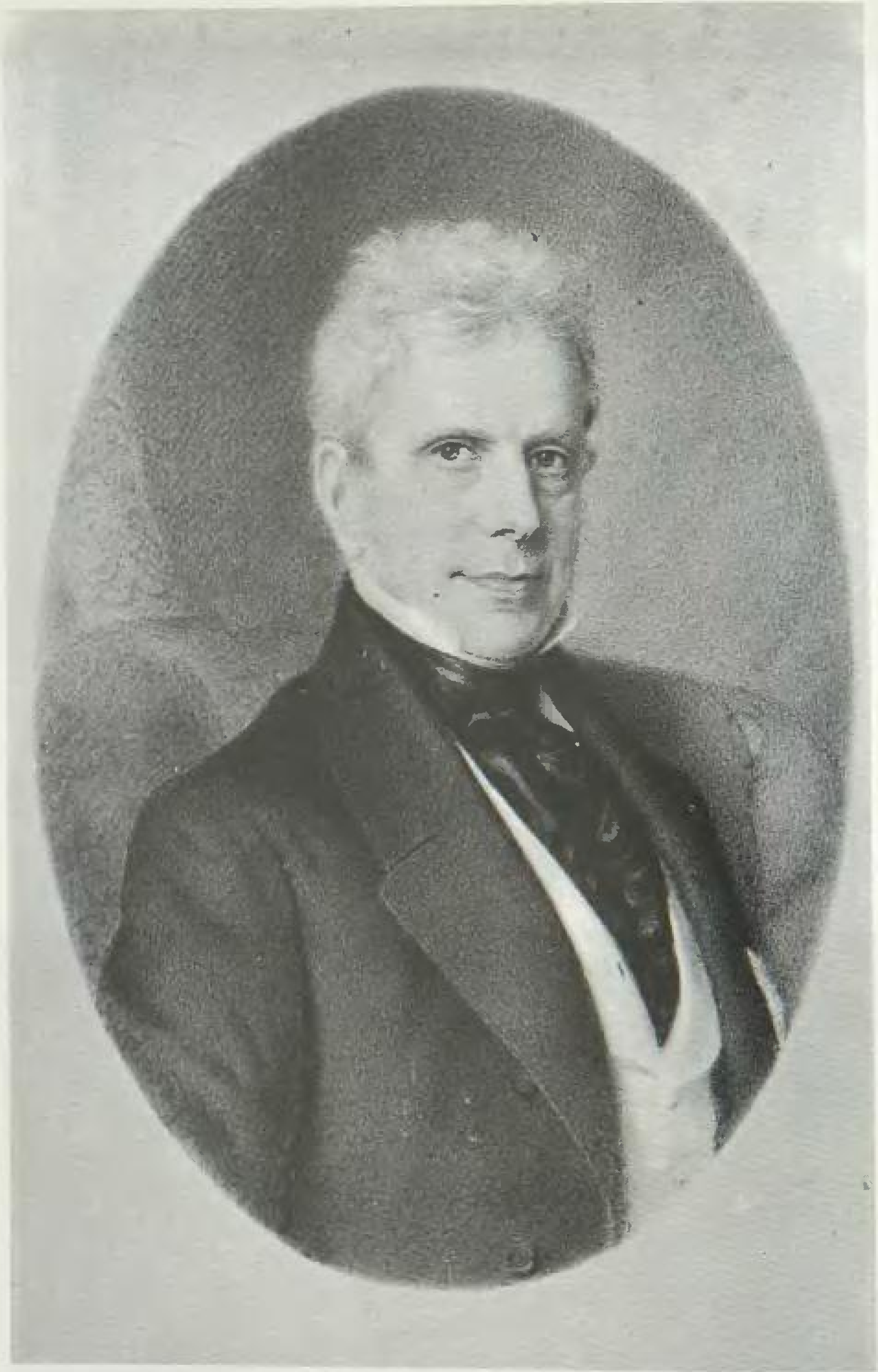
ΕΙΚΟΝΕΣ

1. Ἡ Μοσχόπολις. Τμήμα ξυλογραφίας σχεδιασθείσης ὑπὸ Θεοδώρου Σίνα Γκρούνη και ἐκτυπωθείσης ἐν Βιέννῃ δαπάνη τοῦ Μοσχοπολίτου Ἀνδρέα Τύρκα (1767). Ἡ εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰωακ. Μαρτινιανοῦ, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως (Ἀθήναι 1939), σ. 72.

2. Ὁ Ἐθνικὸς Εὐεργέτης Γεώργιος Σίνας (1783-1856). Προσωπογραφία
παρὰ τῆ οἰκογενεῖα τοῦ κόμητος Viktor Wimpffen (Wien).

ΙΔΡΥΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΝΑΣ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

ΣΙΜΩΝ ΣΙΝΑΣ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΣΙΝΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΩΡΙΔΗΣ

Μ. ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΙΟΣ

Σ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

Ν. ΖΑΡΙΦΗΣ
Δ. ΑΙΓΙΝΗΤΗΣ

ΔΩΡΗΤΑΙ

Μ. ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΙΟΣ
Π. ΖΑΡΙΦΗΣ
Π. ΣΤΕΦΑΝΟΒΗΚ
Σ. ΡΑΛΛΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΣΙΝΑΣ

3. Μαρμαρίνη προτομή του Γεωργίου Σίνα ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ Ἀθηνῶν.

4. Ὁ Γεώργιος Σίνας. Προσωπογραφία ἐν τῇ Familien-Fideicommiss-Bibliothek (Wien). Ἡ εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ τοῦ βιβλίου «Geschichte der Eisenbahnen der Österreichisch-Ungarischen Monarchie» 1. Band, 1. Theil (Wien-Teschen-Leipzig 1898), σ. 165.

5. Stephan Széchenyi (1791-1860). Χαλκογραφία ὑπὸ Jenö Doby βάσει προσωπογραφίας ὑπὸ Fr. Amerling, ἀνηρτημένης ἐν τῇ ἐν Βουδαπέστη Οὐγγρικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν.

6. Ὁ Ἰωάννης Σίνας ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ. Προσωπογραφία παρὰ τῆ οἰκογενεῖα τοῦ κόμητος Franz Wimpffen (Wien).

Johann Freiherr v. Sina
Präsident: 1840-1866

7. Ο Ιωάννης Σίνας (1804-1869), Πρόεδρος της «Πρώτης Ἀτμοπλοϊκῆς Ἐταιρείας τοῦ Δουνάβεως». Προσωπογραφία εὑρισκομένη ἐν τῇ Donau-Dampf-Schiffahrts-Gesellschaft (Wien).

8. Ὁ Ἐθνικὸς Εὐεργέτης Σίμων Σίνας (1810-1876). Προσωπογραφία
παρὰ τῆ οἰκογενεῖα τοῦ κόμητος Franz Wimpffen (Wien).

9. Ὁ Σίμων Σίνας. Εἰκὼν ἀνηρτημένη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν.

10. Ὁ Σίμων Σίνας ἐν οὐγγρικῇ στολῇ. Προσωπογραφία ὑπὸ τοῦ ζωγράφου Miklós Barabas.
Ἡ εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ τοῦ βιβλίου «Honpolgárok Könyve» (Budapest), τόμ. 1, 1866.

11. Ὁ Σίμων Σίνας μετὰ τῆς συζύγου του Ἰφιγενείας ἐφ' ἀμάξης πρὸ τῆς γαιοκτησίας των ἐν Gödöllö τῆς Οὐγγαρίας.
Εἰκὼν παρὰ τῆ οἰκογενείᾳ τοῦ κόμητος Franz Wimpffen (Wien).

12. Ὁ Σίμων Σίνας μετὰ τῆς συζύγου τοῦ Ἰφιγενείας. Φωτογραφία ἐν τῷ Bildarchiv der Nationalbibliothek (Wien).

13. Ο Σίμων Σίνας. Φωτογραφία έν τή Γενναδείω Βιβλιοθήκη (Άθήναι)

14. Ἡ Ἰφιγένεια Σίνα (1815-1884). Φωτογραφία ἐν τῷ Bildarchiv der Nationalbibliothek (Wien).

α

β

γ

δ

15. Αί θυγατέρες του Σίμωνος και της Ίφιγενείας Σίνα : α' Αναστασία Σίνα (1838-1889), σύζυγος του κόμητος Viktor Wimpffen, β' Ειρήνη Σίνα (1843-1881), σύζυγος του πρίγκιπος Γεωργ. Μαυροκορδάτου (προτομή υπό Λεων. Δρόση εν τῇ Ἐθνικῇ Πινακοθήκῃ Ἀθηνῶν), γ' Ἑλένη Σίνα (1845-1893), σύζυγος του πρίγκιπος Γρηγορ. Ὑψηλάντου, και δ' Ἰφιγένεια Σίνα (1846-1914), σύζυγος του δουκὸς De Castries και κατόπιν του ὑποκόμητος D'Harcourt. (Αἱ φωτογραφίαι α', β', γ' ἐν τῷ Bildarchiv der Nationalbibliothek, Wien).

16. Γεώργιος Κ. Βούρης (1802-1860), ό πρώτος διευθυντής του 'Αστεροσκοπείου 'Αθηνών.
Προσωπογραφία άνηρτημένη έν τῷ 'Αστεροσκοπείῳ και έν τῇ αίθούσῃ τελετών του
Πανεπιστημίου 'Αθηνών.

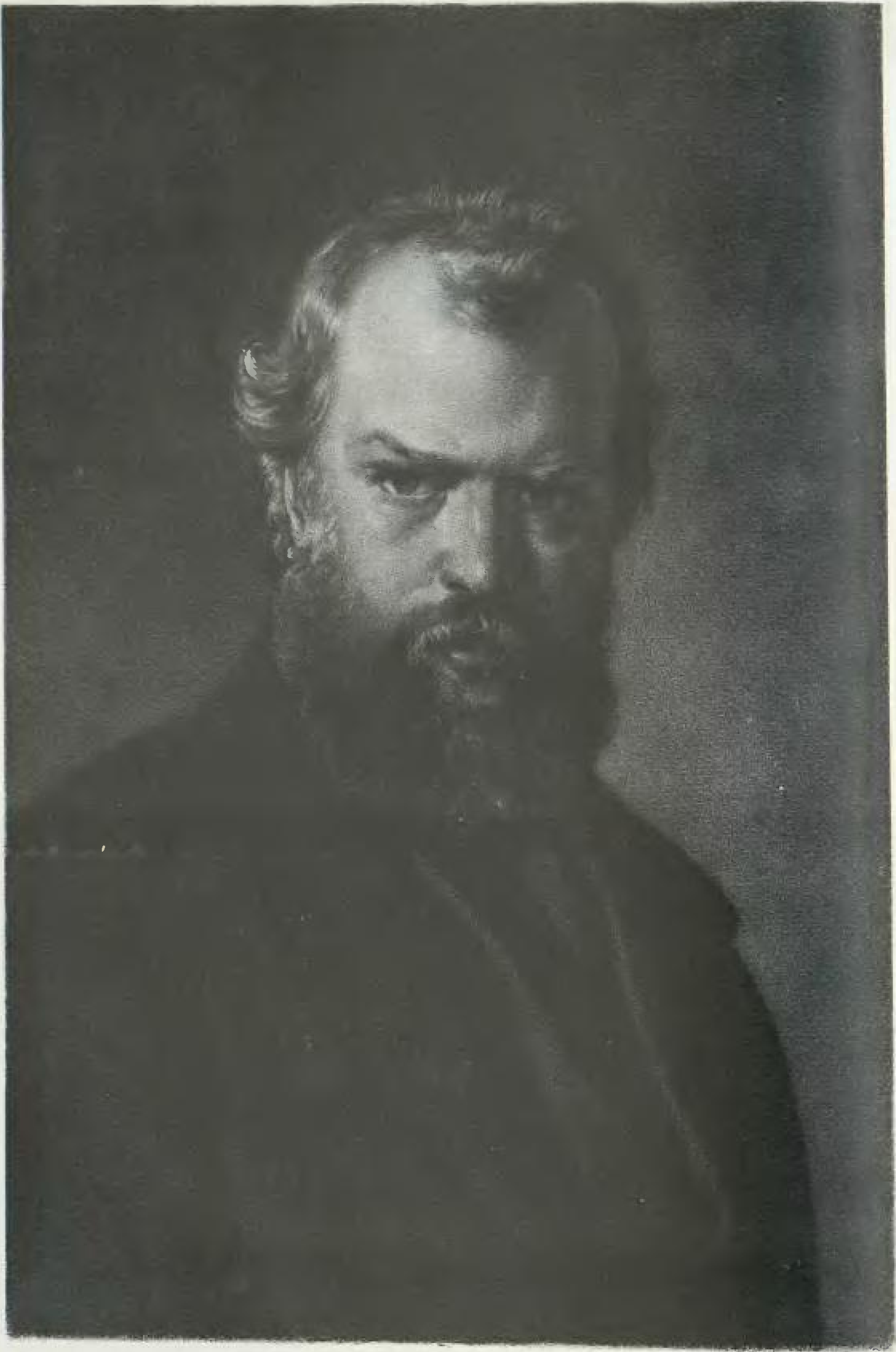
17. Julius Schmidt (1825-1884), διευθυντής τοῦ ἐν Olmütz τῆς Μοραβίας Ἀστεροσκοπείου πρὸ τῆς ἀποστολῆς του εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ Σίμωνος Σίνα. Χαλκογραφία τοῦ 1857 εὑρισκομένη ἐν τῇ Akademie der Wissenschaften (Wien).

18. Ὁ Jul. Schmidt, διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν (1858-1884). Φωτογραφία ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀστρονομίας O. Thomas (Wien).

19. 'Ο Julius Schmidt έν τή παρά τόν Λυκαβηττόν οικία του. Φωτογραφία έκ τής συλλογής τού καθηγητού τής 'Αστρονομίας Oswald Thomas (Wien).

20. Karl Rahl (1803-1865), ο νεοκλασικός ζωγράφος. Αυτόπροσωπογραφία.

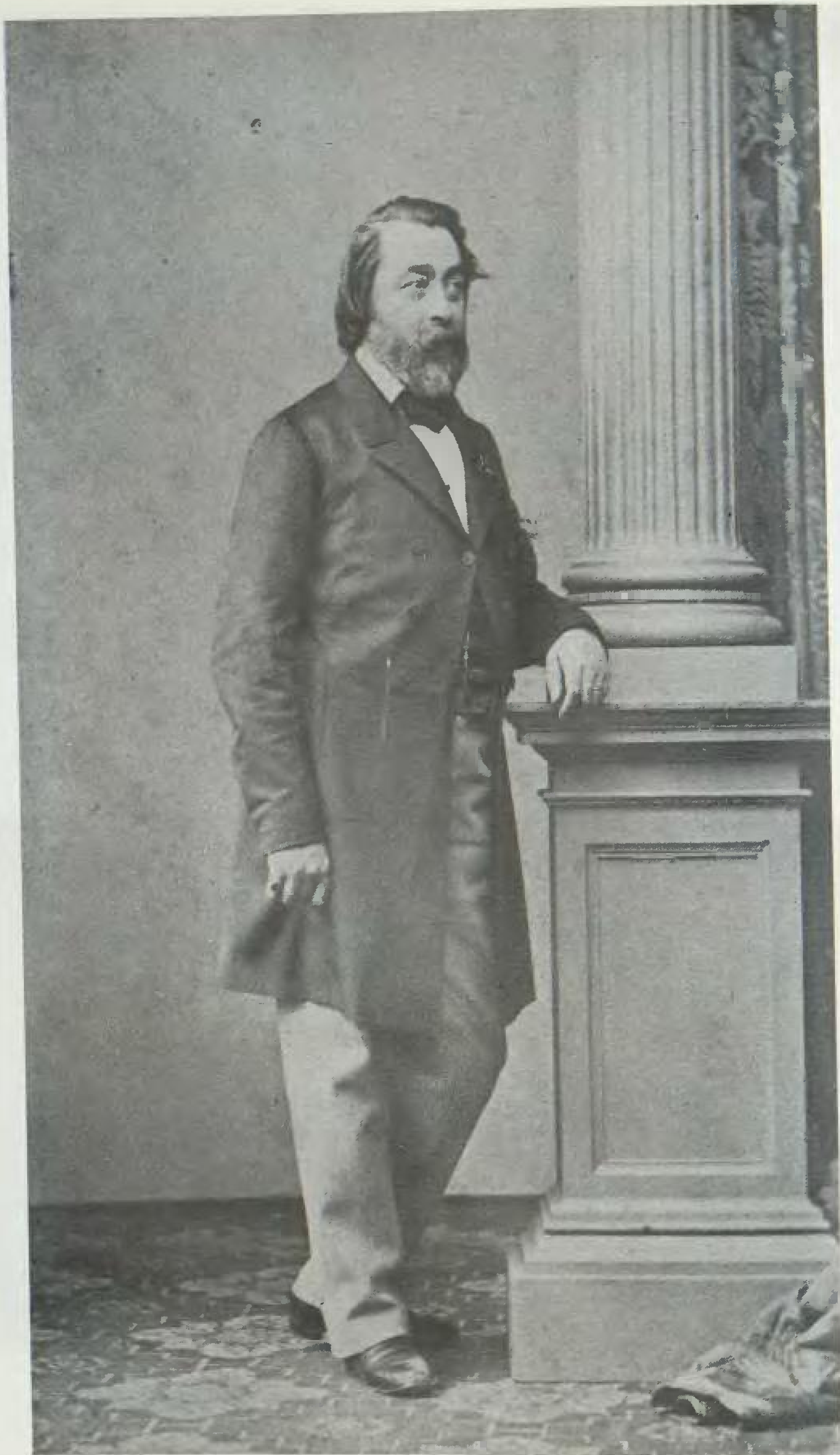

Druck v. L. Schilling, Wien

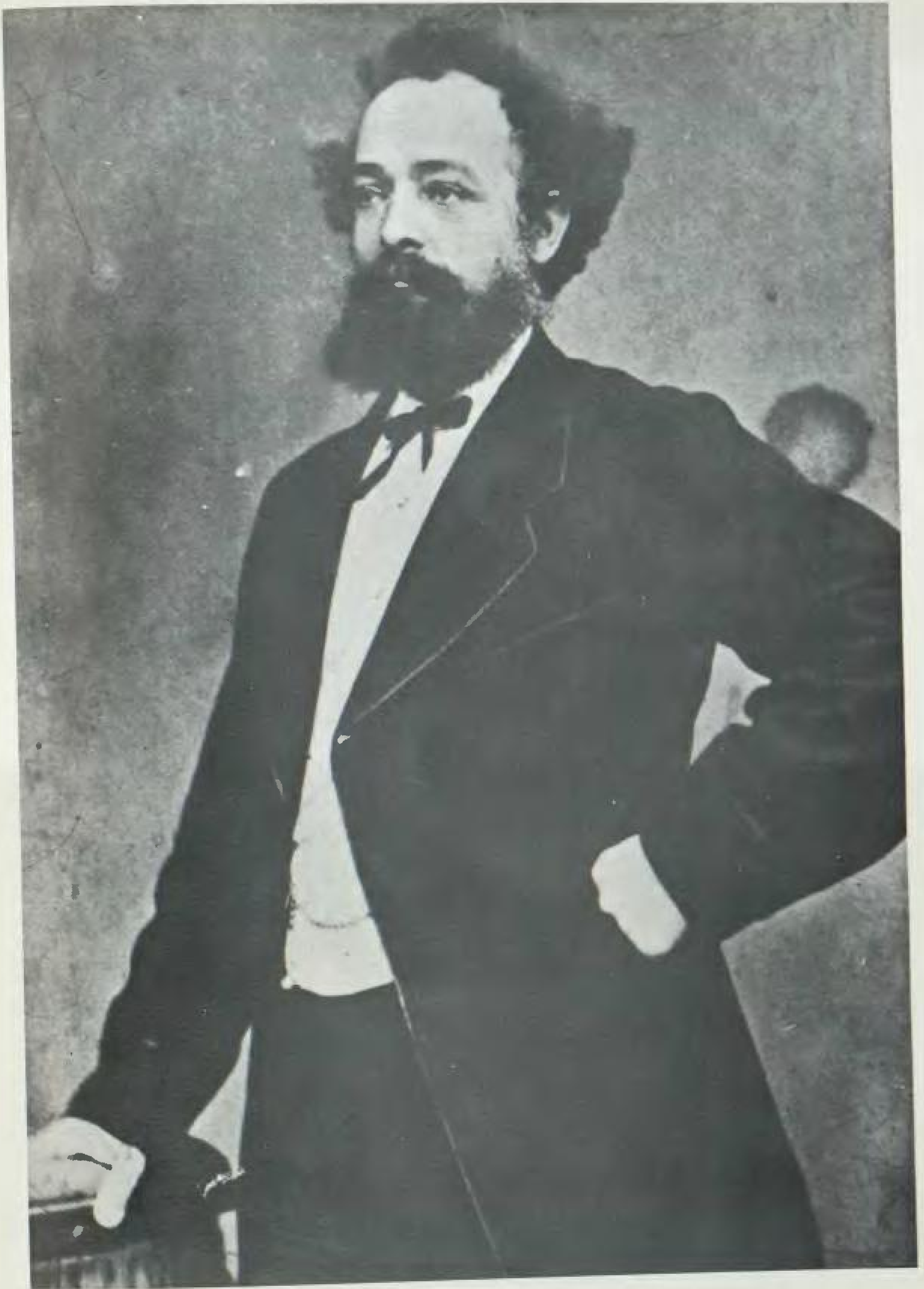
Theophil Hansen

KÜNSTLER-ALBUM
verlag v. A. W. Eckstein, Wien, L. Balmgasse 11.

21. Theophil Hansen (1813-1891), ó νεοκλασσικός αρχιτέκτων τῆς Σιναιας Ἀκαδημίας. Εἰκὼν ληφθεῖσα ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν *G. Niemann und F. Feldegg, Theophilos Hansen und seine Werke* (Wien 1893).

22. Theophil Hansen. Φωτογραφία. (Προσφορά του μηχανικού Rudolf G. Niemann, Wien).

23. Λεωνίδας Δρόσης (1834-1882), ο νεοκλασικός γλύπτης της Σιναίας 'Ακαδημίας. Φωτογραφία παρά τη κυρία Λένα Δ. Παπαευστρατίου, έγγονή του καλλιτέχνη.

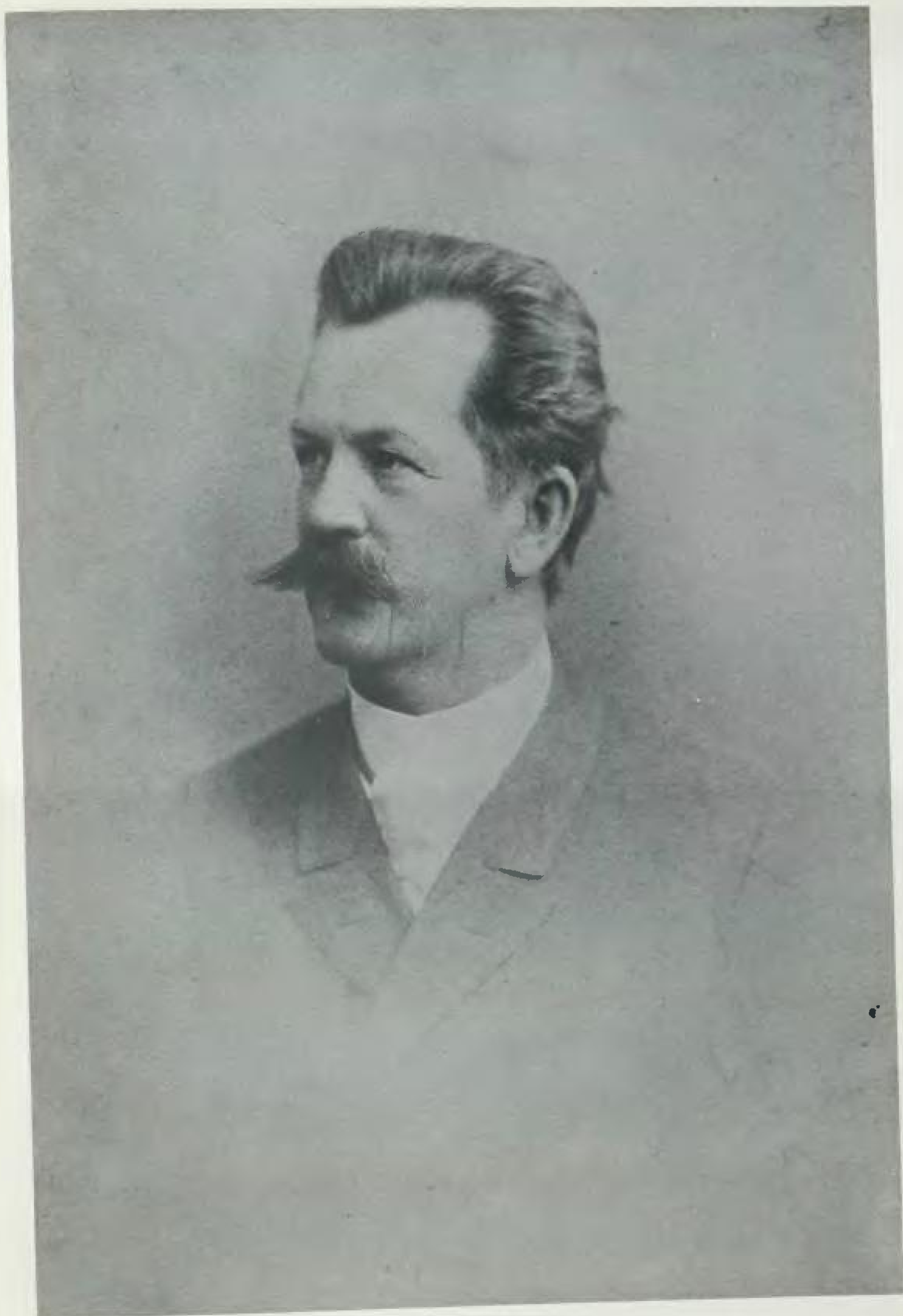
Theophil Hansen

Verlag von Anton Schroll & Co. Wien

Druck der Gesellschaft C. W. Z. Wien

24. Theophil Hansen ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ. Εἰκὼν ληφθεῖσα ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν *G. Niemann und F. Feldegg, Theophilus Hansen und seine Werke* (Wien 1893).

25. Ernst Ziller (1837-1923), μαθητής του Th. Hansen και εκτελεστής του μεγάρου της Σιναίας Ἀκαδημίας.

26. Christian Griepenkerl (1839-1916), ὁ νεοκλασσικὸς ζωγράφος τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας.
Εἰκὼν ἐν τῷ Bildarchiv der Nationalbibliothek (Wien).

27. Ernst Ziller. Φωτογραφία τοῦ 1878. (Προσφορά τῶν θυγατέρων του Βαλερίας καὶ Ναταλίας).

28. Χάρτης της σιδηροδρομικής γραμμής Wien-Gloggnitz, κατασκευασθείσης πρωτοβουλία και δαπάνη του Γεωργίου Σίνα. (Technisches Museum, Wien).

29. Albrechtsturm, «Πύργος πρὸς τέρψιν τοῦ κοινοῦ» παρὰ τὸ Baden τῆς Βιέννης, ἀνεγερθεὶς δαπάνῃ τοῦ Σίμωνος Σίνα (1857).

30. Πρόσωπις τοῦ ἐν Βιέννῃ ναοῦ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» am Fleischmarkt
πρὸ τῆς ἀνοικοδομήσεώς του, γενομένης τῷ 1859.

31. Πρόσοψις τοῦ ἐν Βιέννῃ ἑλληνικοῦ σχολείου πρὸ τοῦ 1859.

32. Πρόσοψις τοῦ ἐν Βιέννῃ ναοῦ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» am Fleischmarkt μετὰ τὴν ἀνοικοδόμησίν του δαπάνῃ τοῦ Σίμωνος Σίνα (1859).

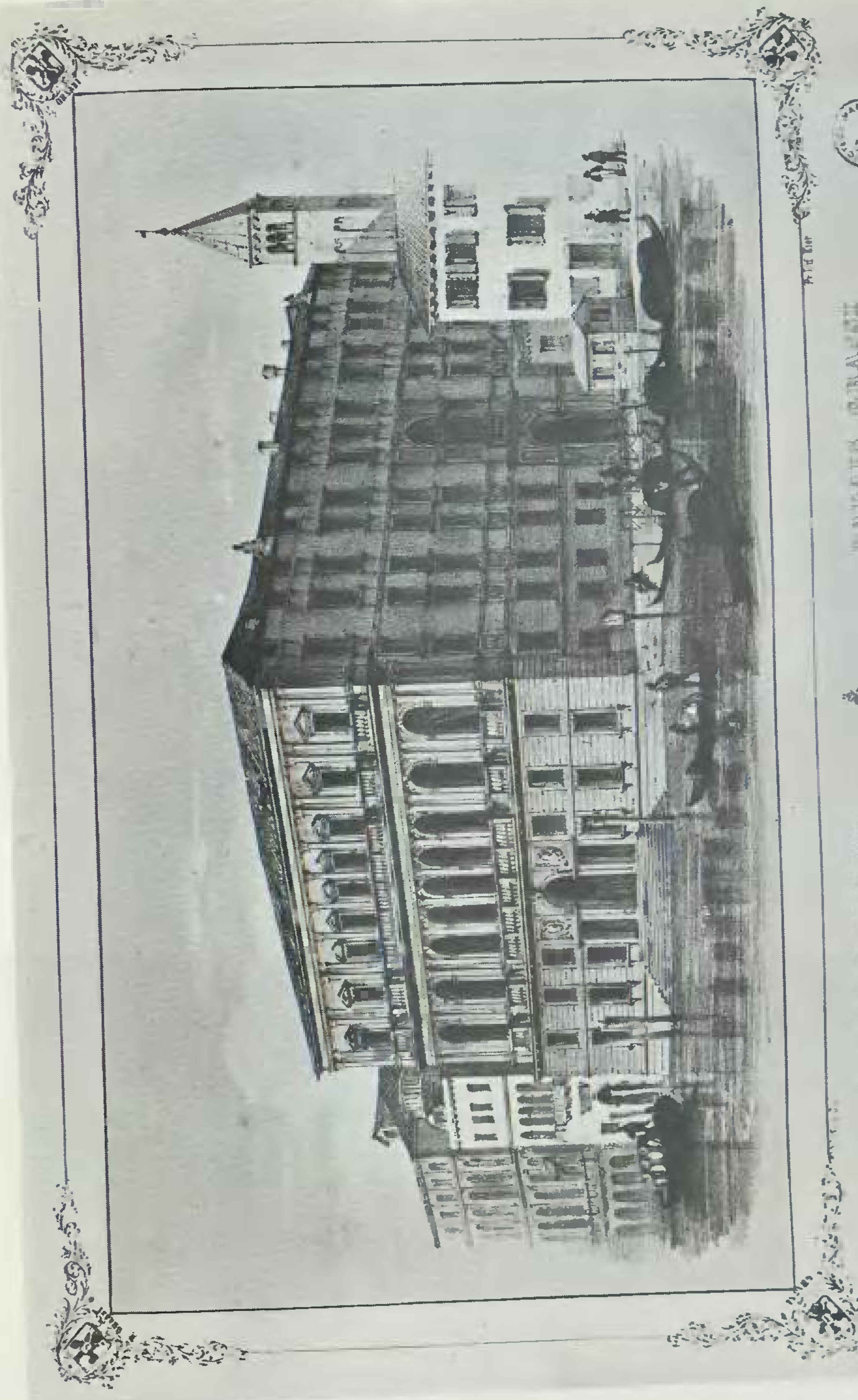

33. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐν Βιέννῃ ναοῦ τῆς «Ἁγίας Τριάδος» ἀπὸ Fleischmarkt μετὰ τὴν εἰκονογράφησιν τοῦ δαπάνη τοῦ Σίμωνος Σίνα (1859).

34. 'Η ἐν Mauerbach τῆς Κάτω Αὐστρίας ἔπαυλις τοῦ Σίνα.

Ε. ΜΑΡΤΙΝ
Ε. ΜΑΡΤΙΝ
Ε. ΜΑΡΤΙΝ

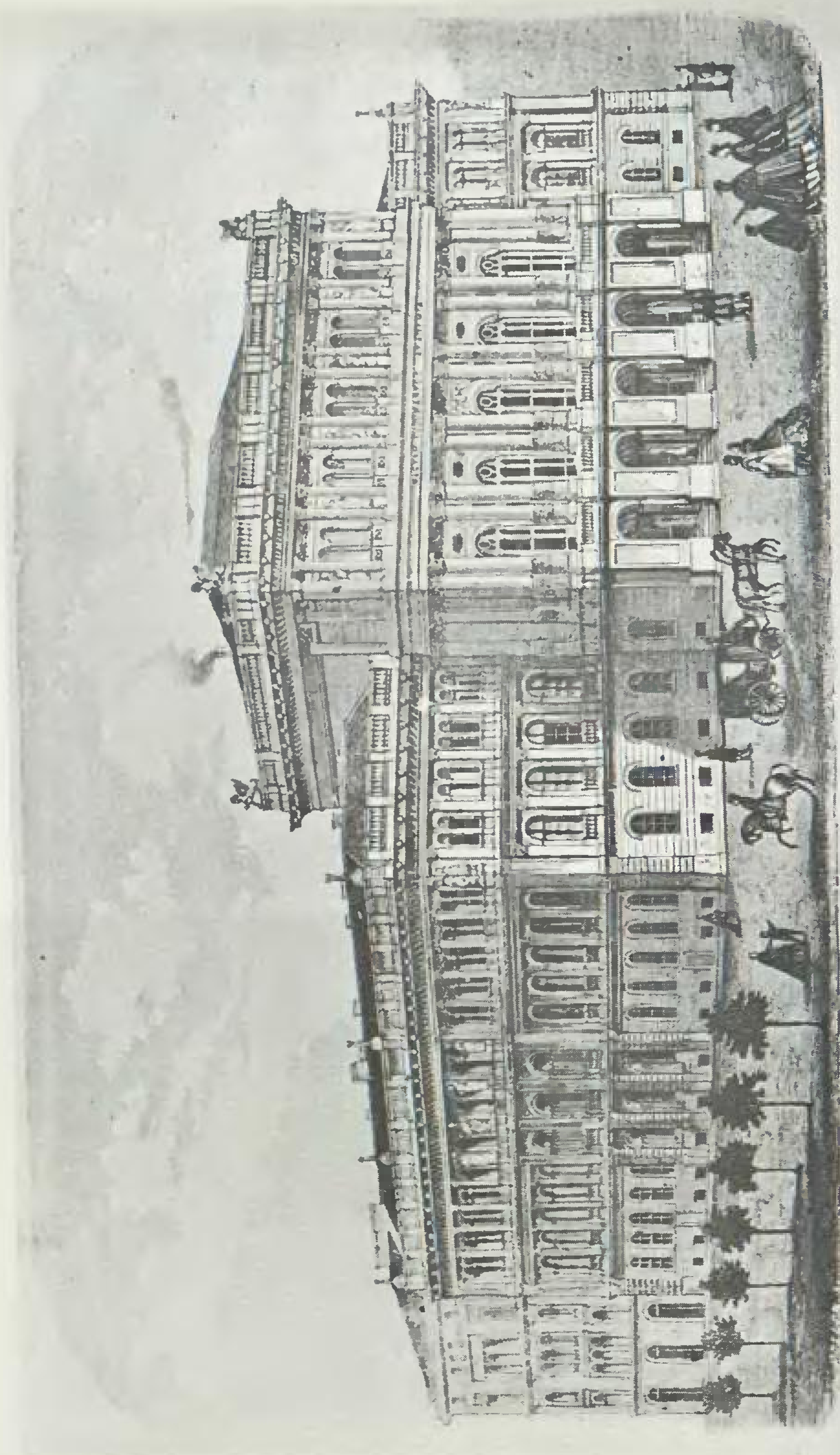
Π. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Π. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Paris Joseph Bon Vendeur Place St Marc 117

35. Το ἐν Βενετίᾳ Palazzo Grassi, ἀγορασθὲν τῷ 1858 ὑπὸ τοῦ Σίμωνος Σίνα. Εἰκὼν ληφθεῖσα ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Gianjacopo Fontana, Venezia monumentale pittoresca... (Venezia 1845-1846, no 7).

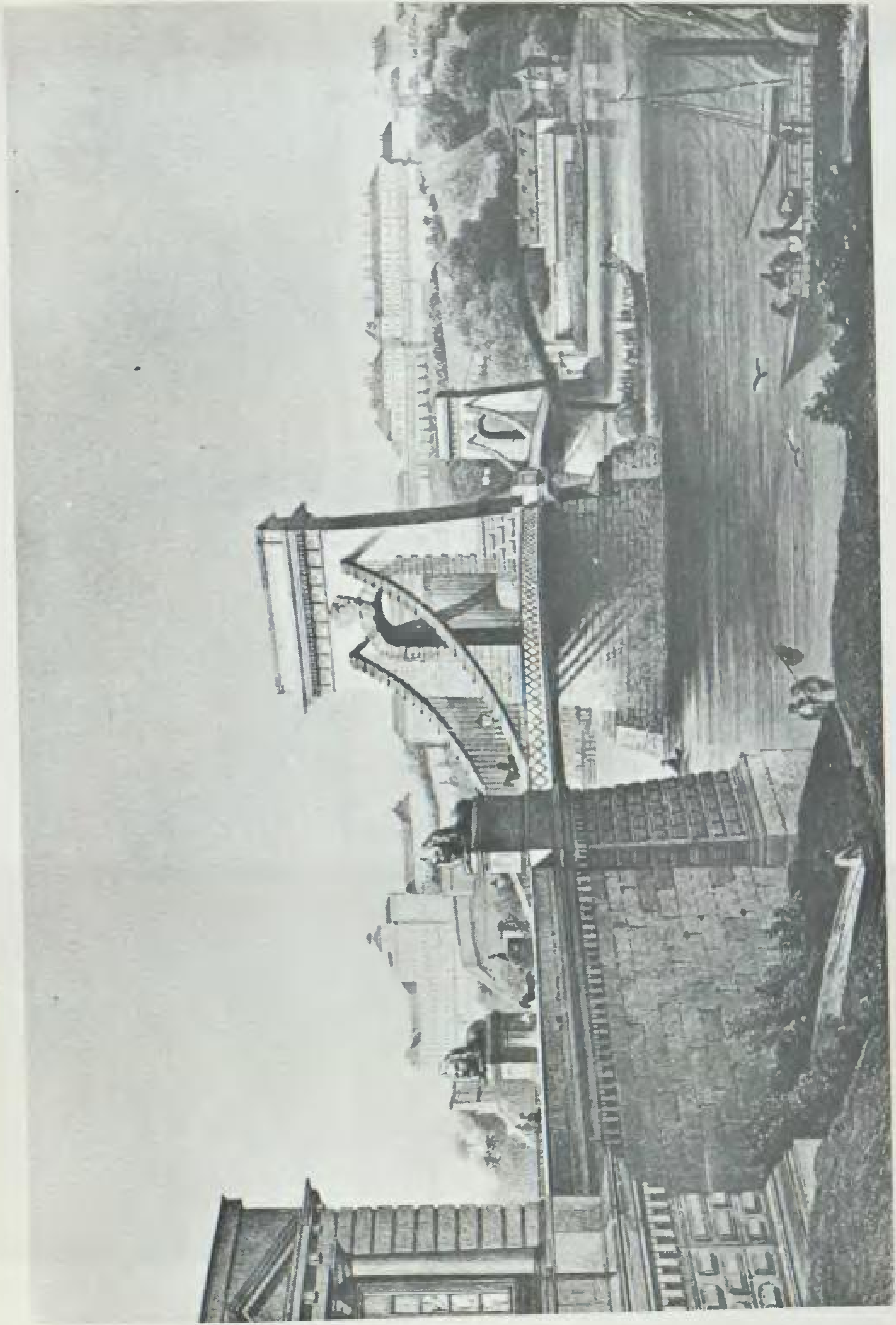
AZ AKADEMLA PALOTÁJA.

Emelte a nemzet.

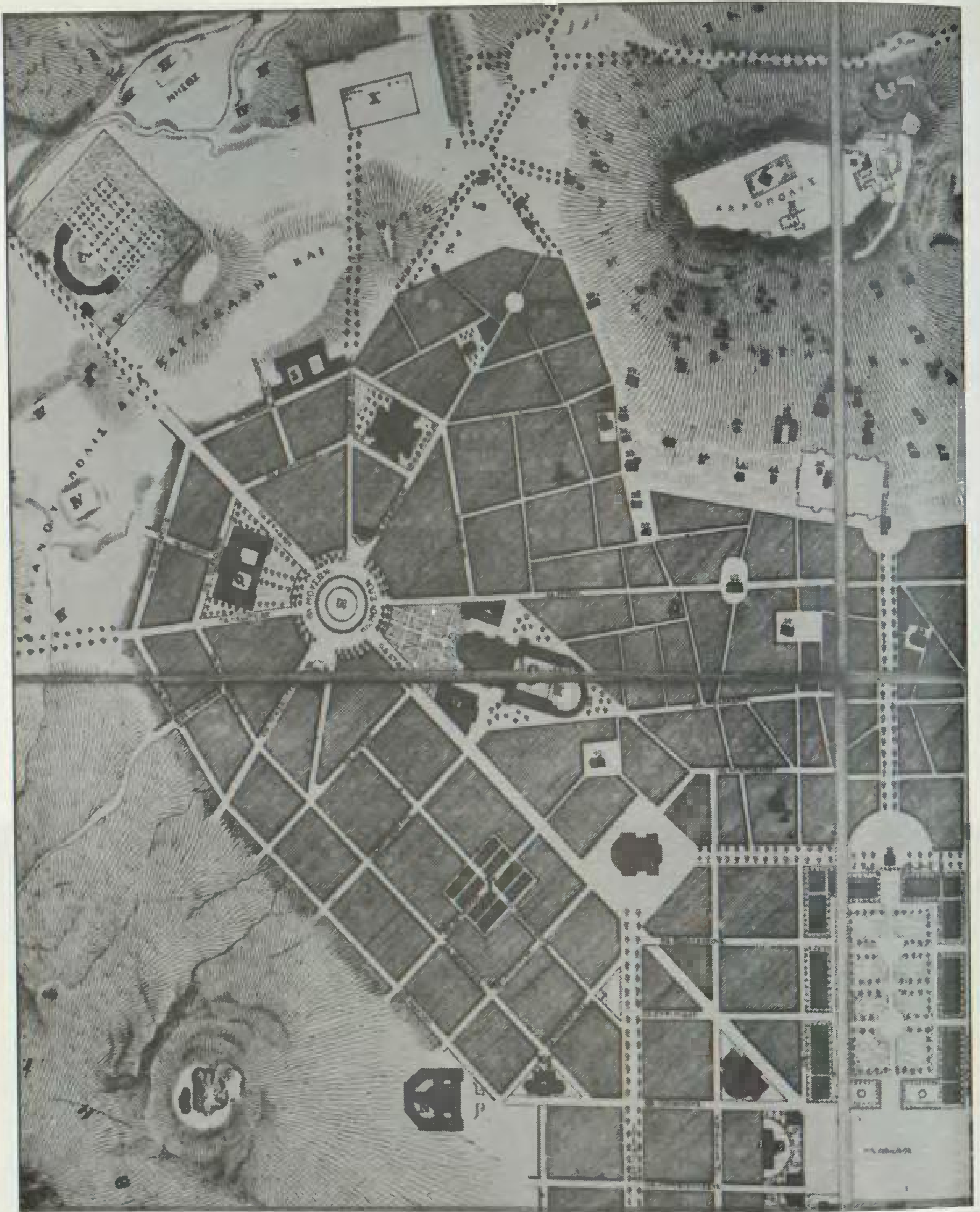
Építési kezdett 1862-ben.
Megnyitatták december 11-kén.

Beirjeztetett 1865-ben.

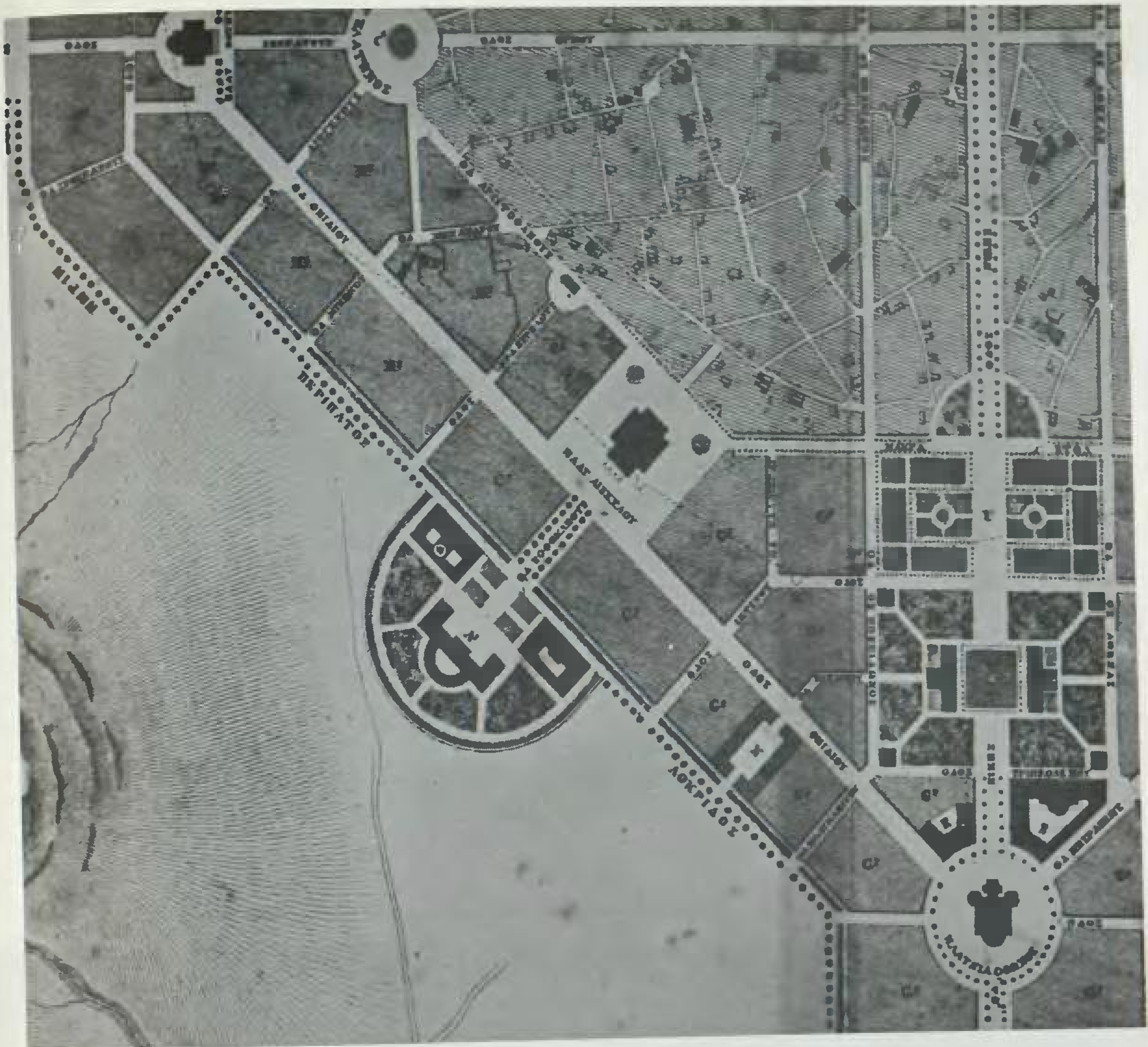
36. Το μέγαρον τῆς Ἀκαδημίας τῆς Βουδαπέστης (1865), τοῦ ὁποῖου μέγας δωρητῆς ἐγένετο ὁ Σίμων Σίνας.
Εἰκὼν ληφθεῖσα ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Magyarország és a Nagy Világ» (3-12-1865, p. 153).

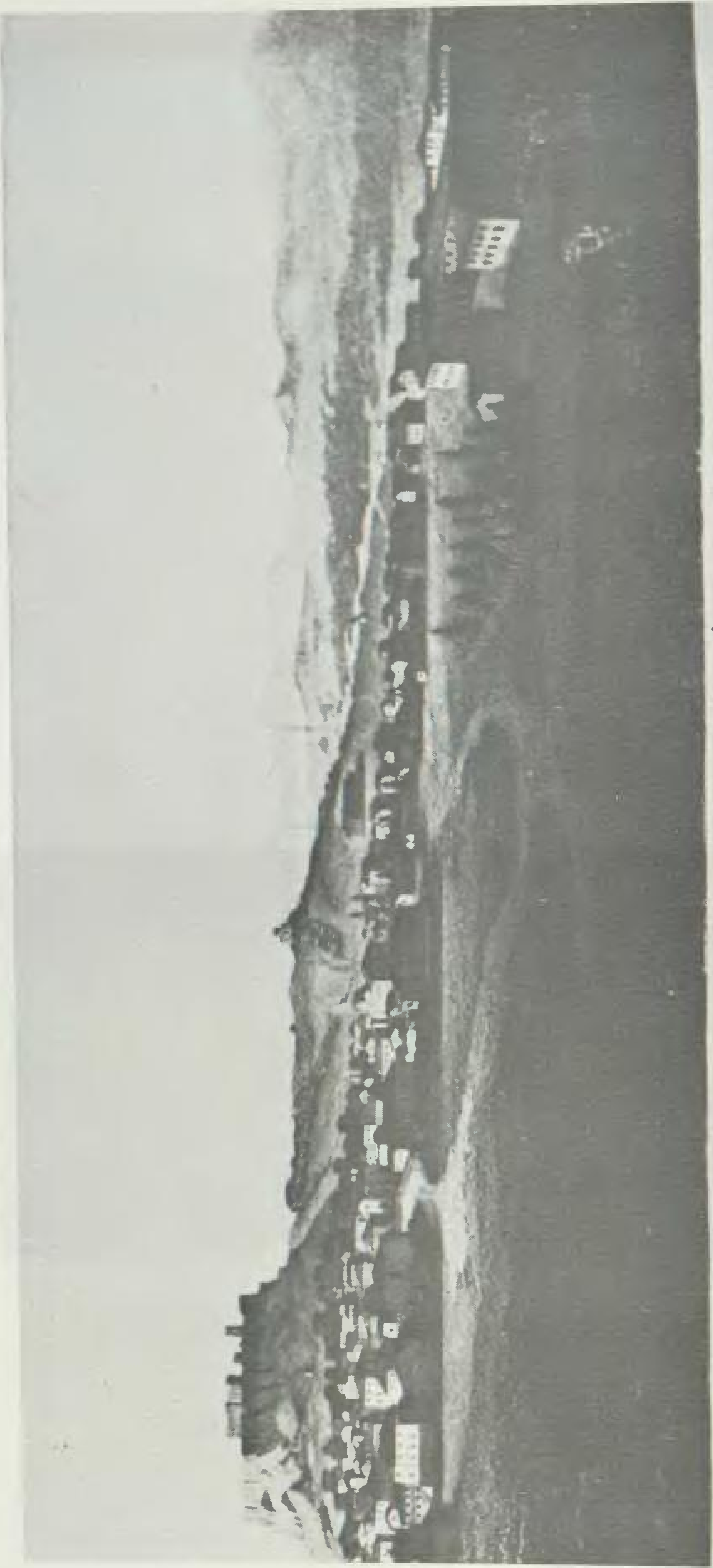
37. Ἡ κρεμαστή γέφυρα τῆς Βουδαπέστης, κατασκευασθεῖσα πρωτοβουλία τοῦ St. Széchenyi καὶ δαπάνη τοῦ Γεωργίου Σίνα. Εἰκὼν ληφθεῖσα ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ *J. Hunfalvy, Budapest és Környéke* (Pest 1859).

38. Τμήμα τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Ed. Schaubert καὶ Σταμ. Κλεάνθους (1833), ὅπου ἡ θέσις τῆς Ἀκαδημίας ὀρίζεται διὰ τοῦ γράμματος Q, ἢτοι παρὰ τῆ πλατεία Συντάγματος.

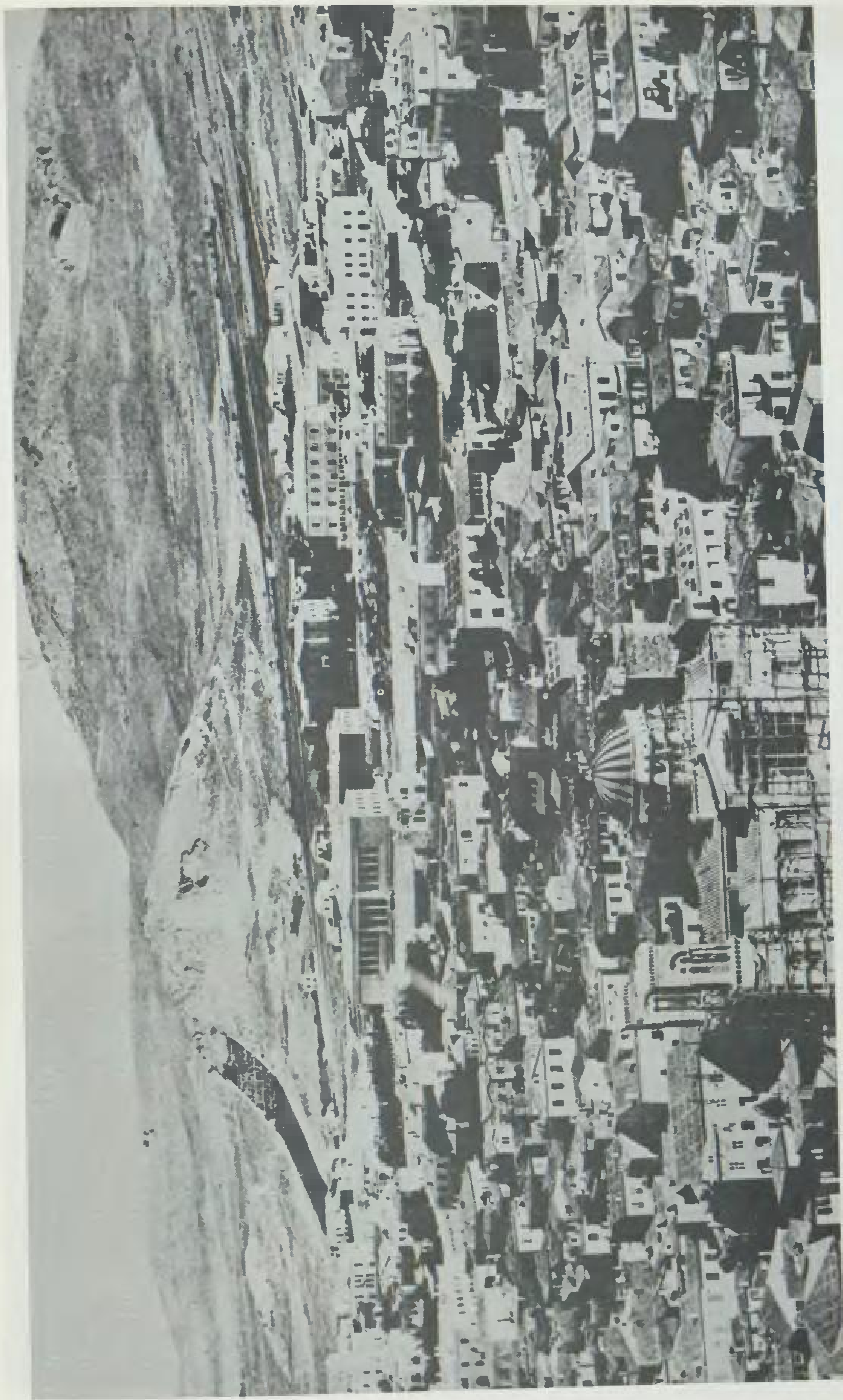
39. Τμήμα του σχεδίου της πόλεως Ἀθηνῶν ὑπὸ Leo Klenze (1834), ὅπου ἡ θέσις τῆς Ἀκαδημίας ὀρίζεται παρὰ τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομείῳ «ἡ Ἐλπίς».

Αθήνα - Αθήνα

40. "Αποψις τών 'Αθηνών κατά χαλκογραφίαν τοῦ 1850. Δεξιά διακρίνεται τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἀνατολικῶς αὐτοῦ σύνδενδρος περίβολος, ἐφ' οὗ ἐκτίσθη ἡ 'Ακαδημία. (Προσφορὰ 'Επαμ. Στασινοπούλου).

41. Τμήμα απόψεως τῶν Ἀθηνῶν κατὰ φωτογραφίαν τοῦ Rumine (1860), ὅπου διακρίνονται οἱ ἐκατέρωθεν τοῦ Πανεπιστημίου ἄκτιστοι χώροι. (Ἀντίγραφον ἐν τῷ Ἐθνικῷ καὶ ἱστορικῷ Μουσείῳ τῆς Ἑλλάδος).

42-43. Δύο μαρμάρινα ἀγγεῖα, κατασκευασθέντα δαπάνῃ τοῦ Σίμωνος Σίνα ἐπὶ τῇ καταθέσει

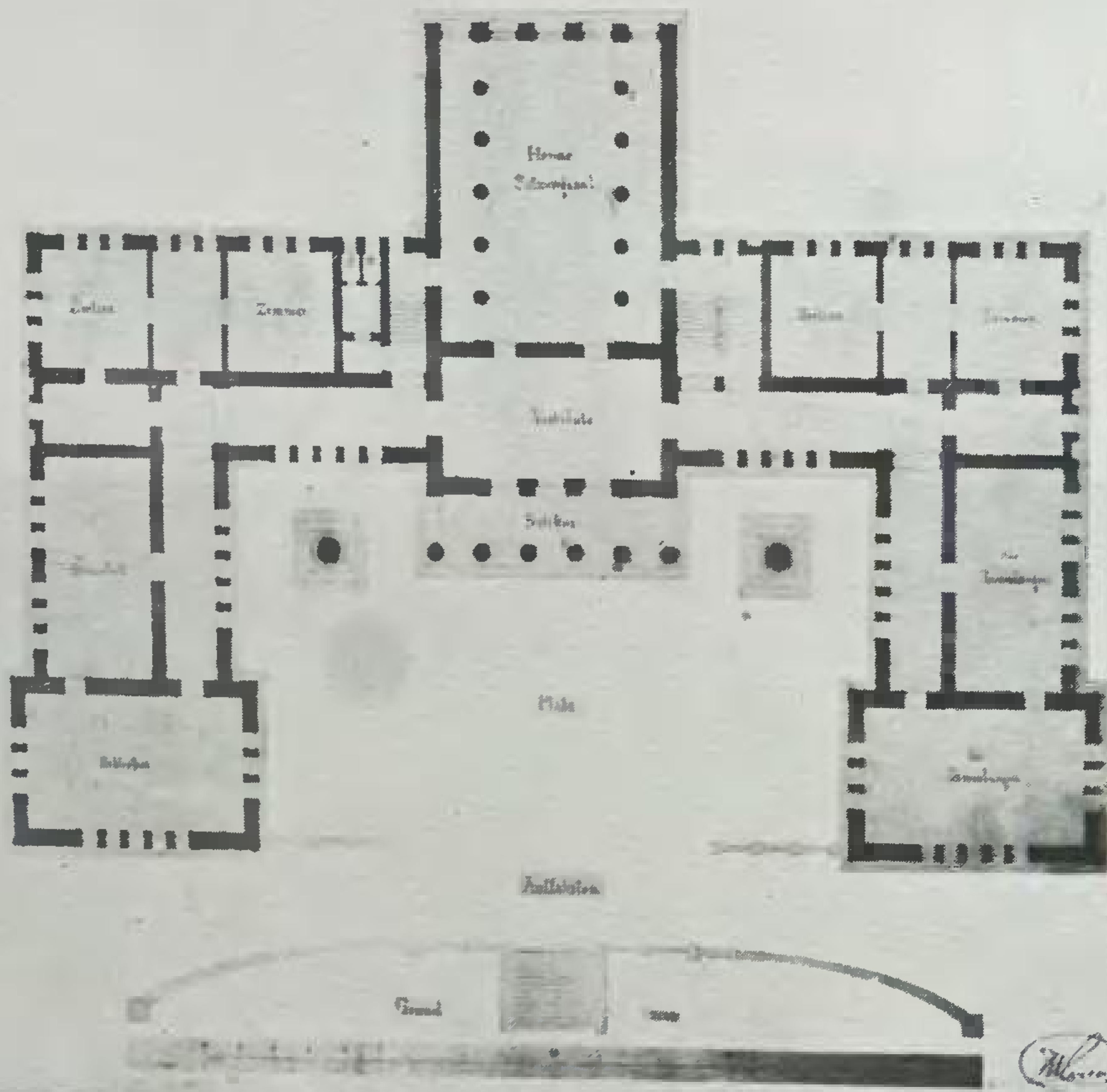

τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τοποθέτησίν των πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ὁθωνος.

Haupt Ansicht.

DIE FREIHERRLICH VON SINASCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
ZU ATHEN.

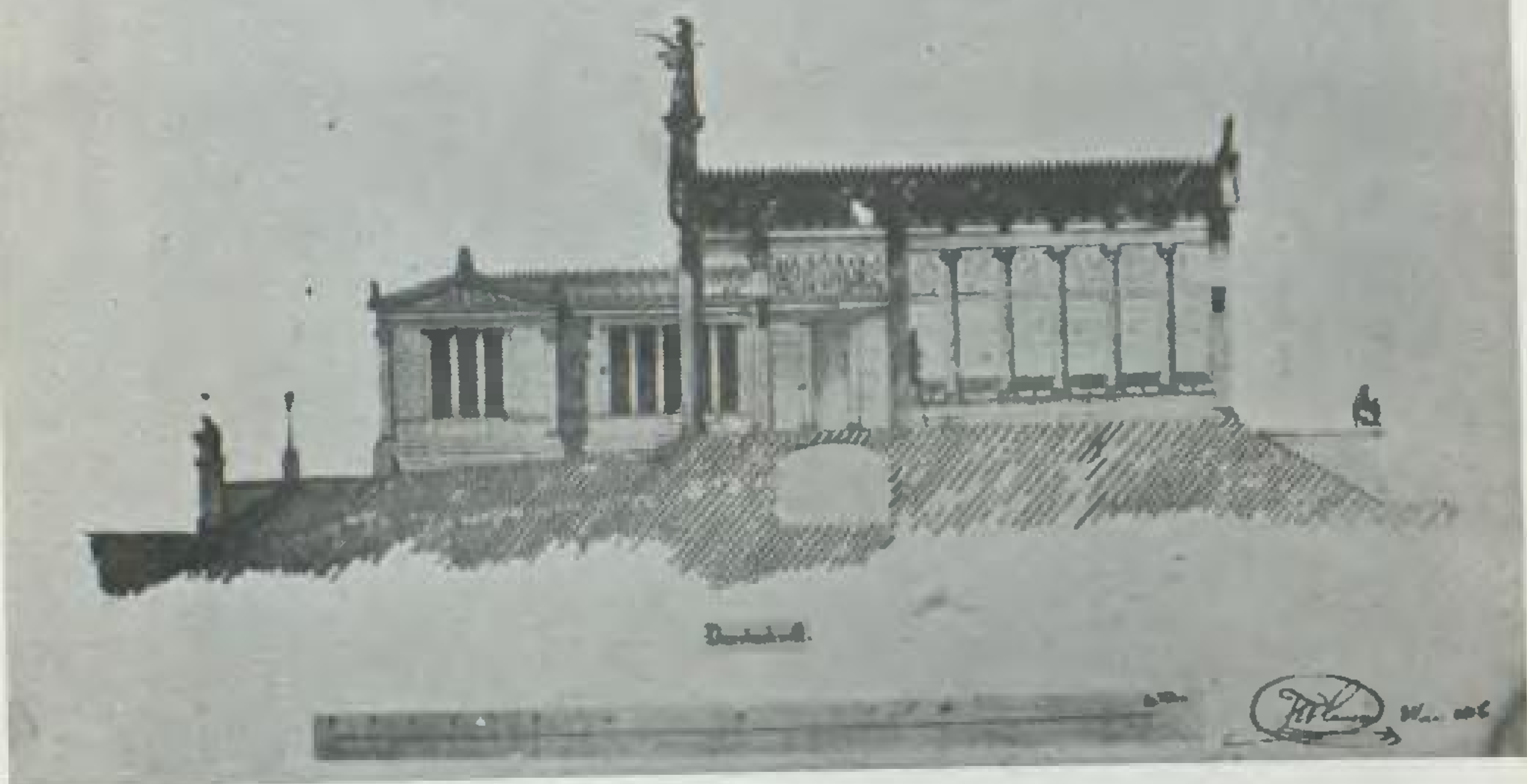

44. Τα πρώτα σχέδια (πρόσοψις και κάτοψις) της Σιναίας Ἀκαδημίας ὑπὸ Theophil Hansen (1856).
Akademie der bildenden Künste (Wien).

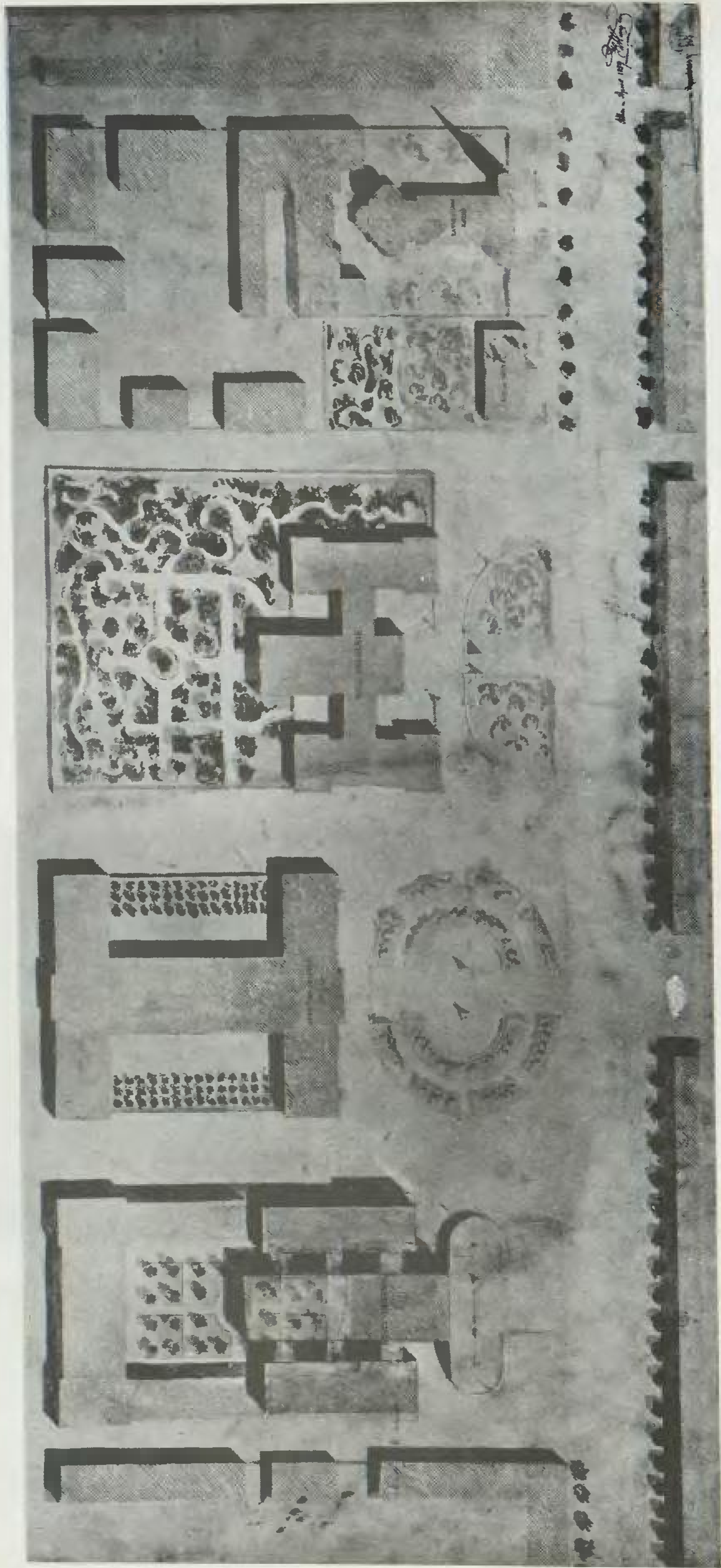

Seiten-Ansicht

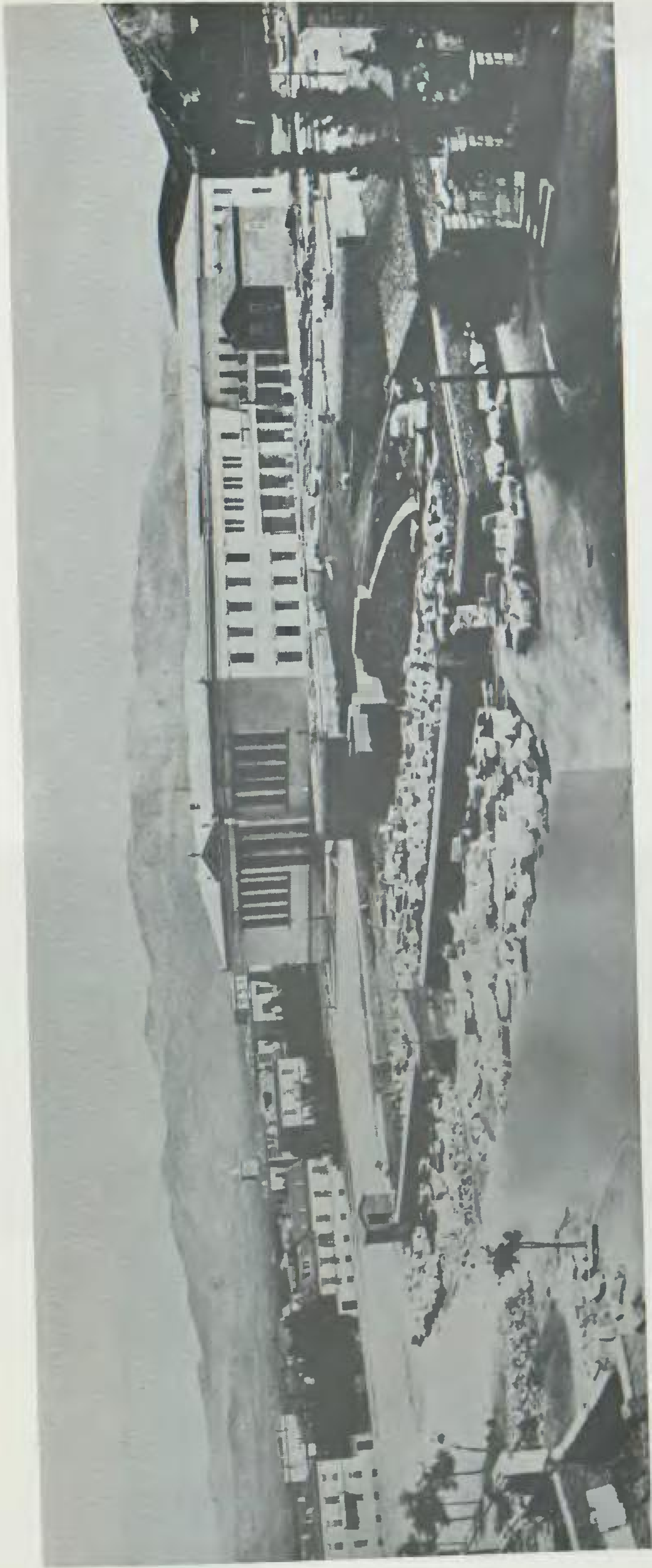
DIE FREIHERRLICH VON SINASCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
ZU ATHEN.

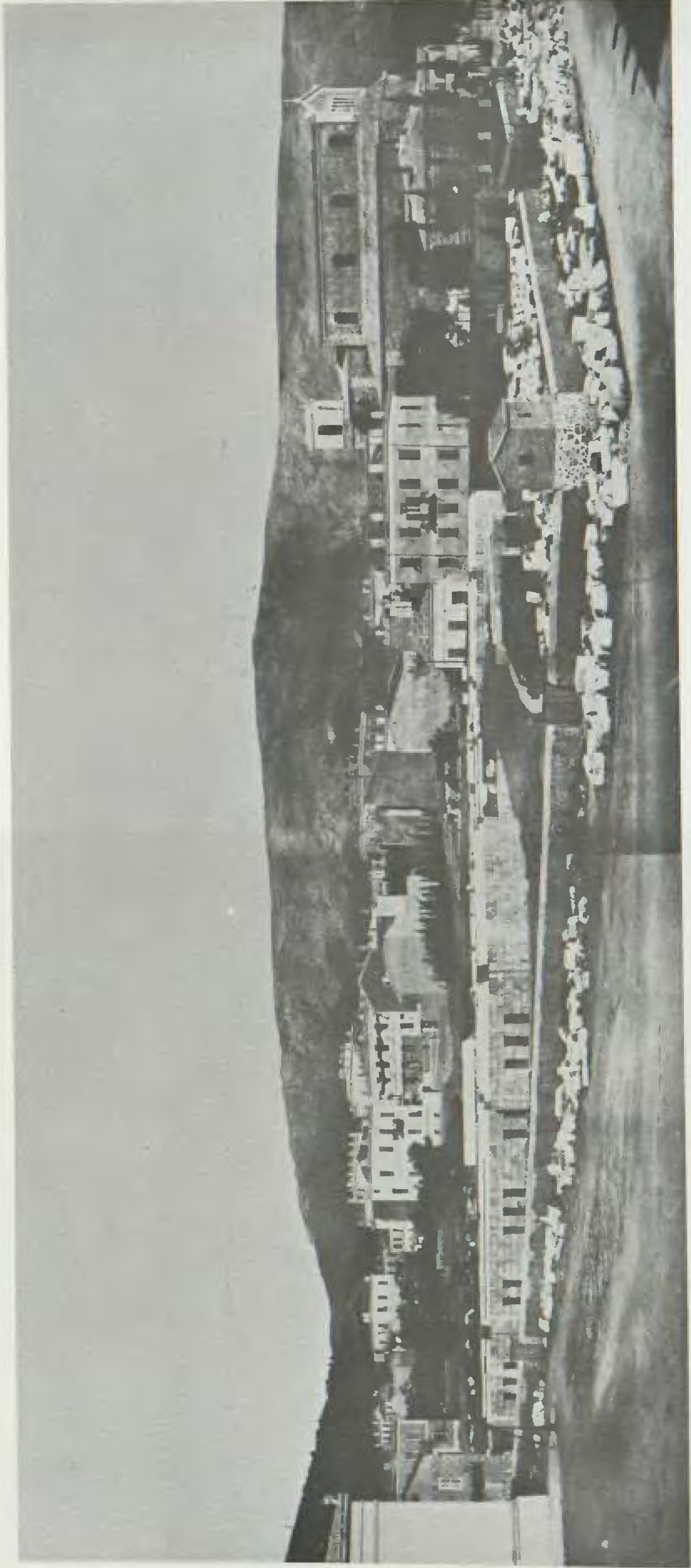
45. Τα πρώτα σχέδια (πλαγία ὄψις και κατὰ μῆκος τομή τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν) τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας ὑπὸ Theophil Hansen (1856). Akademie der bildenden Künste (Wien).

46. 'Η «ἀρχιτεκτονική τριλογία» (Μουσείον-Πανεπιστήμιον-Ακαδημία). Κάτοπις ὑπὸ Th. Hansen (1859). Akademie der bildenden Künste (Wien). Βλ. καὶ εἰκ. 95α.

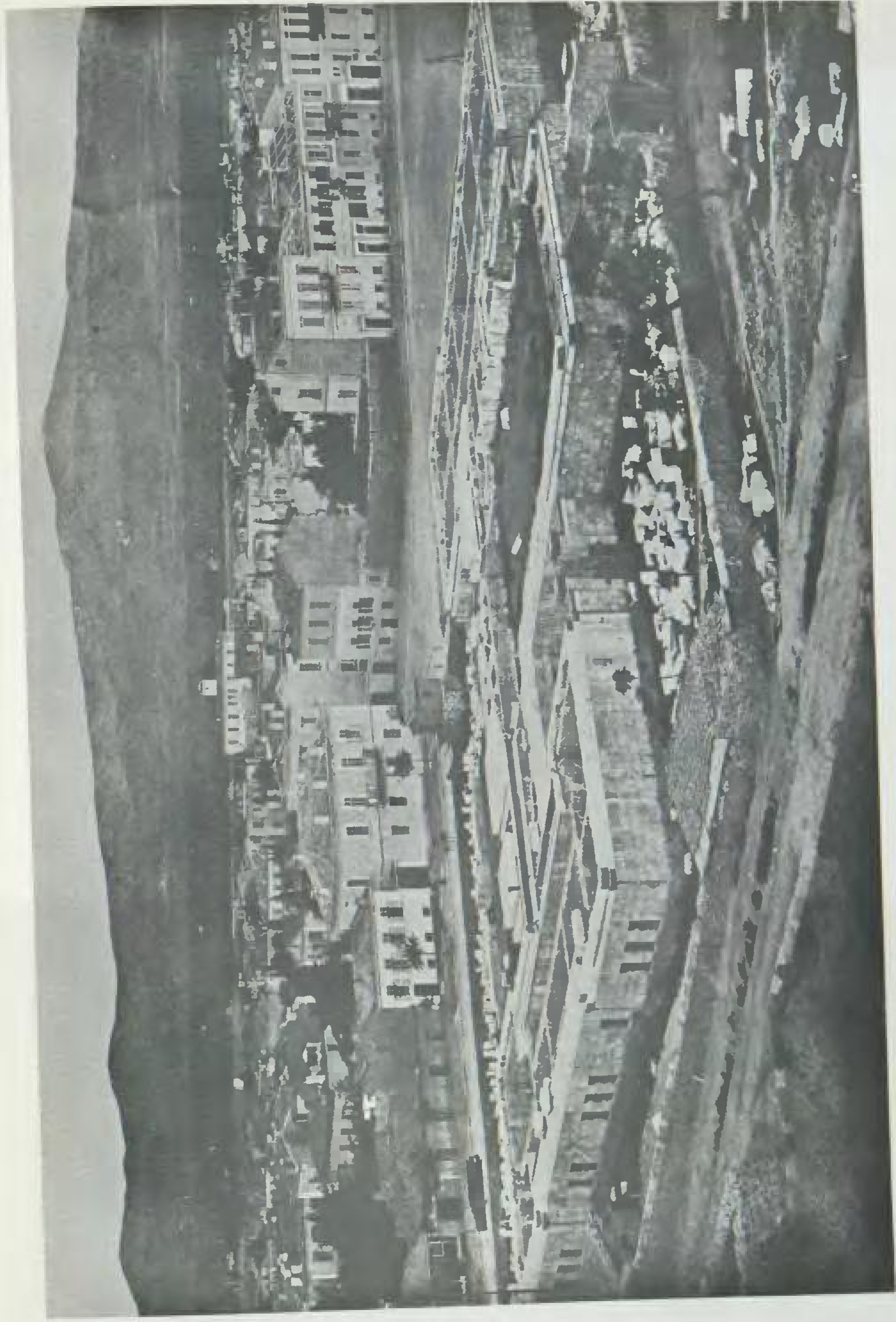

47. 'Η βάση της ανεγειρομένης 'Ακαδημίας ἐκ νοτιοανατολικῆς σκοπῆς (1861). Φωτογραφία. Ακαδημία τῶν ἐπιπέδων Τέχνης (Wien).

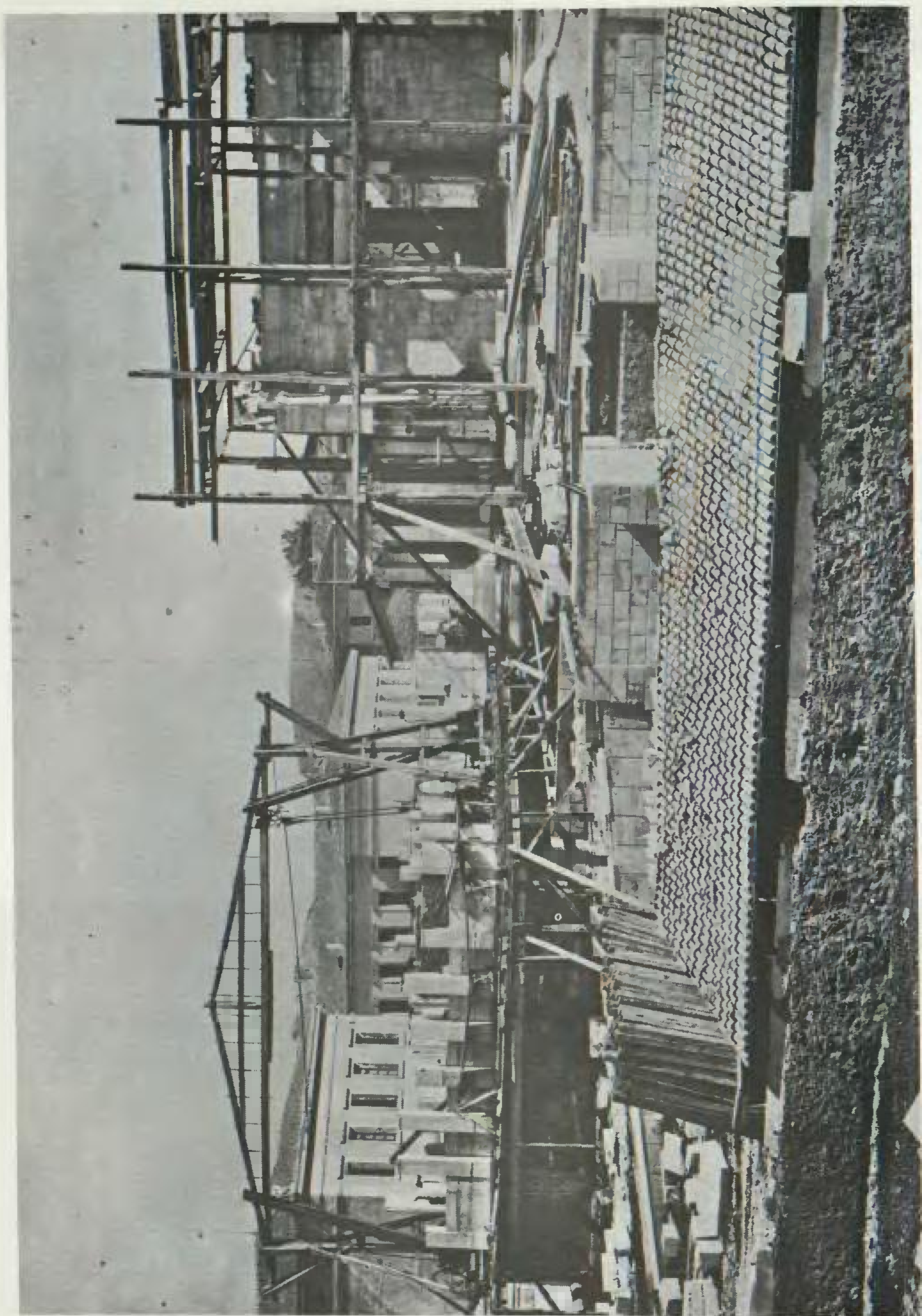

48. 'Η βάσις τῆς ἀνεγειρομένης 'Ακαδημίας ἐκ νοτιοδυτικῆς σκοπιᾶς (1861). Φωτογραφία. Ακαδημία der bildenden Künste (Wien).

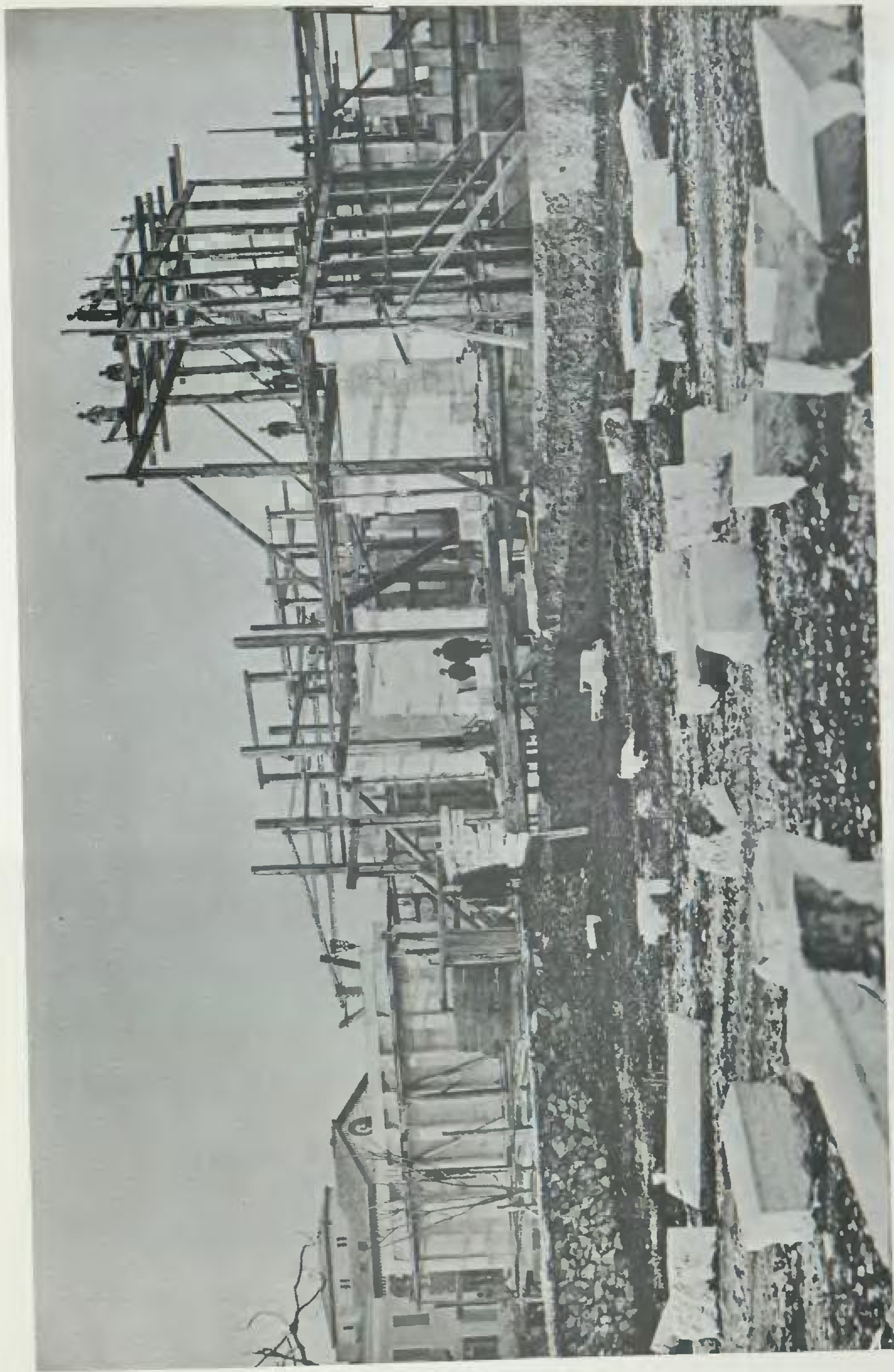

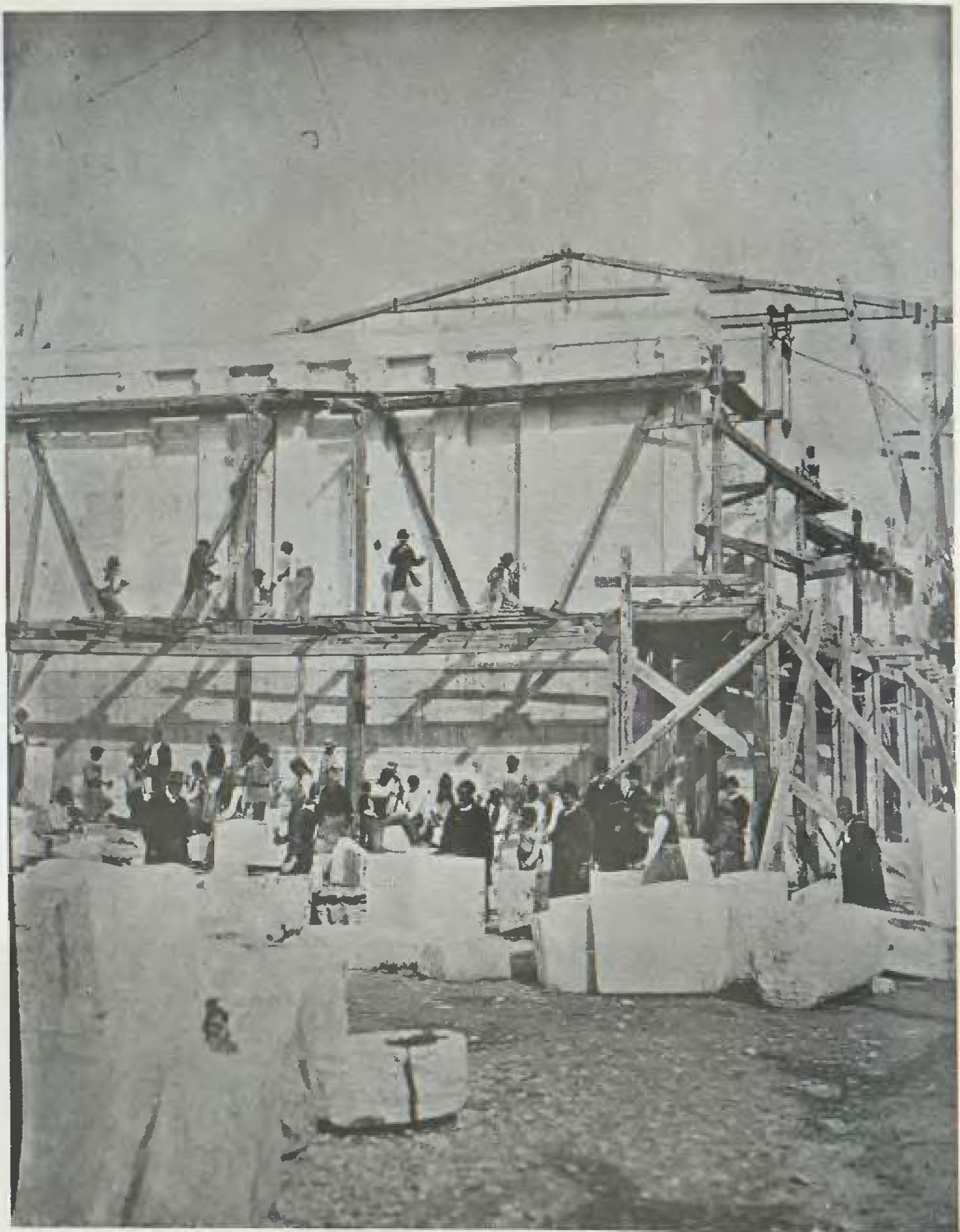
49. 'Η βάσις τῆς ἀνεγειρομένης 'Ακαδημίας ἐκ βορειοανατολικῆς σκοπιᾶς (1861). Φωτογραφία. Ακαδημία τῶν ἰσχυρῶν (Wien).

50. Τά προπύλαια και ή δυτική πτέρυξ τής 'Ακαδημίας υπό κατασκευήν. Φωτογραφία. Ακαδημία der bildenden Künste (Wien).

51. 'Η βορεια πλευρα και η ανατολικη πτερυξ της 'Ακαδημίας υπο κατασκευην (1869). Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien)

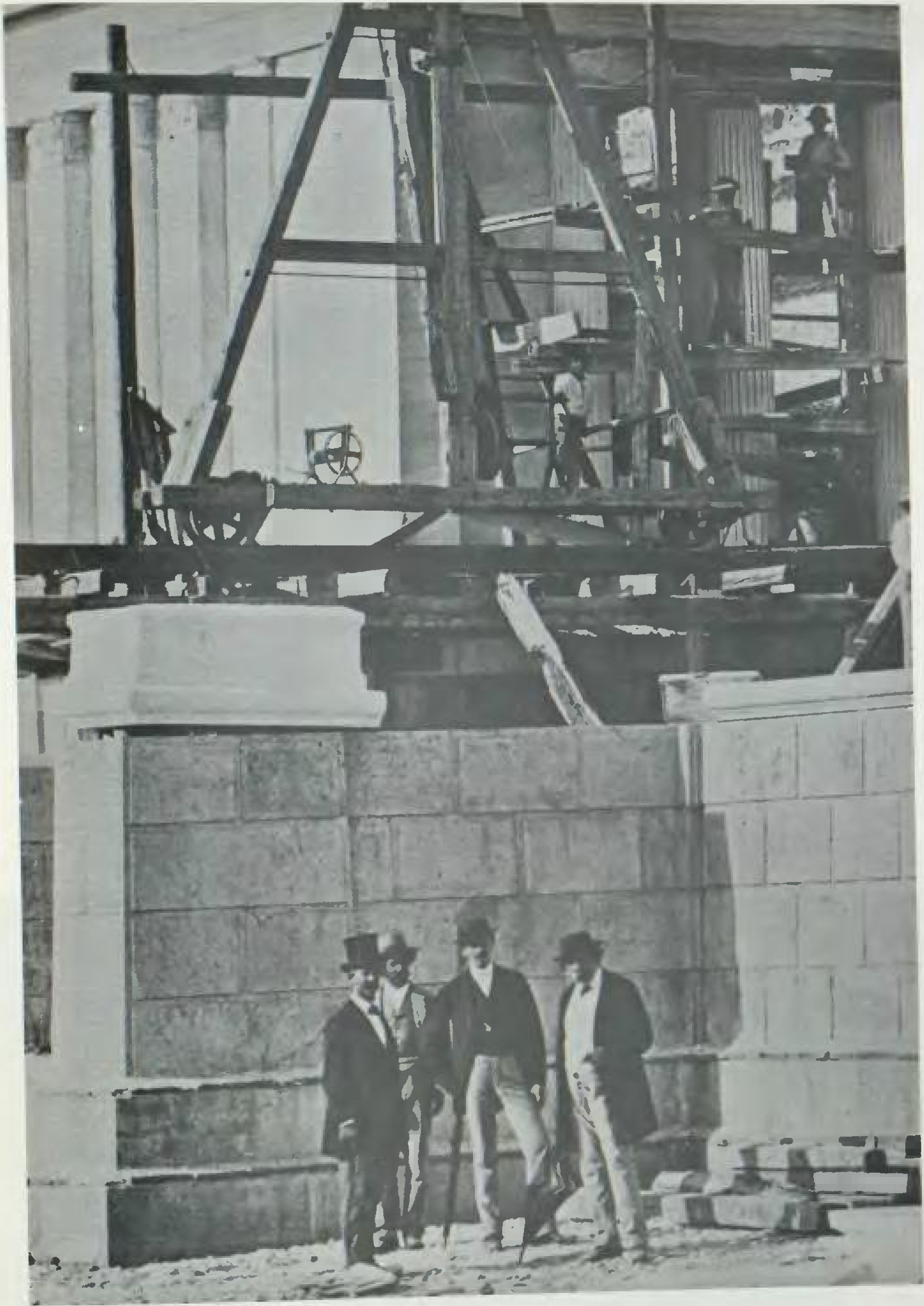
52. Πτέρυξ τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ κατασκευὴν. Λιθοξόοι, κτίσται καὶ ἐπισκέπται (1869).
Φωτογραφία. Ἐθνικὴ Πινακοθήκη (Ἀθῆναι).

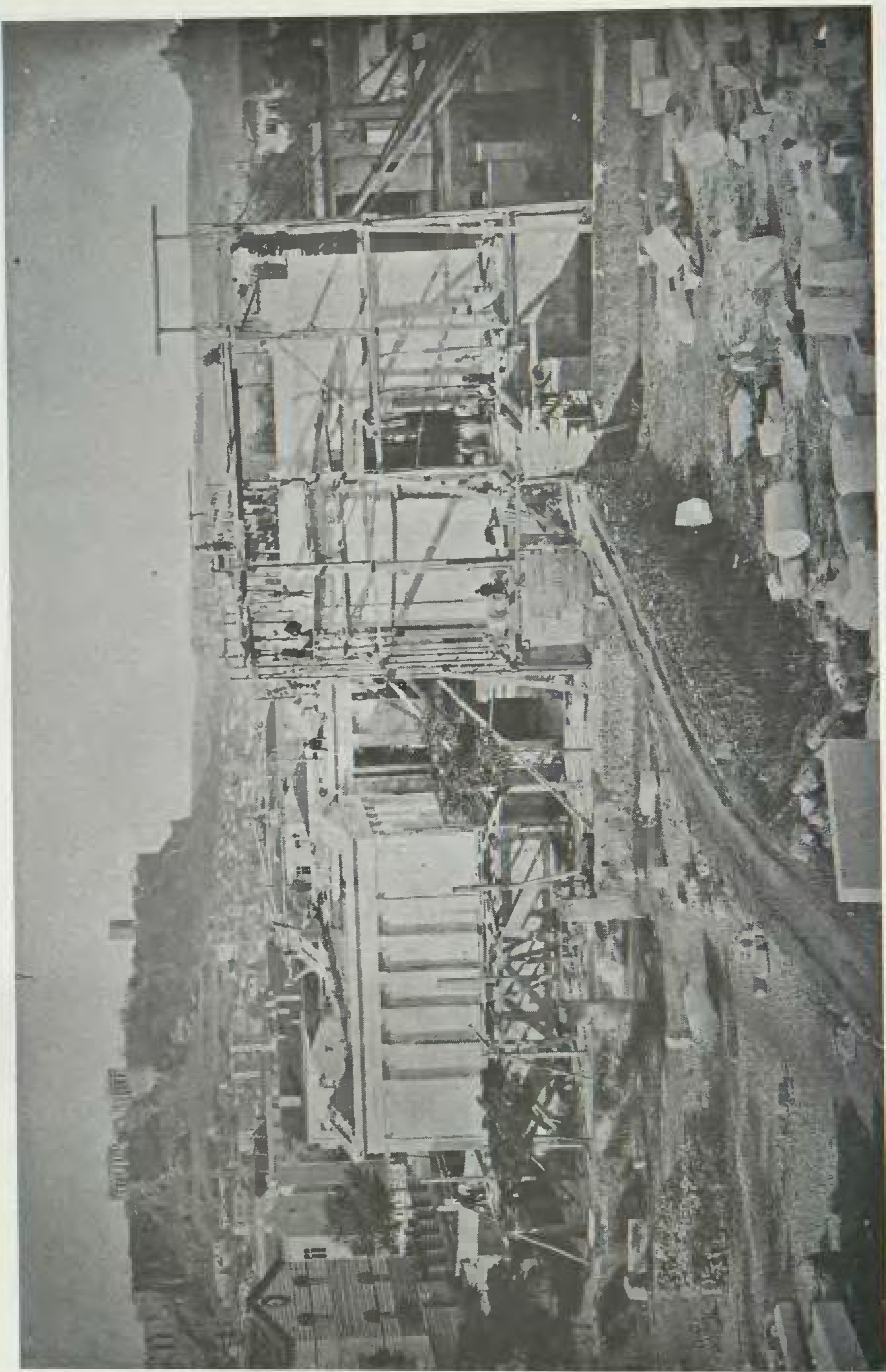
53. 'Ο εργολάβος τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας Νικόλαος Κουμέλης. Λεπτομέρεια ἐκ τῆς εἰκ. 52.

54. Κιονόκρανα της 'Ακαδημίας υπό κατεργασίαν. Δεξιά, ὀπισθεν ἑνὸς κιονοκράνου διακρίνεται ὁ Hansen.
Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

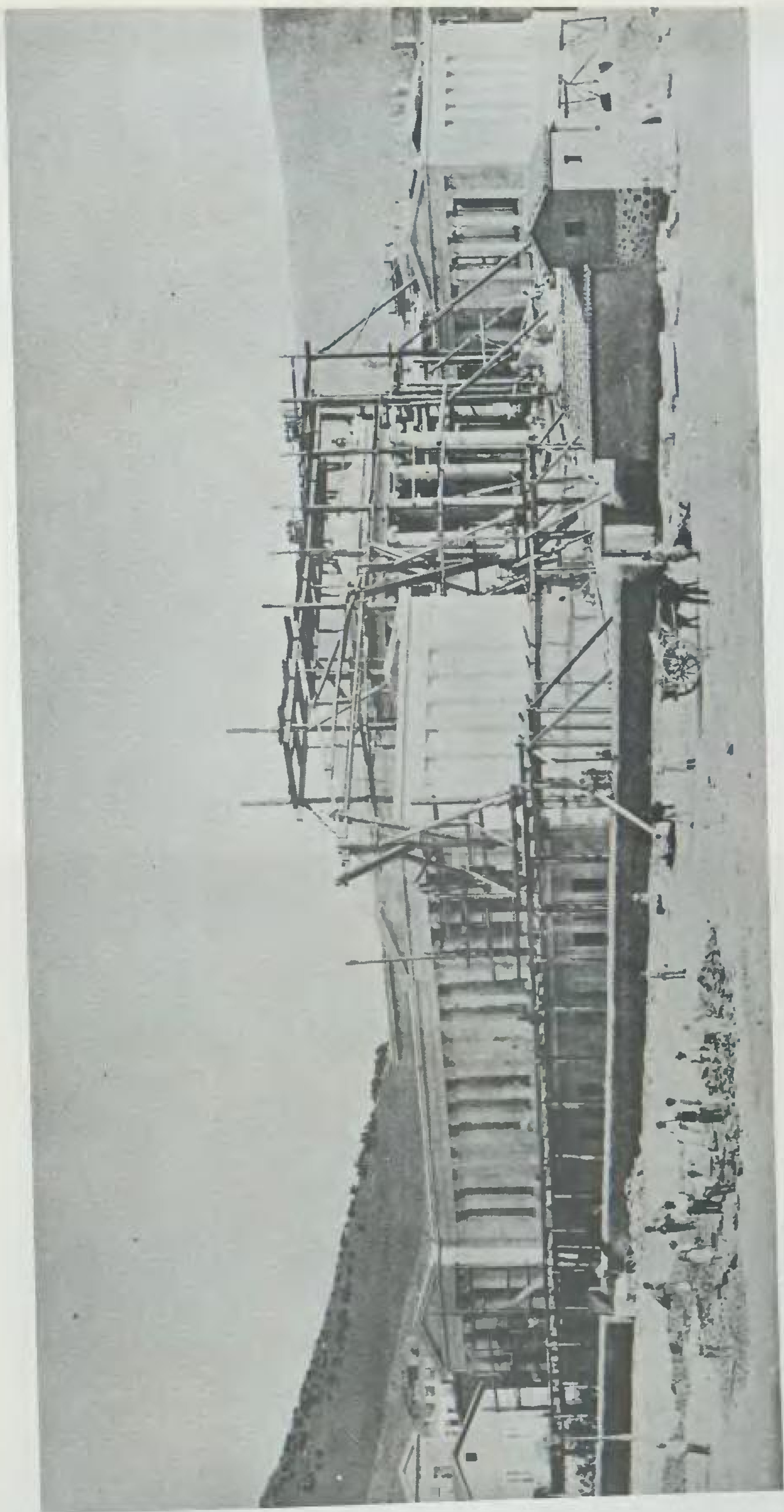

55. Τμήμα τῆς ἀνεγειρομένης Ἀκαδημίας. Ἐκ τῶν εἰκονιζομένων προσώπων δεξιὰ εἶναι ὁ Hansen, ἀριστερὰ δὲ ὁ Ziller. Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

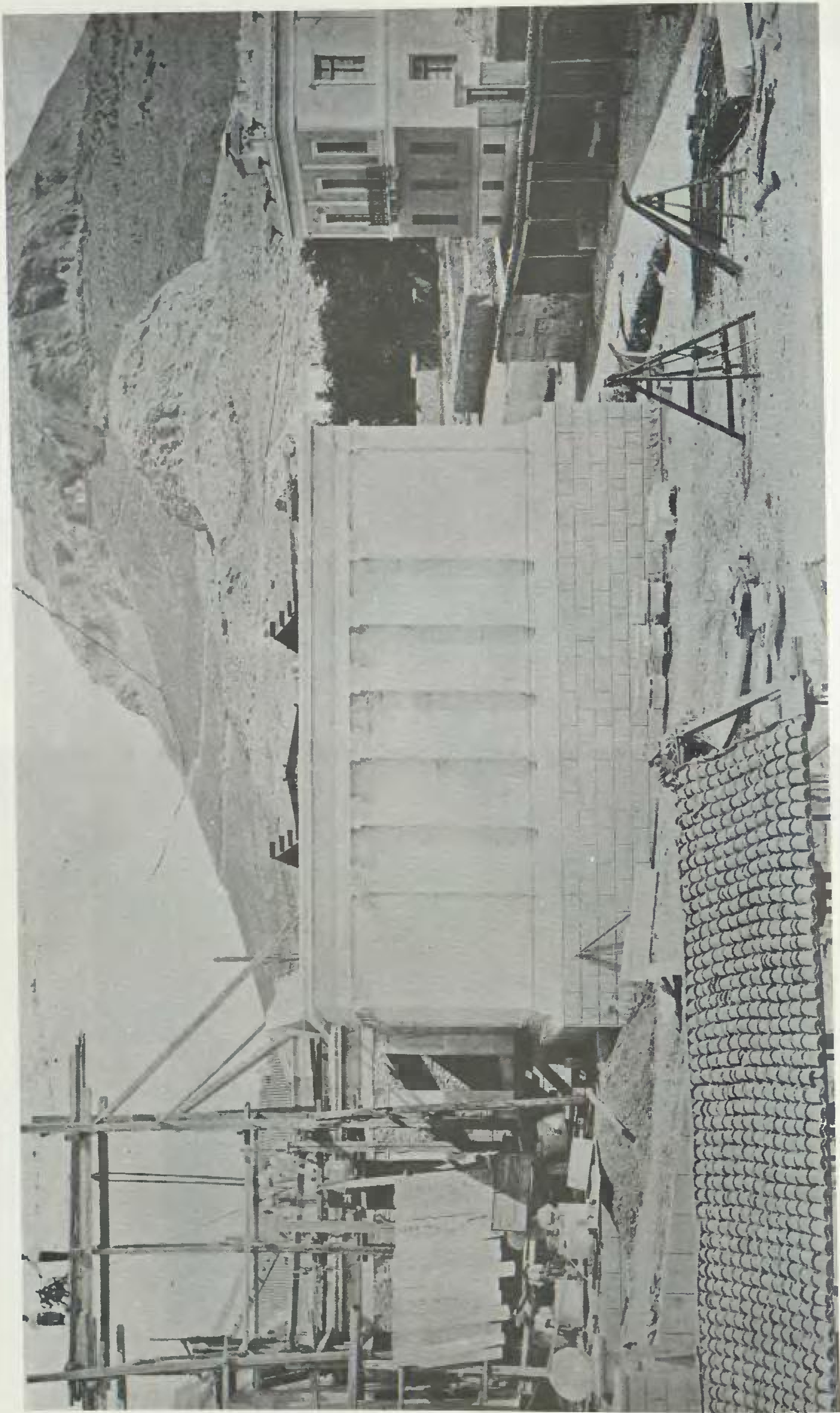

56. 'Η βορεία πλευρά τῆς 'Ακαδημίας ὑπὸ κατασκευῆν. Εἰς τὸ βάθος διακρίνονται ἀριστερὰ μὲν ἡ 'Ακρόπολις, δεξιὰ δὲ τὸ 'Αστεροσκοπεῖον. Φωτογραφία. 'Εθνικὴ Πινακοθήκη ('Αθήναι).

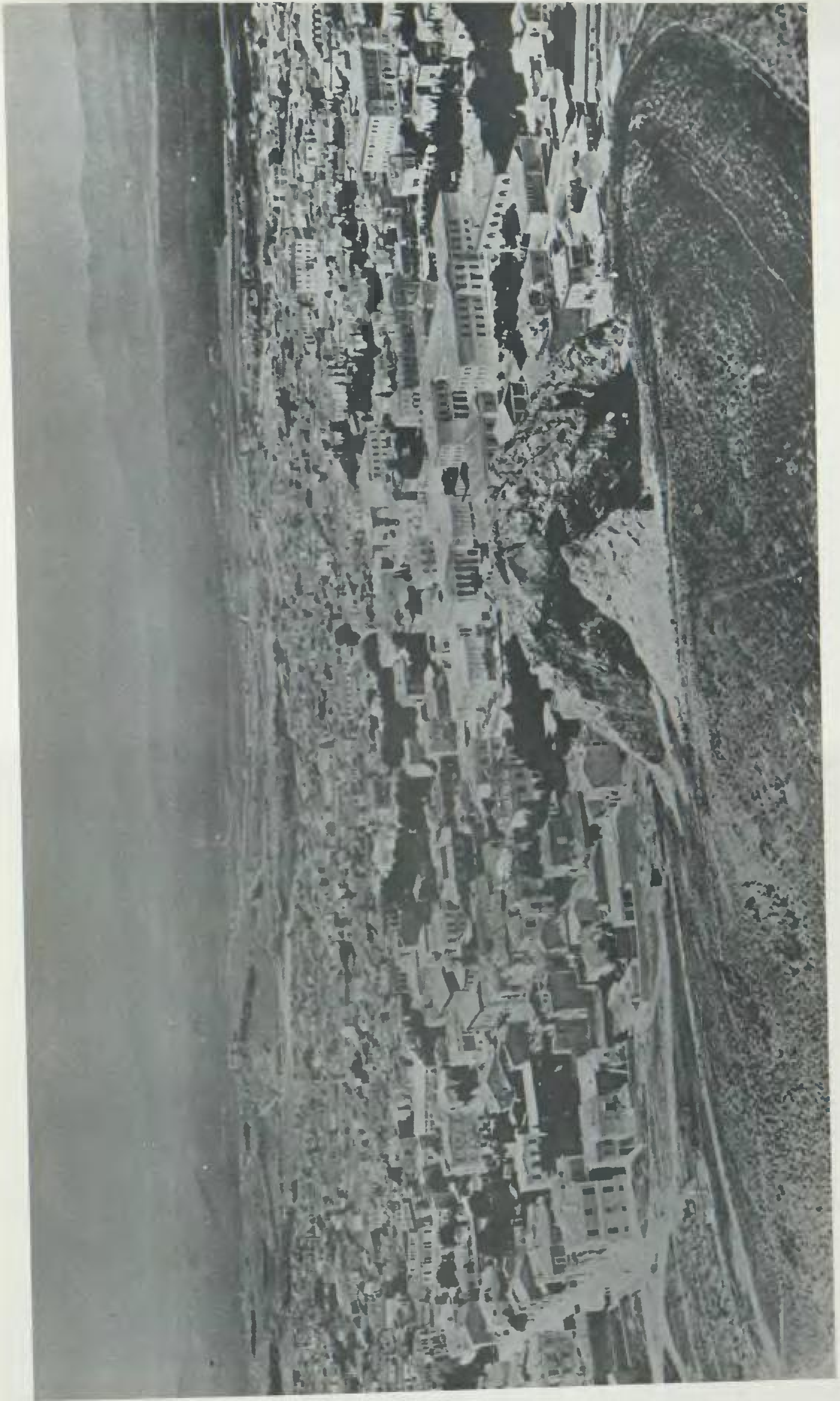

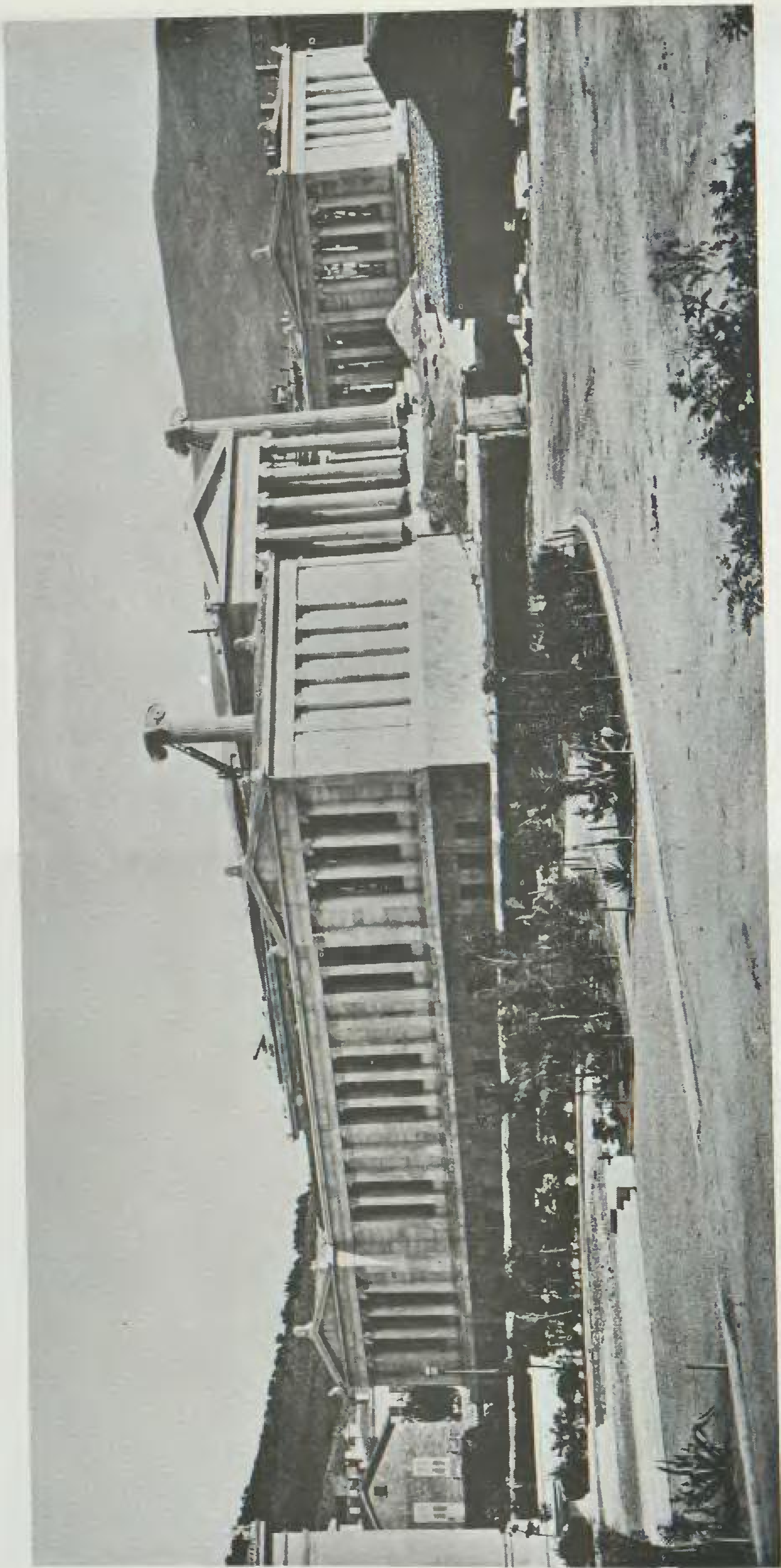
57. Ἡ πρόσσωπις καὶ ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Ἀκαδημίας μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς μαρμαρίνης τοιχοδομῆς αὐτῆς.
Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

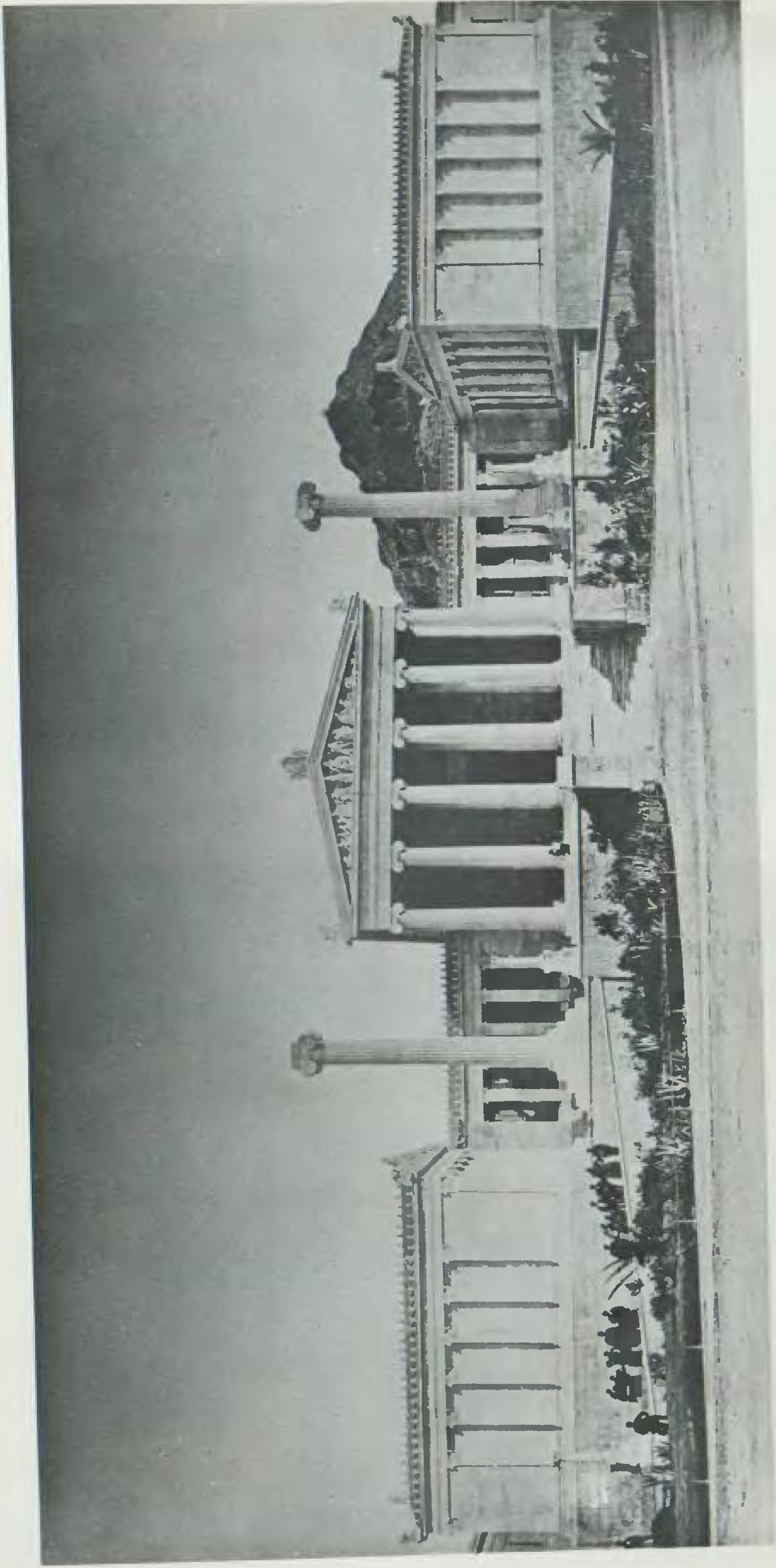
58. Η ανατολική πτέρυξ τῆς Ἀκαδημίας. Εἰς τὸ βάθος ἡ «Σχιστὴ Πέτρα» καὶ ὁ Λυκαβηττός. Φωτογραφία. Ακαδemie der bildenden Künste (Wien)

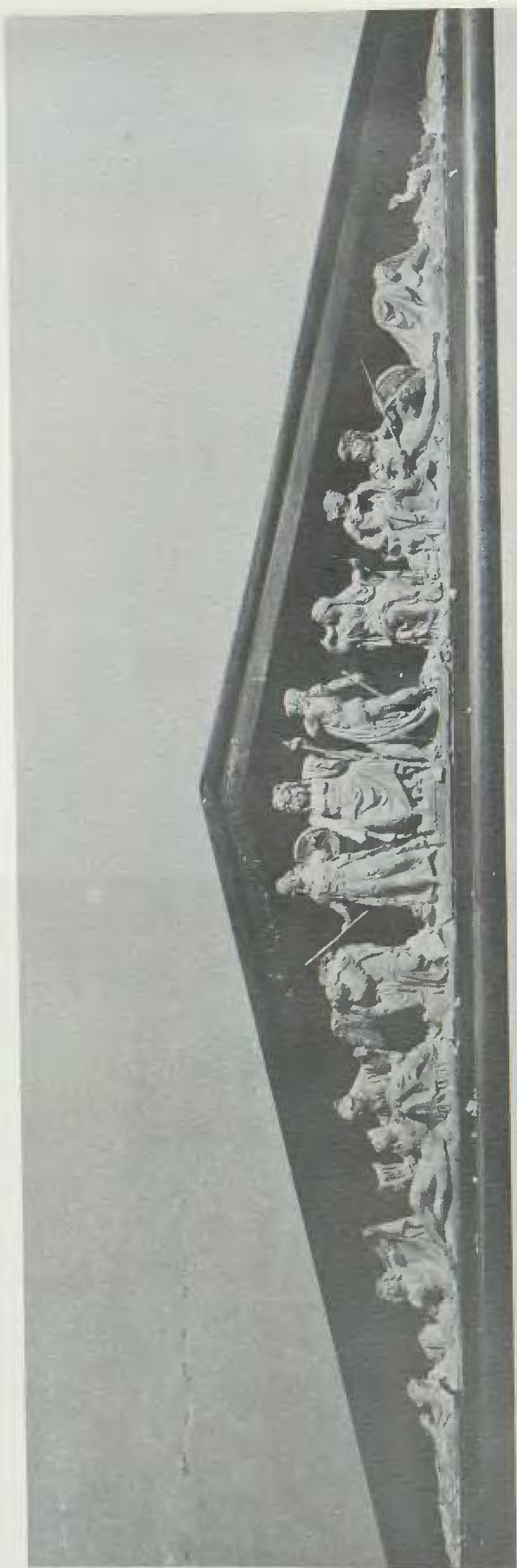
59. Ἀποψὶς τῶν Ἀθηνῶν ἐκ τῆς «Σχιστῆς Πέτρας». Διακρίνεται ἡ Ἀκαδημία ἐστεγασμένη (1872). Φωτογραφία ἐκ τῆς συλλογῆς Κωνστ. Τρίπου (Ἀθῆναι)

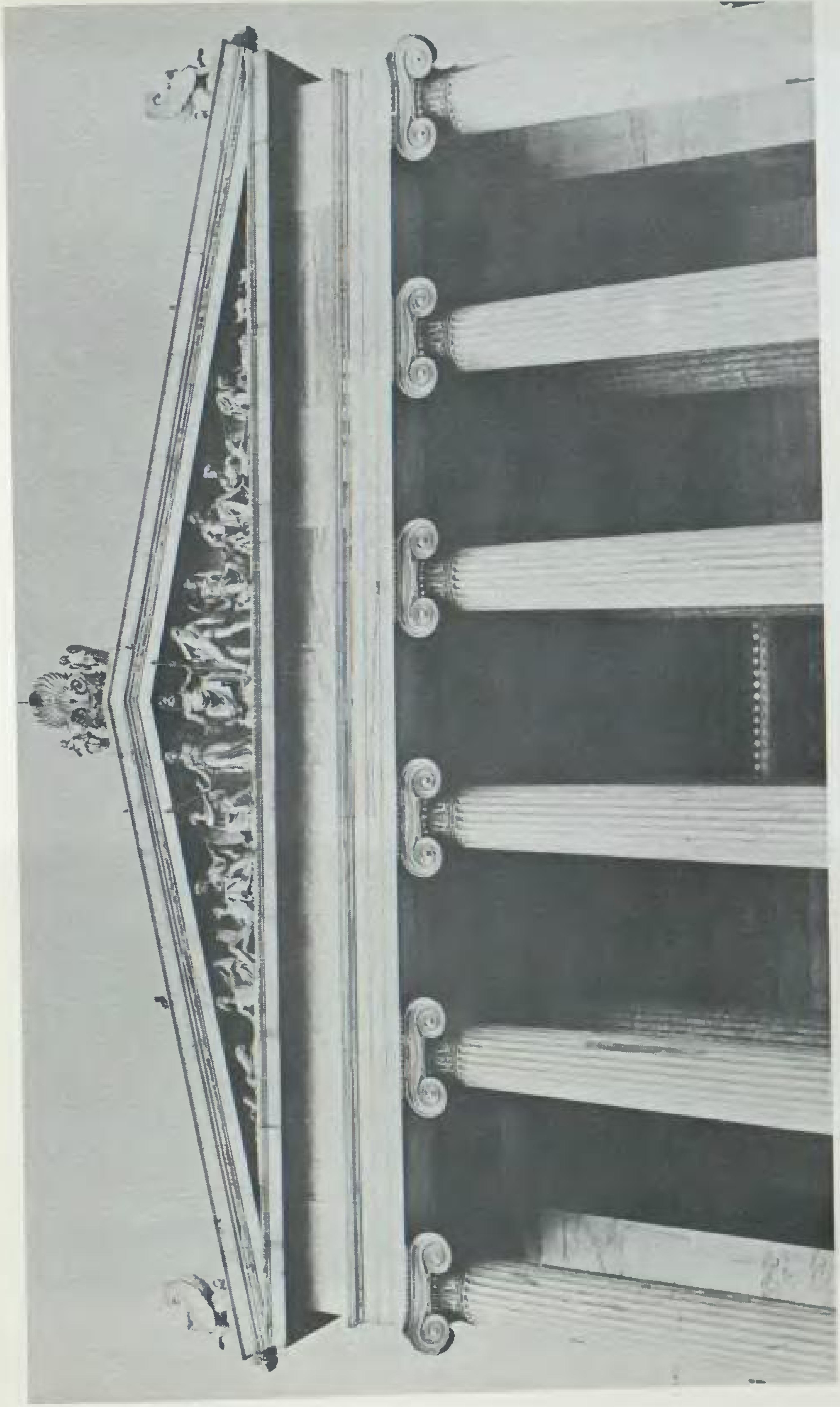
60. Ἡ Ἀκαδημία μετὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀμφοτέρων τῶν μεγάλων κιόνων τῆς προσόψεως αὐτῆς. Φωτογραφία. Ακαδημία der bildenden Künste (Wien).

61. 'Η 'Ακαδημία μετά τήν τοποθέτησιν τῶν γλυπτῶν συνθέσεων τῶν ἀετωμάτων αὐτῆς (1875). Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

62. Ἡ γέννησις τῆς Ἀθηνᾶς. Πρόπλασμα τῶν γλυπτῶν τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ Λεωνίδα Δρόση (1870). Ἐθνικὴ Πινακοθήκη (Ἀθήναι).

63. Η γέννησις της Ἀθηνᾶς. Τα μαρμάρινα γλυπτά τοῦ κεντρικοῦ ἀετώματος τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ Λεωνίδα Δρόση. φωτογραφία.
Ἐθνικὴ Πινακοθήκη (Ἀθῆναι).

64. Ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ. Λεπτομέρεια ἐκ τῆς εἰκ. 62.

65. Ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς. Ἡ κεντρικὴ μορφή τῆς παραστάσεως «Ἡ γέννησις τῆς Ἀθηνᾶς» ὑπὸ Λεωνίδα Δρόση (1870). Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

66α. Ἡ Ἀθηναῖα δεικνύουσα ἀναφύμενον θαλλόν ἐλαιίας εἰς ἐκπληκτον νεανίαν. Εἰς τὰς ἐκατέρωθεν γωνίας αἱ Ὠραι τῆς Ἀνοιξεως καὶ τοῦ Θέρους.
Σχέδιον Th. Hansen μὴ ἐκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

66β. Ἡ Ἀθηναῖα νήθουσα. Ἀριστερὰ αὐτῆς νεανίας ὑφαίνων καὶ δεξιὰ ἕτερος νεανίας. Εἰς τὰς ἐκατέρωθεν γωνίας ὁ Ἡφαιστος καὶ ὁ Ἑρμῆς.
Σχέδιον Th. Hansen μὴ ἐκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

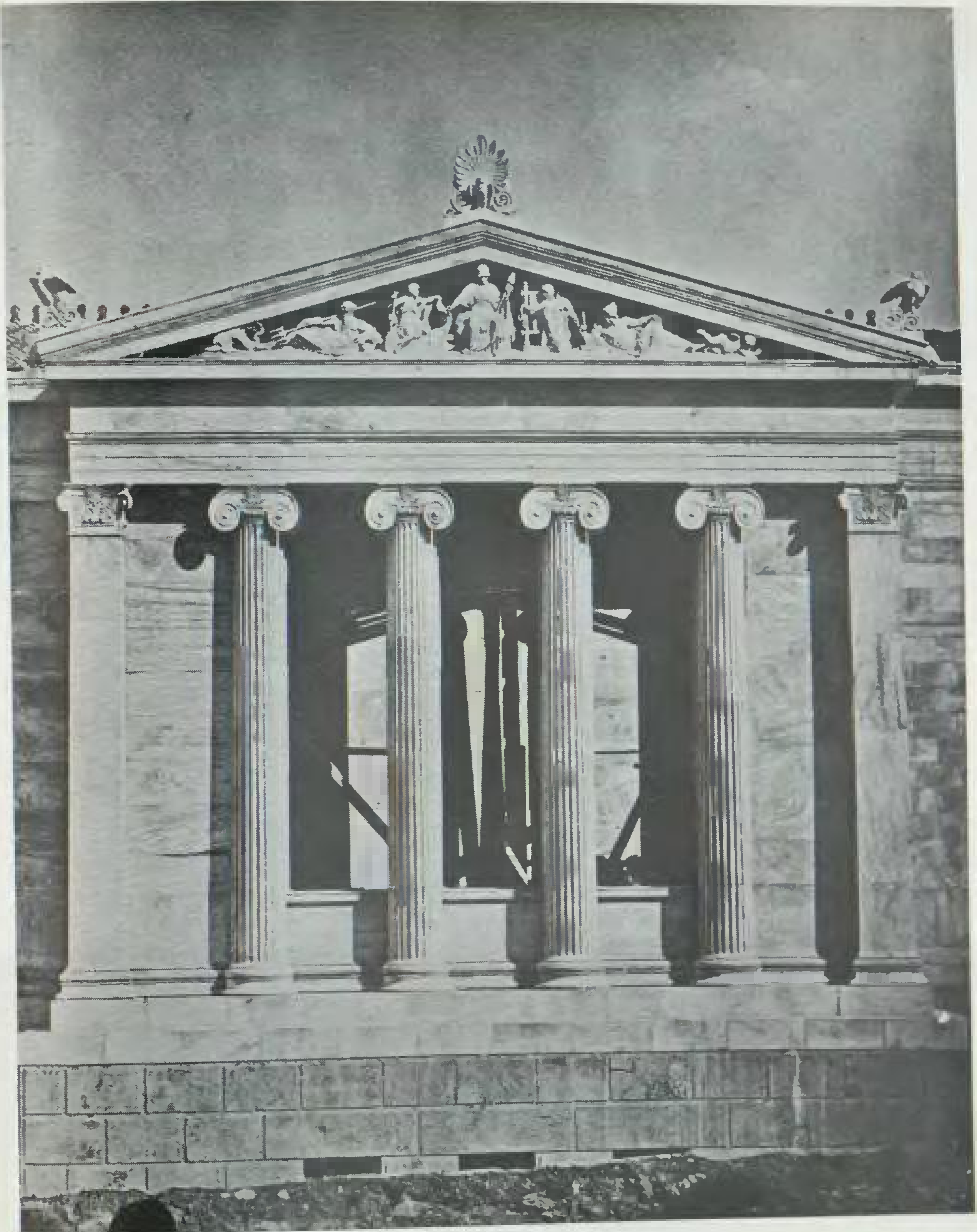
67α. Ἡ Ἀθηνᾶ διδάσκουσα τὸν ἄνθρωπον τὴν ναυπηγικὴν. Ἀριστερὰ αὐτῆς νεανίας κρατῶν ἱστίον. Εἰς τὰς ἐκατέρωθεν γωνίας ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Αἰόλος.
Σχέδιον Th. Hansen μὴ ἐκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

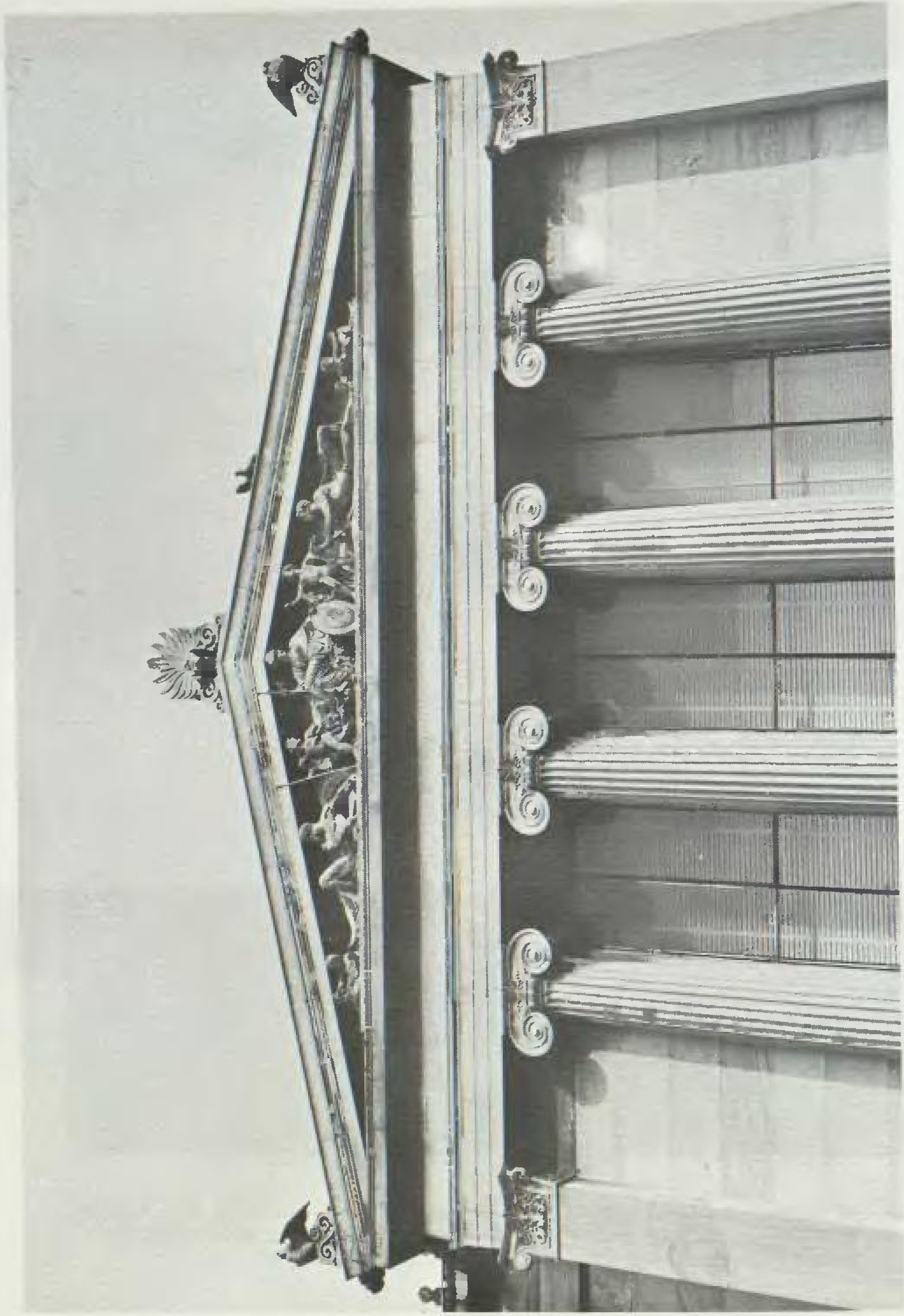
67β. Ἡ Ἀθηνᾶ θεωμένη τὴν ὑπὸ τοῦ Προμηθέως μεταδοσιν τοῦ πυρός εἰς τὸν ἄνθρωπον. Εἰς τὴν ἑτέραν γωνίαν ἡ Οὐρανία κρατοῦσα σφαίραν.
Σχέδιον Th. Hansen μὴ ἐκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

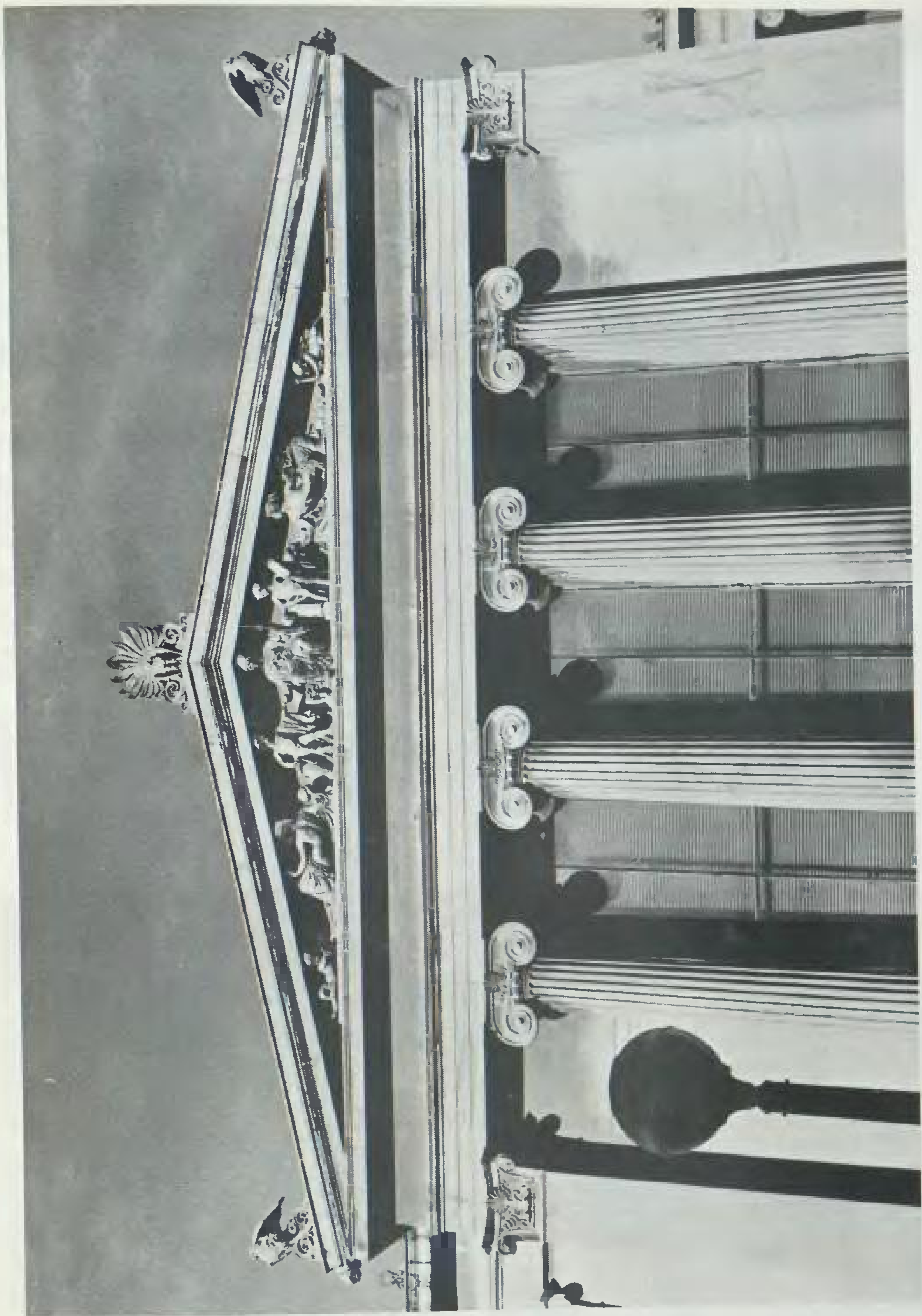
68. Ἡ Ἀθηνᾶ δεικνύουσα εἰς ἑκπληκτον νεανίαν δεξιὰ αὐτῆς ἀναφύομενον θαλλὸν ἐλαίας. Ἀριστερὰ αὐτῆς νεανίας κρατῶν ἄροτρον, εἰς δὲ τὰς ἐκατέρωθεν γωνίας ἡ Ὥρα τῆς ἀνοιξεως κρατοῦσα στέφανον ἀνθέων καὶ ἡ Ὥρα τοῦ θέρους κρατοῦσα δρέπανον καὶ δέσμην σταχῶν. Τερρακόττα ὑπὸ Fr. Melnitzky (1875). Πρβλ. 66α.

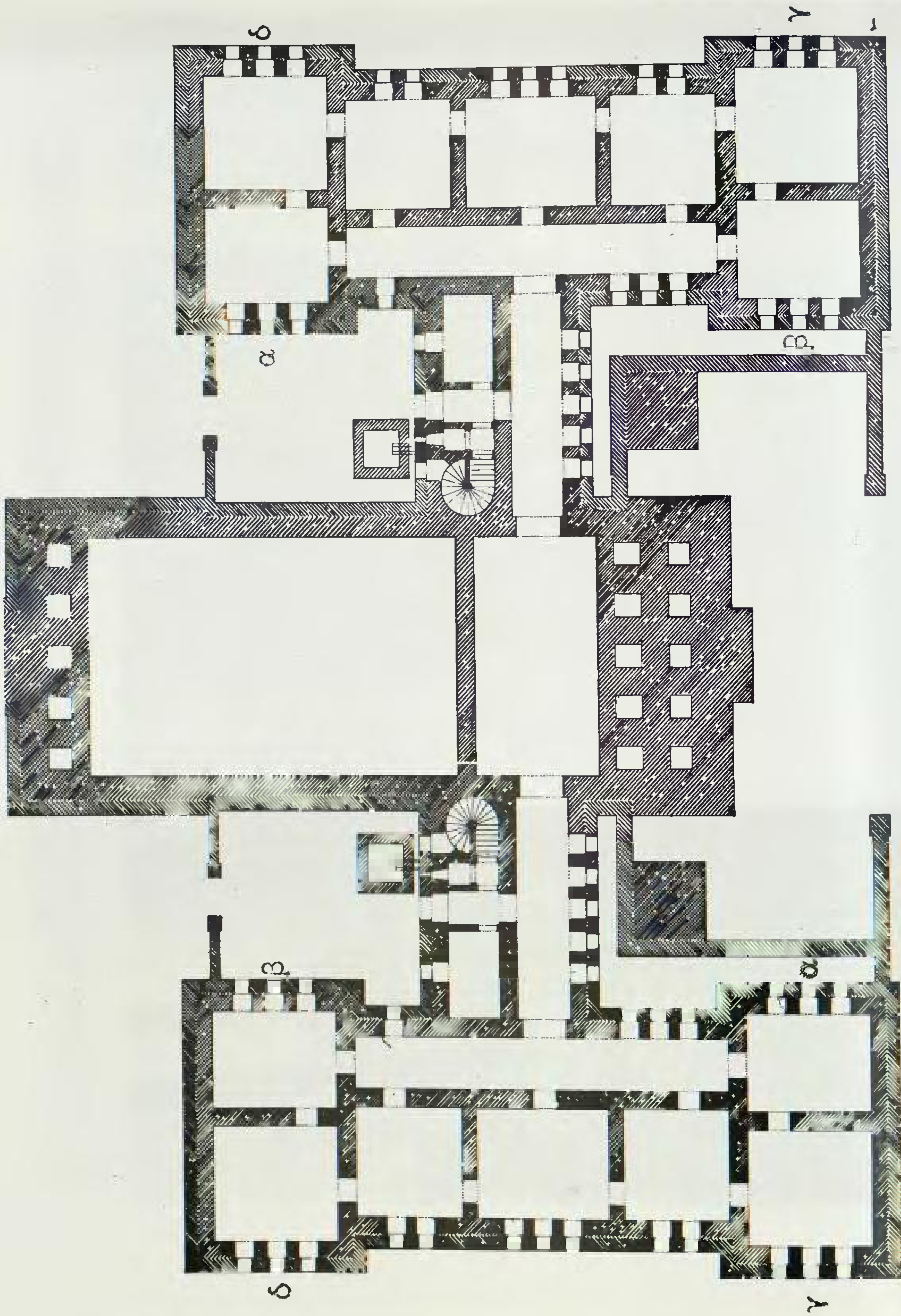
69. Ἡ Ἀθηνᾶ νήθουσα. Ἀριστερὰ αὐτῆς νεανίας ὑφαίνων καὶ δεξιὸν νεανίας ἐπὶ τῆς «Ἀργοῦς». Εἰς τὰς ἐκατέρωθεν γωνίας ὁ Ποσειδῶν κρατῶν τρίαιναν καὶ ὁ Ἥφαιστος κρατῶν σφύραν. Τετρακόττα ὑπὸ Fr. Melnitzky (1875). Πρβλ. 66β καὶ 67α.

70. Ἡ Ἀθηνᾶ θεωμένη ἀριστερὰ αὐτῆς τὴν ὑπὸ τοῦ Προμηθέως μετάδοσιν τοῦ πυρός εἰς τὸν ἄνθρωπον. Δεξιᾶ αὐτῆς νεανίας καὶ ὁ Ἄρης ἀναπαύομενος. Τετρακόττα ὑπὸ Fr. Melnitzky (1875). Πρβλ. 67β.

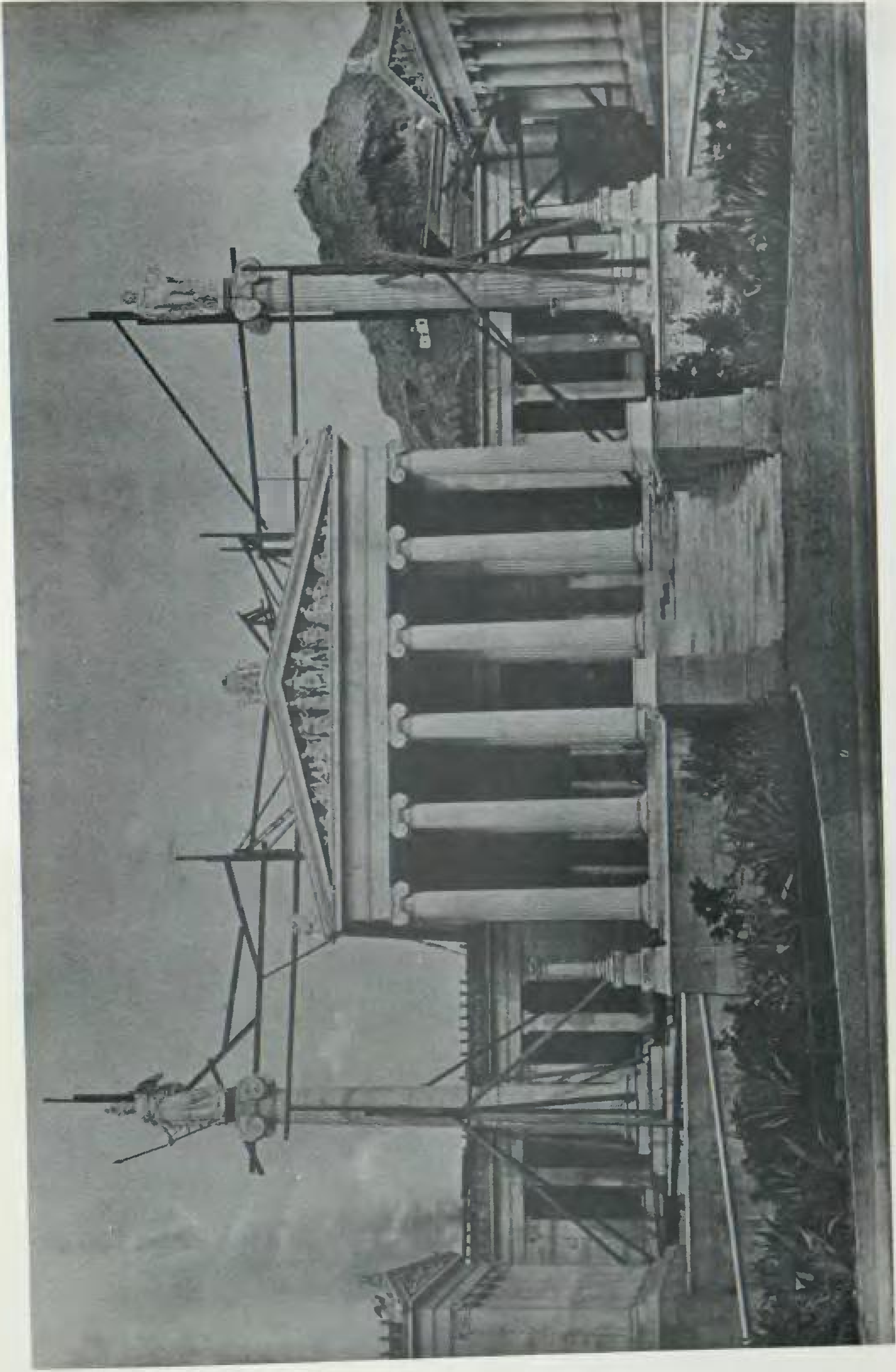

71. Ἡ Ἀθηνᾶ προτείνουσα βῆλον εἰς νεανίαν δεξιᾷ αὐτῆς ἱστάμενον. Ἀριστερὰ αὐτῆς νεανίας στηριζόμενος ἐπὶ κίονος, εἰς δὲ τὰς ἐκατέρωθεν γωνίας ἡ Οὐρανία κρατοῦσα σφαῖραν καὶ Νύμφη κρατοῦσα τὸ κέρασ τῆς Ἀμαλθείας. Τερρακόττα ὑπὸ Fr. Melnitzky (1875). Πρβλ. 67β.

72. 'Αντιστοιχία τῶν μικρῶν ἀετωμάτων τῆς 'Ακαδημίας : α = εἰκ. 68, β = εἰκ. 70, γ = εἰκ. 71, δ = εἰκ. 69.

73. Τὰ ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος κατὰ τὴν τοποθέτησίν των ἐκατέρωθεν τῶν προπυλαίων τῆς Ἀκαδημίας (1881).
Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

74. Ἡ βορεία πλευρά τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ κατασκευῆν. Εἰς τὸ βάθος διακρίνεται ὁ Hansen. Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

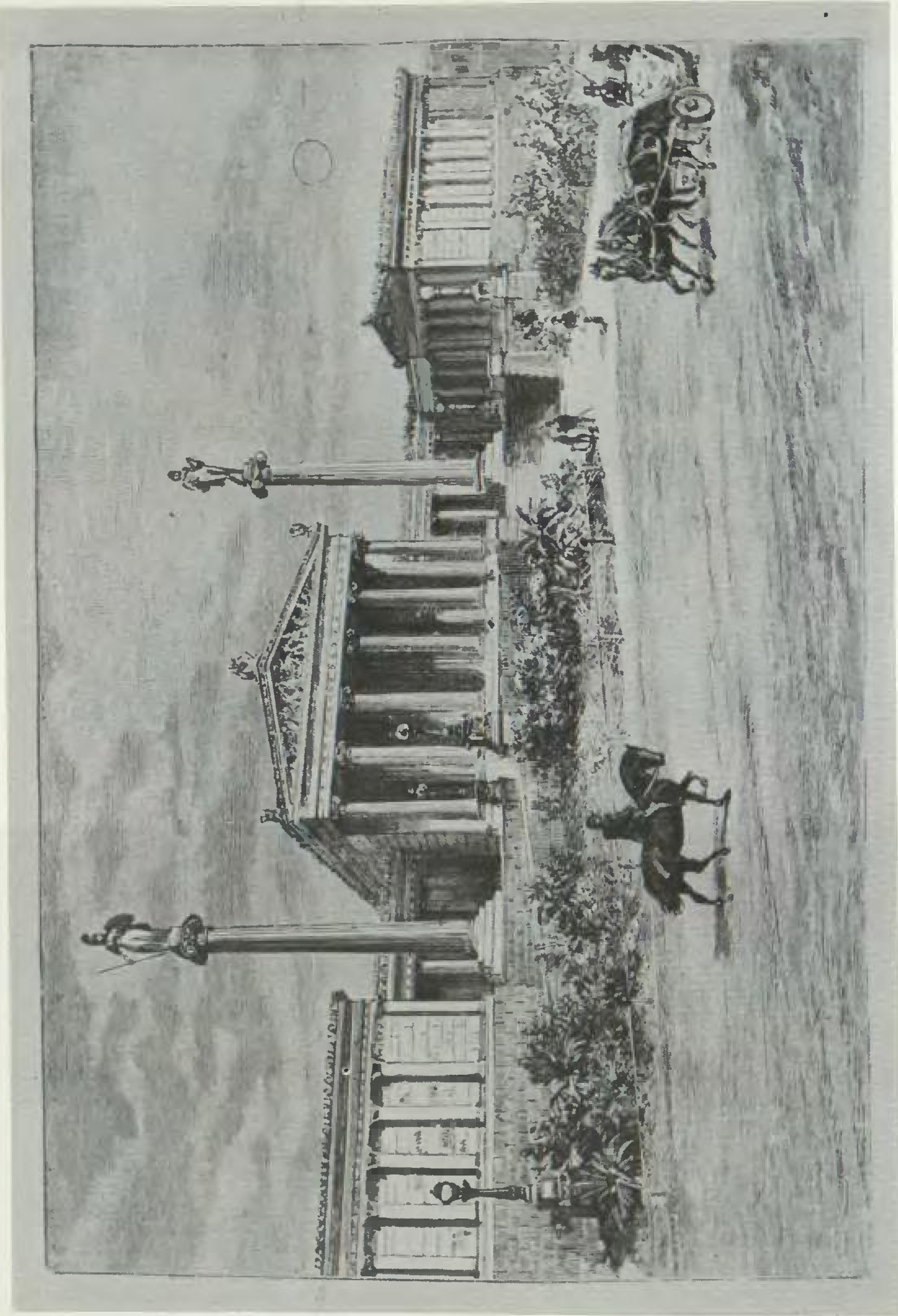
75. Ἡ νοτία πλευρά τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ κατασκευήν. Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

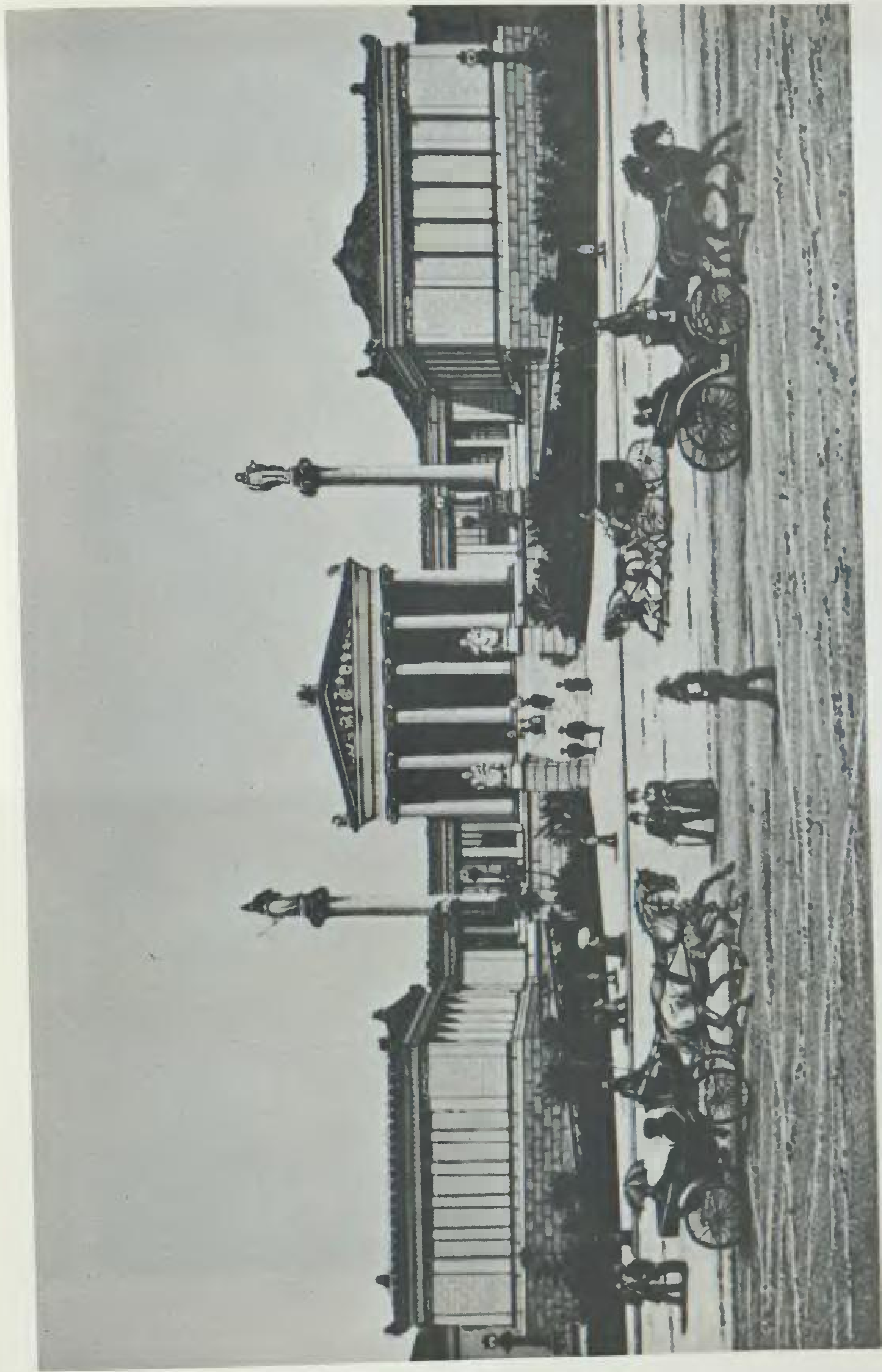
76. 'Ο Ziller, ο Hansen και ο Griepenkerl εν τη αίθούση των τελετών της 'Ακαδημίας (1880).
Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

77. Ὁ ἀνδριάς τοῦ Σίμωνος Σίνα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας. Ἔργον Λεων. Δρόση, ἐκτέλεσις Piccarelli (1885). Φωτογραφία. Akademie der bildenden Künste (Wien).

78. 'Η 'Ακαδημία. Εἰκὼν ἐκ τοῦ λευκώματος «Exposition Universelle de Paris. Royaume de Grèce» (Londres et Paris 1889, p. XVIII).

79. 'Η 'Ακαδημία. Εικών έκ του λευκώματος του *Charles Beck*, Αθήνες (1900).

80. 'Η 'Ακαδημία κατά τὸ 1900. Φωτογραφία εὑρισκομένη εἰς τὸν «Σύλλογον τῶν 'Αθηναίων».
Προσφορά τῶν ἀδελφῶν Γέροντα.

81. 'Η 'Ακαδημία κατά τὸ 1900. Φωτογραφία. Προσφορά τῶν «Ἠνωμένων Φωτορεπόρτερ».

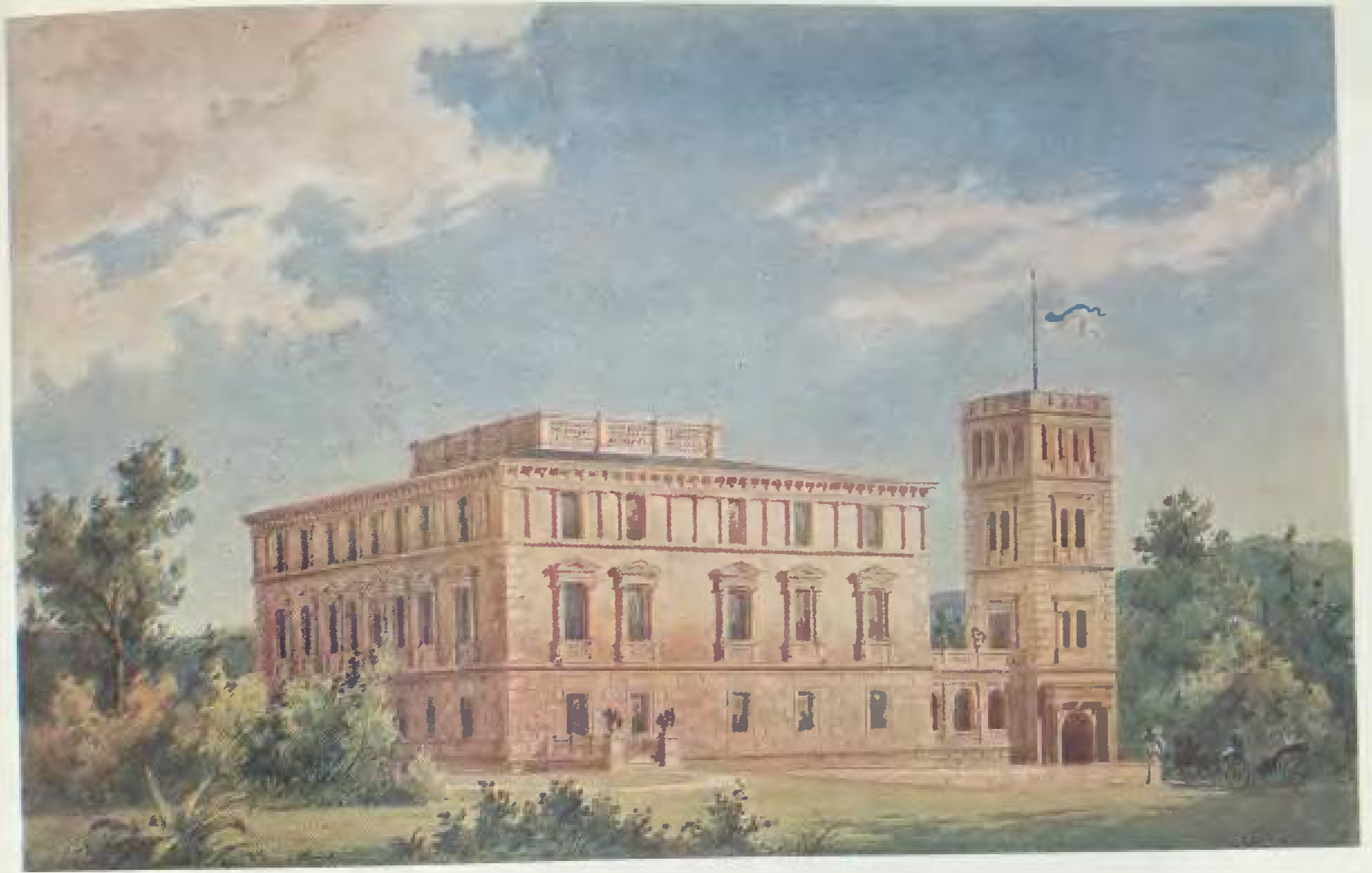
82. Ὁ πρῶτος θυρεὸς τῆς οἰκογενείας Σίνα. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien).
Adelsakt, Nr. 4100/1818.

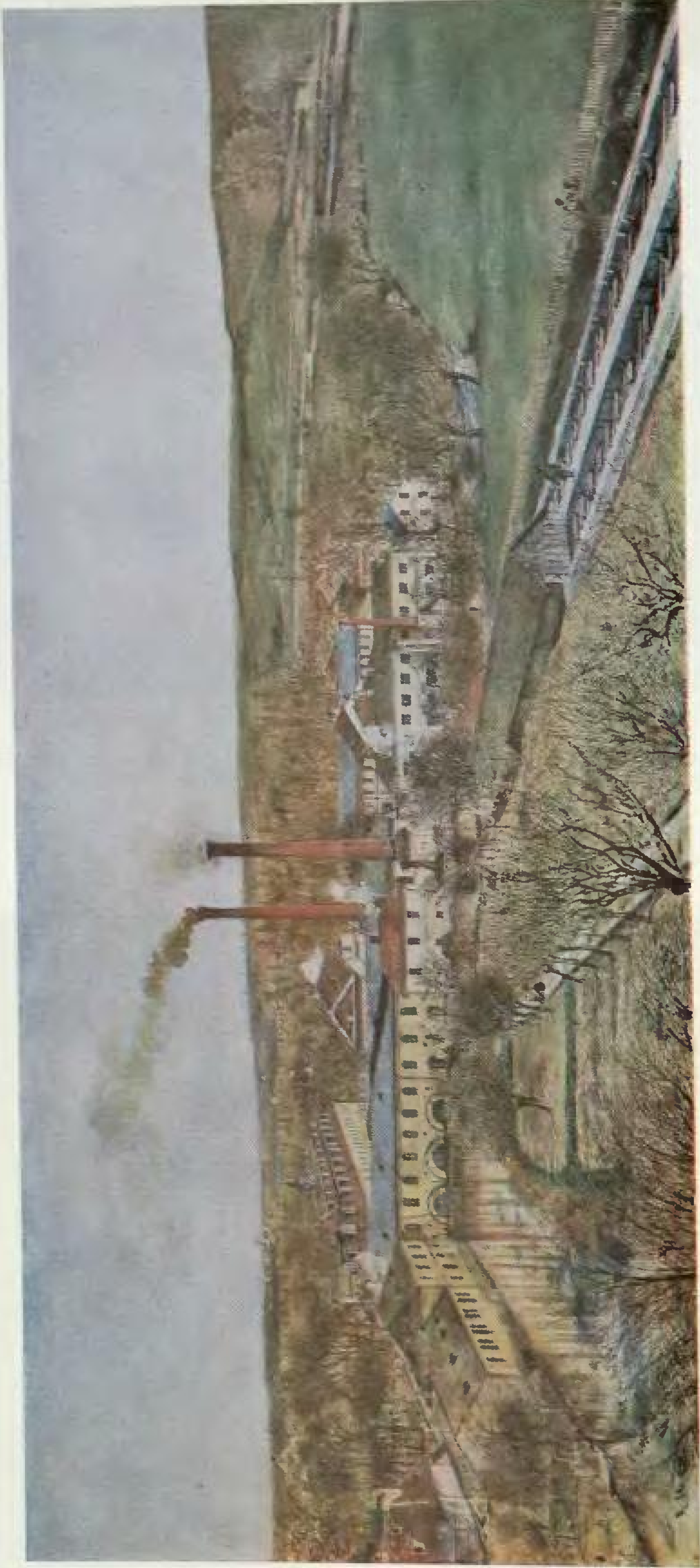
83. Ὁ δεύτερος θυρεὸς τῆς οἰκογενείας Σίβα. Allgemeines Verwaltungsarchiv (Wien).
Adelsakt, Nr. 17005/1660 ex 1832.

84. Τὸ μέγαρον Σίνα am Hohen Markt τῆς Βιέννης μετὰ τὴν ἀνακαίνισίν του.
Σχέδιον Th. Hansen (1859). Akademie der bildenden Künste (Wien).

85. Τὸ μέγαρον Σίνα ἐν Rappoltenkirchen τῆς Κάτω Αὐστρίας μετὰ τὴν ἀνακαίνισίν του.
Σχέδιον Th. Hansen (1870). Akademie der bildenden Künste (Wien).

86. Τὸ ἐν Klein - Neusiedl τῆς Κάτω Αὐτρίας ἐργοστάσιον χαρτοποιίας, Πίναξ ὑπὸ Rudolf Alt. Ἡ εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ τοῦ βιβλίου *Emil Linhart*, *Aus der Geschichte der Neusiedler Aktiengesellschaft für Papierfabrikation* (Wien 1953) p. 32.

87. Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν. Σχέδιον Th. Hansen (1842). Akademie der bildenden Künste (Wien).

88. Theophil Hansen (1813-1891). Προσωπογραφία υπό Karl Rahl.
Museum der Stadt Wien.

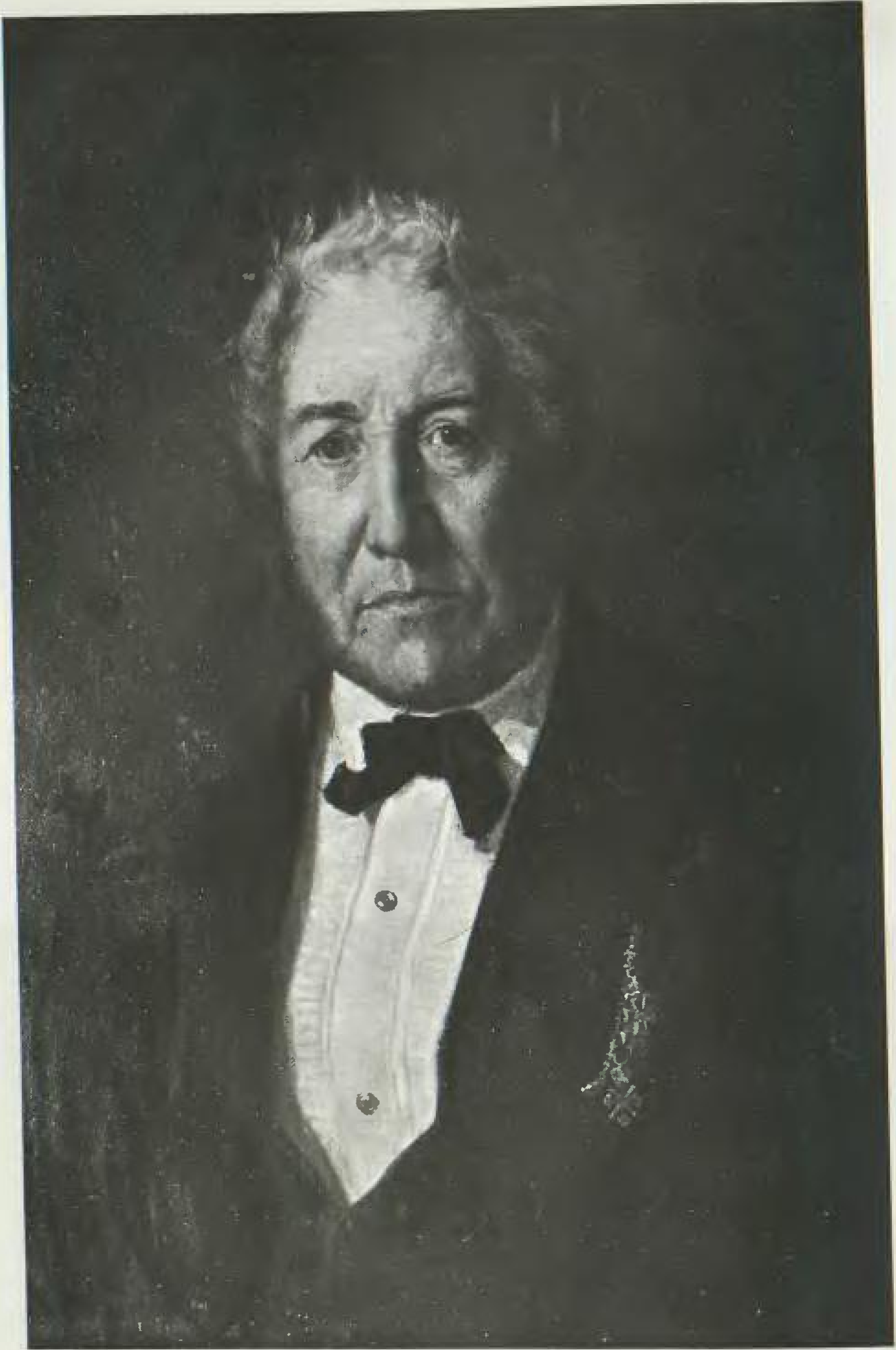
89. Ὁ Λεωνίδας Δρόσης ἐν ἐθνικῇ στολῇ. Προσωπογραφία φιλοτεχνηθεῖσα ἐν Μοναχῷ (1858) καὶ εὕρισκομένη παρὰ τῆ κυρία Λένα Δ. Παπαευστρατίου, ἐγγονῆ τοῦ καλλιτέχνου.

90. Ἀμαλία ἡ βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος. Προσωπογραφία (1859) ὑπὸ Karl Rahl, γενομένη ἐντολῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ Σίμωνος Σίνα. Staatsarchiv, Oldenburg.

91. Όθων ό βασιλεύς τής Έλλάδος. Προσωπογραφία (1859) υπό Karl Rahl, γενομένη έντολή και δαπάνη τοῦ Σίμωνος Σίνα. Staatsarchiv, Oldenburg.

92. Leopold Mayer, ὁ ἰατρός τῆς οἰκογενείας Σίνα. Προσωπογραφία
παρὰ τῆ οἰκογενείᾳ τοῦ κόμιστος Franz Wimpffen (Wien).

93. Ἀλέξανδρος Ρίζος - Ραγκαβῆς (1809 — 1892). Προσωπογραφία
παρά τῆ οἰκογενεΐα Νικολάου Ρίζου - Ραγκαβῆ.

94α. Τμήμα τής τοιχογραφίας τών προπυλαίων τού Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὑδατογραφία ὑπὸ Karl Rahl (1859)
γενομένη δαπάνη Σίμωνος Σίνα. Akademie der bildenden Künste (Wien).

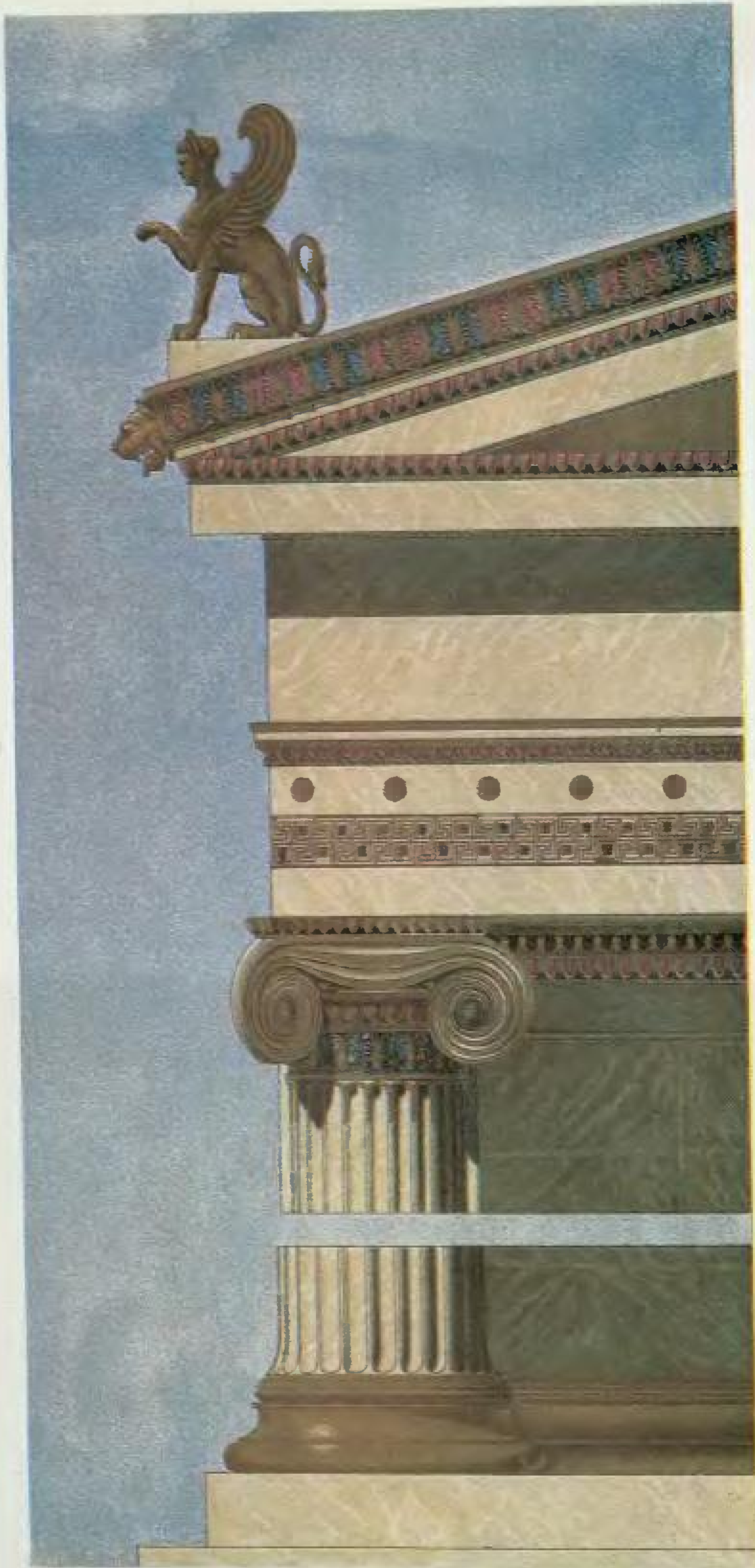
94β. Τμήμα τής τοιχογραφίας τών προπυλαίων τού Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Χαλκογραφία ὑπὸ Christian Mayer (1867),
φιλοτεχνηθεῖσα βάσει τής ὑδατογραφίας τού Karl Rahl.

95α. Ἡ «ἀρχιτεκτονικὴ τριλογία» (Μουσεῖον-Πανεπιστήμιον-Ἀκαδημία) τοῦ Th. Hansen (1859).
Akademie der bildenden Künste (Wien). Βλ. καὶ εἰκ. 46.

95β. Τμήμα τῆς «ἀρχιτεκτονικῆς τριλογίας» τοῦ Th. Hansen. Προοπτικὸν σχέδιον (1859).
Akademie der bildenden Künste (Wien). Βλ. καὶ εἰκ. 46.

96. Γωνιαῖον τμήμα τῶν προπυλαίων τῆς Ἀκαδημίας. Σχέδιον Th. Hansen.

97. Τὸ ἀέτωμα, ὁ θριγκὸς καὶ οἱ κίονες πτέρυγος τῆς Ἀκαδημίας. Σχέδιον Th. Hansen, μὴ ἐκτελεσθέν.
Akademie der bildenden Künste (Wien).

98α. Ἡ Δημήτηρ ἀποστέλλουσα τὸν Τριπτόλεμον πρὸς διάδοσιν τῆς γεωργίας.

98β. Ἡ Χάρις καὶ ὁ Ἥφαιστος μετὰ τῶν Κυκλώπων.

99. Ὁ Ἀπόλλων παίζων τὴν φόρμιγγα ἐν μέσῳ τῶν Μουσῶν.

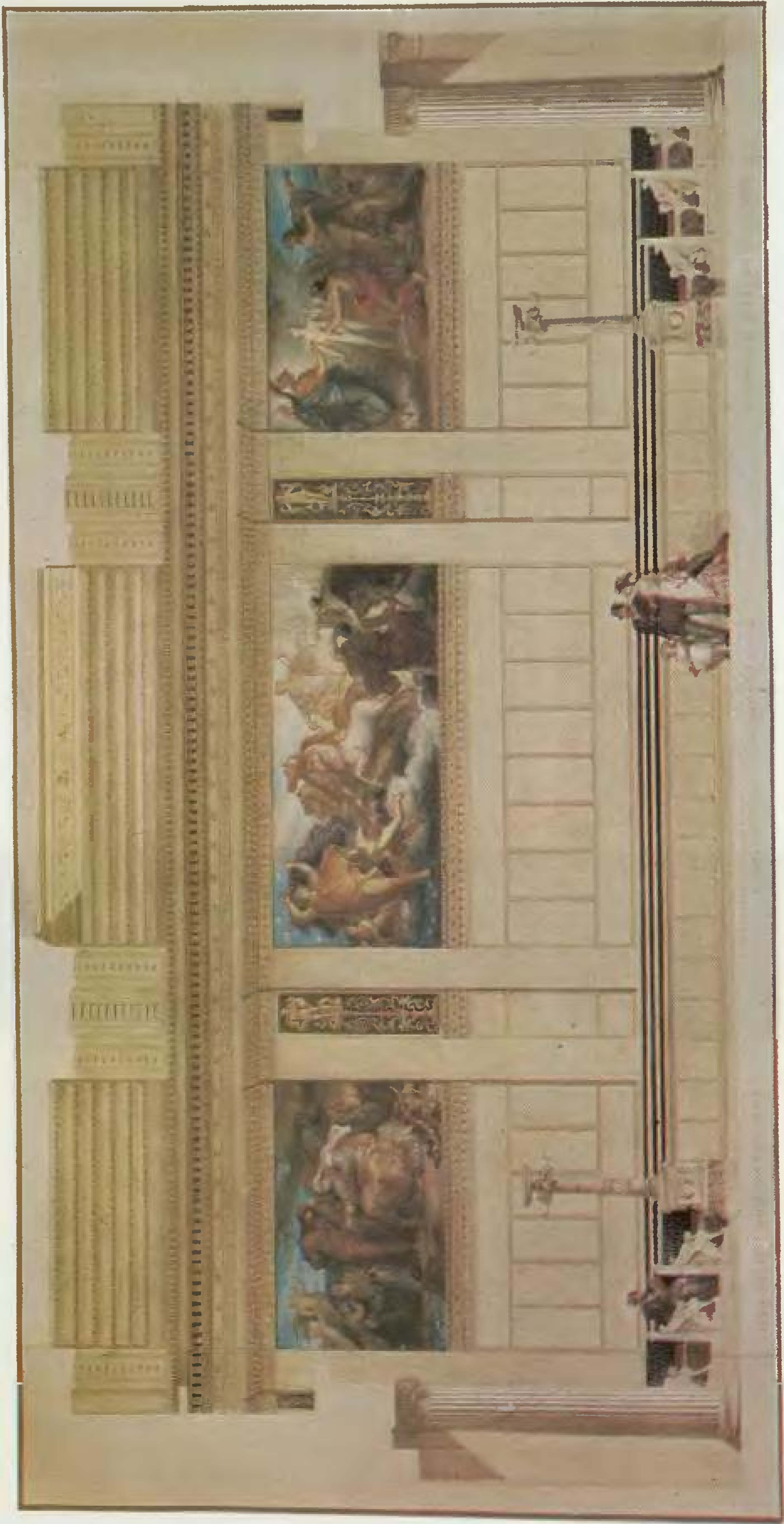
Σχέδια τοῦ Christian Griepenkerl (1872) προοριζόμενα διὰ τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μὴ ἐκτελεσθέντα. Akademie der bildenden Künste (Wien).

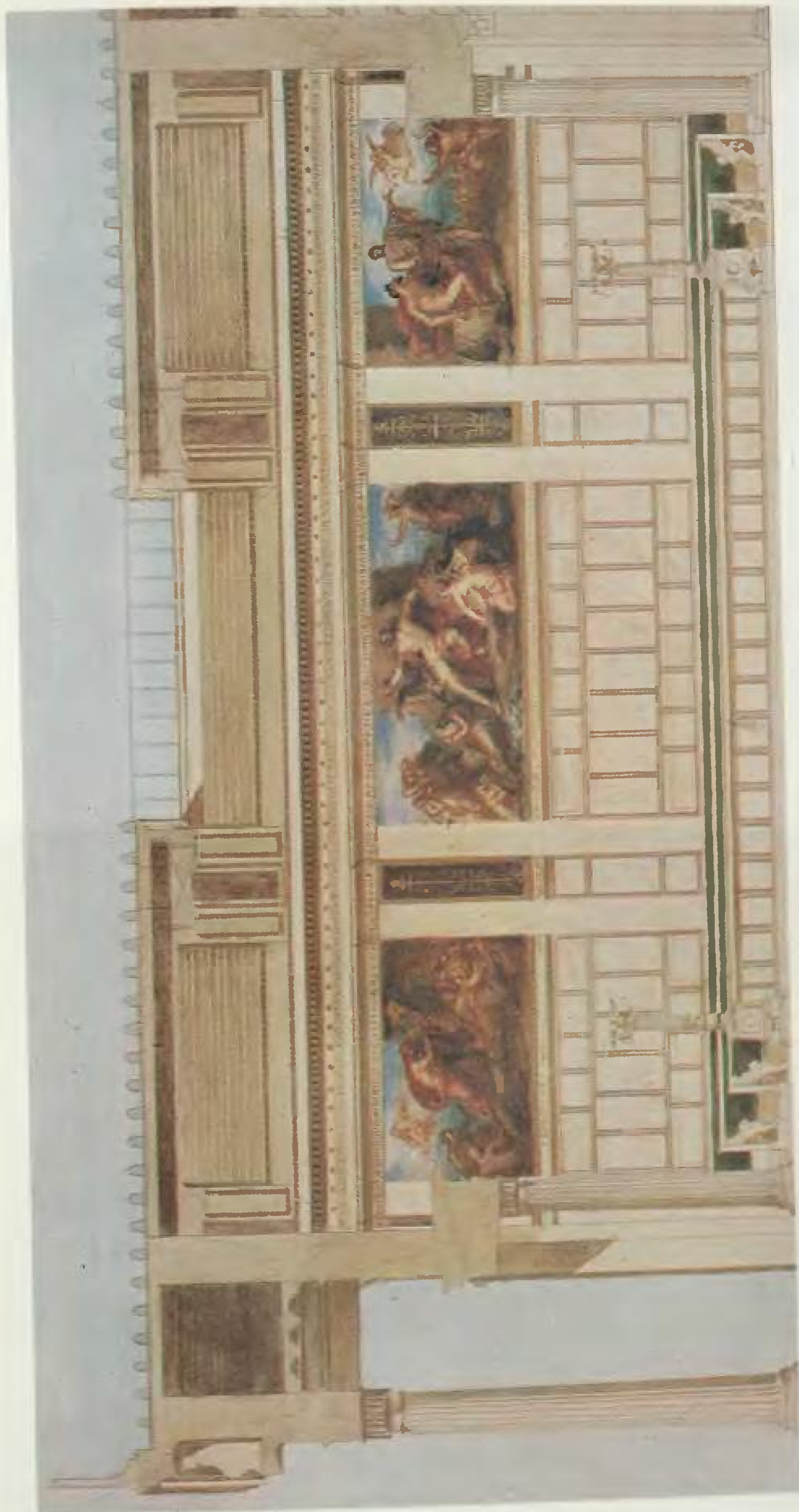
100. 'Η Τιτανομαχία. Σχέδιον Chr. Griepenkerl μη έκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

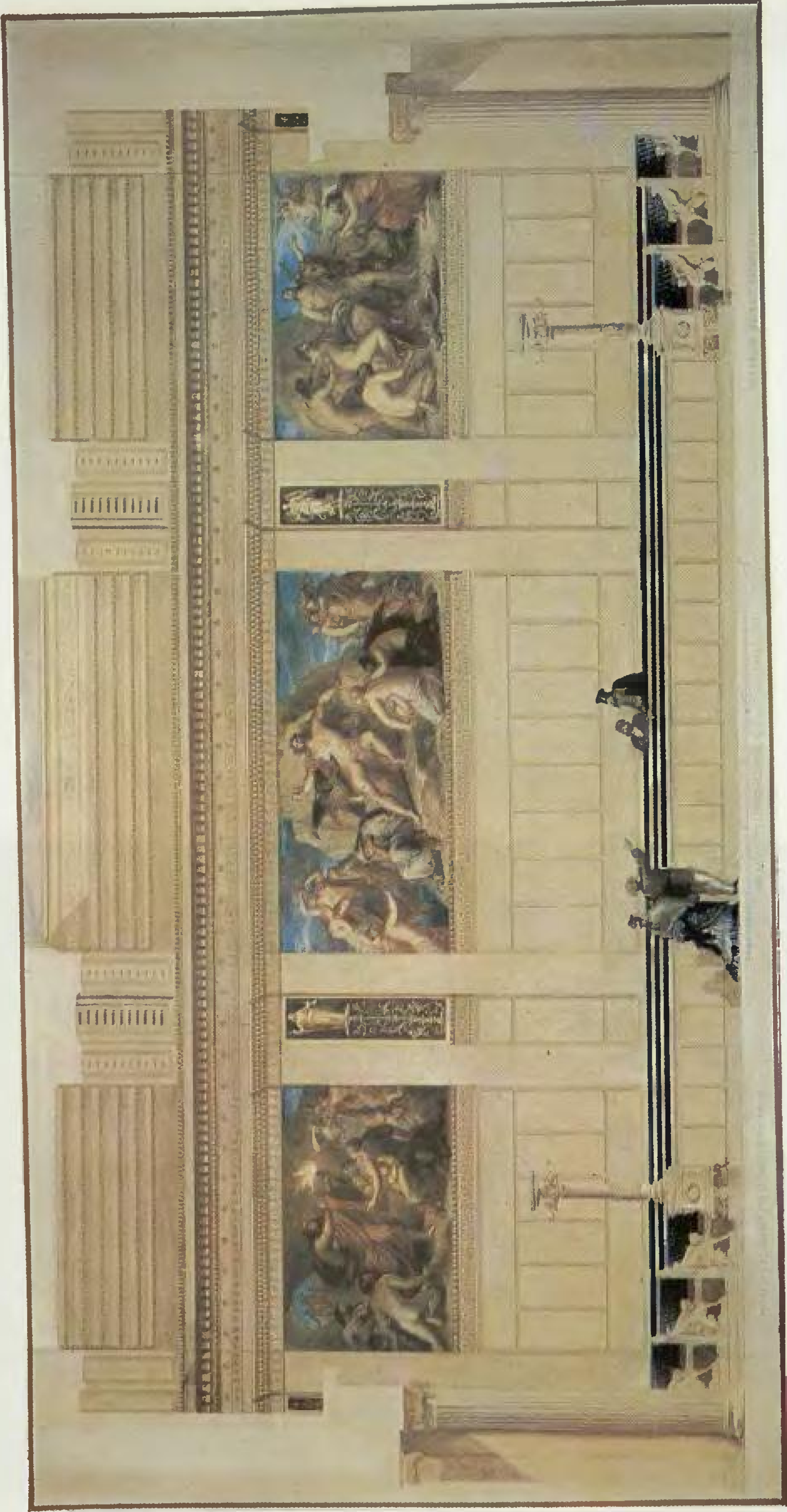
101. Ἡ Τιτανομαχία. Σχέδιον Th. Hansen ἐκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

102. 'Η δυτική πλευρά τῆς αἰθούσης τελετῶν τῆς 'Ακαδημίας μὲ τρεῖς παραστάσεις ἐκ τοῦ μύθου τοῦ Προμηθεύος :
α' Πρόρρησις τῆς Θέμιδος εἰς τὸν υἱὸν τῆς Προμηθέα. β' 'Αθηνά καὶ Προμηθεὺς παρὰ τὰς πύλας τοῦ φωτός.
γ' 'Ο Προμηθεὺς ζωογονῶν τὸν ἄνθρωπον. Σχέδια Chr. Griepenkerl. Akademie der bild. Künste (Wien).

103. α' Προμηθεύς πυρφόρος. β' Προμηθεύς δεσμώτης. γ' Προμηθεύς λυόμενος. Σχέδια Chr. Γτιερκερ
μή έκτελεσθέντα. Akademie der bildenden Künste (Wien).

104. α' Προμηθεύς πυρφόρος. β' Προμηθεύς δεσμώτης. γ' Προμηθεύς λυόμενος. Σχέδια Chr. Griepenkerl
μή έκτελεσθέντα. Akademie der bildenden Künste (Wien).

105. 'Η ανατολική πλευρά τῆς αἰθούσης τῶν τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας με τρεῖς παραστάσεις ἔκτοῦ μύθου τοῦ Προμηθέως :
α' Προμηθεὺς πυρφόρος, β' Προμηθεὺς δεσμώτης, γ' Προμηθεὺς λυόμενος. Σχέδια Th. Hansen ἐκτελεσθέντα.
Akademie der bildenden Künste (Wien).

106. Ἡ νέα τάξις τοῦ κόσμου. Ὑποδοχή τοῦ Προμηθέως εἰς τὸν Ὀλυμπόν. Σχέδιον Chr. Griepenkerl (1872) μὴ ἔκτελεσθέν. Akademie der bildenden Künste (Wien).

107. Ἄνοδος τοῦ Προμηθέως εἰς τὸν Ὀλυμπόν καὶ ἀποθέωσις αὐτοῦ. Σχέδιον Chr. Griepenkerl ἐκτελεσθέν.
Akademie der bildenden Künste (Wien).

108. Παύλου Μαθιοπούλου, «Ἡ λεωφόρος Πανεπιστημίου» (1900). Πίναξ εὐρισκόμενος ἐν τῇ «Ἀθηναϊκῇ Λέσχῃ».

